ARACHNE

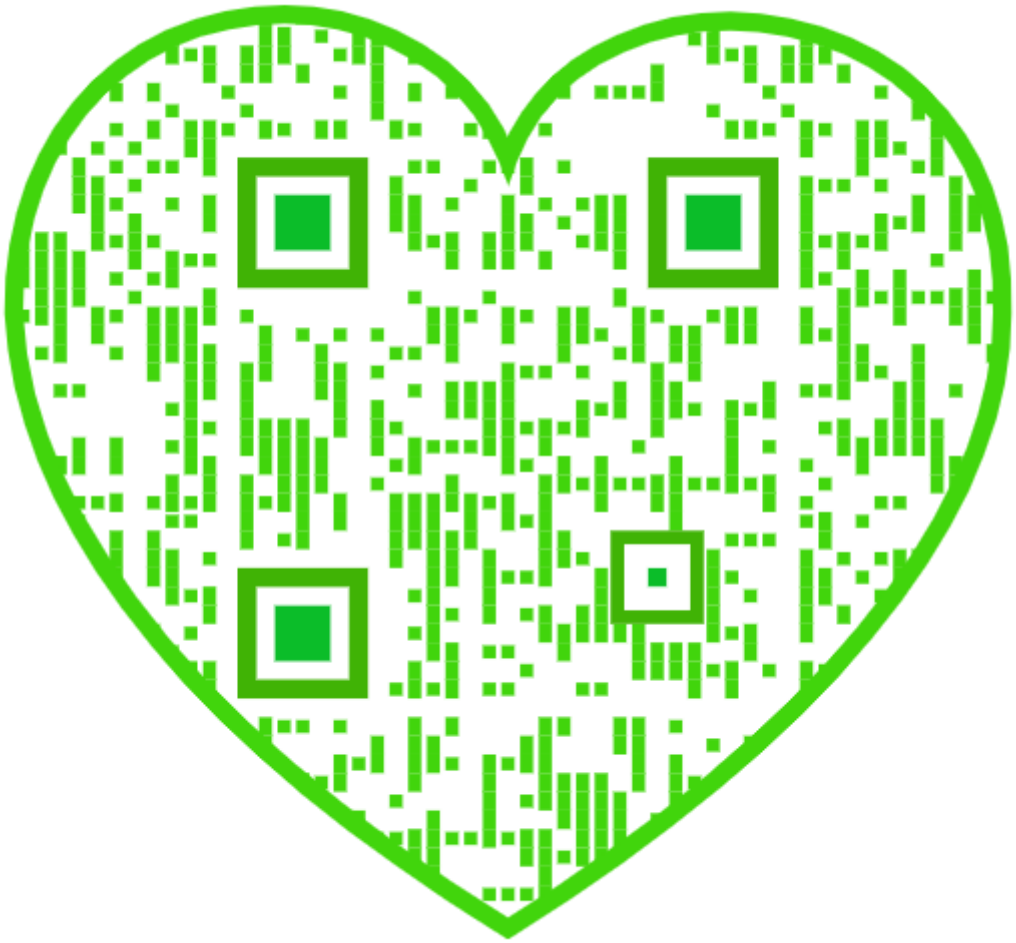

ARACHNE.

Van G. EBERS verscheen bij den Uitgever dezes:

EENE EGYPTISCHE KONINGSDOCHTER. Historische Roman. *Vierde druk.* Met portret van den Schrijver in houtsnede. Prijs ƒ 3.25, gebonden ƒ 3.90

WARDA. Roman uit het oude Egypte. *Vierde druk.* Prijs ƒ 3.25, gebonden - 3.90

HOMO SUM. Roman. *Derde druk.* Prijs ƒ 1.90, gebonden - 2.50

KLEA EN IRENE. Roman. Prijs ƒ 3.25, gebonden - 3.90

DE KEIZER. Roman. 2 dln. Prijs ƒ 5.50, gebonden - 6.80

DE BURGEMEESTERSVROUW. Roman. *Tweede goedkoope druk.* Prijs ƒ 2.25, gebonden - 2.90

EEH WOORD. Roman. Prijs ƒ 3.25, „ - 3.90

SERAPIS. Historische Roman . . . . . „ - 3.25, „ - 3.90

DE NIJLBRUID. Roman. 2 dln. . . . . „ - 5.85, „ - 7.15

GRETHE. Roman uit het oude Neurenberg. 2 dln. „ - 5.50, „ - 6.50

JOSUA. Een verhaal uit den tijd van den uittocht der Iraëlieten. Met een schetskaartje . . . . . Prijs ƒ 3.25, gebonden - 3.90

DRIE SPROOKJES VOOR OUD EN JONG. Met drie plaatjes in lichtdruk van C. LEINWEBER . . . . . Prijs ƒ 1.90, gebonden - 2.50

MELISSA, „Per Aspera". Historische roman. 2 dln. Prijs ƒ 5.85, gebonden - 7.15

MIJNE LEVENSGESCHIEDENIS. Van Kind tot Man. Met portret van de moeder des schrijvers in lichtdruk. Prijs ƒ 3.25, gebonden - 3.90

CLEOPATRA. Historische Roman . . . . „ - 3.40, „ - 3.90

IN HET VUUR GESTAALD. Roman uit het oude Neurenberg. 2 dln. Prijs ƒ 5.50 gebonden - 6.50

IN „DE BLAUWE SNOEK". Roman uit het Duitsche Volksleven in het begin der Zestiende eeuw . . . . . Prijs ƒ 1.90 gebonden - 2.50

BARBARA BLOMBERG. Historische roman. 2 dln. „ - 5.50 „ - 6.80

ARACHNE.

Historische Roman

van

GEORG EBERS.

In het Nederlandsch vertaald

door

MEJ. LOUISE STUART.

AMSTERDAM — Y. ROGGE
1898.

HOOFDSTUK I.

Diepe stilte lag over het water en de groene eilanden, die als oasen opdoken uit de glinsterende oppervlakte. De palmen, zilverpopulieren en sycomoren op het grootste dier eilanden wierpen reeds langgerekte schaduwen, terwijl de schuine stralen der ondergaande zon langs hunne donkere kruinen gleed.

Nog even wierp de gloeiende vuurbol een stroom van gouden licht op de struiken aan den oever, en op de lichte, vederachtige pluimen aan den top van het cyperusriet, dat zich verhief uit de ondiepe plas.

Wel trok meer dan ééne vlucht groote en kleine watervogels onder de zilveren wolkjes door, langs het hooge, diep blauwe hemelgewelf; wel liet zich hier en daar een pelikaan of een paar wilde eenden, met kort afgebroken geroep, neder in het frisch groene kreupelhout; maar hun gesnater en gekwaak behoorde tot de stemmen der natuur, en waar het hoorbaar werd, stierf het ook spoedig weder uit, in de hoogte of in het donker van de struiken, waarin zij zich nederzetten, en slechts enkele bereikten het stadje Tennis, dat nu, in den tijd der overstrooming van het jaar 274 vóór Christus, geheel door het water was omgeven.

Van het eilandje gezien, dat een watervlak van nauwelijks drie pijlschoten breed, er van scheidde, scheen het alsof over de bewoners van het nijvere stadje eensklaps de slaap of een verlamming gekomen was, want slechts weinigen vertoonden zich op straat, en het geringe aantal lastdragers en matrozen, die bezig waren op de schepen en booten der kleine vloot, verrichtten hunnen arbeid stilzwijgend, afgemat als zij waren door de hitte en de vermoeienis van den dag.

Wel is waar steeg er uit menig gebouw een lichte rookwolk op, maar de zonnestralen verhinderden die hooger te gaan in de ijle, windstille lucht, en dwongen haar, alsof het ook uit behoefte aan rust geschiedde, zich uit te breiden over de platte daken.

Op het kleine eiland, schuin tegenover de haven gelegen, was het eveneens stil. De Tennieten noemden het »het Uilennest", en het werd nooit door Koning Ptolemeus II noch door iemand van zijn hof betreden, zonder dat er een bepaalde aanleiding toe was. Zelfs was het tot voor korten tijd een bepaald verbod geweest, dat deze laatsten zich eenigszins met de bewoners zouden inlaten, want hoewel het eiland sinds eeuwen behoorde aan een schippersgezin, dat van zeeroof werd verdacht, had dit toch, twee geslachten vroeger, van Alexander den Grooten asylrecht verkregen. De toenmalige eigenaars hadden namelijk bij het beleg van Gaza en voor den tocht naar Egypte, den wereldveroveraar een zeer bruikbare kleine vloot verschaft. Wel was deze bijzondere gunst den bezitters van het Uilennest onder den eersten Ptolemeus bijna weder onttrokken, omdat zij meermalen beschuldigd waren geworden van zeerooverijen op verwijderde wateren, maar toch was het zoover nog niet gekomen. — Sedert twee jaren werd intusschen streng toezicht gehouden op Satabus, het machtige hoofd van het geslacht, en al dien tijd hadden hij en zijne zoons met hunne schepen Tennis en de Egyptische kust zorgvuldig vermeden.

Aan den oever van het Uilennest tegenover het stadje, verhief zich het huis der bewoners van het eiland. Eens was het een statig gebouw geweest, thans scheen alles daaraan tot ver-

val gedoemd, behalve het middengedeelte, dat een minder jammerlijk gezicht opleverde dan de vreeselijk beschadigde, geheel verwaarloosde zijvleugels. Oorspronkelijk had het dak van het geheele lange gebouw uit palmtakken bestaan, die men met klei en graszoden had bedekt, maar ook dit was alleen in het middengebouw bewaard gebleven. Aan den rechter- en linker-vleugel had de regen, die in het Noord-oosten van de Nijldelta, in de nabijheid der zee soms zoo overvloedig valt, de beschermende aarde weggespoeld, en de wind had die als stof doen verwaaien. Ook was het huis eertijds ruim genoeg geweest om bewoond te worden door een talrijk gezin, en bovendien nog een grooten voorraad goederen en koopwaar te bevatten. Alleen uit de opening in het dak van het middengebouw steeg de rook op; doch uit die schrale, dunne kolom bleek welk een bescheiden vuur er brandde.

Tot welk doel dit moest dienen liet zich gemakkelijk raden. Voor de geopende deur van het middengebouw, die veel te groot en door de zuilen aan den ingang, die een driehoekig lijstwerk droegen, ook te voornaam scheen voor de eenige bewoonster er van, zat een oude vrouw eenden te plukken. Vóór haar leunde een meisje, zonder acht op haar te geven, tegen den stam van den lagen, breedgetakten vijgenboom, dicht bij den oever. Een smalle boot, die op dit oogenblik tusschen het riet lag, en daardoor niet zichtbaar was, had haar hierheen gebracht.

Het moederlooze, schoone jonge schepseltje was naar de oude Tabus gekomen omdat zij raad behoefde, en hare waarzeggerskunst te hulp wilde roepen; misschien ook om, als het noodig was, haar kleine diensten te bewijzen, want de grijze vrouw op het eiland kende Ledscha, de dochter van een der aanzienlijkste scheepsreeders van Tennis, zeer goed, en had vroeger in nog nadere betrekking tot haar gestaan.

Nu, kort voor zonsondergang, verdiepte het meisje zich in een bonte mengeling van liefelijke herinneringen, bange vrees en vurig verlangen. Eerst toen een koele wind van de nabijgelegen zee over haar voorhoofd streek, wierp zij kluw en knoop-pen,

waarmede zij eenige knoopen aan een net had gebreid, ter zijde, en stond op.

Nu eens zag zij uit naar een groot wit huis aan de noordzijde der stad, dan weer naar de kleine haven of naar de vaartuigen die in de verte op Tennis aanstevenden, en waaronder haar scherpe blik een prachtig schip met een bont zeil onderscheidde.

Diep ademhalend, genoot zij van de koelte, die aan het scheiden der dagvorstin voorafgaat.

Toch had deze voorbode van den nacht op hare omgeving nog machtiger uitwerking dan op haar, want nauwelijks begon de zon aan den westelijken horizont langzaam te dalen, achter het dichte papyrusriet aan den oever van den rechtlijnigen, door menschenhand gegraven Tanitischen arm van den Nijl, of het eene wonderbare verschijnsel volgde op het andere.

Vooreerst spreidde de zinkende vuurbol een, uit tallooze gloeiende stralen geweven waaier uit, die zich in verblindende pracht over het Westen verbreidde. Als een reusachtige, gouden pauwenstaart, versierde hij minuten lang den koepel van den hoogen hemel. Toen verloren de schitterende vederen hun glans. Het lichtgevende hemellichaam waarvan zij uitgingen, verdween, en in de plaats daarvan breidde zich een purperen mantel met van goud doorwerkte, krokuskleurige zoomen over de plek die het verlaten had, totdat ook die gloeiende tinten overgingen in donker violet.

Het meisje sloeg geen acht op dit schitterend tafereel. Zij zag wel, hoe het scheidende licht over het lichtblauwe, met zilveren ranken doorweven zeil van het naderende schip een teederen rooskleurigen sluier wierp, hoe de vergulde voorsteven lichter werd, en de eene visschersboot na de andere de haven binnenliep, maar zij schonk aan dit alles niet meer dan een vluchtigen blik. Ledscha bekommerde zich weinig om de arme visschers van Tennis, en haar zelve kon het rijk getooide Staatsschip niets van belang aanbrengen, noch ontvoeren.

In deze dagen werd de Epistrateeg der provincie verwacht, doch wat gaf zij om de verandering die hij, naar men zeide

zou brengen in het beheer der streek, en waarover haar vader, eer hij zijn nieuwen tocht naar de Pontus begon, zich met zoo bittere ontevredenheid had uitgelaten?

Hare gedachten waren van iets anders vervuld, en terwijl haar blik op het stadje was gericht, waarop het rosse licht der gloeiende avondzon weerkaatst werd, en zij daarbij de hand op haar hart drukte, begon zich ook in de zoo even nog zoo stille natuur een zeldzaam onrustige beweging te vertoonen. In donkere, veelsoortige scharen kwamen pelikaan en flamingo, gans en eend, ooievaar en reiger, ibis en kraanvogel, roerdomp en kievit van alle kanten aangevlogen. Watervogels in ontelbare menigte verduisterden de lucht, terwijl zij op de onbewoonde eilanden nederstreken. Met oorverscheurend gekrijsch en gesnater, geklepper en gefluit, getjilp en gekweel, vielen zij in het riet en de struiken, waarin hunne nesten verborgen waren; tegelijk werden in de stad de huisdeuren geopend, en man, vrouw en kind traden naar buiten, om te genieten van de koelte van den avond en zich in de vrije lucht te ontspannen van den arbeid aan weefstoel en in werkplaats.

De eene visschersboot na de andere wierp het touw aan land, en middelerwijl naderde ook het schip met de bonte zeilen meer en meer de kleine ankerplaats. Wat was het groot en prachtig! Geen beambte van den koning had zich ooit van een dergelijk bediend, zelfs niet de Epistrateeg van de Delta, die in het vorige jaar zijn bank en zijn olie-handel aan nieuwe pachters had overgedaan. Daarbij scheen het dat de beide vrachtschepen die het prachtige vaartuig gevolgd waren, er bij behoorden.

Zij had de schepen met onverschilligheid beschouwd, doch plotseling nam haar blik, en daarmede de strenge schoonheid van haar gelaat, een nieuwe uitdrukking aan. Haar groote zwarte oogen openden zich wijder, en zagen met hartstochtelijke spanning nu eens naar het rijk getooide vaartuig, dan weer naar den oever, waarheen zich eenige mannen in Grieksche kleeding begaven.

De beide eersten waren uit het groote witte huis gekomen,

welks deur, van het oogenblik af dat de zon onderging, het voornaamste punt van haar aandacht was geweest.

Hermon, de langste der twee, was de man op wien zij bij de oude Tabus wachtte. Hij zou haar, bij het vallen van den avond, van het Uilennest komen afhalen om samen een watertocht te doen. Thans kwam hij niet alleen, maar met zijn kunstbroeder, den beeldhouwer Myrtilos, den nomarch en den zaakwaarnemer, die zij beiden zeer goed herkende, en met Gorgias, den rijken eigenaar van op één na de grootste weverij in Tennis, benevens eenige slaven.

Wat had dat te beteekenen? Een plotseling opwellende blos kleurde haar licht gebruind gelaat tot aan het voorhoofd; zij drukte de lippen op elkaar, en daarbij kreeg haar mond een uitdrukking van afwerende, bijna wreede hardvochtigheid.

Spoedig verdween echter de spanning weder uit haar zeer aantrekkelijk, scherp, en toch fijnbesneden gelaat. Er verliep nog een geruime tijd, eer de duisternis Hermon vergunde onopgemerkt naar haar toe te gaan. Zeker wachtte hem hier een ontvangst waaraan hij zich niet onttrekken mocht.

Ja, zoo moest het stellig zijn, want het prachtschip was nu weder zoo nabij het land gekomen, als het ondiepe water dat slechts veroorloofde, en duidelijk hoorde men het fluiten van den roeier, het kommando's geven en het hondengeblaf.

Daarop wuifde iemand aan boord de mannen aan den oever toe, en de hand die den doek bewoog, was die eener vrouw. Zelfs in nog veel dieper schemering zou Ledscha dit hebben opgemerkt.

De gelaatstrekken der aangekomene waren niet meer te onderscheiden, maar zij moest jong zijn, want een oude vrouw zou niet zoo vlug in de boot zijn gesprongen, die haar aan land moest brengen.

De man, die haar daarbij hielp, was dezelfde beeldhouwer Hermon, naar wien zij met zulk een smachtend verlangen had uitgezien.

Weder steeg haar het bloed naar de wangen, en toen zij bespeurde hoe de vreemde den Alexandrijn, die haar, Ledscha,

nog den vorigen dag met vurige eeden van zijn liefde had verzekerd, de hand op den schouder legde en hem toestond haar uit de boot te tillen, drukte zij hare witte tanden diep in haar lip.

Nog nooit had zij Hermon zien omgaan met een vrouw van zijn eigen stand, en door een gevoel van jaloerschheid overmeesterd, bemerkte zij met welk een dienstvaardigheid hij, die voor niemand in Tennis boog, niet minder ijverig dan zijn maker Myrtilos aan de vreemde vrouw oplettendheid bewees.

Dit alles ging in het halfdonker als een schaduwbeeld voorbij aan haar, door onrust, verbazing en hevig opbruischende jaloezie beneveld oog.

De schemering duurt kort in Egypte, en toen Hermon de pas aangekomene verliet, was het niet meer mogelijk den man te herkennen, die in hetzelfde bootje stapte waarin zij met haren geliefde een nachtelijke vaart had moeten doen, en dat nu op het Uilennest afkwam. Zeker zou het haar een boodschap van haar geliefde brengen, en toen de vreemde, bij wie zich nu ook een aantal andere vrouwen en twee koppels luidblaffende honden met hunne wachters voegden, in het donker verdween, kwam de boot reeds dicht bij haar aan land.

HOOFDSTUK II.

In weerwil van de duisternis om haar heen, herkende Ledscha den man die uit de schuit stapte. Uit den groet dien hij haar toewierp, maakte zij op dat het Hermon's slaaf Bias was, een Biamiet, dien zij gezien had in het huis van haar buren, zijn bloedverwanten, en dien zij onvriendelijk genoeg had afgewezen, toen hij het gewaagd had, haar vertrouwelijker aan te spreken dan het hem, als een onvrije, betaamde.

Wel is waar had de man, als zoon van een papyrus-handelaar in de buurt van Tennis, zijn kinderjaren nog in vrijheid doorgebracht, maar als knaap was hij met zijn vader, die gegrepen was omdat hij had deelgenomen aan een opstand tegen den vorigen koning, in Alexandrië als slaaf verkocht.

In den dienst van Archias, den oom van zijn tegenwoordigen meester, die hem aan zijn neef had geschonken, en als slaaf van den hartstochtelijken, doch volstrekt niet wreeden, beeldhouwer Hermon, was hij aan de dienstbaarheid gewoon geraakt; maar nog steeds bleef hij met grooter liefde gehecht aan zijn eigen Biamietischen stam, dan aan de Grieken, tot wie wel zijn heer behoorde, doch die hem en de zijnen van hunne vrijheid hadden beroofd.

De veertigjarige man had veel aangeboren natuurlijk verstand, en daar zijn droevig lot hem nadenkend had gemaakt, en dikwijls aanleiding gaf om zich, niet in scherts, van beeldspraak te bedienen, had reeds zijn eerste meester hem naar den Wijze van Priëne »Bias" genoemd. In het huis van Hermon, die omgang had met de grootste kunstenaars van Alexandrië, had hij allerlei kennis opgedaan, en liet zich gaarne onderrichten. Zijn hoogste wensch was dat men hem aandacht schonk, en ook dit gebeurde niet zelden.

Hermon stelde den bruikbaren man zeer hoog. Hij had geen geheim voor hem, want hij was altijd zeker van zijn stilzwijgendheid en goeden wil.

Menige jonge schoone, in wie de beeldhouwer een geschikt model had gezien, had Bias vaak met groote moeite, voor hem naar Alexandrië in zijne werkplaats weten te lokken, maar het stuitte hem, dat zijn heer nu het oog had laten vallen op de dochter uit een aanzienlijk geslacht van zijn eigen stam. Hij wist dat de Biamieten de eer hunner dochters zorgvuldig bewaakten, en had daarom Hermon gewaarschuwd. dat hij gevaarlijk spel speelde, door liefdesbetrekkingen aan te knoopen met Ledscha.

Om die reden was het hem hoogst welkom, dat hij haar nu mocht meedeelen, dat zij zijn gebieder vergeefs verwachtte. Toen zij hem vroeg of het de voorname, zoo even aangekomen vrouw was, die zijn heer van haar verwijderd hield, gaf hij toe, dat zij wel goed geraden had, maar voegde er bij: dat ook boven den koning de goden stonden, en zijn heer verplicht was, zich naar den wil der Alexandrynsche te voegen.

Zij lachte ongeloovig: »Hij, en een vrouw gehoorzamen!"

»Een man," antwoordde de slaaf, »zou hij het zeker niet doen. De kunstenaar, moet gij weten, wederstreeft eerder tien machtige mannen dan ééne zwakke vrouw, indien zij slechts schoon is. Bovendien is het met de dochter van Archias nog een bijzonder geval."

»Archias!" viel het meisje hem in de rede. »Die rijke Alexandrijn, wien de groote spinnerijen toebehooren?"

»Dezelfde."

»Dus is het zijne dochter, die Hermon terughoudt? en gij meent, dat hij verplicht is, haar te dienen?"

»Op zijn minst zooals men de godheid dient, of de waarheid," gaf de slaaf met nadruk ten antwoord. »Haar vader Archias legde ons immers de schuld op, die het nalatigst wordt betaald, en die men ook in dit land »dankbaarheid" noemt. Wij hebben verplichting aan den ouden man, dat kan niemand loochenen, en dus ook zeker aan zijn eenig kind."

»Waarvoor?" vroeg Ledscha schamper, en zij trok haar donkere wenkbrauwen, die boven den fijnen neus tezamen waren gegroeid, wantrouwend op. »Ik moet het weten!"

»Moet!" herhaalde de slaaf. »Dit woord is een ploegschaar, die alleen voor een lossen bodem deugt, en de mijne laat zich nu, terwijl mijn heer op mij wacht, zelfs niet door de allerscherpste doorsnijden. Tot een andermaal dus! Hebt gij intusschen nog het een of ander aan Hermon te zeggen...."

»Niets," was het hooghartig antwoord; doch Bias riep haar op een toon van levendige goedkeuring toe: »Dat is een goed woord, meisje! Onder de dochters der aanzienlijke Biamietische geslachten zijt gij de schoonste, en misschien ook de rijkste, en daarom duizendwerf te goed om wat uw sieraad is, aan den Griek prijs te geven, opdat het de belangstelling der lichtzinnige Alexandrijnsche leegloopers opwekken zou. Voor dat doel zijn er in de hoofdstad vrouwen genoeg. Verlaat u op de ervaring van een man, die niet geheel van wijsheid is ontbloot, meisje. Hij werpt u weg als een leeggedronken flesch, zoodra hij u tot model zal gebruikt hebben."

»Gebruikt?" herhaalde Ledscha op minachtenden toon; maar hij vervolgde met beslistheid: »Ja, gebruikt! Wat hebt gij hier in dit weversnest midden in het water, kunnen leeren van het leven, de kunst en de kunstenaars? Ik ken hen! Zulk een beeldhouwer heeft schoone vrouwen noodig, zoo als de schoenmaker het leder, en wat gij bezit en hem moet dienen, verheelt hij niet, ten minste niet voor zijn vriend Myrtilos. Het zijn uwe groote, amandelvormige oogen en uwe armen. Zij brengen hem in vervoering door hunne fraaie ronding, wanneer gij bij het water-

putten den kruik op uw hoofd in evenwicht houdt. En evenzeer bewondert hij uw smallen, hooggewelfden voet."

De duisternis verhinderde Bias om Ledscha's gelaat te zien, maar het was gemakkelijk te raden wat er in haar omging, toen zij, schor van verontwaardiging, de woorden uitstiet: »Wat gij met uwe beschuldigingen voor hebt, kan ik niet weten; maar schande over den dienaar, die zijn eigen heer tracht afhandig te maken, wat zijn ziel begeert."

Nu veranderde Bias niet alleen van toon, maar ook van uitdrukking, en diep beleedigd, sprak hij haar in het dialekt van zijn stam aldus toe: »Als mijn taal vermocht tusschen u en Hermon een afstand te leggen als die welke de maan, die daar opkomt, van Tennis scheidt, opdat ik u, en mijn heer tegelijk, voor schade bewaarde, dan zou ik haar doen hooren zoo luid als leeuwengebrul. Maar misschien zoudt gij mij toch niet verstaan, want gij gaat door het leven als een, die doof is en blind. Hebt gij u wel ooit afgevraagd, of de Griek niet anders is aangelegd, dan de Biamietische schippers- en visscherszonen, met wie gij zijt opgegroeid, en voor wie de leugen een gruwel is? En toch gelijkt hij op hen niet meer dan heulsap op schoon water. Hij keert het leven om. Wat recht, en wat onrecht is, onderscheidt men in Alexandrië evenmin als hier in het donker, blauw van groen. Voor mij, den slaaf, wiens haar reeds dunt, is Hermon een goede meester; ook zonder u weet ik wel wat ik hem schuldig ben, en dien hem zoo trouw mogelijk; doch hier, waar hij een onwetende dochter van den stam, welks bloed in mijne aderen vloeit zoowel als in de uwe, in het ongeluk dreigt te storten, en het daarmede ten laatste ook zichzelven zou doen — nu gebiedt mij mijn geweten, mijn stem even luid te verheffen als de kraanvogel, die de wacht houdt, wanneer zijn troep door een gevaar wordt bedreigd. Wees op uwe hoede, meisje, ik herhaal het u! Bewaar uwe schoonheid voor den waardigsten echtgenoot van ons volk, en laat haar niet verlaagd worden tot een lust der oogen voor onwaardige Grieken. En of Hermon u ook, ik weet niet wat, beloofde — met uwe wederkeerige liefdesbetuigingen zal het toch spoedig voorbij zijn, want over enkele dagen ver-

laten wij Tennis. En is hij eenmaal weg, dan is er weder eene bedrogene Biamietische meer, die den vloek der goden over het hoofd van een Griek zou willen afsmeeken. Gij zoudt de eenige niet zijn, die het lot verwenschte, dat ons hierheen voerde. Ook anderen zijn in zijn net verstrikt."

»Hier?" vroeg Ledscha dof, en de slaaf antwoordde onmiddellijk: »Waar zou het anders zijn? En weet, dat tot degenen die Hermon in zijn werkplaats gevolgd zijn, uw eigen jonge zuster behoort."

»Onze Taus? Dat kind?" riep het meisje, en strekte vol ontzetting hare handen naar den slaaf uit, als om een onheil af te weren.

»Dat kind, dat echter tot een aardige jonkvrouw is opgegroeid, zou ik denken, — en vóór haar de bevallige Gula, de vrouw van Paseth, die evenals uw vader, met zijn schip is uitgezeild."

Nu klonk van de lippen der Biamietische op een toon van volle zekerheid: »Daar hebben wij den lasteraar al! Thans doorzie ik u, en begrijp wat gij met uw waarschuwing bedoelt. Omdat gij, ellendige slaaf, de dolle hoop koestert, mij voor u zelven te winnen, doet gij alle moeite om mij af te houden van uw eigen heer. Gij zegt, dat de schippersvrouw Gula in Hermons werkplaats is geweest. En dat kan ook wel zoo zijn. Maar al ben ik ook eerst sedert kort te huis terug, toch is Tennis te vol van den lof van den heldhaftigen Griek, die met eigen levensgevaar een kind uit het brandende huis van Paseth heeft gered, dan dat ik dat niet van tien, twaalf verschillende kanten zou hebben gehoord. Nu is Gula de moeder van het kleine meisje, dat Hermons daad in het leven heeft behouden, en misschien klopte de moeder bij haar weldoener aan, enkel om hem daarvoor te danken. Maar gij, boosaardige kwaadspreker . . . ."

Doch Bias ging met moeilijk bewaarde kalmte voort: »Ik was er zelf getuige van, hoe Gula telkens weder heimelijk bij ons binnensloop, om den redder van haar kind te vergunnen wat hij schoon aan haar vond, in klei te boetseeren. Weet ook, dat de slaaf zich zelven verboden heeft u voor zich te begeeren, ofschoon de mensch met de vrijheid, niet tegelijk zijn

teerder gevoel verliest, zoomin als een boom, dien men in een omheining plant, het knoppen en bloeien verleert. — Ook op het hart van een slaaf schiet Eros zijn pijlen af; het uwe werd echter zekerder getroffen dan het mijne. Thans weet ik, hoe diep hij u heeft gewond, en dus, Ledscha, zal ik u, de dochter van Schalit, zoodra het schip in de haven daarginds, onze bezoekers weder wegvoert, voor Hermons boetseertafel zien staan, en hem zien bedenken wat hem van uwe schoonheid het modelleeren waardig schijnt."

Met een diepe ademhaling had de Biamietische deze voorspelling aangehoord. Daarop verhief zij dreigend de kleine, tot een vuist gebalde hand, en beet hem toe: »Laat hem beproeven ook maar met een vinger aan mijn sluier te raken! Indien ik niet van huis had moeten gaan, zou het met mijne Taus en die ongelukkige vrouw Gula ook niet zoo ver zijn gekomen."

»Dat geloof ik niet," hernam Bias bedaard. »Als het kuikentje te water gaat, dan kan de klokhen het niet redden. Bovendien ben ik met den man uwer zuster, die u tot haar riep, als knaap in vrijheid opgegroeid. De steenbakkerij van zijn vader lag naast onze plantage. Toen ging het ons zooals zooveel anderen: de groote verslindt den kleine, de rechtvaardige zaak wordt verloren, en de goden zijn als de menschen. Mijn vader, die het zwaard trok tegen willekeur en onderdrukking, lieten zij de vrijheid ontnemen, en uw zwager — tot loon voor zijn rechtschapenheid lieten zij hem ter dood brengen. Is het waar, wat men hier van u vertelde? Ik hoorde dat, spoedig na de begrafenis van den ouden man, de slaven op zijn steenbakkerij aan zijne weduwe de gehoorzaamheid hadden opgezegd. Gij waart toen gekomen om haar bij te staan, en hadt het oproerige volk tot rust gebracht. Het waren een dozijn oproerige steenbakkers, en gij — daarvoor kan men u veel vergeven — gij, het zwakke meisje . . . ."

»Ik ben niet zwak," viel Ledscha hem hier trotsch in de rede.

»Ik zou aan driemaal twaalf zulke booswichten geleerd hebben, wie de meester is. Zij doen nu alles wat mijne zuster hen zegt, en toch wilde ik dat ik te Tennis gebleven ware. Onze

Taus," ging zij op zachter toon voort, »is nog zoo jong, en onze moeder is gestorven, toen zij nog klein was; maar ik, dwaze, liet haar alleen, ik, die haar had moeten waarschuwen, en als zij voor Hermons lokstem is bezweken, dan treft het verwijt niemand als mij."

Onder het spreken viel de gloed van het vuur, dat de oude Tabus met een nieuwen voorraad stroo en dor riet had gevoed, op het gelaat van het diepgeschokte meisje. Het verraadde duidelijk genoeg wat in haar omging, en verheugd over de uitwerking van zijn waarschuwing, riep Bias uit: »En dat, waarvan gij uwe zuster zoo gaarne hadt teruggehouden, Ledscha, zult gij zelve hem dan ook niet veroorloven. Ik ga dus, en meld mijn heer, dat gij weigert hem een nieuwe bijeenkomst toe te staan."

Vol vertrouwen had hij gerekend op een toestemmend antwoord, en schrikte daarom van haar uitroep: »Ik wil juist het tegendeel!"

Als ter verklaring voegde zij er nog haastig bij: »Te woord staan moet hij mij, hetzelfde waar; en daar het heden niet meer kan, in ieder geval morgen."

Teleurgesteld en ongerust gaf de slaaf zich nu moeite haar duidelijk te maken hoe dwaas en moeilijk uitvoerbaar haar verlangen was, doch zij bleef hardnekkig volhouden.

Nu keerde Bias haar verontwaardigd den rug toe, en liep in het maanlicht naar den kant van den oever. Zij ijlde hem achterna, greep zijn arm, en zeide driftig en gebiedend: »Gij blijft nog wat! Eerst moet ik weten of Hermon werkelijk van zins is, Tennis zoo spoedig te verlaten."

»Van morgen was dit althans zijn plan," antwoordde hij, terwijl hij zich van haar los maakte. »Wat zouden wij hier ook nog langer doen, daar zijn werk zoo goed als voltooid is?"

»Maar wanneer gaat hij weg?" bleef zij heftig aandringen.

»Overmorgen," was het antwoord, »over vijf, of misschien op zijn langst over zes dagen, zooals hem dat het beste uitkomt. Gewoonlijk weten wij den eenen dag nog niet, wat den anderen gebeuren zal. Zoolang de Alexandrijnsche schoone hier blijft, zal hij zeker niet van haar vrij komen, en Myrtilos evenmin.

Waarschijnlijk zal zij hen beiden mede op de jacht nemen, want hoewel zij een goedaardige, rechtschapen vrouw is, houdt zij veel van jagen, en daar beiden hun werk hebben voleindigd, zullen zij Daphne gaarne vergezellen."

Daarop wilde hij in de schuit stappen, doch Ledscha hield hem nogmaals tegen en verlangde ongeduldig te weten: »En »het werk", zooals gij het noemt? Toen ik de werkplaats bezocht, was het met een doek bedekt, maar Hermon zelf sprak van het beeld eener godin. Wat het echter voorstellen moge.... lijkt het op mijne zuster Taus? Ik bedoel: zóó, dat men haar herkennen zou?"

Over het koperkleurig gelaat van den Biamiet vloog een half medelijdende, half spottende glimlach, en op den nederbuigenden toon van iemand die beter onderricht is, begon hij: »Meent gij het gelaat? Neen kind! Wat daartoe behoort, is bij geen Biamietische te vinden, zelfs niet bij u, de schoonste van allen."

»En de figuur der godin?" vroeg Ledscha in spanning.

»Daarvoor diende hem vooreerst de blonde Heliodora, die hij uit Alexandrië ontbood, tot model, en daar dat wilde katje het hier in de eenzaamheid slechts veertien dagen uithield, kwamen de zusters Niko en Pagis tegelijk. Maar zij vonden het te Tennis ook te stil. Zulke vrouwen kunnen alleen leven in de hoofstad onder haars gelijken. Het groote voorbereidende werk was intusschen, voor wij Alexandrië verlieten, reeds gereed gekomen."

»En vrouw Gula, en mijn zuster?"

»Voor het Demeter-beeld," lachte de slaaf, »waren zij beiden niet juist te gebruiken. Denk eens: de nauwelijks volwassen, teere Taus, en de moederlijke beschermster van het huwelijk. En Gula! Haar rond gezichtje is wel is waar frisch en niet kwaad, doch voor een model van een godin is meer noodig dan dat. Dat is alleen te Alexandrië te krijgen. Wat doen de vrouwen dáár niet al ter verzorging van haar uiterlijk! Dat leeren zij in het Aphrodision, zooals de knapen lezen en schrijven. Maar gij! wat weet gij hier van het verven van oogleden en lippen, het krullen van het haar en de behandeling der nagels aan handen en voeten? En de kleederen — zooals gij ze aantrekt,

laat gij ze hangen, en het werk van mijn heer is vol plooien en plooitjes in den rok en den peplos.... Maar ik ben reeds veel te lang hier gebleven.... Blijft gij er werkelijk bij, dat gij Hermon weder ontmoeten wilt?"

»Ik wil en moet hem zien," verzekerde zij met levendigheid. »Welnu dan," hernam hij streng, »indien gij mijn waarschuwing in den wind slaat, dan verdwijnt ook meteen mijn medelijden."

»Dat heb ik niet noodig," zeide het meisje verachtelijk.

»Dan moge het noodlot zijn loop hebben," hernam de slaaf, en haalde bekommerd de schouders op.

»Mijn meester zal hooren wat gij verlangt. Zoolang totdat de markt ledig is, blijf ik tehuis. Op uw erf zijn dienende geesten genoeg. Uw bode zal u Hermon's antwoord brengen."

»Ik kom het zelf halen, onder de sundboomen," zeide zij haastig, en ging naar huis; doch ditmaal was het Bias die haar terugriep.

Aarzelend gehoorzaamde zij, maar had er spoedig berouw van, want wat hij haar nu nog te zeggen had, mocht goed gemeend zijn, maar het bevatte een nieuwe, groote beleediging. De slaaf hield haar namelijk de mogelijkheid voor, dat Hermon haar als een lastige bedelares zou afwijzen en verloochenen, zoolang de dochter van Archias zijn gast was.

Maar zij was zeker van haar zaak, en zeide uittartend: »Gij meet hem met uwe maat, en weet niet wat daarvan voor ons afhangt. Herinner hem aan de volle maan in den nacht van morgen, en al hielden tien Alexandrijnsche meisjes hem terug, toch zou hij die verlaten, om te hooren, wat ik hem te zeggen heb."

Hiermede keerde Ledscha hem weder den rug toe, doch Bias stiet met een vloek de boot van den oever, en roeide naar de stad.

HOOFDSTUK III.

Toen Ledscha het geluid der roeiriemen hoorde, bleef zij weder staan.

Met gloeiende wangen zag zij de boot en het schitterende zilveren spoor, dat deze door het van maanlicht overgoten, stille watervlak trok.

Haar hart was bezwaard. De twijfel aan de eerlijkheid van haar geliefde, opgewekt door zijn slaaf, was een kwelling voor hare trotsche ziel. Speelde Hermon werkelijk slechts een misdadig spel met hare liefde? Het was niet mogelijk! Zij kon alles beter verdragen dan deze folterende onzekerheid.

Doch zij was dan ook op het Uilennest gekomen, om de tooverkunst der oude Tabus in te roepen. Zoo iemand, dan kon deze haar, door de demonen die haar dienden, opheldering geven, en de oude vrouw deed haar gaarne genoegen, want zij had meer betrekking op haar, dan de meeste menschen in Tennis wisten.

Bovendien behoefde Ledscha zich voor hare dikwijls herhaalde bezoeken op het Uilennest niet te schamen, want als heelmeesteres en waarzegster had Tabus haarsgelijken niet, en het zeeroversgeslacht, waarvan zij het vrouwelijk hoofd was,

stond bij de Biamieten hoog in aanzien. Van hun beroep maakte men hen geen verwijt; immers velen van hun stam wijdden zich ook daaraan, en de schippers waren op hunne hand.

Ook Ledscha's vader was met de piraten op goeden voet, en toen Abus, een kloeke jonge man, die op het tweede schip zijns vaders het kommando voerde, en door menige stoute daad al eenigen naam had gemaakt, om de hand zijner oudste dochter vroeg, had hij hem geenzins afgewezen. Alleen had hij de voorwaarde gesteld, dat Abus, zoodra hij geld genoeg verdiend, en Ledscha zou gehuwd hebben, de zeerooverij zou laten varen, en met hem samen op eigen kosten koopwaren en slaven van den Pontus naar de Syrische en Egyptische havens, en graan en geweven stoffen van den Nijl naar de kust der Zwarte zee overbrengen zou. De jonge man had zich in dezen eisch geschikt, te meer daar ook zijn grootmoeder op het Uilennest beter vond, het meisje nog eenigen tijd van het huwelijk met den liefsten harer kleinzonen terug te houden, omdat zij nog nauwelijks de kinderschoenen ontwassen was.

Toch had zich reeds een sterke neiging voor den jongen piraat van haar meester gemaakt, en zag zij in hem het inbegrip van alle heldhaftige mannelijkheid. In gedachte had zij hem op al zijn gevaarvolle tochten vergezeld, doch het was haar daarentegen slechts bij lange tusschenpoozen, voor enkele dagen vergund geweest, van zijne nabijheid te genieten.

Eens was hij langer uitgebleven dan gewoonlijk, en juist die vaart had de laatste op het piratenschip moeten zijn, dewijl het vreedzame zeemansleven dadelijk na zijn thuiskomst met de bruiloft beginnen zou.

Vol verlangen had zij den geliefde terug verwacht, maar week op week waren voorbijgegaan, en men had niets gezien of gehoord van de schepen der Uilennest-bewoners; wèl was er een gerucht verspreid, dat de piraten in een gevecht met Syrische oorlogsgaleien ditmaal het onderspit gedolven hadden.

De eerste die een zeker bericht had gekregen, was de oude Tabus. Haar kleinzoon Hanno, die met moeite zijn leven had gered, was op last van zijn vader Satabus, die zijne moeder

innig liefhad, onder groote gevaren naar haar toe gekomen, om haar de droevige tijding te brengen. Twee der schoonste schepen der familie waren in den grond geboord, en zoo waren op het ééne Ledscha's verloofde, de koene bevelhebber Abus, op het andere de oudste zoon der bejaarde vrouw, benevens drie harer kleinzoons, om het leven gekomen.

Als door den bliksem getroffen was de arme Tabus op het hooren dezer tijding ineengezakt, en van dat oogenblik af, had haar tong hare radheid, en haar oor zijn scherpte verloren; Ledscha was echter in dien tijd niet van hare zijde geweken, en had haar door onvermoeide zorg in het leven behouden. Noch Satabus, de tweede zoon der oude vrouw, die nu het bevel over de piratenvloot voerde, noch zijn zoons Hanno en Labaja, waren sedert dat ongeluk in de buurt van Tennis gezien, doch Ledscha was, toen de oude weder bijna hersteld was, naar Tennis terug gekeerd, om voor zich zelve te zorgen, de huishouding haars vaders te bestieren en een moeder te zijn voor hare jongere zuster Taus.

De luchthartige vroolijkheid van vroeger had zij sinds dien tijd nooit weerom gekregen, en daar zij ernstiger was gestemd dan de meisjes van haar leeftijd, had zij nooit medegedaan aan de feesten der Biamietische jonkvrouwen. Hare schoonheid had zich intusschen wonderbaar ontwikkeld, en daar zij aller aandacht trok, menig trouwlustig jongeling uit de omliggende plaatsen naar Tennis gelokt. Slechts enkelen echter hadden aan haar vader een huwelijksgoed aangeboden, want de koele, bitse bejegening der schoone jonkvrouw had de meesten afgeschrikt. Zij wenschte het zelve niet anders, en toch hinderde het haar in stilte, en knaagde de gedachte aan haar ziel, dat zij op haar twintigste jaar nog ongehuwd was, terwijl zoovele anderen, die veel minder begaafd waren dan zij, reeds lang vrouw en moeder waren.

De zware taak, die zij kort geleden voor hare zuster, die weduwe geworden was, op zich had genomen, had daarbij den ernst van haar aard tot een afstootende stugheid doen overgaan.

Na haar tehuiskomst was zij nog dikwijls naar het Uilennest

overgevaren, want Ledscha had een gevoel alsof zij bij de oude Tabus behoorde, en zooveel zij kon moest goed maken wat de schrik over den plotselingen dood van haar verloofde zijn grootmoeder had doen lijden.

Thans was zij eindelijk door een nieuwen hartstocht overmeesterd, en deze gold den Griekschen beeldhouwer Hermon, die van zijn kant alles deed, om de neiging der Biamietische, wier strenge, eigenaardige schoonheid zijn kunstenaarsoog aantrok, te winnen.

Ditmaal was Ledscha bij de toovenares gekomen om van haar te vernemen, wat zij voor hare liefde te wachten had. Zij was vol vertrouwen op gunstige voorspellingen aan land gestapt, doch nu was al haar hoop, als door een hagelbui getroffen, ter neer geslagen.

Als Bias, die toch meer was dan een gewone slaaf, gelijk had, dan moest zij vernederd worden tot een tijdverdrijf en bruikbaar voorwerp, door den man die zijn verderfelijke macht reeds had beproefd aan andere vrouwen van haar stam, en zelfs aan haar zusje, waarover zij tot nu toe zoo trouw had gewaakt. Dat het meisje iets voor haar verborg, was haar geenszins ontgaan, ofschoon zij de ware oorzaak van haar verandering niet had ontdekt.

Het heldere schijnsel der maan, die op dit oogenblik alles om haar heen met haar zilveren licht omspon, scheen haar een beleediging voor haar verduisterde ziel.

Indien haar, even als de oude toovenares, de demonen der hoogte en diepte gehoorzaamden, dan zou zij hen bevolen hebben, den hemel met zwarte wolken te bedekken. Nu moesten zij haar slechts toonen wat zij te hopen of te vreezen had.

Zachtjes, alsof zij zelve niet meer aan een gunstige wending der dingen geloofde, schudde zij het hoofd, streek met haar fijne hand de zwarte krulletjes, die uit haar kapsel waren losgeraakt, van haar voorhoofd, en ging met vasten tred naar het huis.

In het middengebouw zat de oude vrouw ineengedoken bij den haard, en draaide het metalen braadspit, waaraan zij de

eenden gestoken had, boven het helder brandende vuur. De rook deed haar pijn aan de licht ontstoken oogen, en toch schenen deze beter aan hunne bestemming te voldoen dan het half doove oor, want na een vluchtigen blik op Ledscha, riep zij haar stamelend toe: »Wat is er nu weer? Zeker niets goeds. Dat staat op uw gezicht te lezen."

Het meisje knikte toestemmend, wees veelbeteekenend eerst op haar oor, en toen naar buiten, en ging toen nog eens naar den oever, om zich te overtuigen dat er nog geen vaartuig aankwam.

Wat zij Tabus wilde toevertrouwen, was voor haar alleen bestemd, en de ondervinding had haar geleerd, tot op hoe verren afstand het gesproken woord 's nachts over het water te hooren is.

In de hut terug gekeerd, boog zij zich tot het oor der oude, en riep haar achter de gekromde vingers toe: »Hij komt niet."

Tabus haalde de schouders op, en de tevreden glimlach, die over haar gerimpeld bruin gelaat vloog, bewees, dat deze tijding haar welkom was.

Ook ter wille van haar gedooden kleinzoon, had de bekentenis van het meisje, dat zij aan een Griek haar hart had geschonken, haar smartelijk aangedaan, en daarenboven had Tabus met haar schoone lieveling nog een ander plan.

Nu gaf zij alleen door een stommen hoofdknik te kennen, dat zij Ledscha had verstaan, en haar hoofd bleef in bestendige beweging, terwijl deze voortging: »Wel zie ik hem morgen weer, doch wanneer wij daarna scheiden, zal het wel niet in liefde zijn. In ieder geval — hoort gij, grootmoeder? — moet morgen alles beslist worden. Daarom — verstaat gij? — moet gij nog in dezen nacht de sterren ondervragen, want morgen avond zou hun raad misschien al te laat komen."

»Heden?" herhaalde Tabus verbaasd, en liet haar blik een oogenblik uitvorschend op het meisje rusten. Daarop nam zij het braadspit van het vuur, en zeide knorrig: »Dadelijk, meent gij zeker? Alsof dat zoo maar mogelijk was! Alsof de sterren ons gehoorzaamden als een dienstmaagd of knecht! Volle maan

moet het zijn, om van hen de waarheid te hooren. Afwachten, kind! En wat is het leven ook anders? Geduld, meisje. Het is waar, op uw leeftijd weten maar enkelen die kunst te beoefenen, en velen bereiken dat nooit. Maar van de sterren, van de kleinste tot de grootste, kan men leeren geduldig zijn weg te gaan, jaar in, jaar uit. Altijd denzelfden weg, en met denzelfden tred. Geen haarbreed afwijken, geen sneller of langzamer gaan bestaat er voor die nooit rustende wandelaars. Geen heftige toorn, geen vurig verlangen, geen vermoeidheid óf tegenzin drijft ze aan, of houdt ze tegen. Hoe ik ze liefheb en vereer! Gewillig voegen zij zich naar de groote wet, tot aan het eind der dingen. Wat zij voor dit uur bestemmen, geldt alleen daarvoor, en niet voor het volgende. Alles in het heelal hangt met hen samen. Wie hunnen loop één oogenblik zou kunnen vertragen, zou de aarde aan het wankelen brengen. De nacht zou dag worden, en de rivieren zouden terugkeeren tot hunnen oorsprong. De menschen zouden op hun hoofd staan, in plaats van op hun beenen; vreugde zou tot leed worden, en macht tot slavernij. — Daarom kind, werkt het Volle Hemel-oog op andere wijze dan wanneer het wast of afneemt, in de negen en twintig overige nachten der maand. Van den één verlangen wat den ander toekomt, zou zijn: een antwoord verwachten van den vreemdeling, die uwe taal niet kent. Wat zijt gij nog jong, kind, en dwaas! Heden nacht in den maneschijn de sterren voor u te ondervragen, is evengoed als naar een doornenstruik te gaan, om druiven te plukken. Zóó is het."

Hier brak zij haar met moeite uitgebrachte rede af, en droogde met haar donkerblauw katoenen kleed haar parelend gelaat, dat door de inspanning en den gloed van het vuur wonderlijk rood was gekleurd.

Ledscha had haar met toenemende teleurstelling aangehoord. Al kon de verstandige oude vrouw misschien gelijk hebben, — vóór zij zich morgen waagde in de werkplaats van den beeldhouwer, moest zij toch tot iederen prijs weten, wat zij aan hem had, wat zij moest hopen of vreezen; en zoo waagde zij na een kort stilzwijgen de vraag: »Maar zijn het dan alleen de

sterren en hun loop, die vooruit verkondigen wat het lot bereid houdt voor mij, die gij zoo goed kent?"

»Neen kind, neen," was het antwoord. »Doch juist heden kan er van dat onderzoek niets komen. Daartoe behoort een strenge vasten, van 's morgens vroeg af, en ik heb de dadels gegeten, die gij mij hadt medegebracht. Den geur der gebraden eenden heb ik opgesnoven, en bovendien.... het zou te middernacht moeten gebeuren.... en te middernacht.... de uwen zouden zich ongerust maken, als gij dan niet te huis waart, of een slaaf zenden, die u hier bij mij moet opzoeken. En dat, dat mag niet geschieden.... Dat moet ik verhinderen."

Maar Ledscha viel haar levendig in de rede: »Dus gij verwacht iemand! En ik weet ook wel wien. Het is uw zoon Satabus, of een van uw kleinzoons. Waartoe zouden er ook anders eenden zijn, en de wijnkruik, die ik zooeven uit de bergplaats gekregen heb?"

Wel sprak de oude vrouw het vermoeden van het meisje met heftigheid tegen, doch een oogenblik later zag zij haar met een uitvorschenden blik aan, en zeide: »Neen, het is waar, van u hebben wij niets te vreezen, van u zeker niet! Arme Abus... Door hem zijt gij nog altijd eene der onzen. Ten spijt van den Griek zijt gij dat gebleven, en zult het altijd zijn. Dat bevestigen de sterren, en gij zijt altijd trouw geweest voor de oude vrouw. Gij zijt verstandig en standvastig. Voor hem, die dat ook was, zoudt gij juist de rechte zijn geweest. Arme, lieve, dappere knaap! Maar waarom zou ik hem beklagen? Omdat de zilten vloed nu over hem heen stroomt? Dwazen die wij zijn! Er is immers niets beter dan de dood, want hij is de rust.... En dien hebben bijna allen gevonden.... Negen zonen en twintig kleinzonen heb ik gehad, en slechts drie zijn mij overgebleven. De anderen hebben het nu goed en rustig, na al dien strijd en die gevaren.... Hoe lang is het al geleden, dat zeven van hen omkwamen! De laatste drie.... zij krijgen ook hun beurt! Ik gun hen het allerbeste, alleen niet, dat ook zij mij voorgaan."

Hier liet zij haar stem dalen, en bijna onverstaanbaar fluisterde zij Ledscha toe: »Gij moet dan weten: Satabus, mijn zoon

en Hanno en Labaja, zijn brave jongens, komen heden hier, te middernacht — Beschermt hen, gij daar boven! En gij, kind.... ik ken u door en door: eer gij hen verraadt — de laatsten van Abus' geslacht...."

»Eer zouden mijn hand en tong verstijven," viel Ledscha haar levendig in de rede, en daarop vroeg zij met echt vrouwelijke zorglijkheid, of de drie eenden wel voldoende zouden zijn, om den honger van die sterke mannen te stillen?

De oude lachte, en wees op een hoop opgestapelde versche bladeren, waaronder eenige groote wentelaars lagen. Die moesten eerst gebakken worden wanneer de verwachte gasten er zouden zijn, en ook had zij nog brood genoeg in voorraad.

Bij deze bewijzen van moederlijke zorg kreeg het ontevreden, rimpelige gelaat der oude waarzegster, een goedige, bijna teedere uitdrukking, en uit haar roodgerande oogen straalde de glans der vreugde over dit vooruitzicht haar jonge bezoekster tegen.

»Dat ik hen nog eens zal wederzien!" riep Tabus ontroerd. »De laatsten — en alle drie, allen! Als zij.... Maar neen, zoo dichtbij Pelusium gaan zij niet aan het werk.... neen, neen! Al was het maar om mij het weerzien niet te bederven, zullen zij het niet doen. O, zij zijn goed!... Niemand weet hoe goed mijn ruwe Satabus kan zijn. Hij zou uw vader zijn, meisje, als wij onzen Abus — hij was de beste van allen — hadden mogen behouden. Maar het is toch goed dat gij hier zijt, want nu zien zij u weder, en het zou mij anders moeilijk zijn gevallen, zelve te halen wat ik nog noodig heb: het zout, den Indischen peper, en de kruik met den Pelusinischen zythus, waarvan Satabus altijd zooveel hield."

Nu ging Ledscha den vervallen linkervleugel van het gebouw binnen, en kreeg uit een bedekten kuil in den vloer, wat de oude vrouw voor de laatsten van haar geslacht had bewaard. Zij deed dit zeer bereidwillig en met buitengewone behendigheid. Vervolgens legde zij de visschen in de pan, en terwijl zij zoo vlijtig bezig was, verzocht zij de oude dringend haar wensch toch nog te vervullen, en voor haar in de toekomst te zien.

Tabus bleef evenwel bij hare weigering volharden, totdat Ledscha haar weder »grootmoeder" noemde, en haar, bij de hoofden der drie mannen die zij verwachtte, bezwoer, haar wensch te vervullen.

Nu stond de oude vrouw op, en terwijl het meisje diep ademhalend de gebraden eenden van het spit nam, haalde zij met haar eigen bevende handen een blanke koperen schaal te voorschijn uit de kleine kist, die zij verborgen had achter een stapel verdroogd riet, dorre takken en stroo; zij wierp de goudstukken, die daarin werden bewaard, er weder in, en besproeide den bodem met het zwartroode druivensap uit de wijnkruik.

Nadat zij met groote zorgvuldigheid deze voorbereidende maatregelen genomen had, riep zij Ledscha, en herhaalde, dat de sterren alleen in een volle-maannacht voorspellende kracht bezaten, en dat zij zich wilde bedienen van een ander middel, om in de toekomst te lezen. Zij beval het meisje hare handen nu te laten rusten en aan niets te denken dan aan de vragen, aan welker beantwoording haar zooveel gelegen was. Eindelijk mompelde zij een geheele reeks bezwerings-formulen, die Ledscha haar nasprak, in de schaal, en keek met gespannen aandacht naar de donkere vloeistof, die den bodem er van bedekte.

Met een kloppend hart volgde het meisje iedere beweging der toovenares, maar er verliep geruimen tijd, totdat deze plotseling met gesmoorde stem uitriep: »Daar is het!" En toen, zonder den blik van den bodem der schaal af te wenden, alsof zij een beeld beschreef, dat zij vlak voor haar oogen zag, ging zij met trillende stem voort: »Twee jonge mannen.... beide Grieken, als hun kleeding mij niet bedriegt.... de eene staat rechts, de ander links van u.... De eerste heeft blond haar -- zijn blik is diep en vast. Ik geloof wel, dat hij het is.... Doch neen! Zijn beeld — daar verbleekt het weder, en gij keert hem den rug toe. Gij doet het met opzet. — Neen, neen, gij hebt niets met elkander uit te staan. Die andere, met het golvende zwarte haar en den baard.... aan hem, aan hem alléén denkt gij. — Hij komt al scherper en scherper te voorschijn.... een schoon man, en zijn

voorhoofd schittert! Doch zijn blik — ziet meer dan vele andere, maar het ontbreekt dien aan vastheid, even als aan zijn geheele persoonlijkheid!"

Hier hield zij even stil, hief het waggelend hoofd op, zag Ledscha in het blozende gelaat, en stamelde op ernstig vermanenden toon: »Vele teekenen van geluk, doch op verscheidene een donkere schaduw en zwarte vlek. Als hij het is, kind, dan moogt gij op uwe hoede zijn!"

»Hij is het," prevelde het meisje, zoo zacht alsof zij het tot zich zelve zeide.

De doove oude vrouw had ondertusschen de woorden van hare lippen gelezen, en terwijl zij scherp op den wijn tuurde, ging zij ongeduldig voort: »Als het beeld maar duidelijker te voorschijn wilde komen! Maar het is gebleven zooals het was.... en nu.... de blonde, met zijn diepe blauwe oogen — nu vloeit zijn beeld geheel uiteen, en tusschen u en den ander, den zwartbaard, drijft een grijze wolk. Als die nu maar wegtrok!.... Doch zoo komen wij in der eeuwigheid niet verder. Let op, meisje!"

De woorden klonken gebiedend, en met vooruitgestoken hoofd en hoogkloppend hart luisterde Ledscha naar de verdere bevelen der oude vrouw.

Die lieten zich niet lang wachten. Zij eischte, dat Ledscha vrij en open, alsof zij met zich zelve sprak, bekennen zou, waar zij den man, dien zij liefhad, ontmoet had, hoe het hem gelukt was haar hart te verstrikken, en hoe hij haar voor den hartstocht, dien hij in haar had gewekt, had gedankt.

Zoo verward dooreen kwamen al deze bevelen van haar lippen dat iemand die er minder mede vertrouwd was, ze nauwelijks had kunnen ontraadselen; doch Ledscha begreep ze, en was bereid er aan te gehoorzamen.

»Toen wij na het offer weder naar huis gingen, kwamen ons twee jonge Grieken tegemoet, die Hirams dochters en ook mijn zuster begroetten.

»De eene was een stille jonge man met smalle schouders en blond, krullend haar; de andere was veel grooter dan hij. Zijne gestalte was krachtig en schoon, en met fierheid droeg hij het hoofd met den prachtigen, zwarten baard.

»Sedert de goden mij mijn Abus hebben ontnomen, had ik mij tot geen anderen man aangetrokken gevoeld, hoe velen ook naar mijn hand mochten dingen, — doch de blondgelokte Griek met den lichten gloed in zijne blauwe oogen en de zachtblozende wangen behaagde mij, en zijn naam »Myrtilos" klonk mij als muziek in de ooren. Het deed mij daarom goed toen hij naar mij toekwam, en zoo eenvoudig, alsof hij naar den weg vroeg, van mij wenschte te weten, waarom hij mij, die toch hier in den tempel de schoonste onder de schoonen was, nog nooit in Tennis had gezien.

»Op zijn metgezel lette ik ternauwernood. Hij scheen ook maar alleen oogen te hebben voor Taus en de dochters van Hiram. Hij maakte allerlei grappen met hen, en daar zij daarbij zoo uitgelaten lachten, dat ik bang was dat de vreemdelingen om ons heen haar zouden houden voor hiërodulen [1]), die met de schippers en jongelieden in de grottentempels gaan, gaf ik Taus een teeken, dat zij zich matigen moest.

»Dat bemerkte Hermon, — want zoo heet de groote met den baard — en keerde zich daarop tot mij. Zijn blik ontmoette den mijnen, en het was alsof die mij zoeten wijn door de aderen deed vloeien, want ik zag duidelijk dat zijn overmoedige tong door mij aan banden werd gelegd. Hij sprak mij nog niet aan, maar de blonde Myrtilos verzocht mij, dat ik de bevallige kinderen toch niet zou berooven van de vreugd, waartoe wij allen immers geboren zijn. Dit woord scheen mij dwaas toe, want hoeveel leed en hoe weinig vreugd had ik van kind af aan niet ondervonden! Daarom haalde ik slechts minachtend de schouders op.

[1]) Meisjes, die in den tempel dienst deden.

HOOFDSTUK IV.

Aan geen sterveling zou dit gesloten, zelfstandige meisje ooit verraden hebben wat in hare ziel leefde, en dat haar nu eens vervulde met een levendige hoop, dan weder met smachtenden dorst naar wraak; doch het toe te vertrouwen aan de demonen, die haär zouden helpen om zich zelve weder te vinden, daarvoor schroomde Ledscha niet.

Gehoorzamende aan een plotselinge opwelling, viel zij daarom dicht bij de oude vrouw op de knieën, en terwijl zij, met het hoofd in de handen, naar het nog zacht glimmende vuur zag, begon zij, alsof haar daaruit de herinneringen nog levendiger voor den geest traden, haar moeilijke bekentenis.

»Voor veertien dagen," begon zij, terwijl de toovenares het doove oor dichter bij haar lippen bracht, »kwam ik van de steenbakkerij mijner zuster naar huis terug. Terwijl ik weg was, was er iets gebeurd dat mijn zusje Taus haar vroolijkheid had benomen. Ik weet nu, wat dat was. Onlangs, bij het feest van Astarte, vond zij die echter weder, en zij bracht fraaie, bonte bloemen aan, om zichzelve en mij daarmede te bekransen. Zoo namen wij deel aan den optocht der jonkvrouwen van Tennis, en men stelde ons in schoonheid alleen achter bij de dochters van Hiram.

»Toen vroeg de zwarte mij, of ik, zoo jong en schoon als ik was, al afgeleerd had te gelooven aan vroolijkheid en vreugd? Wat ik hem hierop antwoordde, moest hem duidelijk maken, dat al was het ook zóó erg niet, ik toch niet behoorde tot degenen, die hun leven met louter schertsen en lachen doorbrachten.

»Dit doelde op zijn eigen overmoedige dartelheid, doch niet hij, maar de blonde weerde den aanval af, en zeide, dat ik zijn vriend toch scheen te miskennen. Bij een feest behoorde de vroolijkheid, als het licht bij de zon, maar anders roerde Hermon werkelijk wel zijn handen, en nog kort geleden had hij het dochtertje der schippersvrouw Gula uit haar brandende huis gered.

»De andere liet Myrtilos echter niet uitspreken, maar riep hem toe, dat dit mijne meening omtrent hem slechts bevestigde, want juist met dien sprong in het vuur had hij zich de schoonste vreugde bereid.

»Dat kwam zoo eenvoudig, alsof het de natuurlijkste zaak van de wereld was, van zijne lippen, en toch wist ik dat hij bij die stoutmoedige daad bijna het leven had verloren. Ook zeide ik in mij zelve dat, uitgenomen onze Abus, niemand hem dat zou hebben nagedaan, en ik zag hem daarbij zeker vriendelijker aan dan eerst, want hij merkte op, dat ik toch ook wel glimlachen kon, en daarmede zeker nooit zou ophouden, als ik wist, hoe goed het mij stond.

»Met die woorden keerde hij zich van Taus af, en bleef verder aan mijne zijde, terwijl zijn blonde vriend zich bij de anderen hield.

»Eerst stapte Hermon zwijgend naast mij voort, en het was alsof iets, ik weet niet wat, plotseling zijne opgeruimdheid had doen verdwijnen. Zijn fraai gelaat was ernstig en nadenkend geworden, en toen onze blikken elkander weder ontmoetten, wenschte ik dat zij nooit weder gescheiden mochten worden. Doch uit vrees dat de overigen het zouden bemerken, keek ik spoedig naar den grond, en zoo liepen wij een goed eind naast elkander voort; daar hij evenwel geen enkel woord meer tot mij sprak, en mij alleen nu en dan onderzoekend aanzag, ver-

droot mij dat, en ik vroeg hoe het kwam dat hij, die zooeven de anderen zoo vroolijk had bezig gehouden, nu op eens zoo stilzwijgend was geworden?

»Hij schudde het hoofd, en sprak — ieder woord is in mijn geheugen gegrift: »Omdat ook de meest welbespraakte geen woorden meer kan vinden, wanneer hij een wonder ontmoet!"

»Wat kon daarmee anders bedoeld zijn, dan ik en mijne schoonheid? Hij moest zeker wel gemerkt hebben hoe zijn gezegde mij verbijsterde, want plotseling greep hij mijn hand en drukte die zoo sterk, dat het mij pijn deed, en terwijl ik trachtte haar terug te trekken, fluisterde hij mij toe: »Hoe moeten de onsterfelijken u beminnen, dat zij u zulk een groot deel van hunne eigene goddelijke schoonheid verleend hebben!"

»Grieksche honing," viel de toovenares Ledscha in de rede, »maar die toch altijd kracht genoeg heeft, om zulk een arm jong hoofdje op hol te brengen! En hoe ging het verder? De demonen moeten alles hooren — alles — tot in de kleinste bijzonderheden!"

»Bijzonderheden?" herhaalde het meisje aarzelend, en keek om zich heen, alsof zij naar hulp zocht.

Daarop drukte zij haar hand tegen haar voorhoofd, en riep opgewonden uit: »Ja, als ik het zelf maar wist, hoe dat zoo op eens over mij gekomen is! Als ik het begrijpen, en in verstaanbare woorden uitdrukken kon, dan zou ik geen raad van anderen behoeven, om de rust terug te krijgen. Maar nu! In mijn angst werd ik van den eenen tempel naar den anderen gedreven, en ook tot u en uwe demonen. Ik leef van uur tot uur als in een heete koorts. Telkens als ik uit huis ging, vast besloten mij te bezinnen, en evenals ik het aan mijne zuster had bevolen, het gevaar en het gepraat der menschen te ontloopen, dan brachten mijne voeten mij toch weder dáárheen, waar hij mij wenschte te ontmoeten. O, hoe verstond hij het dan, mij te vleien, en mijne schoonheid te prijzen! Het was immers onmogelijk daar niet aan te gelooven, en op hare macht te vertrouwen!"

Hier hield zij op, en terwijl zij zwijgend vóór zich zag, vloog er een zonnige glans over haar ernstig gelaat, en weder begon

zij: »Ik zou ze willen verwenschen, die dagen van onmacht en bedwelming, die nu — dat hoop ik ten minste — voorbij zijn. En toch waren zij zoo wonderbaar heerlijk, en kan ik ze nooit vergeten!"

Zij liet het hoofd weder zwijgend op de borst vallen, maar de oude vrouw knikte haar aanmoedigend toe, en verzekerde driftig: »Ja, ja, dat ken ik, en ik begrijp ook wel, hoe het verder zal gaan, want wat zich daar op het wijnvlak vertoont, is onbedriegelijk; — doch het moet nog duidelijker worden. Laat mij maar eerst de zeven en zeventig groote, en zeven honderd zeven en zeventig kleine demonen bezweren. Zij zullen hun plicht wel doen, als gij eerst alles zonder terughouding verhaalt."

Deze eisch klonk vrij dringend, en Ledscha legde haar hoofd, als om haar om bijstand te vragen, tegen den schouder der oude, en riep: »Ik kan — neen ik kan niet! Alsof de geesten die u gehoorzamen, toch niet al wisten wat er verder gebeurde, en nog gebeuren zal! Laat hen zelve mijne ziel doorgronden. Dan zullen zij met eigen oogen zien, wat mij toch nimmer gelukken zou te schilderen. Ook gij, grootmoeder, zoudt daar niet in slagen; want wie zou hier, onder de Biamieten, ooit zulke verheven, hartveroverende woorden gevonden hebben, als Hermon? En welk een blik, welk een taal had hij tot zijn dienst, toen hij aan mijn jaloersche klachten een einde wilde maken! — Kon ik nog verstoord op hem zijn, toen hij bekende dat hier nog andere schoonen waren die hem behaagden, maar mij daarbij dieper in de oogen ziende, er bij voegde, dat als ik verscheen, die allen verdwenen, evenals de sterren bij het opgaan der zon? Daardoor werd ieder verwijt vergeten, en de verbolgenheid veranderde in een dubbel vurig verlangen. Aan zijn scherpen blik, die alles ziet, ontging dat niet, en hij smeekte mij met den grootsten aandrang, om hem, al was het maar voor een enkel, kort uurtje, in zijne werkplaats te volgen."

»En gij hebt dien wensch vervuld?" vroeg Tabus angstig.

»Ja," was het openhartig antwoord, »eergisteren avond; maar het bleef bij dien éénen keer. Gij weet wel grootmoeder, van niets ben ik meer afkeerig dan van geheimzinnigheid."

»Maar hij," viel de oude vrouw weder in, »o, ik begrijp het wel, hij roemde die als het hoogste."

Een stilzwijgende hoofdknik van Ledscha bevestigde dit vermoeden, en aarzelend voegde zij er bij: »Hij zeide, dat men alleen wanneer het licht is uitgebluscht, ver van het gewoel der menschen, in de donkere struiken den nachtegaal hoort zingen. Dat waren zijne eigen woorden, en al maakt gij er u boos om, grootmoeder, zij zijn toch waar."

»Totdat de geheimzinnigheid voorbij is, en de zon de ellende beschijnt," voegde de toovenares met dreigende hardheid het meisje toe. »En onder het dak van uw verleider genoot gij van die hooggeroemde heimelijke liefde, totdat de haan u deed ontwaken?"

»Neen," antwoordde Ledscha met vastheid. »Heb ik u ooit iets voorgelogen, dat gij mij zoo ongeloovig aanziet?"

»Wat, ongeloof?" hernam de oude verachtelijk. »Ik huiver van het gevaar, waarin gij u hebt gestort."

»Dat kon ook niet grooter zijn geweest," gaf het meisje toe. »Ik zag het duidelijk genoeg vooruit, en toch — dat is juist het verschrikkelijke — toch volgden mijn voeten, alsof zij door hun eigen wil in beweging werden gebracht, en niet door den mijnen. En toen ik zijn drempel betrad, kwam de tegenspraak geheel tot zwijgen, want ik werd ontvangen als een vorstin. Het hooge, ruime vertrek was helder verlicht, en de deur met bloemen versierd.

»Het was heerlijk! toen noodigde hij mij, zoo eerbiedig alsof ik een hooge gast was, uit, om mij tegenover hem te plaatsen, opdat hij naar mij zijne godin zou kunnen boetseeren. Dat was immers het hoogste? En gewillig nam ik dan ook de houding aan, die hij mij voorschreef. Hij beschouwde mij met schitterende oogen van alle zijden, en verzocht mij den sluier van het achterhoofd weg te nemen, en het haar los te laten hangen. Maar toen — behoef ik het u nog te zeggen? — begon mijn bloed van verontwaardiging te koken; doch in plaats van zich over zijn stoutheid schamen, hief hij zijn hand op naar mijn hoofd, en trok zelf den sluier weg. — Dat deed mijn toorn eensklaps opbruischen, en

voor hij mij terughouden kon, had ik de werkplaats verlaten. Niettegenstaande al zijn smeeken en vermanen, heb ik die ook niet weder betreden."

»En met dat al," zeide de toovenares verwonderd, »hebt gij zijn roepstem toch weder gehoorzaamd?"

»Gisteren kon ik weder niet anders," antwoordde zij zacht.

»Dwaas kind!" riep de oude vrouw met drift; maar Ledscha zeide op een toon van oprechte beschaamdheid: »Noem mij maar zoo! Misschien zouden mij nog erger namen toekomen; want hoewel ik hem zoo streng verboden heb, ooit weder met een enkel woord van de werkplaats te spreken, toch hoorde ik hem gewillig aan, toen hij mij bezwoer, indien ik hem werkelijk liefhad, hem niet te ontzeggen, wat hem gelukkig zou maken. Wanneer ik hem vergunde mijn geheele persoon uit te beelden, dan zouden zijn roem en grootheid verzekerd zijn. Hij wist mij dat op zulk een bijzondere wijze aan het verstand te brengen. Ik moest hem wel gelooven, en beloofde hem eindelijk, ten spijt van mijn vader en de vrouwen van Tennis, alles toe te staan en hem ook weder te volgen in zijn werkplaats, indien hij geduld wilde hebben tot den eerstvolgenden nacht, waarin de maan vol zou zijn."

»En wat zeide hij daarop?" vroeg Tabus in spanning.

»Hij noemde de korte uren die hij moest wachten, eene eeuwigheid," was het antwoord, »en mij schenen zij niet minder lang; maar noch bidden noch dringen hielp hem, want wat gij mij verleden jaar uit de sterren hebt voorspeld, dat heeft mijn kracht vermeerderd. Ik hield mijzelve gedurig voor, dat ik voor mijn gansche leven misdadig zou verspeeld hebben wat het lot mij groots had toegedacht, indien ik voor zijn smachtend verlangen bezweken ware, en mij voorbarig toegeëigend had, wat mij toch zoo spoedig zou zijn weggelegd. Gij herinnert u toch nog wel, hoe mij toenmaals beloofd werd, dat in een nacht bij volle maan voor mij een tijd der hoogste zaligheid zou aanbreken? En nu — wanneer niet alles mij bedriegt — wacht mij die. — Of het reeds met de volle maan van morgen een aanvang zal nemen, of bij een volgende — dat kunnen alleen uwe geesten weten;

maar zeker was het gisteren nog te vroeg, om op dat nieuw geluk te rekenen."

»En hij?" vroeg de oude vrouw.

»Hij maakte het mij niet gemakkelijk, dat is zeker," luidde het antwoord, »doch daar ik sterk bleef, moest hij zich wel naar mij schikken. — Ik heb alleen toegegeven aan zijn dringend verlangen, om mij ook heden avond weder te zien. Het is mij alsof ik nog hoor, hoe hij mij met teedere onstuimigheid toeriep, dat iedere dag en nacht die hem van mij scheidde, hem een gruwel was... En nu? Ter wille van een ander laat hij mij te vergeefs op hem wachten, en als zijn slaaf niet liegt, dan is dit nog slechts het begin van zijn boosaardig, bedriegelijk spel."

Tabus zocht haar te kalmeeren met de woorden: »Bedaar kind, bedaar!... Vóór alles moeten wij helder zien, wanneer ik u goed zal uitleggen, wat zich hier aan mij vertoont. De demonen willen wèl onderricht worden.... Zij hebben dat geëischt. Maar zijt gij eigenlijk gekomen om te hooren, of de geesten van plan zijn, de belofte aan u gedaan, alsnog te houden?"

Ledscha bevestigde dit levendig, en de oude vrouw ging met nadruk voort: »Laat mij dan eerst weten, wat u eensklaps zoo hevig tegen den veel geprezen man in het harnas jaagt?"

Het meisje verhaalde haar nu, wat zij reeds vroeger had opgemaakt uit een gerucht dat te Tennis de ronde deed, en dat haar nu door den slaaf was meegedeeld.

Andere vrouwen — ook haar onschuldig zusje — had hij naar zijn werkplaats gelokt. Nu wilde hij haar zelve daar henen troonen, niet uit liefde, maar om haar gestalte af te beelden voor zoo ver hem die voor zijn werk bruikbaar toescheen. Er was haast bij, want reeds in de eerstvolgende dagen was hij van plan naar de hoofdstad terug te keeren. Of hij haar dan, nadat hij haar voor zijne zelfzuchtige bedoelingen had gebruikt, in den steek zou laten, wenschte zij eveneens van de toovenares te hooren. Doch dat zoude zij hem den volgenden dag in eigen persoon afvragen. Wee hem, wanneer de geesten hem als den bedrieger brandmerkten, dien zij thans in hem zag!

Tot zoover had Tabus haar bedaard aangehoord, maar toen

zij hare hartstochtelijke bedreigingen besloot met den uitroep, dat hij ook straf verdiende, omdat hij de schippersvrouw Gula ontrouw maakte aan haar afwezigen echtgenoot, verloor de waarzegster ook hare kalmte, en riep driftig uit: »Als dat waar is, als de Griek dat werkelijk heeft gedaan — ja, dan.... Die vreemdelingen met hunne lichtzinnige vroolijkheid, stichten veel onheil onder ons. Dat hebben wij ten allen tijde moeten verdragen, maar wie aan de huwelijkstrouw der Biamieten raakt, dien hebben zij van oudsher naar het leven gestaan, en zoo is het, den goden zij dank, gebleven. Nog in het vorige jaar sloeg de visscher Phabis den Alexandrijnschen schrijver, die zich in zijn huis had gedrongen, met zijn hamer dood, en verdronk zijn ontrouwe vrouw. Maar uw minnaar... al weent gij uwe oogen rood van smart..."

»Zou ik den verrader beklagen, wanneer hij zich des doods schuldig maakt?" riep Ledscha met fonkelende oogen uit. »Spoedig zal het blijken wat er van de beschuldiging van den slaaf overblijft, en als zij waar is, dan zal de volle maan mij morgen stellig de hoogste zaligheid brengen, want ofschoon ik, toen ik jonger en gelukkiger was, Abus tegensprak, als hij beweerde dat één ding de liefde in zoetheid overtrof, namelijk de bevredigde wraak — nu geef ik hem gelijk!"

Een luid herhaald: »braaf zoo!" van de lippen der oude vrouw, toonde het welbehagen der grijze Biamietische in deze waardige dochter van haar stam.

Toen tuurde zij weder op den wijn in de schaal, en deed dat ditmaal sprakeloos, en alsof zij door toovermacht aan den spiegel op den bodem werd geboeid.

Eindelijk hief zij haar oud hoofd weder op, en zeide op een toon van oprecht medelijden: »Arm kind! Ja gij werdt wreed en schandelijk bedrogen. Ruk u de hefde tot dezen man uit het hart, als vergiftige scheerling! Maar de volle maan die u de hoogste gelukzaligheid moet brengen, zal bezwaarlijk de eerstvolgende zijn, misschien zelfs nog niet de daarop volgende; maar zeker en stellig gaat er later eene voor u op, bij welker licht het allerkostelijkste uw deel zal zijn. Ik zie het echter van een anderen man uitgaan, dan van den Griek."

Met hijgende borst had het meisje naar haar geluisterd. Zij geloofde zoo vast als aan haar eigen bestaan, aan de onfeilbaarheid der wetenschap, die de toovenares door de demonen die haar gehoorzaamden, verkregen had.

Wat haar gelukkig gemaakt, en haar gedrukte ziel met eensklaps ontwaakte hoop had vervuld, lag nu gebroken aan haar voeten, en luid snikkend wierp zij zich naast de oude vrouw neder, en verborg het schoone gelaat in haar schoot.

Geheel onder den indruk van het groote ongeluk dat haar getroffen had, zonder te denken aan de wraak, die haar een oogenblik te voren het hoofd nog zoo trotsch had doen verheffen, of aan het zeldzame geluk dat een latere volle maan haar zou brengen, bewoog zij zich niet, terwijl de oude vrouw, die haar lief had, en zich lang vervlogen uren herinnerde, waarin zij zelve voor een ander die hare toekomst voorspelde in tranen was weggesmolten, hare bevende hand op haar hoofd legde.

Het kind moest hier maar eens uitweenen! De tijd, misschien ook de wraak, heelde menige hartewond, en als zij dat eenmaal ook zou gedaan hebben bij het meisje, dat eens de verloofde van haar kleinzoon was geweest, dan zou wellicht toch nog de geluk brengende volle maan komen, welker verschijning eerst de sterren, daarna het wijnvlak op den bodem der schaal, haar hadden voorspeld. Ook geloofde zij den man wel te kennen, aan wiens zijde Ledscha zou wedervinden, wat zij tweemaal verloren had: bevrediging voor haar jong, naar liefde dorstend hart.

»Wacht maar, wacht!" riep zij eindelijk, en herhaalde deze troostende woorden telkens weder, totdat Ledscha haar betraand gelaat eindelijk tot haar ophief.

Zij voelde zich gedrongen het bedroefde meisje te kussen, doch terwijl zij zich over haar heen boog, gleed de koperen schaal van haar knieën, en viel kletterend op den vloer.

Ledscha vloog verschrikt op, en op hetzelfde oogenblik begonnen de jachthonden der Alexandrijnsche op den oever tegenover het Uilennest zoo vreeselijk te blaffen, dat de doove oude

vrouw het, als op verren afstand, hooren kon. Ledscha liep snel uit de hut naar buiten, en toen zij na enkele minuten terug keerde, riep zij reeds op den drempel de toovenares toe: »Zij komen!"

»Zij, zij!" mompelde de oude vrouw, streek haastig het loshangende grijze haar onder den sluier, die haar achterhoofd bedekte, en riep, door de ontroering haar stem bijna niet machtig: »Ik wist het wel! Hij houdt woord. Mijn Satabus komt. — De eenden, het brood, de visschen, meisje! — Dat goede, trouwe hart!"

Daar viel eensklaps een breede, lange schaduw in het flauw verlichte vertrek, en van den drempel klonk een wonderlijke diepe lach, die met schokken uit een breede manneborst te voorschijn kwam.

»Satabus, mijn jongen!" riep de oude vrouw nog luider.

»Moeder!" klonk het uit den grijsgebaarden mond van den piraat terug.

Eén oogenblik bleef hij met uitgespreide armen voor de deur staan. Daarop ging hij de geliefde vrouw, die hij in meer dan twee jaar niet had gezien, één stap te gemoet, en plotseling wierp hij zich voor haar neder. Zijn groot lichaam bedekte een gedeelte van den vloer, terwijl hij zijne beide handen uitstrekte naar de oude vrouw, die de kracht miste om uit hare gebogen houding op te staan, zoodat hij haar met teedere onstuimigheid aanvatte, om haar als een kind op te beuren en, op zijn knieën liggend, naar zich toe te trekken.

Gewillig liet de oude dat toe, sloeg haar mageren linkerarm om den zwaren stieren-nek van haar zoon, en streelde met haar vrije hand de gebaarde wangen, het gerimpelde voorhoofd en het stoppelige, bijna witte haar.

Wat bij dit wederzien moeder en zoon over de lippen kwam, waren geen verstaanbare woorden, maar veeleer een verward dooreen klinken van teedere en ruwe natuurklanken, zooals geen taal die kent.

Toch verstonden zij elkander, en ook Ledscha, die zich stil teruggetrokken had, begreep dat deze zacht uitgestamelde en

geschreeuwde, door lachen en zuchten afgebroken klanken, de warme uitingen waren van twee diep geroerde harten. Een oogenblik had zij zelfs een gevoel van afgunst. Haar eigen moeder hadden de goden haar reeds vroeg ontnomen, terwijl deze woeste strijder tegen de golven, het recht, de wet, en de onbarmhartige verdedigers daarvan, zelf al bijna een grijsaard, de zijne nog bezat, en zijn ruw hart koesterde in den zonneschijn harer liefde.

Het duurde een geruime poos eer de oude zeeroover haar naar hartelust had geliefkoosd, en zijn lichten last weder naast het vuur nederzette.

Nu eerst kreeg Tabus het vermogen terug, om duidelijker te spreken, en hoe moeilijk dit ook nog viel aan hare half verlamde tong, toch goot zij nog een stroom van teedere woorden en warme dankbetuigingen over het hoofd van den plompen, in den zeeroof vergrijsden, laatst overgeblevenen harer zonen. Met den blik harer ziel zag zij in hem weder het knaapje, dat zij eens vol warme moederliefde aan hare borst en in haar armen had gedragen.

Toen hij eindelijk hare verzekeringen van liefde op zijn ruwe wijze hartelijk beantwoord had, werden hare oogen vochtig, en zij vroeg hem, wat hij dan nog had aan haar, verwelkt oud vrouwtje, dat voor niets meer deugde, en nog maar met moeite van den eenen dag op den anderen leefde? Hij lachte op nieuw luide, en riep haar met zijn zware stem toe: »Wilt gij dat weten? Maar waar zou de band zijn, die ons op onze schepen bijeen houdt, wanneer gij er niet meer waart? De beste vangst zou geen drachme waard zijn, wanneer men er niet bij kon zeggen: Wat zal de oude vrouw daar een schik in hebben, als zij het hoort! En als het misloopt, en iemand gedood wordt of verdrinkt, dan zou men allen moed verliezen, als men niet wist: wat ons zoo aan het hart gaat, voelt de oude met ons mede, en het goede woord, dat men noodig heeft om te volharden, kan men van haar altijd krijgen. En ook: als het op leven en dood gaat, en men dobbelt om het bestaan, waar vandaan zou dan de moed komen om den worp te wagen, als men niet wist dat gij dag en nacht bij ons zijt, en ons uwe geesten ter

hulp zendt, als het te erg wordt? Honderdmaal zijn zij ons te rechter tijd bijgesprongen, en hebben ons geholpen de hand des vijands, die ons reeds wilde worgen, af te houwen. — Maar dat is slechts bijzaak, en des noods zou men het kunnen missen. Dat gij er nog zijt; dat een mensch nog zijn moedertje heeft, met een hart, dat ons het allerbeste, en aan onze vijanden, dood en verderf gunt, en met die oude oogen, die zullen weenen, wanneer het onze beurt is — dat, moedertje, dat is het!"

Tegelijk boog hij zijn reuzengestalte over haar heen, en kuste haar voorzichtig, als vreesde hij haar te bezeeren, met teederheid op het hoofd.

Daarop stond hij op en wendde zich tot Ledscha, om haar, in wie hij nog altijd de verloofde van zijn gedooden zoon zag, met trouwhartige vriendelijkheid te begroeten.

Haar groote schoonheid versterkte ook hem in het denkbeeld haar met zijn ouderen zoon in den echt te verbinden, en toen deze de hut binnentrad, wierp hij hem een onderzoekenden blik toe. De uitslag scheen gunstig, want een tevreden glimlach vloog over zijn met litteekenen bedekt gelaat.

De jonge zeeroover gaf in grootte den ouden niets toe, maar zijne schouders waren smaller, zijn gelaat minder breed en vol; en zijn haar en baard vertoonden het glanzende zwart van den lijster.

Hij was verlegen op den drempel blijven staan, en had Ledscha daarbij met bewonderend welgevallen aangestaard. Toen hij haar voor het laatst had gezien, was zijn grootmoeder nog niet door de beroerte getroffen, en het meisje nog de bruid van den ouderen broeder, tot wie hij volgens de zeden van het land, den blik niet mocht opslaan.

Ontelbare malen had hij aan haar gedacht als de meest begeerenswaardige van alle vrouwen. Thans verhinderde hem niets meer, naar hare hand te dingen, en daar hij haar nog veel schooner vond dan in zijne herinnering, kwam zijn plan om haar voor zich te winnen, tot rijpheid.

In alle stilte was dat zoo ver gekomen. Zelfs voor zijn vader en zijn broeder Labaja, die nog wacht hield op de schepen,

had hij het verzwegen, want hij was van een gesloten karakter, en al moest hij ook zijn vader gehoorzamen, hij ging zooveel mogelijk zijn eigen weg.

Hoewel Satabus Hanno's wensch deelde, verdroot het hem toch, dat zijn zoon bij dit wederzien na zóó langen tijd, zijn geliefde, hoog vereerde moeder, ter wille van een schoon meisje over het hoofd zag.

Daarom keerde hij Ledscha den rug toe, en greep den jongen reus met geweld bij den schouder, om hem mede te trekken naar de oude vrouw. Hanno zag zijn verzuim dadelijk in, en gaf nu in korte, doch hartelijke woorden zijn grootmoeder te kennen, dat ook hij zich verheugde, over het wederzien.

De toovenares bezag de krachtige gestalte van haar kleinzoon van het hoofd tot de voeten, lachte tevreden, en na hem te hebben welkom geheeten, riep zij Ledscha toe: »Als of Abus uit het graf is opgestaan!"

Nu verwaardigde het meisje den broeder van haar overleden verloofde met een korten blik, en terwijl zij olie goot op de visch in de pan, zeide zij alleen: »Ja, hij gelijkt wel een weinig op hem."

»Niet enkel uitwendig," merkte de oude zeeroover met vaderlijken trots aan, en op het breede litteeken wijzend, dat in het halfdonker op het voorhoofd van den jongen man nog zichtbaar was, ging hij verklarend voort: »Toen wij wraak namen over den dood van Abus, behaalde hij dit eereteeken. Het had weinig gescheeld of de houw had hem zijn broeder doen volgen; doch eerst liet de jongen hem door een half dozijn zielen zijner vijanden naar de andere wereld zijn groet over brengen."

Bij deze woorden stak Ledscha Hanno de hand toe, en liet hem die vasthouden, totdat een vurige blik uit zijne zwarte oogen den haren ontmoette, en zij haar blozend terugtrok. Daarbij wees zij op de visschen, en riep de oude vrouw toe: »Zij kunnen nu op het vuur, en wat gij verder noodig hebt, staat daar. Ik moet nu naar huis."

Bij het afscheid vroeg zij de mannen, of zij mocht hopen hen den volgenden dag weder te vinden.

»Het zal met de volle maan vervloekt helder zijn." antwoordde de vader; »maar aan het asylrecht zullen zij niet raken, en de schepen zijn in goede orde te Tanis binnengeloopen, met een lading bont uit Sinope. Bovendien gelooven zij al sedert twee jaren, dat wij uit deze wateren verdwenen zijn, en de wachters denken dat, als wij ooit wederkomen, dat in lichte nachten als deze het minst gebeuren zal. In ieder geval zou ik, vóór er tijding van Labaja is, voor morgen niets willen bepalen."

»Mij," verzekerde Hanno, toen zijn vader uitgesproken had, »vindt gij, wat er ook gebeure."

De oude vrouw wisselde een snellen blik met haar zoon, en Satabus zeide: »Hij is zijn eigen meester. Als ik weg moet — wat wel mogelijk is — dan, meisje, moet gij u maar met den jongen vergenoegen. Eigenlijk past gij ook beter bij hem dan bij den grijskop."

Daarbij gaf ook hij Ledscha de hand, en Hanno vergezelde haar naar de boot.

Eerst bleef hij zwijgen, doch toen zij zich gereed maakte in de schuit te stappen, herhaalde hij zijne belofte, haar den volgenden avond daar te verwachten.

»Goed," antwoordde zij snel. »En misschien heb ik u dan een verzoek te doen."

»Dat zal ik vervullen," verzekerde hij.

»Tot morgen dus," riep zij, »als geen onverwachte omstandigheden mij verhinderen."

Doch toen zij reeds op de roeibank zat, keerde zij zich nog eens naar hem toe, en vroeg: »Is er langen tijd noodig, om uw schip met moedige lieden aan boord, hierheen te sturen?'

»In vier uren, en bij gunstigen wind in nog korter tijd kunnen wij hier zijn," was het antwoord.

»Ook wanneer het uw vader mishaagt?"

»Ook dan, en zelfs wanneer alle goden samen het verboden, indien ik er uw dank mede verdienen kon."

»Dat kunt gij," antwoordde zij beslist, en het water kabbelde zacht onder hare riemslagen.

HOOFDSTUK V.

Aan den Noordelijken rand van het stadje Tennis verhief zich, op een met gras begroeid, open plein, een groot, onopgesmukt, wit gepleisterd gebouw. De naar het Westen gekeerde zijde rustte op een stevigen onderbouw van zware gehouwen steenen, die door het water werden bespoeld.

Deze wal strekte zich uit aan beide zijden van het lange, eenvoudige gebouw, en belette het water de vrije vlakte, die er tusschen lag, te overstroomen.

De eigenaar van dit huis en van het groote plein, waarop hij het had laten bouwen, was Archias, de vader van het voorname Alexandrijnsche meisje, dat zich den vorigen avond hierheen had begeven. Hij bezat de grootste weverij van Tennis, en had die stevige bouwwerken langs den oever zoo ingericht, dat zij den voorraad linnen, vlas en wol, die bij hem verwerkt werden, bevatten konden.

Het huis was voor dit doel gunstig gelegen, want de grondstoffen konden van de schepen, die ze naar Tennis brachten, onmiddellijk daarin worden geborgen.

Daar de fabrieksgebouwen echter ver verwijderd waren, kostte het overbrengen veel tijd en geld; Archias had daarom een

kanaal laten graven, dat de weverij met het water verbond, en aan het uiteinde daarvan nieuwe magazijnen opgericht, die een tweede vervoer der scheepsladingen onnoodig maakten.

Het witte huis had nog geen nieuwe bestemming gekregen, toen de eigenaar het besluit opvatte, de groote, ledige ruimte van de schuur ten gebruike af te staan aan zijne neven, de beeldhouwers Hermon en Myrtilos, voor het vervaardigen van twee werken, waarvan hij, zoowel voor de kunstenaars, wier oom en voogd hij was, als voor zich zelven, groote verwachtingen koesterde.

Het zeer groote gebouw, dat nu de werkplaatsen en ruime woonkamers voor de beeldhouwers en hunne slaven bevatte, zou ook wel ruimte genoeg gehad hebben voor zijne dochter en haar gevolg, doch Daphne had van de beide kunstenaars gehoord, dat ratten, muizen, en ander minder aangenaam gedierte het voormalig magazijn met hen deelden, en daarom had zij liever hare tenten laten opslaan op het groote, open plein, dat er bij behoorde.

De wijde vlakte was wel is waar aan de zengende zonnehitte blootgesteld, en de grond was slechts met zand, en droevig verschroeide graszoden bedekt, doch drie palmen, ettelijke broodboomen, een klein vijgenboschje, en de prachtige breedgetakte sycomoren aan den buitensten rand, hadden haar den weidschen naam van »tuin" doen geven.

Op het oogenblik had hij een zeer gunstige verandering ondergaan, want de fraaie tent van Daphne, met haar wanden en koepel van blauw-en-wit zeildoek, en de kleine nevententen van dezelfde kleur, gaven er een vroolijk aanzien aan.

De zeer ruime heeren-tent bevatte de prachtig ingerichte woon- en eetkamer. In een niet veel kleinere neventent stonden de bedden van Daphne en hare gezellin Chrysilla, en in eene derde was de kok met zijne helpers aan het werk.

De opperjager, de opzichter der honden en de meeste slaven hielden verblijf in het koopvaardijschip, dat het prachtvaartuig gevolgd was. Eenigen hadden onder den vrijen hemel overnacht, naast het hok, dat voor Daphne's jachthonden diende.

Zoo had dan, op den morgen na de geheel onverwachte aankomst van Archias' dochter, de pas nog zoo verlaten »tuin" voor het witte huis, iets van een kamp, waar het luidruchtig en druk genoeg toeging.

Even vóór zonsopgang waren slaven en vrijen daar al op de been geweest, want Daphne was bijtijds opgestaan, om in het vroege morgenuur, waarin het gevogelte zijne schuilplaatsen op het eiland rondom verliet, de jacht te beginnen.

Hare neven, de jonge beeldhouwers, waren, om haar aangenaam te zijn, mede uitgetrokken, doch het jachtvermaak had niet lang geduurd, want toen de markt van Tennis tusschen het ochtend- en middaguur op het levendigst was, kwamen de kleine booten, waarvan de deelnemers zich bediend hadden, reeds weder aan land.

Tegelijk met hen en Daphne's dienaren, verschenen ook Biamietische visschers en roeiers, die verstand hadden van de hoogte van het water en de broed- en schuilplaatsen der vogels, en die in den nacht waren ontboden. Vooruit sprongen met luid gebas de bruin- en witgevlekte honden der jonge jageres op de tenten toe, en schudden zich den druipenden huid.

Donker gekleurde slaven droegen den gevederden buit, die reeds in de booten aan touwen gebonden was, naar het witte huis. Daar legden zij drie rijen groote watervogels neder op de treden, die naar de voordeur geleidden.

Het heette dat Daphne die alle had gedood, doch de jachtopzichter had gezorgd, dat eenige der groote pelikanen en gieren, die door anderen geschoten waren, onder den wildvoorraad zijner meesteres werden gemengd.

Eer zij zich in haar tent terugtrok, bezag zij nog eens wat de jacht had opgeleverd, en scheen daarover tevreden. Wel had men den rijkdom aan vogels op dit eiland geroemd, maar de hoeveelheid wild, die zij onder schot had gekregen, overtrof nog haar stoutste verwachting. Haar vriendelijke blauwe oogen straalden van genoegen toen zij de vogels bezag, die zij in zoo korten tijd had gedood. Doch spoedig trok een lichte schaduw over haar welgevormde, meer innemende, dan schoone trekken.

De reuk, die uit al die gevederde dooden, waarop de reeds hooggeklommen zon scheen, opsteeg, stond haar tegen, en een sterk gevoel van afkeer, naar welks oorzaak zij niet vroeg, deed haar het gelaat afwenden.

De beweging waarmede zij dit deed, was bevallig en voornaam tegelijk, en de blik van welgevallen, waarmede de beeldhouwer Hermon, een groote, zwartgebaarde jonge man, haar daarbij beschouwde, bewees dat hij de schoone evenredigheid van hare gestalte wist te waardeeren.

Om een zekere gevuldheid van vormen en beslistheid in haar optreden, zou iedereen haar eerder voor een jonge gehuwde vrouw, dan voor een meisje gehouden hebben; de jonge kunstenaars echter, die haar op de jacht hadden vergezeld, hadden haar van kind af gekend, en wisten hoeveel bescheidenheid en goedheid van hart zich vereenigden met de vastberadenheid in het voorkomen dezer jonkvrouw, van wie zij wel wisten dat zij niet ouder kon zijn dan twee en twintig jaar.

De blonde Myrtilos scheen weinig te letten op het wild, dat Gras, de Bithynische huisbewaarder van Archias, bezig was te tellen. De zwartharige Hermon echter schonk er veel aandacht aan, en toen Daphne zich afwendde, knikte hij haar goedkeurend toe, en riep, terwijl hij op het aantal roerlooze luchtbewoners wees, met oprechten spijt: »Foei, wat voor menschen zijn wij toch! Zou de bloeddorstigste hyena in enkele uren wel ooit zóó onder levende wezens huishouden? De overige roofdieren dooden geen arme musch meer dan zij noodig hebben om hun honger te stillen. Maar wij, en gij, zachtmoedige priesteres eener milde godin, die ons, vrienden der Muze, voor gaat — wij doen het anders! Welk een heuvel van lijken! En wat zal daarvan worden? Een paar ganzen en eenden komen misschien in de keuken terecht, maar de andere: de rozeroode flamingo's en de trouwe pelikanen, die hunne jongen voeden met hun eigen bloed? Zij dienen alleen om weggeworpen te worden, want de Biamieten hier eten geen geschoten wild, en zelfs uwe zwarte slaven zouden weigeren, er van te proeven. Dus hebben wij honderd levens uitgebluscht tot tijdverdrijf. Schandelijk denkbeeld!

Alsof wij over zooveel overtollige uren te beschikken hadden, eer wij naar den Hades gaan. Een philosoof onder de dieren zou recht hebben, ons toe te roepen: Schaam u, gij woedende booze geest!"

»Schaam gij u, gij nooit tevreden mensch!" viel Daphne hem gekrenkt in de rede. »Wie heeft er ooit iets wreeds in gevonden, om bij het vroolijke jachtvermaak, de vaste hand en den scherpen blik te oefenen aan het redelooze gedierte? Doch hoe moet men den vitter noemen, die een vriendin met scherpe verwijten het genoegen van een blijden morgen bederft?"

Hermon haalde de schouders op, en hervatte op minder harden, dan klagenden toon: »Indien u deze stapel lijken behaagt, ga dan voort met moorden. Somtijds kunt gij uwe pijlen zelfs sparen, en het krioelende gevogelte met de handen grijpen. Als uwe ontzielde offers dáár menschen waren — dan zouden zij u ten slotte nog moeten danken, want wat is het leven?"

»Voor deze hier, alles," viel hier de blonde beeldhouwer Myrtilos, de andere neef van het Alexandrynsche meisje in, en wenkte Daphne, die hem met een om hulp smeekenden blik tot hare verdediging opgeroepen had, tot zich. »Hoe gaarne ik ook altijd en overal voor u opkom, ditmaal kan ik dat niet. Zie eens hier! Dien visch-adelaar daar, heeft uw pijl slechts den vleugel getroffen — en zoo even ontwaakte hij uit zijne verdooving. Welk een prachtige knaap! Hoe vol toorn en wraak schittert zijn oog, hoe grimmig strekt hij in machtelooze woede den kop naar ons uit! En — ga wat achteruit! — welk een sterken wil heeft hij, in weerwil van de pijn in dien armen, doorschoten, neerhangenden vleugel! Den anderen breidt hij uit, en heft zijn gelen klauw op, om zijn vijanden te straffen. Zijn gevederte blinkt en glanst, waar het glad gestreken is, maar hoe wild zet hij het op aan den hals! Een wonderbaar gezicht! Enkel krachtig, opgewekt leven. En dan de anderen daarnaast! Wij hebben een onbewegelijke, ellendige massa gemaakt van die arme vogels, die nog zoo kort geleden de lucht met machtige wieken doorkliefden, en met trotsch en blij geroep aan de hunnen in het riet hunne nadering verkondigden, met rijken buit. Eer onze pijlen hen

raakten, waren zij allen een genot voor de oogen — en nu? Als Hermon met zijn medelijdend hart deze wijze van jagen veroordeelt, dan is hij in zijn recht. Aan vrije, onschuldige schepselen ontrooven wij het beste wat zij hebben, het bestaan, en ons zelven daardoor een liefelijk gezicht. Over het geheel is ook in mijne oogen het leven van een vogel weinig waard, maar evenals u, gaat mij de schoonheid boven alles. Wat zou het leven zijn zonder haar, en waar zij zich ook vertoonen moge — haar te verwoesten is misdadig."

Hier werd de jonge kunstenaar door een hoestbui overvallen, en ook de vochtige glans van zijn blauwe oogen verried, dat zijne longen leden onder een droevige kwaal; doch Daphne knikte hem, en daarna ook Hermon, toestemmend toe, en beval den huisbewaarder Gras, de vogels weg te brengen.

»Maar mijn meesteres," zeide de Bithynier, »zal toch wel goed vinden, dat wij ten minste de harde onderdeelen van de snavels der pelikanen, en de slagvederen der flamingo's en roofvogels afnemen, om die aan mijn heer, als hij tehuis komt, als tropeeën te laten zien?"

»Tropeeën?" herhaalde het meisje minachtend. »Gij zijt beter, Hermon, dan ik en wij allen, en ik zie nu in, dat gij gelijk hebt: waar het wild ons in zulk een menigte tegemoetvliegt, daar wordt het jagen bijna moorden. En de bekoring van zulk een zonder moeite verkregen resultaat, is ook maar gering. De tweede jacht vóór zonsondergang blijft geheel achterwege, Gras. De opperjager vaart nog heden met zijne lieden en de honden, op het vrachtschip naar huis. Alle genoegen in de jacht is mij benomen. Het eenig goede zou zijn, als wij roofvogels, en die alleen, uit de lucht haalden."

»Juist aan die," lachte Hermon, »gun ik het leven, omdat zij er het meest van genieten."

»Dan willen wij ten minste den zee-adelaar behouden," riep Daphne, en beval den huisbewaarder, die de doode dieren reeds liet wegruimen, voor den gewonden roofvogel te zorgen; doch toen deze zich met woedend pikken verweerde tegen den Biamiet, die hem wilde wegbrengen, wendde Hermon zich weder tot het

meisje, en zeide: »In naam van den arend dank ik u voor uw goeden wil, beste der jonkvrouwen; doch ik vrees, dat ook de zorgvuldigste verpleging dezen gewonde niet meer zal helpen. Hoe hooger iemand heeft gestreefd, des te zekerder gaat hij te gronde, wanneer men hem vleugellam maakt. Zoo is het mij helaas, ook gegaan."

»Hier?" vroeg Daphne bezorgd. »In dezen tijd, die voor u en voor uwe kunst van zoo groote beteekenis is?"

Hier viel zij zich zelve in de rede om Myrtilos' meening te vragen; — doch daar hij zich hoestend verwijderd had, vervolgde zij op zachteren toon: »Hoe kunt gij iemand zoo verontrusten, Hermon! Is u werkelijk iets overkomen dat uwe werkkracht, en de hoop op een goeden uitslag verlamt?"

»Laat ons afwachten," antwoordde hij, en wierp zijn hoofd met het golvende zwarte haar, trotsch achterover. »Als ik, bij een sprong over de gracht, in een moeras terecht kom, dan moet ik daar immers tegen kunnen, wanneer ik daardoor slechts aan den anderen oever kom, waar mijne rozen bloeien?"

»Vreest gij dus," vroeg Daphne verder, »dat de Demeter u mislukt is?"

»Mislukt?" herhaalde hij. »Dat klinkt mij te sterk. Doch het werk ging minder goed, dan ik te voren had gedacht. Voor den kop hebben wij beiden een model gebruikt, dat — gij zult het zelve zien — niet beter had kunnen zijn. Maar het overige — Myrtilos weet hoe ernstig ik het opgenomen heb, en hoe ik, zonder rechts of links te zien, al mijne kracht in het werk heb gesteld. De modellen lieten mij trouwens in den steek; maar al ware ook mijn kracht door toovermacht verdubbeld, toch zou de moeite te vergeefs zijn geweest. De mislukking is een feit; ik wil die echter weder goed maken. Maar daarvoor moet veel meewerken, waarop ik nu hoop; wie weet, of het niet weder te vergeefs is! — Gij kent immers mijn verleden. Nog nooit was het mij vergund iets werkelijk groots tot stand te brengen, en mocht ik al eens een bloem plukken, altijd werden mijne handen daarbij door doornen en brandnetels gewond!"

Alsof hij het onvriendelijke lot wilde uitfluiten, spitste hij de

lippen, en Daphne voelde hoezeer hij, wiens loopbaan zij van jongsaf met al de deelneming van haar hart gevolgd had, en aan wien zij zich, al bekende zij het zich zelve niet, sinds jaren verbonden gevoelde met veel warmer liefde dan die van een zuster, een woord van opbeuring noodig had.

Haar hart leed er onder, en het viel haar moeilijk te spreken op den opgewekten toon, dien zij aan wilde slaan. Eindelijk slaagde zij daarin, en onbezorgd en vroolijk klonk het, toen zij den mismoedigen kunstenaar en Myrtilos, die juist weder terugkwam, toeriep: »Geeft toch uw dwazen tegenstand op, gij trotsche mannen, en laat mij eens zien wat gij in dezen laatsten tijd hebt volbracht. Gij hebt aan mijn vader beloofd dat gij uw werk het eerst aan hem zoudt toonen, doch gelooft mij: als hij hier was, dan zou hij u uw woord teruggeven, en mij zelf naar het jongste werk uwer Muze brengen. Louter barmhartigheid moest u, onvriendelijken die gij zijt, al tot toegevendheid nopen, indien gij u maar voorstellen kondet, hoe vrouwen door nieuwsgierigheid worden gekweld. In onverschillige dingen komt men spoediger met haar klaar, maar in dit geval! — Het behoeft u niet ijdeler te maken dan gij reeds zijt, maar na mijn vader houd ik nu eenmaal het meeste van u beiden. Bovendien, luistert eens! In mijne waardigheid van priesteres van Demeter, ontsla ik u hiermede van uwe gelofte, en daarmede van ieder gevolg van uwe, toch al geringe schuld; want vader en dochter, die zóó samen leven als uw oom en ik, zijn zoo goed als één persoon. Laat ons dus gaan! Hoe moede ik ook ben van die rampzalige jacht, die mij al dat verdriet heeft berokkend, gij zult zien, dat ik bij uw werk op eens weder vroolijk word, en mijn leven lang zal ik u voor uwe vriendelijke toegefelijkheid danken!" Daarop richtte zij hare schreden naar het witte huis, en wenkte de jonge mannen met een aanmoedigenden, beminnelijken glimlach, haar te volgen.

Het scheen dat dit zijne uitwerking niet miste, want de kunstenaars zagen elkander weifelend aan, en Hermon begon reeds te vragen, of ook Myrtilos door Daphne's redeneering was overtuigd, toen zijn vriend haar met levendige opgewondenheid nariep:

»Hoe gaarne wij het ook zouden willen, wij mogen het toch niet doen, want het was geen vluchtige belofte aan uw vader gedaan, maar wij hebben er handslag en eed bijgevoegd. Daarom kan hij alleen ons ontslaan van de verplichting om hem, vóór ieder ander, het werk te laten zien dat wij hier voltooien. Eerst daarna mag het voor de kunstrechters komen."

»Hoort mij aan!" sprak Daphne nogmaals met grooten aandrang en trachtte opnieuw de kunstenaars te overreden.

Ten tweeden male was de zwartgebaarde geneigd, den tegenstand op te geven, doch de blonde Myrtilos riep met afwerend gebaar: »Om Hermon's wil blijf ik bij mijne weigering. De kamprechters mogen niet eerder aan het woord komen dan wanneer de beide opgaven zijn beantwoord, want dan is ieder van ons zoo goed als zeker van een prijs. Dat die voor de Demeter mij ten deel zal vallen, geloof ik zelf ook."

»Maar denkt gij, dat de Arachne aan Hermon beter gelukken zal?" vroeg Daphne in spanning.

Myrtilos beaamde dit met groote stelligheid, maar Hermon zeide: »Indien ik maar op den goeden wil der beoordeelaars mocht rekenen!"

»Waarom niet?" viel Daphne hem in de rede. »Mijn vader is rechtvaardig, de Koning een onomkoopbaar kenner, en de anderen hebt gij immers gisteren avond nog, eerlijke mannen genoemd. Doch wat uw mededinger Myrtilos aangaat, hij gunt u den prijs niet minder dan zich zelven."

»En waarom zou hij dat ook niet?" vroeg Hermon, op een toon, alsof ook hij van zijn vriend volkomen zeker was. »Wij hebben immers zoo menig stuk brood samen gegeten? Toen wij tot dezen wedstrijd besloten, kende ieder van ons de kracht van den ander. Uw vader droeg ons op twee beelden te vervaardigen: het eene van de zachtmoedige Demeter, die den akkerbouw, den vrede en het huwelijk beschermt; het andere van Arachne, de kunstvaardigste van alle vrouwen, die spinnen en weven. Hij is immers tegelijk handelaar in graan, en eigenaar eener weverij. De best gelukte der Demeters zou te Alexandrië komen in den tempel der godin, tot wier priesteressen gij behoort,

en de minder goede in uw raadhuis. Doch ik herhaal: het is nu reeds zoo goed als zeker, wiens beeld voor het heiligdom wordt bestemd. Myrtilos zal dien prijs bij zijne vroeger behaalde voegen, en dien voor de Arachne van harte aan mij gunnen. Het is waar, dat onderwerp is ook beter voor mijne kunst geschikt dan voor de zijne, en ik ben tamelijk zeker van mijn zaak. — Maar met dat al blijft mijn vrees voor de uitspraak der beoordeelaars bestaan: gij weet toch, hoe beslist de meesten zich tegen mijne richting hebben verklaard. Ik, en de weinige Alexandrijnen die op mijn voorbeeld, de schoonheid opofferen aan de waarheid, roeien op tegen den stroom, die u, Myrtilos, en de uwen zoo rustig voortdraagt. — Ik weet wel, dat gij het uit volle overtuiging doet, doch met de andere erkende grootheden en onze edele kunstrechters, eischt ook gij: schoonheid, en nog eens schoonheid. Heb ik gelijk of ongelijk? Hij, die weigert, in de voetstappen te treden der oude meesters van Athene, is die niet al van te voren even zeker van zijn veroordeeling, als een verklaarde dief of moordenaar? Maar ik wil de Atheners, hoe onovertroffen zij in hunne opvatting ook mogen zijn, toch niet onvoorwaardelijk volgen, want ik wil meer zijn dan de ouden van Ilissos: een der jongeren, en een Alexandrijn!"

»De nooit eindigende strijd!" viel Myrtilos hier zijn kunstgenoot in de rede, met een vriendelijkheid, waarin toch ook een lichte spijt doorklonk. »Gij kent hem, Daphne. Voor mij is het hoogste: de idee en de belichaming daarvan, binnen de grenzen van het natuurlijke, naar het voorbeeld van Phidias, Polykletes en Myron; doch hij en de zijnen zoeken een doel te bereiken dat naderbij ligt."

»Zeg liever, dat wij dat gevonden hebben," riep Hermon met trotsche overtuiging uit. »In de stad van Alexander, die met ongeloofelijke levenskracht in grootte toeneemt, daar behoort het tehuis. Daar, waarheen ieder volk der aarde zijne vertegenwoordigers zendt, klopt de polsslag der geheele wereld. Daar wordt ieder, die niet mederent, omvergeloopen; daar geldt slechts ééne zaak: de werkelijkheid! De wetenschap heeft ondernomen die te doorgronden, en het resultaat, waartoe zij met hare berekeningen

komt, is van hooger waarde en langer duur dan het ijdele spel van het vernuft der oude philosofen. En de kunst, haar edelere zuster, moet denzelfden weg opgaan. De taak, die ik mij heb gesteld, is: het leven af te beelden zooals het is, de werkelijkheid weder te geven, zooals zij zich aan ons voordoet, niet zooals zij zou kunnen of moeten zijn, om het oog, dat naar schoonheid dorst, te behagen. Wilt gij dus dat ik goden vervaardig, die zich de mensch nu eenmaal niet anders kan voorstellen dan in zijne eigene gedaante, veroorloof mij dan ook dat ik ze maak zooals de werkelijkheid mij de stervelingen doet zien. Ik wil ze vormen naar het voorbeeld der grootsten, hoogsten en besten, en daarbij, voor zoover het onderwerp toelaat, en het in mijn vermogen is, in sterke beweging, doch altijd slechts als werkelijke menschen, van top tot teen. Aan de oude symbolen, die de besteller er bij wenscht, omdat zij tot herkenningsteeken dienen, moeten wij ons nu eenmaal houden, en daarom heeft ook *mijne* Demeter haar bundel korenaren."

De opgewonden kunstenaar sloeg bij deze woorden een uitdagenden blik op zijn kunstbroeder en hunne vriendin, doch Myrtilos hernam, met een kalmeerend gebaar: »Waartoe deze heftigheid? Ik voor mij stel zeer veel belang in uwen arbeid, en geef uwe kunst gaarne de eer die haar toekomt, zoo lang zij niet gaat buiten de grenzen van het schoone, die voor mij ook die der kunst zijn."

Hier werd het gesprek afgebroken, want de huisbewaarder Gras kwam een brief brengen, dien een bode uit Pelusium hem even te voren overhandigd had.

De schrijfster daarvan was Vrouw Thyone, gemalin van Philippos, den kommandant der sterke grensvesting Pelusium, die in de nabijheid van Tennis gelegen was. Zij en haar echtgenoot waren zeer bevriend geweest met de ouders van Hermon, en waren door den vader van den beeldhouwer, die als hipparch onder den ouden veldheer had gediend en gestreden, in kennis gekomen met zijn rijken broeder Archias en diens gezin.

De Alexandrijnsche koopman had Philippos, dien hij, even als iedereen, als een der voormalige tochtgenooten van den grooten

Alexander, zeer hoog vereerde, onderricht van de reis zijner dochter, en nu kondigde zijne echtgenoot aan Daphne een bezoek aan. Dien avond was zij van plan met haar man en eenige kennissen te Tennis bijeen te komen. Tegelijk sprak Vrouw Thyone in het bijzonder de hoop uit, ook Hermon, den zoon harer beminde Erigone en van den dapperen medestrijder haars gemaals, bij haar te ontmoeten.

Daphne en Myrtilos ontvingen dit nieuws met blijdschap, maar Hermon, die toch nog den vorigen dag met zooveel hartelijkheid over het oude paar gesproken had, scheen de onverwachte gasten ongaarne te zien. Het was ondoenlijk hen geheel te ontloopen, doch hij verklaarde verlegen, en zonder er reden voor te geven, dat hij waarschijnlijk aan Daphne en de bezoekers uit Pelusium niet den geheelen avond zou kunnen geven. Daarop ging hij snel naar huis, op een wenk van zijn slaaf Bias die hem geroepen had.

HOOFDSTUK VI.

Zoodra Hermon achter de deur verdwenen was, verzocht Daphne dat Myrtilos haar in haar tent zou volgen.

Daar aangekomen, riep zij op bezorgden toon: »Wat was hij weder opgewonden! Het verblijf te Tennis schijnt niet goed voor u beiden te zijn; gij blijft steeds hoesten, en mijn vader had juist voor uwe kwaal zooveel verwacht van de gezonde, vochtige lucht, en voor Hermon nog meer van het rustige leven met u alleen. En toch heb ik hem nog nooit de, tegen de schoonheid indruischende, richting zoo fel hooren verdedigen, en hem daarbij zoo prikkelbaar gezien, als nu."

»Dan moet uw vader zich vergenoegen met de goede uitwerking, die het verblijf hier op mij heeft gehad," antwoordde Myrtilos. »Ik weet immers, dat hij ook aan mijne kwaal heeft gedacht, toen hij ons voorsloeg, dat wij zijne bestelling hier ten uitvoer zouden brengen. Mijn goede kameraad Hermon, zou ook nooit zijn Alexandrië verlaten hebben, als de hoop, mij een dienst te doen, hem mij niet had doen volgen. Ik reken dat onder de vele goede dingen, die ik aan zijn vriendschap te danken heb. Wat de kunst betreft — daarin gaat hij nu eenmaal zijn eigen weg, en alle pogingen hem daarvan af te brengen zouden

vergeefsch zijn. Trouwens, hij geeft zelf toe, dat het beeld eener godin voor zijne richting de onmogelijkste aller opgaven is."

»Dus is zijne Demeter geheel mislukt?" vroeg Daphne bezorgd.

»Wel neen," was het antwoord. »De kop behoort zelfs tot het beste, wat hij ooit heeft gemaakt. Alleen tegen de geheele figuur zijn ernstige bezwaren. Door zijn streven om trouw te blijven aan de werkelijkheid, en door zijn vrees om te veel toe te geven aan de eischen der schoonheid, werd zij zonder eenige bevalligheid, hoekig, en zoo weinig liefelijk, dat het voor mijn gevoel, ook zelfs bij een gewone vrouw onaangenaam aan zou doen. Daarin ziet men in den wonderbaar begaafden man weder zijn overvloed van kracht. In veel dingen is hij te laat geweest, en in andere te vroeg."

Daphne wilde gaarne weten, wat hij daarmede bedoelde, en Myrtilos ging voort: »Gij weet toch, hoe hij beeldhouwer is geworden? Uw vader had hem tot zijn opvolger in zijn zaak bestemd, doch Hermon voelde, in mijne werkplaats misschien het eerst, de roeping van den kunstenaar in zich ontwaken. Terwijl ik vroegtijdig in de leer ging bij den grooten Bryaxis, werd hij tot koopman opgeleid. Als hij op het kantoor de schrijfstift moest hanteeren, dan teekende hij, en als hij naar de haven werd gezonden om het opzicht te houden over het laden der schepen, dan verdiepte hij zich in de beschouwing der daar geplaatste standbeelden. In de magazijnen boetseerde hij in stilte, zonder zich te bekommeren om de koopwaren. Gij weet tot welk een droevige breuk het hierdoor is gekomen, en hoe lang men Hermon heeft tegengehouden, eer hij den handel vaarwel mocht zeggen."

»Mijn vader meende het toch zoo goed met hem," verzekerde Daphne. »Hij werd over u beiden tot voogd aangesteld. Gij zijt rijk, en daarom liet hij aan uwe neiging voor de kunst alle mogelijke vrijheid — Hermon echter had van zijne ouders geen drachme geërfd, en om die reden voorzag mijn vader voor hem de grootste moeilijkheden, wanneer hij zich op het beeldhouwen toelegde. Bovendien — hij had hem, als zijn neef, bestemd tot

zijn opvolger, en tot het hoofd van een der grootste handelshuizen der stad!"

»En dacht daarmede," vervolgde Myrtilos, »zoo goed mogelijk voor zijn geluk gezorgd te hebben. Maar de kunst is niet als andere zaken. Ik weet van uw vader zelf, hoe goed hij het meende, toen hij de hand van Hermon aftrok, en hem, toen hij naar het eiland Rhodos was gegaan, daar, in zijn eersten leertijd, op eigen wieken liet drijven. Hij dacht, dat de nood hem wel spoedig daarheen terug zou voeren, waar hij hem een onbezorgd leven bereid had. Doch het kwam anders uit. Verre zij het van mij, het gedrag van den voortreffelijken Archias te berispen, doch als hij reeds vroeger zijn pupil had verloorloofd, zijn ware bestemming te volgen, dan zou het beter voor hem zijn geweest!"

»Denkt gij dan," vroeg Daphne ernstig, »dat hij te laat met de kunst is begonnen?"

»Dat geloof ik niet," was het antwoord, »maar voor zijn hartstochtelijk jagen naar het doel zou het gunstiger geweest zijn, indien hij daarmee vroeger een aanvang had gemaakt. Hij was nog leerling, terwijl jonge lieden van zijn leeftijd reeds zelfstandig werkten, en daardoor is het gekomen, dat hij te vroeg op eigen beenen wilde staan."

»En toch," merkte Daphne op, »kunt gij niet loochenen dat mijn vader, dadelijk na het eerste werk, dat Hermon's aanleg boven allen twijfel verhief, hem weder geheel als zijn eigen zoon behandelde."

»Dat doe ik ook zeker niet!" hernam de ander. »Ik herinner mij maar al te goed, hoe Archias destijds zijn neef, en dat misschien ook niet zonder uw toedoen, met goud overlaadde; doch deze overvloed strekte helaas geenszins tot zijn welzijn."

»En gij dan?" vroeg Daphne. »Beschiktet gij dan ook niet in dien tijd over den grooten rijkdom, dien gij van uw vader en moeder hadt, en waart gij desniettemin toch niet zoo werkzaam, dat het uwe kracht bijna te boven ging? Ik heb wel gehoord hoe Bryaxis uw lof zong, en mijn vader verzocht, dat hij toch al zijn invloed als voogd zou gebruiken om u voor overmaat van inspanning te waarschuwen."

»Die goede meester!" riep Myrtilos getroffen uit. »Hij heeft als een vader voor mij gezorgd."

»Omdat hij inzag, dat gij tot iets groots waart bestemd."

»En omdat het zijn scherpen blik niet ontging, hoe zeer ik gespaard moest worden. Ach, Daphne, mijn longen zijn niet goed. Gij weet hoe noodlottig die booze ziekte voor mijne moeder is geworden, en eveneens voor mijne broeders en zusters. Alle drie zijn vóór den tijd ten grave gedaald, en reeds sinds jaren wenken de schimmen mijner ouders ook mij. Wanneer de hoest mijn borst dreigt te verscheuren, dan zie ik, hoe Charon zijn roeiriem opheft, om ook mij in zijn zwarte schuit te noodigen."

»En zoo even verzekerdet gij mij nog, dat het u goed gaat!" zeide het meisje. »Alleen de hoest verontrustte mij eenigermate. Als gij zelf maar eens kondet zien, hoe frisch deze zuivere lucht uwe wangen kleurt!"

»Die blos," hervatte Myrtilos ernstig, »is juist het avondrood van mijn dalende levenszon; niet de dageraad van naderend herstel. — Doch laat ons hierover niet meer spreken; ik heb die treurige snaar enkel aangeroerd, om op te komen tegen uw lofspraak op mij, ten koste van Hermon. Wel is waar was ik reeds als leerling ongewoon gefortuneerd, maar de vroege dood mijner broeders had mij toen al doen begrijpen, hoe ik mij den korten levenstijd die mij was toegestaan, ten nutte moest maken. Hermon daarentegen stroomde over van mannelijke kracht, en in de worstelschool was hij de sterkste van alle epheben. Na drie doorgezwierde nachten gevoelde hij zich nog niet moede, en hoe moeilijk maakten de vrouwen het den gevierden, zwartgebaarden man, om intijds aan den arbeid te gaan! Hebt gij u wel eens afgevraagd waarom men jonge paarden niet op bloemrijke weilanden, maar op een dorre zandvlakte dresseert? Omdat zij dan niets om zich heen mogen hebben, dat hunne aandacht afleidt, of hunne begeerte opwekt. Hermon werd echter, nog eer hij zijn leertijd voleindigd had, door het goud van uw vader, op het weelderigste klaverveld gebracht. Lof en eer den schoonen, warmbloedigen jongeling, dat hij zich met dat al, slechts kort iet afhouden van zijn werk, en dat weldra met brandenden

ijver weder opvatte, eerst in den tijd van overvloed, en later in dien van nood en ontbering."

»O Myrtilos," riep het meisje uit. »Hoe vreeselijk heb ik in dien tijd geleden! Toen gaven de goden mij voor het eerst te ondervinden, dat er in een menschenziel, behalve heldere zonneschijn, ook zwarte wolken zijn. Weken lang werd ik door een onoverkomelijke kloof gescheiden van mijn vader, met wien ik altijd één hart en ééne ziel was geweest. Maar ik had hem ook nog nooit gezien zooals toen. Gij hadt met uwe, van wonderbare schoonheid stralende Aphrodite, den eersten prijs behaald, en ook voor uw standbeeld van Alexander was uw voorhoofd reeds bekranst, toen Hermon met zijne werken voor den dag kwam. De eerste zouden reeds dadelijk getuigenis afleggen van hetgeen hij als de roeping der kunst beschouwde. Het waren: een leelijke straatventer, die, met kruiden in zijn hand, met open mond zijn waar te koop biedt, en de »worstelende Mænaden." — Gij kent die weerzinwekkende vrouwen wel, die elkander op den grond werpen, en met dierlijke woede trachten te dooden. Het gezicht van die voortbrengselen der vlijt van een mensch die mij lief was, deden mij pijn, en ik kon niet begrijpen, hoe gij en de anderen daar ook nog iets goeds in kondet zien. Maar toen mijn vader die beelden zag, vloeide het bloed uit zijn wangen en lippen weg, en alsof hij als voogd het recht had, hem ook op het gebied der kunst tot gids te strekken, verbood hij zijn pupil, zijn tijd langer te verspillen aan zulke afschuwelijke schrikbeelden, die in plaats van vreugde, verheffing en welgevallen, afgrijzen wekken en ergernis teweegbrengen. Gij weet wat de gevolgen daarvan waren; maar gij weet niet, hoe het mij te moede was toen Hermon, buiten zich zelven van gekrenkten trots en gramschap, mijn vader den rug toekeerde, en alle banden, die hem met ons verbonden, verbrak. In weerwil van zijn diep leedwezen en van de teugellooze drift, waartoe de neef zich tegen zijn oom liet vervoeren, dacht mijn vader er toch niet aan, hem zijne hulp te onttrekken, — doch Hermon liet zich niet meer bij ons zien. Toen ik hem tot mij riep om hem tot rede te brengen, verklaarde hij beslist, dat hij van mijn vader geen obool meer

wilde aannemen, omdat hij liever honger leed dan iemand, wien dan ook, te vergunnen, hem voorschriften te geven bij de keus van zijn onderwerpen. De vrijheid, zeide hij, was hem meer waard dan het goud van zijn oom.... Toch bleef mijn vader hem zijn jaargeld toezenden."

»Maar dat weigerde hij," voegde Myrtilos er bij. »Ik herinner mij dien dag nog zeer goed, en ook hoe ik hem toesprak, en verzocht om, als hij bij zijn plan bleef, van mijn overvloed aan te nemen wat hij noodig zou hebben. Maar ook dat aanbod wees hij vastberaden af, ofschoon ik reeds toen zoo diep bij hem in schuld was, dat ik het met het ellendige geld nooit zou kunnen terugbetalen."

»Gij denkt aan de toewijding waarmede hij u verpleegde, toen gij lijdende waart?" vroeg Daphne.

»Zeker, maar niet alleen daaraan," was het antwoord. »Gij weet niet, wat hij in mijn slechtste dagen voor mij geweest is. Wie was het, die na mijn eerste groote succes, terwijl lage afgunst mij menig levensuur vergalde, zich met mij verheugde, alsof hij zelf den lauwer had verkregen? Hij, de eerzuchtige, was het, hoewel hij voor zijn eigen arbeid nog minder waardeering van anderen vond dan voldoening voor zich zelven. En toen ik juist in dien tijd een nieuwen hevigen aanval kreeg van mijn kwaadaardige ziekte, toen wijdde hij zich aan mij met de hartelijkheid van een broeder. Terwijl hij vroeger, in zijn overstroomende levenslust, zijn dagen en nachten bij maaltijden en in luidruchtige vroolijkheid had doorgebracht, verliet hij nu menigmaal die dolle vreugde om de feestzaal met mijn ziekenvertrek te verwisselen. Dan verzorgde hij mij, en bleef bij mij, dikwijls zoo lang tot dat Eos het Oosten kleurde, om mijne koortsachtige hand vast te houden, of mijn afgemat lichaam te ondersteunen. Vaak, wanneer hij reeds voor een vroegtijdigen maaltijd was bekranst, nam hij de bloemen van zijn hoofd, en gaf den geheelen nacht aan zijn vriend, om hem niet aan zijn slaven over te laten. Aan hem en aan de kunst en de zorgen van den grooten arts Erasistratos heb ik het te danken, dat ik nu nog levend vóór u sta, en er op roemen kan, wat mijn Hermon in die dagen

voor mij was en deed. Toch moet ik hem van één onrecht beschuldigen, want dat hij in dien moeilijken tijd mijn eigendom niet broederlijk wilde deelen, dat kan ik hem nu nog niet vergeven. Zijn mannentrots zou hem gemakkelijk genoeg veroorloofd hebben, het aan te nemen, maar de hooghartige begeerte om mij, uw vader, u, en iedereen te toonen dat hij onafhankelijk was, en geen hulp behoefde, van goden of menschen, verzette er zich tegen. Even hardnekkig wees hij bij het werken mijn raad en bijstand af, hoewel de Muze mij enkele dingen geschonken heeft, die hem helaas onthouden zijn. Hoe groot zijne begaafdheid ook moge zijn; hoe vast ik ook geloof, dat hij er eenmaal in slagen zal, iets groots, ja misschien iets overweldigends te scheppen — van de verheven waardigheid, het bovenmenschelijk hooge der Godheid, heeft hij, de ongeloovige leerling van Straton, geen begrip. De bekoorlijke gratie der vrouw uit te beelden, zal hem nooit gelukken, omdat hij daar zoo bang voor is, als een stier voor een rooden doek. Slechts één enkel maal is hij tot nu toe daarin geslaagd, en wel bij uwe buste, Daphne."

De wangen van het meisje werden gloeiend rood, en daar zij dit zelve voelde, hield zij haar waaier van vederen voor het gelaat, en zeide met gedwongen onverschilligheid: »Van onze eerste kindsheid af, zijn wij altijd goede vrienden geweest. Maar ach, met hoe weinig bevalligheid moet de kunstenaar, die mij tot model kiest, tevreden zijn."

»Integendeel, zij is juist van bijzonder innemende soort," beweerde Myrtilos. »Ik denk er niet aan, u te vleien, en gij weet ook wel, dat ik u niet tot de schoonheden van Alexandrië tel. Maar in plaats van de fijne, evenredige trekken, die de kunstenaar zoekt, heeft de Godheid u een gelaat gegeven, dat ieder hart, ook dat der vrouwen, wint, omdat het een spiegel is van echte, hulpvaardige, vrouwelijke goedheid, een flink karakter, en een gezonden, onafhankelijken geest. Zulk een, niet juist schoon, maar bekoorlijk gelaat weder te geven, is het moeilijkste van alles, en, ik herhaal het: dat is Hermon gelukt. Gij zijt de eenige van uw geheele sekse, die hem, den moederlooze, achting inboezemt, en voor wie hij iets meer gevoelt dan een voorbijgaand

welgevallen. — Voor hoeveel heeft hij u ook niet te danken! Nadat de brug, die hem met zijn vaderlijken vriend en oom verbond, zoo plotseling was afgebroken, waart gij het, die haar weder opbouwde. En ik geloof, dat zij nu steviger is dan ooit. Ik zou niet weten, wat hem er toe zou kunnen brengen, u te verlaten, en alle eer aan uw vader, die, in plaats van op den ongehoorzamen stijfkop boos te zijn, hem daarna nog warmer aan zijn hart drukte, en ons beiden twee onderwerpen opgaf, die ieder van ons gelegenheid geven te toonen wat wij kunnen. Als ik goed zie, dan is ook aan die edele daad, Archias' dochter niet vreemd."

»Natuurlijk," gaf Daphne toe, »heeft mijn vader zijn voornemen met mij besproken, doch het is geheel alleen van hem uitgegaan. — Hermons »vijgen-etende straatjongen" was hem wel is waar ook nog niet geheel naar den zin, maar die beviel hem toch beter dan het vorige, en ik geef Euphranor gelijk: hij is van verrassende waarheid. Dat heeft mijn vader ook erkend. Daarenboven is hij een koopman, die groote waarde hecht aan zijn zelf verdiend geld, en dat Hermon dat niet wilde aannemen, deed hem versteld staan. Ook gaf de goede man toe, dat Hermon, niettegenstaande zijn overmoed, zijn eigenzinnigheid en zijn kunstwerken die hem mishagen, toch, door alles heen de edele karaktertrekken, die hij van zijn vader heeft, behouden had. Daardoor had onze vriend bij hem gewonnen spel."

»Maar wat," vroeg Myrtilos, »zou in het vorige jaar van hem geworden zijn, toen zijn ontwerp van den »gelukkig thuiskomende" voor de haven van den Eunostos, op zoo grievende wijze geweigerd werd, wanneer gij en uwe bemoedigende woorden hem toen niet hadden staande gehouden?"

»Dat vonnis was ook een schande!" riep Daphne met drift. »De moeder, die hare armen uitbreidt om den naar huis gekeerden zoon te ontvangen, was wel is waar niet schoon, en wilde ook mij niet behagen, — maar de jongeling met zijn reishoed en staf, is prachtig in zijn krachtige natuurlijke houding."

»Gij weet," hernam Myrtilos, »dat dit gevoelen ook het mijne is. Bij de moeder moest de treffende uitdrukking de taak der

schoonheid vervullen, — doch voor den zoon vond hij, even als voor zijn »vijgen-eter" een geschikt model in het werkelijke leven. Voor zijne Demeter had hij trouwens het beste van allen tot zijne beschikking."

Hij hield op, doch Daphne drong er zoo zeer op aan, te hooren wat hij, die haar ook reeds den toegang tot de werkplaats had ontzegd, haar nu weder wilde onthouden, dat hij met een toegefelijken glimlach voortging: »Dus moet ik er wel toe overgaan, al vast vooruit te vertellen wat eigenlijk als een verrassing was bedoeld. Gij moet dan weten, dat hem, even als mij, reeds te Alexandrië, toen wij den kop der godin begonnen te boetseeren, een zeker bekoorlijk vrouwengelaat voor oogen zweefde, dat ons beiden even dierbaar is."

Daphne stak met blijde ontroering den kunstenaar de hand toe, en riep uit: »O, hoe vriendelijk is dat van ulieden! Maar hoe was dat mogelijk, daar ik noch hem, noch u, voor het beeld der godin tot model heb gediend?"

»Hermon had immers kort geleden uw borstbeeld vervaardigd, en mij hadt gij toegestaan, uw hoofd te gebruiken voor mijn standbeeld der Godin van den vrede, dat op weg naar Ostia met het schip is verongelukt. In drie of vier proefstukken stond het ter onzer beschikking, en bovendien zagen wij het duidelijk genoeg met het oog onzer ziel. Als de tijd komt, dat wij u ons werk zullen laten zien, dan zult gij u zelve verwonderen, hoe verschillend twee menschen hetzelfde kunnen zien en afbeelden."

Hierop zeide Daphne met meer levendigheid, dan anders in haar aard lag: »Nu ik zooveel weet, en toch ook een zeker aandeel in uwe werken heb, sta ik er op, ze te zien. Zeg dat aan Hermon, en herinner hem er aan, dat ik hem in ieder geval bij den maaltijd verwacht, al was het alleen ter wille van de gasten uit Pelusium. En dreig hem ernstig met mijn ongenoegen, wanneer hij er bij blijft, spoedig weder heen te gaan."

»Aan mij zal het niet liggen," antwoordde Myrtilos, »doch wat uw wensch aangaat, om de beide Demeter-beelden nu reeds te zien...."

»Daarover spreken wij later," viel Daphne hem in de rede,

»zoodra wij weder als klaverblad van drieën bij elkander zijn."

Met deze woorden beantwoordde zij den groet van den kunstenaar, doch eer hij den uitgang der tent had bereikt, hield zij hem tegen met den uitroep: »Nog slechts dit ééne! Bedriegt Hermon zichzelven niet, wanneer hij zoo vast gelooft, dat de weefster Arachne hem gelukken zal?"

»Ik geloof het niet — indien ten minste het model, dat hij zich gekozen heeft, haar woord houdt."

»Is dat schoon, en heeft hij het hier in Tennis gevonden?" vroeg Daphne, met een poging om onverschilligheid voor te wenden. Myrtilos liet zich echter niet misleiden, en antwoordde vroolijk: »Zoo vraagt men de boeren de kunst af! — Tot weer ziens, lieve nieuwsgierigheid, bij den maaltijd!"

HOOFDSTUK VII.

De slaaf Bias had zijn heer niet op de jacht vergezeld. Voor zoo iets deugde hij niet meer, sinds de Egyptische waker, die hem op de slavenmarkt had gebracht om verkocht te worden, den zoon van den »landverrader" het linkerbeen kreupel had geslagen. In huis was hij intusschen des te beter te gebruiken, vooral daar ook voor den scherpsten blik, de verminking die zijne handelswaarde verminderd had, bijna niet meer zichtbaar was.

Dien morgen in de vroegte had hij alles wat zijn heer voor de vogeljacht noodig had, in gereedheid gebracht.

Nadat de booten van wal waren gestoken, was hij zelf ook naar buiten gegaan.

De kleine dashond van den ouden Nubischen poortwachter was hem, naar gewoonte, luid blaffend vooruitgeloopen, en had een vlucht musschen uiteen gejaagd. Dicht voor Bias waren zij in angstig gedwarrel omhoog gevlogen.

Dit zag de slaaf voor een onbedriegelijk voorteeken aan, en daar juist Stephanion, Daphne's kamervrouw, die in het huis van haar vader grijs geworden was, en daar nu nog als vrijgelatene ijverig de handen bleef roeren, uit haar tent te voorschijn kwam,

riep hij haar den blijden groet der Grieken: »verheug u!" toe, wees op de musschen, en ging met levendigheid voort: »hoe vliegt de een den ander voorbij, en wat een gefladder, getjilp en gekweel! Dat geeft een dag vol aandoeningen!"

Stephanion vond deze uitlegging van de onschuldige beweging onder de musschen geheel overeenkomstig de wijsheid van Bias, die ook onder het dienstpersoneel van Archias hoog gewaardeerd werd. Een uurtje rustig met hem te praten lachte haar zeer toe, te meer daar zij uit Alexandrië menige nieuwstijding had medegebracht.

Als het ware ter inleiding, sprak zij van de bruiloften en sterfgevallen in den kring harer vrije en dienende kennissen — en toen eerst deelde zij den slaaf mede, wat hare meesteres zoo langen tijd verwijderd hield van haar vader, dien zij anders altijd maar voor enkele uren hoogstens, alleen liet.

Archias zelf had haar hierheen gezonden, nadat de jonge Philotas, die nu, naar het scheen, met beter gevolg naar hare hand dong dan zijne voorgangers, verteld had van den buit, dien een zijner vrienden van de vogeljacht bij Tennis medegebracht had, en Daphne den wensch had uitgesproken om daar ook eens haar pijlen te mogen afschieten.

Wel had Philotas zelf zich toen dadelijk bereid verklaard, het jachtvermaak te leiden, maar Daphne had dat aanbod afgeslagen, want, zoo verzekerde de kamervrouw, het was haar niet zoozeer om de jacht, als om de ontmoeting met hare neven, de beeldhouwers, te doen. Dat had hare meesteres ook openlijk te kennen gegeven; maar haar vader was reeds gelukkig geweest, dat zij ten minste één wensch had geuit, want in de laatste maanden was zij zoo stil en gesloten geweest, dat ook zij, Stephanion, zich ongerust over haar had gemaakt. Daarbij had Daphne eerlijk getracht voor den ouden man te verbergen, hoe het met haar stond; doch voor de alles doorziende scherpzinnigheid van zijn heer, had dat verstoppertje-spelen niets geholpen. Hij had gezorgd dat het haar op reis aan niets ontbrak, en reeds nu scheen zij een ander meisje te zijn geworden. Dat had enkel het wederzien van haar neven uitgewerkt; doch

wanneer iemand aan Daphne vroeg, of zij aan Myrtilos, dan wel aan Hermon de voorkeur schonk, dan moest zij een bepaald antwoord daarop schuldig blijven.

»Een voorzichtig bescheid bespaart latere herroeping," merkte Bias gewichtig op. »Voor het overige moogt gij gerust op mijne ondervinding vertrouwen: het moet zeker Myrtilos zijn. Roem wekt liefde, en wat de wereld aan mijn heer, trots zijn groote kunst, nog niet schenken wil, dat gaf zij den ander reeds lang. En dan — wij lijden geen gebrek, dat is waar, maar Myrtilos is zoo rijk als Koning Crœsus van Sardes. Niet dat Daphne, die zelve overvloed heeft, dáárnaar vragen zou, maar wie het leven kent, weet: waar duiven zijn, daar vliegen de duiven heen."

Stephanion was intusschen van een andere meening, en dat niet alleen omdat Daphne veel vaker over den zwartbaard sprak, dan over den blonden, maar veeleer omdat zij de meisjes in het algemeen kende, en zich in zulke gevallen maar zelden bedroog. Dat Daphne ook voor Myrtilos genegenheid gevoelde, wilde zij niet ontkennen. Misschien zou ten slotte geen van de beide kunstenaars, maar wel Philotas, de bruid naar zijn huis voeren. Deze was verwant aan het koningshuis, een voornaam, aanzienlijk man, en daarbij gaf haar vader aan dezen jongeling den voorrang, boven al de andere, die om haar heen zwermden, als vliegen om den honing. In een andere familie zoude de zaak van Philotas trouwens nog gunstiger staan, want wie anders dan Daphne's vader zou de toestemming zijner dochter afwachten, wanneer hij een echtgenoot voor haar koos? Maar Archias was een witte raaf onder de vaders, en zou zijn eenig kind nooit tot iets, wat het ook zijn mocht, dwingen. Doch trouwen en beminnen waren verschillende dingen. Als Eros het laatste woord moest spreken, dan kon hare keus toch nog op een der kunstenaars vallen.

Hier viel de slaaf haar in de rede met den knorrigen uitroep: »Wat een tegenstrijdigheden! Het spreekwoord zegt terecht: »het haar der vrouw is lang; haar verstand kort." Ik heb uw heer meer dan eens hooren beweren, dat afwachten de wijsheid van den koopman is, en het is voor minder verstandige lieden

zeker het beste, naar de woorden der verstandigen te hooren. Ik voor mij houd het er voor, dat Daphne, die toch ook maar een vrouw is, vóór alle dingen door nieuwsgierigheid hierheen gedreven werd. Zij wil het Demeter-beeld zien, dat haar vader bij ons besteld heeft."

»En de Arachne dan?" vroeg de zofe.

Deze vraag kwam den slaaf zeer te stade, want hoe dikwijls had hij door de kunstenaars den naam »Arachne" hooren uitspreken, en zijn trots op zijn beschaving leed onder het bewustzijn, dat hij niets van haar wist dan den naam, die in het Grieksch »spin" beteekent.

In ieder geval moest er een bijzondere geschiedenis verbonden zijn aan deze Arachne, wier beelden Archias van plan was te plaatsen in zijn huis te Alexandrië en in de groote weverij van Tennis, naast het standbeeld der Demeter, en waarvoor zijn heer zijn jonge landgenoot Ledscha tot model wenschte te gebruiken.

Stephanion, een Grieksche vrouw, die in Macedonië was groot gebracht, zou daarvan zeker alles weten. Daarom leidde hij het gesprek voorzichtig op Arachne als spinster, en verklaarde, toen Stephanion daarop inging, dat hij benieuwd was, op welke wijze de beeldhouwer haar zou voorstellen.

»Ja," zeide de kamervrouw, »daarover heeft mijne meesteres zich ook reeds menigmaal het hoofd gebroken, en Archias met haar. Misschien beelden zij haar af als jonkvrouw, aan het werk in het huis van haar vader Idmon, den purperverwer van Kolophon."

»Dat nooit," antwoordde Bias op minachtenden toon. »Stel u maar eens voor, hoe een weefstoel van goud en elpenbeen er uit zou zien!"

»Ik dacht het ook maar zoo," verontschuldigde Stephanion zich over haar dwazen inval. »Daphne gelooft dat de beide mannen haar verschillend zullen voorstellen: Myrtilos als een meesteres in het weven die, als de nymfen van den Paktolos van de andere wateren bij Kolophon, hoe die dan ook heeten mogen, haar komen opzoeken, om hare werken te bewonderen, hen met

trotsche vreugde een juist voltooid weefsel vertoont; doch Hermon: nadat zij den toorn van Athene heeft opgewekt, omdat zij zich had onderstaan in hare voorhangsels afbeeldingen van liefdesavonturen der Goden met sterfelijke vrouwen in te weven."

»Hoe vader Zeus, in de gedaante van een zwaan, Leda liefkoost", ging Bias voort, met een zekerheid, alsof hij Arachne's werken voor zich zag. »Hoe hij als stier Europa wegvoert, en hoe de kuische Artemis zich buigt over den sluimerenden Endymion."

»Wat schept gij, mannen daar toch altijd een behagen in!" viel de kamervrouw hem in de rede, en zij gaf hem met den stoffer dien zij uit hare tent had meegebracht, een lichten tik op den arm. »Doch kan men het de jonkvrouwelijke Godin Athene kwalijk nemen, dat zij de weefster, die met al hare kunst toch maar een sterfelijk schepsel was, om zulke voorstellingen der Godheid een kwaad hart toedroeg?"

»Zeker niet," gaf Bias toe; en de kamervrouw ging driftig voort: »En toen de groote Athene, die het weven toch heeft uitgevonden, en de wevende vrouwen beschermt, zich nu zelfs tot een wedstrijd met Arachne wilde leenen, en daarin door haar werd overtroffen, toen moet haar de gal zijn overgeloopen. Wie gevoel voor recht heeft, zal het haar niet ten kwade duiden, dat zij de stoutmoedige triomfeerende mededingster met haar weversspoel tegen het voorhoofd sloeg."

»En toch," bracht Bias bescheiden in het midden, »kan dat mij, kortzichtigen dwaas, wien de hooge Godin het vergeven moge, nooit recht van haar behagen, hoe dikwijls en rijpelijk ik daarover ook heb nagedacht. Zelfs de sterveling, die in een rechtvaardigen kamp het onderspit delft, mag niet toornen op den overwinnaar. Zoo werd mij ten minste geleerd. Maar als ik denk aan de steenen, waarmede men naar Hermon's worstelende Mænaden heeft geworpen, dan vraag ik mij af, wat wel minder ter afbeelding geschikt is, dan twee vrouwen, van wie de eene de andere slaat?"

»Een vrouw, die zich uit wanhoop daarover ophangen wil," hernam Stephanion, »zou toch nog afschrikkender zijn. Men zou

nog eerder kunnen voorstellen hoe Athene haar daarop uit den strik bevrijdt, dan hoe zij Arachne, tot straf voor haar overmoed, in een spin verandert."

»Opdat het haar, tot aan het einde der dagen, vergund mocht zijn, in de gedaante van een dier kunstige weefsels te vervaardigen," voegde de slaaf, nu voldoende onderricht, er bij. »Sedert die verandering wordt, zooals gij weet, de spin door de Grieken »Arachne" genoemd. Misschien — heb ik gedacht — zal Hermon haar voorstellen, terwijl zij den strop draait, waaraan zij zich ophangen wil. Gij hebt immers al zoo vele onzer werken gezien, en weet dat wij het verschrikkelijke beminnen."

»O, laat mij ook eens in uwe werkplaats gaan;" smeekte de zofe nu, niet minder vurig dan hare meesteres zooeven had gedaan; doch ook haar wensch bleef onvervuld.

Bias verzekerde, geheel overeenkomstig de waarheid, dat de kunstenaars hun werkplaats altijd zorgvuldig gesloten hielden. Zij was even ontoegankelijk als de sterkste vesting, en dat was goed ook, veel minder om de nieuwsgierigen, van wie hier niets te vreezen was, dan om de neiging tot stelen onder het volk. De standbeelden moesten namelijk, op last van Archias, uitgevoerd worden in goud en ivoor, en de stoffen, die hiervoor noodig waren, zouden maar al te gemakkelijk bij de eerlijke, tevreden Biamieten de ondeugd der hebzucht wekken. Daar was dus niets aan te doen, nog daargelaten dat hem verboden was de werkplaats, zonder vergunning van zijn heer, voor iemand te openen, op straffe van verkocht te worden om in een steengroeve te arbeiden.

De dienstmaagd moest er zich dus bij nederleggen, en dat werd haar gemakkelijk gemaakt, doordat zij door een jonge slavin naar de tent teruggeroepen werd. Chrysilla, Daphne's oudere gezellin, eene matrone van aanzienlijke Grieksche familie, die niet aan de jacht had deelgenomen, liet aan Stephanion zeggen, dat zij haar diensten noodig had.

Verheugd dat hij, zonder zijn onwetendheid te laten merken, eindelijk gehoord had, hoe het met die veelbesproken Arachne gelegen was, keerde Bias naar huis terug en bleef daar totdat Daphne met haar tochtgenooten weder aan land kwam.

Terwijl deze te samen spraken over de buitgemaakte vogels, ging hij naar buiten, maar hij moest zijn wensch om het gesprek, dat hem zoo bijzonder aantrok, te volgen, opgeven, want reeds dadelijk ontdekte hij achter de stekelige sundboomen in den »tuin" zijne landgenoote Ledscha.

Dus hield zij toch haar woord.

Hij was er zeker van, dat zij het was, hoewel de sluier dien zij droeg, haar achterhoofd en het onderste gedeelte van haar gelaat bedekte. De zwarte oogen waren vrij gebleven, en hoe ongewoon duister was de uitdrukking daarvan, terwijl zij nu eens op Daphne, dan weder op Hermon waren gericht, die bij de trap met elkander stonden te praten.

Den vorigen avond had Bias een blik geslagen in de geschokte ziel van dit hartstochtelijke meisje. Als hier iets gebeurde dat haar drift gaande maakte of haar kwetste, dan was zij in staat, voor de oogen van den hooggeschatten gast van zijn heer, iets vreeselijks te doen.

Hij was aan zijn gebieder verschuldigd, dit te beletten. Niet alleen was hij aan hem gehecht, en had hij Ledscha nog den vorigen avond voor hem gewaarschuwd, omdat het hem hinderde een vrijgeborene van zijn stam gelijk gesteld te zien met de Alexandrijnsche meisjes, die zich tot model lieten gebruiken, maar bovendien kon een ernstige liefdesbetrekking tusschen Hermon en de Biamietische voor beide partijen, en tegelijk voor hem zelven, noodlottige gevolgen hebben. Hij wist immers, dat de vrije mannen van zijn klein volk den smaad, dien een dochter van hun stam door een Griek was aangedaan, niet ongestraft zouden laten.

Wel was hij in zijne dienstbaarheid niet geheel vrij gebleven van de slechte eigenschappen van den slaaf, maar hij was trouw voor zijn meester, aan wien hij groote dankbaarheid schuldig was; want ofschoon Hermon, in den tijd dat hij met zijn rijken en grootmoedigen oom op geen goeden voet was, meermalen voor zijn slaaf zulk een groote som had kunnen krijgen, dat hij van alle gebrek ontheven zou zijn geweest, had men hem toch nooit kunnen bewegen, zijn »wijzen en trouwen Bias" aan een

ander af te staan. De slaaf had zichzelven de gelofte gedaan, dat nooit te vergeten; en hij hield woord. Op het ruime plein vóór hem bewogen zich vrijen en slaven dooreen, terwijl honden blaften, en mannen en vrouwen, die vruchten, groenten en visch verkochten, hunne waar luide aanprezen, in de hoop, om in de keukens der rijke vreemdelingen een goede verdienste te vinden.

Die ééne gesluierde vrouw viel hier niet in het oog, doch Bias hield zijne oogen onafgewend op haar gevestigd. En terwijl zij haar kleine fijne hand tegen het voorhoofd hield, om hare turende oogen voor het zonlicht te beschermen, en haar fraai gewelfden voet op den steen naast den eenen boom zette, om beter te kunnen zien, kwam hem de zooeven gehoorde geschiedenis van Arachne weer in de gedachte.

Hoewel de stilte van den heeten namiddag ditmaal door velerlei gedruisch verbroken werd, had die toch een bedwelmenden invloed op hem.

Hij zag in Ledscha de belichaming van een groot gevaar, en toen zij den eenen arm liet vallen en den anderen ophief, om zich nogmaals te beschutten tegen het schitteren der middagzon, kromp hij plotseling van schrik ineen, want de man, die anders geene vrees kende, verbeeldde zich op eens, dat zij de buigzame spinne-pooten uitstak, om hem naar zich toe te trekken, met haar draden te omspinnen, en zijn bloed uit te zuigen.

Het schrikbeeld duurde slechts een oogenblik; zoodra het verdween en het meisje weder de gedaante van eene bijzonder slanke, gesluierde Biamietische jonkvrouw aangenomen had, schudde hij, met een zware ademhaling, zijn hoofd. Zulk een droomgezicht had hij op den vollen middag, in wakenden toestand, nog nooit gehad, en het moest hem zijn toegezonden om hem en zijn heer te waarschuwen voor die vrouw, die eene tooverheks scheen te zijn. In ieder geval voorspelde het een onheil, dat van dat schoone schepsel uit zou gaan.

Nu schreed de Biamietische langzaam voorwaarts, op Hermon en Daphne toe, die nog een tamelijk eind van haar verwijderd waren. Doch ook Bias had zijn waarnemingspost verlaten, en hield haar weldra op haar verderen weg tegen.

Hij zeide enkel: »Kom!" greep hare hand, en fluisterde haar daarbij toe: »Hermon verheugt zich op uw bezoek."

Ofschoon Ledscha's mond onder haar sluier verborgen was, meende hij haar aan te zien, dat zij dien tot een hoonlach vertrok. Zij ging echter stilzwijgend met hem mede.

Eerst leidde hij haar bij de hand, doch onderweg merkte hij aan den zoom van haar hoofdsluier hare samengegroeide, donkere wenkbrauwen op, en haar vingers kwamen hem zoo wonderlijk koud en spits voor, dat hij die met een soort van huivering, weder losliet.

Dat scheen zij intusschen nauwelijks te merken, en met gebogen hoofd volgde zij hem door de zijdeur, tot aan den ingang van Hermon's werkplaats.

Het was haar een teleurstelling die gesloten te vinden, doch Bias lette niet op hare tegenwerpingen, en bracht haar in het woonvertrek van den kunstenaar, met het verzoek, daar op zijn heer te wachten.

Daarop snelde hij de trap op, en gaf daar op geheimzinnige wijze zijn meester door een wenk te verstaan, dat hem iets gewichtigs wachtte.

Hermon begreep hem, en spoedig kon Bias hem mededeelen, wie hem wenschte te spreken, en waar hij Ledscha heen geleid had. Ook gaf hij hem te kennen dat hij iets kwaads van haar vreesde, en dat zij hem, in een angstwekkend visioen, als spin was verschenen.

Met een glimlach zeide Hermon: »Dus als spin? Dat voorteeken treft goed. Wij zullen van haar eene spin — een Arachne maken, die zich mag laten zien! Maar deze merkwaardige schoone behoort tot de eigenzinnigsten van haar geslacht, en als ik dit vermetel bezoek op klaarlichten dag door de vingers zie, dan wordt zij mij geheel de baas. Eerst moet ik dit bloed nog van mijn hand afwasschen. De gekwetste zee-arend heeft mij met zijn klauw geschramd, en dat heb ik voor Daphne verborgen. Geef mij een stuk linnen, om het te verbinden! De ongeduldige indringster kan in dien tusschentijd ondervinden, dat niet iedere deur op haar wenk opengaat."

Met deze woorden ging hij het vertrek binnen, schonk Ledscha een vluchtigen groet, noodigde haar uit, aanstonds in zijn werkplaats te komen, ontsloot haar de deur en liet haar alleen, terwijl hij zelf met den slaaf naar zijn kamer terugging, en zijn lichte wond verbond. Terwijl Bias zijn heer daarbij behulpzaam was, herhaalde hij met oprechte bezorgdheid zijne waarschuwing voor de gevaarlijke jonkvrouw, aan wier samengegroeide wenkbrauwen immers duidelijk was te zien, dat zij door demonen der onderwereld bezeten was.

»Maar die verhoogen juist nog de strenge schoonheid van hare trekken," verzekerde de kunstenaar. »Ik zou ze bij het modelleeren niet willen missen. — Arachne, terwijl de Godin haar in een spin verandert! Welk een onderwerp! Niemand heeft ooit zoo iets moeilijks ondernomen, geloof ik, en evenals gij, zie ook ik de wordende spin reeds vóór mij."

Zonder den minsten haast te maken, verwisselde hij zijn jachtchiton met de witte chlamys, waarbij zijn lange, zwarte baard zoo bijzonder goed uitkwam, en riep eindelijk zijn slaaf vroolijk toe: »Als ik nog langer weg blijf, dan verandert zij in lucht, in plaats van in een spin." — Daarop ging hij naar haar toe.

HOOFDSTUK VIII.

In de werkplaats had Ledscha den tijd gebruikt om hare nieuwsgierigheid te bevredigen.

Wat was daar niet al te zien! Op voetstukken en op den vloer, op kasten, rekken, en aan den muur, stonden, lagen of hingen de meest verschillende voorwerpen : gipsafgietsels van menschelijke ledematen, en deelen van het lichaam der dieren, mannelijke en vrouwelijke figuren van klei en was, verwelkte kransen, allerlei beeldhouwersgereedschap, een ladder, vazen, bekers en kannen voor wijn en water, een schraag, waarover linnen en zachte wollen stoffen waren gelegd, een luit en citer, ettelijke zetels, een armstoel, en in een hoek een tafeltje met drie opengeslagen boekrollen, schrijfborden, stiften van metaal, en pennen van riet.

Dat alles was verspreid, zooals het toeval had gewild, en deed duidelijk zien, dat Bias meer uitblonk door wijsheid, dan door zorgvuldigheid bij het hanteeren van stoffer en bezem. Men zou alles wat hier bijeen was, moeielijk kunnen tellen, doch het maakte de buitengewoon lange en breede ruimte niet eens overvol.

Met verbazing nam Ledscha het een na het ander in oogenschouw, zonder recht te begrijpen wat het beteekende of waartoe het diende.

De machtige figuur op het voetstuk, in het midden der werkplaats, waarop door het open venster het volle licht viel, was zeker het Goden-beeld, waaraan Hermon gewerkt had; maar het werd door een grooten, grijzen doek aan haar blik ontrokken. Wat was het hoog! Toen zij er naderbij kwam, gevoelde zij zichzelve daarbij klein en gedrukt.

Zij voelde een vurig verlangen in zich opkomen om den doek weg te nemen, maar de stoutheid van die daad schrikte haar af.

Nadat zij nogmaals rondgekeken had in de wijde ruimte, die zij voor het eerst bij daglicht bezocht, overviel haar op eens het pijnigend gevoel dat zij veronachtzaamd werd.

Zij klemde haar witte tanden toornig opeen, en toen zich bij de deur een geluid deed hooren, dat spoedig weder verdween, zonder dat de verwachte binnen kwam, ging zij opeens op het beeld af, dat zij reeds een paar maal stil voorbijgegaan was, en ontdeed het in een opwelling van ongeduld, van zijn hulsel.

Nu blonk de Godin, door het zonlicht bestraald, haar tegen, hier in schitterend goud, daar in glinsterend elpenbeen. Zulk een standbeeld had zij nog nooit gezien. Verblind trad zij een paar schreden achteruit. Welk een meester was toch de man, die haar al te vertrouwend hart bedrogen had!

Het was eene Demeter, die hij geschapen had; dat bewees de bundel korenaren in haar hand. Welk een kunstwerk, en hoe kostbaar moest het zijn! Het maakte een diepen indruk op haar geest, die niet gewoon was, aan zulke dingen veel waarde te hechten.

De vrouw die daar voor haar stond, was dezelfde Godin, wier beeld ook in den Demetertempel te Tennis stond, en aan wie zij ook met de Grieken van die plaats, hare offers had gebracht, wanneer er gevaar dreigde voor den oogst. Onwillekeurig maakte zij het onderste gedeelte van haar sluier los, en verhief de handen als tot een gebed.

Zij zag daarbij de onsterfelijke zegen-brengster in het bleeke, in ivoor gesneden gelaat, en — eenklaps steeg het bloed naar hare wangen, en de vleugels van haar fijnen, licht gebogen neus begonnen te trillen. Het gezicht der Godin — zij vergiste zich niet —

was dat der Alexandrijnsche vrouw, die zij zoo even nog aandachtig had beschouwd, en ten gevalle van wie, Hermon haar den vorigen avond in den steek had gelaten.

Nu herinnerde zij zich ook, tot welk doel de beeldhouwer de schippersvrouw Gula en haar jonge zuster Taus naar de werkplaats had gelokt, en met klimmende opgewondenheid trok zij den doek ook van het borstbeeld, dat naast de Demeter stond.

Al weder diezelfde kop, met nog minder te miskennen gelijkenis dan de andere!

De Grieksche vrouw alléén stond hem voor den geest — haar eigen gelaat te boetseeren, had Hermon versmaad.

Wat waren zij en de anderen ook voor hem, daar hij de rijke vreemdeling daar ginds in de tent beminde, en niemand dan haar! Hoe diep moesten hare trekken zich in zijn ziel hebben gegrift, dat hij die zelfs in hare afwezigheid, zoo sprekend en vol leven kon wedergeven!

En met welk een onbeschaamdheid had hij haar, niettegenstaande dat alles, verzekerd, dat zijn hart aan haar alleen behoorde. Thans geloofde zij te begrijpen wat hij daarmede beoogde. Als de slaaf Bias goed had gezien, dan was het, opdat zij hem zou toestaan te modelleeren wat hem het meest aan haar behaagde — doch niet haar hoofd en gelaat, waarvan hij de schoonheid toch zoo luide had geroemd.

Zou hij Gula en haar zuster ook met dergelijke vleitaal tot zich getrokken hebben? Had hij hen ook beloofd hare vormen aan een Godenbeeld te leenen?

Het onstuimig kloppen van haar hart maakte het haar onmogelijk rustig door te denken, doch hierdoor werd zij meteen herinnerd aan het doel van haar aanwezigheid aldaar.

Zij was gekomen, om het tusschen hem en haar geheel tot klaarheid te brengen. Zij stond hier als een vrouwelijke rechter, en wilde weten of zij verraden en bedrogen was.

Hij moest bekennen wat hij met haar voor had. De eerstvolgende oogenblikken moesten beslissen over haar lot, en, zooals zij er met een diepen zucht bijvoegde, misschien ook over het zijne.

Eensklaps keek zij op. Zij had niet gehoord dat hij binnengekomen was, en schrikte toen hij zijn groet uitsprak.

Onvriendelijk was die niet, maar toch ook zeker niet als die van een minnaar. Misschien zou hij warmer hebben geklonken, indien de eigenmachtige vermetelheid waarmede zij het omhulsel van zijn werk had weggenomen, hem niet verdroten had. Wel hield hij zich in, om haar niet openlijk te berispen, maar op een toon van lichten spot riep hij haar toe: »Gij schijnt u hier reeds geheel tehuis te voelen, schoone Ledscha, of was het de Godin zelve, die het voorhangsel van haar beeld op zijde schoof, om zich op dit voetstuk aan hare opvolgster te vertoonen?"

Deze vraag zou echter onbeantwoord blijven, want onder de macht van den toorn die haar vervulde, en van plan om het doel, dat haar hierheen had gevoerd, niet uit het oog te verliezen, had zij de beteekenis er van slechts half begrepen. Met haar puntigen wijsvinger wees zij op het gelaat van het voltooide werk, en verzocht hem te mogen weten, wie zij in dit beeld herkennen moest.

»De Godin Demeter," antwoordde hij bedaard; »maar als gij liever wilt, en daar gij toch op het rechte spoor schijnt te zijn, ook de dochter van Archias."

Zij wierp hem een vertoornden blik toe, en daar hem dit mishaagde, voegde hij er op strengeren toon bij: »Zij heeft een goed hart, en is vrij van booze luimen en van de lust om anderen, die het goed met haar meenen, te kwellen. Daarom heb ik het beeld der Godin met hare vriendelijke trekken gesierd . . . ."

»De mijne, wilt gij zeggen," hernam zij bitter, »zouden voor dit doel niet gedeugd hebben. Zij kunnen ondertusschen ook een andere uitdrukking hebben, dan op dit oogenblik. Dat weet gij, geloof ik, wel bij ondervinding. Maar de kunst van veinzen zal ik nooit leeren, ook niet in den omgang met u."

Nu sloeg hij een zachter toon aan, en vroeg: »Zijt gij boos omdat ik gisteren avond weggebleven ben?"

Hij greep hare hand, doch zij trok die heftig terug, en riep uit: »Gij liet mij zeggen, dat het model der Demeter, de dochter

van den rijken Archias, u terughield, en gij denkt dat het Barbarenmeisje zich daarmede tevreden stelt?"

»Gekheid!" viel hij knorrig uit. »Aan haar vader, die mijn voogd is geweest, heb ik veel verplichting, en ook uwe zeden gebieden, dat men een gast moet eeren. Uw trots en jaloerschheid zijn echter onverdragelijk. Wat voor groote dingen verwacht ik dan van uwe liefde? Heb maar een weinig geduld, dan komt de beurt aan u!"

»Ja zeker, op de eerste volgt de tweede, en dan de derde," antwoordde zij scherp. »Na de schippersvrouw Gula, hebt gij mijn onschuldige zuster Taus naar deze werkplaats gelokt, of vergis ik mij in de opeenvolging, en was Gula de tweede?"

»Is het dat!" riep Hermon uit, meer verbaasd dan verschrikt over zijn verraden geheim. »Als het u om bevestiging daarvan te doen is, welnu dan: ja, beiden zijn hier geweest."

»Omdat gij hen met bedriegelijke liefdesverzekeringen hadt overgehaald."

»Volstrekt niet. Met die bezoeken heeft mijn hart in het geheel niets te maken. Gula kwam om mij te danken voor den dienst, dien ik haar bewezen heb. Gij hebt er zeker van gehoord. Die schijnt voor iedere moeder grooter te zijn, dan hij werkelijk is."

»Maar gij zelf hebt dien dienst niet onderschat," viel Ledscha hem driftig in de rede, »want gij hebt hare eer tot loon verlangd."

De kunstenaar stoof toornig op. »Weet wel, wat gij zegt! Die vrouw is geheel ongevraagd bij mij gekomen, en ik heb haar even trouw of ontrouw aan haar echtgenoot, als zij te voren was, weer heen laten gaan, al gebruikte ik haar ook als model...."

»Vrouw Gula," viel Ledscha schamper uit, »die door een beeldhouwer in een Godin wordt veranderd!"

»In een vischverkoopster, als gij het weten wilt," gaf Hermon uitdagend ten antwoord. »Ik zag een jonge vrouw, die wentelaars te koop aanbood, op de markt. Dat onderwerp trok mij aan, en in Gula vond ik een geschikt model. Ongelukkig durfde zij niet dikwijls genoeg bij mij te komen. Maar met de schets, die daar in de kast staat, zal ik het toch wel gedaan krijgen."

»Een vischverkoopster!" herhaalde Ledscha verachtelijk, »en waarvoor kon mijn arm, lief zusje Taus u dienen?"

»Daar ginds," antwoordde hij snel, alsof hij zich zoo spoedig mogelijk van een lastigen plicht wilde ontslaan, en terwijl hij door het venster naar buiten wees, »wierpen eens op een heeten dag de jonge meisjes hare sandalen uit, en waadden door het water. Toen zag ik de voetjes van uw zuster. Dat waren de mooiste die ik ooit had gezien, en vrouw Gula heeft haar hier gebracht. Ik was in Alexandië begonnen aan het figuurtje van een meisje dat zich een doorn uit den voet trekt, dien zij in haar hand houdt, en daarvoor nam ik dien van uwe zuster."

»En als de beurt aan mij komt?" bleef Ledscha vragen.

»Dan," antwoordde hij, opnieuw bekoord door hare schoonheid, op een vriendelijker, bijna teederen toon, »dan maak ik uit u, wonderschoon schepsel, uit goud en elpenbeen, de pendant van deze Godin."

»En zult gij daar lang voor noodig hebben?"

»Hoe meer gij komt, hoe spoediger het werk gereed zal zijn."

»En des te zekerder zullen de Biamieten mij met den vinger nawijzen."

»Hoe hebt gij u dan heden, midden op den dag, ongevraagd hierheen durven begeven?"

»Omdat ik u zelf herinneren wilde, dat ik u heden avond verwacht. Gisteren zijt gij weggebleven, maar heden — heden komt gij, niet waar?"

»Met het grootste genoegen, als het mij mogelijk is," was het levendige antwoord.

Op dat oogenblik zag hij in haar donkere oogen een warmen blik. Het bloed steeg hem daarbij naar de wangen, en toen hij haar zijn handen toestak en met innigheid haar naam uitsprak, liep zij op hem toe, en omvatte hem, alsof zij hulp zocht, met hartstochtelijke teederheid; zoodra echter zijne lippen de hare aanraakten, kromp zij huiverend ineen, en trok hare slanke armen van zijn hals terug.

»Wat beteekent dat?" vroeg hij verbaasd, en trachtte haar opnieuw tot zich te trekken, doch zij gedoogde dat niet, en ver-

zocht alleen, op weekeren toon dan zoo even: »Nu niet, maar van avond — niet waar liefste, dan mag ik u verwachten? Laat voor dezen enkelen keer de dochter van Archias nu eens achterstaan bij mij, die u veel meer bemin dan zij. Het is heden Volle Maan, en in dezen nacht — gij weet, dat werd mij voorspeld — staat mij de hoogste zaligheid te wachten, die de Goden ooit aan een sterveling schenken."

»Mij ook," riep Hermon uit, »indien gij mij vergunt, die met u te deelen."

»Dan verwacht ik u op het Pelikaan-eiland, al is het dan ook niet eerder dan als de Volle Maan reeds geklommen is, tot boven de populieren, die daar zijn. — Gij komt dus? Niet op het Uilennest, maar op het Pelikaan-eiland, hoort gij! — En al is uwe liefde ook veel geringer en koeler dan de mijne — gij wilt mij toch niet het grootste geluk van mijn leven onthouden?"

»Hoe zou ik dat kunnen?" was zijn wedervraag, alsof hij zich door dat wantrouwen beleedigd gevoelde. »Wat mij in dit geval terug zou houden, moet wel geheel onmogelijk af te wenden zijn."

Zij trok de wenkbrauwen scherp op, en riep met heesche stem: »Niets mag u terughouden, niets, wat het ook zijn moge! Al zoudt gij met den dood bedreigd worden — tegen middernacht zijt gij bij mij!"

»Ik zal er voor zorgen," verzekerde hij, onaangenaam aangedaan door haar heftig volhouden. »Wat zou mij zelven welkomer zijn dan in de stilte van den nacht, in den maneschijn met u heerlijke uren door te brengen? En dat te meer, daar ik niet lang meer te Tennis denk te blijven."

»Gaat gij heen?" vroeg zij dof.

»Over drie of vier dagen," gaf hij op luchthartigen toon ten antwoord. »Dan worden Myrtilos en ik te Alexandrië verwacht. — Doch wat scheelt u, meisje? Gij wordt op eens zoo bleek! Ja, de scheiding.... maar in hoogstens zes weken ben ik weer terug. Dan zal ons leven eerst recht beginnen, en Eros zal zijne schoonste rozen voor ons doen bloeien."

Zij knikte stilzwijgend en vroeg toen, terwijl zij hem onderzoekend aanzag: »En hoe lang zal die bloeitijd duren?"

»Maanden lang, meisje, een kwart-, zoo niet een half jaar."

»En dan?"

»Wie ziet nu zóó ver in de toekomst?"

Zij sloeg de oogen neder, en hernam, alsof zij zich schikte in het onvermijdelijke: »Hoe dwaas ben ik! Wie weet, wat er morgen gebeuren zal? Weten wij zelfs wel, of wij elkander over een half jaar niet zullen haten, in plaats van te beminnen?"

Bij deze woorden streek zij met de hand over haar voorhoofd, en sprak: »Slechts het tegenwoordige behoort den mensch, hebt gij nog onlangs gezegd. Laat ons daar dan van genieten, alsof ieder oogenblik het laatste ware. Met de Volle Maan van dezen avond moet het geluk, dat mij voorspeld werd, aanvangen. Daarna wordt de schijf tusschen Astarte's hoornen steeds kleiner; maar wanneer zij opnieuw gaat wassen, en dan weder afneemt, en gij houdt uw woord, en keert terug, dan kom ik — al zou men mij vloeken en verdoemen — in uwe werkplaats, en doe alles, wat gij van mij wenscht. — Doch welke Godin zal het zijn, die gij dan naar mij wilt vormen, als een pendant der Demeter?"

»Eene der onsterfelijken," antwoordde Hermon aarzelend, »kan het ditmaal niet worden, maar wel een beroemde, sterfelijke vrouw, eene kunstenares, wie het gelukte, zelfs de groote Athene in een wedstrijd te overwinnen."

»Dus geene Godin?" vroeg zij teleurgesteld.

»Neen kind, doch de behendigste vrouw, die ooit een weversspoel hanteerde."

»En hoe heet zij?"

»Arachne."

Zij schrikte terug, en riep verachtelijk: »Arachne? Dat is.... zoo noemt gij Grieken het afschuwelijkste van alle dieren: de spin."

»Het kunstvaardigste aller schepselen," verbeterde hij haar, »dat aan de menschen de edele weefkunst leerde."

Hier werd hij in de rede gevallen, want het blonde hoofd van Myrtilos verscheen aan de deur der werkplaats, en hij riep: »Vergeef mij, indien ik u stoor — maar wij zien elkander zoo spoedig

niet weder. Ik heb in de stad gewichtige bezigheden, en word daar misschien lang opgehouden. Maar eer ik heenga, moet ik mij kwijten van de opdracht, die Daphne mij voor u heeft gegeven. Zij laat u zeggen, dat zij u onvoorwaardelijk verwacht bij den maaltijd met hare gasten uit Pelusium. Hoort gij? — Vergeef mij, schoone Ledscha, uw wegblijven zou haar ernstig boos maken."

»Dan zou het mij veel moeite moeten kosten haar weder te verzoenen," antwoordde Hermon met een veelzeggenden blik op het meisje.

Nu kwam Myrtilos binnen, keerde zich tot Ledscha, en zeide op zijn rustige, opgewekte wijze: »Wanneer iemand schoone gaven aan Eros wil brengen, dan betaamt het zijn vrienden den weg des offeraars met bloemen te bestrooien, en — als niet alles mij bedriegt — dan hebt gij beiden dezen nacht uitgekozen, om hem in alle vroomheid te dienen. Daarom heb ik uwe vergeving en die van den God noodig, wanneer ik u verzoek, het offer uit te stellen, al is het maar tot morgen."

Het meisje haalde zwijgend de schouders op, en liet den vragenden blik, waarmede Hermon haar aanzag, onbeantwoord; maar Myrtilos sloeg nu een anderen toon aan, en richtte tot zijn vriend de ernstige vermaning, wel te bedenken, dat het de schimmen zijner overleden ouders beleedigen zijn zou, wanneer hij de oude lieden uit Pelusium, die hunne beste vrienden geweest waren, en ook om zijnentwil de reis hierheen ondernomen hadden, ontliep.

Vervolgens riep hij Ledscha een vluchtigen groet toe, en verwijderde zich snel.

In groote verlegenheid zag Hermon hem na, doch de Biamietische ging eveneens in de richting der deur, en zeide koel en met hoog opgeheven hoofd: »Ik zie, dat de keus u moeielijk valt. Herinner u echter wat deze Maan-nacht voor mij, juist voor mij, beteekent. Als gij dan toch nog den maaltijd met uwe vrienden kiest, dan kan ik er niets aan doen, maar ik moet het nu reeds weten: zal deze nacht aan mij behooren, of aan Archias' dochter?"

Doch nu werd Hermon driftig en riep: »Is het dan geheel onmogelijk, met u, onzalige vrouw, te spreken als met andere verstandige menschen? Gij overdrijft alles schromelijk; een kort, noodzakelijk uitstel noemt gij trouwbreuk en snood verraad. Die manier van doen is onverdragelijk."

»Dus gij komt niet?" vroeg zij dof, met de hand op de deurknop; maar hij riep haar, half smeekend, half gebiedend toe: »Zóó moogt gij niet gaan! Als gij er op staat, dan kom ik.... Wel is waar, is er voor vriendelijke toegevendheid in uwe weerbarstige ziel geen plaats, en, bij den hond! Niemand heeft mij ooit verweten, dat ik het in deze gladde kunst ver heb gebracht.... Er kunnen echter plichten en omstandigheden zijn...."

Zij opende zachtjes de deur, en weder overviel hem de vrees, dat hij dit zeldzame meisje. wier wonderbare schoonheid hem ook nu machtig aantrok, dit onovertrefbare model voor een werk, waarop hij zijn stoutste hoop had gevestigd, zou verliezen. Hij liep snel naar haar toe, en terwijl hij haar van den drempel terugtrok, zeide hij: »Ik bezweer u, laat deze teugellooze trots toch varen! Hoe moeilijk het mij juist heden ook moge vallen, ik zal komen. Alleen — gij moet niets onmogelijks van mij verlangen. Het rechte ligt gewoonlijk in het midden. De helft van den nacht zal voor mijn oude vrienden en Daphne zijn, de andere helft...."

»Voor het Barbaren-meisje, de spin, wilt gij zeggen," stootte zij met schorre stem uit. »Doch mijn welzijn, zoo goed als het uwe, hangt van uwe beslissing af. Blijf hier, of kom naar het eiland — gij hebt maar te kiezen."

Zij rukte zich van hem los, sloop de deur uit, en vertrok.

Hermon bleef staan, mompelde een vloek, en trok de schouders op, met een minachtend gebaar.

Er bleef hem nu toch niets anders over, dan zich te voegen naar den wil van dit trotsche meisje.

In het atrium ontmoette Ledscha den slaaf Bias, en beantwoordde zijn groet slechts met een stommen knik. Vóór zij echter de zijdeur opende, waardoor zij naar buiten moest komen, bleef zij staan, en vroeg hem, op den man af, in de taal van hun

stam: »Arachne — ik bedoel niet de spin, maar de weefster, die door de Grieken zoo wordt genoemd — is dat een vrouw geweest als alle andere? En toch zegt men, dat zij in den wedstrijd met Athene overwonnen heeft."

»Zoo is het," antwoordde de slaaf, »doch zij moest dien triomf wreed boeten, want de Godin sloeg haar met haar weversspoel tegen het voorhoofd, en toen zij zich uit schaamte en gramschap wilde ophangen, werd zij in een spin veranderd."

Het meisje bleef staan, en den sluier over het diep blozende gelaat trekkende, vroeg zij met trillende lippen: »En is er geene andere Arachne?"

»Onder de menschen, neen," was het antwoord, »maar van die akelig zacht loopende dieren, die evenzoo heeten, zijn er daarentegen hier in huis meer dan genoeg."

Nu liep Ledscha de trappen af, die naar het plein leidden, en Bias bemerkte hoe zij op de laatste trede misstapte en gevallen zou zijn, als haar lenig persoontje niet nog bijtijds het evenwicht teruggevonden had.

»Een slecht voorteeken!" dacht de slaaf. »Als ik de macht had, om tusschen mijn meester en die spin daar ginds een muur op te richten, dan zou die hooger worden dan de lichttoren van Sostratos. Op voorteekens letten doet veilig door het leven gaan! Ik weet wat ik weet, en houd de oogen open, ook voor mijn heer."

HOOFDSTUK IX.

Hermon had zich voorgenomen nog iets bij te werken aan zijne Demeter, doch daar kwam het nu niet meer toe.

Hij kon Ledscha met haar eisch, en de boosheid waarmede zij hem verlaten had, maar niet vergeten.

Dat hij haar moest opzoeken, om haar niet geheel te verliezen, leed geen twijfel, maar hij verweet zich zelven, dat hij gehandeld had als een onbezonnen dwaas, toen hij haar voorsloeg, dien nacht tusschen haar en Daphne te verdeelen.

In ieder geval lag daarin voor een trotsche vrouw als zij was, iets beleedigends. Zeer zeker had hij moeten beloven aan het gastmaal te komen, en had dan wat vroeger van de tafel kunnen opstaan. Als hij dan later gekomen was, dan zij afgesproken hadden, ware dat licht te verontschuldigen geweest, en zij zou geen reden gehad hebben, vertoornd op hem te zijn.

Nu was zij dat wel, en dat gaf den man, dien het toch waarlijk niet aan moed ontbrak, een pijnlijk gevoel, nauw verwant aan vrees.

Ontevreden over zich zelven, vroeg hij zich af, of hij het Barbaren-meisje dan werkelijk beminde? — en het antwoord daarop kon hij niet vinden.

Reeds bij de eerste ontmoeting had hij gevoeld dat zij ver boven de overige Biamietische vrouwen stond, en dat niet alleen door haar schoonheid. Juist het flinke, vastberadene in haar optreden had hem zoo bekoord.

Dit wezen, dat zoo slank en buigzaam was als een cypres, en dat zulk een fier gevoel van eigenwaarde bezat, te winnen, scheen hem ieder offer waard, en daar hij in haar zulk een uitmuntend model voor zijne Arachne had ontdekt, was hij besloten alle gevaren te trotseeren, die uit een liefdesbetrekking met Biamietische vrouwen uit aanzienlijke geslachten, voor een Griek licht konden voortspruiten.

Haar gunst te verwerven was hem gemakkelijker gevallen dan hij eerst had gedacht; doch bij geene der ontmoetingen, die zij hem had toegestaan, had hij zich mogen verheugen in een geheime verbintenis met haar. Hare preutschheid was tot dusver onoverwinnelijk geweest, en gedurende het grootste gedeelte van hun samenzijn had hij zich gedwongen gezien, al zijne welbespraaktheid te gebruiken om haar zachter te stemmen, te verzoenen, en begane onvoorzichtigheden weder goed te maken.

Wel is waar had ook zij zich menigmaal laten meesleepen tot hartstochtelijke teederheid, doch altijd maar alleen om hem des te meer te kwellen met verwijten en eischen, die jaloerschheid, wantrouwen en beleedigde trots haar ingaven.

Toch oefende hare schoonheid en de sterke tegenstand, dien hij van haar ondervond, zulk een onwederstaanbare macht op hem uit, dat hij zich had laten verleiden haar veel te veel toe te geven, en haar geloften te doen die hij houden kon, noch wilde.

De liefde was anders altijd een rijke bron van blijdschap en genot voor hem geweest, doch deze verbintenis had hem van het eene verdriet en van de eene zorg in de andere gestort, en nu hij zóó dicht bij het doel zijner wenschen genaderd was, moest hij vreezen, Ledscha's liefde in haat te hebben verkeerd.

Daphne was hem zeer dierbaar. Hij stelde haar hoog, en was haar grooten dank schuldig. En toch verwenschte hij op dit oogenblik hare onverwachte reis naar Tennis; want zonder dat

zou hij nu verkregen hebben, wat hij van Ledscha verlangde, en had naar Alexandrië terug kunnen gaan met de zekerheid, dat hij haar later bereid zou vinden, hem voor zijn Arachne tot model te dienen.

Hij zou onmogelijk een beter kunnen vinden. Hij was met hartstochtelijke liefde aan zijn kunst gehecht, en zelfs zijne tegenstanders telden hem onder hare meest begaafde jongeren. Niettegenstaande dat alles, was het hem nog nooit gelukt, een groot en onbetwist succes te behalen. Wat mislukking was, wist hij des te beter bij ondervinding. De kunst, tot wier gebied hij zich met zooveel moeite toegang had verschaft, en in wier dienst hij ijver genoeg bezat, toonde zich, wat waardeering van anderen betrof, wreed tegenover haar vurigen jonger. Maar tot geen prijs zou hij haar hebben opgegeven, want het genot van het scheppen stelde hem ruimschoots schadeloos voor leed en teleurstelling, en het vertrouwen op zijn kracht, en de eindelijke triomf zijner overtuiging, had hem tot nu toe slechts voor korte poozen verlaten.

Hij was tot strijden geboren. Wat gaf hij om mislukking, tegenstand en nood! Eindelijk zou ook voor hem, en voor het groote talent, waarmede hij zich begiftigd voelde, de dag komen, waarop ook voor hem de lauwer zou worden geplukt, die reeds zoo lang het hoofd van Myrtilos sierde. Met zijne Arachne — daar was hij zeker van — zou hij ook zijn grootste tegenstanders dwingen, hem de eer te geven, waarnaar hij nog altijd te vergeefs had gestreefd.

Terwijl hij in de groote ruimte rusteloos op en neder liep, en van tijd tot tijd voor zijn werk bleef staan, om het ontevreden te beschouwen, riep hij zich de Demeter van zijn vriend voor den geest, wier gelaat immers ook de trekken van Daphne droeg, die eveneens een bundel korenaren in de hand hield, en wier houding niet zoo zeer van de zijne afweek. En toch — eeuwige Goden! — hoe in den grond verschillend waren zij!

Bij Myrtilos: bovenmenschelijke waardigheid, verbonden met de grootste vrouwelijke innemendheid; bij hem: een sprekende kop op een lichaam, voor welks vorming hij verschillende mo-

dellen had gebruikt, zonder naar iets anders te trachten, dan zich zoo ver mogelijk te houden van het eenmaal aangenomen conventioneele, waartegen hij altijd opgekomen was.

Doch had hij zich toch niet gedwongen gezien, de oude wetten te volgen?

De eene arm was opgeheven, de andere hing neder, de rechter voet trad vooruit, de linker naar achter -- precies als bij Myrtilos, en bij duizend andere Demeter-figuren!

Als hij maar hamer en beitel had mogen gebruiken, dan zou het beeld wel krachtiger geworden zijn, maar wat had hij, bij dat verwenschte goud en elpenbeen, waarop Archias hardnekkig had gestaan, niet al moeten bedenken!

Dat snijden en vijlen was belemmerend voor zijn kracht en zijn streven naar het grootsche.

De veldslag scheen ditmaal weder verloren. Het was maar een geluk, dat Myrtilos de overwinnaar was, en geen ander.

Hoe dikwijls hij ook in zijn jonge leven had gedwaald, hoe vele gebreken hem aankleefden, toch was er nooit een schijn of schaduw van afgunst over het meerdere succes van zijn vriend in zijn ziel opgekomen.

Dat hem door het lot, behalve die rijke gaven van geest en gemoed, ook nog zulke groote goederen waren geschonken, terwijl hij zelf, zonder de mildheid van zijn oom Archias, had moeten verhongeren, had Hermon trouwens dikwijls aanleiding gegeven om op de onrechtvaardigheid dier Goden, aan wier macht hij niet eens geloofde, te smalen.

Toch gunde hij Myrtilos zijn rijkdom, die nu eenmaal bij hem behoorde, en dien zijn zwaar beproefde vriend noodig had, om den strijd te bestaan tegen de boosaardige kwaal, die hij, tegelijk met het goud, had geërfd. O, die kwaal! Het had Hermon niet meer kunnen smarten, wanneer hij die zelf had gehad.

Als hij was, wie hij zijn wilde, dan moest hij zich zelfs verheugen in de overwinning van zijn armen, goeden kameraad; want indien de Arachne hem, Hermon, zooals hij hoopte gelukken mocht, dan zou Myrtilos — daar kon hij op zweren — blijder zijn, dan over zijn eigen zegepraal.

Na al die overdenkingen, die hem weder aan de tweede opdracht en aan Ledscha herinnerden, verwijderde de beeldhouwer zich van zijn werk, en trad naar het venster, om uit te zien naar het Pelikaan-eiland, waar zij hem niet te vergeefs verwachten zou.

De boot, waarmede hij daarheen zou overvaren, lag gereed in de kleine haven. Dáár wierp juist op dit oogenblik een prachtig uitgerust schip het anker uit, en het leed geen twijfel, dat dit de gasten uit Pelusium hierheen had gebracht.

Het beste zou zijn, hen aanstonds te gaan begroeten, den maaltijd met hen te deelen, en vóór het nagerecht, de schoone vrouw op te zoeken, die, indien hij niet kwam, zijn vijandin dreigde te worden. En zeker, zij was dan ook gerechtigd te toornen, wanneer hij met wreede achteloosheid niet lette op wat haar voor dezen Volle-Maansnacht was voorspeld.

Voor het eerst mengde zich medelijden in zijne gevoelens voor Ledscha. Als hij het eenvoudige Barbaren-meisje, dat hem zoo vurig liefhad, in den steek liet, om een voorbijgaande blaam van aanzienlijke vrienden te ontgaan, dan was dat geen teeken van zielskracht, maar van ellendige, afkeurenswaardige zwakheid. Neen, neen! al was het alleen om Ledscha niet te grieven, hij moest den nachtelijken tocht volbrengen.

Spoedig na het plotseling vertrek van het meisje, had hij zich in feestgewaad gekleed voor het gastmaal. Het zou ook Ledscha streelen, wanneer hij zich, zoo uitgedost, tot haar begaf, en met opgericht hoofd keerde hij zich naar de deur, om naar de tent zijner Alexandrijnsche vriendin te gaan.

Maar wat was dat? Daar stond Myrtilos voor zijne Demeter, en sloeg haar, met zijn heldere kunstenaarsoogen, onderzoekend gade.

Hij was ongemerkt binnen gekomen, en Hermon stoorde hem niet, doch hield in groote spanning zijn blik gevestigd op de bewegelijke trekken van zijn vriend.

Hij gaf om het oordeel van weinig vakgenooten zooveel als om dat van dezen lieveling der Muzen.

Onder een zacht hoofdschudden, dat Hermon voor een teeken

van afkeuring hield, klemde hij zijn tanden op elkaar, maar weldra openden zijne lippen zich, en een diepe ademhaling steeg uit zijn borst, want de stralende blik, waarmede Myrtilos het gelaat der Godin bezag, scheen voor Hermon een bewijs, dat het zijn goedkeuring wegdroeg. Als van een nachtmerrie bevrijd, liep hij op zijn vriend toe.

Deze keerde zich naar hem om, en riep: »Daphne! Evenals vroeger bij haar borstbeeld, is ook nu dat lieve gezicht het best van alles gelukt, — alleen...."

»Alleen," herhaalde Hermon, op gerekten toon. »Dat booze woord ken ik. Daarmede komen de bedenkingen aankloppen. Kom er maar rond voor uit! Ik heb reeds gisteren, toen ik voor uwe Demeter stond, mijn laatste hoop op den prijs opgegeven. Bovendien heeft een nauwkeurige beschouwing mij zooeven al mijn genoegen aan mijn eigen werk benomen. Als de kop u echter bevalt, wat dunkt u dan aan het geheel het meest mislukt?"

»Dat" hernam de ander, terwijl zijn bleeke wangen een warmer tint aannamen, »heeft met de fouten, die bij uw buitengewone kunstvaardigheid over het geheel weinig voorkomen, en met het overige niets te maken. Het betreft veeleer de uitdrukking, die gij in uw werk aan het goddelijke gegeven hebt."

Hij hield op, en zag Hermon aan, om hem rechtstreeks te vragen: »Hebt gij wel ooit de Godheid gezocht, en wanneer gij haar vondt, hebt gij dan hare bovenmenschelijke macht en schoonheid gevoeld?"

»Welk een vraag!" riep Hermon verwonderd uit. »Een leerling van Straton, en dan zoeken naar wezens en krachten, wier bestaan hij loochent! Het geloof dat mijn moeder mij heeft ingeprent, is met de jaren verloren gegaan, en gij richt immers uw vraag tot den kunstenaar, die een eigen overtuiging heeft, en niet tot een knaap! De kracht, die al het geschapene in het leven roept en behoudt, heeft voor mij sinds lang niets meer gemeen met de wezens in menschengedaante, die de menigte met den naam van »Godheid" bestempelt.

»Ik denk er anders over," antwoordde Myrtilos. »Toen ik nog

tot de Epicuristen behoorde, wier leer nog altijd de grootste aantrekkelijkheid voor mij heeft, deelde ik het gevoelen van den meester, dat het een beleediging voor de Goden is, wanneer men meent dat zij zich, in hunne zalige rust, om ons, nietige stervelingen, bekommeren. Doch tegenwoordig komt mijn verstand, zoowel als mijne ondervinding, daartegen op, ofschoon ik met Epikuros en met u geloof, dat de eeuwige natuurwetten zich noch voor den wil der Goden, noch voor dien der menschen buigen."

«En toch," merkte Hermon op »wilt gij, dat ik mij om die wetten, die even machteloos zijn als ik zelf, bekommeren zal!" »Ik wenschte slechts, dat ge dat deedt," antwoordde Myrtilos; »want zij zijn niet machteloos voor hem, die overtuigd is, dat er niets gebeuren kan, dat met die onveranderlijke wetten in strijd is. Ook de staat wordt volgens soortgelijke wetten geregeerd, en de wijze Koning, die zelfs de kleinste daarvan niet wil overtreden, kan daarom toch wel met groote macht den scepter zwaaien. Daarom kan ik voor mij zeer goed hulp van de Goden verwachten. -- Doch laat ons die vraag laten rusten! Een gezond mensch als gij, met opborrelende levenskracht, leert zelden vroegtijdig, wat de Goden den lijder en den ongelukkige openbaren; -- doch, waar de groote meerderheid aan hen gelooft, zal ook hij niet kunnen nalaten zich een beeld van hen te vormen. Ja, ik heb bemerkt dat zij zich zelfs aan u uit duizend verschijnselen in onze omgeving en in de wereld van ons gemoed, opdringen. Epikuros, die hunne macht loochende, zag in hen in ieder geval onsterfelijke wezens, die in de grootste volkomenheid alles bezitten, wat bij de menschen is misvormd door fouten, zwakheden en lijden. Voor hem zijn zij het spiegelbeeld van ons zelven, doch schooner en grooter dan dat, en mij dunkt dat wij niets beters kunnen doen, dan ons daaraan vasthouden, omdat het ons toont, tot welk een hoogte wij het zelve kunnen brengen in schoonheid en kracht, in geest, goedheid en reinheid. Het bestaan der Goden geheel te ontkennen, zou ook voor u te moeilijk zijn, daar hunne personen immers reeds een plaats in uwe fantasie gevonden hebben.

Daar dit nu echter eenmaal zoo is, kan het ook voor u niet anders dan goed zijn, wanneer gij in hen verhevene voorbeelden erkent, en toegeeft, dat het nastreven daarvan, den mensch tot volmaking dringt; terwijl het voor ons, kunstenaars, zeker verhevener en schooner taak is, die Goden af te beelden, dan iets wat wij hier onder de zon met onze oogen kunnen zien."

»Juist dat het schooner en verhevener zou zijn, hindert mij en al degenen, die van mijne richting zijn," gaf Hermon ten antwoord. »Ons is de Natuur genoeg. Haar iets ontnemen, is hetzelfde als haar te verminken; haar iets toe te voegen, is haar misvormen."

»Volstrekt niet," hield Myrtilos vol, »wanneer dat slechts geschiedt in den geest en binnen de grenzen der natuur, waarin ook de Goden hunne plaats hebben. Hoe heftig gij en uwe weinige volgelingen u ook daartegen verzet, de voornaamste taak der kunst ligt juist in het ontwarren, het verhoogen, het zuiveren der natuur. Dat mocht ook gij niet uit het oog verliezen, toen gij op u naamt eene Demeter te boetseeren; want zij is eene Godin, en geen schepsel van uw eigen soort. Het overige, of laat ik liever zeggen, het bijvoegsel, dat uit de sterfelijke vrouw, de onsterfelijke, goddelijke maakt, mis ik er in, en dat met bijzonder leedwezen, omdat gij dat niet de moeite waard vondt, om er werk van te maken."

»Dat kan en zal ik van dat »bijvoegsel" ook nooit vinden," antwoordde Hermon geprikkeld, »zoolang het iets zwevends en onzinnigs is, dat zich aan ieders geest verschillend voordoet."

»Als het werkelijk onzinnig is, dan is het in ieder geval verheven onzin," verzekerde Myrtilos, »en als een van ons de natuur beschouwt en doorzoekt met open oog en hart, en daarna tot zich zelven inkeert, dan zal hij het wèl de moeite waard vinden, daaraan een vorm te geven."

»De gevoelens die mij bij zulk een gelegenheid bezielen," antwoordde Hermon, »laat ik, als het geen eigenaardig menschelijk verschijnsel is, aan de dichters over. Ik zou met mijn Demeter tevreden zijn, en gij waarschijnlijk ook, als ik er in geslaagd was om — afgezien van dat »bijvoegsel" — een individu van haar te maken, ik bedoel: een afgeronde, bepaalde, herkenbare

persoonlijkheid. Gij zelf hebt mij dikwijls verzekerd, dat mij dat het beste afgaat. Maar ik geef toe: ditmaal heeft mijn poging schipbreuk geleden. De Demeter stond mij voor den geest als vriendelijke schenkster van goede gaven, als trouwe, liefdevolle gade, die in vrede over de aarde gaat. In Daphne's trekken heb ik dat uitgedrukt, maar bij het vormen der verdere figuur heb ik het uit het oog verloren. Terwijl bijvoorbeeld bij mijn »vijgeneter" iedere teen, ieder stuk van zijn lompengewaad, bij den straatjongen behoort, dien ik wilde afbeelden, viel bij de Godin alles toevallig uit zooals het model was, en gij weet immers, dat ik er verscheidene had. Indien de Demeter van het hoofd tot de voeten op Daphne, die zooveel met haar gemeen heeft, geleek, dan zou het geheel iets harmonisch hebben, en gij zoudt misschien de eerste zijn geweest, om dat toe te geven."

»Neen, zeker niet," antwoordde Myrtilos met vuur. »Wat onze Godenbeelden zijn, weten wij zelve het beste: een houten blok, bekleed met gouden en ivoren platen. Doch voor tienduizend anderen moeten die beelden veel meer zijn dan dat. Als zij in het gebed hart, oogen en handen tot hen opheffen, moeten zij mede bezield worden door de idee van het goddelijke, die in ons leefde, toen wij het beeld boetseerden, en waarmede wij het als het ware hebben gedrenkt. Wanneer het hen niets anders doet zien dan een met loffelijke eigenschappen toegeruste vrouw...."

»Dan," viel Hermon in, »mag de aanbidder den beeldhouwer danken; want is het voor hem niet van veel meer belang, dat hij door het beeld wordt opgewekt om de menschelijke deugden, die het belichaamt, na te jagen, dan dat hij met vroom geloof den bijstand inroept van een gewrocht van menschenhand, dat even veel of weinig macht heeft als hout, goud of elpenbeen? — En als een smeekende niet het beeld, maar de Godin, aanroept, dan is het, vrees ik, niet minder ijdele moeite. Daarom is het voor mij geen veroordeeling, wanneer gij in mijne Demeter een sterfelijke vrouw, en geene Godin ziet; het verzoent mij zelfs eenigermate met hare zwakke zijden, waarvoor ik geenszins de oogen sluit. Ik beken, dat het voor mij dikwijls ook groote aantrekkingskracht heeft, mijne fantasie vrijen loop te laten, en ik ken den

God, in wien ik mijn geloof verloren heb, zoo goed als iemand. Want ik ben ook eenmaal kind geweest, en weinigen hebben hem zoo vurig aangebeden als ik. Doch met de toenemende neiging tot vrijheid kwam ik tot het inzicht: Er is geen God, en wie zich voor de macht der onsterfelijken buigt, maakt zichzelven tot een slaaf. Wat ik sinds dien uit mijn leven heb verbannen, houd ik ook uit mijn kunst verwijderd, en schep daarom niets, dat ik niet heden of morgen in werkelijkheid ontmoeten kan."

»Geef dan, als eerlijk man, eens voor al op, om Godenbeelden te maken," zeide zijn vriend.

»Dat is sinds lang mijn plan, dat weet gij wel," antwoordde Hermon.

Doch Myrtilos riep uit: »Gij zoudt u zelf niet erger te kort kunnen doen! Ik ken u, ja ik doorzie u, misschien beter dan gij zelf doet. Met kunstmatige boeien dwingt gij uw machtig gewiekten geest, zich te vergenoegen met de enge wereld van het bestaande. Doch de tijd zal komen, waarin gij zelf uwe ketenen verbreekt, en ook de Godheid wedervindt, die gij nu verloren hebt. En dan zult gij met uwe groote, weder vrij geworden kracht, de meeste anderen, en ook mij, als ik het beleef, overvleugelen."

Hierbij legde hij zijn hand op de kuchende borst, en liep langzaam naar een rustbank. Hermon volgde hem, hielp hem zich uit te strekken, en legde met liefderijke zorgvuldigheid zijn kussen terecht.

»Het is niets," zei Myrtilos, nadat hij een paar minuten stil gelegen had, op geruststellenden toon. »Deze dag was wat veel voor mijn ondermijnde lichaamskracht. De Olympus-bewoners weten, hoe kalm ik den dood tegemoet zie. Die maakt aan alles een einde, en van mij blijft niets over dan de asch, waartoe gij mij verbranden zult, en dat, wat gij mijn »bezittingen" noemt. Maar ook dat kan na mijn dood mijn eigendom niet meer zijn, omdat ik er zelf dan niet meer ben, en tot het begrip van bezit, behoort dat van bezitter. Overigens is er voor mijne nalatenschap gezorgd; ik ben zoo even bij den zaakwaarnemer geweest, en zestien getuigen — niet meer en niet minder — hebben, volgens

het omslachtig gebruik van dit land, mijn testament onderteekend. — Zoo.... laat mij nu, als ik u verzoeken mag, een weinig alleen, en ga vast vooruit naar Daphne. Groet haar en de gasten uit Pelusium van mij, en zeg dat ik over een uur bij hen zal zijn."

HOOFDSTUK X.

»Als de maan boven het Pelikaan-eiland staat."

Hoe dikwijls had Ledscha deze woorden bij zich zelve herhaald, terwijl Hermon werd opgehouden door Daphne en hare gasten uit Pelusium. Toen zij, met het vallen van den nacht in haar boot stapte, zeide zij vol hoop en zeker van hare zaak tot zich zelve: »Als de maan boven het Pelikaan-eiland staat, dan komt hij."

Weldra had zij het doel der reis bereikt, en de plek die zij voor de nachtelijke bijeenkomst had gekozen, was haar wel bekend.

Volle twee jaren lang waren de zeeroovers hier niet geweest. Vroeger hadden zij er dikwijls een bezoek gebracht, om op het dicht begroeide eiland hun wapenen en buit te verbergen. De dikke bossen papyrus-riet aan den oever onttrokken ook de vaartuigen aan de blikken der verspieders, en in de nabijheid van de plaats, waar Ledscha was geland, stond een zodenbank, die er uitzag als een onschuldige rustplaats, maar waaronder de piraten een langen, gemetselden gang hadden aangebracht, die naar de andere zijde van het eiland voerde, en menigen vluchteling geholpen had om plotseling, als door de aarde verzwolgen, uit de oogen zijner vervolgers te verdwijnen.

»Als de maan boven het Pelikaan-eiland staat," herhaalde Ledscha nog eens, nadat zij langer dan een uur had gewacht.

De tijd was nog niet gekomen, want vóór haar breidde het water zich roerloos in doffe loodkleur uit. Alleen de zwak verlichte lucht en een glans aan den zoom der wateren, die het eiland rondom bespoelden, waren het bewijs, dat de maan den nacht reeds verhelderde.

Als haar geheele schijf boven het eiland stond, dan zou ook Hermon verschijnen, en de zaligheid, die Ledscha was voorspeld, een aanvang nemen.

De zaligheid? Een bittere glimlach gleed om den fijn besneden mond, terwijl zij dit woord herhaalde.

Tot nu toe was geen gevoel verder van haar af dan dat, want als liefde en verlangen in haar begonnen te ontwaken, was het haar alsof zij in het web van een afschuwelijke spin gevangen raakte. Droeve vrees, pijnlijke herinneringen en de bittere haat die deze na zich sleepten, drongen de blijde verwachting naar den achtergrond.

Toch verlangde zij hartstochtelijk naar de ontmoeting met Hermon, en als hij er eerst maar was, dan zou alles tusschen hen wel weder goed worden. De voorspelling der oude Tabus, die over zoovele demonen als meesteres gebood, kon niet liegen.

Nadat Ledscha haar geliefde, die haar ijverzuchtigen toorn zoo zeer had gaande gemaakt, straks nog herinnerd had wat deze nacht met Volle Maan voor haar beteekende, mocht zij, in weerwil van alles en alles, op zijne komst rekenen.

Velerlei dingen hielden hem te Tennis vast — dat bekende zij zich zelve, toen zij een weinig was gekalmeerd; — maar toch, hij had beloofd te komen, zou zeker in de boot gaan, en den nacht tusschen haar en de Helleensche verdeelen. Daar zou zij dan ook maar in berusten.

Haar geheele ziel smachtte naar de zaligheid, die haar te wachten stond, en die kon van niemand uitgaan dan van den man, wiens lippen de hare zouden zoeken, zoodra de maan zich boven het Pelikaan-eiland verhief.

Hoe traag en langzaam steeg de Godin met den koeienkop,

die de maanschijf tusschen hare horens droeg, heden op, en hoe langzaam verging de tijd! Niettemin ging hij even zeker voorbij, toen de lang verbeide komen moest.

Aan de mogelijkheid van zijn wegblijven wilde zij niet denken, doch wanneer de vrees haar overviel, dat zij hier misschien toch te vergeefs naar hem uitzag, steeg haar het bloed naar het gelaat, alsof zij zich te schamen had over een onteerenden smaad. Maar waarom zou zij den tijd van wachten nog pijnlijker maken dan hij reeds was? Hij moest toch eindelijk komen!

Nu eens zette zij zich op de zodenbank, en tuurde over den grijzen waterspiegel heen, in de verte, dan weder liep zij op en neder, en bleef telkens stilstaan, om naar Tennis te zien en naar de heldere fakkels en lichten, die de tent van het Alexandrijnsche meisje omgaven.

Zoo verliep het ééne kwartier na het andere.

Een zachte wind stak op; de pluimen van het riet begonnen langzamerhand te glimmen, en het loof vóór, naast en boven haar in zilverglans te schitteren.

Het water was niet onbewegelijk meer, maar werd door talrijke licht bewogen rimpels doorploegd. Het licht uit de hoogte speelde op de kam daarvan, en glinsterde onrustig in Ledscha's oogen. De zoom van het eiland was met een flikkerenden zilveren glans omgeven, en plotseling spiegelde de helder stralende Volle Maan, als een prachtige, in wit licht trillende zuil, op het watervlak, dat door den avondwind in kleine golfjes was gekruld.

De tijd was voorbij, dat zij kon zeggen: »Als de maan boven het Pelikaan-eiland staat," want reeds had zij haar weg verder voortgezet. Het eiland lag achter haar, en voor Ledscha's oogen vervolgde zij haar tocht.

De fonkelende lichtstreep op het water bewees, dat zij zich niet vergiste, en dat de tijd, dien zij Hermon had opgegeven, reeds verstreken was.

In rustige majesteit trok de maan aan haar voorbij, en met haar de eene minuut na de andere, totdat zij tot een half, en eindelijk tot een geheel uur aangroeiden.

Hoe lang is het reeds, dat de maan boven het eiland heeft

gestaan? luidde de vraag, die zich nu telkens weder aan haar opdrong, en waarop zij bij iederen blik omhoog een antwoord vond; want zij had geleerd uit den stand der sterren den tijd te bepalen.

Slechts nu en dan werd de stilte van den nacht van de zijde der stad verbroken door het geroep van een mensch, of het aanslaan van een hond, of ook wel, uit de verte, door het geschreeuw van een uil. Hoe verder de maan echter voorttrok, hoe meer hare trotsche, wreed mishandelde ziel in opstand kwam.

Gekrenkt, gesmaad, beleedigd voelde zij zich, en tegelijk werd haar de zaligheid onthouden, die deze nacht met Volle Maan haar had moeten bereiden. Of hadden de geluk-belovende demonen bij hunne voorspelling iets anders bedoeld dan Hermons liefde? Het genot dat zij haar hadden beloofd, moest zij nu zoeken in haat en in niets sparende wraak.

Kort voor middernacht wilde zij weggaan, doch toen zij reeds haar voet op den rand der boot had gezet, keerde zij weder tot de zodenbank terug. Zij wilde nog een korte poos wachten. Dan zou er niets meer zijn, dat Hermon recht op vergiffenis gaf; dan mocht zij de wrekende machten, waarover zij te gebieden had, over hem loslaten.

Nog eens staarde zij naar het kalme tooneel om haar heen, doch in de wilde onstuimigheid van haar hart kon zij de dingen die zich aan haar oogen voordeden, niet meer onderscheiden.

Wel merkte zij lichte dampen op, die over de schitterende vlakte vóór haar, als spoken, of als rustelooze schimmen van onbegraven dooden, heen zweefden; wel bespeurde zij, hoe fijne nevelen den glans der sterren omsluierden, doch zij raadpleegde de hemellichamen niet meer om den tijd te weten.

Wat gaf zij, sedert het sterrenbeeld van den Wagen haar had doen zien, dat middernacht toch al voorbij was, nog om den loop der uren?

De maan stak niet meer scherp af tegen het donker azuur van den hemelkoepel, maar dreef, van haar glans beroofd, in een ronde vlakte van mat verlichte dampen rond.

Niet alleen de aandoeningen in Ledscha's ziel, maar de geheele

natuur om haar heen, had een geheel ander aanzien gekregen.

Sinds al haar hoop op het verwachte geluk verijdeld was, zocht zij de beleediging, door Hermon haar aangedaan, niet meer te vergoelijken. Zij vergat daarbij in het minst niet, voor welk een gering doel de kunstenaar van plan was haar persoon te gebruiken, en toen zij weder opzag naar den licht bedekten hemel, herinnerde de gesluierde maan haar niet meer aan de zilveren schijf tusschen de hoornen van Astarte.

Hoe die verandering plaats gegrepen had, onderzocht zij thans niet, maar zij verbeeldde zich hoog in de lucht een reusachtige grijze spin te zien. Haar lange pooten strekten zich uit over het gansche uitspansel, en schenen bereid, de wereld daar beneden naar zich toe te trekken en te verstikken.

Tennis en al de eilanden er omheen, het Pelikaan-eiland en zij zelve op de zodenbank, werden door het vreeselijke monsterdier met zijn grauw net omspannen, en bleven daarin gevangen.

Het was een ontzettend, angstwekkend beeld, en zelfs als zij hare oogen sloot, om er zich van te ontdoen, vertoonde het zich maar weinig veranderd.

Door bange vrees overvallen, sprong zij op, en een oogenblik later roeide zij haar boot met vaste slagen naar het Uilennest terug.

Uit Daphne's tent scheen nog altijd het licht door de zwoele, benevelde nachtlucht.

Op het eiland der zeeroovers scheen niemand meer te waken. Zeker zou de oude Tabus ook reeds ter rust zijn gegaan, en het vuur uitgedoofd hebben, want doodsche stilte en duisternis omgaven haar. Zou ook Hanno, dien zij na middernacht hier had besteld, niet gekomen zijn? Had de zeeroover, evenals de Griek, geleerd zijn woord te breken?

Half verbijsterd stapte zij uit de boot, maar nauwelijks had haar smalle voet het land aangeraakt, of uit het riet aan den oever kwam een groote gestalte te voorschijn, die haar in het donker naderde.

»Hanno!" riep zij, van een drukkenden last bevrijd, en de jonge piraat herhaalde: »Hanno!" alsof dit woord het parool voor dezen nacht was.

Daarop klonk haar eigen naam haar vol verlangen tegen. Geen ander geluid vergezelde dien, doch de uitdrukking die hij er in legde, gaf zoo duidelijk te kennen, wat de jonge man voor haar voelde en van haar verwachtte, dat zij, niettegenstaande de duisternis, voelde hoe zij bloosde.

Nu trachtte hij hare hand te grijpen, en die mocht zij den man, dien zij tot haar werktuig had uitverkoren, niet ontrukken.

Zonder tegenstand liet zij dus hare rechterhand in de zijne rusten, terwijl hij haar toefluisterde, dat hij begeerde den gesneuvelden Abus te vervangen, en haar tot zijne vrouw te maken.

Verlegen en haastig antwoordde zij daarop, dat zij zijn aanzoek op prijs stelde, doch voor zij hem een beslist jawoord schonk, had zij over gewichtige dingen met hem te spreken.

Hij verzocht haar, hem te volgen op het water. In de hut zaten zijn vader en zijn broeder Labaja met zijn grootmoeder bij het vuur; bij de zeerooverij hadden zij geleerd het schijnsel van het licht te verbergen. De oude lieden hadden wel niets tegen zijne keus, doch de gesprekken in de hut zouden zeer spoedig eindigen, en dan was het met hun alleen-zijn gedaan.

Zonder een woord daartegen in te brengen, ging Ledscha naar haar boot terug, en Hanno nam met alle mogelijke behoedzaamheid de riemen ter hand en roeide, zonder het minste gedruisch, van het eiland naar een open plek, op eenigen afstand van den oever.

Hier haalde hij de riemen binnen, en verzocht Ledscha te spreken. Zij behoefde niet te vreezen, dat men hen beluisteren zou, want de nevelen verduisterden alleen het licht der volle maan, en geen ander vaartuig kon hen onbemerkt naderen. De enkele nachtvogels, die met krachtigen wiekslag achter elkander van het eene eiland naar het andere vlogen, trokken als vluchtige schaduwen aan hen voorbij. Alleen een gier, die op een nachtelijke vangst was uitgegaan, vloog in een kring om de stilliggende schuit, en liet zich nu en dan met breed uitgespannen vleugels tot dicht bij het pratende paar neder. Beiden spraken echter zoo zacht, dat het zelfs voor het scherpe oor van den vogel onmogelijk was, den loop der beraadslaging te

volgen. Slechts enkele luider gesproken woorden en uitroepen drongen tot hem door.

Zelfs de jonge piraat moest met ingespannen aandacht luisteren, toen Ledscha op zacht fluisterenden toon, den Griekschen beeldhouwer beschuldigde, haar schandelijk beleedigd en bedrogen te hebben; doch de vloek, dien Hanno op deze bekentenis deed volgen, bereikte ook den vogel die om hen heen vloog, en het had er iets van, of hij den zeeroover zijne goedkeuring wilde betuigen, want, terwijl hij zich plotseling op den waterspiegel achter de boot nederliet, klonk zijn schril gekrijsch door de stilte van den nacht. Weldra echter vloog hij weder op, en nu hoorde hij Ledscha's stellige verzekering, dat zij aan Hanno hare hand schenken wilde, doch alleen op voorwaarde dat hij haar zou helpen, den Helleenschen verrader te straffen.

Daaronder door, klonken de woorden »kostbare buit," »gemakkelijk werk," »dank en loon" hem tegemoet.

Toen het meisje fluisterend zinspeelde op twee standbeelden, meer dan levensgroot, uit zuiver goud en fijn ivoor, liet de zeeroover slechts een onwelluidenden schaterlach hooren.

Eindelijk uitte hij met zijn zware stem de vraag of Ledscha, wanneer de aanslag, waarvoor hij gaarne zijn leven zou wagen, gelukte, er in toestemde met hem mede te gaan op de Hydra, het goede schip, dat zijn vader onder zijn kommando had gesteld. Het stellige: »Ja," dat zij hierop antwoordde, en den onvriendelijken uitroep, waarmede zij Hanno's voorbarige poging, haar te liefkoozen, afwees, had de vogel in de verte ook kunnen hooren.

Nu liet de verloofde des zeeroovers hare stem weder dalen, en haar woorden hadden eerst weder den gewonen klank, toen zij in haar verbeelding reeds de vervulling zag van het strafgericht, dat zij opriep over den man, die haar hart met onbarmhartige wreedheid verscheurde.

Zou dat misschien de zaligheid zijn, die haar voor dezen Vollemaansnacht was beloofd? Dat kon wel zijn, en stralend van inwendige voldoening, met fonkelende oogen en zwoegenden boezem, alsof zij reeds den voet had gezet op de borst van den

terneergevelden vijand, verzekerde zij Hanno, dat het goud en elpenbeen hem, en hem alleen, behooren zou; — maar eerst wanneer hij haar den snooden verrader levend had overgeleverd, en zijn straf aan haar overliet, zou zij bereid zijn hem te volgen waarheen hij wilde; — eerst dan; geen oogenblik vroeger.

Met een trotsch: »Ik zal hem vangen!" nam de piraat deze voorwaarde aan, en terwijl hij op haar verzoek, de roeispanen ter hand nam, om het vaartuig te sturen naar het tooneel van den aanval dien hij beraamde, schilderde Ledscha met levendige kleuren, hoe zij zich dien voorstelde.

De gier vloog de boot achterna; toen deze tegenover het groote witte huis, welks ééne zijde in het water stond, bleef stilliggen, wees Ledscha op de vensters van Hermons werkplaats, en riep Hanno met heesche stem toe: »Daar moet gij hem gevangen nemen — den Griek, met den langen, zachten, zwarten baard en de slanke gestalte; dien bedoel ik. Gij bindt hem, en slaat hem in boeien, maar zonder hem te dooden — hoort gij? Want ik kan alleen den levende mijne wraak doen gevoelen, en voor een doode verkoop ik mij niet."

Hier ging de roofvogel de wijde ruimte weder in, met zulk een begeerigen, schrillen kreet, alsof hij tot een kostelijk maal genoodigd was, en keerde niet weder.

Hij vloog naar links; — het meisje zag dat, en haar samen gegroeide wenkbrauwen fronsten zich somber; de richting van den vogel, die nu weldra in de duisternis verdween, duidde een naderend onheil aan. Maar zij was hier immers ook maar alleen om verderf te zaaien, en hoe hooger dat opwies, hoe beter! Met een scherpzinnigheid, die den jongen, aan dergelijke aanslagen gewenden zeeroover tot bewondering bracht, maakte zij hem met hare plannen bekend.

Het sprak van zelf dat men eerst het vertrek der Alexandrijnsche met haar talrijk gevolg, en dan den eerstvolgenden donkeren nacht moest afwachten.

Hanno zou voorloopig door een afgesproken teeken vernemen, dat hij zich gereed moest houden, en dan door een ander, dat in het witte huis alles tot rust was gekomen, en dat ook Hermon

daar was. De zeeroovers zouden van den waterkant in zijne werkplaats binnendringen. Terwijl eenigen van hen het standbeeld verbraken, om het goud en elpenbeen in zakken weg te dragen, moesten anderen naar de werkplaats van Myrtilos gaan, die aan de tegenovergestelde zijde van het huis lag. Daar zouden zij het tweede standbeeld vinden, doch dat moesten zij sparen, omdat het, door de meerdere beroemdheid van den maker, grooter waarde had dan het andere. De blonde was lijdend, en dien te vangen, al verweerde hij zich ook, zou niet moeilijk zijn. De zwarte daarentegen was sterk, en hem te boeien, zonder hem zwaar te verwonden, zou kracht en behendigheid vereischen. Toch moest dat geschieden, want alleen wanneer het Hanno gelukte haar de beide beeldhouwers levend in handen te geven, voelde zij zich — zij kon het niet duidelijk genoeg herhalen — gebonden om haar belofte te vervullen.

Behalve de beide kunstenaars was er 's nachts niemand in het huis dan de dienaren van Myrtilos, de oude poortwachter en Bias, Hermons slaaf; en Hanno was van plan de onderneming te wagen met vijf en twintig dappere mannen, die op de Hydra onder zijne bevelen stonden. Indien zijn broeder Labaja er aan zou willen deelnemen, dan werd dit getal aanzienlijk vermeerderd.

Het was niet raadzaam, zijn vader in het geheim te nemen, want om de nabijheid zijner moeder, zou hij het waagstuk zeker niet goedkeuren. Mislukte het, dan was toch alles verloren, en slaagde hij, dan kon de oude man de stoutheid en list waarmede het volvoerd was, enkel prijzen.

Van de kustwachters was niets te vreezen, want sedert de nederlaag van Abus, dacht de overheid dat de zeeroovers uit die wateren verdwenen waren. De schepen van Satabus en diens zonen waren dan ook, als koopvaardijschepen uit den Pontus, in den Tanitischen Nijlarm binnengeloopen.

HOOFDSTUK XI.

Terwijl Hanno bovengenoemde plannen besprak, roeide hij zijn boot voorbij de landingsplaats, van waar men den »tuin" met de tent van Daphne kon overzien.

Het derde uur na middernacht was aangebroken. Nog altijd stegen uit de pekpannen walmende vlammen op, en bovendien werd de geheele ruimte door brandende fakkels en lange rijen lantarens verlicht.

In de omgeving der tenten was het daghelder, en de slaven en dienaren bewogen zich daartusschen, evenals Biamietische kooplieden en jagers op de markt.

»En ook uw vader," merkte Hanno op zijne ruwe wijze op, »zal ons niet bemoeilijken. Wij vinden hem aan den Pontus. Daar neemt hij hout in voor Egypte. Reeds lang hebben wij zaken met hem. Hij stelde Abus zeer hoog, en ik heb hem ook wel eens een dienst kunnen bewijzen. Op de Pontische kust zijn knappe jongelingen, en die vangen wij op. Wij zouden er ons leven bij op het spel zetten als wij hen op de markt brachten, maar hij kan dat zelfs te Alexandrië wel wagen. Daarom laat mijn vader hem een groot deel dezer knapen over, onder welke zich ook dikwijls een meisje bevindt, en dat doet hij veel te

goedkoop. Als het uw vader niet was, zou ik hem zijn winst benijden! Zijt gij eenmaal mijn vrouw, dan sluit ik met hem een bijzonder contract ten opzichte der slaven. En behalve dat — sinds de laatste, groote vangst, waarin de oude man mij een aandeel gunde, behoef ik mij niet meer te laten gezeggen. Ik heb den bruidschat gereed. Wilt gij weten, hoeveel gij mij waard zijt?"

Doch Ledscha's oplettendheid werd door andere zaken bezig gehouden, en zelfs toen Hanno met veel gevoel van eigenwaarde zijn gewichtige vraag herhaalde, moest hij te vergeefs op antwoord wachten.

Daar bemerkte hij op eens dat zij, als door toovermacht geboeid, naar het hel verlichte plein staarde, en zag nu zelf ook vóór de tent een baldakijn-achtig dak, waaronder gemakkelijke rustbanken stonden. Daarop zaten of lagen eenige Grieken, mannen en vrouwen, en keken met gespannen aandacht naar de vertooning, die een slanke Helleensche vrouw hen te zien gaf.

De groote man met zijn zwaren zwarten baard, die haar als het ware met zijn blikken verslond, moest de beeldhouwer zijn, dien Ledscha had bevolen gevangen te nemen.

In de oogen van den ruwen zeeroover was het Grieksche meisje schaamteloos en vermetel, daar zij zich op een met doek bekleed voetstuk in een licht, half doorschijnend bombyx-gewaad aan de aanwezige mannen vertoonde.

Achter haar stonden twee dienstmaagden, die zachte witte gewaden voor haar gereed hielden, en een schoone, zwartgelokte Pontische knaap, die tot haar opzag, om haar op haar wenken te bedienen.

»Nader," beval Ledscha met doffe stem den zeeroover, en zonder gerucht te maken, roeide hij zijn boot in de schaduw van een overhangenden wilg, aan den oever. Nauwelijks lag het vaartuig stil, of de bedaagde matrone, die haar rustbank deelde met een ouden Macedoniër, van een eerwaardig, krijgshaftig uiterlijk, riep den naam: »Niobe" uit.

Nu nam de Helleensche vrouw op het voetstuk uit de hand der dienstmaagd een doek, en gaf den knaap een wenk. Deze

trok vlug den korten, blauwen chiton, die hem slechts tot aan de knieën reikte, door zijn gordel, en sprong op de verhooging.

De Griekin veranderde iets aan het hoog opgestoken roode haar, waarop zij een kostbare gouden diadeem droeg, wierp den wit linnen doek, dien een jonge slaaf haar overreikte, over haar hoofd, sloeg den arm om den zwartharigen knaap, en drukte dien met innige teederheid tegen zich aan. Tegelijk lichtte zij met de linkerhand een slip van den doek op, en breidde dien als een beschermend dak over hem uit.

Doodsangst sprak uit haar bewegelijke trekken, die zooeven nog gelachen hadden, en de zeeroover, die zelfs den naam »Niobe" niet kende, zag om, naar het vreeselijk gevaar dat het onschuldige kind scheen te dreigen, en waarvoor de vrouw op het voetstuk hem zoo liefdevol beschutte.

Treffender kon men de doodelijke angst eener moeder, wie een hoogere macht haar kind ontrooft, niet uitdrukken, en toch speelde zelfbewuste trots om de opgekrulde lip, en schenen de opgeheven handen niet alleen verschrikt af te weren, maar ook een onzichtbaren vijand met machteloozen toorn te trotseeren.

De oogen van den piraat werden door dit tooneel onweerstaanbaar geboeid. Dezelfde man, die aan den Pontus honderd jonge wezens, knapen en meisjes, naar zijn schip had gesleept, om ze als slaven te verkoopen, en nooit aan de tranen had gedacht, die hij daardoor in huizen en hutten deed vloeien, balde nu zijn stevige vuist, om den snoodaard, die de beklagenswaardige moeder van haar lief kind beroofde, de kracht daarvan te doen gevoelen.

Doch toen Hanno opstond, om naar den onzichtbaren boosdoener uit te zien, werd hij door een veelstemmig geroep opgeschrikt. Hij keek nu ook naar het voetstuk, doch vond daar nu, in plaats van de arme moeder, de onbeschaamde vrouw van zooeven, terwijl zij de Grieken, die haar luide toejuichten, stralend, alsof haar een groot geluk ten deel gevallen was, toewuifde en groette.

De vreeselijk bedreigde knaap sprong na een lichte buiging op

den grond, en Hanno legde zijn hand op Ledscha's arm en fluisterde haar verbijsterd toe: »Wat was dat?"

»Stil," beval het meisje zacht, en strekte haar dunnen hals uit naar het verlichte plein. De vertoonster was nog op de verhooging blijven staan, en vrouw Chrysilla, Daphne's gezellin, richtte zich van haar rustbed op, en riep: »Als gij er niets tegen hebt, schoone Althea, laat ons dan nu nog eens Nike zien, die den overwinnaar een krans schenkt."

Zelfs het scherpe oor der Biamietische kon het antwoord en de samenspraak die daarop volgde, niet verstaan, doch zij raadde waarover zij het hadden, toen de aanwezige jonge mannen snel opstonden, naar de verhooging liepen, zich den krans van het hoofd namen en dien overreikten aan de Grieksche vrouw, die Chrysilla een oogenblik te voren »de schoone Althea" had genoemd.

Vier Helleensche bevelhebbers over de sterke krijgsmacht, die onder het opperbevel stond van Philippos, den kommandant van Pelusium, terecht den »sleutel van Egypte" genoemd, hadden den ouden Macedonischen veldheer naar de dochter van zijn vriend Archias te Tennis vergezeld. Althea wees echter hunne kransen vriendelijk af, met een verklaring, die hen geheel scheen tevreden te stellen.

Ledscha kon niet hooren wat zij zeiden, doch toen Hermon en Myrtilos met hunne bloemkransen voor de schoone Althea stonden, en toen zij aarzelend, alsof de keus haar moeilijk viel, van den een naar den ander zag, en daarna een schitterenden ring van haar vinger trok, bemerkte Ledscha den vluchtigen blik van verstandhouding, dien Hermon met haar wisselde.

Het hart van het Biamietische meisje begon sneller te kloppen, en met het scherpe doorzicht van een jaloersch hart, erkende zij in Althea een mededingster en vijandin.

Er was geen twijfel aan, nu, terwijl de handige goochelaarster de hand met den ring, en ook de andere achter haar rug hield, zou zij het spel zóó weten te leiden, dat zij den krans, dien Hermon haar aan zou geven, gebruiken mocht.

En Ledscha's voorgevoel kwam uit, want toen Althea de

kunstenaars haar beide kleine vuisten voorhield, en Myrtilos liet kiezen, bleek de hand die hij aanwees en zij nu opende, leeg te zijn, en uit de andere nam zij den ring, om dien met goed gespeelden spijt aan de toeschouwers te laten zien.

Nu knielde Hermon voor haar neder, en toen hij Althea zijn krans aanbood, keek zijn donker oog zoo vurig in het blauwe der roodharige Griekin — die, evenals Koningin Arsinoë uit Thracië afkomstig was — dat Ledscha nu met alle zekerheid meende te weten, dat zij het was, om wier wil haar geliefde haar zoo schandelijk verraden had.

Hoe haatte zij die schaamtelooze vrouw! Toch moest zij zich kalm houden, en drukte de lippen vast opeen, toen Althea den witten doek nam, en dien met bewonderenswaardige vlugheid om zich heen wond, totdat hij als een lang gewaad in fraaie plooien neerhing.

Verbazing, nieuwsgierigheid, en het rustig gevoel van voldoening, dat nu althans aan de blikken van haar geliefde ontrokken werd, wat aan hare zedigheid aanstoot gaf, maakten het Ledscha gemakkelijk, hare kalmte te bewaren. Toch voelde zij het bloed in hare slapen kloppen, toen Hermon voor de Helleensche op zijne knieën bleef liggen, en haar onbewegelijk in het gelaat staarde.

Of dat niet te smal was om hem, die hare eigen schoonheid zoo zeer wist te loven, volkomen te behagen? Of Althea's gedaante, die door het bombyx-gewaad slechts licht was gedekt, niet nog meer dan de hare, ronding miste?

En toch! Zoodra Althea den doek in een kleed had veranderd en den krans boven zijn hoofd hield, was Hermons blik in verrukking op den haren gevestigd, en uit hare heldere, blauwe oogen stroomde een vloed van innige bewondering voor den man, wien zij den prijs der overwinning aanbood.

Zij stond in ver voorovergebogen houding. Haar slanke gestalte rustte slechts op één voet, de andere, die door het lange gewaad tot aan den enkel was bedekt, zweefde in de lucht. Indien haar de vleugels, die als Nike bij haar hoorden, niet ontbroken hadden, dan zou zeker iedereen overtuigd zijn geweest, dat zij

vloog — dat zij uit de hoogte van den Olympus was nedergedaald, om den knielenden overwinnaar te kronen. En niet alleen haar hand, ook haar blik en de geheele uitdrukking van haar gelaat kenden den man aan hare voeten de eerekroon toe.

Er was geen twijfel aan — als Nike zelve op aarde was gekomen om den besten der menschen met haar edelste kroon te versieren, dan zou het zulk een schouwspel hebben opgeleverd.

En Hermon — geen bekroonde kon meer doordrongen van dankbare verrukking tot de genadige dochter des hemels opzien, dan hij nu deed.

De toejuichingen, die steeds luider werden, waren zeker niet onverdiend, doch waren voor Ledscha een dolksteek in de ziel.

Hanno daarentegen vond de geheele voorstelling nauwelijks zijne aandacht waardig. Om hem te treffen was iets krachtigers noodig. Daarbij was hij afkeerig van alle comedievertooning. Stil en teruggetrokken als hij was, konden zijn vrienden hem, wanneer zij zich in de groote havensteden waagden, op zijn hoogst overhalen tot bijwoning van een dierengevecht of athletenspel.

Geheel in zijn kracht voelde hij zich alleen op zee, op zijn goed schip. Zijn grootste genot was, in stille nachten op te zien naar de sterren, het roer in de hand te houden, en zich daarbij te verliezen in droomerijen, den laatsten tijd het liefst over de schoone jonkvrouw, die zijn dappere broeder Abus waardig had gekeurd, zijn vrouw te worden.

In den beperkten kring van zijn zeerooversleven had de herinnering Ledscha voor hem tot de begeerlijkste van alle vrouwen, en den verslagen Abus tot den grootsten van alle helden verheven.

De liefde dezer hooggeroemde jonkvrouw te winnen, was in Hanno's oogen een ongeëvenaard geluk, en de jonge piraat voelde, dat hij dat waard was; want als het er op aan kwam, bij hooge zee een machtigen vijand met list en geweld te weerstaan, of een schip te enteren en op het dek dood en verderf te verspreiden, dan deed hij voor niemand onder.

Met zijn aanzoek was het gemakkelijker gegaan dan hij had gedacht. Zijn vader zou zich verblijden, en hem zelf deed het goed, voor zijne geliefde een moeilijk waagstuk te ondernemen. Zijn geheele leven was een kansspel, en al had hij tien levens te verliezen gehad, zij zouden hem voor Ledscha's bezit niet te duur zijn geweest.

Terwijl Althea als Godin der overwinning den krans omhooghield en luide toegejuicht werd, dacht Hanno aan de schatten die hij reeds verzameld had, sinds zijn vader hem een aandeel in den buit had toegestaan, en aan de toekomst.

Als hij tien talenten goud bijeen zou hebben, dan wilde hij, evenals Abus, de zeerooverij vaarwel zeggen, en met zijn eigen schip hout en slaven van den Pontus naar Egypte, en weefsels uit Tennis, wapenen en ander fabriekswerk uit Alexandrië naar de steden aan den Pontus brengen. Op die wijze was Ledscha's vader een rijk man geworden, ea dat wilde hij ook, niet voor zichzelf, want hij had weinig noodig, maar om zijn vrouw het leven aangenaam te maken, haar met pracht en heerlijkheid te omringen, en hare schoonheid te sieren met kostbaren tooi, waarvoor reeds menig geroofd voorwerp in de veilige bergplaats lag, waarvan zelfs zijn broeder Labaja niets afwist.

Eindelijk hield het gejubel op, en zooals een molenaar wakker wordt door het stilstaan van het klapperende rad, zoo ontwaakte hij uit den droom door de stilte op den oever.

Wat was daar nu nog, dat Ledscha's blik zóózeer boeide, dat zij zelfs zijn zacht roepen niet hoorde?

Zijn vader en Labaja hadden zeker al lang zijn grootmoeder verlaten, en zagen nu te vergeefs naar hem uit.

En zoo was het: van het Uilennest drong het schel gefluit van den ouden man tot hem door, en hij was aan gehoorzaamheid gewoon. Hij raakte dus even den schouder zijner geliefde aan. en fluisterde haar in, dat hij onmiddellijk naar het eiland terug moest. Om zijn vader genoegen te doen. moest zij medegaan.

»Morgen," gaf zij kort ten antwoord.

Daarop kwam zij nog eens terug op de beteekenis der signalen, die zij beloofd had, hem te geven, knikte hem toe, en sprong hem

vlug en vast voorbij, op de spits van de boot. Nu greep zij den overhangenden tak van den wilg aan den oever, dien zij nog uit haar kinderspelen kende, en zwaaide licht als een vogel, naar het kreupelhout aan den rand van het water, dat haar aan alle blikken onttrok.

HOOFDSTUK XII.

Zonder Hanno ook maar met één blik te verwaardigen, sloop Ledscha in de schaduw der struiken verder, tot aan de groote sycomore, op welks breede, volle kruin aan de zijde waar zij zich bevond, het licht uit de tent viel. Aan de andere zijde verdween het gebladerte in de nachtelijke duisternis, doch hier had Myrtilos een bank laten zetten, om in de schaduw uit te rusten, en wat het meisje begeerde te zien, kon zij van deze plek het best gadeslaan.

Welk een drukte heerschte er onder de baldakijn!

De Pelusiers hadden een groot gezelschap medegebracht, en eenigen waren misschien gekomen met het schip, dat dien middag, zooals zij van Bias had gehoord, rechtstreeks uit Alexandrië aangeland was. Dat moest aan Philotas, een aanzienlijk bloedverwant van Koning Ptolemeus behooren. Bedroog zij zich niet, dan was dat de statige jonge Griek, die juist den waaier van struisvederen opraapte, die van Daphne's schoot gegleden was.

De vertooning was afgeloopen. Jonge slaven in bonte rokken en vlugge dienstmaagden met blinkende gouden ringen aan den bovenarm en om de enkels, gingen van de eene rustbank naar de andere, en van gast tot gast, om ververschingen aan te bieden.

Hermon was opgestaan, en de bonte bloemenkrans tooide weder zijn zwarte lokken. Zijn houding was zoo fier, alsof de Godin der overwinning zelve hem had bekroond, en onderwijl oogstte Althea zelve aller lof en dank.

Om iedere beweging van den beeldhouwer te kunnen volgen, zag Ledscha haar en de overigen voorbij.

Het kon toch niet de dochter van Archias zijn, die Hermon teruggehouden had, want toen zij hem vriendelijk toesprak, antwoordde hij slechts kort, zij kon niet verstaan, wat, om zich op nieuw tot Althea te keeren, en haar, zooals zij uit de verte zeer goed kon zien, met warmte te danken.

En nu — nu bracht hij zelfs den zoom van haar peplos aan zijne lippen.

Om Ledscha's mond vloog een honende glimlach, maar ook Daphne's gasten schenen verbaasd over die, in hunne kringen ongewone hulde. De jonge Philotas, die Daphne van Alexandrië af, nagereisd was, wierp aan een grijzen heer met een glad, mager vogelgezicht een veelbeteekenden blik toe. Deze heette Proklos, en was als grammateus der Dionysische spelen, en opperpriester van Apollo, een der invloedrijkste mannen van Alexandrië, te meer, daar hij tot de bevoorrechte gunstelingen van Koningin Arsinoë behoorde. Hij was door haar met een opdracht naar het Syrische hof gezonden, en had op zijn terugreis, met zijn reisgezellin Althea, te Pelsium de gastvrijheid van Philippos genoten. Om dien eerwaardigen krijgsman te winnen voor zekere plannen, was hij hem naar Tennis gevolgd.

In weerwil van zijn hooge jaren, trachtte hij nog steeds in de gunst van schoone vrouwen te komen, en de al te groote ijver van den beeldhouwer had hem mishaagd.

Hij liet dan ook zijn spottenden blik eerst op Althea en toen op Hermon rusten, terwijl hij den laatste toeriep: »Ik wensch u geluk, jonge meester; — maar ik behoef u zeker niet te herinneren, dat Nike zich door niemand, ook niet door de goedheid en gratie in eigen persoon, uit de hand laat nemen, wat zij alléén het recht heeft te schenken."

Meteen zette hij den lauwerkrans vaster op zijn eigen dun

haar. Vrouw Thyone, de gemalin van den bevelhebber Philippos, viel hem echter levendig in de rede: »Als ik in plaats van een oude vrouw, een jonkman was, zooals Hermon, dan, edele Proklos, zou de krans, dien de bevalligheid mij schonk, mij geloof ik, niet minder gelukkig maken dan de zegekroon der strenge Nike."

Het gerimpelde gelaat der matrone had bij dit vriendelijk gezegde een innig goedige uitdrukking aangenomen, en hare diepe stem had daarbij iets zoo aangenaam welluidends, dat Hermon niet anders kon, dan den dringend waarschuwenden blik van Daphne ter harte te nemen en het scherpe wederwoord, dat hem op de lippen zweefde, onuitgesproken te laten. Terwijl hij zich half tot den grammateus, half tot de matrone wendde, zeide hij alleen op een koelen, zelfbewusten toon, dat vrouw Thyone het goed inzag. In dezen vroolijken kring was de bonte krans, dien schoone vrouwenhanden hem boden, voor hem het liefste aller geschenken, en hij zou dien wel weten te waardeeren.

»Totdat andere, die nog kostbaarder zijn, hem in het vergeetboek brengen," merkte Althea op. »Laat eens zien, Hermon! Klimop en rozen. Het eerste kan lang duren, maar de rozen...." en zij stak den vinger op, om den beeldhouwer schertsend te dreigen.

»De rozen," hernam de grammateus, »zijn onzen jongen vriend uit zulke handen natuurlijk hoogst welkom. Het is waar, met zijn kunst, die de schoonheid weerstreeft, hebben deze bloemen van Aphrodite weinig te maken. Bovendien weet ik ook nog niet, welke krans geschonken wordt aan de nieuwe richting waarmede hij ons heeft verrast."

Hermon hief trotsch het hoofd op, en antwoordde scherp: »Er moeten van die soort niet vele geweest zijn, dat gij, die zoo dikwijls tot de kunstrechters hebt behoord, die nog niet kent. In ieder geval ontbraken tot nu toe daaronder juist die, welke de rechtvaardigheid uitdeelt."

»Dat zou mij spijten," gaf Proklos ten antwoord, en streek met zijn duim en wijsvinger langs zijn spitse kin. »Maar ik vrees dat ook onze schoone Nike, bij hare laatste bekroning, weinig

naar die hooge deugd des rechters vroeg. Trouwens, haar onsterfelijk voorbeeld laat het daaraan ook maar al te vaak ontbreken."

»Omdat zij een vrouw is," lachte een der jonge officieren, en een andere voegde er opgewekt bij: »Juist dat kan voor ons, krijgslieden, aangenaam zijn. Wat mij betreft, ik vind alles aan de Godin der overwinning goed en schoon, opdat zij ons maar genadig moge blijve. Ja, ik beschuldig de edele Althea dat zij, bij hare voorstelling van Nike, ons juist onthield wat haar bijzonder sieraad uitmaakt: de snelle, sterke vleugels."

»Die," lachte Proklos, en wierp daarbij een veelzeggenden blik op Althea en Hermon, »heeft zij overgelaten aan Eros, voor nog snellere vlucht."

Niemand ontging het, dat deze scherts op de genegenheid doelde, die in den beeldhouwer, even spoedig als in de vertoonster der Nike, ontwaakt scheen te zijn, en terwijl het de vroolijkheid van het overige gezelschap gaande maakte, steeg Hermon het bloed naar de wangen. Myrtilos ontdekte het eerst wat er in zijn prikkelbaren vriend omging, en toen de grammateus de Godin prees, omdat zij bij deze bekransing den lauwer buiten spel had gelaten, viel Myrtilos daarop in, met de woorden: »Juist zoo, edele Proklos! — de ernstige laurier behoort niet bij ons genoegelijk samenzijn; — doch rozen komen een kunstenaar overal toe, en zijn hem altijd welkom. Hoe meer, hoe beter!"

»Laat ons dan afwachten," hernam de grammateus, »hoe op een andere plaats de lauweren worden uitgedeeld." En Myrtilos voegde er bij: »Ik sta er voor in, dat Hermon daarbij ook de zijne zal krijgen."

»Niemand," verzekerde Proklos, »zal het werk, dat uw vriend de eerekroon doet winnen, met hartelijker vreugde begroeten dan ik. Doch als ik wel onderricht ben, dan zijn er in het huis daarginds groote schatten, welker beschouwing aan dit blijde feestmaal eerst den rechten luister zou geven. Weet gij wel, hoe prachtig beelden van goud en elpenbeen bij lamplicht uitkomen? Dat heb ik eerst onlangs aan het hof van Koning Antiochus,

bemerkt. Hier is aan fakkels geen gebrek. Wat dunkt u, mijne heeren? Wilt gij de werkplaaten niet helder laten verlichten, en bij de genoegens van dezen wondervollen nacht nog een edel kunstgenot voegen?"

Maar Hermon en Myrtilos sloegen dit voorstel met dezelfde beslistheid af.

Hunne weigering wekte levendigen spijt, en de oude kommandant van Pelusium liet het er niet bij. Hij schudde pruttelend zijn groot hoofd, dat niettegenstaande zijn hoogen ouderdom, met dikke sneeuwwitte lokken, als met leeuwenmanen omgolfd was, en met zijn zware krijgsmansstem riep hij uit: »Moeten wij dan waarlijk terug naar Pelusium, waar Ares de Muzen verjaagt, zonder de schoone kunstwerken te hebben bewonderd, die hier waar Arachne heerscht en haar weversspoel schiet, in zulk een wonderlijke geheimzinnigheid ontstaan zijn?"

»Zelfs voor mij," voegde Daphne er bij, »die toch om hunnen arbeid hier gekomen ben, hebben mijn beide hardvochtige neven hunne werkplaats gesloten, en daar Vader Zeus met een onweer dreigt — zie maar, hoe het betrekt! — moeten wij niet langer bij de kunstenaars aandringen. Een eed verbiedt hen, wien het ook zij, reeds nu hunne werken te toonen."

Zulk een ernstige verzekering legde aan de nieuwsgierigen het zwijgen op, en terwijl het gesprek een andere wending nam, trok de gemalin van den grijzen krijgsheld Myrtilos even ter zijde.

Hermon's ouders waren met haar en haar echtgenoot zeer bevriend geweest, en daarom wilde zij, uit hartelijke belangstelling, van hem weten, of zijn vriend inderdaad mocht hopen op het succes, waarop Myrtilos zoo even had gezinspeeld.

Sinds jaren was zij niet te Alexandrië geweest, maar wat zij van meer dan één gast, en ook nu weder door Proklos, van Hermon's kunstgewrochten had gehoord vervulde haar met vrees.

Men zeide wel, dat het hem gelukt was, zich een naam te maken, en er was geen twijfel aan zijn talent, doch in een tijd, dat het schoone, evenals brood en wijn, tot de eerste levensbehoeften behoorde, en dat het van de kunst onafscheidelijk was, durfde hij

zijne waardeering daaraan onthouden. Hij leidde een nieuwe strooming in de kunst, die het algemeen erkende en aangenomene trachtte omver te halen; wat hij maakte, was wel forsch en bezat vele andere verdiensten, doch inplaats van te bevredigen, te verblijden of zelfs te verheffen, stootte het af.

Deze uitspraken hadden de matrone verontrust, en zij, die de menschen kende, was des te eerder geneigd daaraan te gelooven, omdat zij in de manier waarop Hermon haar ditmaal begroette, duidelijk iets onvoldaans en verlegens opmerkte.

Het deed haar daarom bijzonder veel genoegen, van Myrtilos te hooren, dat hij vast overtuigd was, dat Hermon in zijn Arachne een bijna niet te overtreffen meesterstuk zou leveren.

Onder dit gesprek was Althea naast Vrouw Thyone gaan staan, en daar Hermon met haar ook reeds over de Arachne gesproken had, uitte zij met levendigheid haar gevoelen, dat dat onderwerp als het ware voor hem was geknipt.

Thyone vlijde zich dieper in de kussens, haar gerimpeld uilengelaat kreeg een opgewekte uitdrukking, en met de ongedwongenheid, die een voorname afkomst, hooge rang, en een opgeruimde aard haar hadden geschonken, riep zij uit: »Lucifer de morgenster, staat zeker reeds dáár achter de wolken, en deze heerlijke nacht moet waardig besloten worden. Wat denkt gij er van, wonderdoende lieveling der Muzen," — en hierbij reikte zij Althea de hand, — »indien gij ons en de beide wedijverende kunstenaars nu nog eens het beeld toondet der Arachne die zij in goud en elpenbeen moeten maken?"

Althea bleef naar den grond zien, doch na een oogenblik bedenken, antwoorde zij aarzelend: »Gemakkelijk is die opgaaf zeker niet, maar ik reken op uwe toegevendheid."

»Zij wil het doen!" riep de matrone het gezelschap toe. Daarop klapte zij in de handen, en sprak vroolijk, op den toon van een ceremoniemeester, die uitnoodigt tot een voorstelling: »Ik verzoek u om uwe aandacht! In deze stad der wevers zal dê edele Althea uit Thracië, u de weefster der weefsters, Arachne, zooals zij leefde en werkte, voor oogen stellen."

»Welaan, volgt dan mijn raad, en scherpt den blik!" voegde

Philotas er op denzelfden toon bij. Hij voelde zich in geest en talent niet opgewassen tegen de hier vereenigde mannen en vrouwen, en greep de gelegenheid aan, zich ook eens, om zijn hooge geboorte, te laten gelden. »Zoo ééne, dan leert ons die kunstrijke, en toch zoo rampzalige Arachne, hoe de hooge Olympus-bewoners hen straffen, die zich vermeten hen na te streven. De kunstenaars mogen zich dus in acht nemen, en wij, stiefkinderen der Muze, ons behagelijk blijven wiegen in de zekerheid dat wij de ijverzuchtige Goden geen de minste aanleiding geven tot het strafgericht, dat aan de beklagenswaardige weefster werd voltrokken."

Geen woord van deze ontboezeming van den aanzienlijken Macedoniër ging voor Ledscha verloren.

Het was alsof haar de schellen van de oogen vielen.

Dus had Hermon haar tot zich getrokken, opdat zij hem tot model voor het beeld der Arachne zou dienen, en nu hij Althea had ontmoet, die misschien nog beter voor zijn doel geschikt was, had hij haar niet meer noodig. Hij had haar ter zijde geworpen als een knellenden schoen, zoodra hij in die kunstenmaakster een passender gevonden had.

Met een zekere huivering had zij zich wel eens afgevraagd, of zij niet te voorbarig zulk een vonnis over haar geliefde uitsprak, maar nu verheugde zij zich over haar spoedig gerijpt plan. Als haar nu nog iets te doen overbleef, dan was het de uitvoering der wraak, die zij voor hem had uitgedacht, nog vreeselijker te doen zijn.

Daar stond hij naast de vrouw die zij haatte. Kon hij nu nog ééne seconde aan haar en wat hij haar gezegd had, denken?

Neen! zijn hart was alleen vol van de Griekin, dat verrieden al zijne bewegingen.

Wat die onbeschaamde vrouw hem toch wel toefluisteren zou?

Misschien stond zij hem juist eene bijeenkomst toe. De zaligheid die haar voor dezen nacht was toegezegd, en die hij haar had ontroofd, spiegelde zich af in zijne trekken. Hij kon aan alles eerder denken dan aan haar, en aan haar arm vertreden hart.

Doch zij dwaalde, want Althea had Hermon gevraagd, of hij nog spijt had, dat hij vóór middernacht door haar teruggehouden was? En hij had bekend dat zijn blijven met een groote opoffering gepaard was gegaan, ja zelfs met een schuld, die hem zwaar drukte. Toch moest hij de gunst der Goden prijzen, die hem bij zijn besluit hadden geleid, want het was in Althea's macht hem, wat hij had verbeurd, in dubbele mate te vergoeden.

Bij deze woorden zag hij in haar welsprekende oogen een blik vol belofte, en terwijl zij zich dadelijk naar de verhooging keerde, vroeg zij zacht: »Wat ik u vergoeden moet en wil, hangt dat met de Arachne samen?"

Een levendig »ja" bevestigde dat, en hij zag aan een trek om haar mond dat zijn stoutste verwachtingen zouden worden overtroffen.

Hij had haar gaarne langer bij zich gehouden, doch reeds waren aller blikken op haar gericht, en ook de zijne volgden haar met gespannen verwachting, terwijl zij haar dienstmaagd een bevel gaf, en eenigen tijd nadenkend voor de verhooging bleef staan.

Toen zij die eindelijk weder betrad, verwachtten de toeschouwers dat zij weder een doek zou gebruiken, doch in plaats van het een of ander van hare helpsters te vragen, wierp zij ook den peplos, die over haar schouders hing, af.

Zoo fijn en slank als zij was, zag zij nu, alsof zij het koud had, rillend naar den grond; daarop maakte zij eensklaps den dubbelen, met schitterende edelsteenen versierden ketting van haar hals los, vervolgens de ringen van haar bovenarm en de pols, en eindelijk nam zij ook de diadeem, een geschenk der haar verwante Koningin Arsinoë, van haar hoofd.

De dienstmaagden vingen dat alles op; zij greep nu haastig haar lang neerhangend, rood haar, vlocht het in dunne tressen, en wierp die over rug, schouder en borst.

Als in een koorts, boog zij vervolgens haar hoofd zoo ver naar de ééne zijde, dat het bijna haar linkerschouder aanraakte.

Tegelijk tuurde zij rechts naar boven, en stak haar bloote

armen zoo hoog op, dat zij ver boven haar hoofd uitkwamen.

Nu moest zij weder den schijn aannemen van zich te verdedigen tegen een onzichtbare macht, en toch was zij nu weder geheel anders dan de Niobe van zoo even. Niet slechts smart, ontzetting en trots, maar diepe wanhoop en onuitsprekelijke verbazing spraken nu uit hare trekken, die aan de lichtste aandoeningen gehoorzaamden.

Er scheen iets ongehoords, en voor haar zelf onbegrijpelijks met haar te gebeuren. Ledscha, wier blik zoo hartstochtelijk aan haar hing, alsof van ieder harer bewegingen haar eigen wel of wee afhing, had eveneens het gevoel, alsof er voor haar oogen een onbegrijpelijk wonder plaats vond, en haar een nog grooter te wachten stond. Was die vrouw daarginds nog een vrouw als zij en als de overigen, die zeker niet minder onafgewend naar de gehate vertoonster keken?

Was het zinsbedrog, of was het inderdaad een raadselachtige verandering?

Daar stond Althea, alsof haar teere armen zich verlengd en alle ronding verloren hadden, en alsof zij zelve smaller en lichaamloos geworden was. Hoe wonderlijk spreidde zij hare dunne vingers uit! Hoe vreemd teekenden die vlechten van haar zwaar, gescheiden, geheel ongekruld haar, zich in de lucht af. Was het niet, alsof die haar moesten helpen om zich voort te bewegen?

De zwarte schaduw, die Althea's ledematen en gedaante op het vlak van het helder verlichte voetstuk wierpen — neen, dat was geen gezichtsbedrog — geleek niet alleen op de weefster onder de dieren, neen, zij gaf het beeld eener spin geheel weer.

Het slanke figuurtje der Griekin was ineengekrompen, haar fijne armen en dunne haarvlechten hadden zich in spinnepooten veranderd, en de veelvingerige handen grepen reeds als een spin naar hun offer, of maakten zich gereed, den moordenden draad om een ander levend wezen te slingeren.

»Arachne, de spin," klonk het bijna onhoorbaar van Ledscha's trillende lippen, en aangegrepen door een folterenden angst, keerde zij zich reeds van het schrikwekkend beeld af, toen de

storm van toejuichingen, die onder Daphne's gasten uitbarstte, haar opgewonden verbeeldingskracht tot kalmte bracht.

In plaats van een spin, stond er nu weer een slanke, smachtende vrouw vóór haar, met lang uitgestrekte armen, uitgespreide vingers, fladderend haar en verwilderden blik.

Doch haar van vrees kloppend hart kon nog niet tot rust komen, want toen Althea met het zweet op het voorhoofd en bevende lippen van het voetstuk aftrad, en met luide uitroepen van verbazing en bewondering ontvangen werd, flitste er op eens een helle bliksemstraal door de wolken, en een harde donderslag dreunde nog lang door de nachtlucht, over het water.

Op hetzelfde oogenblik steeg uit den baldakijn een luid geroep op. Vrouw Thyone, de gemalin van een strijdgenoot van den grooten Alexander, die zoo onverschrokken was tegenover menschelijke tegenstanders, was bang voor het onweer, waarmede Zeus zijn toorn te kennen gaf, en onder den indruk van een plotselingen angst beval zij de slaven, zwarte lammeren te brengen om die te offeren.

Vervolgens verzocht zij haar echtgenoot en het overige gezelschap dringend, haar naar het schip te begeleiden, opdat zij daar in de kleine, wachterdichte kajuit zou kunnen schuilen, want reeds begonnen er zware droppels te vallen op het strak gespannen tentdak.

»Nemesis!" riep de grammateus Proklos uit.

»Nemesis!" fluisterde de jonge Philotas Daphne vertrouwelijk in het oor, terwijl hij haar zijn eigen kostbaren purperen mantel omwierp, om haar voor den regen te beschutten. »Nergens wordt zij te vergeefs verwacht, waar wij, stervelingen, den ons aangewezen maat overschrijden."

Hierbij boog hij zich tot haar neder, en ging verklarend voort: »de gevleugelde dochter van den nacht zou haar plicht vergeten, indien zij mij veroorloofde, den overmaat van geluk, van weder bij u te zijn, ongestoord te genieten."

»Nemesis!" sprak ook Thoas, een voornaam jong hipparch van het gardecorps der diadochen, die te Athene gestudeerd, en zich daar in de school der peripatetici gevormd had.

»In de gedaante van die Godin ziet de Meester den geest van opstand, dien het geluk der onwaardigen of een verkeerd gebruik van het geluk ons inboezemt. Zij houdt het midden tusschen nijd en leedvermaak."

In de hoop op goedkeuring keek de jonge krijgsman rond, maar niemand luisterde meer naar hem, want het onweer verspreidde schrik onder de meeste vrijen en slaven.

Philotas en Myrtilos volgden Daphne en Vrouw Chrysilla, hare gezellin, die naar de tent ijlden.

De zware basstem van den bevelhebber Philippos riep te vergeefs den naam van Althea, die hij, daar hij haar te Pelusium als gast ontvangen had, als zijn beschermeling beschouwde. Daartusschen in schold hij op de zwarten, die zijne gemalin naar het schip moesten dragen, en die den draagstoel, bij een nieuwen, hevigen donderslag lieten staan, om zich op de knieën te werpen, en de vertoornde Godheid om genade te smeeken.

Gras, de huisbewaarder, dien Archias aan zijne dochter meegegeven had, een Bithynier, die het eene philosophische systeem na het andere aangenomen, en daarbij het geloof aan de macht der Olympische goden verspeeld had, verloor zijn gewone kalmte, en raakte zelfs zijn altijd hulpvaardige goedheid in deze verwarring kwijt. Met harde woorden en een niet minder harden kleinen vuist, ging hij tegen de dienaars te keer, omdat zij, in plaats van het kostbare huisraad en de geborduurde kussens naar de tenten te brengen, hunne amuletten en afgodsbeeldjes te voorschijn haalden, en hun eigen bedreigd leven aan de bescherming der hoogere machten toevertrouwden.

Daarbij bluschten de windvlagen, die met het onweer gepaard gingen, de lampen en pekpannen uit. Het tentdak werd van de palen gerukt, en door deze wilde chaos heen, klonk het geroep van den kommandant van Pelusium om Althea, en het gejammer van twee Egyptische slavinnen, die, met het voorhoofd op den grond, lagen te bidden, en door den vergramden Gras, met hand en voet tot opstaan en medewerken moesten gedwongen worden.

De officieren staken de hoofden bijeen, en beraadslaagden of zij aan de uitnoodiging van den grammateus Proklos gehoor

zouden geven, en het overige van den nacht op zijn schip bij den wijn doorbrengen, of wel, volgens den raad van hun vromen bevelhebber, in den nabijzijnden Zeustempel het eind van het onweder afwachten.

De storm had alle banden onder Daphne's gasten verbroken.

Ook Ledscha keek nu nog maar een enkel maal in de richting der tenten. Om de vertoornde Godheid om genade te smeeken, had zij zich onder de sycomore op den grond geworpen. Maar hoe diep hare ziel ook door vrees was geschokt, toch vond zij de rechte aandacht niet, maar luisterde verschrikt, zoodra er uit de verzamelplaats der Grieken een onverwacht geluid kwam.

Op eens hoorde zij den klank eener welbekende stem. Het was die van Hermon, en de vrouw met wie hij sprak, kon geen andere zijn dan die gehate, spookachtige spin-vrouw Althea.

Zij hadden de beschutting van de dichtbebladerde sycomore gezocht om heimelijk met elkander te spreken. Dat was gemakkelijk te doorzien, en in een oogwenk maakte Ledscha's angst voor een geheel ander gevoel plaats.

Met ingehouden adem leunde zij tegen den stam van den ouden boom om hen te beluisteren, en het eerste woord dat zij verstond, was de naam »Nemesis", die een oogenblik te voren uit de tenten tot haar doorgedrongen was.

Zij kende de beteekenis daarvan, want ook te Tennis was aan die vreeselijke Godin een tempel gewijd, die, behalve door Grieken en Egyptenaars, ook wel door Biamieten werd bezocht.

Een zegepralende glimlach vloog over haar onbedekt gelaat, want zij mocht op den bijstand van geen andere Godin zoo zeker rekenen als van deze. De wraak, die vreeselijker is dan de onweerzwangere wolken daarboven, die Hermon bedreigden, mocht zij onder de bescherming, ja als het ware op bevel van Nemesis, oproepen tegen den verrader.

Morgen zou het haar eerste werk zijn, het altaar der Godin te zalven.

Nu verheugde zij zich, dat haar rijke vader haar in het bestier van het huishouden nooit beperking had opgelegd, want

daardoor behoefde zij nu, bij de keus van het offerdier, dat zij de Godin toedacht, niet zuinig te zijn.

Bliksemsnel schoot deze overweging haar door het hoofd, terwijl zij nog altijd luisterde naar het gesprek van Althea met den beeldhouwer.

»Het is hier niet te doen om een vernuftig spel met den naam en het wezen der dochter van Erebos en van den Nacht," zeide het Thracische meisje ernstig. — »Ik wil u herinneren, dat er nog eene andere Nemesis is, dan de rechtvaardige Godin, den onwaardige, die zich koestert in de zon van het geluk, uit zijn onverdiend welbehagen opschrikkend. De Nemesis, aan wie ik heden denk, terwijl de toornende Zeus zijn bliksem slingert, is die andere, die de misdaad straft — het is Ate, de snelste en vreeselijkste der Erinnyen. Haar gramschap roep ik in dit uur over u op, wanneer gij mij niet de volle, geheele waarheid bekent."

»Vraag maar," zeide hij toonloos. »Alleen, gij wonderbare vrouw . . . ."

»Alleen," viel zij hem haastig in de rede, »zal ik u, hoe het antwoord ook luidt, voor uwe Arachne tot model dienen — en daar kan het misschien toe komen; maar vooraf moet ik weten — kort en goed want zoo dadelijk zullen zij mij komen zoeken: Bemint gij Daphne?"

»Neen," was het vaste antwoord. »Wel heb ik van kind af van haar gehouden . . . ."

»En," voegde Althea er bij, »aan haar vader zijt gij dankbaarheid verschuldigd. Dat is alles geen nieuws voor mij. Ik weet ook, hoe weinig reden gij haar gegeven hebt, u lief te hebben. En toch behoort haar hart noch aan Philotas, den grooten heer met het kleine hoofd, noch aan den gevierden Myrtilos, wiens persoon eigenlijk te teer is om al de lauweren waarmede men hem overlaadt, te dragen, maar aan u, en u alleen — dat weet ik."

Hermon wilde trachten haar tegen te spreken, doch Althea liet hem niet eens aan het woord komen, maar vervolgde haastig: »Het doet er niet toe! Ik wilde alleen maar weten, of gij haar bemint.

Gij geeft u trouwens niet den schijn van voor haar te gloeien, en hebt tot dusver versmaad om door haar de armoede, die u niet lijkt, met één slag in rijkdom te veranderen, — en dat maakt dat ik u veel vergeef. — Maar enkel om over Archias' dochter te spreken, zou ik u niet gevolgd zijn in dit onweer, dat ik, hoe eer hoe liever, zou willen ontvluchten. Spoedig dus! Ik moet u dienen voor uw kunst, en als ik u goed begrepen heb, dan hebt gij hier toch al een ander goed model gevonden."

»Een dochter van het land," beaamde hij bedremmeld.

»En die hebt gij om mijnentwil te vergeefs laten wachten?"

»Zooals gij zegt."

»En gij hadt beloofd haar te bezoeken?"

»Dat had ik, — doch eer het daartoe kwam, heb ik u ontmoet. Gij zijt als een nieuwe zon, met nieuw, veelbelovend licht voor mij opgegaan. Al het overige zonk daarbij in het duister, en als gij de hoop vervult, die gij in dit hart hebt gewekt...."

Daar kwam een nieuwe bliksemstraal, en terwijl de donder nog ratelde, vervolgde Althea zelve zijne afgebroken verzekering: »Dan wilt gij u, naar lichaam en ziel, aan mij overgeven; — doch Zeus, die onze geloften hoort, herinnert ons aan zijne nabijheid — en wat zal u te wachten staan, als het Biamietische meisje, die gij verraden hebt, den toorn der Nemesis over u afsmeekt?"

»De Nemesis der Barbaren!" riep hij verachtelijk uit. »Zij stelde zich slechts met tegenzin ter beschikking van mijne kunst; maar als gij, Althea, u tot model leent, dan zal ik het beste wat in mijn vermogen is, te voorschijn te brengen! Want daareven hebt gij mij een wonder te zien gegeven, de Arachne zelve, waarin gij, toovenares die gij zijt, u hadt veranderd. Het was echt, werkelijk leven, en dat is voor mij het hoogste."

»Het hoogste?" vroeg zij aarzelend. »Gij zult de figuur eener vrouw moeten afbeelden, en dan de schoonheid, Hermon, de schoonheid?"

»Die is er, in vereeniging met de waarheid," zeide hij met vuur, »wanneer gij, die éénig in uw soort en buitengewoon schoon zijt, uw woord houdt. Als gij dat doet.... laat het mij dan

weten. Komt er bij den mensch, om den kunstenaar te dienen, niet ook een weinig liefde?"

»Een weinig liefde?" herhaalde zij met minachting. »Het is hier om de geheele, volmaakte, of om geene te doen. Morgen zien wij elkander weder. Toon mij dan wat het model Althea u waard is."

Hierop verdween zij in het donker, terwijl uit de tenten wederom haar naam klonk.

»Althea!" riep Hermon haar nog op klagend verwijtenden toon toe, en wilde haar naijlen, maar de diepe duisternis dwong hem weldra de vervolging op te geven.

Nu verliet ook Ledscha haar plaats onder de sycomore. Zij had genoeg gezien en gehoord.

Thans gebood haar de plicht, wraak te oefenen, en de stoutmoedige Hanno was bereid zijn leven voor haar te wagen.

HOOFDSTUK XIII.

Den volgenden dag scheen de zon met verblindenden gloed en felle stralen op Tennis en de eilandenwereld, die het weversstadje om dezen tijd van het jaar omgaf.

De jonge Philotas was bij het aanbreken van den dag, zonder zich eerst ter rust te begeven, met een aanzienlijk gevolg, waaronder ook eenige Pelusinische officieren waren, op de jacht gegaan. Ook had hij een grooten buit mede teruggebracht. Hij had daarmede Daphne's bewondering willen opwekken, en haar dien als een huldeblijk aan de voeten willen leggen. Bekranste slaven, die de gedoode watervogels, aan touwen gebonden, achter hem aandroegen, hadden haar die moeten brengen; doch alles werd geheel anders opgenomen, dan hij had gedacht.

In plaats van hem om die groote hoeveelheid te prijzen, had zij hem ontevreden verzocht die arme, zoo gemakkelijk te dooden, offers van menschelijke wreedheid uit hare nabijheid te verwijderen, — en teleurgesteld en gekrenkt was hij, zoo als hij was, naar zijn prachtige Nijlboot teruggegaan, en daar, op de zachte kussens, zoo vast ingeslapen, dat hij het ontbijt had verzuimd, waartoe de grijze kommandant van Pelusium hem op zijn eigen schip genoodigd had.

Terwijl de anderen daar aten en dronken, genoot Daphne van een rustig uur met hare gezellin Chrysilla. Zij had zich laten verontschuldigen bij Philippos, en aan haar bleeke wangen kon men zien, dat de opwinding van den laatsten nacht haar slecht was bekomen.

Even vóór den middag trad Hermon bij haar binnen. Ook hij had niet deelgenomen aan het ochtendmaal van de Pelusiniërs.

Nadat Althea hem den vorigen avond verlaten had, was hij rechtstreeks naar het witte huis teruggekeerd, en in plaats van rust te nemen, had hij zich aan Myrtilos gewijd, want de benauwdheid, die gedurende zijn werkzaam leven in de afzondering maandenlang weggebleven was, had zich na het drukke feestmaal van den vorigen avond, weder met verdubbelde hevigheid doen gevoelen. Geen oogenblik had Hermon hem alleen gelaten, totdat, met het aanbreken van den dag, eenige verlichting was gekomen, en de lijder de steunende, helpende hand van zijn zorgelijken vriend niet meer noodig had.

Toen Hermon zich daarna in zijn eigen slaapvertrek door Bias haar en baard liet zalven, en een feestkleed aandoen, verhaalde de slaaf hem dingen, die het laatste overblijfsel van rust aan zijn toch al prikkelbare gemoedsstemming ontnamen.

Met het vaste besluit, zich te houden aan de afgesproken bijeenkomst op het Pelikaan-eiland, had Hermon zich den vorigen dag na zonsondergang op Daphne's uitnoodiging naar haar tent begeven, en dat zeker niet met tegenzin, want de oude vrienden van zijn ouders waren hem lief, en hij wist bij ondervinding welk een weldadigen invloed het verstandige, hartelijke Alexandrijnsche meisje op hem had.

En toch had hij ditmaal in geenen deele bij haar gevonden, wat hij had verwacht.

Hij had het voor de eerste maal moeten aanzien, hoe de jonge Philotas haar ernstig het hof maakte, en ontdekt hoe hare gezellin Chrysilla hem daarbij zooveel mogelijk voorthielp. Daar deze in den aanzienlijken jongeling een zeer geschikte partij voor Archias' dochter zag, en het hare taak was, aan de gasten bij den maaltijd hunne plaats aan te wijzen. had zij voor Philotas

de rustbank naast Daphne bestemd, en tegelijk gaarne den wensch van Althea vervuld, om Hermon tot buurman te mogen hebben.

Toen Vrouw Chrysilla het Thracische meisje aan den zwartgebaarden kunstenaar voorstelde, had zij kunnen zweren dat Althea in den beeldhouwer een ouden kennis vond; hij daarentegen had de alom bekende bloedverwante van Koningin Arsinoë zoo vreemd en koel bejegend, alsof hij haar hier voor het eerst, en niet met veel genoegen, zag.

Inderdaad ontliep hij meestal vrouwen van Althea's soort. In den laatsten tijd ging hij het liefste met het volk om, waaronder hij zijn beste typen vond. Hij hield zich op een afstand van de hoofsche kringen, waartoe Althea behoorde, ofschoon hij, door zijne geboorte en beteekenis als kunstenaar, daar licht toegang had kunnen krijgen.

Hij was afkeerig van die overbeschaafde vrouwen, die zich den schijn gaven van alles te vermijden wat de natuur dwang aandoet, en zich, in hare doorschijnende kleederen vrij heenzetten over vele dingen, die zedige Macedonische vrouwen echt vrouwelijk en achtenswaardig vonden. — Misschien kwam dit vooral, omdat zij zoo geheel het tegenovergestelde waren van zijne edele moeder, en Daphne.

In het begin bracht Althea's manier van doen en haar geheele persoon hem, die toch veel met vrouwen had omgegaan, eenigszins in verlegenheid, want, hoewel hij haar hier voor het eerst meende te ontmoeten, was er toch, vooral in den klank harer stem, iets dat hem bekend voorkwam, en ook was het, alsof haar eerste woorden zich aansloten bij vroeger gesprokene.

Maar neen! Indien zij vroeger al eens samen waren geweest, dan zou hij zich nu zeker wel dat goudblonde haar en andere eigenaardigheden van haar herinnerd hebben.

Spoedig was dan ook gebleken, dat zij elkander geheel vreemd waren, en daarbij had hij het maar willen laten blijven.

Het was hem bovendien aangenaam, dat zij zoo weinig aantrekkelijks voor hem had, omdat zij hem nu niet bemoeilijken zou, wanneer hij vroegtijdig van de tafel opstond, om naar Ledscha te gaan, wat hij nog altijd voor zijn plicht hield.

Wel was hij van den aanvang af gefrappeerd geweest van Althea's zeldzame blankheid, terwijl zij toch volstrekt niet geblanket was, zooals zijn kunstenaarsoog al dadelijk had opgemerkt, en verder door den bijzonder fraaien vorm van haar handen en voeten. Ook was de wijze waarop zij haar hoofd droeg, en de buigzaamheid van haar hals, voor hem van volmaakte schoonheid. Een uitmuntend model zou deze slanke, lenige vrouwenfiguur voor hem zijn geweest!

Telkens weder deed zij hem denken aan een dol vroolijk Lesbisch meisje, met wie hij zich bij de laatste Dionysos-feesten te Alexandrië had vermaakt, en toch — bij nader inzien waren zij zoo verschillend mogelijk.

Die andere was even druk en uitgelaten geweest, als Althea zich teruggetrokken voordeed. Het haar en de wenkbrauwen van die Lesbische waren niet goudkleurig, maar pikzwart geweest, en, als hij zich goed herinnerde, dan was haar vel veel donkerder. De gelijkenis bestond eigenlijk alleen in de snit van het ietwat smalle gezicht, met den volmaakt rechten neus en de tamelijk kleine kin, en ook in den klank harer hooge stem.

Van de lippen der luchthartige Lesbische had hij geen enkel ernstig woord te hooren gekregen, terwijl Althea hem voortdurend ondervroeg over zijn kunst, en bewees, dat zij geheel op de hoogte was van de werken en het streven der Alexandrijnsche beeldhouwers. Hoewel zij zeer goed wist, dat Hermon zijn kunstenaarsloopbaan op Rhodos was begonnen en een nieuwe richting toegedaan was, deed zij alsof zij zelve tot de oude school behoorde, en prikkelde hem daardoor tot tegenspraak en tot verklaring van zijn pogen, dat in de eischen van den nieuwen tijd en het leven der bloeiende wereldstad zijn oorsprong vond.

Althea luisterde naar zijne beschrijving van de nieuwe, naar waarheid strevende kunst, alsof dat voor haar eene welkome verrassing en een grootsche openbaring was, waarop zij met smachtend verlangen had gewacht. Wel sprak zij hem tegen bij iedere bewering, die tegen de oude opvatting indruischte, maar hij zag in de uitdrukking van haar zeer bewegelijke trekken, dat

hij haar tot nadenken bracht, hare beginselen deed wankelen en haar tot zijne zijde overhaalde.

Ter wille van de goede zaak, deed hij alle moeite om Althea tot overtuiging te brengen, doch zij maakte het hem niet gemakkelijk, en bracht telkens weder verstandige bedenkingen in het midden.

Zoodra hij of zij het gesprek op een bekend kunstwerk bracht, dat een van beiden tot voorbeeld dienen kon, bootste zij, alsof het toevallig was, de houding en beweging daarvan, met verrassende getrouwheid na; dikwijls ook maakte zij er met opzet een hoogst komieke caricatuur van.

Welk een vrouw was dat! Zij was bekend met alles wat de Grieksche kunst had opgeleverd, en het levendige gesprek met haar werd tot een boeiend schouwspel.

Toen de grammateus Proklos, die, als haar reisgenoot, een zeker recht op hare oplettendheden had, zich een tijdlang in het onderhoud mengde, en Althea's aandacht tot zich trok, voelde Hermon zich daardoor zóó te kort gedaan, en beantwoordde zijne oordeelkundige opmerkingen zoo scherp, dat de oude man, die zooveel hooger in rang was dan hij, hem knorrig den rug toekeerde.

Tegenover den grammateus had Althea zichzelve geslotenheid voorgeschreven, doch in het verdere gesprek met Hermon verklaarde zij beslist zijne denkbeelden toegedaan te zijn, en voerde bij zijn eigen argumenten tot achterstelling der schoonheid en van het ideale, ten gunste der alleenheerschappij van het ware en werkelijke, nieuwe gronden aan, die hem zelven verrasten.

Toen zij hem eindelijk als trouwe bondgenoot de hand reikte, begon het hem bijna te duizelen, en hij beschouwde het als een hooge gunst, toen zij vol belangstelling informeerde naar hetgeen hem in de eerstvolgende dagen zou bezig houden.

Bij het uiten dezer vraag bespeurde hij in den toon harer stem en in de uitdrukking van haar gelaat de hartelijkste deelneming, en toen hij haar mededeelde, welke verwachting hij van zijn Arachne-beeld koesterde, hoorde zij dat aan, alsof haar zelve het grootste geluk wedervoer.

Daar intusschen de tijd verliep, had hij meer dan eens van de noodzakelijkheid om te vertrekken gesproken, en vóór middernacht getracht de daad bij het woord te voegen; maar hij was geheel onder Althea's betoovering geraakt, en toen zij vroeg wat haar van deze kostbare uren berooven moest, bekende hij haar in vrij duidelijke woorden, wat hem van haar aftrok, en dat zijn wegblijven dreigde hem een model te doen verliezen, zooals de gunst van het lot het den kunstenaar maar zelden doet vinden.

Eerst nu liet zij hare oogen een duidelijke bekentenis doen. Daarbij boog zij zich eenigszins voorover om het kunstvolle zilverwerk van een vaas van nabij te zien, en toen haar peplos bij die beweging over zijn hand viel, drukte zij die met innigheid.

Met een heeten blos zag hij tot haar op, doch zij fluisterde hem toe: »Blijf! Door mij valt u iets beters ten deel dan u daar ginds wacht, en dat niet voor heden of morgen alleen. Te Alexandrië zien wij elkander weder, en het zal mij een dure plicht zijn, uwe kunst daar van dienst te zijn."

Toen was zijn weerstandsvermogen gebroken, doch hij had zijn slaaf Bias, die den wijn in de kannen mengde, gewenkt, en hem bevolen Ledscha op te zoeken en haar te verzoeken, niet langer op hem te wachten, daar hij door dringende plichten teruggehouden werd.

Intusschen was Althea in het steeds levendiger gesprek der overigen gewikkeld geworden, en daar Vrouw Thyone Hermon tot zich riep, en hij ook Daphne te woord moest staan, kon hij niet dadelijk weder tot een vertrouwelijke samenspraak komen met die wonderbare vrouw, die aan zijn kunst een veel grootscher toekomst opende dan het weerbarstige, bitse Biamietische meisje.

Kort daarop schenen Althea's vertooningen dan ook het bewijs te leveren, welk een gelukkige keus hij had gedaan.

Haar Arachne was hem een openbaring geweest. Als zij haar woord hield, en hij er in slaagde, haar af te beelden zooals zij zich zelve het feit der verandering had gedacht, en dat aan de toeschouwers voorgesteld, dan kon het grootste succes niet uit-

blijven, waarop hij tot nu toe te vergeefs had gewacht, omdat hij niet hadden kunnen voldoen aan eischen, die tegen zijne overtuigingen indruischten. Juist dit werk zouden zijn Alexandrijnsche kunstbroeders, die van zijne richting waren, met dankbaarheid begroeten, want wat hij hierin wilde leveren, had niets te maken met het verblindende van bovenmenschelijke schoonheid, waarmede de ouderen het hart en de zinnen der menigte bekoorden. Hij wilde een echte vrouw scheppen, die evenals ieder ander hare gebreken had, doch die, al wekte zij noch welgevallen, noch verrukking, door waarheid zou weten te treffen, misschien zelfs te schokken.

Toen Althea op de verhooging stond, had zij de verandering in een spin niet slechts vertoond, maar doorleefd, en op het gelaat der toeschouwers had men kunnen zien, dat zij meenden die griezelige gebeurtenis bij te wonen. Nu was het aan hem, bij de beschouwers van *zijne* Arachne dezelfde gewaarwording te doen ontstaan. Niets, in het geheel niets, mocht er gewijzigd worden aan de gedaante van zijn voorbeeld, waaraan menigeen allicht een zekere ronding en gevuldheid miste, die het oog aangenaam aandoen. Juist wat Althea ontbrak, zou de rustelooze, ongelukkige weefster, die door Athene in een spin werd veranderd, des te natuurlijker maken.

Toen hij later met de verpleging van zijn vriend bezig was, dacht hij veel minder aan het liefdesgeluk, dat hem, niettegenstaande haar plotselinge vlucht, van Althea's zijde te wachten stond, dan aan het werk, dat hem den eersten tijd bezig zou houden.

Zijn gezond lichaam, dat in de worstelschool nog was gestaald, wist na dien doorwaakten nacht met al zijne opwinding, nog van geenerlei vermoeidheid, toen hij zich in zijn eigen vertrek terugtrok, en zich aan de zorgen van zijn slaaf overgaf.

Eerst was het onmogelijk hem om mededeelingen te vragen, doch toen het daar eindelijk toe kwam, moest hij iets hoogst onaangenaams hooren, ook omdat Ledscha geen woord van verontschuldiging, of ook maar ter verklaring van zijn wegblijven, had gehoord.

Bias had weinig schuld aan dit verzuim, want eerst had hij geen boot gevonden om naar het Pelikaan-eiland te gaan, omdat half Tennis op weg naar Tanis was, waar in den nacht der Volle Maan door de gemengde bevolking van die plaats, schitterende feesten werden gevierd, ter eere van het volle Horus-oog en de groote Astarte. Toen hij eindelijk een vaartuig, dat bij Daphne's schip behoorde, had gekregen, had hij het Biamietische meisje niet meer op de plaats der samenkomst gevonden.

Daarop was hij naar het Uilennest gegaan, in de hoop haar bij de oude Tabus te vinden, doch aan den oever was hij door een sterken kerel zoo ruw verjaagd, dat hij blij mocht zijn er heelhuids te zijn afgekomen. Eindelijk was hij naar Ledscha's woning geslopen, en daar hij wist dat haar vader afwezig was, had hij het gewaagd door te dringen tot op de open plaats in het midden van het groote gebouw.

De honden kenden hem, en op het zien van een lichtgloed uit een der kamers, die op de plaats uitzagen, had hij daar naar binnen gegluurd en Taus, Ledscha's jongere zuster, ontdekt. Zij had op de knieën gelegen voor een Godenbeeld achter in het vertrek, en daarbij geweend, terwijl de oude huishoudster met het spinrokken op den schoot, in slaap gevallen was.

Voorzichtig had hij het aardige kind gewekt. Zij was in afwachting van den terugkeer harer zuster, die, zooals zij dacht, nog altijd door de voorspellingen der oude Tabus op het Uilennest werd opgehouden, en aan wie zij iets bedroevends mede te deelen had.

De echtgenoot van haar vriendin, Vrouw Gula, was met zijn schip huiswaarts gekeerd, en had toen vernomen, dat zijn vrouw naar de werkplaats van den Griek was gegaan. Daarop had hij geraasd als een waanzinnige, en reeds na zonsondergang de ongelukkige zonder genade verstooten. Zelfs hare eigen ouders waren slechts met moeite te bewegen geweest, haar in huis te nemen. Dat Paseth, haar jaloersche man, haar leven gespaard had, en niet dadelijk was uitgegaan om Hermon te dooden, was alleen omdat deze, met gevaar van zijn eigen leven, zijn dochtertje uit den brand had gered.

En nu zou het ook bekend worden, dacht Ledscha's zuster, dat zij Vrouw Gula naar den beeldhouwer had vergezeld. Hij moest immers zulk een knap man zijn? maar sinds de jonge Smethis om hare hand had gevraagd, had zij geen oogenblik aan hem gedacht, evenmin als aan haar weggeloopen kat. Geheel Tennis zou haar met de vingers nawijzen, en zij mocht er niet aan denken, wat haar vader wel zou doen, als hij thuiskwam.

Deze berichten verdubbelden Hermons onrust. Moedig als hij was, vreesde hij niet voor de wraakzucht van den beleedigden echtgenoot, tegenover wien hij zich van geen andere schuld bewust was, dan dat hij zijn vrouw tot een onvoorzichtigheid had gebracht. Doch wat hem kwelde, was het besef, dat hij aan haar en aan de kleine, onschuldige Taus, alle reden gegeven had, om hare ontmoeting met hem te verwenschen.

De innige hartelijkheid, waarmede Vrouw Gula hem vroeger, als den redder van haar kind, had bejegend, had hem uiterst weldadig aangedaan. Thans was het hem, alsof hij iets had gedaan dat zijns onwaardig was, toen hij haar, als om hem voor zijn daad te beloonen, tot een dienst had bewogen, die in het geheel niet zonder gevaar was.

Zijn slaaf had hem de mogelijke gevolgen van zijn roekeloosheid in het allerdroevigste licht doen zien, en, met de bewering zijn stamgenooten goed te kennen, had hij er bij hem op aangedrongen, dat hij Tennis terstond verlaten zou; de andere Biamieten, die niets erger vonden dan dat een Griek hunne vrouwen tot ontrouw verleidde, zouden zeker Gula's echtgenoot dwingen, wraak op hem te nemen.

Dat hij voor zijn eigen veiligheid vreesde, verzweeg hij, maar op goede gronden moest hij duchten, voor den bemiddelaar aangezien, en tot rekenschap geroepen te worden.

Intusschen schenen zijne waarschuwingen en smeekbeden bij Hermon geen gehoor te vinden. Wel wilde hij Tennis zoo spoedig mogelijk verlaten, want wat kon hij hier nog aantrekkelijks vinden? — Doch eerst moest hij voor de verzending der standbeelden zorgen, en daarna beproeven Ledscha te ver-

zoenen, en aan den man van Gula doen begrijpen, dat hij zijn vrouw ten onrechte verstooten had.

Hij verzekerde zijn slaaf, dat hij aan een overhaast vertrek niet dacht, te meer daar hij Althea, de talentvolle bloedverwante van Koningin Arsinoë, in wie hij een vriendin had gewonnen, eerst later te Alexandrië zou wedervinden.

Nu bekende de slaaf, dat hij een ontdekking had gedaan, waaraan een dienstmaagd der Thracische jonkvrouw hem zooeven geholpen had; en wat hij zijn heer daarop te hooren gaf, deed dezen verbleeken. Hij kon bijna niet spreken van verbazing en schaamte, doch overstelpte hem met vragen.

Wat was het dan, dat Bias zijn heer had verraden?

Bij de feesten ter eere van Dionysos, was het, zoo lang hij bij den kunstenaar in dienst was, altijd luidruchtig toegegaan, en de slaven waren dan gewoonlijk niet minder ongedwongen vroolijk geweest dan hunne heeren. Op zulk een feest was het niet slechts veroorloofd, maar zelfs bevolen, zich met den wijn, als gave van den gevierden God, te bedwelmen, en dan bewees het druivensap zijn nivelleerende kracht. Aardige gezellinnen hadden ook aan den slaaf niet ontbroken, en de schoonste onder haar hadden hare grappen vaak op zijn heer, den grooten welgebouwden man met den zwarten baard, gemunt.

Het uitgelaten Lesbische meisje, waaraan Hermon bij het laatste Dionysos-feest, bijzonder veel oplettendheid had bewezen, was dol van opgewondenheid geweest, maar was toen eensklaps weder verdwenen. Bias had haar toen voor zijn heer moeten opzoeken, maar al zijn moeite was vergeefsch geweest.

Nu had hij een oogenblik te voren het kleine Syrische meisje Margula, die ook bij het gezelschap was geweest, en met hem in den optocht der Mysten mede had gedaan, als kamervrouw van Althea wedergevonden. Zij had zich wel is waar tot geen openlijke bekentenis laten bewegen, maar, zeide Bias, zijn rechterhand mocht verstijven, als Hermons gezellin bij de Dionysiën een andere dan Althea was geweest. Zijn heer zou hem gelijk geven, zoodra hij zich haar voorstelde met zwart, in plaats van met rood haar. De kunst van het haar te verven was te Alexandrië

bekend genoeg, en ieder wist dat zelfs Koningin Arsinoë gaarne aan de Dionysos-feesten deelnam met den een of anderen schoonen ephebe, die niet wist wie hij geleidde.

Dit was de mededeeling, die zijn heer zoo diep had geschokt, en hem toen bewogen had, na een oogenblik op en nederloopen, eerst naar Myrtilos, en daarna naar Daphne te gaan.

In de werkplaats had Hermon zijn vriend slapende gevonden, en hoewel hij zoozeer verlangde met hem te spreken, had hij zich overwonnen, en hem niet gewekt.

Er was echter zulk een pijnigende ontevredenheid met zich zelven, zulk een diepe wrok tegen zijn eigen onzalig lot in hem onstaan, dat hij het niet meer uithouden kon in de nabijheid van zijn werk, dat hem steeds minder voldeed.

Weg dus uit de werkplaats!

Op het schip van de oude vrienden zijner ouders was men thans vroolijk bijeen. De wijn moest ook hem vergetelheid brengen, en hem weder zegenen met de levenslust, die hij zoo goed kende, en die hij hier dreigde te verliezen.

Als hij maar eerst weder, onder het drinken en praten, in de goede stemming was gekomen, dan zou het leven er wel minder donker uitzien.

Neen, het moest weder blijde en gelukkig worden.

En Althea? Hij wilde haar, met wie hij dus vroeger reeds gedarteld had, ook nu weder ontmoeten zooals toen, bij de bedwelming der laatste Dionysiën. In plaats van zich langer door haar voor den gek te laten houden, en zich eerbiedig voor haar te buigen, wilde hij al de rechten laten gelden, die zij hem toen reeds zoo vrijgevig had toegestaan.

Den dag van heden wilde hij volop genieten, dien van morgen vergeten, en vroolijk zijn met de vroolijken.

Vol verlangen naar nieuwe opwinding, haalde hij diep adem toen hij naar buiten trad, en zijn handen daarbij op de breede borst drukte. Hij liep snel op de landingsplaats toe, en rechtstreeks naar het rijk met vlaggen getooide schip van den kommandant van Pelusium.

Onder het zeil op het dek, hoorde hij den schellen lach van

een hooge vrouwenstem, en daarin mengde zich het zware geluid van den grammateus der Dionysische kunstenaars, wiens aanvallen van den vorigen nacht hij geenszins vergeten was.

Hij bleef echter staan, alsof dat gelach hem door merg en been ging. Het scheen dat Althea op zeer vertrouwelijken voet met Proklos was, en het was Hermon onmogelijk, dien nu te ontmoeten met het meisje uit Thracië. Al smachtte hij naar vroolijkheid en feestvreugde, die te deelen met die beiden, stuitte hem.

Daar hij Myrtilos niet mocht storen, was er maar ééne plek, waar hij kon vinden wat hij noodig had, en dat was — zooals hij reeds begreep, toen hij zijn sluimerenden vriend verliet — bij Daphne.

Den vorigen dag had hij haar nog zonder eenige bijgedachten opgezocht, maar heden plaatste zich Althea's bewering, dat hij de eenige was, dien Archias' dochter beminde, tusschen zijne vriendin en hem.

Hij wist wel, dat zij van kind af als een zuster in al zijn lief en leed had gedeeld, en honderdmaal had zij bewezen hoe goed zij het met hem meende, — doch, hoe dierbaar zij hem ook was; hoe gaarne hij, om haar uit een gevaar te redden, zijn leven voor haar zou hebben gewaagd — dat, wat hen verbond, liefde te noemen, was nog nooit bij hem opgekomen.

Een bejaarde, gemeenschappelijke bloedverwante te Alexandrië had hem eens, toen hij over zijn droevig leven klaagde, geraden, aanzoek te doen om hare hand, maar zijn mannentrots had zich verzet tegen het denkbeeld, zich door een vrouw in den schoot te laten werpen, wat het lot hem als zijn eigendom onthield. Bovendien — als Daphne hem aanzag met die open, eerlijke oogen, had hij onmogelijk van zich kunnen verkrijgen om, wat dan ook, te huichelen, het allerminst een hartstocht waarvan hij, hoe hoog hij haar ook sinds jaren waardeerde, tot nu toe niets had gevoeld.

»Bemint gij haar?" vroeg Hermon zichzelven af, terwijl hij naar Daphne's tent ging, maar het verwachte: »neen", kwam niet zoo spoedig, als hij had gedacht.

Eén ding stond vast: wie haar tot vrouw verkreeg, al was hij verder ook de armste onder de armen, dien moest hij onder de benijdenswaardigsten der mannen tellen. En moest hij ook niet in zijn afkeer van ieder ander, die naar haar gunst dong, en nu ook van den voornamen jongen Philotas, een opwelling zien, die veel van jaloerschheid had?

Doch neen! hij beminde Daphne niet, en wilde haar niet beminnen. Als zij werkelijk de zijne, en alles wat hem te beurt viel dus ook het hare was geworden, bij wie zou hij dan, in een uur als dit, rust kunnen zoeken, vriendelijken en verstandigen raad, tot het hart sprekenden troost, en de verfrisschende dauw, waaraan zijn kwijnende levensmoed en zijn tot stilstand gekomen werklust zulk een behoefte hadden?

De enkele gedachte, nu leem of was onder handen te nemen, of zelfs hamer, beitel of vijl te gebruiken, stond hem tegen, en toen dicht bij de tent, een Biamietische vrouw, die visch voor de keuken kwam brengen, hem aan Ledscha herinnerde, en hoe hij in haar het rechte model voor Arachne verloren had, kon hij dat ter nauwernood betreuren.

HOOFDSTUK XIV.

Voor de deur van de tent gekomen, deed Hermon al zijn best om Althea's beeld uit zijn ziel te verbannen. Hoe dwaas was hij geweest om in den laatsten nacht de waarde dezer edele tooneelspeelster, die als vrouw alle bekoorlijkheid voor hem verloren had, ook als model voor zijn Arachne, zóó te overschatten! Hij zou zijn reine vriendin nog liever onder de oogen komen met leelijke vlekken op zijn kleed, dan met de begeerte naar die Thracische vrouw in zijn hart.

De eerste blik op Daphne's lief gezicht, en de eerste groet waarmede zij hem ontving, deden hem zien dat hij datgene bij haar zou vinden, waarnaar hij zoo vurig verlangde.

Eenvoudig en openhartig verweet zij hem, dat hij haar den vorigen dag tot aan de grens der onwellevendheid toe, verwaarloosd had, doch in deze aanklacht lag geen zweem van bitterheid of wrok; ook deed zij Hermon niet veel tijd verliezen met zijne verontschuldiging, en verblijdde hem al spoedig met haar vrijspraak.

Wat Chrysilla, hare gezellin, betrof, had Daphne den wispelturigen kunstenaar langer op vergeving moeten laten wachten. Wel mengde de voorzichtige vrouw zich later niet meer in het

gesprek, maar terwijl zij met veel handigheid franje zat te knoopen aan een zelfgeweven doek, hield zij hare beschermeling voortdurend in het oog. Ter wille van haar gunsteling Philotas was het goed, indien Daphne wist, dat zij werd bespied.

Chrysilla kende het leven, en wist dat Eros zich nooit eigenmachtiger in den omgang van jonge menschen mengt, dan wanneer zij elkander, na lange scheiding, iets, wat het ook zij, te vergeven hebben.

Intusschen ontging haar menig woord, dat zij samen wisselden, doordat zij zacht spraken, en het zeer warm was in de tent. Telkens weder deed de vermoeidheid, veroorzaakt door een doorwaakten nacht, het niet meer jonge, maar altijd nog schoone hoofd met het ongerimpelde gelaat, plotseling op de borst zinken, en dan op eens weder oprichten.

Noch Daphne, noch Hermon lette op haar. De eerste had den beeldhouwer dadelijk aangezien dat hem iets drukte, en hij liet haar niet lang daarnaar raden. Hij was immers gekomen om zijn hart aan haar uit te storten, en door hare vriendelijkheid maakte zij hem dat gemakkelijk.

Eerst vroeg zij, waarom hij niet op het ochtendmaal van de Pelusiniërs gekomen was.

»Omdat ik heden niet bij de blijden behoor," gaf hij ten antwoord.

»Alweder ontevreden met uw lot?"

»Tot tevredenheid heeft het mij in den laatsten tijd weinig aanleiding gegeven."

»Zeg, in plaats van »lot", de ver vooruitziende zorg der Goden, dan zal alles wat u overkomt minder uw misnoegen wekken!"

»Laten wij ons bij de stervelingen bepalen, wat ik u bidden mag."

»Goed. Uwe Demeter bevredigt u niet volkomen."

Een mismoedig schouderophalen was het eenige antwoord.

»Welnu, werk dan met dubbelen ijver aan uwe Arachne."

»En dat terwijl het eene model, waarop ik hoopte, zich terug getrokken heeft, en ik zelf vervreemd ben van het andere."

»Van Althea?" vroeg zij in spanning, en hij knikte toestemmend.

Zij klapte verheugd in de handen, en riep zoo luid, dat Vrouw Chrysilla's hoofd zich eensklaps ophief: »Zóó moest het gaan! O Hermon, wat ik heb mij ongerust gemaakt! Toen die vreeselijke vrouw de verandering in een spin zoo akelig juist voorstelde, dacht ik: nu zal Hermon meenen, dat dit het ware, en daarom het rechte is. Ik liet mij zelve immers ook bij de vertooning bedriegen. Maar, eeuwige Goden! welk een pijnlijk gevoel overmeesterde mij, toen ik mij die Arachne in marmer, of in goud en elpenbeen voorstelde!"

»Dat spreekt van zelf!" antwoordde hij gekrenkt. »De behoefte aan schoonheid, waaraan gij allen toegeeft, zou van zulk een werk niet veel te verwachten hebben."

»Neen, neen, neen!" viel Daphne hier in, luider dan anders hare gewoonte was, en met den vurigen wensch, hem te overtuigen. »Juist omdat ik mij verplaats op uw standpunt en in uw streven, zag ik het gevaar in. O Hermon! Alles wat er zoo spookachtig uitzag bij het flikkerend licht der lampen en pekpannen, terwijl het onweer opkwam: die haarvlechten, die uitgespreide vingers, die verschrikte, opengesperde, waterig-blauwe oogen — voelt gij niet zelf hoe op het effekt berekend en weinig natuurlijk dat alles was? Die geheele verandering was een handige tooneelvertooning, en anders niets. Maar wat zou er voor den kalmen beschouwer, en in het waarachtig reine licht van den, van alle bedrog afkeerigen Apollo, van die Arachne worden? En als ik mij haar in marmer, of goud en elpenbeen bewerkt, voorstel! — Schoonheid? Wie zou bij de bewegelijke, rusteloos arbeidende weefster, de sterfelijke dochter van een nijveren purperverwer, de rustige, verkwikkelijke bevalligheid van goddelijke vrouwen verwachten? Ik ben zelve ten minste niet dwaas, noch onrechtvaardig genoeg, om dat te doen. Zoo veel of weinig schoonheid Althea bezit, zou mij voor de Arachne volkomen genoeg zijn. Maar als ik mij een plastisch kunstgewrocht voorstel, getrouw naar het model van gisteren avond — dan zou zelfs ik, die toch mijne oogen open heb, en gaarne luister naar een rijper oordeel dan het mijne, bij de beschouwing daarvan denken: dit beeld heeft de kunstenaar van het tooneel;

stellig niet van de natuur. Dit zou ik, oningewijde, zeggen. En dan de adepten! De Koning met zijn kennersblik, en zijn fijnen smaak, mijn vader en de overige aangestelde kunstrechters, hoeveel scherper nog zouden zij dat opmerken en in het licht weten te stellen!"

Zij hield op, want Hermon was bleek geworden. Verrast bemerkte zij de diepe uitwerking, die het eerlijk uitspreken van hare overtuiging, op den anders zoo zelfstandigen, tot tegenspraak geneigden kunstenaar had. Zonder twijfel verontrustte hem haar oordeel, ja misschien had het hem overtuigd. Tegelijk echter vertoonde zich zulk een bitter gevoel van misnoegen in zijne trekken, dat zij, wel verre van zich over deze onverwachte overwinning te verheugen, hem als een liefderijke zuster over den arm streek en zeide: »Gij hebt nog niet eens tijd gehad om u rustig in te denken wat ons gisteren allen heeft verblind — u zelf het meest," voegde zij er zachter bij.

»Maar nu," mompelde hij dof, half tot zichzelven, half tot haar, »zie ik dubbel helder. Dicht bij het lang gedroomde succes — mislukking en bittere teleurstelling."

Met den welgemeenden wensch hem te troosten, riep zij uit: »Als dit »dubbel" op uw voltooiden arbeid en tegelijk op de Arachne betrekking heeft, dan wacht u misschien een heerlijke verrassing; want Myrtilos beoordeelt uwe Demeter veel gunstiger dan gij zelf deedt, en hij heeft mij ook verraden, op wie zij gelijkt!"

Bij deze woorden bloosde zij, en terwijl zijn somber gelaat zich een weinig verhelderde, ging zij met vuur voort: »Wat Arachne betreft — wat gij zoo ijverig najaagt; wat zoo geschikt is voor uw schoon, echt mannelijk talent, en zoo wonderbaar past in de richting, die uwe kunst nu eenmaal ingeslagen heeft, dat zal en moet u gelukken! Aan het rechte model zal het u ook niet ontbreken. In Althea hadt gij het niet gevonden, neen, zeker niet! O, kon ik u maar duidelijk maken, hoe weinig zij, aan wie alles nagemaakt is, juist voor u past — voor uwe kunst, uw maar al te forsche kracht, uw streven naar waarheid....!"

»Gij haat haar," riep hij tegenstrevend uit. Maar nu liet zij

de kalme gematigdheid varen, en de anders zoo zachte grijze oogen fonkelden hem tegen, toen zij antwoordde: »Ja, en nog eens ja! Ik haat haar uit het diepst mijner ziel, en ik ben daar blijde om. Reeds lang had ik tegen haar, maar sinds gisteren verafschuw ik haar als de spin, waaraan zij zich gelijk kan maken, als slangen, padden, de leugen en de zonde."

Zóó had Hermon de vreedzame dochter van zijn oom nog nooit gezien. Wat deze goedaardige natuur zoo ongelijk aan zichzelve maakte, kon slechts liefde en jaloerschheid vereenigd zijn, en terwijl zijn blik hing aan haar gelaat, dat hem op dit oogenblik even schoon voorkwam als dat der tot den strijd gewapende Pallas Athene, luisterde hij met ademlooze belangstelling, toen zij vervolgde: »De moorddadige spin had u reeds half in haar web gevangen. Onze huisbewaarder Gras heeft het gezien, hoe zij u, onder het onweder, naar buiten lokte om u, terwijl Zeus toornde, bloot te stellen aan de woede der andere Goden, en de minachting van alle welgezinden. Want wie zich aan haar overgeeft, dien stort zij in het verderf; dien zuigt zij, als de begeerige Harpijen, het merg uit de beenderen, en al wat er edels in hem is, uit de ziel."

»Maar Daphne," liet zich hier Vrouw Chrysilla hooren, terwijl zij verschrikt uit hare kussens oprees, »moet ik u herinneren aan het maat-houden, dat de Grieken onderscheidt van de Barbaren, en vooral de Helleensche vrouw . . . ."

Doch Daphne viel haar knorrig in de rede: »Wie die maat in het oog houdt in den strijd tegen het booze, die is reeds halverwege tot die zijde overgegaan. Hoe lang is het geleden, dat zij ook den beklagenswaardigen Menander, den jongen gemaal van mijn arme Ismene, te gronde heeft gericht. Gij hebt hen beiden gekend, Hermon. Hier zult gij trouwens nooit hebben gehoord, hoe zij hem heeft afgetrokken van zijn vrouw en haar lieftallig dochtertje, dat mijn naam draagt. Zij heeft den rampzalige op een schip gelokt, en hem toen, na één maand, ter wille van een ander, weer verstooten. Thans is hij weder bij de zijnen, maar hij ziet Ismene aan voor het beeld uit den tempel van Isis, dat levend geworden is, en spreken kan. Zijn geest is

geheel verward, en toen ik hem zag, was het alsof ik het bestierf van ontzetting en medelijden. Thans gaat zij met Proklos mede naar huis, en daar haar weg over Pelusium voert, sloot zij zich bij onze vrienden aan, en dringt zich door hen, ook bij ons in. Wat geeft zij om haar ouden reisgenoot? Maar gij Hermon, gij zijt het op wien zij het nu heeft voorzien. Nog zoo even, toen mijne oogen dicht gevallen waren.... Doch neen! niet slechts in den droom, maar voortdurend zie ik die afschuwelijke grijze draden voor mij fladderen, die uitgaan van die, op buit beluste spin, en die het licht voor mij verduisteren."

Zij hield op, want de kamervrouw Stephanion kwam bezoek aandienen, en tegelijk hoorde zij daar buiten stemmen. Het vroolijke gezelschap van het ochtendmaal bij den kommandant van Pelusium kwam de tent binnen.

Ook Althea bevond zich onder de gasten, doch zij sloeg weinig acht op Hermon.

De grammateus Proklos, haar mededinger in de gunst van Koningin Arsinoë, deed weder zijn recht als reisgezel gelden, en zij gaf hem duidelijk te kennen, dat de onderscheiding die hij haar bewees, haar aangenaam was.

Daarbij waren hare levendige, lichtblauwe oogen overal tegelijk, en niets van hetgeen om haar heen gebeurde, ontging haar.

Toen zij Daphne begroette, merkte zij op, dat hare wangen, onder het gesprek met Hermon, zich hadden gekleurd.

Hoe verlegen en terughoudend bejegende de kunstenaar thans de dochter van zijn oom, met wie hij nog den vorigen dag even gemeenzaam als met een zuster had omgegaan! Wat was deze groote, sterke man en oorspronkelijke kunstenaar toch kortzichtig, en een stumper in de kunst van veinzen!

Een vol kwartier had hij, bij het Dionysos-feest, haar, Althea, als een kind op zijn armen gedragen, en niettegenstaande zijn scherp beeldhouwersoog, herkende hij haar toch niet! Wat konden verf en een veranderde manier van doen, al niet uitwerken!

Of was de herinnering aan die dolle opwinding toch weder in hem opgedoemd, en was zijne schuchterheid daaraan toe te schrijven? Als hij eens wist, dat hare gezellin, de Milesische

Nanno, die hij, tegelijk met haar, te Kanopus op oesterpasteien had onthaald, nadat zij aan haar jongen schoonen feestgenoot was ontsnapt, de Koningin Arsinoë zelve was geweest! — Eens zou zij hem dat toch nog mededeelen, als hij haar eindelijk herkende.

Dat zou hij nu toch nog niet hebben gedaan? Hij had alleen maar onthouden wat zij hem den vorigen dag had verraden, en veronachtzaamde haar nu, om Daphne. Zóó zou het wel zijn. De wangen van het meisje waren immers, toen zij binnenkwam, zoo gloeiend geweest?

Het was Archias' dochter, zij alleen, die zich tusschen haar en den beeldhouwer plaatste, en zij, dwaze die zij was, had zelf Hermon op haar opmerkzaam gemaakt.

Doch wat deed het er toe! Hij had haar noodig voor zijne Arachne, en, het mocht gaan zooals het wilde, zij behoefde maar een hand uit te steken, om hem, als zij te Alexandrië geen betere verstrooiing vond, tot zich te trekken. Nu wilde zij hem enkel bang maken, dat zijn beste model hem haar gunst onttrekken zou.

Bovendien was het niet mogelijk onder de oogen van Philippos en zijne ouderwetsche gemalin, het vermakelijke spel met hem weder te vernieuwen. Het beste was, hem voor later te bewaren.

Vroolijk, en zonder Hermon te naderen, nam zij, aan Proklos' zijde, deel aan het algemeen gesprek, doch toen ook Myrtilos en Philemon zich bij de anderen hadden gevoegd, en Daphne er in had toegestemd, dien avond Philippos en zijn gemalin te volgen, om in den helderen maneschijn, na eerst gezamentlijk een offer aan Selene gebracht te hebben, naar Pelusium te zeilen, verzocht Althea den grammateus, haar naar buiten te brengen.

Doch eerst liet zij, terwijl zij Hermon voorbijging, haar waaier van struisveeren vallen, en toen hij dien opraapte, fluisterde zij hem, met een veelbeteekenenden blik op Daphne, in het oor: »Ik zie, dat men zich spoedig genoeg ten nutte maakt, wat men van haar hart heeft gehoord."

Daarop lachte zij hardop, en vervolgde luid genoeg om door haar begeleider te worden verstaan: »Gisteren hield onze jonge kunstenaar daar ginds vol, dat de Muze den overvloed mijdt; maar de voortbrengselen van zijn rijken vriend Myrtilos waren in tegenspraak daarmede, en hij is bliksemsnel van meening veranderd."

»Als die snelle omkeer maar liever plaats had op den weg, dien zijn kunst uitgaat!" antwoordde Proklos, voor haar alleen hoorbaar.

Hiermede verlieten beiden de tent, en Hermon loosde een zucht van verlichting, terwijl hij hen nastaarde.

Dus dacht zij het allerlaagste van hem, en het vonnis, dat Daphne over haar had geveld, was zeker niet te streng. Hij behoefde hare aantrekkingskracht nu niet meer te vreezen, ofschoon hij nu, bij het wederzien, nog beter de macht begreep, die zij eerst op hem uitgeoefend had. In ieder geval was elke beweging van haar buigzame gestalte van volmaakte, zijn kunstenaarsoog boeiende, gratie. Alleen in haar blik lag, als die niet om liefde vroeg, iets doorborends, en haar fijne lippen hadden bij haar snoode beschuldiging, de ietwat puntige tanden doen zien op eene wijze, die hem deden denken aan de wolvin, onder de wilde dieren van den Koning in den tuin van het Paneum, en zooals die de lippen optrok, wanneer iemand haar hok naderde.

Daphne had goed gezien. Als model voor Arachne zou Ledscha oneindig beter zijn geweest.

Aan dat trotsche persoontje was alles even ongekunsteld en oorspronkelijk, als het bij Althea het tegenovergestelde was. Bovendien behoorde bij een Biamietische vrouw strenge preutschheid even goed als haar en handen, en toch — van welk een brandenden hartstocht had hij hare oogen zien gloeien!

Het lang gezochte model had hij in Ledscha, die in zooveel dingen op Arachne geleek, gevonden. Dwaas die hij was, om dat te laten varen, ten gevalle van een plotselinge, en nog wel valsche opwelling van een oogenblik!

Sedert Myrtilos zich weder in zijn nabijheid bevond, was Hermon bijzonder bezig met de opgaaf voor zijn kunstwerk, en

steeds luider riep een inwendige stem hem toe, dat het welslagen van zijn arbeid enkel van Ledscha afhing. Hij moest beproeven, haar als model zijner Arachne terug te krijgen!

Doch terwijl hij er over nadacht, hoe hij dat aanleggen zou, maakte een heerlijk gevoel van welbehagen zich van hem meester, als Daphne hem toesprak, of ook maar haar blik den zijnen ontmoette.

In het begin was hij in levendig gesprek geweest met de oude vrienden van zijn vader, en vooral met Vrouw Thyone. Het was hem daardoor niet gemakkelijk geweest, standvastig te blijven, toen zij hem op hare opene, welwillend-opgeruimde manier trachtte over te halen, met haar en de anderen mede naar Pelusium te gaan. Toch was het hem gelukt de uitnoodiging van het waardige paar af te slaan. Doch toen hij zag hoe Philotas, wiens gelijkenis met den Koning, zijn neef, door een der officieren niet ten onrechte opgemerkt werd, steeds ijveriger aan Daphne het hof maakte, en hoorde hoe hij ook door Philippos tot den nachtelijken tocht genoodigd werd, begon hij ongerust te worden en verheelde zich niet, dat het misnoegen, dat hij hoe langer hoe duidelijker voelde, voortsproot uit de vrees, dat zijn vriendin hem door dien aanzienlijken jongeling zou ontstolen worden.

Dat was jaloerschheid, en waar die zoo hevig was ontbrand, kon de liefde onmogelijk ontbreken. Daarentegen — als Eros' pijl hem werkelijk getroffen had, hoe kon hij dan nog zulk een smachtend verlangen naar Ledscha koesteren, dat hij eindelijk zelfs een plan maakte om haar te zien?

Zoodra de gasten Tennis verlaten zouden hebben, wilde hij het Biamietische meisje weder opzoeken.

Hij had dit voornemen reeds in stilte aan Myrtilos te kennen gegeven, toen hij Daphne's gezellin tot Vrouw Thyone hoorde zeggen: »Philotas gaat mede, en als de machtige zoon van Aphrodite mijn offer aanneemt, dan worden zij het op dezen tocht samen ééns."

Onwillekeurig zag hij bij deze woorden het voor elkander bestemde paar aan, en ontwaarde hoe Daphne, toen de jonge

Macedoniër haar iets toefluisterde, blozend den blik naar den grond sloeg.

Nu steeg ook hem het bloed naar de wangen, en toen hij kort daarna aan zijne vriendin vroeg, of zijn gezelschap haar aangenaam zou zijn, en zij dit levendig bevestigde, toonde hij zich bereid, den tocht naar Pelusium mede te maken.

Nog nooit hadden Daphne's oogen hem zoo blijde en dankbaar tegengestraald als nu.

Althea had gelijk. Zij moest hem wel beminnen, en het was alsof deze zekerheid een nieuwe ster van geluk deed opgaan in zijn verduisterde ziel.

Als Philotas meende, dat hij Archias' dochter als een rijpe vrucht van den boom kon plukken, dan vergiste hij zich.

Hij begreep zichzelf niet goed, doch voelde alleen zeer duidelijk, dat hij Daphne onmogelijk aan een ander kon afstaan, en dat hij twaalf Ledscha's voor haar zou geven. En toch verwachtte hij van deze laatste zooveel voor zijn kunst, die hem tot nu toe boven alles was gegaan.

Wat hij te Tennis nog te doen had, kon hij wel aan zijn nauwgezetten Bias, aan Myrtilos en aan zijn slaven overlaten. Als hij ooit weder in de weversstad terugkwam, dan zou hij ernstig trachten de beleediging, die hij Ledscha had aangedaan, weer goed te maken, en als het kon, hare vergiffenis te erlangen.

Slechts één ding hield hem terug, en dat was de zorg voor zijn vriend, die bepaald weigerde, bij nacht de reis te doen.

Hij had aan zijn oom Archias beloofd, als een broeder voor hem te zorgen, en zijn eigen goede hart gebood hem bij hem te blijven, en hem niet over te laten aan de verpleging van zijn bekwamen, doch hoogst onvertrouwbaren kamerdienaar, nadat het in den laatsten nacht weder gebleken was, aan welke hevige aanvallen van zijn kwaal hij somtijds nog was blootgesteld.

Myrtilos verzocht hem dringend zich niet om zijnentwil een genoegen te ontzeggen, dat hij zelf slechts al te gaarne zou hebben gedeeld. Met de verzending der standbeelden was geen haast. En wat hemzelven betrof, niets was hem juist nu welkomer dan de volkomen rust van zijn dierbare eenzaamheid, die, zooals

Hermon wist, hem liever was dan de vroolijkste omgang met anderen.

Bovendien was er op het oogenblik niets voor hem te vreezen. Het onweer had de lucht gezuiverd, en in dit land, dat zoo arm aan regen was, was het niet zoo spoedig weder te verwachten. Bij zonnig weder had hij zich hier altijd goed bevonden. Stormen, die hem vooral veel kwaad deden, waren hier in dit jaargetijde nooit.

In stilte juichte Myrtilos Hermon's vertrek toe, omdat de slaaf Bias hem had gezegd, welke gevaren zijn heer hier bedreigden van de zijde van den vertoornden Biamietischen echtgenoot.

Ten laatste wendde Myrtilos zich tot het overige gezelschap, en verzocht hen, Hermon niet zoo spoedig uit Pelusium te laten vertrekken.

Toen hij bij het afscheid met zijn vriend alleen was, trok hij hem naar zich toe, en zeide, op hartelijker toon dan anders: »Gij weet, dat het scheiden uit dit leven mij niet veel moeite kost, maar het zou mij nog gemakkelijker vallen, wanneer ik u geheel onbezorgd kon achterlaten. Dat zou het geval zijn, indien de lijkzang, die weldra bij mijn graf gezongen zal worden, nog werd voorafgegaan door de Hymeneën bij uw huwelijk met Daphne. Eerst sinds gisteren heb ik de zekerheid, dat zij u liefheeft, en hoe veel goeds gij ook hebt, het beste zijt gij aan haar verschuldigd."

Hermon drukte hem met onstuimige teederheid in de armen, en bekende hem, dat ook hij zich onwederstaanbaar tot Daphne aangetrokken gevoelde, doch Myrtilos moest, in plaats van een vroegtijdigen dood, liever volkomen herstel verwachten. Daarop reikte hij hem de hand, die zijn vriend lang in de zijne hield, en toen ernstig zeide: »Nu nog één openhartig woord: eene Arachne naar het beeld van Althea, zooals zij dat gisteren avond vertoonde, zou uw verleden als kunstenaar in het aangezicht slaan. Niemand heeft zich, van de dagen van Rhodos af, sterker gekant tegen alles wat nabootsing is, dan gij, en dat is het juist, wat ik zoo in u waardeer. Maar als gij nu die Arachne op het voetstuk tot model gingt gebruiken, wat zou dat dan anders zijn, dan

aan de wereld toonen, niet hoe zich Hermon, maar hoe Althea de jammerlijke verandering voorstelt. Al trekt Ledscha zich terug — houd u toch aan haar. Dat beeld leeft voort in uwe ziel. Kweek dat aan, bevrijd het van al het overtollige, verbeter wat er aan ontbreekt, beziel het met de idee der rustelooze kunstenares, der spotachtige, ingebeelde, sterfelijke vrouw, die als weefster der weefsters, eindigde in het dierenrijk, zooals gij mij haar zoo dikwijls hebt weten te beschrijven! — Dan, oude vriend, zult gij trouw blijven aan uzelven, en daarom ook aan de hoogere waarheid, waarnaar ieder, die het ernstig meent, streeft. En ik zeg u; er zal in Griekenland — mijzelven medegerekend — niemand zijn, die hamer en beitel hanteert, die u den prijs zou kunnen betwisten."

HOOFDSTUK XV.

Toen de zon den westelijken horizont naderde, scheepten de reizigers zich in.

Lichte nevelen omsluierden het schitterende oog der Godin van den hemel. Het bloed der strijdende geesten van het licht en van de duisternis, dat anders bij het scheiden van den grooten zonnegod het Westen van Egypte purper kleurde, was ditmaal niet zichtbaar.

De zwoele lucht was vochtig en drukkend, en de ervaren oude Philippos, die reeds onder den eersten Ptolemeus een aanzienlijke vloot onder zijn bevel had gehad, deelde het gevoelen van den stuurman, toen deze op enkele donkere wolkjes onder de zilverlichte laagwolk wees, en de vrees uitsprak, dat Selene in dien nacht den weg van het schip niet verlichten zou.

Intusschen hadden de opvarenden, vóór hun vertrek, een offer gebracht aan de, uit schuim geboren Aphrodite van Cyprus, en aan de Dioscuren, de beschermers der zeevaart, en het gesprek werd met de meeste opgewektheid voortgezet.

In de haven der naburige kuststad Tanis gingen zij over op het prachtige schip van den kommandant, een der grootste en fraaiste van de Koninklijke vloot, waar zij met een maaltijd werden opgewacht.

De rustbedden stonden op het verhoogde achterdek, en de zee was even glad als de zilveren schotels, waarop de spijzen werden rondgediend.

Ofschoon de drukkende, broeiend warme lucht door geen windje werd bewogen, deden de drie lange dubbele rijen roeiers in het ruim van het schip, dit toch snel voortgaan, en als er geen tegenwind kwam, dan zou het in de haven van Pelusium binnenloopen, eer men den laatsten beker leeggedronken had.

Spoedig na de afvaart bleek dan ook, dat de kapitein van het kleine schip zich in zijn veronderstelling bedrogen had, want de maan brak zegevierend door de zwarte wolken, en haar helderwitte schijf was alleen maar omlijst door een breeden, zachtschemerenden kring.

Velen der gasten smachtten naar een koeler lucht, doch toen de gemengde wijn de droge tongen bevochtigd had, kreeg ook het gesprek nieuw leven.

Ieder droeg daartoe het zijne bij, want men wilde Philippos en zijne gemalin overreden, om ook weder eens Alexandrië te bezoeken, en dáár eenigen tijd de veelgewaardeerde gasten te zijn van Daphne, in het huis van haar vader, of van Philotas, in zijn paleis. De laatste betwistte namelijk die eer, in scherts, en toch met allerlei argumenten, aan den afwezigen Archias.

Sedert vele jaren was de oude krijgsman niet in de hoofdstad geweest — hijzelf wist alleen waarom. Thans was er gras gegroeid over de daad, die zijne verontwaardiging had gewekt, en over de ondervonden beleediging, en daar zijn leeftijd reeds vier jaren de zeventig voorbij was, had hij het voornemen opgevat den bevelhebber op nieuw te verzoeken om ontslag uit den dienst, wat hem reeds meermalen door den monarch geweigerd was. Dan zou hij als vrij man weder naar de residentie gaan, die hij, in zijn tegenwoordige positie, zoo lang had vermeden.

Vrouw Thyone vond het wel is waar, de jeugdige kloekheid van haar gemaal in aanmerking genomen, nog niet den tijd voor zulk een stap, doch de reis naar Alexandrië was ook overeenkomstig haar eigen wensch.

De grammateus Proklos nam ijverig hare partij. De zeer

kundige man, die als opperpriester van Apollo ook gaarne een onderwijzenden toon aansloeg, merkte op hoe de ervaring leerde, dat mannen als Philippos, wanneer zij alleen om het aantal hunner levensjaren den dienst van den staat verlieten, zich ongelukkig voelden, en even als een ongebruikte ploegschaar, weldra verroestten. — Wat zij dan misten, en zoo zou het ook Philippos gaan, was niet alleen een bezigheid, die gemakkelijk door een andere te vervangen was, maar vooral de gewoonte om te bevelen. De man, aan wiens wil duizenden zich hadden onderworpen, kreeg licht een gevoel alsof hij gedaald was, wanneer hij niemand meer had om hem te gehoorzamen, dan een paar dozijn slaven en zijn eigen vrouw.

Dit gezegde maakte de vroolijkheid van Philippos gaande, want hij beweerde dat de Macedonische getrouwde vrouwen alle mogelijke goede eigenschappen hadden, behalve de gehoorzaamheid. Vrouw Thyone verzekerde daarentegen, dat zij in haar meer dan veertigjarig huwelijk, haar gemaal zóó had gewend aan haar volkomen gedweeheid, dat hij die nu niet eens meer bespeurde. Als Philippos haar den volgenden dag beval, het geriefelijke paleis te Pelusium te verlaten, om hem te volgen naar Alexandrië, waar zij in het geheel geen eigen tehuis bezaten, dan zou hij eens zien, hoe gaarne zij hem gehoorzaamde.

Daarbij flikkerden hem hare heldere oogen uit de diepe kassen in het gerimpelde gezicht, zoo vroolijk tegen, dat hij haar schertsend met den vinger dreigde, en het hem was aan te zien welk een schik hij had in de woorden van zijn oude levensgezellin.

Toch bleef hij bij zijn plan, Alexandrië niet weder te betreden, eer hij zijn ambt had nedergelegd. Dit was echter in den eersten tijd onmogelijk te vergen, daar hij juist op dit oogenblik als met ketenen en banden in de gewichtige grensvesting vastgehouden werd. Bovendien zou er, sedert den dood van zijn dierbaren, ouden strijdmakker en gebieder, den overleden Koning, wel niet zoo heel veel veranderd zijn in de hoofdstad.

Deze bewering lokte een storm van tegenwerpingen uit, en ook de jongere officieren, die anders in tegenwoordigheid van

de veldheeren zelfbeheersching in acht namen, verhieven hunne stem om te verzekeren, dat ook zij in de bloeiende residentie, hunne oogen uitgekeken hadden.

Het was nog geen zestig jaar geleden, dat Philippos als zeventienjarig jongeling bij hare stichting tegenwoordig was geweest.

Zijn vader, die in het leger van Alexander den Grooten een ruiterafdeeling had aangevoerd, had den sterken jongen destijds naar Egypte laten komen, om hem in den krijgsdienst in te wijden. De wereldveroveraar zelf had hem, als een jongen Macedoniër van goeden huize, het corps der Hetairoi aangewezen, en nog straalden de oogen van den frisschen grijsaard, wanneer hij met jeugdige geestdrift van den goddelijken overwinnaar sprak, die zich bij die gelegenheid verwaardigd had, hem aan te spreken, en hem daarbij met zijn helderziende, en toch zoo zachte, vochtig blauwe oogen, onderzoekend en aanmoedigend aangekeken, en hem de hand toegestoken had.

»Dat," riep hij uit, »geeft aan deze ruwe rechterhand voor mij haar waarde. — Dikwijls, wanneer zij in Azië, in het heete Indië, en later ook hier, werd verwond, of door uitputting bijna haar dienst geweigerd had, riep een Genius mij toe: »Vergeet niet, dat Hij haar heeft aangeraakt," — en dan stroomde alsof ik edelen bybloswijn gedronken had, het heete bloed uit mijn hart naar de verlamde hand, en ik gebruikte haar weder, en vond haar dubbel gesterkt, en zijne aanraking waardig. Weet dit, jonge lieden! een lieveling der Goden als hij was, gezien te hebben, maakt ons grooter. Het leert ons, hoe het ook ons stervelingen vergund is, den onsterfelijken te gelijken. Thans heeft hij immers ook zijn plaats onder de Goden, en zoo één, dan zullen de bewoners van den Olympus hem met vreugde in hun midden hebben opgenomen. Wie aan de daden van zulk een éénige deelgenomen heeft, die neemt ook een stukje van zijn roem mede door het leven, en in het graf. Wien Hij, zooals hij het mij deed, de hand drukte, die gevoelt zich als gewijd, en alles wat klein en laag is, glijdt langs hem heen, als het water langs het gezalfde lichaam des worstelaars. Daarom prijs

ik mijzelven gelukkig boven duizenden, en indien er iets is, dat mij bewegen zou naar Alexandrië te gaan, dan is het de begeerte nog eens zijn lijk aan te raken. Dat nog eens te doen, vóór mijn dood, is mijn vurigste wensch."

»Vervul dien dan!" riep Vrouw Thyone ongeduldig uit; doch de grammateus Proklos keerde zich tot haar, en zeide, na een vluchtigen blik met Althea gewisseld te hebben: »Gij weet wel, eerwaardige vriendin, dat Koningin Arsinoë, die uw doorluchtigen gemaal zeer hoog acht, reeds besloten had hem in de hoofdstad tot priester van Alexander aan te stellen. In deze waardigheid zou hij, wel is waar den zwaren post van bestierder der gezamentlijke inkomsten van alle tempels in Egypte op zijn schouders krijgen, maar daarvoor zou hij dan ook het stoffelijk overschot van zijn heer altijd in zijne nabijheid hebben, en de bewaker daarvan mogen zijn. Het is zeker geen geheim voor u, op wiens invloed de wensch der Koningin is afgestuit."

»Gij vergist u," antwoordde Philippos ernstig. »Van deze zaak is mij niet het geringste ter oore gekomen, en dat is ook goed."

»Onmogelijk," viel Althea hem in de rede. »Er werd in het koninklijk paleis immers wekenlang van niets anders gesproken. Koningin Arsinoë is, sedert zij, bij hare terugkomst uit Thracië uw gast is geweest, werkelijk bekoord van uw held, Vrouw Thyone. Word er maar niet jaloersch van! En daarom heeft zij haar wensch, hem in de hoofdstad als Alexanderpriester te zien, nog niet opgegeven. Zij vindt het niet meer dan billijk, dat de oude krijgsmakker van den grootste onder de grooten de hoogste plaats na haar gemaal bekleedt, in de stad aan welker stichting hij deelgenomen heeft. Ook van u spreekt Arsinoë met al de warmte, waarvoor haar gevoelig hart vatbaar is."

»Dat is even vleiend als verrassend voor mij," hernam Vrouw Thyone. »Wat wij te Pelusium voor haar gedaan hebben, was niets meer, dan wat wij aan de gemalin des Konings verschuldigd waren. Maar het is niet zoo zeer het Hof, dat mij naar de hoofdstad trekt. Gij hebt het immers gehoord, hoe gelukkig Philippos zou zijn, als hij bij het graf van Alexander voortdurend zou kunnen denken aan zijn goddelijken heer."

»En," voegde Daphne er bij, »hoe verbaasd zult gij zijn, als gij het »Soma" [1]) wederziet, met den gouden zerk, waarin het lijk van den grooten man rust, dien de gelukkige Philippos heeft geholpen de wereld te veroveren, en wel in zijn tegenwoordige gedaante."

»Gij spot!" viel de oude krijgsman uit. »Ik hielp hem slechts zooals een druppel den stroom helpt het molenrad te wentelen. Doch wat zijn overschot aangaat — ik leidde inderdaad den optocht, die het naar Memphis, en van daar naar Alexandrië bracht. Toen was het mij in het Soma ook nog vergund, een godsdienstige rede te houden. Ik voelde mij daarbij, alsof ik hem weder met deze oogen aanzag. — Juist zooals hij toenmaals was, in het Egyptische schippersdorp Rhakotis, dat hij in uw heerlijk Alexandrië herschiep. Welk een jongeling! Zelfs dat wat anderen misvormen zou, strekte hem tot sieraad. Zijn sterke hals, die het goddelijke hoofd droeg, was een weinig gebogen, — maar hoe goed stond hem dat, wanneer hij zich zoo vol goedertierenheid tot anderen richtte! Men merkte het nauwelijks op, en toch had het iets van het buigen van een smeekeling, en zette den wensch, dien hij uitsprak, een onweerstaanbare kracht bij. Als hij zich rechtop hield, dan kon zelfs de scherpste blik het niet bespeuren. Mocht hij mij nog eenmaal zóó verschijnen! Het gebouw, dat den gouden zerk omgeeft, was trouwens bij ons vertrek zoo goed als voltooid."

»Maar de beelden, de reliëfs en mozaïekwerken ontbraken nog," verzekerde Hermon. »Die zijn van Lysippos, Euphranor en andere groote meesters, — de schilderijen van niemand minder dan Apelles, en van Antiphilus en Nikias. Slechts de echte genieën mochten er aan medewerken, en de ten strijd trekkende Ares, dien onze Myrtilos schiep, mag onder de overige kunstwerken meetellen! De graftombe is pas drie jaren geleden voltooid."

»In denzelfden tijd als het Paneum," voegde Philotas er bij, en

---

[1]) Soma „het lichaam". Het grafmonument, waarin het lijk van den veroveraar te Alexandrië was bijgezet.

Althea zeide, terwijl zij voor den ouden held haar beker ophief: »Als gij, naar wij hopen, zeer spoedig, uw verblijf neemt in het Koninklijk paleis van uwe gekroonde vereerster Arsinoë, dan neem ik uw geleide op mij."

»Die taak," bracht Daphne bedaard in het midden, »werd door Vrouw Thyone reeds aan mij opgedragen."

»En gelooft gij dan," vroeg de andere, met een schamperen lach, »dat in dit geval gehoorzaamheid de plicht van den man is?"

»Dat zou slechts de bevestiging van een verstandige keus zijn," antwoordde Philippos, dien de vleierij van het Thracische meisje onaangenaam aandeed.

Vrouw Thyone was haar evenmin genegen, en bij die scherpe opmerking had zij haar misnoegd aangezien. Nu keerde zij zich weder tot Daphne, en haar leelijk gezicht kreeg zijn beminnelijke uitdrukking weder, toen zij tot haar zeide: »Eigenlijk hebben wij uw vader beloofd, ons door hem den weg te laten wijzen, kind. — Doch wij zijn helaas nog niet in Alexandrië, noch in het Paneum."

»Maar morgen," verzekerde Hermon, »zoudt gij er heengaan, indien het ons gelukte, u treffend genoeg af te schilderen wat u daar wacht. Er is maar één Alexandrië, en geen stad op aarde kan een heerlijker tooneel aanbieden, dan dat, hetwelk men van den berg in den Paneumtuin geniet."

»Dat is de waarheid," beaamde de jonge hipparch, die te Athene had gestudeerd. »Ik heb op de Akropolis gestaan, en het voorrecht gehad Rhodos en Milete te bezoeken...."

»En daar," riep Proklos uit, »hebt gij niets schooners gezien. Datzelfde hebben ook de aanzienlijke Romeinsche afgezanten gezegd, die ons onlangs verlieten. Het waren onpartijdige mannen, want het gezicht uit het Kapitool op hunne aangroeiende stad mag ook gezien worden. Toen ik op bevel van den Koning aan de Tiber kwam, werd ik door vele dingen verrast; — maar als geheel.... hoe zou ik de beide steden vergelijken? Het oude Rome, met zijn geduchte krijgsmacht: een Barbaar, die pas begint, zich een fijnere bschaving eigen te maken; — en Alexandrië: een voorname, rijke Helleen, die zooals gij, jonge

vriend, zijn opvoeding aan den Ilissos heeft voltooid, en met den fijnen smaak en den geest der Atheners de raadselachtige diepzinnigheid van den Egyptenaar, de rustelooze bedrijvigheid van den Jood, en de veelzijdige wijsheid en bonte pracht der andere landen van het Oosten verbindt."

»Doch die het versmaadt, de oogen te verblinden met Aziatischen pronk," voegde Philotas er bij.

»En toch —" bromde de grijze krijgsman, »wat krijgt men niet te hooren van de ongeloofelijke pracht in de paleizen des Konings!"

»De Goden zijn geloofd!" viel Althea hier in, »van schrielheid mag niemand ons Koninklijk echtpaar beschuldigen. Koning Ptolemeus gebruikt de schatten van zijn vader voor geheel andere dingen dan voor fonkelend edelgesteente en gouden kamers. Als gij mijne leiding versmaadt, hoogvereerde Thyone, vertrouw die dan in ieder geval aan een echten Alexandrijn. Dan zult gij het treffende beeld van Proklos verstaan. Gij behoort te beginnen in het Bruchium bij de koningspaleizen."

»Neen, neen, bij de haven van Eunostos!" riep de grammateus uit. »Bij het Soma!" beweerde de jonge hipparch; doch Daphne's gevoelen was, dat de tocht bij de tuinen van het Paneum beginnen moest.

»Die waren reeds aangelegd, toen wij Alexandrië verlieten," merkte Vrouw Thyone op.

»En," voegde Hermon er met levendigheid bij, »de boomen zijn werkelijk zoo wonderbaar gegroeid, alsof de scheppende natuur haar groeikracht er voor verdubbeld heeft. Maar ook de mensch heeft hier verbazende wonderen gewrocht. Door vlijtige handen is er een werkelijke berg geformeerd, dien men langs een slingerpad beklimmen kan. Staat men dan eenmaal op den top, en keert men het gelaat naar het Noorden, dan heeft men dezelfde gewaarwording als de schipper, die aan wal stapt, en de menschen een taal hoort spreken, die hij niet verstaat. Zij schijnt hem eerst een verwarring van zinlooze geluiden, totdat hij eindelijk niet alleen de woorden, maar ook de zinnen, leert onderscheiden en begrijpen. In bonte mengeling ziet hij overal

tempels en paleizen, standbeelden en zuilen. Ieder daarvan, afgescheiden van het geheel en op zichzelf beschouwd, is de aandacht en de bewondering waard. Hier lichte, bevallige afbeeldingen der Helleensche, dáár ernstige en zwaarmoedige der Egyptische kunst, en op den achtergrond het heerlijke blauw van de eeuwige zee, die door het wonderwerk van den Heptastadion met het vaste land verbonden wordt, en waarboven de lichttoren van Sostratos op het eiland zich zoo hoog, alsof hij den hemel bereiken wil, verheffen. Aan de schepelingen, die bij nacht de groote haven naderen, wijst hij den weg door middel van een stroom van licht. Ook in de haven van Eunostos liggen tallooze vaartuigen voor anker. De rijkdommen der gansche aarde vindt men hier bijeen. En dan de drukte en het gewoel daar in de binnenhaven van het Mareotische meer, waar de Nijlschepen binnenkomen! Van den morgen tot den avond ziet men een krioelende menigte met koopwaren, waarvan vele der kostbaarste uit onze éénige stad afkomstig zijn, want alle nuttige, fijne en deugdelijke voorwerpen, die de nijverheid heeft uitgedacht, worden hier vervaardigd. Van vele fabrieken, waarin vlijtige werkbijen fraaie zaken maken, is het dak zelfs nog niet voltooid. Hier schiet de weversspoel door het getouw, daar vlecht men goud om fijne draden van schapendarmen; ginds worden kostbare stoffen door behendige vrouwenhanden met gouddraad bestikt. Hier blaast men glas, of smeedt wapenen en ijzeren gereedschap. De stengels van het papyrus-riet worden door fijngeslepen lemmeten vanéén gespleten, en geheele rijen van arbeidende mannen en vrouwen plakken de repen aan elkander. Geen hand of hoofd mag hier rusten. In het Museum zijn groote denkers en navorschers aan het werk. Ook hier handhaaft de werkelijkheid haar recht. De tijd van hersenschimmen en ellendig geschermutsel is voorbij. Thans komt het aan op: waarnemen, doorgronden en toepassen, anders niet!"

»Zacht wat, jonge vriend," voegde de grammateus den kunstenaar toe, »ik weet wel, dat gij ook aan de voeten hebt gezeten van ettelijke philosofen in het Museum, en nog altijd zweert bij de leer van Straton, aan wien uw medeleerling, Koning Ptolemeus,

reeds lang is ontgroeid. Doch ook hij erkende in de philosofie vóór alles den band, die de uiteenloopende voortbrengselen van den geest verbindt, den levensadem die ze doordringt, den toetssteen, die ieder daarvan aanwijst als echt of nagemaakt. Als nu eenmaal de lof van Alexandrië gezongen moet worden, dan mogen wij ook de bibliotheek niet vergeten, waarin de kostbaarste schatten der wetenschap van Avond- en Morgenland bijeengebracht zijn, en die den weetgierige voeden met hetgeen alle tijden en volken op het gebied van den geest hebben voortgebracht. Eere zij onzen Koning, en, om billijk te zijn, ook zijn hooge gemalin; want zoodra de een of ander in de Grieksche wereld uitmunt als vriend der Muzen, natuuronderzoeker, dichter, bouwmeester, beeldhouwer, schilder, tooneelspeler of zanger, dan wordt hij naar Alexandrië gehaald, en er wordt goed gezorgd dat die geroepene niet werkeloos behoeft te blijven. De paleizen rijzen spoedig genoeg uit den grond op."

»Doch niet als paddestoelen," vulde Hermon aan, »maar als de edelste, nauwgezet afgewerkte kunstscheppingen; — de beeldhouw- en schilderkunst bezorgen de versiering van binnen en van buiten."

»En ook voor de Goden," ging Proklos voort, »werden zoo goed als voor de menschen, woningen gebouwd, voor de Egyptische en de Helleensche, ieder naar hun aard, en op een wijze dat het hen een genot moet zijn, onder het nieuwe dak te wonen."

»Laat ons dan naar den tuin van het Paneum gaan, vrienden!" riep de jonge Philotas uit, en Hermon voegde er, Vrouw Thyone toeknikkend, vroolijk bij: »Dan moeten wij den berg bestijgen, en ook op het kronkelpad goed uit onze oogen kijken. Wij zullen daar telkens weder iets nieuws te zien krijgen. Dan staat gij daar boven op den top, met de voeten op het droge, maar onderwijl baadt zich uw ziel in louter eeuwige, onvergankelijke, goddelijke schoonheid."

»En dat zegt de vijand van het schoone!" riep Proklos uit, en wees met een spottenden blik op den beeldhouwer; maar Daphne fluisterde Hermon, die naar haar toekwam, met blijde ontroering

toe: »De eeuwige, goddelijke schoonheid! Die zóó door u te hooren prijzen, maakt mij gelukkig."

De kunstenaar sprak: »Ja, hoe zou ik het anders moeten noemen, wat mij daar zoo dikwijls, tot in het diepst van mijn ziel, in verrukking heeft gebracht. De Grieksche taal heeft nu eenmaal geen treffender uitdrukking voor dat groote en verhevene, dat mij voor den geest zweefde, en dat ik daarom met dat kameleon-woord heb genoemd. Ik bedoel er echter iets anders mede, dan wat de klank voor u en anderen beteekent. Als ik het »het ware" wilde noemen, zoudt gij mij ter nauwernood begrijpen. Doch als ik mij het beeld van Alexandrië voor den geest roep, met alles wat daar groeit, zich beweegt en werkt, en zich zoo wonderbaar vrij, natuurlijk en veelvoudig ontplooit, dan is hetgeen mij in verrukking brengt, niet alleen de »schoonheid" die het oog streelt; het is meer dan dat: de gezonde, natuurlijke wasdom, het werkelijke, frisch-sappige leven. Dus Daphne: op »het ware", zooals ik dat bedoel!"

Met deze woorden hief hij den beker op, en dronk haar toe.

Zij deed hem gaarne bescheid, doch toen zij den bokaal weder neerzette, riep zij met vuur: »Laat ons dat dan zien, tegelijk met den geest die het bezielt, in volmaakten vorm, en ik zou niet weten waardoor het zich zou onderscheiden van de schoonheid, die tot dusver het hoogste voor ons is geweest!"

Hier werd het gesprek afgebroken door den luiden uitroep van den stuurman: »Het licht van Pelusium!"

Uit den vuurtoren dier stad drong inderdaad een heldere gloed door de nevelachtige nachtlucht, die ook de maan voor eenigen tijd aan de blikken onttrok.

Nu kwam het niet meer tot een geregeld gesprek, want de zee ging op en neer in breede, loodzware, nauwelijks zichtbare golven.

Met de opgewektheid der meeste gasten van Philippos was het nu gedaan, en de vrouwen leefden eerst weder op, toen zij de hooge schepen en de booten die gereed lagen, verlaten hadden, en den voet aan wal zetten.

In het prachtige paleis van den kommandant ging het gezel-

schap ter rust. Ook Hermon begaf zich naar zijn kamer, doch de slaap ontvlood zijn legerstede.

Niemand op aarde stond zoo hoog bij hem aangeschreven, noch was hem zoo dierbaar, als Daphne. Telkens was het hem, alsof haar vriendelijke, trouwe, en toch vaste blik nog op hem rustte. En toch drong zich ook de herinnering aan Ledscha gedurig aan hem op, en bracht zijn bloed in beweging. Als hij daarbij dacht aan den dreigenden gloed van hare zwarte oogen, dan scheen zij hem even schrikwekkend toe, als de vreeselijke wezens die uit den Nacht zijn voortgekomen: de Erinnyen, Apate en Eris.

Dan moest hij ook weder denken aan hunne bijeenkomsten in het boschje van Astarte, aan hare zelfverloochenende, hartstochtelijke teederheid en de wonderbare schoonheid harer eigenaardige gestalte. Ofschoon zij nooit in zijne tegenwoordigheid gelachen had, wist hij toch hoe betooverend haar glimlach kon zijn.

Had hij haar werkelijk geheel en voor goed verloren? Zou het toch niet nog mogelijk zijn, te Tennis vergiffenis van haar te erlangen, en haar te overreden hem tot model voor de Arachne te dienen?

Op de vaart naar Pelusium had hij telkens weder Althea vóór zich gezien, en haar wensch, dat hij haar zijn liefde schenken zou, als een beleediging van zich afgezet. Het welslagen van zijn Arachne hing van Ledscha, en van haar alleen, af. Van de Demeter had hij niets goeds te wachten, en bij zijn nachtelijke overpeinzingen, waarbij grijs vaak zwart wordt, scheen hem het beste toe, zijn mislukt werk te vernietigen, en het niet eerst bloot te stellen aan de uitspraak der kunstrechters.

Doch als hij te Tennis weder aan het werk ging om de Arachne te maken, verbood zijn liefde voor Daphne hem dan niet, op nieuw naar Ledscha's gunst te dingen?

Welk een onzalige tweestrijd in zijn ziel!

Misschien zou dat alles er, bij daglicht, troostvoller uitzien. Nu was het alsof hij in een net verward was geraakt.

Daarbij waren er ook andere dingen die hem den slaap uit

de oogen hielden. De vensters waren met houten luiken gesloten, en zoo vaak die zich met een licht gepiep of luid gekraak bebewogen, schrikte hij op, en vergat al het overige, uit bezorgdheid voor zijn zieken vriend, wiens lijden door iedere windvlaag op nieuw werd opgewekt en niet zelden daardoor verergerde.

Tot driemaal toe sprong hij van zijn donzen, met linnen bedekt bed op, en zag naar buiten, om zich te overtuigen, dat er geen storm was opgestoken. Doch hoewel zwarte wolkenmassa's de maan en de sterren aan het gezicht onttrokken, en de zee met sterk gedruisch tegen den stevigen havenmuur aansloeg, woei er toch slechts een zoele, niet al te hevige bries in de nachtlucht om zijn hoofd.

Dit weder zou Myrtilos wel geen kwaad doen, doch toen de morgen hem bevrijdde van de kwellende onrust, die hij, in plaats van rust in den slaap, onder het dak van zijn gastheer gevonden had, dreven de zwarte wolken zoo snel over de haven en de vestingwerken in zijne nabijheid, alsof zij reeds door een storm werden voortgezweept. Tegelijk voelde hij lauwe regendruppels op zijn aangezicht.

Zijn bezwaardheid bleef hem bij, terwijl hij eerst een bad nam, en daarna de zorg voor zijn uitwendigen mensch overliet aan een slaaf die tot het huis behoorde. Hij besloot om, indien de zon de wolken niet deed verdwijnen, zooals in dit land dikwijls het geval was, naar Tennis terug te gaan.

In de mannenzaal vond hij de andere gasten van den ouden krijgsheld reeds bijeen. Allen ontvingen hem vriendelijk, doch alleen Althea beantwoordde zijn groet op nauw merkbare wijze. Zij scheen te vermoeden, wat hij in zijn ziel van haar dacht. Des te hartelijker reikten Vrouw Thyone en Daphne hem de hand.

Philippos verscheen eerst toen het ochtendmaal was afgeloopen. Hij was opgehouden geworden door gewichtige dépêches uit Alexandrië en door vragen en mededeelingen van Proklos. De grammateus had zich namelijk willen overtuigen, of de invloedrijke krijgsman, die over de belangrijkste vesting van het land gebood, te winnen zou zijn voor een samenzwering van Arsinoë

tegen haar koninklijken gemaal. Het scheen echter dat Philippos hem weinig hoop gegeven had.

Ook bevelhebbers van minderen rang of boden, namen den veldheer menigmaal in beslag, doch toen de markt voller werd, nam de krachtige grijsaard toch nog met voorkomendheid zijn plichten als gastheer waar, terwijl hij aan zijn bezoekers voorstelde hen de merkwaardigheden der stad te laten zien.

Hermon ging ook mede en liep naast Daphne — maar toch maakte hij het Philotas gemakkelijk hare aandacht te boeien, want hoe bezienswaardig dat alles ook was, de verbazend dikke muren en de houten torens met schietgaten voorzien, die zich in grooten getale, van afstand tot afstand geplaatst, daarop verhieven, toch beschouwde hij dat alles slechts met een half oog.

Philippos toonde zijn gasten aan, hoe veilig de boogschutters en steenwerpers zich achter de borstwering en de tinnen verbergen, en hun werptuigen slingeren konden, en legde hen uit, wat de bestemming was der groote werpmachines op den voorsten dam, die door de zee werd bespoeld. Doch de kunstenaar luisterde onderwijl naar het steeds sterker wordende gebruisch van het water, dat uit de open zee in de haven doordrong; naar het beuken der golven tegen de sterke steenen beren, het schelle geschreeuw der meeuwen, het klapperen van zeilen en wimpels, die overal werden ingehaald; kortom, naar ieder geluid, dat door den steeds sterker wordenden adem des winds werd voortgebracht.

Er lagen in de haven niet weinig oorlogsschepen, en daaronder zag men ware kolossen van verbazende grootte en ongewonen bouw — doch Hermon had reeds veel dergelijke gezien.

Maar toen kort na den middag de zon bij oogenblikken met felle stralen door de donkere nevelgordijnen brak, en de storm plotseling van den kant der zee zware wolkenmassa's voor haar heen deed trekken, werden oog en oor slechts geboeid door het oproer der elementen.

De lucht verduisterde zich, alsof nu, bij vollen middag, de nacht reeds inviel, en de schuimende golven wierpen zich met wilde onstuimigheid als woedende dieren grimmig

op de dammen, de muren en zeeweringen van de sterke haven.

»Naar huis!" riep Vrouw Thyone, en stapte weder in de draagkoets, die zij verlaten had om de nieuwe werpmachines te bezichtigen.

Althea, die door den storm werd voortgeduwd, trok huiverend haar peplos om zich heen, maar toen zwarte dienaren haar weder op den olifant wilden zetten, waarop zij gekomen was, verweerde zij zich daartegen met een luiden gil.

Philotas bood den arm aan Daphne, doch Hermon lette niet meer op hen. Hij had juist tot zijn grijzen gastheer het verzoek gericht, hem een schip aan te wijzen om naar Tennis te varen, waar Myrtilos mogelijk zijn bijstand zou noodig hebben.

»Met zulk een weer, onmogelijk," was het antwoord.

»Dan ga ik te paard," riep Hermon vast besloten, en Philippos beschouwde den zoon van zijn ouden vriend en krijgsmakker vol welgevallen met zijn altijd nog levendige oogen, terwijl hij dadelijk antwoordde: »Twee paarden kunt gij krijgen, mijn jongen, en daarbij nog een gids, die u den weg zal wijzen."

Hierop keerde hij zich naar een der krijgslieden die hem volgden, en beval hem zorg te dragen voor wat er noodig was.

Onderwijl werd de storm zoo hevig, dat het velarium, waarmede het impluvium van het paleis bedekt was, uit de ringen werd gerukt, en de vrouwen trachtten Hermon van zijn voorgenomen reis terug te houden. Doch Philippos bracht hen tot zwijgen met de opmerking: »Al wacht hem een onaangename rit, de reden waarom hij dien doet, is den Goden welgevallig." En tot den kunstenaar gewend, voegde hij er bij: »Ik heb er zoo even een postduif aan gewaagd, om Myrtilos te melden, dat hij u vóór zonsondergang verwachten mocht. De storm komt uit het Oosten, anders zou zij moeilijk haar doel bereiken. Maar al komt zij niet terecht — wat is het dan nog?"

Vrouw Thyone knikte haar gemaal goedkeurend toe, en met vochtige oogen zag zij Hermon aan, terwijl zij hem de hand toestak, en aan zijne moeder denkende, uitriep: »Ga dan, gij echte zoon van uw vader, en zeg aan uw vriend, dat wij zullen offeren voor zijn welzijn."

»Dat zal voor Asklepios op een mager hoentje neerkomen," fluisterde de grammateus Althea in. »Zij houdt de obolen goed bij elkander."

»Die kan men in dit ellendige nest," zuchtte zij, »toch al moeilijk genoeg aan den man brengen, tenzij men een wapenkoopman of dorstige matroos is. Zoodra de hemel en de zee weder blauw zijn, ben ik hier met geen ketenen te houden. En dan dat gefladder om die onbeduidende, gouden schoone!"

Dit zag op Philotas, die juist aan Daphne een prachtigen ruiker rozen gaf, hem door een bode te paard uit Alexandrië gebracht.

Het meisje nam dien met een dankbaren glimlach aan, doch nam er dadelijk een der schoonste bloemen uit, bood die aan Hermon, en zeide: »Voor uw lijdenden vriend, met mijn groeten."

De kunstenaar drukte haar met warmte de hand, terwijl zijn blik haar moest zeggen, hoe moeielijk het hem viel, haar te verlaten. Terstond daarop verscheen de huisslaaf om te zeggen dat de paarden gereed stonden, en Vrouw Thyone fluisterde Hermon toe: »Wees niet bang mijn zoon! Uw tocht van hier door den storm, zal u een beter loon bezorgen dan de renbode zijn heer, die de rozen liet komen."

HOOFDSTUK XVI.

In dankbare stemming, met de roos voor zijn vriend in de plooien van zijn chiton gestoken, steeg Hermon te paard, en zijn metgezel, een gespierde, gebruinde Midianiet, die ook moest zorgen dat de poorten der vesting geopend zouden worden, het zijne.

Voor hij buiten de poort kwam, moest de beeldhouwer de geheele, hem vreemde stad doorrijden. De stormwind gierde door de straten, en de ruiter moest telkens zijn reishoed vasthouden en zich vaster in zijn chlamys wikkelen. Maar toch had hij een gevoel alsof door een wonder, de zorgen die hem den geheelen nacht vervolgd en den dag verduisterd hadden, nu van hem afgenomen werden.

Was het het besef dat hij deed wat zijn plicht gebood, het vriendelijk afscheid dat Daphne van hem genomen had, en de hoop door Vrouw Thyone in hem gewekt; of was het het vooruitzicht van Ledscha weder te zien, en ten minste hare welwillendheid terug te krijgen, dat hem zijn verloren blijmoedigheid teruggaf? Hij wist het niet, en wilde het ook niet weten.

Terwijl hij te voren slechts half droomend in Pelusium had rondgezien, en vluchtig geluisterd naar de verklaringen van den

eerwaardigen krijgsman, trad nu alles om hem heen duidelijk voor zijn oogen, en wekte zijn belangstelling op, hoe hinderlijk hem daarbij de storm ook was.

Als hij niet geweten had dat hij zich te Pelusium bevond, zou hij moeilijk hebben kunnen uitmaken of hij een Egyptische, Helleensche of Syrische stad doorkruiste. Hier verhief zich een eerbiedwaardige tempel uit den tijd der Pharaonen, met obelisken en kolossen vóór de hooge pylonen; dáár het met statige rijen Dorische zuilen omringde heiligdom van Poseidon, en ginds de kleinere, aan de Dioscuren gewijde tempel en de Grieksche rondbouw die bij de Aphrodite behoorde.

Elders, nog altijd in de nabijheid van de haven, vond hij de groote heilige plaatsen voor de vereering der Syrische Godheden, Baäl en Astarte.

Hier moest hij een tijdlang geduld hebben, want de olifanten die in den oorlog dienst deden, en nu terugkwamen van de oefenplaats, waren door den storm wild geworden, en het gelukte hunne zwarte oppassers slechts met groote moeite, hen tot staan te brengen. De enkele menschen, die zich, behalve de gewapenden, die nergens ontbraken, nog op straat bevonden, stoven met angstkreten voor de reusachtige schuwe dieren uiteen.

Ook de kleederdracht en het uiterlijk der mannen en vrouwen hielpen niet mede om te beslissen, tot welk land deze stad behoorde, want er waren onder hen evenveel Egyptenaars als Grieken, Syriërs en negers. Alleen op de markt, waar de kooplieden juist bezig waren hunne kramen af te breken, om de waren voor het onweder in veiligheid te brengen, hadden de Aziaten de meerderheid. Voor het groote gebouw, waar het beroemde Pelusinische Zythos-bier werd gebrouwen, zag men dien drank in kruiken en zakken op ossekarren en ezels wegdragen. Ook gebruikte men als lastdieren kameelen, ofschoon men zich in Egypte slechts zelden, en pas sinds korten tijd daarvan bediende.

Hoe trok dat alles zijne aandacht, en dat terwijl hij juist nu niemand had om hem uitlegging te geven, en het hem niet was vergund, hier lang te vertoeven. Hij had nauwelijks tijd om af te wachten en zich te bezinnen.

Eindelijk werd de allerlaatste poort voor hem ontsloten, en nu had hij de vesting met al hare wallen en grachten achter zich.

Tot dusver was de regen door den wind tegengehouden, en de reizigers hadden nog maar enkele druppels op hun aangezicht gevoeld, doch niet zoodra waren zij buiten, of het saamgeperste vocht scheen de wanden die het daarboven hadden opgesloten, te doen springen, en een stortbui, zooals men slechts in die regen-arme streken kent, ontlastte zich boven de ruiters. Het waren geen recht of schuin neervallende druppels, maar volle, door den orkaan rondgezwiepte stroomen, boven het geheele moerassige landschap, dat zich ten Westen van Pelusium tot aan Tennis uitstrekt.

De weg voerde de reizigers naar een opgehoogden dam, door de velden die in dezen tijd van het jaar onder water staan, en Hermons geleider kende dien zeer goed.

Een poos lieten beiden zich zwijgend nat regenen. Het water liep van hunne breedgerande hoeden op hen neder, en de druipende paarden draafden met hangend hoofd en dampende huid achter elkander aan, tot aan dezelfde steenbakkerij, waar Ledscha de onwillige slaven harer zuster tot gehoorzaamheid terug had gebracht. Opeens stootte de stalknecht een vloek uit, en wees op het water, dat tot boven aan den dam was gestegen, zoodat op eenige plaatsen de weg uit het gezicht verdween.

Nu was draven niet meer mogelijk, want de gids moest met de grootste omzichtigheid het spoor van den dam trachten uit te vinden. Daarbij nam de stortvloed in geenen deele af, ja werd eerder nog heviger, en toch liepen de paarden reeds tot aan den buik door het water.

Daar ter zijde van den dam de gedenksteenen, kleine altaren en Godenbeelden, struiken en enkele boomen reeds overstroomd waren, moesten de ruiters, zoolang zij nog binnen het bereik van het moeras waren, er zich in schikken hunne reis te onderbreken, want het gevaar bestond, dat zij met hunne paarden in den drassigen bodem zouden wegzinken.

Reeds bij de steenbakkerij stonden voetgangers, soldaten en geheele reeksen wagens bijeen, om daar het einde der wolkbreuk

af te wachten, en evenzoo voor een hoeve aan den weg, waar Hermon en zijn metgezel een menigte menschen aantroffen die beschutting kwamen zoeken. De Midianiet drong er dan ook bij zijn heer op aan, dat hij, ten minste voor korten tijd, daar bij hen blijven zou. Toegeven was het verstandigste, en reeds wendde Hermon zijn paard in de richting van het huis, toen een Grieksche bode eerst de uitlokkende schuilplaats, en daarna ook hen voorbij reed.

»Durft gij nog verder gaan?" riep de kunstenaar op vragenden toon den man op zijn druipend paard na, en deze antwoordde zonder zich te laten ophouden: »Plicht! Een boodschap van den Koning!"

Nu reed ook Hermon weder naar den weg terug, sloeg met de kant van zijn hand het water uit zijn doornatten baard, en deed met een kort »Voorwaarts!" aan zijn geleider zijn wil verstaan. Ook hem riep de plicht, en wat een ander waagde voor den Koning, dat mocht hij niet nalaten voor zijn vriend.

Hoofdschuddend en ontevreden reed nu de knecht de hoeve voorbij, doch nu de stortregen wat bedaarde, begon de storm des te heviger te woeden. Hij beroerde de onafzienbare vlakte van het zoo plotseling ontstane meer, en geeselde die met zooveel onstuimigheid, dat er golven in kwamen als in een zee, en een dichte stofregen, als drijvende zandwolken in de woestijn, er over heen joeg.

Nu eens met huilend, dan weer met gierend geluid, dreef de orkaan het water en de reizigers voor zich uit. Daarbij kletterde het hemelvocht op de plassen neder, en elke neervallende druppel spatte op, deed kleine draaikolken en meteen weder berstende bellen ontstaan.

Wat zou Myrtilos lijden bij zulk weder!

Die gedachte gaf Hermon den moed, nog tweemaal een beschermend dak voorbij te rijden. Bij het derde weigerde zijn paard in den storm verder te gaan, en nu bleef hem niets over, dan af te stijgen en het te trekken naar een hooger gelegen stuk grond, dat nog niet door het water was bedekt.

De boerenwoning was van binnen reeds overvol schuilenden,

en de verstikkende lucht, die den kunstenaar reeds van de deur uit, tegenwoei, noopte hem buiten te blijven.

Hij was daar nog geen kwartier lang druipend blijven staan, toen eveneens van de zijde van Pelusium, op den weg een wild gehuil en gejoel weerklonk, en op den overstroomden dam een schaar mannen zichtbaar werd, die met verbazende snelheid voorwaarts stormden.

Hoe dichterbij zij kwamen, zooveel te vreemder klonk hun verward en woest getier, waarin zich ook soms een schaterlach mengde, en het uiterlijk dier bende was daarbij niet minder ruw en onbeschaamd.

De meesten schenen krachtige mannen te zijn. Hunne huid was blank als van de Macedoniërs; hun zwaar blond, rood of bruin haar hing woest om hun hoofd. De meesten waren glad geschoren, alleen op de bovenlip een knevel, en enkelen hadden een korten baard aan de kin, terwijl de uitdrukking van hun gelaat overmoedig en uittartend vermetel was. Allen droegen wapenen, en velen een beestenvel over de schouders. Ook hadden enkelen halsversiersels van dierentanden, die op de gespierde borst hingen.

»Galliërs," hoorde Hermon een man in zijn nabijheid tot een ander zeggen. »Zij zijn als hulptroepen de vesting binnengetrokken, en Philippos heeft hen op straffe des doods verboden, te plunderen. Den Goden zij dank, dat hij bewezen heeft, hoe ernstig hij dat meende. Anders zou het er hier dikwijls genoeg uitzien, alsof een sprinkhanen-plaag, watersnood en brand tegelijk ons getroffen had. Niet alleen de roodharigen zijn Typhon's zonen!"

Inderdaad dacht ook Hermon dat hij nog nooit zulk een aan razernij grenzende vermetelheid had gezien, als van deze Gallische krijgslieden. De storm, die hen voortdreef, en het water dat zij doorwaadden, scheen hun lust tot voorttrekken nog slechts aan te wakkeren, want in hun joelen en krijschen hoorde hij een luid en wild gejubel.

Ja zeker, het is voor ieder gezond mensch een genoegen in zulk een oproer der elementen voorwaarts te trekken, maar voor

hen was het het grootste, uitgelezen genot. Sinds lang had niets hen zoo sterk aan hun noordelijk vaderland herinnerd als dit locien van den wind, en ruischen van den regen. Dat was een heerlijke opfrissching na de hitte en dorheid van het Zuiden, die zij zoo noode hadden doorstaan.

Toen zij bemerkten welke oogen op hen gericht waren, zwaaiden zij hunne wapenen, verhieven zich met onbeschaamden trots, en vertrokken hun gelaat tot vreeselijke, schrikwekkende bedreigingen. Daarbij zetten zij den hoorn aan den mond, deden oorverscheurende, schel dóórklinkende tonen hooren, en vermeidden zich, met kinderachtig vermaak, in den schrik der onthutste menigte, aan wie zij hun overmoed niet anders mochten toonen, omdat een streng bindend machtwoord hen dat verboden had.

Roof- en plunderlust vonkelden uit den vurigen, begeerigen blik dien zij hen toewierpen, doch de aanvoerders hielden hen met het zwaard in toom. Zoo stormden zij dus zonder zich op te houden verder, als een onheilbrengend onweer, dat door den wind over een verschrikt dorp wordt gejaagd.

Hermon moest denzelfden weg uit als zij, en nadat hij aan de Galliërs een goeden voorsprong gegeven had, verliet hij zijn schuilplaats.

Ofschoon hij er in slaagde het moeras zonder ongelukken voorbij te komen, had hij toch telkens weder nieuw oponthoud; want hier waren de paarden van den overstroomden dijk afgeraakt, en tot aan de knieën in den drasgrond gezakt; dáár was de weg versperd door boomen aan den kant, die door den storm ontworteld waren.

Met het vallen van den avond verminderde de regen, en de wind ging ook liggen, maar nog altijd bedekten dikke wolken den hemel, en de ruiters waren nog een goed uur verwijderd van de plaats, waar het pad in dezen tijd uitliep op de kleine haven, waar de reizigers voor Tennis in een boot konden gaan.

De weg leidde nu niet meer door moerasland, maar door bebouwde velden, en over de greppels, die tot besproeiing der akkers dienden, lagen houten bruggen.

Daarom moest in deze diepe duisternis de grootste behoed-

zaamheid in acht genomen worden, en de leider liet het daaraan dan ook niet ontbreken. Langzaam reed hij den kunstenaar vooruit, en juist had hij hem gewezen op het licht aan de aanlegplaats, waar de booten naar Tennis lagen, toen Hermon plotseling werd opgeschrikt door een doordringenden kreet, gevolgd door luidruchtig plassen en spartelen.

Met groote tegenwoordigheid van geest sprong hij van zijn paard, en vond zijn vermoeden bevestigd. De brug was gebroken en ros en ruiter waren in het breede kanaal gestort.

»De Galliërs!" hoorde Hermon uit de diepte, en deze uitroep stelde hem gerust omtrent het lot van den Midianiet. Deze laatste klauterde dan ook spoedig weder tegen den oever op. De brug moest ingezakt zijn onder het overtrekken der wilde bende, of de Gallische barbaren hadden haar in hun woesten overmoed, met opzet vernield.

De eerste veronderstelling scheen intusschen de ware te zijn, want toen Hermon dichter bij het kanaal kwam, hoorde hij een pijnlijk gekerm. Een der Galliërs scheen bij het ongeluk gewond en door zijn landgenooten in den steek gelaten te zijn. Met al de behendigheid, die hij in de worstelschool had verkregen, daalde Hermon in het kanaal af, om te zien waar de gekwetste lag, terwijl zijn metgezel onderwijl de paarden naar de overzijde zou brengen. De donkerheid bemoeilijkte dit plan echter niet weinig; doch ofschoon de jonge Griek tot aan den hals in het water geraakte, natter dan hij reeds was, kon hij niet meer worden, en hij bleef dus maar geduldig in het kanaal, totdat hij den hulpeloozen man gevonden had, wiens droevig gejammer zijn medelijdend hart pijn deed.

De ongelukkige moest eerst bevrijd worden van het gebroken houtwerk der brug, doch zoodra Hermon hem aan den anderen oever had gebracht, bleef hij hem op iedere vraag het antwoord schuldig. Waarschijnlijk was hij door een neervallenden balk van het bewustzijn beroofd.

Wel scheen zijn haardos, die, zooals Hermon al tastend ontdekte, dicht en stoppelig was, een Galliër toe te behooren, doch men zag bij dit volk slechts zelden een vollen, langen baard,

zooals de gewonde droeg. Noch van de wapenen, noch van de sieraden van dat wilde volk, was iets aan hem te ontdekken.

Doch uit welk land hij ook mocht zijn, een Griek was hij zeker niet. Dit bewees ook de gansch niet Helleensche wijze waarop zijn beenen omwikkeld waren.

Wie hij dan ook ware, Hermon had in ieder geval met een ongelukkige te doen die hevig leed, en de medelijdende hulpvaardigheid, die zelfs zieke dieren bij hem wekten en waarvoor hij reeds als knaap den spot zijner makkers had moeten verduren, verliet hem ook nu niet.

Met tegenzin gehoorzaamde de Midianiet zijn bevel, hielp hem het hoofd van den man, waaraan hij een kwetsuur voelde, zoo goed en zoo kwaad als het in het duister gaan wilde, verbinden, en hem op Hermon's paard zetten.

De gewonde liet daarbij een klagend geluid hooren, en de beeldhouwer bleef er naast loopen om te zorgen, dat de bewusteloze er niet afgleed, terwijl zij langzaam den gids volgden.

Deze moeilijke tocht duurde gelukkig niet lang. Eerder dan Hermon verwachtte, hadden zij de landingsplaats bereikt en de veerschuit bracht de reizigers, benevens hunne paarden, naar Tennis.

Bij het flikkerende licht der lantaarn werd uitgemaakt, dat de gekwetste, ondanks zijn langen, donkeren baard, toch wel een Galliër was. De bedwelming scheen eer te moeten toegeschreven worden aan het vallen van den balk op zijn schedel, en den daardoor ontvangen schok, dan aan zijn wond. Het hevige bloedverlies, dat de jonge sterke man daarbij geleden had, zou zeker die volkomen bewusteloosheid veroorzaken.

Een schippersjongen hielp bij de pogingen om hem weder te doen bijkomen. Dienstvaardig hield hij de lantaarn vast, en toen het zwakke licht een oogenblik op het aangezicht van den kunstenaar viel, vroeg de dertien- of veertienjarige knaap, of hij niet Hermon uit Alexandrië was?

Een eenigszins norsch uitgesproken: »Als gij het goed vindt," was het antwoord op deze vraag, die bij de Grieken, vooral voor een jongen van dien leeftijd, onbetamelijk werd geacht.

Verder lette de beeldhouwer niet meer op hem, want terwijl hij met den lijder bezig was, voelde hij zich met vernieuwde onrust tot zijn zieken vriend getrokken, terwijl hem daarbij ook Ledscha's beeld weder voor den geest kwam.

Eindelijk landde de schuit, en toen Hermon omkeek naar den knaap, was deze reeds aan wal gesprongen en in het donker verdwenen.

Het was nog ongeveer een uur vóór middernacht. De storm woei nog altijd met kracht over het water, en dreef nu eens met langgerekte klaagtonen, dan weer met kort gefluit de zwarte wolken aan den donkeren hemel voor zich uit. De regen echter had geheel opgehouden en scheen dien middag al zijn voorraad te hebben uitgeput.

Daar het witte huis van Archias tamelijk ver van den steiger verwijderd was, beval Hermon aan de Biamietische schippers, den gewonde daarheen te brengen. Zelf steeg hij te paard, om in zoo snellen draf als de duisternis en de doorweekte, slechte weg, doch die hem goed bekend was, toelieten, naar Myrtilos te komen.

Het duurde eenigen tijd vóór de draagbaar voor den Galliër gebracht werd, en toch verbaasde het Hermon toen hij den knaap, die hem op de veerpont zulk een onbescheiden vraag had gedaan, niet van de zijde der aanlegplaats, doch van de stad, weder aankomen, en daarna met een helbrandende fakkel, die hij overmoedig zwaaide, langs den oever zag gaan.

De storm dreef de vlam en den walm, die uit de brandende pek opsteeg, terzijde, maar toch gaf zij een helder licht, waarbij het mogelijk was den jongen te herkennen.

Waar kwam hij zoo spoedig vandaan? Hoe had hij de fakkel, bij den hevigen wind, zoo snel aan het branden kunnen krijgen? Was het niet dwaas, midden in den nacht aan een kind zulk gevaarlijk spel te veroorloven?

Bliksemsnel gingen die vragen door zijn hoofd, maar geen oogenblik rees het vermoeden bij hem op, dat het licht der toorts bestemd kon zijn, om een teeken te geven.

Over het geheel hield hij zich met den knaap en het licht niet lang bezig. Hij had wel iets beters om aan te denken. Met

welk een verlangen zou Myrtilos nu naar hem uitzien! Doch niet minder dan zijn vriend, had de Galliër zijnen bijstand noodig.

Hoe goed hij ook wist wat Myrtilos bij hevige aanvallen het liefste had, toch kon hij voor den anderen hulpbehoevende niet zonder helper of arts, en plotseling viel hem de gedachte in, dat deze lijder hem gelegenheid gaf, weder in Ledscha's nabijheid te komen.

Meer dan eens had zij hem verhaald van de heelkunst der oude Tabus op het Uilennest. Wanneer hij de vertoornde schoone nu weder eens opzocht, en haar verzocht om met de grijze wonderdoenster te spreken over den gevaarlijken toestand van den vreemdeling?

Hier werd hij afgeleid, door iets anders dat zijne oplettendheid trok.

Op geringen afstand zag hij, van een verhooging aan den kant van den weg, door de duisternis een flauw licht schemeren. Het kwam uit den Nemesis-tempel, een fraai klein gebouw uit den tijd van Alexander den Grooten, dat hij dikwijls met welgevallen had beschouwd. Eenige treden leidden naar de, door Ionische zuilen gedragen voorhal, waarachter de »naos" [1]) gelegen was. Aan weerskanten van de deur, die toegang gaf tot de kleine cella, brandden twee lampen, en op den achtergrond der gewijde ruimte kon men, bij het licht van een zwak altaarvuur, het beeld der gevleugelde Godin onderscheiden.

Toom en geesel hield zij in de rechterhand, en aan hare voeten stond het rad, dat de lotswisseling der menschen beteekent, waarover hare macht beschikt. Met ernstige, onheilspellende strengheid zag zij neder op haar gebogen linkerarm, die in lengte overeenkomt met de el, symbool der maat.

Zoo ooit, dan ontbrak het Hermon op dit oogenblik aan tijd en lust om dit eenvoudige werk van een tweede-rangs kunstenaar nauwkeurig te bezien, en toch deed hij zijn vermoeid paard eensklaps stilstaan, want in de kleine »pronaos", dicht bij de deur der cella, stond een slanke gedaante in een donker, lang

[1]) Het inwendige van den tempel.

neerhangend gewaad, en hield, als in vurig gebed, haar handen door de deur naar het beeld uitgestrekt. Zij leunde met het voorhoofd tegen den linker deurstijl — naast den rechter lag een ander menschelijk wezen, dat men nauwelijks als zoodanig herkennen zou, geknield.

Het was eveneens een vrouw, en geheel voorovergebogen, strekte ook zij de armen naar het beeld der Nemesis uit.

Hermon kende beiden. Eerst dacht hij, dat zijn overprikkelde verbeeldingskracht hem een dreigend schrikbeeld toonde. Maar neen! De staande vrouw was Ledscha, de ineengedokene de schippersvrouw Gula, wier kind hij uit de vlammen had gered, en die onlangs door haar echtgenoot verstooten was.

»Ledscha," klonk het met gesmoorde stem van zijne lippen, en onwillekeurig stak hij, evenals zij tot de Godin, de handen tot haar uit.

Zij scheen hem echter niet te hooren, en ook de andere vrouw bleef onbewegelijk, als versteend, in dezelfde houding.

Nu riep hij den naam der biddende luider uit; zij keerde haar hoofd naar hem om, en het matte licht van het lampje toonde hem haar zeldzaam edel profiel. Hij riep nog eens, en ditmaal hoorde Ledscha een smachtend verlangen in zijn diepe stem; het scheen evenwel zijne uitwerking op haar verloren te hebben, want zij zag hem met hare groote, donkere oogen, zoo koel en afstootend aan, dat hij er een koude rilling van kreeg.

Hij sprong van zijn paard, liep de trappen van den tempel op, en op den weeksten toon die hem ten dienste stond, riep hij: »Ledscha! — Hoe zwaar ik ook tegen u heb misdaan, Ledscha — o, zeg niet neen! — Wilt gij mij hooren?"

»Neen!" klonk het beslist, en voor hij meer kon zeggen, vervolgde zij: »Een slecht gekozen plek voor een samenkomst! Uwe tegenwoordigheid is mij hoogst onaangenaam! — Gij moogt mij geen oogenblik langer storen!"

»Als gij het beveelt," begon hij aarzelend; doch zij viel hem aanstonds in de rede met de vraag: »Komt gij van Pelusium, en gaat gij nu rechtstreeks naar huis?"

»Om naar mijn zieken vriend Myrtilos te gaan," antwoordde

hij zacht, »heb ik mij aan het onweder niet gestoord, en wanneer gij het verlangt, ga ik zonder mij op te houden, naar huis. Doch eerst nog een verzoek, dat de Goden zelve zouden goedkeuren."

»Haal dan bij hen maar uw antwoord!" hernam zij ongeduldig, en met een trotsch gebaar, dat op een anderen tijd zijn kunstenaarsoog zou hebben verrukt, wees zij hem op het beeld der Nemesis in de cella.

Middelerwijl had ook de schippersvrouw Hermon aangezien, en nu vroeg hij deze op licht verwijtenden toon: »En ook gij, Gula, werdt midden in den nacht door haat naar dit heiligdom gedreven, om de Godin te smeeken mij te vernietigen met haar toorn?"

De jonge vrouw stond op, wees op Ledscha en zeide: »Het is haar wil!"

»En ik dan?" klonk het zacht. »Heb ik u dan werkelijk zooveel kwaad gedaan?"

Als verbijsterd bracht zij de hand aan haar voorhoofd, en toen zij het bekommerde gelaat van den kunstenaar zag, bleef haar blik eenigen tijd daarop rusten. Toen sloeg zij de oogen op Ledscha, daarna op de Godin, en eindelijk weder op Hermon. Hij bespeurde zelf hoe zij van aandoening trilde, en voor hij nog een woord van troost kon vinden, snikte zij het uit, en riep Ledscha toe: »Gij zijt ook geen moeder! — Hij heeft mijn kind uit de vlammen gered. Ik wil niet meer, en ik kan niet.... Ik bid niet langer om onheil over hem."

Bij deze woorden trok zij haar sluier over haar lief, betraand gelaat, en ijlde met lichten tred vlak laags hem heen, de tempeltrap af, om een schuilplaats te zoeken in het huis harer ouders, want al hadden zij dit slechts met tegenzin voor de verstootene geopend, toch vond zij daar een liefderijk tehuis.

Over Ledscha's lippen kwam een uitdrukking van grenzenlooze minachting, terwijl zij Gula naoogde. Hermon scheen zij in het geheel niet te zien, en toen hij haar eindelijk toesprak, en met enkele woorden verzocht de oude toovenares op het Uilennest om een heelmiddel voor den verwonden Galliër te vragen,

strekte zij haar beide armen hartstochtelijk uit naar het beeld der Godin, en bleef, zonder naar hem te luisteren, onbewegelijk staan.

Nu begon zijn bloed te koken, en hij wilde naar haar toe gaan, om haar te dwingen naar hem te hooren; — doch voor hij de eerste trap, die naar den pronaos voerde, betreden had, hoorde hij den stap der mannen, die den gekwetste droegen.

Hier, en op dit uur mochten zij hem niet met hunne landgenoote bijeen vinden; en zich nu als smeekeling tot haar te richten, verbood hem zijn mannentrots.

Hij ging dus terug naar den weg, besteeg zijn paard en reed verder, zonder een enkelen afscheidsgroet aan de vrouw, die hier rampen over hem afsmeekte. Op dat oogenblik viel zijn oog echter nog eens op het strenge gelaat der Nemesis, en op het rad aan hare voeten, dat de lotswisseling der menschen bepaalt.

Een onnatuurlijke huivering overviel hem daarbij, en door sombere voorgevoelens beheerscht, zette hij zijn weg in het donker verder voort.

Misschien was Myrtilos bezweken onder den vreeselijken aanval, dien dit onweder hem waarschijnlijk bezorgd had; en als hij zijn vriend moest missen, dan zou het leven de helft van zijn bekoorlijkheid voor hem verloren hebben.

Verweesd als hij was, arm, een kampvechter die nooit geheel de zegepraal wegdroeg, en ondanks zijn vaste overtuiging een echt kunstenaar te zijn en te strijden voor een goede zaak, was zijn leven toch slechts rijk aan teleurstellingen geweest. Thans wist hij, dat hij ook haar verloren had, door wier hulp een groot succes op den weg, waar hij zooveel tegenstand ondervonden had, zijn deel zou zijn geweest. En toch, zoo iemand, dan was Ledscha in haar recht, wanneer zij de Godin die de misdaad bestraft, om verhooring smeekte.

Aan Daphne dacht hij eerst weder, toen hij de plaats naderde waar hare tent had gestaan.

De gedachte aan haar viel als een lichtstraal in zijn ver-

duisterde ziel. Maar daar was ook de houten stellage opgeslagen geweest, waarop Althea hem had getoond, hoe Arachne in een spin was veranderd, — en de herinnering aan de dwaze fout, die het Thracische meisje hem had doen begaan, bracht weder een droevig floers over Daphne's liefelijk beeld.

HOOFDSTUK XVII.

Het witte huis lag in diepe duisternis gehuld. Slechts twee vensters vond Hermon verlicht, en wel die van de werkplaats zijns vriends, aan de zijde van het plein, terwijl de zijne uitzagen op den waterkant.

Wat moest dat beteekenen? Het moest al dicht bij middernacht zijn, en hij kon niet verwachten, dat Myrtilos nog aan den arbeid zou zijn. Hij dacht hem te vinden in zijn slaapvertrek, door zijn slaaf ondersteund, aan benauwdheid ten prooi. En waartoe diende dan dat licht in zijn werkplaats?

Waar was zijn anders zoo gedienstige Bias? Hij was nog nooit ter rust gegaan, eer zijn heer teruggekeerd was, en de postduif moest zijn tehuiskomst toch hebben aangekondigd?

Doch Hermon had zijn slaaf ook de zorg voor Myrtilos op het hart gedrukt, en nu zat hij dus zeker bij de legerstede van den armen lijder, en richtte hem op, zooals hij het zoo dikwijls zijn meester had zien doen.

Hij reed het plein op, en vlak achter zich hoorde hij de mannen, die den Galliër droegen, samen spreken.

Was de gewonde Barbaar het eenige wat hij van de reis had medegebracht?

De hoefslag van zijn paard en het gesprek der Biamieten verbrak luide de diepe stilte van den nacht, tot nu toe door niets verstoord dan door het gesuis van den wind. En het plotselinge gerucht was ook doorgedrongen tot achter de verlichte vensters, want aan één daarvan zag hij een gedaante verschijnen. Kon hij zijn oogen gelooven? Het was Myrtilos zelf, die nederzag op het plein, en zoo helder als ooit in gezonde dagen, klonk van zijn lippen hem een vroolijk: welkom! tegen.

Toen was het voor Hermon alsof het nachtelijk donker eensklaps daghelder werd.

Eén sprong van zijn paard; twee, de trap op; een haastig rennen door de gang, die naar de werkplaats leidde, waar Myrtilos was; geen opendoen, maar openwerpen van de deur; en toen, als buiten zich zelven van blijde verrassing, trok hij zijn vriend, die juist in zijn werkkleed, met stift en vijl in de hand, bij den drempel stond, naar zich toe, en kuste hem in vervoering op voorhoofd en wangen.

Wat al vragen, antwoorden en mededeelingen, die daarop volgden!

De lijder, had het, in weerwil van wolkbreuk en storm, bijzonder goed gehad. De eenzaamheid was een weldaad voor hem geweest. Van een postduif had hij niets bemerkt; die moest door den orkaan zijn »weggewaaid" zooals de africhters dier vogels dat noemden.

Er volgde nu een kruisvuur van vragen en antwoorden, en spoedig hadden beiden alles gehoord wat zij begeerden te weten. Zelfs had Hermon reeds Daphne's roos aan zijn vriend gegeven, en hem verhaald hoe hij den Galliër, dien men in huis droeg, gevonden had.

Bias en de overige slaven waren toegesneld, en weldra had Hermon den gekwetste, van al het noodige voorzien, doen brengen naar een luchtig vertrek, dat op de tweede verdieping lag. Om de hitte, die daar zoo dicht onder het dak, des zomers heerschte, werd dat zelfs niet door de slaven bewoond.

Bias stond zijn heer met evenveel bereidwilligheid als handig-

heid bij, en eindelijk sloeg de Galliër zijn oogen op, en deed in de taal van zijn land eenige korte vragen, die niemand kon verstaan. Daarop vielen zijn oogleden weder toe.

Tot nu toe had Hermon zich niet eens den tijd gegund, in de werkplaats van zijn vriend rond te zien, en na te gaan wat hij in zijn afwezigheid had gedaan. Doch toen hij zich had vergewist, dat zijn liefderijke daad niet te vergeefs was geschied, en nadat hij zich aan den wijn en het maal, dat Bias hem had voorgezet, duchtig te goed had gedaan, drong hij er bij Myrtilos op aan, dat hij zich ter rust zou begeven. Morgen kwam er immers weer een dag, en het onweer zou anders toch nog schadelijk voor hem kunnen zijn.

Bij die woorden hield hij de hand van zijn vriend, die eindelijk wilde heengaan, langdurig vast, en drukte haar zoo sterk, dat het Myrtilos pijn deed. Hij begreep intusschen zijne bedoeling, en met een blik vol innigheid, die diep in Hermon's hart doordrong, riep hij hem den afscheidsgroet toe.

Na twee doorwaakte nachten en den vermoeienden rit, was de teruggekeerde reiziger dan ook zeer afgemat; doch toen hij zijn hand op voorhoofd en borst van den Galliër legde, en voelde hoe die gloeiden, wees hij het gewillig aanbod van Bias, om voor hem bij den lijder te waken, van de hand.

Indien hij te Alexandrië dikwijls meerdere nachten achtereen in vermaak had doorgebracht, om genot te zoeken of zichzelven te vergeten, waarom zou hij dan nu niet wakker blijven, nu het er op aankwam, een jong leven aan den dood te ontworstelen?

De mensch en diens bestaan waren voor hem nu eenmaal het hoogste, en nog nooit had hij berouw gehad van zijn wonderlijke eigenschap om zichzelven ongemak op te leggen, ten einde bijstand te kunnen verleenen aan lijdenden.

Wat Bias betrof, deze liet zich gaarne wegzenden. Voor hem waren er ook oorzaken genoeg geweest om hem moede te maken.

De lichtzinnige lijfdienaar van Myrtilos was met de andere slaven den vorigen nacht weggeslopen, en eerst den volgenden morgen met wankelende schreden teruggekomen; doch hij zelf had, om de belofte aan zijn heer gedaan, te houden, nauwelijks

de oogen gesloten, opdat hij spoedig gereed zou zijn, als Myrtilos zijn hulp mocht noodig hebben.

Weldra lag de trouwe slaaf in zijn kamertje beneden, dan ook in diepen slaap, terwijl zijn heer al zijn wilskracht inspande om te waken bij den Galliër.

Toch viel, na het eerste kwartier, zijn hoofd, zonder dat hij het verhinderen kon, telkens weer op zijn borst. Zijn patient maakte hem echter, toen hij werkelijk insluimerde, weder wakker. Hij had namelijk het bed verlaten, en stond, toen Hermon opkeek, midden in de kamer, om zich heen te zien.

De kunstenaar dacht dat het de koorts was, die den gewonde opjaagde, evenals vroeger zijn medeleerling Lykon, dien hij slechts met geweld tot rust had kunnen brengen. Hij leidde daarom den Galliër met behoedzaamheid naar zijn legerstede terug, en nadat hij het verband opnieuw had bevochtigd met geneeskrachtig plantensap uit de huisapotheek van Myrtilos, beval hij hem stil te blijven liggen.

Gehoorzaam als een kind, deed de Barbaar wat hem gezegd werd, doch bleef in het begin rechtop zitten, en vroeg in moeilijk verstaanbaar gebroken Grieksch, hoe hij daar gekomen was.

Nadat Hermon zijn nieuwsgierigheid had bevredigd, deed hij ook hem enkele vragen, en vernam dat zijn beschermeling niet slechts, evenals zijn stamgenooten, een knevel, maar ook een kinbaard droeg, omdat dit het kenteeken was der bruggenbouwers, waartoe hij behoorde. Bij het onderzoek naar de brug over het kanaal, was deze boven hem ingestort.

Nu sloot hij de oogen weder, en Hermon bedacht zich dat nu ook voor hem de tijd gekomen was, om te gaan liggen. Het voorhoofd van den gekwetste was echter nog heet, en de Gallische woorden die hij voortdurend prevelde, behoorden zeker bij de koorts-fantasieën, die Hermon uit Lykon's ziekte kende.

Hij besloot dus vol te houden, en ook het verdere gedeelte van den nacht, zooals hij zich voorgenomen had, aan den gewonde te wijden.

Op een stoel aan het voeteneinde van zijn leger gezeten, zag hij hem vlak in het gelaat. Het zachte licht eener lamp, die

met twee andere bevestigd was aan een hoog, zwaar bronzen ornament, in den vorm van een anker, dat Bias naar boven had gebracht, scheen helder genoeg om hem te doen zien, welk een krachtig man hij in het leven behield. Zijn eigen aangezicht was nauwelijks blanker dan dat van den Barbaar, en diens lange, zwarte volle baard, stak scherp af tegen het wit van zijn gelaat en van zijn ontbloote, gewelfde borst.

Dit contrast had Hermon ook in zijn geheele persoon getroffen. Overigens geleek de Galliër in geenen deele op hem, en er was zelfs geen sprake van overeenkomst tusschen zijn eigen, zachten golvenden baard, en den harden, haast borsteligen, van den Barbaar. En welk een trotsche, bijna grimmige uitdrukking kreeg het gelaat van den Galliër, wanneer hij de lippen op elkander klemde, wellicht van pijn. De kinderen, die zich door Hermon zoo gaarne op den arm lieten nemen, zouden voor dezen wild uitzienden man zeker bang geworden zijn.

Toch bestond er in het uiterlijk, in ieder geval in lengte en forschheid, tusschen hem en den Galliër eenige overeenkomst.

Als bruggenbouwer behoorde deze immers ook eenigermate tot de kunstenaars, en dat vermeerderde nog Hermon's belangstelling in zijn beschermeling, die nu toch ook het ergste gevaar te boven scheen te zijn. Wel sloeg de Griek den Barbaar nog menigmaal nauwlettend gade, doch herhaaldelijk vielen zijne oogen dicht, en eindelijk geraakte hij ten prooi aan de hersenschim, dat hijzelf de lijder op zijn ziekbed was, en dàt een ander, die toch ook weder hijzelf was, hem verpleegde.

Te vergeefs poogde hij zich de onmogelijkheid van deze tweeledige voorstelling duidelijk te maken; hoe meer hij dit deed, hoe grooter de verwarring werd.

Doch eensklaps veranderde het droombeeld: Ledscha verscheen. Zij boog zich over hem heen, en sprak hem liefdevol toe; doch toen hij in groote opgewondenheid opsprong, om haar aan zijn borst te drukken, veranderde zij in de Nemesis, voor wier beeld hij haar geknield had gezien.

Als versteend bleef hij staan, en ook de Godin verroerde zich niet. Alleen het wiel aan hare voeten begon te bewegen, en

rolde met dreunend geraas, nu eens om hem zelven, dan weder om de menschen, die, alsof zij uit den grond verrezen waren, als spottende toeschouwers om hem heen stonden, en in de handen klapten, lachten en juichten, zoodra het naar hem toekwam, en hij bevreesd achteruit deinsde.

Daarbij werd het wiel grooter en grooter, en scheen ook steeds zwaarder te worden, want de houten balken, waarover het rolde, sprongen als dunne latten, krakend uiteen, en de toejuichingen der toeschouwers werden luider en woester.

Plotseling overviel hem een doodelijke angst. Hij riep Myrtilos, Daphne en haar vader Archias, zijn slaaf Bias, de dienaren van zijn vriend, den ouden krijgsman Philippos en zijn gemalin, allen om hulp, en terwijl hij dat deed, werd hij wakker, badend in zweet, en zag rond.

Toch was hij zeker nog onder de macht van den vreeselijken droom, want in zijne nabijheid hoorde hij nog altijd geraas en geschreeuw, en de legerstede van den Galliër was verlaten.

Met een onwillekeurige beweging doopte Hermon zijn hand in het water, dat gereed stond voor de bevochtiging der omslagen voor den gewonde, en maakte daarmede zijn eigen aangezicht nat; doch wanneer hij ooit helder wakker was geweest, dan was hij het nu. Niettemin bleef de Barbaar verdwenen, en het gedruisch duurde voort.

Waren het misschien ratten en muizen?.... Maar neen! Dat was de gil van iemand die schrikt, dat was een noodkreet! Dit klonk als het gebiedend bevel van een ruwe mannenstem — dat — neen, dat was geen vergissing — de klank van zijn eigen naam, van de lippen van Myrtilos, die vol angst en dringend om hulp riep.

Op eens begreep hij, dat het witte huis overvallen was, en dat hij zijn vriend moest redden uit de hand van roovers of van woedende Biamieten. En met de veerkracht van het samengebogen hout van den boog, die wordt losgelaten uit den strik die hem vasthield, sprong hij op, en verzamelde al de heldhaftigheid die hem eigen was.

Met een onderzoekenden blik om zich heen, zocht hij een

wapen, en greep snel het bronzen anker, met den langen, omrankten steel en de omgebogen tanden. Van de drie met olie gevulde scheepjes, die er aan hingen, brandde slechts één. Vóór hij het zware gevaarte afnam, bevrijdde hij het van de lampen, die kletterend op den vloer vielen.

De man, dien hij met dit zware voorwerp trof, zou niet licht weder opstaan!

Vervolgens ijlde hij, als bij een wedloop in het gymnasium, in het donker naar de trap, en liep in ademlooze vaart op den tast de smalle treden af. Hij gevoelde nu zichzelf een wrekende en straffende macht, evenals de Nemesis, die hem in den droom had vervolgd.

Hij moest immers zijn vriend, die hem het liefste van alle menschen was, aan die rustverstoorders ontworstelen? Het scheen hem een kleinigheid toe, hen op de vlucht te jagen.

»Ik kom, Myrtilos!" riep hij; en toen tot den ouden Egyptischen poortwachter en de slaven: »Snuphis, Bias, Dorkas, Syrus — op, aan mijn zijde!" om daarmede zijn vriend het naderen van zijn redder aan te kondigen.

Het luidste geraas kwam uit zijn eigen werkplaats.

De deur stond wijd open, en zwarte rook, waartusschen hier en daar het donkerroode en gele licht van brandende pek, drong hem daaruit tegemoet.

»Myrtilos!" riep hij, zoo hard hij kon, terwijl hij over den drempel sprong, midden in het tumult, dat de groote ruimte vervulde, en tegelijk liet hij het kolossale bronzen anker nederkomen op het hoofd van den breedgeschouderden halfnaakten jongeling, die zijn plompe speer tegen hem ophief.

De piraat viel als door den bliksem getroffen, neer, en nu riep Hermon weder: »Myrtilos!" in het groote, hem zoo welbekende vertrek, waar het gevecht in wilde verwarring en met woest geschreeuw werd voortgezet, en de rook hem verhinderde een enkele gedaante te onderscheiden.

Ten tweedenmale zwaaide hij zijn vreeselijk wapen; nu trof het den woesteling, die met zwartgemaakt aangezicht op hem aangevallen was, en velde hem ter neer. Het anker zelf echter brak daarbij in tweeën.

Hij hield nu slechts den korten metalen steel in de hand, en terwijl hij zijn arm ophief, vast besloten om den reus, die met een fakkel in de hand op hem aansprong, de slapen te verpletteren, was het hem eensklaps alsof een gier met brandende vederen en gloeienden snavel in zijn gelaat vloog, en hij had een gevoel alsof de vreeselijke roofvogel hem steeds woedender en dieper, de harde, scherpe klauwen in lippen, wangen en oogen sloeg.

Eerst was het een oogenblik hel licht voor zijn oogen — doch nu, terwijl hij zooeven nog door den walm en rook heen, de voorwerpen flauw onderscheiden kon, werd hij niet anders gewaar dan een roodachtig vlak, dat daarna violet, en toen zwart werd, om eindelijk weer violenblauw te worden. De gier ging ondertusschen voort hem met snavel en nagels in het gezicht te pikken en te krabben.

Nog eenmaal kwam de naam »Myrtilos" over zijn lippen, doch nu klonk die niet als de bemoedigende stem van een wrekenden held, maar als het hulpgeroep van een bezwijkende, en weldra werd dit gevolgd door een geheele reeks uitbarstingen van bittere smart, doodsbenauwdheid en wanhoop.

Nu drong ook van de zijde van het water een gillend gefluit in de duisternis door, en terwijl het om Hermon heen steeds stiller werd, trachtte hij, onder brandende pijn, zijn weg naar de deur te vinden; doch nu eens stootte zijn voet tegen een menschelijk lichaam, dan weder tegen iets hards, waarvan hij den vorm niet onderscheiden kon, en eindelijk tegen iets groots, dat koud was op het gevoel, en dat niets anders zijn kon dan zijne Demeter.

Zij scheen echter ten ondergang gedoemd, want de walm werd voortdurend dikker om hem heen, en drong steeds heeter brandend in zijn opene wonden.

Op eens woei er een frisschere lucht in zijn gloeiend gelaat, en tegelijk hoorde hij snelle stappen naderen, en een verward gedruisch van menschelijke stemmen.

Nu begon hij weder de namen van zijn vriend, de slaven en den poortwachter te roepen, doch geen van allen gaf ant-

woord. Wèl klonken er haastige vragen in de Grieksche taal tot hem door.

Het waren de Strateeg met zijn gerechtsdienaars, de Nomarch van Gaus met zijn beambten, en nog andere lieden uit Tennis, die daar aangekomen waren.

De meesten herkende hij aan hunne stem, doch hun gestalte bleef hem verborgen. De roode, violette en zwarte wolk voor zijn oogen was alles wat hij zag.

Maar ofschoon de pijn hem voortdurend bleef kwellen, en een inwendige stem hem toeriep dat hij blind was gemaakt, toch liet hij de staatsbeambten, die hem nieuwsgierig omringden, niet aan het woord komen. Hij wees hen slechts ter loops op zijn oogen, en beval hen toen, naar de werkplaats van Myrtilos te gaan. De Egyptenaar Chello, de goudsmid van Tennis, die de beide kunstenaars geholpen had bij de bereiding van het edele metaal, en een der beambten, die geroepen was, om de ratten en muizen in het oude huis uit te roeien, wisten die zeer goed te vinden.

Eerst moesten zij beproeven het werk van Myrtilos in veiligheid te brengen, en als dat geschied was, ook het zijne bewaren voor vernieling door de vlammen.

Aan den arm van den goudsmid, richtte Hermon zijn schreden naar de werkplaats van zijn vriend, doch vóór zij die bereikten, drongen de rook en de vlammen met zulk een kracht op hen aan, dat het onmogelijk was, ook maar tot aan de deur te komen.

»Vernietigd.... Een prooi der vlammen!" steunde hij. »En hij — hij...."

Toen vroeg hij als een wanhopende, of niemand Myrtilos had gezien, en waar hij gebleven was, maar het was te vergeefs, altijd weer te vergeefs.

Ten laatste verzocht hem de goudsmid, die hem leidde, op zijde te gaan, want allen die in het brandende witte huis bijeen gekomen waren. hielpen mede om het Demeter-beeld, dat zij ongedeerd in zijne werkplaats gevonden hadden, weg te brengen.

Zeventien mannen sleepten het met inspanning van al hunne

krachten uit het huis, dat op het punt van instorten was, naar het plein. Eenige anderen droegen de dooden weg: den ouden poortwachter Snuphis, en Myrtilos' lijfslaaf. Verscheidene onbewegelijke lichamen moesten blijven liggen. De beide die in de open lucht waren gebracht, vertoonden diepe wonden. Van Myrtilos en Bias geen spoor.

Daarbuiten was de wind gaan liggen, en een koele adem streek over Hermon's verkwikkend gelaat.

Terwijl hij nu voortliep aan den arm van den notaris Melampous, die hem in zijn huis genoodigd had, en naast zich hoorde uitroepen: »Hoe overvloedig strooit Eos hare rozen!" toen lichtte hij onwillekeurig den doek op, waarmede hij zijn pijnlijk aangezicht had bedekt, om ook te genieten van het schoone morgenrood. Doch weder werd hij niets anders gewaar dan zwart en violenblauw.

Hij liet den arm van zijn geleider los, bracht de hand aan zijn arme, lichtlooze, gloeiende oogen, en kermde in machtelooze woede, evenals een roofdier, dat zich geklemd voelt tusschen de ijzeren tanden in de val van den jager: »Blind, blind!" en toen weder, en nog eens »blind!"

Terwijl de morgenster nog pas verbleekte, sloop de knaap, die nadat Hermon was geland, met de brandende fakkel naar den oever was geloopen, de kleine pronaos van den Nemesistempel binnen.

Daar stond Ledscha nog altijd bij de zuil der cella met opgeheven handen, zoo geheel verzonken in haar vurig gebed, dat zij de nadering van den bode niet eerder bemerkte, dan toen hij haar aanriep.

»Gelukt?" vroeg zij met gedempte stem, nadat hij haar vluchtig had begroet.

»Gij moet aan de Godin offeren, wat gij haar beloofd hebt," was het antwoord, »dat laat Hanno u zeggen. En verder: Spoedig — gij moet terstond met mij in de boot."

»Waarheen?" vroeg het meisje.

»Nog niet naar de Hydra," antwoordde de knaap haastig. »Eerst naar den ouden man op de Megaera. De bruidschat voor

uw vader ligt gereed, maar er is geen oogenblik te verliezen."

»Goed," mompelde zij. »Doch eerst nog dit: vind ik den man met den zwarten baard op een der schepen?"

»Zeker!" riep de knaap trotsch, en greep haar arm om haar tot spoed maken te dringen. Zij rukte zich echter los, keerde zich weder naar de cella, en hief nog eenmaal handen en oogen naar het beeld der Nemesis op.

Vervolgens nam zij het pakje op, dat zij achter een zuil had verborgen, haalde daaruit een handvol goudstukken te voorschijn, wierp die in de bus voor de offergaven, en volgde den jongen.

»Levend?" vroeg zij, onder het afdalen der treden. Maar de knaap begreep de bedoeling der vraag, en riep: »Jawel! Hanno zegt, dat de wond niets te beteekenen heeft."

»En de ander?"

»Geen schram. Op de Hydra met twee zwaar gewonde slaven. De poortwachter en de overigen werden gedood."

»En de standbeelden?"

»Dat.... Zulke dingen kunnen niet zonder een kleine mislukking afloopen.... Dat zeide Labaja ook."

»Hebt gij ze moeten achterlaten?"

»Een van de twee. Het andere, in de werkplaats, die op het water uitziet, heb ik zelf helpen stukslaan. Het goud en elpenbeen is op het schip. Het tweede, uit de zaal aan de zijde van het plein, gaf heel wat te doen. Zij hebben het groote gevaarte voorzichtig tot in de werkplaats aan het water gesleept. Daar zal het nu zeker nog wel staan, als het niet reeds met het huis is verbrand. Zie maar, hoe de vlammen nog opstijgen!"

»Hoe onhandig!" riep Ledscha verwijtend uit.

»Het was niet anders mogelijk," beweerde de knaap. »De lieden van Tennis naderden. De voorste, een sterke, woedende hond, sloeg onzen Loule en den wilden Judas dood. Daarvoor moest hij boeten. De kleine Chareb wierp zwart poeder in zijn oogen, terwijl Hanno zelf de fakkel in zijn gezicht duwde."

»En Bias, de slaaf van den man met den zwarten baard?"

»Ik weet niet.... Ja toch.... gewond, geloof ik, aan boord."

Tegelijk wees de knaap, een vroegrijpe, veertienjarige scheepsjongen van de Hydra, op de gereedliggende boot, en nam Ledscha haar pakje uit de hand; doch zij sprong vóór hem in het ranke vaartuig en beval, haar naar het Uilennest te brengen, waar zij moest afscheid nemen van »moeder Tabus". De scheepsjongen verzekerde echter zeer beslist, dat dit bevel op dit oogenblik niet op te volgen was, en op zijn wenk roeiden twee zwarte matrozen snel in noordwestelijke richting naar het schip van Satabus. Hanno wilde zijn bruid uit de hand zijns vaders als echtgenoot ontvangen.

Ledscha bleef niet verder op haar eigen wensch aandringen, doch toen de boot het Pelikaan-eiland voorbij voer, viel haar oog op de doffe, achter de wolken verdwijnende maanschijf. Nu dacht zij aan den vreeselijken nacht, toen zij hier te vergeefs op Hermon had gewacht, en een zegepralende glimlach gleed over haar gelaat. Doch toen zij van haar geboorteplaats moest scheiden, trok zij de donkere wenkbrauwen samen, want op nieuw was het, alsof zij daar, waar de maan had gestaan, een reusachtige, leelijke spin zag. — Zij wilde dat schrikbeeld met alle macht van zich afzetten, en begon daartoe een gesprek met den knaap, want spinnen in den morgen zijn een slecht voorteeken.

Het morgenrood dat het Oosten kleurde, deed haar denken aan het bloed, dat zij nog vergieten moest, om verder aan hare wraak te voldoen.

HOOFDSTUK XVIII.

Terwijl het op de markt te Tennis steeds drukker werd, was het witte huis van Archias tot een rookenden puinhoop vergaan. Honderden mannen en vrouwen stonden om de plaats des onheils heen, maar niemand zag het Demeter-beeld, dat nog te rechter tijd uit Hermon's werkplaats was weggehaald. De Nomarch had het in den nabijzijnden tempel dier Godin in bewaring doen brengen.

Het heette, dat de hemelsche vrouw haar eigen beeld door een wonder had gered; ja zelfs beweerde de gerechtsdienaar Pamaut dat hij haar zelve had gezien, zooals zij op den rook, die opsteeg uit het brandende huis, van een helderen gloed omschenen, omhoog gevaren was.

De strateeg en de Nomarch stelden alle mogelijke pogingen in het werk om de roovers te vatten, doch alles bleef zonder het minste gevolg.

Nadat het ruchtbaar geworden was, dat Paseth, Gula's echtgenoot, zijn vrouw verstooten had, omdat zij in de werkplaats van Hermon was gegaan, dachten ook de overheden dat de aanval gepleegd was door Biamietische gehuwde mannen. En toch was Paseth zelf juist op dat uur afwezig geweest, en de onschuld der anderen kon bewezen worden.

Dewijl sinds twee volle jaren de zeeroof in deze streek geheel had gerust, kwam niemand op het denkbeeld dat het piraten konden zijn, en daar de lijken der brandstichters met het witte huis verbrand waren, kon men onmogelijk bepalen tot welke kringen de inbrekers behoorden.

De van het gezicht beroofde kunstenaar kon alleen getuigen dat een der roovers een neger was geweest, of hem ten minste met een zwart gemaakt gezicht had aangevlogen, terwijl een der anderen hem bovenmenschelijk lang was voorgekomen. Deze omstandigheid deed de mythe ontstaan, dat bij het vreeselijke onweder van den vorigen dag, de Hades zich geopend had, en geesten der duisternis zich geworpen hadden op de werkplaats van den Griekschen verleider.

Wel is waar geloofde de strateeg zelf niet aan dergelijke dingen, maar hij werd in het nemen van maatregelen belemmerd door het bijgeloof der Biamieten, die de Grieken toch al ongaarne bijstonden, waar het er nu op aankwam een misdaad te straffen, die aan hun stamgenooten ten laste werd gelegd.

Eerst toen hij het verdwijnen van Ledscha vernam, en de priester van Nemesis hem mededeelde welk een aanzienlijke som, kort na den aanval, in de offerbus van den tempel was gevonden, kwam hij op een vermoeden, dat niet ver van de werkelijke waarheid af was. Alleen bleef het hem een raadsel, welke bende zich voor de wraakzuchtige plannen van een meisje, ter beschikking zou hebben gesteld.

Den tweeden dag na den brand waren op het schip van den kommandant van Pelusium, de Epistrateeg der geheele Delta, die toevallig de grensvesting bezocht, de grammateus der Dionysische kunstenaars, Proklos, Vrouw Thyone en Daphne, benevens hare gezellin Chrysilla, te Tennis bijeen

De oude krijgsheld Philippos moest wegens toebereidselen tot den oorlog, in de vesting achterblijven.

Althea was naar Alexandrië teruggegaan, en Philotas, die in het geheel niet met haar ophad, was geheel alleen daarheen gevaren, omdat Chrysilla hem te kennen had gegeven, dat hij, zoolang Daphne zich zou wijden aan de zorg voor den blinden

Hermon, er niet op rekenen moest, bij hare beschermeling eenigszins te vorderen.

De Epistrateeg ging met groote omzichtigheid te werk, doch ook zijne bemoeiingen bleven vruchteloos. Hij liet zich bericht geven van alle vaartuigen, die in de havens en inhammen der noord-oostelijke Delta binnengeloopen waren, — doch die van Satabus en zijn zoons gaven geen aanleiding tot navraag, want zij waren als schepen uit den Pontus, met hout bevracht, den Tanitischen Nijlarm opgevaren, en hadden voor rekening van een handelshuis te Sinope, balken en planken gelost.

Niettemin gaf de Epistrateeg bevel tot het doorzoeken van het Uilennest. Daarmede maakte hij zich echter aan een daad van willekeur schuldig, daar het asylrecht van het eiland nog altijd bestond; en dit ergerde de lichtgeraakte en weerspannige Biamieten te meer, omdat de eerbiedige vrees van het volk voor Tabus, die naar hunne meening wel honderd jaren oud moest zijn, zoo groot was. Niet alleen als toovenares en heelmeesteres, maar ook als stamvrouw van een geslacht van krachtige mannen, werd zij door hen zeer hoog gesteld. De rustverstoring van deze oude vrouw, en zijn ingrijpen in oude privilegies, deed den Epistrateeg den bijstand der omwonende visschers, schippers en wevers geheel verbeuren. Iedere kennisgeving aan hem uit hun midden werd als verraad beschouwd, en daarbij kon zijn verblijf te Tennis maar zeer kort zijn, omdat de Koning hem, wegens den ophanden zijnden krijg, naar de hoofdstad had teruggeroepen.

Op den derden dag na zijne aankomst verliet hij Tennis, en scheepte zich te Tanis in, om naar Alexandrië te gaan. Hij had weinig tijd overgehouden om aan Vrouw Thyone en hare gasten te denken.

Ook Proklos kon zich eerst na het vertrek van den Epistrateeg bij hen voegen, omdat hij onmiddellijk naar het nabijgelegen Tanis had moeten gaan, waar hij als hoofd der Dionysische kunstenaars in geheel Egypte, zich had moeten bemoeien met de zaken van het pas weder opgebouwde theater.

Bij zijn terugkomst te Tennis, had hij zich aanstonds naar

den Demeter-tempel laten brengen, om het bij den brand gespaarde werk van den blind geworden Hermon te bezien.

Hij was het heiligdom binnengetreden, in afwachting een werk te vinden, dat zeer eigenaardig was, waarschijnlijk ook vol kracht, doch dat zeker niet naar zijn smaak zou zijn; en ziet, geheel onder den indruk der overweldigende schoonheid van dit edele kunstwerk, had hij de cella weder verlaten.

Alles wat hij vroeger van Hermon's werk had gezien, had hem tegen dien kunstenaar ingenomen, wiens begaafdheid wel zeer groot was, maar die, in plaats van zijn talent in den dienst van het schoone en verhevene te stellen, steeds onderwerpen koos, die in Proklos' oogen, geen behandeling door de kunst waardig waren; of waaraan hij, wanneer zij dit mochten zijn, met opzet datgene ontnomen had, dat naar zijn gevoelen, er de rechte waarde aan gaf. In zijn »maaltijd op den Olympus" had Proklos, die ook te Alexandrië opperpriester van Apollo was, zelfs een beleediging der goddelijke waardigheid gezien. Den »vijgen-etenden straatjongen" beschouwde hij met zijn kennersblik wel als een eigenaardig meesterstuk — maar het had hem toch geërgerd; want inplaats van een schoonen knaap, stelde het een hongerigen, mageren deugniet voor.

Hoe natuurlijk die figuur ook was, toch vond hij haar verwerpelijk, omdat zij ook andere kunstenaars had verleid hunne krachten aan dergelijke lage onderwerpen te beproeven.

Toen hij onlangs tegenwoordig was geweest bij de voorstellingen van Althea, en mede had aangezien hoe spoedig zijn schoone reisgenoote zich had laten overhalen den krans te reiken aan den knappen kunstenaar met den zwarten baard, had dit hem verdroten, en daarom was hij bij die gelegenheid zoo teruggetrokken en koel tegen Hermon geweest; ja, had zijn misnoegen uitgesproken, over de richting, die zijn kunst had ingeslagen.

Doch nu, bij de beschouwing van Hermon's Demeter, was het gevoelen van den ervaren man en verstandigen beoordeelaar plotseling veranderd.

Wie dit werk had vervaardigd, behoorde niet alleen tot de uitstekendste kunstenaars van zijn tijd, maar dien was het ook

gegeven, zich te verdiepen in het wezen der Godheid, en daaraan een volmaakte uitdrukking te geven.

Deze Demeter was de gelukkigste belichaming der hemelsche goedheid, die op het zaaien den oogst doet volgen. Toen Hermon haar schiep, had Daphne's beeld hem voor den geest gezweefd, ofschoon het hem niet was vergund haar als model te gebruiken. Van alle jonkvrouwen die hij kende, was er echter geene, die daartoe beter geschikt zou geweest zijn.

Wat hij te Pelusium had gezien, en van de vrouwen had gehoord, was dus waar. Althea, die hem, als zooveel ouder, op reis in haar vertrouwen had genomen, en met wie hij van plan was samen te werken voor Koningin Arsinoë, was het niet, die hart en zinnen van den kunstenaar had verrukt, maar Archias' dochter had dat gedaan. En juist deze omstandigheid bevestigde hem in zijn veranderd inzicht.

Het was te hopen dat Hermon's blindheid nog te genezen zou zijn. Nu gebood hem de plicht, en misschien ook zijn belang, den beeldhouwer te kennen te geven, hoe hoog zijn kunst en zijn laatste werk bij hem stonden aangeschreven.

Toen Vrouw Thyone en Daphne te Tennis waren aangekomen, had Hermon er in moeten toestemmen hen te volgen op haar groote schip Proserpina. Doch hij had zich slechts pruttelend in dit voorstel der vrienden zijner ouders geschikt, en tot nu toe gelukte het noch haar, noch Daphne, zijn toorn tegen het noodlot, dat hem het licht zijner oogen en zijn besten vriend had ontnomen, te doen bedaren.

Iedere poging om hem te bewegen dat ontzettende leed met gelatenheid te dragen, leed schipbreuk.

Een arts uit Tennis, die door Egyptische priesters te Saïs in de heelkunst onderwezen was, en nu als pastophore in den Isistempel der weversstad dienst deed, had op zijn verbrand gelaat omslagen gelegd. Hij had den kunstenaar daarbij op het hart gedrukt, die in zijne afwezigheid nooit op te lichten, en zorgvuldig iederen lichtstraal van zijne oogen te weren. Doch zoozeer was Hermon's gansche ziel in opstand geraakt, dat hij, ondanks de waarschuwing der vrouwen, telkens weder den doek

oplichtte, om te beproeven of hij niet ten minste weder een schemering van het zonlicht, dat hem merkbaar verwarmde, zou kunnen opvangen.

Hij kon de gedachte niet verdragen, voortaan in het donker te moeten voortleven, en dat te meer, daar al de verschrikkingen, die hem anders slechts in den nacht overvielen, hem nu met de grootste wreedheid voortdurend vervolgden.

Nog steeds drong ook het beeld der spin zich met groote duidelijkheid aan hem op. Het was alsof dit altijd bezige dier zijn snel vervaardigd weefsel over zijn verblinde oogen legde, die hij niet mocht aanraken, en waar hij toch met de hand overheen streek, om ze van dien afschuwelijken sluier te ontdoen.

De mythe leerde dat Arachne, omdat de slag haar door Athene gegeven, haar zoo had gegriefd, van plan was geweest een einde aan haar leven te maken. Hoeveel erger vernedering had hem getroffen; hoeveel meer reden had hij, zich te bedienen van het voorrecht, dat de mensch boven de onsterfelijken bezit, dat hij zich met eigen hand den dood kan geven, als hij het den tijd daartoe acht. Wat moest hij, de kunstenaar, die alle levensgenot van zijne oogen hebben moest, nog uitrichten in dezen vreeselijken, zwarten nacht, die door geen enkelen lichtstraal verhelderd werd?

Bovendien kwam dikwijls de herinnering aan het verschrikkelijk uiteinde van zijn vriend bij hem boven, en bedacht hij hoe Myrtilos de eenige zou geweest zijn, die hem in dezen nood had kunnen troosten.

Ook de gedachte dat hij zoo arm was, pijnigde hem. Hij leefde enkel van hetgeen hij met zijn kunst verdiende, en wat zijn rijke oom hem toezond. Het Demeter-beeld, dat Archias bij hem had besteld, was hem voor een deel reeds vooruit betaald, en dat goud, een aanzienlijke som, had hij willen besteden om in Alexandrië zijn schulden te betalen. Doch hij had het bij den brand verloren, evenals al het overige: zijn gereedschap, zijn kleederen, en de voorwerpen die aan zijn overleden ouders hadden behoord, benevens de enkele boeken, die zijne lievelingsgedichten en de geschriften van zijn leermeester Straton bevatten.

Die kostbare boekrollen hadden hem staande gehouden in zijn trotsche overtuiging, dat hij alles wat hij verkreeg of bezat, alleen aan zich zelven te danken had.

Het was hem nu weder recht duidelijk geworden, dat het lot der aardbewoners niet wordt bestuurd door de Goden, die de mensch heeft uitgedacht naar zijn eigen beeld, om een oorzaak te vinden voor alles, wat hij om zich heen ziet gebeuren, maar door het doove en blinde toeval. Hoe zou het anders mogelijk zijn, dat zijn schuldeloozen, reinen vriend Myrtilos, die de Goden zoo hoog vereerde en door zijne kunst huldigde, een onheil getroffen had, dat naar het oordeel der meeste menschen nog veel erger was, dan wat hem, den Godloochenaar, te beurt gevallen was?

Maar was de dood, dien hij zichzelven toewenschte, werkelijk een ongeluk?

Was de Nemesis, die het vurige gebed van een verongelijkt meisje zoo spoedig en volkomen had verhoord, ook slechts een gewrocht der menschelijke fantasie?

Dat kon niet zijn! — En zoo er ééne Godin was, bestond dan niet de waarschijnlijkheid voor het bestaan van alle overige?

Hij voelde een koude huivering, want indien de hemelsche machten denken, voelen en handelen konden, hoe vreeselijk kon dan zijn lot, dat toch al zoo wreed was, verder worden! Hij had immers bijna al de Goden verloochend en beleedigd, en nooit een vinger uitgestoken om één van hen te huldigen of te eeren.

Zou het wonder zijn, als zij hem kozen tot doelwit van hun toorn en wraak?

Even te voren had hij nog gedacht, dat hij reeds het zwaarste, wat een mensch en kunstenaar treffen kon, ondervonden had. Thans besefte hij dat dit een dwaling was geweest. Als lichamelijke pijn gevoelde hij het ineenstorten van zijn trotschen waan, dat hij, onafhankelijk van iedere macht buiten hem, vrij en sterk zijn lot zelf had kunnen bepalen, aan niemand dank verschuldigd was dan aan zijn eigen kracht, en zich voor niets behoefde te buigen dan voor de ondoorgrondelijke, niets sparende

macht der eeuwige wetten, of voor het, den mensch onbegrijpelijk samenwerken daarvan, dat men »toeval" noemde, en dat zich niet om verdienste of onwaardigheid bekommerde.

Hij had geleerd te ontberen en de begeerlijkheid tot zwijgen te brengen, opdat hij van zijn eigen oom en zijn rijken vriend geen gift zou behoeven aan te nemen, en mocht voortgaan het hoofd hoog te dragen, als de onafhankelijkste der onafhankelijken; en zou hij dan nu in zijn ongeluk, ook nog aan machten moeten gelooven, die bestierend werkten op al zijne handelingen? Moest hij het als een eisch van rechtvaardigheid, plicht en overleg beschouwen, die te erkennen, hen aan te roepen en te danken? En was hem dat mogelijk?

Terwijl hij meende alleen te zijn, daar hij Thyone en Daphne, die in zijne nabijheid waren, niet zag, sloeg hij zich met de vuist tegen het voorhoofd, dat met brandwonden overdekt was. Het was hem te moede als een vrij man, die op eens gevoelt dat men hem armen en voeten snoert met onverbrekelijke banden, die een reus naar willekeur aantrekt of losser maakt.

En toch — liever sterven, dan tegenover Goden en menschen een ledenpop worden, die aan iederen ruk van zichtbare of onzichtbare handen gehoorzaamt.

In sterke gemoedsbeweging sprong hij op, trok het verband van aangezicht en oogen af, en verklaarde aan Vrouw Thyone, die hem daarover ernstig berispte, dat hij weg wilde, het deed er niet toe, waarheen. Hij zou dan evenals de blinde Ethiopische slaaf, dien hij te Tennis in het huis van een schrijnwerker had gezien, met een handmolen zijn dagelijksch brood verdienen.

Nu sprak ook Daphne hem liefdevolle woorden toe, maar hare kalmeerende stem deed hem nog meer pijn dan de gestrenge woorden van zijn oude vriendin.

Het stilzitten werd hem onduldbaar, en hij begon op en neer te loopen, als om daardoor zijn verloren evenwicht terug te krijgen; doch reeds bij den eersten stap dien hij alleen deed, stootte hij tegen het tafeltje, dat voor de rustbank van Vrouw Thyone stond. Toen het omviel, en de waterkannen kletterend op den grond in stukken vielen, durfde hij geen voet meer ver-

zetten, en strekte zijn armen zoo ver mogelijk uit, om den leunstoel dien hij zooeven verlaten had, weder te bereiken, en geheel gebroken daarin neder te zinken.

Had hij op dat oogenblik kunnen zien, hoe Daphne haar zakdoek eerst aan haar betraande oogen, en toen aan hare lippen bracht om hem niet te doen hooren hoe zij snikte; had hij begrepen hoe Thyone's gerimpeld oud gelaat samentrok alsof zij een kolokwintappel moest inslikken! Toch sloeg zij hem krachtig op zijn breeden schouder, en riep hem met gedwongen vroolijkheid toe: »Houd moed, mijn jongen! Het paard schopt, als de horzels het steken. Loop nog maar eens rond, als het u kalmeert. Wij zullen ruimte voor u maken. Het breken van die vazen behoeft ge u niet aan te trekken. De pottebakker maakt wel weer nieuwe!"

Doch Hermon wierp zijn gloeiend hoofd achterover tegen den rug van den stoel, en verroerde zich niet, vóór men hem een nieuw verband had gelegd.

Dat deed hem goed. Hij voelde dat het Daphne was, die hij daarvoor te danken had, want zoo zacht en licht konden de vingers der matrone niet zijn. Hoe gaarne had hij die hand aan zijn lippen gedrukt en haar zijn dank geuit; doch dit verbood hij zichzelven.

Wanneer zij hem beminde, dan moest juist nu de band tusschen hen worden afgesneden; want al was de goedheid van haar hart zeker groot genoeg om haar bloeiend leven te verbinden aan het zijne, dat thans verwoest was, hoe zou hij dat offer mogen aannemen, zonder zichzelven te vernederen?

Hij vroeg nu niet of die verbintenis haar gelukkig of ongelukkig zou maken, maar des te levendiger bleef hij er van bewust dat hij, als haar gemaal, eigenlijk een aalmoes van haar zou ontvangen; en veel liever dan dat — zeide hij herhaaldelijk tot zichzelven — zou hij het lot deelen van den slaaf, die de handmolen draaide.

Daphne zag aan de uitdrukking van zijn gelaat, wat er in hem omging, en hoe gaarne zij hem ook had toegesproken, toch legde zij zich het stilzwijgen op, opdat de klank harer stem niet

verraden zou hoe zij met hem mede leed. Hij smachtte echter juist nu naar een vriendelijk woord uit haren mond, en vroeg of zij er nog was? waarop Vrouw Thyone hem mededeelde dat de grammateus Proklos gekomen was, om hem een bezoek te brengen.

Nog kort geleden had hij gevoeld hoe weinig deze man hem genegen was, en daarom stoof hij nu opnieuw op. Bij al zijn ellende zich nog te moeten blootstellen aan den hoon van iemand die zijn kunst gering achtte, dat was te veel voor zijn toch al geheel uitgeput geduld!

Hier werd hij in de rede gevallen door Proklos zelf, die spoedig na Thyone de opzettelijk donker gemaakte kajuit binnentrad, waar de blinde zich bevond.

De man, die de wereld kende, had door Hermon's laatste woorden begrepen hoe goed hij zijn weinig welmeenende woorden had onthouden, en daarom hield hij zijn goedkeuring nog even binnen, en begon met het overbrengen van een groet van den Epistrateeg, die plotseling terug geroepen was.

Daarop verhaalde hij, dat zijne onderzoekingen niets belangrijks hadden opgeleverd, dan misschien een bevestiging der droevige vrees, dat de voortreffelijke Myrtilos om het leven gekomen was, door de schuld der inbrekers. Men had onder de asch een gesneden steen gevonden, en Chello de goudsmid uit Tennis, beweerde dat hij dat juweel uit de schoudergesp van den beklagenswaardigen kunstenaar, eens in zijn werkplaats had gehad, om er een nieuwe speld aan te maken.

Bij deze woorden greep hij Hermon's hand, en reikte hem den steen over, en de beeldhouwer begon dien dadelijk met de vingertoppen te betasten.

Het was zeer goed mogelijk dat hij aan de schoudergesp van Myrtilos gezeten had, want, ofschoon in het tasten nog onbedreven, voelde hij toch den kop van een mensch, die er op prijkte; en de gesp van zijn vriend was met de beeltenis van Epikurus versierd geweest.

Proklos en Daphne geloofden ook dat men die op het beschadigde kunstwerk inderdaad herkennen kon, en bij de ge-

dachte dat zijn vriend een prooi der vlammen was geworden, liet Hermon het hoofd zinken, en moest al zijn kracht verzamelen, om niet door luid snikken te verraden hoe smartelijk dit denkbeeld zijn ziel doorvlijmde.

Vrouw Thyone wees den grammateus met een bedroefd schouderophalen op den deerniswekkenden kunstenaar, doch Proklos knikte haar veelbeteekenend toe, en naar Hermon gaande, vertelde hij hem, dat hij zijne Demeter opgezocht, en onbeschadigd terug gevonden had. Hij wist wel dat hij niet hopen mocht, bij zulk een droevig lot, en na het verlies van zijn besten vriend nog troost te kunnen geven, doch misschien zou Hermon gaarne de verzekering hooren, dat hij, wiens blik toch niet ongeoefend was, zijn werk onder het schoonste rekende, wat de beeldhouwkunst in de laatste jaren had voortgebracht.

Hier viel de blinde hem in de rede met de scherpe woorden: »Wat die Demeter waard is — weet ik zelf het best. Uw lof is als de honing, dien men geeft aan een kind, dat zich pijn heeft gedaan."

»Neen, mijn vriend," verzekerde Proklos met ernst en vastheid. »Ik zou den Hermon, die gezond en ziende was, met niet minder warmte te kennen geven hoe levendig ik die edele Godinnengedaante bewonder. Gij hadt gelijk, toen gij mij vroeger beschuldigdet van afkeer, of laat ons liever zeggen, van te weinig begrip van het eigenaardige uwer kunst; doch dit schoone werk verandert dat geheel, en niets verheugt mij meer, dan dat juist ik de eerste mag zijn om u te verzekeren dat dit beeld u zoo uitstekend is gelukt."

»De eerste," riep Hermon minachtend uit. »De tweede en derde zullen in Alexandrië niet te vinden zijn. Hoe aangenaam moet het zijn een mensch, dien men gaarne iets kwaads gunt, met zijn medelijden aan te komen! Maar hoe mijne Demeter ook uitgevallen moge zijn, aan die van Myrtilos zoudt gij toch zeker den dubbelen prijs hebben toegekend."

»Gij vergist u, mijn jonge vriend!" hield de Staatsman met welgemeende hardnekkigheid vol. »Alle eer aan den grooten kunstenaar, die zoo droevig om het leven is gekomen; doch

laat mij u bij de Godin zelve zweren: in dezen wedstrijd zoudt gij overwinnaar zijn gebleven. Naast het onovertrefbare kan men hoogstens iets van gelijke waarde plaatsen, en — ik ken het leven en de kunst. Iets zoo volmaakts als dit meesterwerk wordt zelden of nooit voortgebracht door twee kunstenaars ter zelfder tijd en op dezelfde plaats."

»Genoeg!" kreet Hermon, schor van aandoening, doch Proklos vervolgde met toenemende levendigheid: »Hoe kort wij elkander ook eerst kennen, toch zult gij wel hebben opgemerkt, dat ik niet tot de vleiers behoor. Het moet u in Alexandrië wel ter oore gekomen zijn, dat juist de jongere kunstenaars mij, die al zoo dikwijls tot kunstrechter werd benoemd, tot de allerstrengsten rekenen. Omdat ik het zoo goed met hen meen, wijs ik hen altijd met vrijmoedigheid op hunne fouten. Voor den lof zorgt de groote menigte wel. Die stroomt ook u nu in overvloed tegemoet, dat zie ik reeds aankomen, en daar uwe blindheid, met de hulp van den grooten Asklepios en de genezende Isis, voorbij zal gaan als een donkere winternacht, zou het mij misdadig toeschijnen, u gewetenloos te bedriegen omtrent uw talent en de vrucht daarvan. Ik zie u in gedachte reeds voortarbeiden tot vreugde van Goden en menschen. Uwe Demeter dwingt mij tot onbegrensde, geestdriftvolle waardeering, want zij is in haar geheel, zoowel als in de onderdeelen, zonder gebreken, en den grootsten lof waardig. O mijn lieve, arme jonge vriend, hoe lang is het niet geleden, sedert ik een anderen Alexandrijn met zulk een blijde overtuiging mocht gelukwenschen met het welslagen van zijn arbeid! Geloof mij, ieder woord dat tot lof van uwe jongste schepping over mijn lippen komt, is ernstig gemeend, en gij weet, ik ben toch niet gewoon te prijzen. Doch evenals ik het nu tot uzelven zeg, zoo zal ik het herhalen voor den Koning, voor Archias en voor al de andere aangestelde kunstrechters."

Hijgend, met hoogblozende wangen en stralende oogen had Daphne ieder woord van den scherpzienden beoordeelaar opgevangen. Zij kende Proklos en zijn gevreesde, niets ontziende kritiek, en wist dat deze lofspraak zijn innigste overtuiging was.

Ware hij ontevreden geweest over het Demeter-beeld, of door de schoonheid daarvan slechts oppervlakkig getroffen, dan had hij misschien geschroomd den beklagenswaardigen blinde met zijne aanmerkingen te krenken, en zou gezwegen hebben; doch tot zulk een warme waardeering kon alleen iets groots en volmaakts hem brengen.

Het kwam haar nu als een groote ramp voor, dat tot dusver de verpleging van den lijder haar en Vrouw Thyone verhinderd had, zijn werk te bewonderen. Ware het nu nog licht genoeg geweest, dan zoude zij het liefst terstond naar den Demetertempel zijn gegaan; maar de zon was reeds ondergegaan, en Proklos moest haar verzoeken, geduld te oefenen.

Daar de kisten bij den kastenmaker gereed hadden gestaan, was het beeld onmiddellijk onder zijn toezicht ingepakt en op het schip gebracht, waarmede het den volgenden dag, tegelijk met hemzelven, naar de hoofdstad zou worden vervoerd.

Terwijl Daphne en de levendige matrone zich over deze beschikking luide beklaagden, bleek Hermon die zeer goed te keuren; want daardoor werden de vrouwen, ten minste totdat zij zelve daar aankwamen, voor een droevige ontgoocheling gevrijwaard.

Doch Proklos beweerde met de meeste beslistheid: »Veeleer berooft het u voor eenigen tijd van een groot genot, en u, edele dochter van Archias, nog daarbij van het gevoel der grootste dankbaarheid, waarmede de hemelsche machten u ooit hebben begenadigd. De Meester, die dat echte Goden-beeld schiep, is immers juist aan u het beste daarvan verschuldigd."

»Dat hij bij zijn werk aan mij heeft gedacht, heb ik uit zijn eigen mond gehoord," bekende Daphne, en Hermon hoorde in hare ontroerde stem de innigste liefde weerklinken. Tegelijk vroeg hij met verbazing en toenemende onrust zichzelven af, of het den strengen kritikus Proklos werkelijk ernst zou zijn met den ophef dien hij van zijn werk maakte, terwijl ieder in de stad toch wist, dat hij dat anders nooit deed.

Ook Myrtilos had den kop van zijne Demeter geroemd en — dat moest hij zelf toegeven — die was hem ook gelukt. Maar de

verdere figuur, die al te zeer voorover gebogen was, wat trouwens overeen kwam met de gewone houding van Daphne, en de al te hoekig gebogen arm, hadden die den scherpzinnigen kenner geen aanleiding moeten geven om zijn loftuitingen eenige tonen lager te stemmen? Of was het geheel werkelijk zoo voortreffelijk, dat het kleingeestig zou geweest zijn, op het minder welgeslaagde aanmerkingen te maken? In ieder geval mocht hij zich in de goedkeuring van Proklos dubbel verheugen, omdat zijne kunst hem vroeger had tegengestaan, en hij beproefde dan ook het zich daardoor te verklaren. Toch wilde dat niet gelukken, en telkens weder maakte het gevoel zich van hem meester, dat onder die geestdriftige toejuiching van den gunsteling der intrigante Koningin Arsinoë een angel verborgen was, dien hij eenmaal duidelijk genoeg gewaar zou worden. Of zou Proklos door de vrouwen overreed zijn geworden haar te helpen, den deerniswaardigen blinde te verzoenen met zijn droevig lot?

Iedere beweging van Hermon verraadde de groote onrust waaraan hij ten prooi was, en dit ontging Proklos geenszins. Hij schreef het echter toe aan de groote smart van den lijder, dat hij na zulk een triomf belet werd zijn kunst verder te dienen.

Daarom legde hij met oprechte aandoening de smalle hand zacht op zijn gespierden arm, en zeide: »Ik begrijp, jonge vriend, dat aan een kunstenaar, die het hoogste heeft bereikt, geen zwaarder leed kan worden opgelegd. Drie dingen zijn er echter die u het recht geven, op genezing te hopen: uw jeugd, de kunst onzer Alexandrijnsche geneesheeren, en de gunst der onsterfelijke Goden. Gij haalt de schouders op? en toch blijf ik er bij, dat gij door uwe Demeter die gunst verkregen hebt. Het is waar, dat gij het minder aan uzelven, dan aan deze hier te danken hebt. Welk een genot is het voor iemand als mij, die door zijn natuurlijke neiging en ambt beide, zoo nauw met de kunst verbonden ben, te zien hoe een kunstenaar op zijn weg op eens een andere richting in kan slaan, en de oorzaken daarvan te bestudeeren. Dat genoegen heb ik mijzelven gegund, en als gij naar mij luisteren wilt, zal ik u gaarne verhalen tot welk een resultaat ik gekomen ben."

»Spreek maar op," antwoordde Hermon dof, en liet het hoofd vallen, alsof hij zich in het onvermijdelijke moest schikken. En Proklos begon:

»Tot nu toe had uwe kunst niet zonder geluk nagebootst wat gij met uwe oogen zaagt, en als dat het werkelijke leven uitdrukte, dan was uw arbeid geslaagd. Ik laat alle recht wedervaren aan uw vijgen-etenden knaap, waarbij gij het genot, dat hij van zijn zoete vruchten smaakte, zelf moet hebben medegevoeld. Hier, onder de werken der oude Egyptenaars, vervalt men licht in het gevaar, zich al te veel te onderwerpen aan de tyrannie van den canon, der in getallen uit te drukken verhoudingen, of aan de eischen van een stijl, die door den loop der eeuwen is geheiligd. Bij een onderwerp als de »vijgen-eter" is zoo iets evenwel niet te vreezen. Hij spreekt zijn eigen verstaanbare taal, en wie die wedergeeft, zonder naar rechts of links te zien, heeft het pleit gewonnen; hij schiep een werk welks waarde iedere kunstvriend, tot welke school hij ook moge behooren, goedschiks of kwaadschiks, erkennen moet.

»Afbeeldingen, die zoo uit het leven gegrepen zijn, juich ik voor mij, van harte toe. Doch de kunst kan en wil zich daarmede niet tevreden stellen. Gij en uws gelijken zijt later geborenen, zonen van een tijd, waarin twee groote richtingen in de kunst tot aan de uiterste grens van het bereikbare komen. Daarom vindt gij overal gereed wat gij behoeft, en gij hebt gelijk dat gij weigert u te verlagen tot enkel nabootsen van vroegere werken, en liever terug wilt keeren tot de groote natuur, waarmede wij, Hellenen, en misschien ook de Egyptenaars, begonnen zijn. Deze laatsten hebben haar vergeten; de eersten — wij Grieken — zijn voortgegaan ons aan haar vast te houden."

Hier viel Hermon hem driftig in de rede, en sprak: »Het zijn slechts enkelen, die het nog de moeite waard achten, aan haar te vragen, wat zij alléén kan geven. Zij sparen zich den last van het zoeken naar een model, dat anderen, vóór hen, met zooveel succes hebben gebruikt, en dat in brons en marmer zoo goed als onveranderd blijft. Hier, die oude meesterstukken! Van het één den kop, van het ander den arm, en zoo vervolgens.

De verhoudingen kan een leerling spoedig genoeg uit het hoofd leeren. Alleen zoover de eisch der schoonheid toelaat, blijven zelfs de besten aan de natuur getrouw, maar zij gaan geen vingerbreed verder."

»Zoo is het ook," hernam Proklos kalm. »Uw tegenwerping brengt mij echter slechts nader tot mijn doel. Velen, die niets dan toejuiching verlangen, vergenoegen zich heden ten dage helaas, met de natuur uit de tweede hand! In plaats van terug te keeren tot hare eeuwig frissche, onuitputtelijke bron, scheppen zij uit een gemakkelijker te bereiken put, die de groote oude meesters voor hen gegraven hebben."

»Ik ken er velen zoo," viel Hermon weder uit. »Het zijn de broeders dier Homerische dichters, die aan de Ilias en de Odyssee versregels ontleenen, om daarmede hunne eigen jammerlijke poëzie aaneen te lijmen."

»Goed gezegd, mijn zoon!" lachte Vrouw Thyone, en Daphne voegde er bij, hoe eerst eenige weken geleden, de dichter Kleon haar vader met zulk een gedicht op het lijf was gevallen. Een wonderbaarlijk lapwerk was dat, en toch lag er in het kunststuk, dat slechts uit aangeregen brokken uit Homerus bestond, een zekere zin.

»De Hekuba van Diomedes," merkte Proklos op, »en de Aphrodite van Hippias, die beide in marmer zijn uitgevoerd, zijn op dezelfde manier ontstaan. en verdienen geen grooter roem, al behagen zij ook aan de groote menigte. Maar dank zij onzen God Apollo, onze tijd mag ook op andere kunstenaars bogen. Vol geestdrift weten zij ook de onzichtbare gedaanten der onsterfelijken voor het stoffelijk oog waar en geloofwaardig af te beelden. Alsof zij aan de natuur zelve waren ontleend, zoo treden zij den toeschouwer tegemoet, doordat hunne makers ze met hunne eigen, gezonde levenskracht bezield hebben. Tot dezulken behoorde ook onze arme Myrtilos, en na uwe Demeter zal de wereld ook u tot hen tellen."

»En toch," antwoordde Hermon, op een toon van ontkenning, »ben ik mijzelven getrouw gebleven, en heb volstrekt niets uit mijn eigen fantasie toegevoegd aan de vormen, die de natuur mij te zien gaf."

»Waartoe zou dat ook noodig zijn?" vroeg Proklos met een fijnen glimlach. »Uw model heeft u van die taak ontheven. En zoo ben ik nu eindelijk gekomen, waar ik wezen wilde. Evenals de groote Atheners voorbeelden voor de eeuwigheid hebben geschapen, zoo doet ook de natuur dat nu en dan, in een gelukkig uur, tot haar eigen genoegen. Zulk een hebt gij in onze Daphne gevonden. Spreek mij niet tegen, edele jonge vriendin! De vormen van het lichaam.... Bij den Hond! Misschien had Hermon die evengoed in het Aphrodision kunnen vinden; doch hoe aantrekkelijk en natuurlijk is uwe eenigszins ongewone en toch bevallige houding! — En wat het binnenste, de ziel, betreft — onze kunstenaar had niet anders te doen dan met liefde mede te gevoelen wat in u omgaat, om alles ter zijner beschikking te hebben wat ons de Godin die het brood schenkt, den vrede bewaart, den echt beschermt, de wetten, in de natuur zoowel als in het menschelijke leven, in het leven roept en onderhoudt, zoo dierbaar doet zijn. Waar zou dat alles in ééne sterveling volkomener vereenigd zijn dan in uw persoon, Daphne, in uwe stille en goedertieren werkzaamheid."

»Houd op!" smeekte het meisje. »Ik ben mijzelve maar al te zeer bewust...."

»Dat ook gij niet vrij zijt van menschelijke zwakheden," vulde Proklos aan, zonder zich evenwel van zijn stuk te laten brengen. »Die nemen wij, zoo groot of zoo klein als zij mogen zijn, op den koop toe! Die bestaan in het verborgene en gaan den beeldhouwer die ze niet ziet, noch zien wil, niet aan. Wat hij aan u opmerkt, wat gij hem in iederen trek van uw rustgevend, goed gelaat vertoont, dat is den echten kunstenaar genoeg, om daarnaar de Godin te vormen. Want wat de stervelingen van de onsterfelijken onderscheidt, is enkel de graad van volkomenheid, en noch de menschelijke geest, noch de kunstenaarsziel kunnen op het geheele gebied van Demeter's heerschappij iets volmaakters vinden dan wat uw wezen en persoon hen doet zien. Dat heeft onze vriend dáár begrepen, en zijn heerlijk kunstgewrocht bewijst hoezeer dat de reinste en hoogste voorstelling nabij komt, die wij ons kunnen vormen

van de Godin die hij uitbeelden moest. Niet dat het u vergoddelijkt heeft, Daphne, doch het geeft uitdrukking aan het goddelijke, dat hij aan en binnen in u heeft ontdekt."

Op dit oogenblik nam Hermon, aan een onweerstaanbaren aandrang gehoorzamend, den doek van de oogen, om haar, tot wie deze warme hulde was gericht, weder aan te zien. Had de ervaren kunstkenner en kunstenaarsziel dus toch gelijk?

Hij had iets dergelijks ook al tot zich zelf gezegd, toen hij Daphne tot voorbeeld koos, en haar hoofd gaf werkelijk weder wat Proklos erkend en geroemd had als het gemeenschappelijk bezit van haar en Demeter. Dat was ook het gevoelen van den waarheidlievenden Myrtilos geweest. Misschien was inderdaad dit werk zoo verrassend goed geslaagd, omdat onder den arbeid zijn vriendin hem voortdurend, in al de betoovering van haar onuitputtelijke goedheid, voor den geest had gestaan.

Met den vurigen wensch, haar nog eenmaal te mogen zien in het lieve gezicht, waaraan hij nu bovendien dit onverwachte succes had te danken, wendde hij zijn blik naar de plaats, vanwaar hij hare stem had hooren klinken. Doch een violette, met zwarte stippen bezaaide nevel was alles wat hij met zijne blindgeworden oogen aanschouwde, en zacht steunend bond hij den linnen doek weder om zijn verwond gelaat.

Ook nu weder doorzag Proklos wat er in de ziel van den ongelukkige omging, en toen hij van hem scheidde, had hij het vaste plan, alle pogingen in het werk te stellen, om den donkeren lijdensnacht van dezen hoogbegaafden kunstenaar te verlichten door de sterren van waardeering en roem. Zijn ongedacht groote bescheidenheid had hem daarbij meer dan ooit voor hem ingenomen.

HOOFDSTUK XIX.

Nadat de grammateus Proklos vertrokken was, stond Daphne er op, reeds den volgenden dag Tennis te verlaten.

Nog meer dan het bewustzijn, dat haar vader naar haar verlangde, dreef de wensch om Hermon's meesterstuk te zien, haar naar de hoofdstad terug.

Alleen de scheiding van Vrouw Thyone maakte haar het afscheid moeilijk, want het moederlooze meisje had in haar datgene gevonden, waarnaar zij sinds lang had gesmacht, en dat zij in hare gezellin Chrysilla, die uit gemakzucht maar alles goed vond wat zij deed en zeide, tot haar grooten spijt miste.

De matrone had haar, van hare zijde, ook liefgekregen, en zou gaarne alles wat in haar vermogen was, gedaan hebben, om het droevig lot van Hermon te verzachten. Doch zij bleef bij haar besluit, om spoedig naar Pelusium en haar ouden echtgenoot terug te keeren.

Hoe zwaar het vertrek ook haar zou vallen, bemerkte zij pas toen de blinde, na langen tijd sprakeloos voor zich uit te hebben gestaard, haar vroeg, of de nacht reeds was gedaald, of er sterren aan den hemel stonden, en of zij werkelijk van plan was hem te verlaten.

Nu werd de aandoening haar te machtig, en zij stortte heete tranen van medelijden. Ook Daphne hield haar zakdoek voor het gelaat, en bedwong zich, om het niet luid uit te snikken. Voor beiden was het dus een uitkomst, toen Hermon den wensch uitsprak, een gedeelte van den nacht op het dek te blijven. Want dit was meteen een beroep op hare hulp, en bezig en bedrijvig te mogen zijn, was zoowel voor Daphne als voor haar een weldaad.

Zonder een slaaf, een dienstmaagd of Vrouw Chrysilla te roepen, om haar ook maar in iets bij te staan, maakten zij samen voor den blinde een rustbed op het dek gereed, en aan den sterken arm der jonkvrouw, ging hij naar het dek.

Daar strekte hij zijne armen uit naar den hemel, dronk met volle teugen de frissche nachtlucht in, en ledigde gretig den beker wijn, dien Daphne met eigen hand voor hem had gemengd, en hem nu aanbood.

Daarbij haalde hij diep adem, en zeide: »Alles is toch nog niet zwart geworden. Een heerlijk gevoel van welbehagen komt zelfs over een blinde, wanneer de vrije lucht hem verkwikt, en de wijn zijn bloed verwarmt, in den zonneschijn van uwe goedheid."

»En het zal nog wel beter worden," troostte Daphne. »Denk eens, welk een wellust het zal zijn, als gij na zulk een langen nacht, het licht weder moogt aanschouwen!"

»Als...." herhaalde Hermon, en liet het hoofd op de borst vallen.

»Het moet, het moet!" klonk het vol vast vertrouwen van de lippen van Vrouw Thyone.

»En wie zou dan niet met u willen ruilen, Hermon?" voegde Daphne er bij, terwijl zij nog eens opzag naar den met sterren bezaaiden hemel, en dan weder voor zich uit tuurde op de breede, licht bewogen watervlakte, waarop de zilverglans der hemellichamen glinsterend weerspiegelde. »Al schudt gij ook uw hoofd — dan zou ik terstond en met genoegen in uwe plaats willen zijn.... Er is een bewijs voor het bestaan der Goden, dat juist toepasselijk is op het uur waarin gij weder zult zien,

genieten en bewonderen, wat nu voor u in droeve duisternis verborgen is. Ik heb het gehoord van een philosoof, ik weet niet meer wien. Hoe dikwijls heb ik daaraan gedacht, sinds die vreeselijke ramp u trof! En nu...."

»Zeg het maar," viel Hermon haar met een trotschen glimlach in de rede. »Gij denkt aan den man, die in een donkere grot was opgegroeid, van wien Aristoteles verhaalt. Dezelfde voorwaarden, die den bevrijde, toen hij voor de eerste maal in het licht en de bloeiende wereld kwam, tot zulk een vrome verbazing brachten, bestaan nu immers ook voor mij."

»Spreek zoo niet," smeekte het meisje gekrenkt, en Vrouw Thyone riep: »Wat is dat voor een man, van wien gij spreekt? Te Pelusium hoort men nooit van Aristoteles en dergelijke verhalen."

»In Alexandrië daarentegen misschien maar al te veel," hervatte de blinde. »Gij hoordet het reeds, de wijsgeer uit Stagira wil door den man, van wien ik sprak, het bestaan der Godheid bewijzen."

»Neen, hij bewijst het," beweerde Daphne. »Hoor slechts, moeder Thyone! — In een donkere grot groeit, van zijn eerste levensjaar af, een knaap tot jongeling op. Eensklaps wordt de poort voor hem ontsloten. Hij ziet voor het eerst zon, maan en sterren, bloemen en boomen, en misschien ook een schoon menschengelaat. En moet hij dan op dat oogenblik, als alles op hem aanstormt als evenveel onbegrijpelijke wonderen, niet vragen, wie al die heerlijkheid heeft gemaakt? En het antwoord dat men hem geeft...."

»Daar is maar één antwoord mogelijk," riep de matrone uit: »De alvermogende Godheid! Haalt gij daarvoor uwe schouders op, zoon van mijn vrome Erigone? — Zeker, het kind dat de slagen, die het gekregen heeft, nog voelt, is ook op zijn eigen vleeschelijken vader verstoord. Maar als ik goed zie, dan blijft het tegenstreven niet voortduren, wanneer het u eenmaal gaat als den man uit den grot, en ook voor u de duisternis licht wordt. Dan dringt zich datgene, waarvan gij u nu hoogmoedig afkeert, onwederstaanbaar aan u op, en dankbaar heft gij de

handen op tot de verlossende macht boven u. Wat ons vrouwen betreft, wij behoeven niet uit een hol te komen, om die te leeren kennen. Een moeder, die drie zoons heeft opgevoed, om van de dochters niet te spreken, zou er zonder haar nooit gekomen zijn. En waarom heeft zij die zoo broodnoodig? Omdat ons kroost ons dubbel zoo lief is, als wij onszelven zijn, en omdat het gevaar, waarin het zweeft, het arme moederhart driemaal meer vrees aanjaagt dan dat waarin zij zelf verkeert. Dan heeft zij behoefte aan helpende machten. Al ontzeggen zij haar menigmaal hunne hulp, toch zijn zij erkentelijk voor haar vertrouwen. Ik zeg u: ik heb mijn klaverblad met bidden groot gebracht, en als ik dat met de ware warmte had gedaan, dan werd het hier binnen, hoe het er ook gespookt had, stil en rustig, en de hoop nam weder het roer in handen. — In de school der godloochenaars hebt gij de hemelsche machten vergeten, en zonder hen zijt gij er ook wel gekomen. Doch nu hebt gij weder een leidsman, ja wel twee of drie, noodig, om den weg te vinden. Leefde uw moeder nog, dan zoudt gij nu naar haar toegaan, om uw gezicht in haar schoot te verbergen. Maar zij is er niet meer, en als ik zoo trotsch was als gij, dan zou ik, eer ik de leidende hand van een sterveling greep, beproeven of ik geen onsterfelijke vond, die mij vrijwillig de zijne toestak. Ik zou met Demeter, die gij door uw wonderbaar werk zoo hoog vereert, beginnen, als ik in uwe plaats was."

Hermon maakte met de hand een gebaar, alsof hij een lastige vlieg wilde afslaan, en bracht eindelijk ongeduldig uit: »De Goden, en altijd weder de Goden! Ik weet immers nog van mijn eigen moeder, Thyone, wat gij vrouwen, aan hen hebt. En ik was toch pas zeven jaar oud, toen diezelfde machten, die gij zoo goedertieren en wijs noemt, mij haar ontnamen, zooals zij mij nu het licht van mijn oogen, mijn vriend, en wat niet al meer dat mij dierbaar was, ontnomen hebben. Dank voor uwe goede bedoeling, en ook u, Daphne, voor de herinnering aan de schoone vergelijking. Hoe menigmaal zijn wij omtrent de beteekenis daarvan, niet in botsing gekomen! Als wij den strijd wilden voortzetten, dan zouden de eerstvolgende uren,

waarvan ik gruw, evenals van mijn geheel toekomstig bestaan, wellicht niet onaangenaam worden gekort, maar ik zou u toch al van te voren de overwinning moeten laten. De groote Herophilos heeft gelijk, wanneer hij den zetel van het denken uit het hart naar het hoofd verplaatst. Hier onder mijn schedel woelt alles verward dooreen, en de eene stem overschreeuwt de andere. Dat gewarrel laat zich onmogelijk beschrijven. Ik zou nog eerder met mijn blinde oogen de cellen in een honingraat kunnen tellen, dan met dit verwoeste brein ook maar één verstandige tegenwerping weerleggen. Het is mij, alsof ook om te begrijpen helderziende oogen noodig zijn. Om te proeven zijn zij dat zeker. Mijn tong kan nauwelijks onderscheiden wat ik gebruikte, zeekreeft of meloen, den lichten mareotischen wijn, of den donkergekleurden byblos. Ook dat zal beter worden, verzekert mijn arts; maar voordat in de chaos hier binnen weder dragelijke orde komt, is er voor mij niets beters dan eenzaamheid, rust, en nog eens rust."

»Die gunnen wij u," antwoordde Vrouw Thyone, en wierp een blik van verstandhouding op Daphne. »De warme bewondering van Proklos was oprecht gemeend. Begin er maar mee, u daarover recht van harte te verheugen, en stel u dan zoo levendig mogelijk voor, welk een schat van heerlijke dingen gij nog door uw laatste meesterwerk te wachten hebt."

»Dat zou ik gaarne doen — als ik het kon," gaf de blinde ten antwoord, en reikte haar dankbaar de hand. »Als ik de vraag maar van mij af kon zetten, of de wreedste tyran iets hatelijkers zou kunnen uitdenken, dan een kunstenaar, juist hem, voor wien het licht der oogen alles is, daarvan te berooven?"

»Ja, het is verschrikkelijk," stemde Daphne toe. »Maar het wil mij toch ook voorkomen, alsof gij kunstenaars in plaats van den verloren schat van het gezicht, iets veel schooners ter uwer beschikking hadt dan wij, andere menschen. Gij vermoogt met het oog uwer ziel te zien, en daarmede houdt gij vast wat gij aanschouwt, en verheldert het met uw eigen licht. Homerus was blind, en juist daarom, geloof ik, werden voor hem de wereld en het leven verduidelijkt en verheerlijkt, ofschoon beide

door een sluier aan zijn lichamelijke oogen onttrokken werden."

»De dichter!" riep Hermon. »Die put dan ook uit zijn eigen binnenste, wat wij beeldhouwers alleen door middel van het zien met de oogen verkrijgen. Bovendien — zijn ziel bleef bevrijd van de afschuwelijke duisternis, die over de mijne is gekomen. Zelfs de vreugd, Daphne, heeft hierbinnen hare lichtgevende kracht verloren. En wat moet er worden van een hart, waarin zelfs de hoop is verwoest?"

»Verdedig haar met mannenmoed, en houd haar vast," antwoordde zij zacht; doch hij drukte zijne handen vast in elkander en om niet te laten merken hoe week het medelijden met zich zelven hem maakte, viel hij driftig uit: »Zeg liever: vertreed den wensch, welks vervulling zelfvernedering zou heeten! Ik wil naar Alexandrië terug. Daar kunnen ook blinden en lammen hun eigen brood verdienen. Maar vergunt mij nu te rusten, en laat mij alleen!"

Vrouw Thyone trok het meisje met zich mede naar het ruim van het schip. Even daarna verscheen de huisbewaarder Gras bij Hermon, en verzocht hem, uit naam van Vrouw Thyone, het dek te verlaten. De arts had den lijder bevolen, zich in acht te nemen voor tocht en vochtigheid, en de koele nachtelijke nevel, die uit het water opsteeg, werd al te dicht.

Hermon gevoelde dit ook wel, maar de gedachte terug te gaan naar de bedompte kajuit, was hem onverdragelijk. Het was hem alsof zijn kwellende denkbeelden hem daar, waar hij niet vrij kon ademen, in de ondoordringbare duisternis zouden doen stikken.

Wel liet hij toe, dat de zorgzame Bithyniër een deken over hem heen legde, en de kap van zijn mantel over zijn hoofd trok, maar zijn smeeken en waarschuwen bleef vruchteloos.

De goede verpleging van den huisbewaarder herinnerde Hermon aan zijn eigen zorg voor zijn vriend, en aan zijn trouwen slaaf Bias, die hij beiden verloren had. Vervolgens dacht hij weder aan de lofrede van den grammateus, en de vraag kwam bij hem op, of Myrtilos zijn gevoelen zou gedeeld hebben. Evenals Proklos, had ook zijn scherpzinnige en eerlijke vriend,

Daphne het beste model voor de goedertieren Godin genoemd. Ook hij had aan zijn eigen standbeeld de trekken van Archias' dochter gegeven en zelf bekend, dat die hem minder goed waren gelukt. Maar de geheele figuur! Misschien had hij, Hermon zelf, omdat hij eenmaal nooit met zijn eigen werk tevreden was, het ditmaal te streng veroordeeld. En toch was het Myrtilos, zoo min als hemzelven ontgaan, dat de rechte harmonie er aan ontbrak. Thans riep hij zich zijn werk nog eens voor den geest, en al de zwakheden daarvan vielen hem zoo duidelijk en hinderlijk in het oog, dat de overdreven waardeering van den strengen kritikus op nieuw bedenkingen bij hem opwekte.

Uit louter medelijden zou een man als de grammateus, die reeds na een of twee dagen gedwongen zou zijn zijn meening voor den Koning en de kunstrechters te herhalen, zich zeker niet laten meesleepen tot zulk een verbazende vervalsching van zijn oordeel.

Of ging het hem zelf toch ook als zoovelen zijner kunstbroeders? Hoe menigmaal vergiste zich juist de schepper zelf in de waarde van zijn werk! Toen hij zijn »Polyphemus" had gemaakt, die een steenblok slingert naar de boot, waarin Odysseus hem ontvlucht, had hij daarvan de grootste verwachtingen gekoesterd, en een reuzensterken smid tot model genomen.

Het was een kolossaal stuk geworden, maar toch hadden de kunstkenners het streng afgekeurd, omdat het zoo alle maat te buiten ging en daardoor slechts ergernis wekte. De leem-figuur was niet eens in steen of metaal uitgevoerd, en later gebroken.

Nu ging het misschien omgekeerd met zijne Demeter. Haar voorovergebogen houding was hem zelf gewaagd, ja zelfs bedenkelijk voorgekomen, maar de fijne opmerker Proklos had ontdekt dat dit juist overeenkwam met een gewoonte van Daphne, en telde het daarom onder de goede eigenschappen van het beeld.

Wanneer de kunstrechters zich aansloten bij de uitspraak van den grammateus, dan moest hij er wel aan wennen zijn eigen werk hooger, misschien zelfs boven dat van Myrtilos te stellen.

Maar zou dat mogelijk zijn?

Hij zag op dit oogenblik de Demeter van zijn vriend vóór

zich, en erkende daarin op nieuw het edelste meesterstuk dat hij ooit had vervaardigd. Welk een lof zou dan dat wondervolle kunstwerk niet hebben verdiend, indien hij met het zijne werkelijk zulk een grooten roem inoogstte?

Op eens kreeg hij een inval, dien hij in het eerst als ondenkbaar van zich afzette — maar die zich niet wilde laten onderdrukken, en die hem, bij nadere beschouwing, den adem benam.

Indien eens zijn eigen Demeter vernietigd was, en die van Myrtilos gespaard? Als deze verkeerdelijk voor zijn werk doorging, dan zou de uitspraak van Proklos verklaard zijn, — dan — dan....

Als door een nachtmerrie gekweld, kermde hij luid, en de huismeester Gras kwam vragen, wat hij verlangde.

Hij greep den Bithyniër haastig bij den arm, en wilde weten hoe zijn beeld in veiligheid was gebracht.

Het antwoord viel niet zeer bevredigend uit, want Gras had alleen gehoord dat men het, toen het onbeschadigd in de werkplaats was gevonden, met groote moeite naar buiten had gesleept, onder leiding van den goudsmid Chello.

Dit alles kon Hermon zich nog herinneren. Toch beval hij met schorre stem en de kortheid van een bevelhebber, geheel verschillend van de vriendelijke wijze waarop hij anders zijn dienaar bejegende, den volgenden morgen vroeg Chello bij hem te brengen. Daarna gaf hij zich weder aan zijn eenzame overpeinzingen over.

Als het vreeselijk vermoeden van zooeven waarheid bleek te zijn, bleef hem niets anders over, dan ook dit ééne nieuwe licht dat zijn nacht verhelderde, uit te blusschen — of een bedrieger te worden.

Zijn besluit was echter reeds genomen. Wanneer de goudsmid zijn vrees bevestigde, dan zou hij voor de geheele wereld den maker van het behouden kunstwerk bekend maken.

En hij volhardde bij dat voornemen, en bracht de inwendige stem, die hem aan het wankelen wilde brengen, tot zwijgen. Zij riep hem, verleidend toe, dat Myrtilos, die reeds zooveel roem had behaald, geen nieuwen krans behoefde. Hij, Hermon, kon

door het verlies van zijn gezicht toch geen succes meer behalen, en zijn vriend zelf zou hem die eer van harte gunnen. Maar voor dergelijke verzoeking sloot hij verontwaardigd het oor, en vond het een vernedering van zichzelven, dat zij één oogenblik bij hem opgekomen was.

Met fierheid wierp hij zijn hoofd achterover, en bedacht dat, al zou Myrtilos hem tien maal veroorloven met zijne veeren te pronken, hij dat toch niet zou willen doen.

Hij wilde zichzelf blijven, en was zich bewust te beschikken over een kracht, die misschien het talent van zijn vriend overtrof. Hij vermocht even goed een waar kunstwerk te scheppen, alleen had de Muze hem tot nu toe de gaaf onthouden welgevallen te wekken. Doch nu kwam er door zijn blindheid aan al zijn werken een einde.

Hoe duidelijker hij zich zijn eigen werk en dat van zijn vriend voor den geest riep, des te waarschijnlijker werd zijn beangstigend vermoeden.

Ook den persoon van Myrtilos zag hij nu weder duidelijk vóór zich, en in zijn verbeelding hoorde hij zijn vriend andermaal voorspellen, dat hij hem ook den prijs voor de Arachne zou afwinnen.

Gedurende de vreeselijke gebeurtenissen van de laatste uren, had hij slechts zelden en vluchtig aan de weefster gedacht, die hij zich zoo gelukkig gerekend had, te mogen uitbeelden. En nu nam de herinnering aan haar op nieuw zijn ziel in beslag.

Het Arachne-beeld, dat Althea hem, bij het licht der lampen, had doen zien, kwam hem nu als een kinderachtige vertooning voor, en hij trachtte het spoedig naar de duisternis die hem omgaf, terug te dringen. Ledscha's gedaante daarentegen trad hem des te helderder voor den geest. Wel is waar had hij de wensch haar te bezitten geheel opgegeven, doch hij verbeeldde zich dat hij nooit iets eigenaardigers, meer indrukwekkends en het afbeelden waardig had gezien, dan het Biamietische meisje, zooals hij haar had aanschouwd in den tempel van Nemesis, toen zij met opgeheven hand over zijn hoofd de straf der Godin afsmeekte. Nu begreep hij hoezeer Daphne gelijk had

gehad: nooit kon een ziende zich de dingen zóó levendig voorstellen, als de blinde in zijn nachtelijke duisternis. Als het hem ooit vergund mocht zijn, het licht zijner oogen te herkrijgen, welk een beeld der wrekende Godin zou hij dan te voorschijn brengen uit deze grootste gebeurtenis in de geschiedenis van zijn leven als ziende!

Hij wist het wel — na zulk een werk zou hij den geleenden roem, dien hij nu toch al met eerlijke verontwaardiging verwierp, niet meer noodig hebben.

HOOFDSTUK XX.

Het moest zeker reeds laat zijn, want Hermon voelde den koelen wind, die hier altijd opstak tusschen middernacht en zonsopgang, in zijn gewond gelaat, en trok, huiverend van koude, zijn mantel dichter om zich heen.

In het ruim terug te keeren, scheen hem echter onmogelijk toe, want hij was geheel vervuld van de herinnering aan de om wraak biddende Ledscha, en het strenge beeld der bestraffende Godin in de cella van den kleinen Nemesis-tempel. Als hij zich in die benauwde ruimte bevond, zouden die vreeselijke voorstellingen, vereenigd met den angst dat hij onverdienden lof had geoogst, zich als Harpijen op zijne borst hebben nedergezet, en hem verstikt, of waanzinnig gemaakt hebben.

Wanneer hij, na al het gebeurde, de spoedige gebedsverhooring van het beleedigde meisje als een toevalligen samenloop beschouwde, dan zou dat nog willekeuriger en dwazer zijn, dan met zoovele anderen de onbegrijpelijke macht der Nemesis te erkennen. Het was Ledscha, die die macht tegen hem en zijn welzijn, misschien zelfs tegen zijn leven, had ontketend, en het was alsof zij zelve vóór hem stond met toom en rad, om hem op nieuw te bedreigen.

Rillend tot in merg en been en overmeesterd door een groote angst, keerde hij zijn aangezicht in het donker naar boven en hief — voor het eerst sinds hij in het Museum tot de leerlingen van Straton behoorde — zijne handen op, om te bidden. Hij smeekte de Godin Nemesis nu tevreden te zijn, en bij zijn blindheid en de ijselijke kwellingen die aan zijn ziel knaagden, geen andere toe te voegen, — en hij deed dat met al den gloed van zijn hartstochtelijke natuur.

De huisbewaarder Gras had bevel ontvangen om, zoodra er met den blinde iets buitengewoons voorviel, Vrouw Thyone te wekken; en toen hij den ongelukkige zoo jammerlijk hoorde kermen, dat het een steenen hart vermurwen zou, en zag hoe innig moedeloos hij de hand aan zijn hoofd bracht, dacht hij dat nu de tijd gekomen was, dat iemand hem een woord van troost moest toespreken, en kort daarna verscheen de verontruste matrone.

Toen zij hem zacht bij den naam riep, schrikte Hermon op.

Het is voor iedereen moeilijk te verdragen, indien men wordt gestoord in het eerste gebed dat men na langen tijd weer opzendt te midden der ontboezemingen eener wanhopige ziel. De blinde hield zich dan ook maar weinig in, toen zijn oude vriendin hem vroeg wat hem overkomen was, en hem vermaande toch eindelijk uit de vochtige nachtlucht te gaan.

Aanvankelijk verzette hij zich met geweld daartegen, en hield vol dat hij, indien hij alleen bleef in de enge kajuit, zijn verstand zou verliezen.

Nu stelde zij hem, op hare hartelijke, eenvoudige manier, voor, hem in het ruim gezelschap te houden. Met slapen was het voor haar nu toch gedaan. Vroeg in den morgen moest zij hem verlaten, en zij hadden elkander toch nog allerlei dingen te zeggen.

Door zooveel goedheid getroffen, gaf hij toe, en aan den arm van den Bithyniër, volgde hij haar, niet naar zijn klein slaapvertrek, maar naar de ruime kajuit der passagiers.

Slechts een enkele lamp verlichtte daar flauw het beschot van ebbenhout, ivoor en schildpad, de bonte tapijten en de

giraffe- en pantervellen op wand en deur, rustbanken en vloer.

Vrouw Thyone had voor dit onderhoud geen helderder licht noodig, en de blind gewordene moest het zelfs mijden.

Het deed de matrone goed, dat zij nu al dadelijk aan Hermon vertellen kon, waar haar hart zoo vol van was.

Terwijl hij nog op het dek was gebleven, was zij naar het slaapvertrek van Daphne gegaan. Deze was toen reeds te bed, en toen zij haar legerstede was genaderd, had zij haar niet slechts met betraande wangen maar nog steeds weenende gevonden, en het moederlooze meisje gemakkelijk tot een openhartige bekentenis gebracht.

Van jongs af had zij van haar beide neven veel gehouden; doch terwijl Myrtilos alleen nu en dan van zijn kwaal te lijden had gehad, maar toch op effen pad de grootste eer had behaald, had Hermon's onstuimig pogen en werken haar gedurig aanleiding gegeven bange vrees voor hem te koesteren, en hem, dikwijls ongemerkt, een helpende hand toe te steken.

Uit belangstelling, afkeuring en vrees, waarin toch altijd bewondering was gemengd voor zijn overweldigende kracht, was liefde ontstaan. — Al had hij versmaad, die te beantwoorden, toch was het duidelijk te zien geweest, dat hij haar noodig had en haar oordeel op hoogen prijs stelde. Aan niemand dan aan haar, had de eigenzinnige knaap en jongeling ooit toegestaan veel invloed op zijn doen en laten te hebben, hoe vaak ook hunne meeningen tegen elkander over stonden. Maar hoe ver hij ook verwijderd scheen van den weg, die in hare oogen de rechte was, steeds had zij de overtuiging behouden, dat hij een edelmoedig man was, en daarbij een kunstenaar, die, als hij maar eerst op het ware doel afging, de overige Alexandrijnsche beeldhouwers, hoe zij ook heeten mochten, en misschien zelfs Myrtilos, met zijn verbazende kracht overvleugelen zou.

Tot groot verdriet van haar vader, die haar, na den dood harer moeder, in een zwak oogenblik had beloofd, haar vrij te laten in de keus van een echtgenoot, had zij tot dusver ieder aanzoek afgeslagen. Ook aan Philotas, die zoo dringend om haar jawoord vroeg, had zij te Pelusium onbarmhartig getoond, dat

zijn pogingen vruchteloos waren. Juist dáár meende zij te hebben opgemerkt, dat Hermon hare liefde beantwoordde, en het was haar bij zijn plotseling vertrek duidelijk geworden, dat haar levensgeluk van hem afhing.

Het verschrikkelijke onheil, waarvan hij het slachtoffer was, had haar slechts te vaster aan haar geliefde verbonden. Zij voelde dat zij onafscheidelijk bij hem behoorde, en de bepaalde verklaring van den arts, dat zijne blindheid ongeneeslijk was, had haar nog te meer bekoring doen vinden in de gedachte, dat zij voor den man, die van het licht was beroofd, nog tienmaal meer kon zijn en doen, dan indien hij ziende was, en leefde voor de wereld en de kunst. De grootste weldaad die de Goden, in wie zij geloofde, konden schenken, bestond voor haar hierin: dat zij op hem, dien zij beminde, al de liefde van haar warm, offervaardig hart mocht en kon laten uitstroomen.

Daarbij zag zij er geen louter werk van het toeval in, dat het juist de Demeter was, tot wier priesteressen zij behoorde, die zoo nauw met zijn ongeluk betrokken was. De Godin, aan wie Hermon de trekken van haar eigen gelaat had gegeven, had hem het licht der oogen ontnomen, om haar het geluk te doen vinden, hem het leven in de duisternis helder en liefelijk te maken.

Zag zij goed, en was het alleen de schroom, om met haar persoon ook haar rijkdom te verkrijgen, die haar van hem terughield, dan moest de weg gevonden worden die hen ten laatste tot één zou brengen. Ook den tegenstand van haar vader, die zijn eenig kind niet gaarne aan een blinde ten huwelijk zou geven, hoopte zij te overwinnen, te meer daar Hermon's laatste werk hem recht scheen te geven, zich te tellen tot de eerste kunstenaars van zijn tijd.

Vrouw Thyone had deze bekentenis met ontroering aangehoord. Zij had zich toen geheel in de plaats van Daphne's moeder gesteld, en haar voor oogen gehouden, wat die overledene tegen haar verbintenis met een blinde in het midden gebracht zou hebben. Doch het meisje had vast bij haar voornemen volhard, en door menig verstandig en verrassend weder-

woord hare gronden daarvoor opgegeven. Zij was immers ook de kinderschoenen ontwassen, en nu zij drie-en-twintig jaar oud geworden was, in staat de gevolgen van zulk een ongewoon huwelijk onder de oogen te zien.

Wat Vrouw Thyone zelve betrof, zij was steeds geneigd het beste te hopen, en de gedachte, dat die krachtige jonge man, die kunstenaar, die reeds zoovele lauweren had geplukt, tot aan zijn einde blind zou moeten zijn, was geheel onvereenigbaar met haar geloof aan de goedheid der Goden. Als Hermon daarentegen genas, dan zou hem, in het huwelijk met Daphne, een zeldzaam groot geluk te wachten staan.

De stemming, waarin zij den blinde vond, maakte haar bedroefd en ongerust. Zij legde hem een nieuw verband, en zeide: »Hoe gaarne zou ik u nog verder met mijn oude handen verplegen, maar het is voor langen tijd de laatste keer, dat ik dit voor den zoon van mijne Erigone mag doen, want morgen moet ik u verlaten."

Hij hield hare hand vast, en riep met warmte uit: »Gij moogt niet weggaan, Thyone.... Blijf hier, al is het maar voor eenige dagen!"

Deze woorden deden haar innig goed, en hoe van harte gaarne zou zij zijn wensch vervuld hebben! Dat ging echter niet, en hij durfde haar met geen nieuw verzoek lastig vallen, toen zij hem had uitgelegd hoe haar oude gemaal onder hare afwezigheid leed.

»Ik denk wel eens," zeide zij, »wat heeft hij toch nog altijd aan mij? Maar zulk een langdurige echtvereeniging is ongetwijfeld een stevige band. Als ik weg ben, en hij vindt mij niet, als hij van zijne inspecties te huis komt, dan weet hij letterlijk geen raad, en zelfs het eten smaakt hem niet, hoewel het sinds jaar en dag door dezelfde koks wordt klaargemaakt. En dezelfde man die niets vergeet, en een groot deel der duizenden die onder zijne bevelen staan, bij name kent, is, als ik er niet ben, in staat om met één sandaal aan zijn voeten, vóór de troepen te verschijnen. Men zou toch niet zeggen, dat het zoo moeilijk is, mijn leelijk oud gezicht niet te zien! Toen hij om mijn hand vroeg, zag ik

er trouwens anders uit, dan nu.... En zoo — dat heeft hij zelf bekend — ziet hij mij nog altijd het duidelijkst, wanneer hij mij niet onder de oogen heeft. Ziet gij Hermon, zóó zal het u ook gaan. Wat gij nu als jong en schoon kent, blijft het voor u, zoo lang als deze droevige blindheid duurt, en juist om die reden moogt gij niet alleen blijven, mijn jongen, — dat is te zeggen, als uw hart reeds een keus heeft gedaan, — en dat heeft het, indien mijn oude oogen mij niet bedriegen."

»Daphne," zeide hij dof. »Waarom zou ik het verhelen, dat ik haar liefheb? — Maar — hoe zou een blinde de schuld op zich laden, haar bloeiend leven...."

»Stil!" viel Vrouw Thyone driftig in. »Zij bemint u, en kent geen grooter geluk dan te leven voor u alleen."

»Totdat het berouw komt, en het te laat is," hernam hij ernstig. »Maar al ware haar liefde ook sterk genoeg om het ongeluk van haar echtgenoot geduldig, ja misschien blijmoedig te deelen, ik blijf er bij: van mijn kant zou het een laagheid zijn, van hare neiging partij te trekken, en aanzoek om haar te doen."

»Hermon!" riep de matrone op verwijtenden toon; doch hij ging met nadruk voort: »Ja, een laagheid, en een zoo groote, dat hare innigste liefde nooit het verwijt zou wegnemen, dat ik die had begaan. Van haar vader, aan wien ik zulke groote verplichtingen heb, spreek ik nu niet eens. Het kan ook wel zijn dat het Daphne, zoo goed als zij is, bevredigen zou, zich naar lichaam en ziel aan een hulpelooze te wijden. Maar ik, wel verre van altijd, zooals zij, aan anderen en hunne belangen te denken, ik zou zoo zelfzuchtig als ik nu eenmaal ben, maar al te veel naar mij zelf vragen. En als ik mij indenk wie ik ben, dan zie ik vóór mij een blinde, die nog armer is dan een bedelaar, omdat het verwoestende vuur zelfs het goud, waarmede hij zijn schulden moest betalen, heeft versmolten."

»Dwaasheid!" riep Vrouw Thyone. »Waarvoor heeft Archias dan zijn onmetelijke schatten bijeen verzameld? En is zijn dochter maar eerst uwe...."

»Dan," vervolgde Hermon, »is het met den nood van den blinden kunstenaar gedaan. Dat is uw gevoelen, dat door de

meeste menschen gedeeld zal worden. Ik ben echter uit een ander soort hout gesneden, en nog erger dan het gezicht te verliezen, schijnt mij de gedachte, door haar die ik liefheb, en die in mij haar heer moet zien, van wien zij het beste deel ontvangt, te worden onderhouden — afhankelijk van haar te zijn, als iemand die van aalmoezen leeft — zelfs al heeft zij overvloed. Ik zou dat niet kunnen dragen! Iedere beet zou mij in den mond blijven steken. Juister, omdat zij mij zoo dierbaar is, kan ik haar hand niet vragen, want ik zou haar, tot dank voor haar groote, zelfopofferende liefde, niets anders kunnen geven dan het pijnlijke gevoel, dat een trotsche ziel, die zich telkens weder weldaden moet laten welgevallen, even zeker vervolgt, als er na een slag op ijzer, een dreunend geluid komt. Mijn geheel toekomstig leven zou een aaneenschakeling van vernederingen worden, en weet gij waartoe zulk een rampzalige echt mij leiden zou? Mijn leermeester Straton zeide eens, dat de mensch niemand lichter gaat haten dan hem, van wien hij weldaden ontvangt, zonder die te kunnen vergelden. Dat is een waar woord, en eer ik mijn groote liefde tot Daphne in haat zie verkeeren, wil ik het liever nog eens met ontbering beproeven. Op Rhodos heb ik dat, toen ik beeldhouwer wilde worden, al vrij goed geleerd."

»Alsof een groote liefde de ijdele dingen, die men met goud en zilver koopt, niet tienvoudig vergoedde!" merkte Vrouw Thyone op.

»Neen, en nog eens neen!" riep Hermon opgewonden uit. »Er zou bij de liefde, die ik in het huwelijk bracht, nog iets anders meekomen, dat alles wat zij goed maakt, weer bederven zou. Ik zie mijzelven al een norsche menschenhater worden, als ik den scheppingsdrang in mijne ziel moet onderdrukken, en tot nietsdoen gedoemd, niet anders kan, dan mij laten verzorgen, eten, drinken en slapen. Die sombere stemming van Daphne's rampzaligen echtgenoot, zou haar leven nog meer bederven dan het mijne. Want weet, Thyone, al wilde ik ook met inspanning van alle krachten beproeven, mijn lot met hare liefderijke hulp geduldig te dragen, en evenals vele andere blinden met opge-

wektheid in mijn donkeren nacht den weg te vervolgen — dat zou mij toch niet gelukken."

»Gij zijt een man," hernam de matrone geprikkeld, »en wat duizenden vóór u is gelukt...."

»Zou mij," verzekerde hij nadrukkelijk, »stellig mislukken, want, lieve, welmeenende vrouw, ik heb het moeilijker dan die anderen. Wilt gij weten wat mij zooeven die klachten ingaf, die u deden schrikken? Ik, het eenige kind der vrome Erigone, om wier wil gij zoo vriendelijk voor mij zijt, ben even zeker bestemd om tegenspoed te ondervinden, als het offerdier dat naar het altaar wordt gesleept, gedood moet worden. Onder alle Godinnen is er maar ééne, in wier macht ik geloof, en tot wie ik straks de handen ophief tot een gebed. Het is de geduchte macht, waaraan de haat en de bedrogen liefde mij hebben overgeleverd, en die mij nu bij mijn haren medesleurt, en mij berooven en folteren zal, totdat ik niet langer meer leven kan. Ik bedoel de grijze dochter van den Nacht, aan wie niemand ontkomt: de vreeselijke Nemesis."

Nu liet Vrouw Thyone zich nedervallen in den stoel, die naast den blinde stond, en op zachten toon zeide zij: »Ongelukkige! En wat voerde u in hare wrekende handen?"

»Mijn eigen roekelooze dwaasheid," antwoordde hij verlegen; maar in het gevoel, dat het hem opluchten zou, als hij aan deze ware vriendin alles opbiechtte, wat hij anders alleen aan zijn Myrtilos zou hebben toevertrouwd, vertelde hij haar in der haast, hoe hij in Ledscha het beste model voor zijn Arachne had gevonden, haar tot zich getrokken en toen weder, onder Althea's invloed, in den steek gelaten, en diep gegriefd en beleedigd had. Kort, maar met levendige kleuren, schetste hij eindelijk zijn ontmoeting met het wraakzuchtige Barbaren-meisje in den Nemesistempel; hoe Ledscha de straf der verschrikkelijke Godin over hem afgesmeekt had, en hoe vervolgens, op de beschuldiging der Biamietische jonkvrouw, het wreede strafgericht over hem losgelaten was.

Vrouw Thyone had deze ontboezeming met ingehouden adem aangehoord.

Thans sloeg zij den blik naar den grond, bewoog het grijze hoofd zachtjes heen en weder, en zeide gedrukt: »Dus zóó staan de zaken? Dat geeft zeker aan alles een ander aanzien. Als zoon van uwe onvergetelijke moeder, zijt gij mij in ieder geval nog altijd hartelijk lief; doch Daphne is mij niet minder dierbaar, en wanneer ik nog zoo even in uwe verbintenis een geluk voor u beiden zag, dan is die indruk nu vooreerst voorbij. Armoede en blindheid beteekent niets; Eros heeft wel erger hinderpalen uit den weg geruimd. Maar op het pantser der Nemesis stuiten zijne pijlen af. Als er een jong paar is, dat elkander bemint, en zij zwaait haar geesel tegen den een, dan wordt ook de ander door den slag getroffen Zoolang gij u niet van deze vervolgster bevrijd gevoelt, zou het een misdaad zijn, een liefhebbende vrouw aan u en uw noodlot te ketenen. Het is niet gemakkelijk voor u beiden het rechte te vinden; want dat gij in uwe blindheid trouwe zorg en bediening noodig hebt, daaraan kan zelfs de Nemesis en hare macht niet het minste veranderen. — Doch de nacht brengt raad, en morgen praten wij verder."

Zij stond op, maar Hermon hield haar tegen, en vol bange vrees klonk zijn vraag: »Dus neemt gij mij Daphne af, en laat mij alleen?"

»U, en dat nu gij blind zijt?" riep Thyone uit, en door den verwijtenden toon harer woorden deed zij zijn angst reeds verdwijnen. »Evenmin als van mijn eigen zoon, zou ik juist nu mijn hand van u aftrekken, arme man. Maar of mijn geweten mij veroorlooft Daphne bij u te laten?... Ik herhaal: gun mij tot zonsopgang tijd om te overwegen. Dan zal mijn oude hart wel uitvinden wat ons te doen staat."

»Maar wat gij ook besluit," verzocht de blinde, »zeg toch aan Daphne, dat ik nu, op het punt van haar te verliezen, eerst recht gevoel hoe innig lief ik haar heb. Ook zonder de Nemesis, zou het voorrecht haar te bezitten, mij ontzegd zijn. Mijn noodlot misgunt mij dat, ééns voor al; maar het zou zijn alsof ik ten tweeden male blind werd, als ik nooit meer haar zachte stem kon hooren, noch hare lieve nabijheid gevoelen."

»Dat behoeft niet lang uw lot te zijn," troostte de matrone geroerd.

Daarop ging zij dicht bij hem staan, legde hare hand op zijn schouder en zeide: »Men zegt, dat aan de macht der Godin, die de misdaad der overmoedigen straft, niet te ontkomen is; maar er is één ding, dat zelfs haar verteedert, en haar eeuwig voortrollend rad tot stilstand kan brengen: het gebed eener moeder. Dat heeft mijn eigen moeder mij geleerd, en later heb ik het ondervonden aan mij zelve, en vooral aan mijn oudsten zoon, Eumedes, die van een woesten stijfkop, een sieraad van zijn stand is geworden. Gij weet immers, dat de Koning hem het bevel over de vloot heeft toevertrouwd, die het Ethiopische Olifantenland in de macht van Egypte moet brengen? Gij Hermon, zijt een wees, maar ook voor u leven de zielen uwer ouders voort. Alleen weet ik niet, of gij hen nog eert en tot hen bidt."

»Dat heb ik tot voor enkele jaren gedaan," verzekerde Hermon.

»Maar later hebt gij dien heiligen plicht verzuimd," voegde Thyone er bij. »Hoe kondt gij dat doen? Ik zelve moest in ons doodsche Pelusium, wel honderdmaal denken aan het boschje, dat Archias in uwe doodenstad voor de afgestorvenen van uw geslacht heeft geplant. En hoe dikwijls voelde ik mij, toen wij nog te Alexandrië woonden, daarheen getrokken, om in de schaduw dier boomen aan uwe onvergetelijke moeder te denken. Daar voelde ik hare ziel dicht bij mij, want daar was immers haar tehuis, en in mijn verbeelding zag ik haar daar onder de boomen wandelen en rusten. En gij, haar geliefd kind, zijt niet naar die plek gegaan? Zelfs bij de doodenfeesten hebt gij verzuimd te bidden en te offeren?"

De blinde beantwoordde deze vraag met een stommen hoofdknik, en de matrone ging voort: »Wist gij dan niet, ongelukkige, dat gij daarmede het schild wegwierpt, dat alle menschen beschermt tegen de wraak der Goden? Gij bemindet haar toch, zou ik meenen, uw voortreffelijke moeder, die haar leven voor u zou gegeven hebben?..."

»Thyone!" viel Hermon uit, en maakte diep beleedigd, met zijn rechterhand een afwerend gebaar.

»Goed," riep de matrone, »ik weet ook wel, dat gij haar nagedachtenis in eere houdt. Doch dat alleen is nog niets. Op gedenkfeesten, en vooral op haar verjaardag, moet de ziel eener moeder een gebed of een geschenk van haar zoon hebben, een krans, een sieraad, geurige zalven, een stuk honig, een beker wijn of melk.... Al zulke dingen staat zelfs een behoeftige van zijn armoede af; doch enkel een innig gebed, in rein herdenken harer liefde, zou al genoeg zijn om den toorn der Nemesis, die door het woedende Barbaren-meisje tegen u opgeroepen is, te doen bedaren. Slechts een moeder, Hermon, de ziel der edele vrouw die u het levenslicht schonk, kan u wedergeven wat gij verloren hebt. Draag haar uwe zaak op, zoon van Erigone, en dan keert zij alles nog ten goede."

Zij boog zich over den kunstenaar, kuste hem haastig op het voorhoofd, en liet zich nu niet langer terughouden, ofschoon hij haar smeekend bij haar naam riep.

Even daarna bracht de huisbewaarder Gras den blinde naar zijn slaapvertrek, en onder het ontkleeden deelde hij hem mede dat een bode uit Pelusium de komst van den kommandant Philippos had gemeld. Den volgenden dag zou hij vroeg, nog vóór dat de menschen op de markt kwamen, te Tennis aankomen, om zijn gemalin mede te nemen naar Alexandrië, waarheen hij zich op bevel des Konings begeven moest.

Hermon hoorde dit alles slechts met een half oor, en gelastte den Bithyniër, dat hij hem verlaten zou.

Na korten tijd op zijn leger gerust te hebben, riep hij zacht den naam van den huisbewaarder, van Thyone en van Daphne.

Geen antwoord ontvangende, en daaruit opmakend dat hij alleen was, richtte hij zich hoog op, sloeg zijn verbonden oogen naar boven, strekte zijne beide handen uit naar de zoldering van het lage vertrek, en deed wat zijne vriendin hem op het hart had gedrukt. Diep overtuigd dat hij daarmee goed deed, en beschaamd dat hij zoo lang had verzuimd wat zijn plicht als zoon hem gebood, bad hij de ziel zijner moeder om vergeving.

Tegelijk gebeurde het, dat de gedaante, die hij voor zijn geest terugriep, zich met verbazende duidelijkheid aan zijne oogen vertoonde. Zóó had hij haar nooit gezien, sinds zij hem, als zevenjarigen knaap, voor het laatst aan haar hart drukte.

Zij strekte met teederheid de armen naar hem uit, en hij vloog haar luid jubelend om den hals, en kuste haar. Nu klonken weder van haar lippen al de liefkoozende namen die hij eenmaal zoo gaarne hoorde, en in de laatste jaren vergeten had. Zooals vroeger zoo menigmaal was gebeurd, zag hij zich weder door zijne moeder bekransen voor een feest. Gekleed in een nieuw rokje, dat zij zelve voor hem geweven, en waarop zij een boompje met roode appelen en een bont eendje geborduurd had, leidde zij hem aan de hand naar de doodenstad en naar het ledige grafteeken, dat aan de nagedachtenis van zijn vader was gewijd.

Het was een monument van manshoogte, uit rood Cyprisch marmer, waarop in brons gegoten, een slapende leeuw lag, en daarnaast schild, zwaard, lans en helm. Het was opgericht ter herinnering aan den dapperen hipparch, dien hij zijn vader had mogen noemen, en wiens lijk verbrand was naast het slagveld waar hij den heldendood gestorven was.

Op dit oogenblik zag Hermon zichzelven weder, zooals hij dit gedenkteeken, dat door zijn oom Archias ter eere van zijn heldhaftigen broeder was gesticht, met zijn moeder bekranste, zalfde, en met nieuwe offerbanden omslingerde. Elke bloemensoort, de kleur der linten, ja zelfs de figuren die in zijn feestkleedje waren geborduurd, kwamen hem weder voor den geest, en terwijl die vriendelijke herinneringen hem omzweefden, zond hij zijn gebed tot zijne moeder op.

Jong en schoon stond zij vóór hem, en zonder eenigen blaam of verwijt hoorde zij hem aan, terwijl hij om vergiffenis smeekte en haar bekende, hoe hij misdreven had, en hoe zwaar hij zelf door de wrekende Nemesis was beproefd.

Onder deze bekentenis was het hem, alsof hij voor de dierbare overledene op de knieën lag, en het aangezicht in haar schoot verborg, terwijl zij zich over hem heen boog en zijn zware

zwarte lokken streelde. Weliswaar hoorde hij haar niet spreken, doch toen hij weder opzag, kon hij aan den blik harer trouwe blauwe oogen zien, dat zijn mannelijk voorkomen haar verraste, en hoe zij zich verblijdde, dat hij tot haar terug was gekeerd.

Vol medelijden luisterde zij naar zijn klachten, en toen hij geëindigd had, drukte zij zijn hoofd aan haar borst en keek hem met zulk een blijmoedig vertrouwen aan, dat zijn hart er van openging, en hij gevoelde, dat zij dat niet anders zou kunnen doen, dan wanneer zij iets goeds voor hem voorzag.

Ten laatste begon hij haar ook mede te deelen dat hij geen vrouw op aarde inniger lief had dan diezelfde Daphne, die zij als een klein, lief kind op de armen had gedragen, en dat hij haar, met haar rijkdom, toch niet tot zijn vrouw wilde maken, omdat zijn mannentrots dat hem, den blinden bedelaar, verbood.

Hier maakte de smart der ontbering zich geheel van hem meester, en toen hij zich opnieuw tot het beeld zijner moeder wilde keeren, weigerde de uitgeputte verbeeldingskracht hem den dienst, en het wilde hem niet weder verschijnen.

Al tastend ging hij naar zijn legerstede terug, en toen hij zijn hoofd op het kussen liet vallen, was het alsof de zoete kinderslaap waarvan hij in zoolang niet meer genoten had, hem weder in de armen zou nemen.

Zoo vol vrede en hoop had hij zich sinds lang niet gevoeld, en hij erkende met dankbare blijdschap, dat toch nog niet alle kinderlijk gevoel in hem was uitgebluscht, en de harde worstelstrijd der laatste jaren nog niet al de zachtere aandoeningen uit zijn ziel had verbannen.

HOOFDSTUK XXI.

Den volgenden dag had de zon reeds lang de middaghoogte bereikt, toen Hermon eindelijk ontwaakte.

Aan zijn bed stond Gras, de huisbewaarder van Archias, in wiens dienst hij was vergrijsd. In het ronde, gladde gezicht van dezen weldoorvoeden en toch bedrijvigen man, lag niets wat den kunstenaar had kunnen aantrekken, en toch wekte de rustige klank van zijn zware stem bij Hermon de herinnering op aan den vasten, helderen blik van zijn grijze oogen, waaruit hem vroeger zoo dikwijls onverbrekelijke trouw, verstand en beleid hadden aangezien.

Wat de blinde van dezen man vernam, verbaasde hem, en kwam hem in het begin zelfs onmogelijk voor.

Voor zijn onvermoeide natuur was het al iets ongehoords, dat hij tot in den namiddag geslapen had; maar wat te zeggen van de tijding, dat de kommandant van Pelusium in de vroegte op zijn schip was verschenen en zijn gemalin, Daphne en Vrouw Chrysilla mede genomen had naar Alexandrië?

Hij moest het echter wel gelooven, toen de Bithyniër er bijvoegde, dat de vrouwen hem lieten groeten, en meedeelen, dat Archias' schip, waarop hij nu vertoefde, zoolang hij wilde tot zijne

beschikking stond. Aan Gras was zijne verzorging opgedragen en Vrouw Thyone verzocht hem, vooral aan haar raad te denken.

Terwijl de huisbewaarder hem al dit verrassende nieuws zoo kalm vertelde, alsof het alles van zelf sprak, kwamen de gebeurtenissen van den vorigen nacht hem weder zeer duidelijk voor den geest, en op nieuw overviel hem de vrees, dat de gespaarde Demeter, het werk van Myrtilos en niet het zijne zou zijn.

De eerste vraag, die hij tot Gras richtte, betrof dan ook den goudsmid van Tennis, en het was een groote teleurstelling voor Hermon, toen hij hoorde, dat hij diens bezoek op zijn vroegst den volgenden dag verwachten mocht. De bekwame werkman was reeds sedert eenige weken bezig de nieuwe deuren van het Allerheiligste in den Amon-tempel te Tanis, met goud te beslaan. Om dringende bezigheden was hij kort voor den nacht van den aanval, uit de naburige stad naar huis gekomen, doch den vorigen avond was hij naar Tanis teruggekeerd. Zijn vrouw verzekerde echter, dat hij daar maar twee dagen zou blijven.

Met dit antwoord was Hermon in zijn ongeduld in geenen deele voldaan. Hij beval veeleer, den goudsmid terstond door een bijzonderen bode te doen ontbieden en met een zacht schudden van zijn rond hoofd, hoorde de Bithyniër dat aan.

Wat was er toch gebeurd met den anders zoo levendigen jongen kunstenaar, dat hij die onverwachte verandering van toestand zoo kalm opnam als een paard, dat van den eenen stal in den anderen wordt gebracht? Ja, in plaats van hem verder uit te vragen, scheen hij er alleen aan te denken, hoe hij zijn ontmoeting met den goudsmid bespoedigen kon. Als zijne meesteres, die zich bij haar vertrek zoo ongerust had gemaakt, dat hare verdwijning den blinde te veel schokken zou, eens wist, hoe onverschillig hij dat opgenomen had! Hij, Gras, zou het haar zeker niet overbrengen. Eeuwige Goden — die kunstenaars! Hij kende hen wel; hun werk lag hen nader aan het hart, dan hun eigen leven, dan liefde en vriendschap.

Onder het ontbijt, waaraan de huisbewaarder hem nog herinneren moest, bepeinsde Hermon zijn toestand; doch hoe zou hij tot eenige klaarheid komen, eer hij precies wist hoe het gelegen

was met het geredde Demeterbeeld. De vrees dat de lofspraak van Proklos het werk van Myrtilos moest gelden, plaatste zich tusschen hem en ieder onderwerp van zijn gedachten, evenals een duistere wolk, die door een storm langs het uitspansel wordt gejaagd, den sterrekundige verhindert, de planeet, die hij wil waarnemen, in het oog te krijgen.

Eén ding was zeker: hij was en bleef blind, en geen schemering van licht kon de duisternis om hem heen ook maar even verhelderen, terwijl de zon met haar schitterenden glans haar weg voortzette. En dan ook: de straatarme blinde zou zichzelven moeten verachten, wanneer hij trachtte naar het bezit van Daphne. Dat alles kon door geene overwegingen veranderd worden.

Weder begaf hem bij dit denkbeeld de zielevrede, dien hij nog bij het inslapen meende verkregen te hebben. De vrees voor de uitspraak van den handwerksman maakte het hem zelfs onmogelijk, zich weder, zooals den vorigen dag, met geheel zijn hart tot zijne moeder te wenden.

Het redden der Demeter was werkelijk geschied onder toezicht van den goudsmid, doch hij was niet in de gelegenheid geweest, het beeld van dat van Myrtilos te onderscheiden; want ofschoon beide kunstenaars bij den aanvang van hun arbeid dikwijls zijne vaardige hand ter hulp geroepen hadden, om de gouden platen in gereedheid te brengen, de Egyptenaar was reeds naar Tanis vertrokken, vóór de standbeelden een bepaalden vorm hadden aangenomen. Sinds verscheidene maanden had hij moeilijk in de werkplaats kunnen komen, indien Bias hem niet zonder voorkennis van zijn heer had binnengelaten. Dat was trouwens mogelijk, want aan de open oogen van den slaaf was het zeker niet ontgaan, hoe weinig hij en Myrtilos zich bekommerden om het oordeel van den braven, en in zijn kunst bedreven man, doch die veel te nuchter en van fantasie ontbloot was, om ook maar het geringste uit zich zelven te bedenken.

Of meester Chello de afgewerkte standbeelden had gezien of niet, was dus voorloopig niet uit te maken, en toch hoopte Hermon vurig het eerste, om tot zekerheid te komen.

Terwijl hij dit alles overwoog, zag hij den mageren Egyptischen goudsmid vóór zich: het smalle, bruine, glad geschoren gezicht, met de uitstekende jukbeenderen en het achterover liggende voorhoofd, wijd uitstaande ooren, en den blik, die bij al zijn scherpte toch zonder glans was. Geen woord, dat niet zijn werk, het weder of een onheil betrof, hadden zijn vrienden nog ooit van Chello's dikke lippen gehoord, en deze omstandigheid scheen Hermon te waarborgen, dat hij van hem de zuivere en onvervalschte waarheid zou vernemen.

Zelden werd een liefdebode in koortsachtiger spanning afgewacht, dan de slaaf, dien Gras naar Tanis had gezonden, om den goudsmid tot naar huis gaan te bewegen. Spoedig na het vallen van den nacht zou hij terug kunnen zijn, en den tusschentijd gebruikte Hermon, om den Bithyniër de vragen te doen waarop hij reeds lang had gewacht.

Die antwoorden gaven weinig licht; er bleek alleen uit, dat Philippos door den Koning naar Alexandrië was geroepen, en dat Vrouw Thyone en haar gemaal ook met den geneesheer hadden gesproken. Ook schenen zij diens meening te deelen, dat Hermon, voor hij naar Alexandrië terugkeerde, de genezing van de brandwonden in zijn gezicht moest afwachten.

Deze beslissing was de matrone, ter wille van Daphne, zeker welkom geweest, en het beviel hemzelven ook zeer goed, want lichamelijk voelde hij zich nog zoo onwel, en in zijn binnenste was het nog zoo weinig tot rust gekomen, dat hij schroomde zijn talrijke vrienden in de hoofdstad weder te zien.

Kwam de goudsmid nu maar! Van diens uitspraak hing het af, of hij zich in 't geheel nog wel naar Alexandrië zou begeven.

Kort nadat Hermon van Gras had gehoord, dat de sterren aan den hemel stonden, werd hem te kennen gegeven, dat hij, wat het gesprek met den Egyptenaar betrof, nog geduld moest hebben, daar deze dien middag door een bode van den grammateus Proklos naar de hoofdstad was ontboden.

Nu had de huisbewaarder opnieuw reden om zich over zijn patient te verwonderen; want deze tijding bracht de hevigste gemoedsaandoening bij hem te weeg.

Misschien zou hierop een geheele reeks van pijnlijke dagen en nachten volgen. En die gevreesde uren kwamen inderdaad: de kwelling der onzekerheid was hem bijna ondragelijk geworden, toen de Egyptenaar eindelijk op den zevenden dag uit Alexandrië terugkwam. Die dagen hadden Hermon langer toegeschenen dan weken; zijn gezicht was er smaller door geworden, en in zijn zwarten baard waren enkele witte haren gekomen.

Zijn eenige afleiding in dien tijd had bestaan in een toespraak van den vroolijken notaris en de dagelijksche bezoeken van den arts, een man van middelbaren leeftijd, die hem door het verhaal van veel dergelijke gevallen als het zijne, die alle ongeneeslijk waren geweest, eer neerdrukte dan opwekte. Wel kreeg hij nu en dan ook de aanzienlijkste Grieksche bewoners van Tennis bij zich, als: de hoogste ambtenaren van den Staat, de pachters van het olie-monopolie en van de Koninklijke bank, alsook Gorgias, de bezitter der grootste weverij na die van Archias; doch de verhalen uit het dagelijksche leven, waarmede zij hem bezig hielden, verveelden Hermon eigenlijk. Alleen toen hij van het verdwijnen van Ledscha hoorde, luisterde hij oplettend toe, doch daar ook dit slechts weinig indruk op hem maakte, leidde hij hieruit af, dat het Biamietische meisje hem thans vrij koel liet.

Toen hij naar de schippersvrouw Gula vroeg, haalde dit hem eenige welgemeende plagerijen op den hals. Zij was nu bij haar ouders, terwijl Taus, de jongere zuster van Ledscha, in de steenbakkerij verblijf hield, waar de laatste eenmaal de oproerige slaven tot gehoorzaamheid teruggebracht had.

Voor zijn persoonlijke veiligheid werd de noodige zorg gedragen, want misschien hing de onverhoedsche aanval toch samen met de jaloerschheid der Biamietische mannen.

De kommandant van Pelusium had daarom ook in Tennis een klein garnizoen gelegd van zwaar gewapenden en boogschutters, en daarvoor was nu, op de plaats van het afgebrande witte huis, een kamp ingericht.

Dikwijls hoorde Hermon, als hij zich op het dek van het schip bevond, op een afstand de kommando's en signalen bij het overnemen der wacht, en zijn bezoekers prezen dan vaak

het wijze beleid en het krachtig optreden van den ouden krijgsmakker van Alexander, den bevelhebber Philippos.

De notaris, een opgeruimde vijftiger, die lang te Alexandrië had gewoond en beweerde dat hij in het kleine Tennis dom werd en uitdroogde, waarom hij dan ook zoo dikwijls mogelijk naar de hoofdstad ging, had hem in den eersten tijd menigmaal opgezocht, en was steeds geneigd ook over kunst en andere dingen, die Hermon interesseerden, te spreken; doch na drie dagen was hij weder naar zijn geliefd Alexandrië terug gegaan. Bij het afscheid was hij bijzonder vroolijk geweest en had Hermon verzocht, hem bij zijn vertrek het beste te wenschen en een offer te brengen voor het welslagen zijner ondernemingen, daar hij van plan was een groot geschenk van de reis voor hem mede te brengen.

Andere korte bezoeken ontving de blinde ook gaarne, maar toch was hij het liefst alleen, om al zijn gedachten bij zijn eigen belangen te bepalen.

Thans wist hij dat zijn liefde de ware was. Daphne verscheen hem als het inbegrip van bekoorlijke, natuurlijke, hartverkwikkende vrouwelijke eigenschappen, maar zelfs bij haar kon zijn verbeeldingskracht niet lang vertoeven, want zoodra hij zich aan dergelijke mijmerijen overgaf, kwam de vrees voor de inlichtingen van den goudsmid Chello er maar al te spoedig weder tusschen in.

Aan de toekomst dacht hij in het geheel niet. Wat kon hij ook besluiten voor een tijd, die door de uitspraak van een derde zoo vreeselijk voor hem kon worden?

Toen Gras eindelijk den goudsmid bij hem bracht, klopte zijn hart zoo onstuimig, dat hij moeilijk de vragen die hij doen wilde, onder woorden kon brengen.

Inderdaad was de Egyptenaar door den grammateus Proklos overreed om naar Alexandrië te komen, doch niet ter wille van het Demeterbeeld, maar van de gesp van Myrtilos, die onder het puin van het ingestorte huis gevonden was. Hij was in staat geweest, die met de meeste zekerheid te herkennen als het eigendom van den verdwenen beeldhouwer. Hij was van het

eene bureau naar het andere gezonden, totdat de notaris uit Tennis, en Proklos hem ten laatste de rechte deuren geopend hadden.

Nu bleek het van welk gewicht zijn uitspraak was, daar het testament van den rijken jongen kunstenaar niet eerder had geopend mogen worden, dan wanneer zijn dood bewezen was. En daartoe had nu de gevonden gesp gediend.

Toen Hermon vroeg, of hij van dien laatsten wil ook nog iets meer had gehoord, beantwoordde de ongevoelige, weinig ontwikkelde man dit ontkennend.

Hij zeide, dat hij genoeg had gedaan, door zijn gevoelen uit te spreken. Hij had weinig lust gehad om naar Alexandrië te gaan, en zou zeker te Tennis gebleven zijn, als hij had kunnen voorzien welk een lastig verhoor hij zou moeten ondergaan. Als hij dacht aan het gewichtige werk, dat hem in den tempel van Tanis wachtte, brandde de grond hem onder de voeten, en hij wist daarbij niet eens, of hij zijn reiskosten vergoed zou krijgen.

Onder deze lange inleiding vond Hermon de kalmte weder, die hij zoo zeer behoefde.

Hij overtuigde zich eerst, of Chello de indeeling van het verbrande huis nog goed in zijn hoofd had, en bemerkte spoedig dat dit werkelijk het geval was.

Daarop moest hij vertellen, hoe het redden van de Demeter in zijn werk was gegaan. Door de zaakkundige mededeelingen van den eenvoudigen werkman werd het hem zóó duidelijk, hoe deze, bij het binnentreden van het brandende gebouw, de werkplaats van Myrtilos reeds ontoegankelijk had bevonden, doch in die van Hermon het beeld nog onbeschadigd had zien staan, dat er geen twijfel overbleef aan zijn vertrouwbaarheid.

Slechts ééne omstandigheid was vreemd, maar liet zich toch ook wel verklaren. In plaats van op het voetstuk, had het standbeeld op zijn eigen hoogte gestaan, en de bekrompen goudsmid maakte hieruit op, dat de inbrekers het hadden willen rooven, en het reeds op den grond hadden gezet, maar in de uitvoering van dat plan waren verhinderd geworden door het binnenkomen van Hermon en de lieden van Tennis.

Op Hermon's vraag, wat hij in de werkplaats nog meer van kunstwerken en gereedschap had gezien, antwoordde de Egyptenaar, dat hij door den rook niets had kunnen onderscheiden. Hij wenschte hem echter geluk met zijn laatste werk. Van de nieuwe Demeter werd groote ophef gemaakt. Men sprak er van niet alleen in de werkplaats van zijn broeder, die evenals hij het ambacht van hun vader uitoefende, maar ook in de kantoren, aan de haven, bij den barbier en den gaarkok. Hij moest ook toegeven, dat het voor een Grieksch Godenbeeld, waaraan toch altijd de rechte ernst en waardigheid ontbraken, een knap stuk werk was.

Ten laatste vroeg de Egyptenaar, tot wien hij zich moest wenden voor het nog uitstaande restant der betaling voor zijn werk. Hij had namelijk aan den kop der Demeter de strook goud opgemerkt, waaruit Hermon de diadeem had laten vervaardigen, en juist daarvoor was de betaling nog achterwege gebleven.

Op eens vroeg Hermon hem in groote opgewondenheid af, of Chello zich werkelijk nog nauwkeurig herinnerde dat hij het goud voor de diadeem, die hij beweerde te Alexandrië aan zijn kunstwerk te hebben ontdekt, voor hem had toebereid? En de goudsmid verzekerde dit nadrukkelijk. Hij had tot nu toe de beeldhouwers voor eerlijke mannen gehouden, en Hermon zou hem toch zeker niet het welverdiende loon voor zijn arbeid willen onthouden.

De kunstenaar ontkende dit ten sterkste, doch toen hij, in de hoop dat nu alles opgehelderd zou worden, nogmaals op de diadeem terugkwam, meende de Egyptenaar dat hij twijfelde aan de billijkheid van zijn eisch, en hield driftig zijn goed recht staande. Eindelijk slaagde de huisbewaarder Gras er in, hem zoo, dat de blinde het niet hoorde, in het oor te fluisteren, dat het geld reeds voor hem gereed lag.

Dat stelde den gramstorigen man tevreden. Hij geloofde werkelijk dat hij het goud voor het hoofdsieraad der Demeter te Alexandrië had bereid; doch ook Myrtilos' standbeeld was met een diadeem getooid, en de daartoe benoodigde strook goud was eveneens door Chello gesmeed. Dewijl hij voor dit

laatste werk echter onmiddellijk na de levering was betaald, was het hem geheel uit het geheugen gegaan.

De huisbewaarder was blijde dat zijn meesteres hem had opgedragen alle uitstaande rekeningen van den kunstenaar te Tennis te vereffenen, en ging daarom gaarne met den goudsmid mede. Maar Hermon greep den grooten beker, die men met wijn en water voor hem had gevuld, en dronk dien in één teug ledig. Daarop zette hij hem weder op dezelfde plaats neder, hief zijn handen en de verduisterde oogen naar boven, en richtte een kort doch vurig dankgebed tot de ziel zijner moeder en de groote Demeter, die de trekken van zijn geliefde droeg, en die hij, zooals hij nu wel voor zeker mocht houden, geëerd had door een meesterwerk, dat ook de kenners, die anders niets met zijne kunst ophadden, tot warme bewonderlng dwong.

Toen Gras teruggekeerd was, zeide hij met een tevreden glimlach, dat de goudsmid precies als al zijne landgenooten was. De kunstenaars waren hem geen drachme meer schuldig, want de onvergetelijke Myrtilos had ook den voor Hermon uitgevoerden arbeid voldaan.

Voor de eerste maal sedert hij op het schip was, kwam er een vroolijke lach over de lippen van den blinde, en hoe diep, rein en blijde rees die op, uit een opgeruimd gemoed.

Den braven Gras schoten bij dit geluid de tranen in de oogen. Hij wenschte alleen maar dat zijn beminde meesteres het had kunnen hooren, hoe de blinde hem daarbij weder even vroolijk als in beter dagen, toeriep: »Ik had mij in mijn wel geslaagd werk nog niet recht verheugd, oude Gras, maar nu begint het! Als mijn Myrtilos nog leefde, en mijn oogen zich nog konden verblijden in het licht en de schoonheid der menschelijke gedaante, dan — bij den Hond! zou ik de mengkan laten vullen, en kransen bestellen en goede vrienden bijeenroepen, om bij fluitspel en gezang en levendige gesprekken den nacht tot dag te maken. En dan zou ik aan de Muzen, Demeter en Dionysos de offers brengen, die hen toekomen!"

Nu verzekerde Gras dat die wensch gemakkelijk te vervullen was. Op het schip was geen gebrek aan wijn, noch aan bokalen.

De fluitspeelsters, die hij te Tanis in het Odeum had gehoord, verstonden hare kunst zeer goed; voor het aanschaffen van bloemen en kransen wist hij wel raad, en ieder die Grieksch sprak zou zijne uitnoodiging gaarne aannemen.

De Bithyniër had echter spoedig berouw van zijn voorstel, want het was een emmer koud water over de gelukkige stemming van den blinde. Met enkele woorden sloeg hij het af. Het stuitte hem, voor gastheer te spelen waar hij gast was, en zijn trots verbood hem, de bezittingen van een ander te gebruiken alsof het de zijne waren.

Niet voor dat Gras hem vermaande te gaan slapen, kon hij de eensklaps ontwaakte levenslust wedervinden. Eerst toen hij weder alleen was in zijn kleine hut, werd hij op nieuw overmeesterd door het gevoel van geluk over zijn eerste groot succes.

Wel mocht hij met trotsche vreugde op het werk zien, dat hij had voltooid. Hij had het immers werkelijk zelf gemaakt, en dat zonder ontrouw te worden aan het doel, dat hij zichzelven had gesteld.

Zij hadden het uit zijn werkplaats gehaald, en de oude bekwame werkman had in de diadeem, waaraan hij zelf nog sieraden had aangebracht, zijn eigen voorbereidenden arbeid herkend.

Maar ach! dit eerste welgelukte werk zou tegelijk zijn laatste zijn en hij was veroordeeld, voortaan in het donker te leven! Al wachtte hem in Alexandrië de grootste waardeering, zijn zoo snel verworven roem zou spoedig weder vergeten worden, en hij zou de doodarme blinde blijven. Het was hem nu echter veroorloofd, in alle stilte aan het bezit van Daphne te denken. Misschien zou zij geduld hebben, en anderen hare hand weigeren totdat het in de hoofdstad zou uitgemaakt worden, of hij nog hopen mocht het verloren gezichtsvermogen terug te krijgen.

Voor uitwendig gebrek was hij in ieder geval beveiligd, daar de grootmoedige Archias hem zeker niet den prijs onthouden zou, dien hij aan het bekroonde beeld had toegedacht, al was ook het tweede verloren gegaan. De groote koopman zou voor zijn beroemden neef alles over hebben en Hermon was zich

bewust, dat ook hij, als zijn oom in zijn plaats was geweest, gaarne zijn laatste obool met hem zou gedeeld hebben. Bovendien zou het afslaan van zijn hulp, voor zijn vaderlijken vriend en voogd een beleediging zijn geweest.

Ten slotte mocht hij ook hopen dat Archias hem bij de grootste heelmeesters van Alexandrië zou brengen, en wanneer zij er in slaagden hem zijn gezicht terug te geven, dan.... Maar zich in die hoop te koesteren scheen hem zóó vermetel toe, dat hij zichzelven verbood daaraan toe te geven.

Met deze troostrijke gedachten sliep hij in, en stond opgeruimder en frisscher dan sinds lang het geval was geweest, weder op.

Hij moest nog twee geheele weken te Tennis blijven, want zijn brandwonden genazen slechts langzaam, en hij werd door een bange vrees uit Alexandrië terug gehouden. Immers zou hij dáár zijn geliefde weder ontmoeten, en hoewel hij Vrouw Thyone durfde verzekeren dat Nemesis haar rad van hem had afgekeerd, toch zou hij Daphne slechts met koele terughouding mogen bejegenen, terwijl toch alles wat in hem was, hem drong, haar zijne liefde te bekennen, en haar aan zijn hart te drukken.

Reeds tweemaal had Gras aan zijn heer geschreven hoe bijzonder geduldig Hermon zich in zijn lot begon te schikken, toen de notaris Melampous uit Alexandrië een tijding medebracht, die in de uiterlijke omstandigheden van den blinden kunstenaar een hoogst verblijdende verandering te weeg bracht.

Vlugger dan de zwaarlijvige, opgewekte man gewoon was, kwam hij op het dek, en riep Hermon toe: »Ik kom als de zwaarste, maar niet als de traagste bode, uit de stad der steden, om u iets groots, nog grooters, ja het grootste van alles te komen vertellen! Open uwe ooren, mijn vriend en raap al uw kracht bijeen; want er zijn voorbeelden van de vreeselijke uitwerking van buitengewoon rijke geschenken van de blinde, maar toch ook van haar doel zekere, Godin des geluks. Demeter, aan wie gij zoo wonderbaar bewezen hebt dat de kunst van een sterveling een onsterfelijke vermag te scheppen, begint hare

dankbaarheid te toonen. Zij helpt te Alexandrië mede, om kransen voor u te vlechten."

Hier hield de levendige man plotseling op; hij droogde zijn parelend gewelfd voorhoofd, volle wangen en gladde kin af, en ging op een toon van oprecht leedwezen voort: »Ja, zoo ben ik nu! Eén ding dat mij werkelijk diep aangrijpt, doet mij altijd en overal weder al het overige vergeten. Ik kan dat zwak evenmin kwijt raken als mijn neus of ooren. Wanneer mijn moeder mij als kind twee dingen tegelijk opdroeg, dan kweet ik mij zoo goed mogelijk van het eerste, maar het tweede vergat ik geregeld, en dan moest ik er met de stokslagen van mijn vader voor boeten. Maar zelfs de blauwe striemen daarvan hebben mijn fout niet verbeterd. Had ik die niet, dan was ik nog in de stad der steden, doch daardoor heb ik juist mijn beste clienten verloren, en werd zoodoende naar dit kleine nest verplaatst. En hier blijft het mij ook nog bij; dat bewijst mijn akelig gejubel van zoo even. Ik weet immers zoo goed, hoe dierbaar de overledene u is geweest, die u nog uit zijn graf zijn liefde bewijst. Gij zult mij echter den wanklank, dien mijn ongelukkig zwak mij ingaf, wel vergeven, want het was om uwentwil, jonge vriend. Om uwe zaak te dienen, heb ik alle andere dingen in den steek gelaten. Evenals vroeger het eerste bevel van mijn moeder, werd die plicht het beste vervuld; dat zult gij weldra gewaarworden. Bij den bliksem van Vader Zeus en de uilen van Athene — het is goed nieuws dat ik u breng. Maar hij, die trachtte u gelukkig te maken werd u ontrukt, en zoo zijne liefdevolle beschikkingen uw hart zullen doen overvloeien van vreugde en dankbaarheid, toch zullen zij uwe arme oogen ook vullen met tranen van smart."

Nu wendde Melampous zich naar zijn misvormden Egyptischen slaaf, die hem ook als schrijver diende, en nam eenige rollen uit de trommelvormige doos, die aan zijn hals hing. En toen kwam Hermon's voorspelling in vervulling, want wat de notaris medebracht, was het testament van zijn vriend Myrtilos.

Dit maakte hem tot den erfgenaam van diens geheele vermogen, en hoezeer dit onverwachte vorstelijke geschenk den

blinde ook verblijdde; welk een troostvol verschiet het hem ook opende voor zijn toekomst en zijn hartewensch, toch barstte hij in een luid snikken uit, toen Melampous hem de hartelijke woorden voorlas, waarmede het geschrift begon.

Ofschoon de tranen, gewijd aan de nagedachtenis van den man, die hem op aarde het liefste was geweest, zijn lichtlooze oogen deden branden, toch kon hij die onmogelijk bedwingen. Nog lang nadat de notaris hem verlaten en de huisbewaarder hem geluk gewenscht had, deed de diepe aandoening van zijn teergevoelig hart telkens opnieuw zijn tranen vloeien.

Reeds had Melampous aan den grammateus meegedeeld, welke beschikking Myrtilos, eenige dagen geleden, ten gunste van Hermon had gemaakt, doch op den raad van den ervaren Proklos, had men hemzelven nog onkundig gelaten van den inhoud van het testament. Dat was om den ongelukkige eene ontgoocheling te besparen, daar het nog altijd moest worden uitgemaakt, of Myrtilos werkelijk behoorde tot de slachtoffers van den aanval.

De gesp, die in het puin van het witte huis was gevonden, scheen dat te bewijzen, en de notaris had alle andere zaken laten rusten, om naar Alexandrië te gaan en in die aangelegenheid klaarheid te brengen.

De goudsmid Chello, die een nieuwe speld aan de gesp had gemaakt en zweren kon, dat zij aan Myrtilos had toebehoord, was als getuige naar de hoofdstad opgeroepen, en met de hulp van den invloedrijken grammateus der Dionysische spelen en den priester van Apollo, had de ijverige Melampous deze zaak, die anders misschien maanden lang hangende zou zijn gebleven, in korten tijd tot een beslissing gebracht.

Het vreeselijk uiteinde van Myrtilos werd door de beambten, die door Hermon's meesterstuk zeer voor hem ingenomen waren, als bewezen erkend. Daardoor kon er nu geen twijfel meer bestaan aangaande de geldigheid van het, voor zestien getuigen gemaakte testament. De uitvoering van dien laatsten wil was opgedragen aan Archias, als Myrtilos' naasten bloedverwant, en aan eenige andere aanzienlijke Alexandrijnen.

Zelfs die rijke heeren waren er van verrast dat het nagelaten vermogen zoo groot was, want onder het voorzichtig beheer van Archias, was het erfdeel van den jongen, eenvoudigen kunstenaar verdrievoudigd.

De arme blinde beeldhouwer was dus eensklaps een man geworden, dien men zelfs in de groote koopstad »rijk" mocht noemen. De huisbewaarder schudde weder het hoofd, want dit onverwachte kolossale vermogen scheen op den zonderlingen man niet half zoo veel uitwerking te hebben, als onlangs het bericht dat zijn onbeduidende schuld aan den goudsmid Chello al was betaald. Hermon moest zijn vriend, aan wien hij deze verbazende wending in zijn lot te danken had, toch wel zeer hebben bemind, dat de droefheid over zijn verlies de vreugde over dien nieuwen rijkdom zoo geheel in de schaduw stelde.

Den volgenden morgen werd dit vermoeden bevestigd, want de blinde liet zich geleiden naar de Grieksche doodenstad, om daar aan de schimmen der gestorvenen te offeren, en daarbij ook te denken aan zijn overleden vriend.

Toen later op den middag de pachter van de koninklijke bank op zijn schip verscheen, om hem zooveel drachmen of zelfs talenten aan te bieden, als hij voor het oogenblik mocht noodig hebben, verzocht hij om een kapitale som, opdat hij voor den gedoode een bijzonder groot doodenoffer zou kunnen brengen. Den volgenden morgen ging hij met den bouwmeester dier streek naar de plaats waar de brand was geweest, en liet hem een stuk gronds afpalen, waarop hij een gedenkteeken voor Myrtilos wilde oprichten, dat te Alexandrië moest worden vervaardigd.

Tegen zonsondergang ging hij ook nog aan den arm van den huisbewaarder naar den tempel van Nemesis, deed daar een gebed, en droeg den priester op, in zijn naam rijke offers te brengen aan die Godin.

Op den terugweg bleef Hermon plotseling staan en noemde aan Gras de som, die hij bestemd had voor de blinden van Tennis. Hij wist nu immers hoe het was, beroofd te zijn van het gezicht en — voegde hij er zacht bij — daarbij ook nog

arm, en niet in staat, zijn dagelijksch brood te verdienen.

Op het schip vroeg hij den Bithyniër, of zijn verbrand gelaat er weder eenigszins toonbaar uitzag en zijn uiterlijk niet afstootend meer was. En dit kon Gras met een gerust geweten verzekeren.

Nu helderde het gelaat van den kunstenaar op, en hij zeide op vroolijken toon tot zijn geleider: »Dan gaan wij naar Alexandrië zoodra ons schip zeilree is, oude Gras. Dan weder midden in het volle leven, onder menschen van mijn eigen soort, om van den lof te genieten, dien ons eigen werk heeft ingeoogst; en naar de eenige goddelijke onder alle sterfelijke jonkvrouwen: naar Daphne!"

»Overmorgen!" riep de huisbewaarder met blijde ontroering, en kort daarop vloog naar het huis van Archias een postduif, met de kennisgeving van het uur, waarin zijn blinde hooggeroemde neef, de groote haven van Alexandrië binnen zou varen.

Twee dagen later bracht werkelijk de »Proserpina" Hermon uit de weversstad naar zijn geboorteplaats terug.

Terwijl de avondwind zijn voorhoofd verkoelde, dacht hij vol weemoed aan zijn Myrtilos. Het was hem nog altijd te moede, alsof hij gebonden was, en iets buitengewoons moest doen, om zijn opbruisende kracht, die nu tot nietsdoen was gedoemd, weder te gebruiken. Zoodra echter het schip uit den Tanitischen Nijlarm was, en de blinde op het ruime sop de heerlijk frissche zeelucht inademde, ging zijn hart open. Voor het eerst besefte hij ten volle dat, ofschoon het licht der zon niet meer voor hem schijnen zou, en hij daardoor wel nooit weder het genot zou smaken van te werken en zijn kracht te kunnen toonen, toch misschien nog andere sterren voor hem konden opgaan, en dat hij in schitterende onafhankelijkheid op weg was naar zijn vaderstad, den roem en — eeuwige Goden! — ook naar de liefde.

Daphne had gezegevierd, en nog slechts even dacht hij aan Ledscha, en aan de de rampzalige weefster Arachne.

HOOFDSTUK XXII.

In het derde uur na zonsopgang had zich op de landingsplaats, ten oosten van den Poseidontempel, aan de groote haven van Alexandrië, een menigte menschen verzameld.

Zij bestond uit lieden uit de aanzienlijkste kringen; velen waren gekomen in wagens en draagstoelen, en menige voetganger werd begeleid door een slaaf, die een lauwerkrans, een kroon van papyrus of bonte bloemruikers in sierlijk gevlochte manden voor hem uit droeg.

Aan de westzijde van het groote heiligdom, tusschen de cella en de lange rij Dorische zuilen, waarop het tempeldak rustte, waren de voornaamsten onder hen bijeen.

De Macedonische Raad van de stad was reeds door verscheidene leden vertegenwoordigd. Tot hen behoorde ook Archias, de vader van Daphne, een man van middelbare grootte, vrij gezet, en uit wiens welgevormd, baardeloos gelaat een paar verstandige oogen keken, terwijl zijn haastige bewegingen de prikkelbaarheid van zijn aard verrieden.

Om hem heen stonden eenige raadsleden en rijke kooplieden, en de grammateus Proklos was eerst met andere staatsbeambten en priesters, en daarna met Archias in een levendig gesprek

gewikkeld. Ook de bestuurder van het Museum, die den titel van »Opperpriester" droeg, was met eenige leden van dat beroemde middelpunt van het wetenschappelijk leven der hoofdstad, daar aangekomen. In de schaduw van den tempel waren zij hier bijeen met de grootste meesters der beeldhouw-, bouw-schilder- en dichtkunst, en zij spraken onder elkander met al de levendigheid en de aangename manieren van hoog ontwikkelde Grieken.

Noch door hunne kleeding, noch door de taal van hen onderscheiden, mengden zich onder hen een groot aantal voorname kunstbeschermers, die tot de Joodsche gemeente behoorden. Hun voorganger, de »Alabarch," sprak druk met den philosoof Hegesias en den arts uit Rhodos, Chrysippos, den gunsteling van Koningin Arsinoë, dien zij, op aandringen van Althea, evenals Proklos tot de ontvangst der huiswaarts keerenden afgevaardigd had.

Nu en dan zagen zij allen naar den kant van de haven uit, daar het schip, dat zij verwachtten, weldra het juist voltooide meesterstuk van Sostratos, den hoogen, nog in rein marmerwit blinkenden Pharos voorbij moest varen.

Op het groote platform vóór den Poseidon-tempel en op de zeer breede marmeren trap, die van daar uit naar de aanlegplaats leidde, stroomden nu ook vele Alexandrijnen samen.

Onder de bronzen standbeelden der Dioskuren, rechts en links van de bovenste treden, zag men de welgemaakte gestalten der Epheben en de jongere lieden uit de Timagetische renbaan, met kransen op de fraai gelokte hoofden, alsmede vele jonge kunstenaars en leerlingen der oudere meesters.

De beelden der Goden en Godinnen van de zee, op hunne hooge voetstukken, die naast de trap stonden, wierpen op de marmeren treden, schitterend in den glans der ochtendzon, hunne smalle schaduwen; en thans kwamen de mannen- en vrouwenkoren, evenzeer bekranst, om den verwachte met plechtig gezang te begroeten, naderbij.

Uit het Dionysos-theater ten oosten van den Poseidon-tempel, waarover Proklos, evenals over alle andere in de stad, het be-

stuur had, kwamen juist eenige tooneelspelers van de repetitie terug. De jongste van hen had een vlugge danseres aan zijn arm, en deze vroeg met een bevallig handgebaar in de richting van de trap: »Wie zou daar ginds toch worden verwacht? Het schijnt wel een nieuw groot dier voor het Museum, dat de Koning hier of daar heeft opgedaan. Die stijve gelauwerde man dáár, die het hoofd in den nek werpt, alsof hij de Olympische Goden wilde opeten, en den Koning op den koop toe, is de godloochenaar Straton, en die kleine, met het kogelronde hoofd, de taalkundige Zoilos."

»Jawel," antwoordde haar metgezel. »Maar daar is immers ook Apollodoros, de Alabarch der Joden, en de geldzak Archias...."

»Wat kijkt gij naar hen!" merkte een andere tooneelspeler op. »Voor die daar ginds is het meer de moeite waard, uw hals uit te rekken. Dat zijn echte vrienden der Muze: de dichters Theokritus en Zenodotus."

»De groote Athene, Apollo en al de negen Godinnen van Piërië," klonk het pathetisch van den ander, »hebben hunne afgezanten gezonden; want daar zijn ook de beeldhouwers Euphranor en Chaereas en de goddelijke bouwmeester van den Pharos, Sostratos, in eigen persoon."

»Een schoon man," riep de fluitspeelster, »maar ijdel, zeg ik u, ijdel...."

»Met een gepast gevoel van eigenwaarde, moet gij zeggen," verbeterde hij haar.

»Zeker," voegde de andere acteur er bij, en tikte met de roos, die hij in de hand hield, tegen zijn gladde wangen en kin. »Wie zou een talent kunnen verbieden, zich zelf te kennen? Doch, bij den staf van Dionysos, als hij, wien deze ontvangst wordt bereid, zijn nederigheid ziet wegvliegen, als een meisje een vogel, dan.... Maar ziet eens!.... Die groote, breedgeschouderde man is Chrysippos, de rechterhand van Arsinoë, zooals onze grammateus Proklos haar linker is. Het zal dus zeker een vorst zijn, die verwacht wordt."

»Neen," beweerde de ander, »voor kroon- en scepterdragers alleen komen de heeren van het Museum en de groote kunste-

naars niet op de been, en nog minder zouden zij er zulk een heerlijk morgenuur voor geven. Tenzij...."

»De Koning of de Koningin zelf het bevelen," vulde de andere tooneelspeler aan. »Hier wordt alleen Arsinoë vertegenwoordigd. Of ziet gij ook een gezant van Ptolemeus? Misschien moeten zij nog komen. Indien het eens afgevaardigden van den grooten Romeinschen senaat waren...."

»Of van Koning Antiochos," opperde de danseres. »Maar wat ben ik een domme gans! Dan zouden zij niet hier, maar in de koninklijke haven bij de Lochias ontvangen worden. Let op, of ik niet gelijk heb. Het zal een pas hierheen gelokte heros van den geest zijn, dien men goddelijke eer bewijzen wil.... Maar.... kijkt eens langs mijn vinger! — Daar.... ginds.... links van het eiland Antirrhodos, daar komt het aandrijven! Dat is zeker zijn schip! — Prachtig! — wonderschoon, schitterend! Precies een zwaan! Neen, neen, een zwemmende pauw. En dat zilverborduursel in het blauwe zeil! Dat glinstert en flikkert, als sterren aan den azuren hemel!"

Onderwijl zag ook de andere acteur, met de hand boven de oogen, naar de zijde van de haven, waar tusschen tallooze andere schepen door, het lang verwachte schip door vaardige hand werd binnengeloodst, terwijl de zeilen gereefd werden. Hij riep de blonde schoone toe: »Het is de »Proserpina" van Archias! — Ik ken het wel."

Toen ging hij plechtig, alsof hij een rol speelde, voort: »Ook mij is het vergund geweest, op het dek van dat prachtige schip, zacht schommelend op den purperen stroom, het welkome eindpunt te bereiken, als gast van den overgelijkelijken koopman Archias, bedoel ik. En welk een schoon feest werd er toen in zijn landhuis gevierd! Er werd een kleine tooneelvoorstelling bij gegeven, en Mentor en ik lieten ons overhalen daaraan mede te doen. — Doch let nu eens op, hoe het sierlijke schip de smalle ruimte tusschen die beide triëren doorzeilt, alsof het zich, evenals een bloedzuiger, kon samentrekken. Maar — om op het feest bij Archias terug te komen: de oesterragout, die daarbij opgedragen werd, de faisantenpasteien...."

Hij hield op, en riep verrast: »Bij de knods van Herakles! — De Proserpina wordt met vol koorgezang ontvangen! — En daar daalt de eigenaar zelf de trap af.... Wie zou er toch mee aangekomen zijn?"

»Vooruit!" riep de danseres haar geleider toe, en trok hem met zich mede. »Ik verga van nieuwsgierigheid."

Terwijl zij den Poseidontempel naderden, klonk hen veelstemmig gezang en geroep tegemoet.

Toen de danseres vandaar uit naar de landingsplaats keek, trok zij eensklaps haar arm uit dien van haar vriend, klapte in de handen, en riep: »Het is de schoone, blinde beeldhouwer Hermon, de erfgenaam van den rijken Myrtilos! En moest ik dat nu pas vernemen, gij jaloersche Thersites? Heil, heil, goddelijke Hermon! Heil, edel slachtoffer der ondankbare Olympusbewoners! Heil u, Hermon, en uw onsterfelijk werk! Heil, heil, heil!"

Zij wuifde daarbij zoo hartstochtelijk met haar zakdoek, alsof zij daardoor gedaan wilde krijgen, dat de blinde haar zag; en een troep tooneelspelers, die door Proklos, den grammateus der Dionysische kunsten, daarheen waren ontboden om Hermon waardig te ontvangen, volgden haar voorbeeld.

Haar geroep werd echter luid overstemd door het koorgezang en het geschreeuw van duizend toeschouwers, terwijl Hermon aan boord van het schip door Archias werd omhelsd, en vervolgens onder zijn geleide aan land stapte, en de treden van den Poseidontempel besteeg.

Voor dat het schip de haven invoer, had de kunstenaar zich een grooten beker onvermengden wijn laten geven, om de ongewone aandoening, die zich van hem meester maakte, te bedwingen.

Wel belette hem zijn blindheid ook zelfs den enkelen omtrek van een gedaante te zien, maar toch was hij onder den indruk van een gevoel, als werd hij door den helderen zonneschijn beschenen.

Terwijl de Proserpina den Pharos voorbij zeilde, had Gras hem gezegd, dat hij nu de groote haven had bereikt, en tege-

lijkertijd had hij het geroep, gefluit, de signalen en de afwisselende geluiden van den scheeprijken steiger en uit de groote stad gehoord.

Dat had zijn hart sneller doen kloppen. Voor zijn zielsoog ontplooide zich het tooneel van den donkerblauwen hemel, weerspiegelend op het effen vlak van de blauwste der zeeën. De Pharos van Sostratos stak schitterend daarboven uit; vóór hem verhieven zich de edele tempelgebouwen, paleizen en zuilengalerijen der stad van Alexander, die hij kende, en daarvóór en er tusschen, het eene standbeeld na het andere van marmer en brons, en dat alles werd door een heerlijk gouden zonlicht overgoten.

Het is waar, somtijds verdween dit wonderbare tafereel weder in de duisternis, maar een enkel beroep op zijn wilskracht was voldoende om het hem op nieuw te doen zien.

»De tempel van Poseidon!" riep Gras hem toe. »Onder aan de trap moet de Proserpina aanleggen;" en nu luisterde Hermon aandachtig naar alle geluiden aan de zijden van den oever, en dat geraas en gegons verplaatste hem op eens midden in de welbekende stad van den handel, de wetenschap en de kunst.

Ook hoorde hij duidelijk de kommando's op het schip; de riemslagen der roeiers hielden op; hunne roeispanen vielen luid plassend in het water, en op hetzelfde oogenblik drong het plechtig koorgezang op de tempeltrappen tot Hermon's ooren door. En uit den rhythmus van het lied klonk telkens weder, als een zegekreet zijn eigen naam.

Het was alsof hem het hart in de borst zou springen, en het onstuimig kloppen er van werd niet minder, toen Gras hem toeriep: »Half Alexandrië loopt uit, om u te begroeten. Ja, als gij het maar kondt zien, hoe zij met doeken wuiven! Alle handen dragen lauweren. Al wat in de hoofdstad iets te beteekenen heeft, is op den heiligen grond van Poseidon samengestroomd. Daar is ook Archias, daar zijn de kunstenaars en de beroemde heeren van het Museum, de vereeniging der Epheben, en de priesters der groote Godin."

Met de hand op de borst hoorde Hermon hem aan, en zijn

verbeeldingskracht toonde hem het groote, harmonische gebouw, den zuilen-rijken Poseidon-tempel, omgeven van even zoovele duizenden, als er in werkelijkheid honderden waren. Van alle deelen van het heiligdom, zelfs van het dak, zag hij lauwertakken en doeken zwaaien, en kransen vóór hem op den grond vallen. Als deze voorstelling juist was, dan begroette hem de geheele stad, en in de voorste rijen degenen die hij als groot en verdienstelijk kende, in de eerste plaats Daphne, met gebogen hoofd, vol vrouwelijke innemendheid en hartveroverende goedheid.

Terwijl de koren verder zongen, en de toejuichingen steeds luider werden, zag hij het schitterende beeld weder vervliegen, maar voelde zich daarentegen door vriendenarmen omstrengeld. Eerst was het Archias, daarna de grammateus Proklos, en vervolgens een geheele reeks kunstbroeders, de grootste niet uitgezonderd, die hem aan hun borst drukten.

Ten laatste werd hij medegesleept, en terwijl hij zijn voeten zette zooals zijn oom Archias hem zachtjes voorschreef, en zij dit, op den tast, als van zelf schenen te doen, besteeg hij de trap van den tempel, bleef toen in zijn diepe duisternis voor den ingang staan, en leende al zijn aandacht aan de toespraken, die velen voor hem in gereedheid hadden.

Ieder die in de hoofdstad op den naam van aanzienlijk burger aanspraak maakte, sprak zijn deelneming, medelijden, bewondering en hoop voor hem uit, of liet hem die door anderen verzekeren. De Rhodiër Chrysippos, die door de Koningin was afgevaardigd, gaf hem den krans, dien de Vorstin hem toegegedacht had. Hij voegde er bij, dat Arsinoë den beeldhouwer liet groeten, en zeggen, dat zij zijn Demeter de eerekroon waardig achtte.

De beroemdste meesters van zijn kunst, de groote geleerden van het Museum, het gezamentlijke priesterdom van Demeter, onder wie ook Daphne behoorde, dat van Apollo, zijn geliefde Epheben, de deelgenooten van zijn lichaamsoefeningen, — al wat hij eerde, bewonderde, liefhad, overlaadde hem met loftuitingen en wenschen, zoowel als met de verzekering van hun trots, dat hij een der hunnen was.

Geen gedaante, geen kleur uit de zichtbare wereld kon hij, in den nacht die hem omgaf, onderscheiden, zelfs niet het beeld zijner geliefde. Slechts door het oor vernam hij wat men hem toebracht aan lof, eerbewijzen en gelukwenschen, en al vond hij nu en dan dat het genoeg was, toch luisterde hij telkens weder gaarne en oplettend toe, wanneer een nieuwe redenaar hartelijke woorden tot hem richtte.

Welk aandeel het medelijden met zijn droevig lot mocht hebben in deze bijna al te sterke uiting van vereering en sympathie, vroeg hij maar niet. Hij voelde alleen, met een van vreugde kloppend hart, dat hij nu op een toppunt stond, dat hij nooit had durven hopen te bereiken.

Alles wat hij ooit had gedroomd van toejuiching, die hem nog nooit was ten deel gevallen, omdat hij het als verraad aan de kunst beschouwde, af te wijken van de richting, die hij voor de rechte, en het meest voor hem geschikte hield, werd hem nu als welverdiend toegebracht, en dat zonder dat hij aan de eischen der oude school had toegegeven.

Het was hem te moede alsof hij de lichte, reine lucht van de velden der Zaligen inademde. De lauwerkrans, dien de afgezant der Koningin hem op het hoofd had gezet; de andere, die hem geschonken waren door de kunstbroeders, en die niemand minder dan de groote beeldhouwer Protogenes, en Nikias, die sinds den dood van Apelles de meest bewonderde schilder was, hem hadden overgereikt, schenen hem aan zich zelven te ontrukken en opwaarts te voeren, evenals de vleugels aan hoed en schoenen het den bode der Goden, Hermes, doen.

Nacht was het om hem heen, en toch ging er van zijn ziel een verblindend licht uit, en zijn geheele wezen werd als het ware doorgloeid van warmen, helderen zonneschijn.

Niet de geringste schaduw verduisterde dat licht, totdat hij begroet werd door Soteles, een studiegenoot uit Rhodos, die met grooten ernst zijn streven, om waarheid boven schoonheid te doen gaan, had nagevolgd.

Ook deze heette hem, evenals zijne voorgangers, hartelijk welkom, en wenschte hem toe, dat hij het verloren gezichtsvermogen

mocht herkrijgen. Toen sprak hij vol lof van zijn Demeter, maar voegde er bij, dat het daar de plaats niet was om aan te toonen, wat hij daarin miste. Wat er aan ontbrak, deed hem echter leed, want dit laatste kunstwerk van Hermon gaf nu schijnbaar aan de ouderen het recht, hem onder de hunnen te rekenen.

Deze voorzichtige uiting van spijt gold zeker den kop der Demeter. Maar het was immers niet zijne schuld, dat Daphne's trekken den stempel droegen van die zachtmoedige, aantrekkelijke goedheid, die hij zelf, en Soteles op zijn voorbeeld ook, dikwijls voor zwak en karakterloos uitgemaakt had.

Hoe goed hij dat inzag, bleek hem al spoedig uit de toespraak van den grijzen, hooggeachten Euphranor, die juist met warme bewondering het gelaat der Demeter roemde. En hoe hemelhoog verhieven de dichters Theocritus en Zenodotus zijn werk!

Onder al die waardeering vervloeide een enkel woord van ontevredenheid, als een druppel bloed in een reinen stroom.

Met nog een laatst koorgezang nam de plechtige ontvangst een einde, en dat klonk nog in zijn ooren voort, toen hij in het rijtuig van zijn oom stapte, en met hem wegreed onder het gejubel der verzamelde menigte, met lauweren gekroond, en als bedwelmd door vurigen wijn.

O, als hij zijn medeburgers, die hem zoo duidelijk hunne hartelijkheid, deelneming en bewondering toonden, toch ook maar had kunnen zien! De zwarte en gekleurde nevelen voor zijn oogen toonden hem echter geen menschengedaanten, zelfs niet van zijn geliefde; haar vader verhaalde hem eerst nu, dat ook zij onder de priesteressen van Demeter aanwezig was geweest.

In stilte verheugde hij zich op den klank harer stem, den druk van haar hand, den fijnen violengeur van haar blonde haren, dien hij zich te Tennis in zijn eenzaamheid zoo vaak en gaarne herinnerde; doch de tijd, dat hij zich geheel aan haar zou mogen wijden, was nog niet gekomen. Velerlei diepe indrukken, en veel dat hem verheffen, gelukkig maken en verstrooien zou, stond hem in de eerstvolgende dagen nog te wachten.

De gezant der Koningin had hem het verlangen van zijn gebiedster medegedeeld, om den schepper der Demeter bij zich te ontvangen; de Epheben en kunstgenooten hadden hem een uitnoodiging tot een feest ter zijner eere gedaan, en onderweg zeide Archias dat vele zijner rijke vrienden uit den Raad van Macedonië, verwachtten, dat de gevierde held van den dag een gastmaal te zijnen huize met zijne tegenwoordigheid zou vereeren.

Welk een grootsch en schitterend verschiet ging hij, ondanks zijn blindheid, tegemoet! En toen hij het prachtige huis van zijn oom, dat deze in de stad bezat, binnentrad, en daar werd begroet, niet alleen door de gezamentlijke bedienden en cliënten der familie, maar ook door een uitgelezen schaar van heeren en vrouwen, die hem bloemen en honderd bewijzen van genegenheid en waardeering schonken, gaf hij zich geheel en zonder terughouding aan het genot van deze nieuwe bewijzen van eer en bewondering over.

Blind als hij was, voelde hij zich toch, nadat de brandwonden in zijn gezicht genezen waren, door en door gezond, ijzersterk, ja met meer weerstandsvermogen gewapend en tot genieten in staat, dan ooit te voren. Wat zou hem beletten, van de overvloedige gaven, die het, voor korten tijd nog zoo wreede lot hem nu plotseling met kwistige mildheid in den schoot wierp, voor zoover zijn blindheid toeliet, volop te genieten?

Hoe veel vleiends en verblijdends hij heden ook reeds had ondervonden, toch was het er ver van af, dat het hem te veel zou worden.

Bij zijn binnenkomen in de mannenzaal van zijn oom, had men hem de namen van beroemde mannen en trotsche schoonheden genoemd. Vroeger hadden zij weinig werk van hem gemaakt, en nu kwamen de meest gevierden onder hen, hem als een Olympischen overwinnaar tegemoet.

Wat gaf hij echter in den grond om al die ijdele vrouwen? Doch hare gunst behoorde nu eenmaal tot den triomf, welks viering hij zich heden moest laten welgevallen. Zijn hart was evenwel slechts vervuld van die ééne, naar wie hij zoo vurig verlangde, daar het hem tot nu toe slechts vergund was geweest,

enkele hartelijke woorden ter begroeting met haar te wisselen.

Voor een eenigszins ernstig gesprek was de tijd nog altijd niet gekomen. Hij liet zich intusschen door Vrouw Thyone tot haar brengen, en terwijl zij in gedrukte stemming naar hem luisterde, beschreef hij haar met koortsachtige opgewondenheid wat hij in de laatste dagen had doorleefd. Doch weldra liet hij zijne stem dalen, om haar de verzekering te geven, dat de gedachte aan haar hem geen oogenblik verlaten had, en dat hij het gevoel van geluk, dat van zijne landing in de haven af, ondanks zijn ramp zijn ziel had vervuld, en als met vleugels voorzien, voor geen gering deel te danken had aan het bewustzijn, in hare nabijheid te zijn.

Inderdaad deed hare tegenwoordigheid hem nu niet minder goed, dan hij te Tennis, in uren van heimwee naar haar, had gedacht. Hij besefte welk een hooge gunst het lot hem schonk, dat hij thans nog mocht trachten naar haar bezit, en gevoelde zelfs in de bedwelming van zijn feestelijke ontvangst, dat hij haar beminde.

Een machtig verlangen bezielde hem, haar op dat oogenblik als zijn bruid in de armen te sluiten, maar vooraf moest hij de bezwaren van haar vader, tegen de verbintenis van zijn eenig kind met een blinde, overwinnen. De groote onrust in zijn binnenste evenals in zijn omgeving, kwam hem nu als een bespotting voor, vergeleken bij het stille geluk dat hem voor den geest zweefde, als hij aan een huwelijk met Daphne dacht. Eerst als de rust was wedergekeerd, zou de tijd komen om naar hare hand te dingen. Tot zoolang moesten zij zich beide vergenoegen met de wetenschap dat zij elkander beminden, en in den klank harer stem meende hij reeds de diepe ontroering van haar hart te hooren.

Misschien was dat ook de reden geweest, waarom zij hem met het succes van zijn Demeter, niet zoo van harte en welgemeend had gelukgewenscht, als hij van haar had verwacht.

Door die terughouding pijnlijk aangedaan, trachtte hij haar juist tot een minder oppervlakkige uitspraak over zijn werk te brengen, toen het voorhangsel van de eetzaal werd weggetrok-

ken. — Nu stroomden hem en de gasten fluitspel, gezang, en fijne geuren tegemoet. Archias riep hen tot een »vroegmaal" op, en een schaar van schoone knapen met bloemen en klimopguirlanden volvoerden hun taak, hen allen te bekransen.

Daar naderde Vrouw Thyone het pas weer vereenigde paar, en na eenige woorden met Daphne te hebben gewisseld, fluisterde zij den bekransten blinde, wien, door een bruin gelokten jongen slaaf juist een rozenfestoen om de borst werd gehangen, met bewogen stem in het oor: »De armoede staat nu niet meer tusschen u en uw geliefde; — is het dan toch Nemesis nog, die uwe lippen verzegeld houdt?"

Hij strekte zijn hand uit, om haar naar zich toe te trekken, en wilde haar influisteren dat haar raad hem geholpen had, om de macht der vreeselijke Godin te breken; doch hij greep in de ijle lucht. Tegelijk hoorde hij weder de diepe stem van Daphne's vader, die dreigde zijn nieuw geluk te verstoren, en daar tusschen door het gezang, de fluiten, en het lachen van schoone vrouwen; en slechts ten halve meester over zijn eigen wil, beantwoordde hij de vraag der matrone met een toestemmenden hoofdknik. Bliksemsnel overviel hem daarbij echter een lichte huivering, en hij dacht aan de leer van Epikuros, dat vrees en koelheid bij elkander behoorden. Doch waarvoor had hij te vreezen? Had hij niet om trouw te blijven aan de waarheid in kunst en leven, veel moeten dulden? en wie zou een man kunnen worden, zonder een enkel maal van haar afgeweken te zijn?

Bovendien was hij er zich van bewust, dat, als hij Thyone in woorden had moeten antwoorden, hij zich niet aan een leugen zou hebben schuldig gemaakt. Zijn beantwoording was maar een lichte beweging van het hoofd geweest, en dat was geen ontkenning, en moest niet anders beteekenen dan een kort uitstel voor de vervulling van zijn liefsten wensch.

Toch bezwaarde het overijlde antwoord hem; het terugnemen was heden niet meer mogelijk, en het had geloof gevonden, want Vrouw Thyone fluisterde hem toe: »Het zal ons wel gelukken, de geduchte Godin te verzoenen."

Toen sidderde hij weder, alsof het van koude was, doch het duurde maar enkele oogenblikken, want Chrysilla, die de overleden vrouw des huizes moest vervangen, en dus aan de gasten hunne plaats aanwijzen, riep Hermon toe: »De schoone Glycera doet u de eer aan, naast u te willen zitten." en eer zij nog had uitgesproken, nam Archias hem bij den arm, en geleidde hem naar de rustbank aan de zijde van de veelgevierde jonge vrouw.

Het gastmaal begon onder groote vroolijkheid.

Grieksche levenslust en de geestigheid der Alexandrijnen paarden zich aan het uitgelezenste tafelgenot der weelderige wereldstad, waar wijnen en fijne eetwaren uit alle streken aan de Middellandsche zee ter markt werden gebracht, en het bedrijf van den kok tot een kunst werd gemaakt, om dit vroegmaal te kruiden met honderd verlokkingen voor geest en zinnen.

Den blinden kunstenaar kwam ditmaal de eereplaats toe in dien aanzienlijken kring van beroemde mannen, groote en rijke heeren, en schoone, voorname vrouwen. Ieder die zijn Demeter had bewonderd, wiens hart getroffen was door zijn rampspoedig lot, en wie zich bij hem en den gastheer aangenaam wilde maken, bracht hem een heildronk toe.

Alle vriendelijke uitingen omtrent zijn persoon, zijn blindheid en zijn meesterstuk, werden hem overgebracht, en toen de wijn en zijn pogen om Daphne's aandacht te trekken en voor zijn schoone buurvrouw te schitteren, zijn geest verhit en bevleugeld had, vond hij op ieder treffend woord, een even treffend antwoord.

Nadat de maaltijd eindelijk afgeloopen was, en na zonsondergang bij helder lamp- en kaarslicht, des te grooter eer werd gedaan aan de mengkan, zweeg ieder, om te luisteren naar zijn vurige toespraak.

Reeds bij het begin van het gastmaal had Glycera hem verzocht haar te vertellen van den inval te Tennis. Nu vervulde hij dien wensch, en deed het eene verhaal na het andere; de geesten van den wijn hielpen hem daarbij om dit met zooveel

vuur te doen, dat de aanwezigen in ademlooze spanning luisterden naar zijn schildering, en veler oogen, als betooverd bleven hangen aan het schoone gelaat van den grooten blindgeworden kunstenaar.

Aan het eind gekomen, werd hij door luide toejuichingen beloond, en daar deze van alle kanten in de groote zaal weerklonken, richtte hij zich ook tot de meer verwijderden, zoodat men had kunnen denken, dat hij de Symposiarch of leider van het feestmaal was.

Intusschen was dit in het oog vallend op den voorgrond treden van den gevierden blinde, niet allen aangenaam, en een Rhetor, die vermaard was om zijn scherpe tong, fluisterde zijn buurman, een ouderen kunstbroeder van Hermon, in het oor: »Het schijnt dat, wat zijn oog verloor, zijn tong gewonnen heeft." Waarop de beeldhouwer antwoordde: »In ieder geval zou het den jongen, levendigen kunstenaar beter afgaan, zich met haar hulp een spraakzame gast te betoonen, dan nieuwe werken te scheppen, even harmonisch als de Demeter."

Ook van andere rustbanken klonken dergelijke opmerkingen: doch toen de philosoof Hegesias den beroemden beeldhouwer Euphranor vroeg, wat hij van Hermon's kunststuk dacht, sprak de welmeenende grijsaard: »Ik zou dit edele werk zeker roemen als een merkwaardige gebeurtenis, indien het niet tegelijk met het begin, ook het einde der nieuwe loopbaan van zijn hoogbegaafden maker geworden was."

In Hermon's buurt werden niet zulke gesprekken gehouden. Hij hoorde niets dan louter bewondering, verrukking, deernis en hoop.

Onder het nagerecht sneed de schoone Glycera haar appel in tweeën, en zeide, terwijl zij hem de ééne helft bood: »Laat deze vrucht u zeggen, wat uwe oogen niet meer ontdekken kunnen, gij arme, en toch zoo schatrijke lieveling der Goden."

Hij antwoordde daarop zacht, dat zijn geluk de afgunst der hemelsche machten wekken zou, wanneer het hem ook nog ware vergund, zich te verlustigen in hare schoonheid.

Als hij zichzelven had kunnen zien dan zou hij, die als echte

Griek gewoon was in den omgang met anderen zich beperking op te leggen, getracht hebben, de blijdschap die hem vervulde met meer terughouding te uiten, en zou hij minder ondoordacht zijn feestgenooten overvleugeld hebben. Velen werden door zijn opwinding meegesleept; anderen, vooral Daphne, kregen door zijn gedrag een bang voorgevoel, en weder anderen mishaagde het zeer.

Tot de laatsten behoorde de groote arts Erasistratos, die naast Archias aanlag, en wien deze verzocht te beproeven of hij zijn blinden neef genezen kon. Doch de menschlievende heelmeester, die anders den armsten lijder gaarne bijstond, sloeg dit verzoek kort, doch beslist af. Zijn tijd en kunst te besteden aan een blinde, die onder de zwaarste beproeving zoo zelfgenoegzaam in zijn blijdschap was, dat, zeide hij, zou in zijne oogen een onrechtvaardigheid zijn tegenover anderen, die vuriger naar genezing haakten.

»Wanneer de roes van dien over-krachtigen jonkman voorbij is, en door iets anders gevolgd wordt, dan spreken wij elkander nader," gaf de koopman ten antwoord; en de nadruk waarmede hij dit zeide, gaf aan die eenvoudige woorden zooveel beteekenis, dat de geleerde arts hem de hand toestak, en erbij voegde: »Alleen waar een diep, waar verlangen naar genezing den lijder bezielt, schenken de Goden den arts hunne hulp. Laat ons de omkeering, die gij voorspelt, eerst afwachten, vriend Archias!"

De gasten gingen eerst laat uit elkander. Een der meest tevredenen was de grammateus Proklos, die de gelukkige stemming van den rijken koopman, en zijn eigen warme ingenomenheid met het werk van diens neef had ten nutte gemaakt, om Archias te overreden aan Koningin Arsinoë een groote som gelds voor te schieten, voor een onderneming waarvan hij het doel nog voorzichtig verborgen hield.

De hooggeroemde blinde bracht den nacht door onder het dak van zijn oom.

HOOFDSTUK XXIII.

Den volgenden morgen stond Hermon frisch, en tot nieuwe vreugde bereid, van zijn legerstede op.

Juist had hij zijn bad gebruikt, toen afgevaardigden der Epheben-vereeniging en der jongere kunstenaars hem kwamen uitnoodigen tot de feesten, die zij te zijner eer aangericht hadden. Hij nam dat blijmoedig aan, en toen ook vele vrienden van Archias hunne boden zonden, om hem te doen weten dat zij den beroemden blinde bij hunne gastmalen wenschten te zien, beloofde hij ook daar te komen.

Hij voelde zich nog altijd als half in een droom. Tot rustig nadenken had hij lust, noch tijd. Zijn groote kracht, die door zijn blindheid als het ware geketend lag, had behoefte zich te uiten. In den arbeid die hem lief was, werd hij door het noodlot zelf belemmerd, maar in plaats daarvan, bood het hem nu een overvloed van afwisselende genietingen, welker opwekkende kracht hij den vorigen dag had leeren kennen. Hij proefde nog den eeredronk zijner medeburgers, ja het scheen, dat hij de zoetheid daarvan nog langen tijd zou smaken.

Nog vóór den middag begaf hij zich naar de vrouwen, en zij zagen hem nog even stralend als te voren in zijn nieuw

ontwaakt gevoel van geluk. — Al mocht Vrouw Thyone zich verwonderen dat een man, die zich door Nemesis vervolgd gevoelde, zich zoo zorgeloos liet voortdragen op den stroom van het genot, — Daphne gunde hem van ganscher harte die feestdagen, die, eenmaal voorbij, niet zoo licht voor den blinden kunstenaar zouden wederkeeren. Later zou hij wel weder verlangen naar het kalme geluk aan hare zijde, dat hem aanzag als met de zachte oogen van zijn geliefde. Naast haar zou hij voor het overige van zijn leven het anker uitwerpen; doch die tijd zou eerst komen, wanneer hij ten volle genoten had van de vergoeding voor zijn vreeselijk lijden, die hem thans ten deel viel.

Met een hart vol vreugde begroette hij Daphne en Vrouw Thyone, die hij bij haar vond, maar toen hij de blijde ontroering schetste, die hem overmeesterd had terwijl men hem met eerbewijzen overlaadde, werd hij door Archias in de rede gevallen.

Deze vroeg kort en zakelijk, zooals dat in zijn aard lag, of Hermon de fraaie villa wilde betrekken, die hij van Myrtilos geërfd had, en die met haar heerlijken tuin, aan het Marcotische meer gelegen, van het Bruchium af per rijtuig in een uur te bereiken was; of wel het huis, dat midden in de stad lag? en Hermon besloot dadelijk tot het laatste. Zijn oom en de vrouwen hadden het tegenovergestelde gedacht. Dat bleek duidelijk uit hun stilzwijgen, en daarom voegde Hermon er ter verklaring bij, dat het landhuis later misschien geschikter voor hem zou zijn; thans vond hij het echter verkeerd zich in de afzondering te begeven, daar de halve stad toch gezind scheen hem in zijn rust te storen.

Er was niemand die hem tegensprak, en in eenigszins verdrietige stemming, doch die onder den invloed van opgeruimde bezoekers spoedig weder verdween, verliet hij het vrouwenvertrek.

Vóór hij den volgenden dag het huis in de stad ging bewonen, had hij nog geen tijd gevonden voor een ernstig gesprek met zijn geliefde. Toen zijn oom, die Myrtilos' vermogen altijd had beheerd, aan Hermon verantwoording wenschte te doen van zijn thans geërfd bezit, wees de blinde dat af, en verzekerde

hem, dat hij zeer wel wist, dat Archias het kapitaal veeleer had vermeerderd dan verminderd. Hij sprak hem even oprecht als hartelijk zijn dank daarvoor uit. —

In het geriefelijke, ruime huis in de stad, meende de blinde spoedig goede redenen te hebben, om over zijn keus tevreden te zijn.

De meesten van zijn vrienden waren kunstenaars, die altijd druk werk hadden, en het zou hen een groot tijdverlies zijn geweest, hem een bezoek op het afgelegen landhuis te brengen. En hoe zou hij zelf zich altijd moeten haasten, om van het badhuis, waar hij zich soms uren lang ophield, uit de Worstelschool, van de bijeenkomsten in het Paneum, en bij zonsondergang aan de zeekust op den Koningsweg van het Bruchium, naar huis te komen. Al die plaatsen waren ver van de villa verwijderd. Hij zou uren noodig hebben gehad, om van daar een beroemden gaarkok in Kanopus te bereiken, bij wien hij gaarne met anderen aanzat, of vrienden tot een gastmaal noodigde. De schouwburgen, het Odeum, de meeste openbare gebouwen en de huizen zijner beste vrienden, vooral ook dat van de schoone Glycera, waren alle tamelijk dicht bij zijn huis in de stad, evenals de tempel van Demeter, waar hij menigmaal kwam om te bidden, een offer te brengen, en zich te verheugen in de aantrekkingskracht, die zijn beeld der Godin op de menigte oefende. Het stond achter in de cella, op een plek, die alleen voor de priesters toegankelijk was, alleen zichtbaar door de geopende deur, en op een voetstuk, dat zijn kunstbroeders een weinig te hoog vonden. Men had evenwel zijn voorstel om dat te verlagen, afgewezen, omdat de vrome lieden, die staande tot de Godin baden, dan niet meer de oogen tot haar zouden kunnen opheffen.

Naar de Grieksche begraafplaats, waar hij een prachtig gedenkteeken voor zijn moeder had laten zetten, begaf hij zich niet enkel op de feestdagen, aan de dooden gewijd. Als hij hoofdpijn had na een doorgezwierden nacht, of overvallen werd door de akelig onrustbarende beving, die hij het eerst had gevoeld, toen hij aan Vrouw Thyone valschelijk gezegd had, dat hij nog altijd onder de macht van Nemesis leefde, dan ging

hij naar de graven zijner bloedverwanten, voorzag die met geschenken en liet offeranden brengen voor de zielen der afgestorvenen. Dit deed hem somtijds een deel van zijn verloren rust hervinden.

Wanneer een dergelijk bezoek hem later nog te veel aandeed, dan werd hij daarvoor aan den avondmaaltijd schadeloos gesteld; want al waren er nu reeds maanden verloopen sedert zijn schitterende ontvangst, toch behoorde hij, vooral in de kunstenaarskringen, nog altijd tot de meest gevierden. Door zijn hulpbehoevendheid stond hij immers niemand in den weg, en daar zijn levendige, vurige geest, bij de behandeling van gewichtige, de kunst betreffende vragen, door zijn blindheid nog dieper geworden scheen, won het gesprek met hem aan beteekenis en verheffing. En zoo was hij, van een bescheiden vakgenoot, een weldoend beschermer van hen allen geworden.

Met de oprichting van een monument voor Myrtilos te Tennis had hij den beeldhouwer Soteles belast, die van hun gezamenlijken leertijd op Rhodos af, zijn voetstappen had gedrukt. Een ander, die ook zijne voormalige richting was toegedaan, en daarbij zeer begaafd, hoewel nog jong, moest het graf zijner moeder met een gedenkteeken sieren. Bij een derden bestelde hij een groote, in zilver gedreven mengkan voor de Epheben-vereeniging, wier leden hem, bij het prachtige feest te zijner eer, met echt jeugdige opgewondenheid gevierd hadden.

Bij het ontwerpen van deze kunstwerken kwamen zijn rijk en stout vernuft en zijn verbeeldingskracht tot hun volle recht, en zijn oudere kunstgenooten volgden hem met oprechte bewondering, wanneer hij hen, ondanks zijn verduisterde oogen tastbaar duidelijk maakte, of zelfs wel met een stuk kool of een wastafel in de hand, vertoonde, wat hem voor den geest zweefde. Hoeveel schoons had hij, indien hij ziende gebleven ware, niet nog kunnen scheppen; welke meesterwerken zou men hem niet hebben toevertrouwd! Zijn vroegere gewrochten, die eertijds veroordeeld waren als niet schoon, kwetsend voor het gevoel, en de perken te buiten gaande, vonden nu luide bewondering; ja, zelfs de worstelende, woedende Maenaden en de vijgen-etende

straatjongen, die niet meer in zijn bezit waren, werden tegen hoogen prijs verkocht. Hermon mocht bij geen enkele vereeniging van kunstenaars ontbreken, en de vaste overtuiging, die hij behalve uit eigen kracht en talent, door succes en rijkdom had verkregen, verschaften hem weldra grooten invloed bij zijn vakgenooten. Hij zou zelfs spoedig genoeg hun erkend hoofd geworden zijn, wanneer de al te onstuimige levendigheid van zijn strijdhaftigen aard, de meer voorzichtigen onder hen niet tot terughouding tegenover dien machtigen »hoogvlieger" had vermaand.

De rijke vrienden van Archias voelden zich boven die vrees verheven. Voor hen was de gevierde blinde kunstenaar niet veel meer dan een kostbare schotel, die in den smaak van alle gasten viel. Toch was ook dat niet gering in maatschappelijke kringen, waar men voor een zeldzamen visch een klein vermogen besteedde.

Op de gastmalen dier handelsvorsten ontmoette hij menigmaal Daphne, vaak tegelijk met de schoone Glycera, wier gemaal, een oude, schatrijke scheepsreeder, het gaarne zag dat zijn jonge vrouw die beroemde mannen aan haar zegekar hechtte. Doch als Glycera hem bij iedere gelegenheid trachtte op te vroolijken, dan nam zijn hart daaraan volstrekt geen deel; en de Thracische jonkvrouw Althea diende hem alleen tot oefening van zijn geest in spitsvondigheden. Hij voldeed daarmede echter zoozeer aan haar wensch om aandacht te trekken, dat zij de Koningin, hare bloedverwante, meer dan eens opmerkzaam maakte op den belangwekkenden knappen blinde, dien zij op een vroolijk feest bij de voorlaatste Dionysiën had leeren kennen.

Althea voelde zich zelfs verplicht den kunstenaar, in wien zij den toekomstigen schoonzoon van den rijken Archias zag, voor zich te winnen. De grammateus Proklos had immers den koopman overreed, om aan de gemalin des Konings honderden talenten voor te schieten, en Arsinoë voedde nog andere plannen, die nog veel grootere sommen zouden vereischen.

Vrouw Thyone zag die levenswijs van Hermon met toenemend misnoegen aan, doch Daphne begreep dat het aan de genoemde vrouwen, evenmin als aan de opgetooide schoonen,

die nooit bij de feesten der kunstenaars ontbraken, gelukken zou, haar geliefde van haar te vervreemden. Hij ging met haar immers geheel anders om, dan met al de overigen! Zij alleen bezat zijne liefde en hoogachting, maar zij beschouwde hem zelven als een zielszieke en met de grootste standvastigheid wees zij alle aanzoeken van Philotas, die steeds om hare hand bleef aanhouden, en die van anderen af. Alleen aan haar vader als haar besten vriend, had zij verteld wat er in haar omging en van hem verkregen nog eenigen tijd geduld te hebben, en de verandering af te wachten, die hij zelf reeds bij zijn neef zag aankomen.

Dit laatste had haar niet veel moeite gekost, want niettegenstaande al de zorg die de blinde hem veroorzaakt had, beminde Archias hem als zijn eigen zoon, en zijn dochter kende hij genoeg om te weten dat zij gelukkig kon worden met den man, die ofschoon van het gezicht beroofd, toch haar hart bezat.

De lof, Hermon toegezwaaid om zijn groote gaven en zijn degelijkheid als kunstenaar, had hem meer verheugd dan hij wilde bekennen, en hij kon Daphne niet tegenspreken als zij verzekerde dat hij, in weerwil van het doellooze leven van genot dat hij thans leidde, toch nog de edelaardige, goedhartige man was gebleven, die hij altijd was geweest.

Inderdaad gebruikte hij een aanzienlijk gedeelte van zijn rijke inkomsten ongevraagd, en geheel in stilte, om den nood van armen en lijdenden te lenigen. Archias, als beheerder van het vermogen van zijn neef, moest dit wel hooren, en als hij telkens nieuwe sommen vroeg om daarmede goed te doen, zond hij hem die gaarne toe. Alleen vermaande hij den blinde gedurig, dat hij moest denken aan zijn eigen zwaar lijden en aan de genezing daarvan. Dat deed Daphne ook, en hij volgde gaarne haar raad, want hoe luidruchtig en onnadenkend hij zich in gezellige kringen ook aan het genot overgaf, zoo liefderijk en trouw toonde hij zich, als hij haar in haars vaders huis alléén vond. Dan legde hij, evenals in beter dagen, als van zelf en ootmoedig zijn hart voor haar open, en ofschoon hij haar geen liefde zwoer, gaf hij haar toch te verstaan, dat hij nog altijd

bij haar, en bij niemand anders, de rust kwam zoeken, die de drukke feestvreugde hem onthield. Dan vond hij ook weder den ouden, hartelijken toon terug, en in den laatsten tijd werden zijn bezoeken meermalen herhaald. Wat hij aan niemand toevertrouwde, dat gaf hij, ten minste door toespelingen, aan haar te verstaan.

Het bleek echter dat ontevredenheid en levensmoeheid hem parten gingen spelen, nu alles wat hij tot nu toe tot herstel van zijn gezicht had gedaan, vruchteloos was gebleven. Alle middelen der oogartsen, die hem door Daphne waren aangewezen, bleven zonder uitwerking. De groote geneesheer Erasistratos, bij wien hij zich het eerst had vervoegd, had op verzoek van haar en haar vader, zijne weigering om hem te helpen weder ingetrokken. Doch toen Hermon hem gezegd had, dat hij onmogelijk maanden lang, van de wereld afgezonderd, en bij karig voedsel leven kon, had hij hem onbarmhartig aan zijn lot overgelaten.

Nadat Daphne hem had voorgehouden wat hij door dat gebrek aan wilskracht misschien verspeelde, verzekerde hij dat hij zich ook daarin zou schikken als de tijd van rust zou gekomen zijn, waarnaar hij nu zoozeer haakte, doch waarvan hij door allerlei dingen nog werd afgehouden. Juist had de Koning hem voor den volgenden dag in zijn paleis genoodigd, en het was onmogelijk zich aan die eer te onttrekken.

Het was waar dat hij sinds lang vurig naar die oproeping had verlangd, want hij had gehoord, dat de Koning zich bij zijn ontvangst niet had laten vertegenwoordigen. Slechts zijne gemalin Arsinoë had hem een krans en hare gelukwenschen aangeboden. Dit gebrek aan belangstelling van de zijde des Konings had hem gegriefd, en het was dikwijls gebeurd, dat het uitblijven van een uitnoodiging van den kunstlievenden Monarch een droeve schaduw had geworpen op menig uur van overmoedige vreugde. Wel wist hij, dat de nauwgezette gebieder juist in dezen tijd door groote en gewichtige staatszaken in beslag genomen werd, en hoe zijn huiselijk leven hem ondragelijk werd gemaakt door zijn onrustige gemalin, die hem niet liefhad; doch, naar Hermon's gevoelen, had Ptolemeus toch

wel een enkel uur kunnen afzonderen voor een gebeurtenis in het kunstleven der stad, zooals hij zijne Demeter honderdmaal had hooren noemen.

Doch nu was het lang gewenschte bevel, om voor den Koning te verschijnen, eindelijk gekomen; en in de vaste overtuiging, dat hij daardoor nieuwe waardeering en zeldzaam hooge onderscheidingen zou verkrijgen, betrad hij het koninklijk paleis.

De grammateus Proklos, die geen enkele gelegenheid verzuimde om een dienst te bewijzen aan den neef van den rijken koopman, wiens bijstand hij voortdurend behoefde voor de kas der Koningin, was zijn gids, en beschreef hem de inrichting der vertrekken in het huis van den vorst.

De onopgesmukte eenvoud daarvan getuigde voor den fijnen smaak der hooge bewoners. Het ontbrak er niet aan marmer en andere zeldzame steensoorten, en de vele, met reliëfs versierde platen op de muren, als het edelste soort van wandbedekking, waren vooral de aandacht waardig. In het langwerpige vertrek, waardoor de blinde werd geleid, stelden die afbeeldingen in verhoogd beeldhouwwerk tooneelen uit de veldtochten voor, waaraan de eerste Ptolemeus, de vader des Konings, als veldheer van Alexander deelgenomen had. Andere vertoonden Athene, Apollo, de Muzen en Hermes, zooals zij den troon van dien vorst omgaven, of hem te gemoet liepen; weder andere Grieksche dichters en wijsgeeren. Fraai gekleurde mozaïeken bedekten den vloer en menig vlak boven deur en vensters, maar goud en zilver was hier slechts spaarzaam gebruikt.

Het voornaamste sieraad in die zalen waren meesterstukken van schilder- en beeldhouwkunst. In het voorvertrek, waar Hermon de verschijning des Konings afwachtte, noemde Proklos hem een der schoonste standbeelden die Lysippos vervaardigd had, en een kostbaren Eros van Praxiteles.

Intusschen duurde het wachten den verwenden blinde zoo lang, dat hij met een onaangenaam voorgevoel de ontmoeting verbeidde, en wat de enkele minuten, die Ptolemeus II eindelijk aan zijn ontvangst kon wijden, hem schonken, bleef nog tamelijk ver beneden de verwachting die hij er van gekoesterd had.

Hij had hem vroeger reeds meermalen gezien, den kleinen man met de smalle schouders, die ter wille van zijn eigen veiligheid twee zijner broeders van het leven beroofd, en een in de verbanning had gezonden, maar thans beleidvol en met wijsheid over Egypte regeerde, en den bloei van Alexandrië even krachtig als zorgvuldig bevorderde.

Thans hoorde hij hem echter voor de eerste maal spreken. Dat zijn stem bijzonder welluidend was, kon hij niet loochenen, maar het viel niet te miskennen, dat het die van een lijdende was.

De korte vragen, waarmede hij den blinden kunstenaar begroette, waren zoo welwillend en natuurlijk, alsof hij met iemand van gelijken rang sprak, en iedere opmerking, die hij aan Hermon's antwoorden vastknoopte, getuigde van een bijzonder vlug en scherp verstand.

De Demeter had hij gezien, en hij prees zijne opvatting van die Godin, omdat zij overeenkwam met haar wezen. De wijding waarmede de gestalte der hemelsche vrouw als het ware overgoten was, beviel hem, daar zij de biddenden in den tempel scheen in te prenten, dat zij een wezen van bovenmenschelijke verhevenheid vóór zich hadden. »Een machtige redster uit den nood," voegde hij er bij, »is uwe Demeter trouwens geenszins. Zij is een Godin, zooals Epikuros zich de onsterfelijken voorstelt. Zonder in te grijpen in het lot der menschen, staat zij daarboven, in zalige hoogheid en voorbeeldige waardigheid. Gij schijnt, als ik goed zie, tot de Epikuristen te behooren — ?"

»Neen," antwoordde Hermon. »Evenals mijn Heer en Koning, reken ik mij tot de leerlingen van den wijzen Straton."

»Zoo?" zeide Ptolemeus op langgerekten toon, en wierp daarbij een blik van verbazing op de krachtige gestalte en het welbesneden, bezielde gelaat van den blinde. »In dat geval," vervolgde hij met levendigheid, »zal ik mij wel niet vergissen in de veronderstelling dat gij, de schepper van den »vijgen-eter," reeds vóór uw droevig ongeluk, een groote omkeering in uw binnenste hebt ondergaan."

»Het is waar, dat ik een zwaren strijd heb moeten voeren,"

gaf Hermon toe, »doch het welslagen van mijn Demeter heb ik te danken aan de omstandigheid, dat ik een model gevonden heb, dat in aard en uitdrukking in buitengewone mate aan die der Godin beantwoordt."

De Koning schudde zijn blondgelokt hoofd en verzekerde op den toon van iemand die wel beter weet: »Hoe goed uw voorbeeld ook moge gekozen zijn — dat was voor dit werk nog niet alles, allerminst voor u. Ik heb uw strijd tegen het schoone, ten gunste der waarheid, met belangstelling gevolgd, hoe dikwijls ik ook u, en het kleine getal uwer volgelingen, het doel voorbij zag schieten. Gij hebt iets nieuws in het aanzijn geroepen, waarvan het beginsel, waarop het rust, mij gezond toeschijnt, en waarop gij verder voort kunt bouwen. Ik dacht: als de wilde loten maar eerst afvallen, dan zullen diezelfde Hermon, zijn schaduw Soteles, en wie hem nog meer navolgt, misschien nieuwe banen openen aan de verouderende kunst, die nog steeds uit de oude bronnen put. Onze tijd zal het uitgangspunt worden van een nieuwe kunst. — Doch laat ik u zeggen, dat het mij juist daarom spijt, u van dat moedige vooruitdringen te zien terugkomen. Gij beweert van uw werk, dat het zich streng aan de natuur houdt, daar het model uit het werkelijke leven genomen is. Ik heb het recht niet, daaraan te twijfelen, doch de stempel van het goddelijke, dien uwe Demeter draagt, wordt bij geen sterfelijke vrouw gevonden Versta mij wel! Aan de waarheid doet dat zeker geen afbreuk, want dikwijls verdient de Idee dezen schoonen naam meer, dan alles wat de zichtbare wereld aan het oog vertoont. Maar gij hebt tot dusver juist aan een andere waarheid den eerepalm toegekend. De bijvoeging van bovenmenschelijke majesteit en schoonheid, waarmede gij uwe Demeter, of het model dat u diende, hebt willen adelen en vergoddelijken, is, indien ik uwe kunst goed begrijp, met haar wezen in tegenspraak. Hoe goed gij ook in die poging zijt geslaagd, toch drijft dat uw werk buiten den kring der werkelijkheid, waarvan ik u eertijds geen duimbreed zag afwijken. — Of gij dat onbewust hebt gedaan, in een oogenblik van zielsverheffing, of zelf hebt gevoeld, dat u tot de voorstelling van het goddelijke de mid-

delen nog ontbreken, en daarom tot de ouden teruggekeerd zijt — durf ik niet beslissen. Maar één ding besefte ik reeds bij de eerste beschouwing van uw werk: het beteekent voor u een omkeer, een breken met uw vroeger streven. En daar u dit, zooals ik gaarne erken, wonderbaar gelukt is, zou het u, indien uw gezichtsvermogen gespaard gebleven ware, uit uw eigen baan, in de armen uwer oudere kunstbroeders gevoerd hebben. Wellicht had dit tot uw uiterlijk geluk gediend, maar zeker niet tot bevordering der kunst, die behoefte heeft aan vernieuwing harer opdrogende levenssappen."

»Heer," zeide Hermon, »laat mij u verzekeren, dat, ware ik in staat gebleven verder te arbeiden, zelfs het succes van mijn Demeter mij nooit zou verleid hebben ontrouw te worden aan mijn overtuiging en de wijze van werken, die ik als de ware beschouw. Mijn gansche ziel was, vóór ik blind werd, vervuld van een nieuw werk, waarbij het mij vergund zou zijn, geheel binnen de grenzen der werkelijkheid te blijven."

»De Arachne?" vroeg de Koning.

»Ja, Heer!" riep Hermon vol vuur. »Ik stelde mij voor, dat ik, door haar te voltooien, niet slechts mij zelven, maar ook aan de zaak der waarheid, den grootsten dienst zou bewijzen."

Hier viel de Koning hem met ijzige koelheid in de rede, en zeide: »Doch zeker ten onrechte, -- althans wanneer de Thracische jonkvrouw Althea, die de leugen zelf is, uw model ware gebleven."

Daarop veranderde hij van toon, en verliet de kamer, met den uitroep: »Voor gebrek zijt gij gevrijwaard, als uw rijke oom zijn bezittingen ten minste niet in een bodemloozen afgrond werpt; en de wijsbegeerte van Straton moge u in den nacht, die u omgeeft, beter helpen dan zij het mij deed, om leed van een andere soort te dragen."

Zoo eindigde het gesprek van den kunstenaar met den Koning, waarvan Hermon zich zooveél had voorgesteld. In groote gemoedsbeweging gelastte hij den bestuurder zijner paarden, hem nu naar Daphne te brengen. Zij was de eenige, aan wie hij wilde mededeelen, welk een teleurstelling dit onderhoud hem had bereid

Wat de Koning hem verweten had, dat hij met zijn Demeter ontrouw geworden was aan zijn verleden als kunstenaar, hadden ook anderen hem reeds gezegd. Hoe dwaas en onwaar was dat! Menige opmerking van kenners had beter gepast op Myrtilos' werk dan op het zijne. En toch was de vrees, die hem te Tennis overvallen was, onnoodig geweest. Alleen kon men zeggen, dat de goedige uitdrukking van Daphne's gelaat niet overeenkwam met zijn gewone manier, om het kenmerkende in iemands persoon scherp te doen uitkomen.

Het oordeel over werken der beeldende kunst was toch maar als een kameleon, dat alle kleuren aanneemt! Eens — bij zijn terugkomst in de hoofdstad — hadden duizenden één en dezelfde uitspraak gedaan, en hoe ver gingen zij nu alweder uit elkander!

Zijn vroegere werken, die men nu zoo ophemelde, hadden eerst slechts afkeuring en heftige bestrijding gevonden. Wat zou hij nu niet willen geven voor de mogelijkheid, zijn bekroonden arbeid nog éénmaal te zien!

Daar zijn weg langs den Demeter-tempel voerde, liet hij daarvoor stilhouden, en zich in het heiligdom leiden.

Het was vol biddenden, en toen hij, op zijne besliste wijze, aan den opzichter en den dienstdoenden priester verklaarde, dat hij de cella wilde binnengaan, en een ladder wenschte, om het beeld der Godin te betasten — werd hem dit ten strengste verboden.

Zijn verzoek klonk alsof hij het heilige beeld ontwijden wilde, en men kon de vrouwen in hunne aandacht nu niet storen. Buitendien kon zijn verlangen, om het voetstuk iets lager te maken, onmogelijk vervuld worden. De opperpriester, die er ook bij kwam, gaf zijne ondergeschikten gelijk, en na een heftige woordenwisseling, moest Hermon den tempel onverrichter zake weder verlaten.

Nog nooit had hij zijn verloren gezicht zoo diep betreurd, als nu, terwijl hij verder reed. Toen Daphne hem ontving, beschreef hij haar luid klagend, hoe vreeselijk die blindheid zijn leven verbitterde, en zeide dat hij genegen zou zijn om zich

zelfs aan het allermoeilijkste te onderwerpen, indien hij het licht zijner oogen maar weder terug kon krijgen.

Nu drong zij er met warmte op aan, dat hij nog ééns de hulp van den grooten arts Erasistratos zou inroepen, en Hermon toonde zich aanstonds daartoe bereid. Voor dien dag had hij echter zijn woord gegeven voor een gastmaal bij den rijken scheepsreeder Archon.

Het feest duurde tot den volgenden ochtend, maar tegen den middag verscheen Hermon weder in het huis van zijn oom. Als een ander mensch, vol blijdschap en vertrouwen, kwam hij Daphne tegemoet.

Aan tafel bij Archias had hij het besluit genomen, zijn genezing in de hand van hooger Macht te geven. Het lot zelf had dat zoo gewild, want de gast, met wien hij op de rustbank had aangelegen, was Silanos, de zoon van den gastheer geweest, en het eerste wat hij van hem gehoord had, was de mededeeling, dat hij den volgenden dag met eenige vrienden naar het orakel van Ammon in de Lybische woestijn ging, om dat te vragen, hoe er gedaan moest worden met zijn sinds jaren lijdende moeder, die door geen enkelen arts kon worden genezen. Hij had van verscheidene kanten gehoord, dat de uitspraak van den God, die Alexander den Grooten voor zijn zoon had verklaard, onbedriegelijk was.

De jonge man had Hermon daarna dringend verzocht, met hem mede te gaan. Voor een gemakkelijke reis was gezorgd. Een goed schip van zijn vader zou hen naar Paraetonium brengen, en daar zouden zij voor den korten tocht landwaarts in, tenten, rijdieren en gidsen vinden.

Eindelijk had Hermon beloofd Silanos te vergezellen, en dat besluit werd door zijn oom en Daphne, en ook door het grijze echtpaar uit Pelusium luide toegejuicht. Misschien zou de God den blinde het rechte middel ter genezing aanwijzen. Daarna zou het hem immers altijd nog vrijstaan, van de kunst der Alexandrijnsche artsen gebruik te maken.

Weldra besteeg Hermon het rijk uitgeruste schip van Archon, en nu begon, in plaats van een vermoeienden tocht, een tijd van nieuwe, dartele vermaken.

Er was overvloedig gezorgd voor vroolijke reisgezellen en gezellinnen, voor allerlei genot door middel van dans, muziek en zang, en ook voor goede schotels en fijne wijnen. En even lustig en weelderig als op het schip, ging het ook op den rit langs de kust en door de woestijn.

Voor den blinde was de geheele reis als één enkel, groot, slechts door den slaap afgebroken, feestmaal in het duister.

Door de hoop op den raad der Goden werd zijn stemming, die weken lang zeer zwaarmoedig was geweest, weder opgewekter, en de rijke jonge Silanos roemde het gunstig lot, dat hem een reisgenoot had doen vinden, die door zijn geest en vernuft hemzelf en de overigen in verrukking bracht. Dikwijls bleven zij, door hem geboeid, tot diep in den nacht, bij de wijnkan zitten.

Ook hier voelde de blinde zich, als bezielende en aantrekkende kracht de eerste van allen, totdat hij hoorde dat de tocht te water geëindigd was, en het gezelschap zijn tenten opsloeg op het gebied der beroemde oase, in de nabijheid van den Ammon-tempel.

Men had de muzikanten en danseressen, zooals van zelf sprak, in de havenstad Paraetonium achtergelaten. Toch heerschte er nog groote vroolijkheid in den kring der jonge reisgenooten, terwijl Silanos en Hermon wachtten, totdat zij tot het orakel zouden worden toegelaten.

Op den zevenden dag na hunne aankomst gebeurde dit, doch de woorden die de priester hen toeriep, bevredigden noch Hermon, noch Archon's zoon. Deze laatste ontving den raad, zijne moeder zelve over land naar de oase te voeren, indien zij werkelijk genezing noodig had; en voor Hermon was de dubbelzinnige spreuk bestemd:

„Nachtelijk donker rijst op uit den vruchtbren moerasgrond der weelde;
't Licht van den dag uit de dorheid van 't zand der woestijn."

Zou Silanos' moeder, die zich niet meer verplaatsen kon, de woestijn moeten doortrekken? — En wat beteekende dat zand, waaruit voor Hermon het licht van den dag — dat was toch

zeker het hernieuwd genot van zijn gezichtsvermogen — moest oprijzen?

Evenals Archon's zoon, die zijn moeder hartelijk liefhad, bezwaarde ook Hermon de uitspraak van het orakel, en zoodoende werd de terugreis voor hem geenszins weder een heerlijke, maar veeleer een booze droom.

Nadenkend, ten zeerste verontrust, met zichzelf ontevreden, en vast besloten aan het ledige leven van vermaak, dat hij reeds al te lang geleid had, den rug toe te keeren, zonderde hij zich van zijn reisgezellen af, en was blijde toen hij eindelijk te Alexandrië in de haven van Eunostos aan land kwam.

HOOFDSTUK XXIV.

Met gebogen hoofd trad Hermon zijn huis binnen. Men deelde hem mede dat de grammateus der Dionysische kunstenaars zich reeds tweemaal had aangemeld om hem te spreken over een gewichtige zaak.

Nadat hij zijn bad had gebruikt, werd Proklos weder aangediend. Ditmaal kwam hij hem uitnoodigen voor een gastmaal, dat dien avond gegeven zou worden in zijn woning, gelegen in een gebouw dat bij een der koninklijke paleizen behoorde.

Hermon was echter niet in een stemming om deel te nemen aan een vroolijk maal, en sprak dit openhartig uit. Daarentegen had hij wel beloofd, bij zijne tehuiskomst tegenwoordig te zijn bij het feest dat de geheele kunstenaarsbent den volgenden dag zou vieren ter eere van den zeventigsten geboortedag van den ouden beeldhouwer Euphranor. — Proklos maakte den blinde daarop opmerkzaam, en hij hield vol dat hij hem niet wilde loslaten, want het was niet alleen zijn eigen wensch, maar ook een bevel van Koningin Arsinoë, die den schepper der Demeter wilde zeggen, hoe hoog zij zijn werk en zijne kunst schatte. Bij het nagerecht zou zij zelve verschijnen, en daarom moest de maaltijd zoo ongewoon vroeg een aanvang nemen. Alleen ter wille van Hermon zou hem de bijzondere eer

te beurt vallen, de hooggeplaatste vrouw onder zijne gasten te tellen, en zijne weigering zou dus een beleediging voor de Koningin zijn.

De blinde zag zich wel genoodzaakt toe te geven. Hij deed dit echter tegen zijn zin, ofschoon de aandacht, die de Koningin aan hem en zijn kunst wijdde, zijne ijdelheid streelde. Wanneer hij nu toch eenmaal wilde breken met het bedwelmende, onbeduidende leven van genot, dan kon hij dat niet op een waardiger wijze doen dan met een feest, waarop de gemalin des Konings in eigen persoon hem onderscheiden wilde.

De maaltijd zou reeds na enkele uren beginnen, maar hij kon den dag toch niet laten voorbijgaan zonder Daphne te zien en haar te vertellen wat het orakel had gezegd.

Hij hunkerde er naar, den lang gemisten klank harer stem weder te hooren, en nog meer, zijn bezwaarde ziel bij haar lucht te geven.

Ach, indien zijn Myrtilos nog maar leefde! Hoe geheel anders zou zijn leven er dan uitzien, niettegenstaande het verlies van zijn gezicht!

Nu was Daphne de eenige, die hij in diens plaats kon stellen. Reeds onderweg, toen hij van het orakel terugkwam, was hij opnieuw door de vrees overvallen, dat de gespaarde Demeter toch nog het werk van Myrtilos kon zijn. Hoezeer de uiterlijke omstandigheden ook daartegen pleitten, toch voelde hij nu, met een zekerheid die hemzelf verbaasde, dat het zijn werk niet was. De goedkeuring, en ook de aanmerkingen die het uitlokte, versterkten hem in die meening, al gelukte het hem ook niet, die in overeenstemming te brengen met de feiten. In welk een toestand van bedwelming had hij toch dagen lang verkeerd, dat geen twijfel bij hem opgekomen was, of het beeld werkelijk wel van hem afkomstig zou zijn! Hij moest thans zekerheid hebben, en Daphne kon hem die bezorgen. Zij bezat, als priesteres van Demeter, immers het recht hem toegang te verschaffen tot de cella, en kon wel verlof voor hem krijgen, om het voetstuk te beklimmen en het standbeeld te betasten met zijn vingertoppen, die daarin reeds zeer bedreven geworden waren.

Hij wilde haar zijn vermoeden rondborstig bekennen, en zij, de waarheidlievende, zou den twijfel, die aan zijn ziel knaagde, stellig even onduldbaar vinden als hij zelf.

Het zou een misdaad zijn, naar haar hand te dingen, vóór deze onzekerheid hem afgenomen was. Nog dienzelfden dag wilde hij het beslissende woord uitspreken, en haar vragen, of hare liefde groot genoeg was, om alle lief en leed te deelen met een man die blind was, en misschien daarbij nog zou moeten afstand doen van een valschelijk verworven roem.

De tijd drong. Hij begaf zich in feestgewaad, met den krans op het hoofd naar het huis van Archias; Daphne was echter op dat oogenblik in den tempel; de oude Philippos en Vrouw Thyone waren uitgegaan, en Archias woonde een zitting van den Raad bij.

Hij zou Daphne gaarne in het heiligdom hebben opgezocht, maar daartoe ontbrak hem de tijd. Hij gelastte dus enkel den huisbewaarder Gras, aan zijn jonge gebiedster te zeggen, dat hij naar het gastmaal bij Proklos ging, en den volgenden dag vroeg terug zou komen, om met haar te spreken over hoogst gewichtige zaken.

Vervolgens begaf hij zich rechtstreeks naar de nabijgelegene koninklijke paleizen. Misschien zou de Koningin daar reeds tegenwoordig zijn, en het paste niet, haar te laten wachten. Wel wist hij dat zij met den Koning in onmin leefde, maar vermoedde niet dat zij het meer dan vermetele plan smeedde, den heerscher van den troon te stooten, en zichzelve meester te maken van de regeering over Egypte.

Tot de samengezworenen van Arsinoë's partij behoorden ook Proklos en Althea, en de Koningin hield het voor zeer gemakkelijk, den schoonen beeldhouwer, dien zij zich nog zeer goed van de laatste Dionysiën herinnerde, voor haar plan en hare voornemens te winnen.

De rijke blinde, die onder zijne vakgenooten zoo gezien was, kon voor het komplot van groote beteekenis worden. Zij wist immers hoe alle kunstenaars van Alexandrië aan den Koning verkleefd waren, en het was haar alles waard, zelve onder hen

eene partij te vormen. Hermon moest die taak op zich nemen, en daarbij nog een andere, van grooter belang; want zoo iemand, dan zou hij, als neef en aanstaande schoonzoon van den rijken Archias, dezen kunnen overreden aan de samenzwering zijn machtigen bijstand te verleenen. Tot dusver had de koopman wel menigmaal een aanzienlijk voorschot aan de Koningin gedaan, maar bij zijn trouwe gehechtheid aan haar koninklijken gemaal, was het haar onmogelijk geweest, hem over de samenzwering te spreken. Intusschen beweerde Althea, dat Hermon's huwelijk met Daphne slechts een quaestie van tijd was, en Proklos voegde er bij, dat de ontvlambare neef meer meegaand zou zijn dan zijn oom, als Arsinoë de onwederstaanbare bekoring van haar persoon op hem beproeven wilde.

Toen Hermon de woning van den grammateus in het koninklijk paleis binnentrad, vond hij de gasten reeds bijeen. De Koningin zou echter pas na den maaltijd, als de mengkan rondging, verschijnen. De plaats naast Hermon, die Althea voor zich zelve had gekozen, zou dan voor Arsinoë worden ingeruimd.

Evenmin als de kunstenaar met een Koningin, had zij ooit met een blinde gesproken, en beiden zagen de bijeenkomst met gespannen verwachting tegemoet.

Toch viel het Hermon moeielijk, aan zijn buurvrouw een opgeruimd gelaat te toonen. — Alles wat hem tot nu toe had beangstigd en gedrukt, wilde hem ook nu, onder het dak van het koninklijk paleis, niet met rust laten.

Althea's nabijheid bracht zijn gedachten weder op Tennis, Ledscha en de Godin Nemesis, die haar vervolging eenigen tijd scheen gestaakt te hebben, doch sedert hij het orakel had ondervraagd, haar recht weer wilde doen gelden.

In menigen slapeloozen nacht had hij weder het rollen van haar vreeselijk rad gehoord.

Reeds vóór hij op reis ging naar de oase van Ammon, had hij ingezien dat alles wat het leven hem, den nietsdoenden genotzoeker, in zijn nooit eindigenden nacht, nog aanbieden kon, ijdel was, en niet waard dat hij er een hand naar uitstak. Wel kon hij nog geboeid worden door een onderhoudend gesprek,

doch dikwijls was hij zich daarbij eerst recht bewust geworden van zijn ellende. Immers waren de meeste onderwerpen waar over de kunstenaars spraken, door hunne oogen tot hen gekomen, daar het de nieuwe scheppingen van bouw- beeldhouw- en schilderkunst betrof, waarvan hij door zijn blindheid nu niet meer genieten kon.

Wanneer hij van een feestmaal naar huis ging en zijn weg hem door de stad leidde, dan werd hij steeds weder herinnerd aan de schoone gebouwen, de marmeren terrassen en fonteinen, de standbeelden en zuilengalerijen, die hem vroeger in verrukking hadden gebracht, doch die, terwijl zij door het heldere licht van de morgenzon beschenen werden, door een vijandig noodlot aan zijn, naar schoone vormen hongerenden en dorstenden blik ontrokken waren.

Wat hem het moeielijkste te dragen viel, was, dat zijn verduisterd oog het schoonste van alles, de menschelijke gestalte niet meer kon zien, wanneer hij zich bevond te midden der Epheben of van de toeschouwers bij een feestelijken optocht; of ook, als hij het gymnasium, het theater, het Aphrodision of den tuin van het Paneum bezocht, waar bij zonsondergang de schoone vrouwen zich verzamelden.

Nu zou weldra de Koningin verschijnen, en wanneer zij zich in zijne nabijheid nederzette, dan zou hij door zijn blindheid wederom verstoken zijn van het genot haar fijnbesneden gelaat te zien, den blik harer stralende oogen te beantwoorden, en de edele vormen harer gestalte te bewonderen.

Zou zijn bezwaarde ziel hem zelfs wel vergunnen zich te vermaken met haar geestige gezegden, en daarop met vrijmoedigheid in te gaan?

Misschien zou haar verschijning hem ten minste verlossen uit de gedrukte stemming, waaronder hij hier leed. Onder deze mannen en vrouwen die elkander allen kenden, en met wie hij niet anders verbonden was dan als gasten aan denzelfden disch, gevoelde hij zich vreemd, niet op zijn plaats, en als verkild.

Hij kende niemand dan den mythograaf Krates, die sinds eenige maanden lid van het Museum was, en die zich bij

de voordrachten van Straton, bij Hermon aangesloten had.

Het verwonderde hem, dien man in dezen kring te vinden, doch hij hoorde van Althea, dat de jonge geleerde een bloedverwant van Proklos was, en het hof maakte aan de schoone Niko, die tot het gevolg der Koningin behoorde en nu mede onder de gasten aanzat.

In werkelijkheid was Krates genoodigd, ten einde hem voor Arsinoë te winnen; en de saamgezworenen hadden bovendien de bevallige, blonde Niko ingescherpt, te zorgen dat hij den lof der Koningin ook onder zijne vakgenooten zingen zou.

De overige hier aanwezige mannen waren allen aanhangers der Vorstin, en spanden met haar samen tegen den troon en het leven van haar gemaal. Geen andere vrouwen had Proklos genoodigd dan Arsinoë's vertrouwde vriendinnen, of de echtgenooten en dochters van zijn gasten. Zij behoorden allen tot de hofkringen, en toonden in hare manieren hoe vrij men zich in de omgeving der Koningin bewegen mocht.

Althea maakte zich het voorrecht ten nutte, dat zij hier de eenige kennis van Hermon was. Even vertrouwelijk en hartelijk als zij hem den laatsten tijd altijd bejegend had, waar zij hem maar aantrof, begroette zij hem ook nu, toen hij op de rustbank naast haar plaats nam.

Vol voorkomendheid noemde zij hem zachtjes de namen der aanwezigen en voegde daar nu eens een welmeenende, dan weder een stekelige, spottende opmerking bij.

De voornaamste gast was Amyntas, die zich verheugde in de allerhoogste gunst der Koningin, al was het alleen omdat hij de andere Arsinoë, des Konings zuster, om goede redenen haatte. Zijn zoon was de eerste gemaal van die vrouw geweest, doch zij had hem verlaten, om in den echt te treden met Lysimachos, den ouden Koning van Thracië.

Grooten invloed op de Koningin had ook de Rhodiër Chrysippos, haar arts en vertrouwde raadsman.

Althea fluisterde Hermon in: »De hooge vrouw heeft de trouwe toewijding van ieder welgezinde noodig, want gij hebt misschien reeds gehoord, hoe de Koning de moeder van zijn drie

kinderen het leven zuur maakt. Het is waar, men moet Ptolemeus veel booze luimen vergeven, want hij lijdt nu reeds zóó aan podagra dat hij onlangs zeide, wel gaarne te willen ruilen met de geringe werklieden, die hij met smaak hun ontbijt zag nuttigen. Maar zijn arme gemalin bewaakt hij met de jaloerschheid van een tijger, hoewel hij haar zelf openlijk ontrouw is. Hij geeft bitter weinig om haar, sedert Lysimachos' weduwe terug is uit Thracië — neen, uit Kassandria, Ephesus en het heilige Samothrakië, of hoe de plaats ook heeten moge, waar men de moordenares niet langer wilde dulden."

»Des Konings zuster — zijn geliefde?" vroeg Hermon ongeloovig. »Zij moet wel reeds veertig jaar zijn."

»Dat is zij ook," bevestigde Althea; »maar wij zijn immers in Egypte, waar huwelijken tusschen broeder en zuster den Goden welgevallig zijn; en behalve dat, maken wij hier onze eigen zeden. Wat doen de jaren er toe! Wij vrouwen zijn zoo oud, als wij er uitzien, en de artsen en zofen van die schoone veertigjarige nemen kunsten te baat, die haar het aanzien geven van een vrouw van vijfentwintig. Het is ook mogelijk dat de Koning meer om haar geest, dan om haar uiterlijk geeft, en in haar hoofd heeft zij stellig de slimheid van honderd slangen. Onze arme Koningin zal dat wel gewaar worden, als zij door hare ware vrienden niet voor het allerergste wordt gespaard. Hier zijn de drie trouwste bijeen: Amyntas, de arts Chrysippos en de voortreffelijke Proklos. Laat ons hopen dat gij van dit drietal het geluk-aanbrengende klaverblad van vieren maakt! — Gij weet, dat ook uw oom reeds menigmaal met loffelijke mildheid Arsinoë heeft bijgestaan. Leer gij de schoone, edele vrouw maar eerst kennen, en gij zult uw laatsten druppel bloed niet te duur voor haar achten! Bovendien heeft Proklos mij verteld, dat gij, van de zijde des Konings, niet op veel gunst kunt bogen. Wat heeft hij u lang laten wachten op het eerste waardeerende woord voor een werk, dat de geheele stad met recht in verrukking heeft gebracht. Toen hij u eindelijk en ten laatste ontbood, schijnt hij u ook het een en ander te hebben toegevoegd, dat u kwetsen moest."

»Dat is te veel gezegd," antwoordde Hermon.

»Dan heeft hij zijn ware bedoeling vóór zich gehouden," beweerde Althea. »Als ik mij niet tot een wet had gemaakt, om alles wat ik van mijn goede kennissen hoor, te verzwijgen...."

Op dit oogenblik werden zij gestoord door den arts Chrysippos, die Althea vroeg of zij al met haar buurman gesproken had over zijn Rhodische oogzalf.

Tegelijk knipoogde hij tegen haar, en maakte een veelzeggend gebaar, terwijl hij den blinde verhaalde hoe vriendelijk Arsinoë aan hem had gedacht, toen zij van een middel hoorde, waardoor op Rhodos reeds menige wonderbare genezing van blindheid gelukt was. De groote Vorstin had met bijna zusterlijke deelneming naar hem en zijn lijden geïnformeerd, — en Althea bevestigde dat alles met volle overtuiging.

Zwijgend hoorde Hermon hen aan.

Wel kon hij haar niet zien, maar alsof zijn verloren gezichtsorgaan zijn geestesoog verscherpte, doorzag hij hare bedoeling. Het was alsof hij opmerkte hoe de gunsteling Althea, en deze weder hem, met spottend gebaar aanstootte, en hoe zij daarbij alleen beoogden hem — hij wist niet waarom — tot een gehoorzaam werktuig der Koningin te maken. Waarschijnlijk was zij er reeds in geslaagd, zijn anders zoo voorzichtigen oom tot groote dienstbewijzen te overreden.

Hij herinnerde zich eensklaps hoe dol en uitgelaten hij Arsinoë bij de Dionysos-feesten had gezien, en welke schandelijke dingen hem van haar ter oore waren gekomen. Tegelijkertijd zag hij Daphne voor zich, in al haar echte waardigheid en vriendelijke goedheid, en met een tevreden glimlach zeide hij tot zichzelven: »Alweder die spin, Althea! Maar ik laat mij, noch in haar web, noch in dat der Koningin vangen, hoe blind ik ook moge zijn! Zij zijn de laatsten, die mij van den weg naar Daphne en het ware geluk zullen afbrengen!"

Juist begon de Rhodiër Arsinoë ook als vriendin en goede beoordeelaarster der beeldhouwkunst te roemen, toen Krates, Hermon's studiegenoot, zich bij hen voegde. Hij kwam hem uit naam van zijn schoone buurvrouw vragen, waarom zijne

Demeter op een voetstuk was gezet, dat in veler oogen te hoog was voor de afmetingen van het beeld.

Hermon antwoordde dat hij die aanmerking ook reeds door anderen had hooren maken, maar dat de priesters der Godin weigerden, hem daarvan rekenschap te geven.

Hij hield op, want als een slag van een onzichtbare hand, trof hem eensklaps de gedachte, dat hij zich misschien reeds den volgenden dag gedwongen zou zien, den eerekrans, dien hij aan dat standbeeld te danken had, voor de oogen der gansche wereld weder af te werpen.

Hij dacht er zelfs in de verte niet aan, zich met een valschen roem te blijven sieren, indien zijn vrees bevestigd werd; wèl stelde hij zich voor, hoe deze geheele aanzienlijke kring, met de Koningin, Althea en Proklos aan het hoofd, zich met onbarmhartigen spoed zouden afwenden van den rampzalige, die hen tot zulk een vernederende dwaling had gebracht.

Wat deed het er echter toe, of die ellendelingen zich al voor bedrogen hielden, en hem met den vinger nawezen? Daarmede zou aan beteren dan zij waren, het recht worden ontnomen, hem te beschuldigen van ontrouw jegens zichzelven.

Met bliksemsnelheid vloog deze gedachte door zijn verhit brein, doch niettegenstaande zijn zwijgen werd het gesprek nog voortgezet. Althea verhaalde aan de anderen, hoe Hermon alleen door zijn blindheid verhinderd was geworden, een werk voort te brengen, waarvan men met zekerheid voorspellen kon, dat het zijne Demeter nog ver overtreffen zou, omdat het als het ware geschapen was voor zijn eigenaardig talent; doch de kunstenaar beantwoordde dit slechts kort en verstrooid.

Zij merkte dat op, met verbazing en spijt.

Een vrouw, die aan alle mannen behagen wil, en van de liefde een spel maakt, stelt hare eischen aan een enkelen licht wat lager. Wanneer de liefde zelve geheel is uitgebluscht, maakt zij alleen nog aanspraak op oplettendheid, en daarom wilde Althea die ten minste bij Hermon gaande houden.

Toen Amyntas, die aan het hoofd van de samenzwering stond, de aandacht der gasten, door boosaardige aantijgingen, op des

Konings zuster vestigde, legde het Thracische meisje haar hand op den arm van den blinde, en fluisterde zacht: »Hebt gij dan geheel en al de Arachne vergeten, die u te Tennis, in tegenwoordigheid van den vertoornden Zeus, zoozeer verrukte? Hoe onverschillig blijft gij nu daarbij! Maar ik zeg u —" en hier schoten haar lichtblauwe oogen vuur — »zoolang gij nog een echt, scheppend kunstenaar waart, stond het anders met u. Nog toen gij de laatste hand legdet aan uwe Demeter, waarvoor Archias' vrome dochter uw model is geweest, heeft u een andere voorstelling beheerscht, en hebt gij die niet uit uw geest kunnen verbannen! Al staat de tegenspraak ook op uw gezicht te lezen, toch blijf ik bij mijn bewering; en dat het geen ijdele waan is, kan ik bewijzen!"

Hermon hief zijn lichtlooze oogen vragend tot haar op, doch zij ging met de meeste beslistheid voort: »Als gij bij het vervaardigen van het beeld der Godin niet aan de weefster hadt gedacht, hoe zoudt gij er dan op gekomen zijn, een spin te snijden in het lint, dat de korenaren in hare hand bijeen houdt? Aan het werk van een vriend dien ik hoogacht, ontgaat mij de minste kleinigheid niet, en ik had het reeds opgemerkt vóór de Demeter in den tempel op het hooge voetstuk werd geplaatst. In de halfdonkere cella, waar het nu staat, zou ik het moeilijk meer kunnen onderscheiden, maar toen had ik schik in het leelijke dier, niet alleen omdat het zoo goed was afgebeeld, maar ook omdat het mij iets te zeggen had" — en hier liet zij hare stem nog meer dalen — »wat mij genoegen deed, en dat mij voor Archias' dochter, die misschien beter dan ik tot leidsvrouw van een blinde geschikt is, minder vleiend voorkomt. Maar wat kijkt gij verbluft! Eeuwige Goden! Men kan in enkele maanden veel vergeten, maar ik kan uw geheugen gemakkelijk weder opscherpen. In den tijd toen Hermon juist zijne Demeter had voltooid, — zoo riep de spin mij toe, — heeft hij mij in het goud gegraveerd. En in dien tijd — ja, mijn vriend, ik reken goed — hadt gij mij, Althea, te Tennis ontmoet, en had ik u de vrouw in spinnegedaante vertoond. — Zou het dan enkel dwaze ijdelheid zijn, als ik overtuigd ben, dat gij ook aan

mij hebt gedacht, toen gij de verachte spinster onder de dieren, waartoe ik mij echter altijd eenigermate voelde aangetrokken, met het sierlijke web tusschen de fijne pooten, in het lint hebt gegrift?"

Tot zoover had Hermon stilzwijgend en zwaar ademhalend ieder woord van hare lippen opgevangen. Als door toovermacht werd hij op eens verplaatst in het uur van zijn terugkeer uit Pelusium. Hij zag zichzelven weder in Myrtilos' werkplaats binnengaan, en hoe zijn vriend op dat oogenblik bezig was, om iets, hij wist niet wat, te graveeren in het lint, dat om den bundel korenaren geslingerd was. Dat moest — het kon niet anders — die spin zijn geweest. Het bekroonde kunstwerk was dus niet het zijne, maar dat van zijn overleden vriend. Hoe de verwisseling had plaats gehad, kon hij thans nog niet uitvorschen, maar iedere twijfel of het zoo gebeurd was, zou waanzin of zelfbedrog zijn.

Nu begreep hij ook de bedenkingen van Soteles en van den Koning. Niet hij — Myrtilos, en geen ander, was de schepper der veelgeprezen Demeter!

Die overtuiging maakte dat hij zich op eens honderd pond lichter gevoelde. Wat gaf hij om toejuiching, waardeering en roem! Hij wilde waarheid en klaarheid, voor zichzelven en voor de geheele wereld. Als in vervoering sprong hij plotseling van de rustbank op, en riep zijn verschrikte medegasten toe: »Ik zelf en deze geheele groote stad zijn bedrogen! De Demeter is geenszins mijn, Hermon's, werk. De gestorven Myrtilos heeft haar gemaakt!"

Tegelijk sloeg hij zich voor het voorhoofd, verzocht zijn vriend uit zijn studietijd, aan zijne zijde te blijven, en toen de geleerde vol zorg den arm op zijn schouder legde, fluisterde hij hem toe: »Weg, weg van hier! Naar buiten, in de open lucht!"

En Krates gaf gevolg aan dien wensch, maar was geheel ontsteld, en op het ergste voorbereid. Doch bij Althea en de overige gasten, die in de zaal waren achtergebleven, ontstond eensklaps de overtuiging, dat de beklagenswaardige blinde nu ook door krankzinnigheid was aangetast.

HOOFDSTUK XXV.

Zonder een enkel woord ter verklaring, trok Hermon in allerijl zijn gids met zich mede.

Geen mensch, die hen tegenhield. Het atrium, waar het anders ook nog laat op den dag van wachters en dienaren wemelde, was nu geheel verlaten, terwijl de blinde er met zijn geleider doorheen liep.

De deur die op den tuin uitkwam, stond open. Aan den arm van zijn vriend betrad Hermon nu den kleinen, met sierplanten omgeven hof, die dat deel van het paleis van den grooten weg scheidde. Op eens werden zij omringd door een bende gewapende Macedonische krijgslieden, en de aanvoerder riep hen toe: »In naam des Konings! zwijgt, als uw leven u lief is!"

Driftig, en meenende dat het een vergissing was, maakte Hermon zich als beeldhouwer, en Krates als lid van het Museum bekend; die verklaring maakte op de krijgslieden echter niet den minsten indruk; en toen de vrienden de vraag van den officier, of zij van den maaltijd bij Proklos kwamen, met ja beantwoordden, gaf eerstgenoemde zelfs bevel, hen te boeien.

Het zou dwaasheid zijn geweest, zich daartegen te verzetten, want ook Hermon bemerkte aan het luide wapengekletter om hem heen, welk een overmacht hunne tegenstanders hadden,

en bovendien handelden zij op last van den Koning. »Naar de gevangenis, bij het schavot," riep de officier, en nu schrikte niet slechts de mythograaf, maar Hermon evenzeer; het was de kerker, waar men alleen ter dood veroordeelden heen bracht.

Moest hij dan worden terechtgesteld?

Een koude rilling overviel hem, maar een oogenblik daarna wierp hij zijn zwaargelokt hoofd achterover, en haalde diep adem.

Welk genot kon het leven hem, den blinde, die toch reeds dood was voor zijn kunst, nog bieden?

Moest hij dat plotselinge einde niet als een genade des hemels beschouwen?

Bevrijdde het hem niet van een vernedering, zooals men er geen pijnlijker en grooter bedenken kon?

Hij had er reeds voor gezorgd, dat de onverdiende roem hem niet zou volgen tot over het graf; en dat men Myrtilos zou geven wat hem toekwam, daarvoor wilde hij nog alles doen, wat in zijn vermogen was.

Hij wenschte zelf daarheen te gaan, waar zijn dierbare doode zich bevond. Hij had geen recht om iets op hem vóór te hebben. Was Myrtilos in het Niet verdwenen, dan wilde hij voor zichzelf niets anders; het Niet beteekende immers verlossing van smart en ellende? Doch zoo het over hem beschikt was, Myrtilos en zijn moeder in een andere wereld weder te vinden, wat zou hij hen dan veel te vertellen hebben, en hoe zeker was hij er van, dat zij beiden hem hartelijk ontvangen zouden!

De macht, die hem op dit tijdstip ten doode doemen zou, was niet Nemesis, neen, het was een goedertieren Godheid.

Eén ding slechts viel hem zwaar: dat hij Daphne moest overlaten aan haar onvermoeiden minnaar Philotas, of aan een ander. Al het overige, waarvan hij zich moest losmaken, kwam hem nu voor als een last, dien men gaarne van zich afschudt.

»Voorwaarts!" riep hij den hoofdman luid en vol zelfbewustzijn toe, terwijl Krates aan de gewapenden die hem de ketenen aanlegden, luid jammerend zijn onschuld betuigde.

Juist wilden zij de handboeien ook om Hermon's polsen slaan, toen hij eensklaps opschrikte. Zijn fijn gehoor kon hem

niet bedriegen, en toch moest het een booze geest zijn, die hem bespotte; want de stem waardoor hij zich bij den naam hoorde roepen, was die van de jonkvrouw, aan wie hij een oogenblik te voren in het aangezicht van den welkomen dood, met smachtend verlangen had gedacht.

Hij was werkelijk geen slachtoffer van een ijdelen waan. Daar hoorde hij de dierbare stem ten tweeden male, en thans richtte zij zich niet tot hem, maar in vliegenden haast tot den bevelhebber der gerechtsdienaars.

Eerst met aandoenlijk smeeken, en toen met gebiedende beslistheid, gaf zij, na eerst haar naam te hebben genoemd, te kennen, dat hier een betreurenswaardige vergissing moest plaats hebben. Ten laatste verzocht zij hem met den meesten aandrang, haar, vóór hij de gevangenen wegbracht, toe te staan, te spreken met den veldheer Philippos, den gastheer van haar vader. Zij wist zeker dat deze laatste zich in het paleis bevond. Het bloed dier onschuldigen zou op zijn eigen hoofd komen, indien hij voor hare verklaringen doof bleef.

»Daphne!" riep Hermon haar met dankbare blijdschap toe; doch zij wilde hem niet hooren, maar volgde den krijgsman, aan wien de officier hunne leiding had toevertrouwd, naar het inwendige gedeelte van het paleis.

Na eenige minuten, die de blinde had gebruikt om den wanhopenden geleerde moed in te spreken, keerde zij terug, en zij kwam niet alleen. De grijze strijdgenoot van Alexander vergezelde haar, en een oogenblik later waren beide gevangenen van hunne ketenen bevrijd. — Van dank wilde Philippos volstrekt niet hooren, en na een paar woorden tot den officier, veranderde hij van toon, en zijn zware stem klonk vaderlijk teeder, toen hij Daphne toeriep: »Een kwartier later, gij lieve waaghals, en alles zou te vergeefs zijn geweest! Morgen moet gij mij bekennen, wie u zoo verraderlijk op dien gevaarlijken weg heeft gebracht!"

Ten laatste keerde hij zich tot de gevangenen, en legde hen uit dat zij naar de nabijzijnde kazerne der Diadochen gebracht zouden worden, en daar den nacht moesten doorbrengen.

Den volgenden morgen vroeg zouden zij worden verhoord,

en wanneer zij zich konden zuiveren van de verdenking dat zij tot de samenzweerders behoorden, die men hier trachtte te ontdekken, dan zouden zij op vrije voeten worden gesteld.

Nog eenmaal verzocht Daphne om hunne dadelijke invrijheidstelling, doch Philippos legde haar het stilzwijgen op met de ernstige vermaning: »Het bevel van den Koning!"

Toen zij haar wensch te kennen gaf, Hermon naar de gevangenis te vergezellen, verzette de oude krijgsman zich daar niet tegen. Zij legde dus haar arm in dien van den blinde, en gelastte den huisbewaarder Gras, die haar gebracht had, hen te volgen.

Spoedig was het doel van de nachtelijke wandeling bereikt, en de gevangenen werden overgeleverd aan den overste der Diadochen. Deze brave krijgsman had nog gediend onder Hermon's vader, en toen hij de namen der gevangenen hoorde, en de officier hem had medegedeeld, dat de veldheer Philippos hen als onschuldigen in zijne welwillendheid aanbeval, liet hij aanstonds voor den blinde en zijne geleidster een bijzonder vertrek ontsluiten, en gebood Krates, in een ander te gaan.

Een half uur mocht hij aan de schoone dochter van den waardigen Archias veroorloven, Hermon gezelschap te houden, — doch daarna moest hij haar verzoeken zich naar huis te laten brengen, daar de kazerne dan gesloten werd.

Zoodra de gevangen kunstenaar alleen was met zijn geliefde, greep hij, met onsamenhangende woorden van innigen dank, hare hand, en toen hij voelde hoe warm zij de zijne drukte, kon hij geen weerstand bieden aan het verlangen, haar aan zijn hart te sluiten. Voor het eerst vonden hunne lippen elkander; hij beleed haar zijne liefde, en hoe hij een oogenblik te voren, den dood nog als een verlosser had beschouwd, maar dat nu door hare liefde over zijn leven een nieuw licht opging.

Nu sloeg zij zelve met teederheid hare armen om zijn hals, en wat zijn hart zoo onwederstaanbaar tot haar aantrok, werd met dezelfde kracht en gloed beantwoord.

Hij had luid willen jubelen van vreugde en dank, hoe diep hij in zijn binnenste ook leed. Nu zou het oogenblik daar zijn,

om haar, die hem ook thans weder uit het grootste gevaar had gered, voor altijd aan zich te verbinden; het geheim, dat hij den volgenden dag aan zijne kunstbroeders in de Palæstra openbaren moest, hield zijne lippen echter nu nog gesloten.

Doch hij voelde, hoe hij in dit uur één met haar geworden was, en hij mocht haar niet verbergen, wat hem wachtte. Daarom gaf hij aan den drang van zijn hart gehoor, en riep haar toe: »Dat ik u bemin, weet gij. Hoe groot mijne liefde is, kan ik in woorden niet uitdrukken. En daarom juist moet geschied zijn, wat ik mij tot plicht heb gesteld, vóór ik u durf vragen: »Wilt gij uw lot met het mijne verbinden?"

Zij riep met warmte: »Ik heb u lief, en heb u altijd liefgehad. Wat is er meer noodig dan dat?" Doch hij liet het hoofd op de borst zinken, en zeide zacht: »Reeds morgen zal ik niet meer zijn, die ik nu ben. Wacht eerst af wat mijn plicht mij gebiedt te doen, en daarna moogt gij vragen wat een blinde kunstenaar, die een valschen roem tegen hoon en schande heeft geruild, om niet tot een leugenaar te worden, u nog waard is."

Daphne hief haar gelaat tot hem op, en vroeg: »Dus de Demeter is het werk van een ander, en zijt gij daar zeker van?"

»Ik ben er zeker van," herhaalde hij met vastheid. »Zij is het werk van Myrtilos."

Nu ontsnapte aan Daphne's diep ontroerd gemoed de medelijdende uitroep: »O, gij arme teleurgestelde. Welk een vreeselijk moeilijk uur wacht u nog! Dat moet mij wel bedroeven, — en toch.... Begrijp mij goed!.... Toch is het, alsof ik mij moest verblijden, ook. Want uit dit hooggeroemde werk hebben noch gijzelf, noch uwe kunst, mij ook maar één oogenblik toegesproken."

»En hebt gij daarom," viel hij haar met onstuimige vreugde in de rede, er den geestdriftvollen lof aan weerhouden, waarmede anderen mij bedwelmd hebben? En ik, dwaas die ik was, verblind van geest, zoowel als van oogen, ik kon daarover vertoornd zijn! Maar wacht slechts, wacht! Spoedig — morgen misschien al — zal er in Alexandrië niemand meer zijn, die het mag wagen, mij te beschuldigen van ontrouw aan mijn eigen

eerlijk streven; en als de Goden mij het gezicht en het vermogen, mijn handen voor mijn kunst te gebruiken, wedergeven — dan, meisje, dan...."

Op eens werd hij gestoord door een luid geklop op de deur. De toegestane tijd was verstreken.

Nog eens drukte hij haar teeder aan zijn borst, en zeide: »Zoo ga dan heen! Wat deze weinige oogenblikken mij geschonken hebben, kan niets of niemand mij weer ontnemen. Blind moet ik blijven, maar aan mijn arme, verduisterde ziel hebt gij het uitgebluschte licht hergeven. Morgen zal ik in de Palæstra mijn kunstgenooten toespreken, en hen ophelderen hoe een boosaardig toeval mij, en met mij deze geheele groote stad, bedrogen heeft. Velen zullen mij niet gelooven, en zelfs uw vader zal zich misschien niet verwaardigen, zijn gesmaden, gelasterden neef den arm te geven, om hem uit de worstelschool naar huis te brengen. Stel u dat maar vast voor, en daarbij nog alles wat gij op den koop toe zult moeten nemen, als gij er in toestemt — eerlang de mijne te worden. Span uw verwachting niet te hoog, en zie de dingen, zooals zij zijn! En mocht Vrouw Thyone u spreken van de Eumeniden, die mij vervolgd hebben, zeg haar dan, dat zij weliswaar hare armen weder naar mij hebben uitgestrekt, maar dat ik, als ik morgen uit de Palæstra kom, van hen verlost zal zijn."

Ten slotte moest zij hem nog haastig verhalen, hoe zij op dat late uur zoo te rechter tijd in het paleis was gekomen, en dit deed zij in zulke korte, eenvoudige woorden, alsof het van zelf sprak, dat zij dat moeilijke waagstuk had ondernomen, terwijl het haar inderdaad een zwaren strijd tegen haar echt vrouwelijke bedeesdheid had gekost.

Toen Vrouw Thyone in haar bijzijn van den huisbewaarder Gras had vernomen, dat Hermon van plan was naar het gastmaal bij den grammateus Proklos te gaan, had zij, geheel ontsteld, uitgeroepen: »Dan is de ongelukkige verloren!"

Haar echtgenoot had zijn oude levensgezellin, aan wie hij de grootste geheimen toevertrouwde, daar zij goed zwijgen kon, al lang meegedeeld tot welk een vreeselijke taak de Koning hem

had uitgekozen. Al de mannelijke gasten van Proklos moesten ter dood gebracht, en de vrouwelijke — met de Koningin aan aan het hoofd — uit het land verbannen worden.

Daphne had de matrone op hare knieën gesmeekt, haar te zeggen, welk lot Hermon dreigde, en het was haar eindelijk gelukt, haar tot spreken te brengen.

Daarop was het beangstigde meisje, door Gras begeleid, eerst naar het huis van haar geliefde, en toen zij hem daar niet meer vond, naar het paleis des Konings gesneld.

Als Hermon haar had kunnen zien met de vliegende haren, die door den nachtwind waren losgeraakt, en met de, van overspanning en angst verbleekte wangen; had men hem medegedeeld, hoe zij met Vrouw Thyone, die haar had willen terughouden en opsluiten, geworsteld had, eer zij haar ouderlijk huis verliet, dan zou hij — als dat mogelijk ware — met nog meer trots en blijdschap hebben erkend, welk een schat hij bezat, in de toewijding en liefde van deze echt vrouwelijke vrouw.

Vervuld van dankbaarheid en blijde hoop, herhaalde hij voor Daphne de orakelspreuk, die hij in zijn geheugen had geprent.

Ook zij onthield die dadelijk, en zeide hem zachtjes na:

»Van wat schreeuwt en verblindt, is het heldere zonlicht afkeerig; Morgen en daglicht rijst stil uit de dorre woestijn."

Wat zouden deze versregels anders kunnen beteekenen, dan dat de blinde in de stille zandvlakte het gezichtsvermogen terug zou krijgen?

Misschien was het goed, dat hij nu Alexandrië verliet. Zij beschreef hem hoe weldadig de stilte der woestijn haar aandeed, wanneer zij op de jacht was, en aan de drukke stad den rug toekeerde; doch vóórdat zij daarmede ten einde was, werd er weder op de deur geklopt.

Nu namen de gelieven afscheid met een laatsten kus, en Hermon hoorde nog lang daarna in zijn hart de troostrijke woorden weerklinken: »Hoe meer zij u ontnomen hebben, des te steviger houd ik u vast."

Zalig in het gevoel van zijn groot, nieuw geluk, doch ook

vaak verontrust door de zware taak die hem wachtte, bracht hij het laatste gedeelte van den nacht door.

Toen het op de markt levendig begon te worden, kwam de grijze veldheer Philippos hem opzoeken.

Eer het verhoor zou beginnen, waarvoor reeds alle toebereidselen waren gemaakt, wilde hij nog eens persoonlijk poolshoogte komen nemen van de verhouding, waarin de zoon van zijn overleden vriend tot het verijdelde komplot stond, en zeer spoedig zag hij in, dat Hermon slechts door een ongelukkigen samenloop, of ten gevolge van den wensch der Koningin, om hem voor den aanslag te winnen, had deelgenomen aan het gastmaal bij Proklos.

Toch moest hij den blinde aanraden, Alexandrië te verlaten. Het vermoeden, dat hij tot de samenzweerders in betrekking had gestaan, zou de menschen des te moeilijker uit het hoofd te praten zijn, doordat zijn oom Archias zich zoo onvoorzichtig door Proklos en Arsinoë had laten overreden, om aan de Koningin groote geldsommen voor te schieten, die zeker besteed waren voor hare snoode plannen.

Philippos vertelde, dat hij juist bij Archias aan huis was geweest, en hem geraden had, zich zoo spoedig mogelijk te onttrekken aan de vervolging, die nu stellig niet uit zou blijven.

Want hoe veilig in zijn onschuld Hermon's oom zich ook voelde, toch zouden de schuldbewijzen van de geleende sommen, die men bij Proklos gevonden had, zekerlijk tegen hem getuigen. Ook in deze aangelegenheid zouden zich nijd en afgunst mengen, en de anders zoo goedertieren Koning wist van geen genade, zoodra het een vergrijp tegen zijn eigen persoon gold. Archias was dan ook voornemens, zijn raad te volgen. Hij dacht nog dienzelfden dag, op een zijner schepen de stad te verlaten, en natuurlijk zou Daphne met hem medegaan.

Verschrikt en verbijsterd, hoorde de gevangene dit alles aan.

Zijn oom uit zijn veilige omgeving verdreven! Daphne hem, voor een onbepaalden tijd, ontnomen, nadat hij zich zoo even eerst van hare groote liefde had vergewist! Hij zelf op weg

om zich bloot te stellen aan het leedvermaak en den spot van de gansche stad!

Zijn hart kromp van smart ineen, en zijn vrees voor het lot van zijn oom nam toe, toen Philippos hem meedeelde, dat de saamgezworenen, die van het gastmaal waren opgelicht, in de eerste plaats Amyntas, de Rhodiër Chrysippos en Proklos, na zonsopgang onder het zwaard van den beul moesten vallen.

De Koningin, Althea en de overige vrouwen waren reeds op weg naar Koptos in Opper-Egypte, waarheen de Koning haar verbannen had.

Ptolemeus had de uitvoering van dit strenge strafgericht aan den ouden strijdgenoot van Alexander opgedragen, omdat deze de meest vertrouwde en stilzwijgende zijner dienaren was; doch toen Philippos hem verzocht voor de onschuld van zijn vriend Archias te mogen borg staan, had hij hem dit kortaf en norsch, geweigerd.

Het onderhoud van den ouden man met Hermon werd afgebroken door de beambten, die hem en Krates in het verhoor kwamen nemen. Dit duurde lang, en betrof alle ontmoetingen, die de kunstenaar sedert zijn terugkeer te Alexandrië had gehad. De uitslag was echter gunstig, en de gevangene werd met zijn geleerden lotgenoot, in vrijheid gesteld.

Toen Hermon, door Philippos geleid, in zijn eigen huis terugkwam, was het reeds zoo laat geworden, dat het kunstenaarsfeest ter eere van den beeldhouwer Euphranor, die dien dag zeventig jaar werd, reeds moest zijn aangevangen.

Onderweg vertelde de blinde aan den grijsaard welk een moeilijke gang hem wachtte, en deze hechtte zijn goedkeuring daaraan, en sprak Hermon bij het afscheid, met wezenlijke aandoening, moed in.

Nadat de kunstenaar zich in de haast had versterkt met enkele beten broods en een dronk wijn, wilde zijn slaaf, Patran, die hem ook als schrijver diende, hem den lauwerkrans op het hoofd zetten, doch dit deed Hermon onaangenaam aan, en hij zette dien knorrig weder af.

Zonder een enkel groen blad op het hoofd, begaf hij zich nu,

aan den arm van den Egyptenaar, naar de Palæstra, die schuins tegenover zijn huis gelegen was.

Wel hunkerde hij er naar, Daphne weder te zien, doch hij voelde, dat hij niet eer afscheid van haar mocht nemen, dan nadat hij den vreeselijken last die op zijn ziel drukte, van zich afgeworpen had, zooals hart en verstand hem dat voorschreven. Daarenboven wist hij wel, dat zijn geliefde niet weg zou gaan zonder hem nog een laatste woord te gunnen.

Op de straat voelde hij zijn hart kloppen, alsof het bersten zou. Zelfs Daphne's beeld, en alles wat haar vader, en haar met hem, bedreigde, trad op den achtergrond. Hij kon aan niets anders denken, dan aan zijn voornemen, en hoe hij dat ten uitvoer zou brengen.

Had hij den lauwerkrans toch maar niet moeten opzetten, om dien, na hem te hebben afgenomen, aan den genius van Myrtilos te wijden?

Maar neen! Had hij zelfs wel het recht, om dien edelen tak toe te kennen, aan wien het ook zijn mocht? Hij ging naar zijn kunstbroeders, enkel en alleen, om voor de waarheid uit te komen. Het stuitte hem, aan die opheldering van een onzalige vergissing, door theatrale inkleeding, een aantrekkelijk aanzien te geven. Eerlijk-zijn was zelfs voor een zakkendrager eenvoudig plicht, en geen loffelijke verdienste.

De gids baande hem een weg midden tusschen wagens, draagstoelen, en geheele scharen van slaven en geringe lieden heen, die van de naburige worstelschool bijeen gekomen waren.

De portiers lieten den welbekenden blinde onverhinderd binnen, doch hij riep zijn slaaf toe: »Vlug, Patran, en niet onder de toeschouwers, — midden in de arena!"

De Egyptenaar deed zooals hem bevolen werd, en zijn heer ging midden door de met zand bestrooide ruimte, naar het tooneel, dat daar voor feestelijke vertooningen was opgericht.

Al had hij op dat oogenblik zijn gezichtsvermogen gehad, dan nog zou hij niet in staat zijn geweest, de standbeelden om hem heen, en de duizenden toeschouwers te herkennen, die dicht opeen gedrongen, rijk bekranst, en met van geestdrift gloeiende

wangen, de arena omgaven, — zoo koortsachtig snel vloeide het bloed door zijne aderen.

»Hermon!" riep midden op dien moeilijken tocht zijn vriend Soteles, blij verrast, hem toe.

»Hermon!" klonk het hier en ginds, en overal, terwijl hij aan den arm van zijn vriend het tooneel naderde, en steeds luider werden de uitroepen, toen Soteles hem op zijn wensch de verhooging hielp bestijgen.

Op een wenk van den leider van het feest, zwegen de koren, die juist een loflied op de Muzen aangeheven hadden.

Nu begon hij te spreken, en daverende toejuichingen begroetten hem, nadat hij den waardigen Euphranor, voor wien het feest was aangericht, in vereerende taal een hartelijken gelukwensch had toegebracht. Doch spoedig hield het juichen op, want men had zijn bescheiden verzoek gehoord, om ook over een zaak die hemzelf betrof, eenige woorden te mogen spreken, in de eerste plaats tot zijne kunstbroeders, en vervolgens tot allen, die dat niet waren, maar die hem met hunne belangstelling en met, helaas onverdiende, goedkeuring hadden vereerd. Daar hetgeen hij te zeggen had alleen hemzelven gold, zou hij zoo kort mogelijk alles samenvatten.

En werkelijk stelde hij de aandacht der toehoorders niet lang op de proef. Kort en bondig verhaalde hij, hoe het mogelijk was geweest, zijn werk met dat van Myrtilos te verwisselen; hoe de goudsmid van Tennis zijn eerste vermoedens daaromtrent had doen verdwijnen, en hoe hij de priesters van Demeter te vergeefs had verzocht, zijn beeld te mogen betasten.

Vervolgens deelde hij, zonder op bijzonderheden in te gaan, mede, dat hij nu door een toeval tot de vaste overtuiging was gekomen, al dien tijd kransen te hebben gedragen, die een ander toekwamen. Ofschoon deze niet uit het graf kon opstaan, was hij toch verplicht aan de waarheid, in wier dienst hij van het begin af, zijn kunst had gesteld, en aan de eerlijkheid, die den boer en den kunstenaar beiden even heilig moeten zijn, zich te ontdoen van een roem, waarop hij geen aanspraak maakte. Zelfs in de dagen, toen hij zichzelf voor den schepper

der Demeter hield, had de waardeering van zoovele kenners hem gehinderd, omdat zij hem blootstelde aan de verdenking, dat hij zijn talent en zijn eigen persoon ontrouw geworden was. In naam van den overledene, dankte hij zijn waarde kunstvrienden voor de geestdrift en de hulde die zijn meesterstuk gevonden had. Alle eer aan Myrtilos en aan zijn genie; doch hij verzocht de edele vergadering hem op dit feest zijn onwillekeurig bedrog te vergeven, en zijn gebed om herstel te ondersteunen. Indien dat verhoord werd, dan hoopte hij te toonen, dat Hermon niet geheel en al onwaardig was geweest, zich voor korten tijd te tooien met de lauweren van Myrtilos.

Toen hij ophield met spreken, heerschte er een tijdlang een diep stilzwijgen. Men zag elkander weifelend aan, totdat eindelijk de held van den dag, de grijze Euphranor, opstond, aan den arm van zijn lievelingsleerling, midden door de arena op het tooneel toetrad, dat beklom, Hermon met vaderlijke teederheid omhelsde, en hem daarop toesprak met deze woorden: »De vergissing, waarvan gij het slachtoffer waart, is zeer te betreuren, mijn arme, jonge vriend; — doch eere den man, die het zoo ernstig met de waarheid opneemt. Wij zullen met gebeden en offeranden de onsterfelijken smeeken, aan uwe echte kunstenaarsoogen het licht te hergeven. Mocht het mij nog vergund zijn, u op nieuw aan het werk te zien, lieve, jonge kunstbroeder, dan zal dat mij, en ons allen verheugen. De Muzen leiden haren uitverkorene, die zijn kunst door liefde tot de waarheid heeft gewijd, ook ongevraagd naar het eeuwige rijk der schoonheid."

De omarming, waardoor de eerwaardige jubilaris Hermon als het ware van schuld vrijsprak, werd met luide toejuichingen begroet; doch de vriendelijke woorden, die Euphranor met zijn, door ouderdom verzwakte stem, tot den blinde had gericht, waren voor den grooten kring der feestvierenden onverstaanbaar gebleven.

Toen de grijsaard weder in de arena afdaalde, hoorde men weder eenige bijvalsbetuigingen; maar weldra mengde zich daarin ook een gesis en andere teekenen van afkeuring. De laatste namen in kracht en aantal nog toe, toen een bekend kritikus, die een geleerd artikel geschreven had over het verband

waarin Hermon's Demeter met zijne vroegere werken stond, zijn ongenoegen door een schel gefluit te kennen gaf. De ontevredenen en bedrogenen beijverden zich nu, degenen die in de handen klapten, door wanluidend rumoer te overstemmen, doch hunne tegenstanders deden steeds duidelijker blijken welk een oprechte bewondering hen vervulde voor de bekentenis van den kunstenaar, die zoo wreed werd verhinderd, zich nieuwen roem te verwerven, en toch den krans wegwierp, dien een doode hem als het ware uit het graf had toegereikt.

Ieder van hen geloofde wel dat hij, in hetzelfde geval, evenzoo zou gehandeld hebben, maar nu gebood niet alleen het gevoel van recht, maar ook het medelijden, den blinden kunstenaar te bewijzen, dat men in hem geloofde, en zijne partij koos. — De kwaadwilligen hielden vol, dat Hermon niet anders had gedaan, dan wat de plicht, ook den geringste, gebood, en dat geheel Alexandrië door hem, den rijken blinde, bedrogen was, bleef buitendien een feit. Dit gevoelen vond weerklank bij zeer velen; want misschien wekt grooter rijkdom dan die van anderen nog vaker en sterker de afgunst op, dan grooter roem.

Weldra ontstond tusschen de toejuichenden en de uitfluitenden een formeel gevecht. Maar voordat de beroemde beeldhouwer Chaereas, de groote, hoogbejaarde schilder Nikias, en eenige jongere vrienden van Hermon, die onaangename stoornis van het schoone feest konden bezweren, was de blinde reeds aan den arm van zijn mede-kunstenaar Soteles uit de Palæstra verdwenen.

Bij den uitgang zeide hij zijn vriend vaarwel, en deze was gelukkig in het besef, dat hij zijn grooten voorganger voor het verwijt, hunne gemeenschappelijke richting ontrouw te zijn geworden, kon vrijwaren, en was van plan in de Palæstra nog eens voor hem op te komen.

Hermon had zijn geleide niet meer noodig, want behalve zijn slaaf Patran, vond hij buiten ook nog den huisbewaarder Gras. Deze had van zijn heer in last, den blinde naar diens gesloten harmamaxa te brengen, die hem vóór de Palæstra wachtte.

HOOFDSTUK XXVI.

Met een gloeiend hoofd stapte Hermon in het rijtuig. Zoo vreeselijk had hij zich de gevolgen van zijn verklaring niet voorgesteld.

Op den korten weg naar de groote haven, moest hij trachten zijn gedachten weder te verzamelen. Kreunend legde hij de handen tegen zijn fijngevoelige ooren, alsof hij het gefluit en getier in de Palæstra, dat in werkelijkheid sinds lang niet meer te hooren was, wilde buitensluiten.

Hij behoefde er zich, wel is waar, niet ten tweeden male aan bloot te stellen, doch wanneer hij te Alexandrië bleef, dan zou het hem nog wel honderdmaal, ofschoon in zachter vorm, uit de geestigheden, den spot en de stekelige gezegden van de geheele wereld, tegemoet klinken.

Ook hij wilde en moest de stad verlaten.

Het liefst zou hij zijn goed schip Tacheia bestijgen en zich daarop met zijn oom en Daphne naar verre landen hebben laten brengen, maar dien wensch moest hij onderdrukken. Vooreerst mocht hij aan niets anders denken, dan aan de genezing zijner blindheid.

Overeenkomstig den raad van het Orakel, wilde hij zich naar

de woestijn begeven, waar uit het »dorre zand" het nieuwe licht voor hem op moest gaan. Dáár zou het hem in ieder geval vergund zijn, de klaarheid van denken en gevoelen terug te vinden, die hij in den roes der vermaken van den laatsten tijd, ingeboet had.

Van Pythagoras had hij geleerd, dat een mensch het heden niet moet bederven door berouw over het verleden, en dat deed hij dan ook niet, te meer daar zijn echt Grieksche natuur daar afkeerig van was. In plaats van met spijt en verdriet achterwaarts te zien, wilde hij veel liever met moed en vertrouwen de toekomst tegemoet gaan, en die, naar zijn beste weten, beter en vruchtbaarder maken dan de verbeuzelde maanden, die achter hem lagen.

Zonder Daphne kon hij zich een leven, dat zijner waardig was, niet meer voorstellen, en de gedachte dat hij, als zijn oom van zijn bezittingen werd beroofd, ook voor haar zou moeten zorgen, deed zijn hart hooger kloppen. Als het Orakel niet hield wat het beloofd had, dan zou hij nog eenmaal de kunst der artsen inroepen, en zich aan alles wat zij voorschreven, al was het ook nog zoo moeilijk, onderwerpen.

De vaart naar de groote haven duurde niet lang. De boot die op hem wachtte, had echter een tamelijk grooten afstand af te leggen, want de Tacheia lag niet meer aan den steiger, maar kruiste aan gene zijde van den Pharus, om, in geval er reeds spoedig een bevel tot inhechtenisneming mocht komen, niet te worden opgehouden in de smalle doorvaart, waarboven de vuurtoren zich verhief.

Aan boord van het ranke vaartuig vond hij onrust en drukte. Zijn oom had reeds lang met koortsachtig ongeduld op hem gewacht.

Hij wist door Philippos, welke plicht den teleurgestelden kunstenaar nog ophield, maar ook dat hij zelf gevangen zou worden genomen, en het daarom voor hem geraden was, zoo spoedig mogelijk de stad te verlaten. Toch hadden Daphne noch hij willen vertrekken, zonder Hermon vaarwel te zeggen.

Inmiddels nam het gevaar ieder oogenblik toe, en hoe harte-

lijk het afscheid ook was, op de eerste begroeting moesten dadelijk de laatste handdruk en kus volgen.

De blinde vernam dan ook niet anders, dan dat Archias het eiland Lesbos, de geboorteplaats zijner moeder, wilde opzoeken, en dat hij zijn dochter had toegestaan aan Hermon tijd te gunnen het gezicht te herkrijgen.

Het door Myrtilos nagelaten vermogen had de koopman gebracht naar de koninklijke Bank, en hij had ook zichzelven tegen alle mogelijke verliezen verzekerd. — Zoodra Hermon er een geschikte gelegenheid toe zou hebben, moest hij van tijd tot tijd iets van zich laten hooren, en als Daphne eenmaal wist, waar hij te vinden was, kon zij hem berichten zenden. Trouwens daarbij was groote voorzichtigheid aanbevolen, opdat het niet zou uitlekken, waar de vluchtelingen zich ophielden.

Ook Hermon moest zich, zoo spoedig hij kon, voor de vervolging van den vertoornden Koning in veiligheid stellen.

Niet slechts zijn geliefde, maar ook haar vader, stortte tranen bij het afscheid, en Hermon zag duidelijker dan ooit, dat hij zijn oom even dierbaar was als een eigen zoon. De zacht gesproken woorden, gewisseld met haar, wier liefde aan zijn verduisterd leven, zelfs in den tijd der scheiding, warmte en licht zou geven, prentten zich diep in beider ziel.

De trouwe Gras zou voorloopig, als bewaker van het huis van zijn heer, te Alexandrië achterblijven.

Aan zijn arm verliet de blinde de Tacheia, die, zoodra beiden in de boot waren overgegaan, met krachtige riemslagen voortbewogen werd.

De Bithyniër deelde aan Hermon mede, dat men hem van de triëere nog met doeken toewuifde, dat het zeil geheschen werd, en de wind het ranke schip als een zwaluw vooruit deed schieten.

Bij den Pharus gekomen, verhaalde Gras dat juist een galei des Konings hen voorbij voer, zeker met plan om de Tacheia te volgen, doch van al de Grieksche snelzeilers was deze de snelste, en men behoefde niet bang te zijn, dat de vervolgers hen zouden inhalen.

Met een diepe hartewond en het pijnlijk gevoel, dat hij nu alleen stond, stapte Hermon weder aan land, en liet zich in de harmamaxa van zijn oom naar de doodenstad brengen. Daar wilde hij, bij het graf van zijn moeder vrede zoeken, en afscheid nemen van elke dierbare plek.

Hij verliet die weder, gesterkt en met nieuw vertrouwen op de toekomst, aan de hand van zijn huisbewaarder, en alles wat de trouwe dienaar hem verhaalde van Daphne's krachtig optreden bij het plotseling vertrek, deed hem evenveel goed als een verfrisschend bad.

Toen Hermon weder te huis was, liet de eene bezoeker na den anderen zich aandienen. Allen kwamen van het feest in de Palæstra, en hoe onaangenaam het hem ook was, toch gaf hij bevel geen enkelen af te wijzen, en ontving zelfs ook de kwaadwilligen en boosaardigen.

Nu hij den strijd eenmaal aangebonden had, moest hij de kwetsuren niet vreezen, en menige vergiftige pijl werd op hem afgeschoten. Maar daardoor kwam het tusschen hem en degenen, om wier meening hij iets gaf, dan ook tot klaarheid. Eerst kort voor middernacht liet de laatste bezoeker hem alleen.

Nu maakte Hermon zich tot zijn reis gereed.

Hij wilde voor zijn tocht in de woestijn slechts weinig bagage medenemen, daar het Orakel dat zoo scheen voor te schrijven. Hoe lang zijne afwezigheid zou duren, kon hij vooruit niet zeggen, en de talrijke armen, in wier behoeften hij voorzag, mochten door zijn vertrek niet lijden. Al de bepalingen, die hij te hunnen behoeve maakte, dikteerde hij aan zijn slaaf die de schrijfkunst verstond. Hij bezat in dezen man een uiterst geschikten dienaar, en Patran had hem verzekerd, dat hij hem gaarne vergezellen zou naar de woestijn. Als de blinde evenwel had kunnen zien welk een gezicht hij daarbij trok, dan zou hem dat van het tegendeel hebben overtuigd.

Vermoeid, en toch ook weder te opgewonden om den slaap te vatten, ging Hermon eindelijk ter rust.

Had hij nu zijn Myrtilos bij zich gehad, wat zou hij hem veel te zeggen, te danken en te verklaren hebben gehad! Hoe blijde

zou hij zijn met de vervulling van zijn wensch, dat Daphne ten minste innerlijk verbonden was met zijn vriend; en met welk een vurigen ijver zou hij ieder terecht gezet hebben, die Hermon in staat had gerekend, zichzelven iets toe te eigenen waarop een ander recht had!

Maar Myrtilos was er helaas niet meer, en wie zou zeggen of zijn lijk niet onbegraven gebleven was, en daardoor zijn ziel gedoemd zou zijn om als een blad, dat door den wind wordt voortgedreven, rusteloos te zwerven tusschen hemel en aarde? En als de aarde hem dekte, waar was dan de plaats, waar men kon offeren voor zijn ziel, zijn grafsteen zalven en hem daarbij gedenken?

Daar viel Hermon eensklaps iets in, dat tot nu toe niet bij hem opgekomen was.

Even goed als hij al die maanden lang het werk van zijn vriend bij vergissing voor het zijne had gehouden, kon hij ook in een andere dwaling zijn vervallen, en Myrtilos nog onder de levenden zijn.

Bij die gedachte richtte de blinde zich met een snelle beweging in zijn bed op, en het was alsof in dat donkere vertrek voor zijn blinde oogen eensklaps een helder licht opging.

De redenen, die de overheid er toe gebracht hadden, Myrtilos dood te verklaren, maakten zijn einde wel hoogst waarschijnlijk, maar geenszins bewezen.

Daaraan moest hij zich vasthouden.

Hij, die sedert hij uit Tennis naar Alexandrië was gekomen, den kostbaren tijd, als door booze geesten bezeten, had verjaagd, wilde dien nu beter gebruiken. Hij gevoelde toch al een drang om de stad den rug toe te keeren. Hoe! Wanneer hij nu eens, al moest hij daardoor ook uitstellen wat het Orakel hem bevolen had, de wereld ging rondreizen, om hem op te zoeken, te land en over zee, zelfs tot in het hooge Noorden! Doch even snel als hij zich had opgericht, zonk hij weer op zijn leger terug.

»Blind, blind!" kermde hij in doffe wanhoop. Hoe zou hij,

die geen hand voor oogen zien kon, er in slagen, zijn vriend terug te vinden?

En toch, toch....

Was dan tegelijk met zijn oogen, zijn geest verduisterd, dat hij eerst nu op die gedachte kwam, en niet reeds lang in alle richtingen boden uitgezonden had, om het spoor der roovers, en daarmede ook dat van den vermiste te vinden?

Misschien was het Ledscha, die hem in hare macht hield, en terwijl hij peinsde en peinsde, en plannen maakte, op welke wijze hij onderzoek kon laten doen, kwam het verduisterde beeld van het Biamietische meisje hem weder duidelijk voor den geest, en tegelijk met haar dat van Arachne, en van de spin, waarin de Godin de weefster had veranderd.

In half slapenden toestand zag hij zichzelven, door Daphne geleid, met den staf in de hand, door groene velden en dorre woestenijen, door dalen en over bergen trekken, om zijn vriend te zoeken; maar zoo menigmaal hij meende Myrtilos en Ledscha met hem, in de verte te bespeuren, liet de spin zich van boven neervallen, en spon met tooverachtigen spoed een web, dat hen beiden aan zijn blikken onttrok.

Steunend en vol vrees, ging hij half in den droom, toch altijd op het eene doel af, zijn Myrtilos weder te vinden, toen plotseling het geheele huis dreunde door het vallen van den klopper op de voordeur, en het geblaf van zijn Arabischen hazewindhond, Lykos.

Hij schrikte op en luisterde, nu geheel wakker, in de richting der deur.

Lieten de vervolgers of nieuwsgierigen zich zelfs door dit late uur niet terughouden?

Misnoegd hoorde hij hoe barsch de oude portier den onverwachten bezoeker toesprak, doch kort daarop barstte de grijsaard, die in het Zuiden van Egypte thuis behoorde, in de zonderlinge Nubische vloeken los, waarmede hij altijd mild was, zoodra hij in zijn oude ziel hevig werd getroffen.

De hond, die eerst sedert enkele maanden in Hermon's bezit was, bleef steeds aanslaan; doch door zijn woedend geblaf heen,

meende de blinde een naam te hooren, waarvan de klank hem eensklaps het bloed naar de wangen joeg. Zou hij echter niet verkeerd hebben gehoord?

Toch sprong hij uit het bed, en liep tastend naar de deur.

In allerijl opende hij die, en trad het impluvium binnen, waar zijn slaapvertrek op uitkwam. Door de open zoldering woei hem de frissche nachtlucht tegen. Een hevige windvlaag bewees, dat ook de deur open ging, die uit het atrium hierheen leidde, en nu hoorde hij op eens half schreiend, half roepend, den groet: »Hermon! mijn lieve, arme, dierbare heer!"

»Bias, oude Bias!" klonk het nu van de lippen des blinden; en toen hij voelde hoe de teruggekeerde voor hem op de knieën viel, zijn hand met kussen overdekte, en met tranen besproeide, hieven zijne sterke armen hem op; hij trok hem naar zich toe, kuste den eenvoudigen slaaf op de wangen, en bracht eindelijk met moeite de vraag uit: »En Myrtilos, mijn Myrtilos — leeft hij nog....?"

»Ja, ja," snikte Bias. »Maar gij, heer, — blind, blind!! — Kan het mogelijk zijn?"

Toen Hermon hem losliet, om weder naar zijn vriend te vragen, stamelde Bias: »Het gaat hem werkelijk in het geheel niet slecht. Maar gij, gij van het licht beroofd, en van het genoegen verstoken uw trouwen Bias weder te zien! En om zulke dingen te ondervinden, laten de Goden ons oud worden! Bij elke vreugd komt toch altijd dubbel zooveel leed, evenals twee paarden voor één wagen loopen."

»Mijn wijze Bias! Gij zijt toch nog altijd de oude!" riep Hermon in blijde ontroering uit.

Nu bracht hij den hazewind tot bedaren, en beval aan een der toegesnelde slaven, om al de spijzen te brengen, die er op dat oogenblik in huis waren, en een kan van den besten byblos-wijn uit den kelder.

Intusschen ging hij voort met Bias te ondervragen omtrent Myrtilos, en hij liet zichzelven ook een beker brengen, om dien te ledigen op de gezondheid van den slaaf. Toen deze op zijn beurt vroeg naar de oorzaak van zijn blindheid, en hoe het

ging met Heer Archias, de edele jonkvrouw Daphne, den grooten Philippos en zijne gemalin, benevens met vrouw Chrysilla en den huisbewaarder Gras, beantwoordde hij dit alles slechts kort. Hij nam zich echter voor, den trouwen dienaar de vrijheid te geven, en terwijl Bias zich het maal goed liet smaken, kon hij zich niet weerhouden hem te vertellen, dat hij een gebiedster voor hem gevonden had, en dat niemand anders dan Daphne de uitverkorene was. De bruiloft zou echter nog niet zoo spoedig plaats hebben.

Aan zijn ongeduld, om nog meer te vernemen omtrent het lot van zijn vriend, legde hij het stilzwijgen op, totdat de teruggekeerde zijn honger eenigermate had gestild.

Nog kort geleden zou Hermon het voor onmogelijk hebben gehouden, in dezen tijd van strijd en van scheiding van zijn geliefde, nog zoo innig gelukkig te kunnen zijn.

Wel vloog hem een oogenblik de gedachte aan de verloren erfenis door het hoofd, doch die scheen hem nu geheel zonder waarde toe, terwijl de zekerheid dat zijn Myrtilos nog tot de levenden behoorde, hem met de reinste vreugde vervulde.

Al kon hij hem niet meer zien, toch zou hij nu weder zijne welbekende stem mogen hooren. O, hoe heerlijk, dat hij, behalve zijn geliefde, ook nog zijn vriend mocht bezitten, en dat hij dien zoo vrij en vroolijk tegemoet mocht gaan! Hij hield den lauwerkrans, die zoo loodzwaar op zijn hoofd had gedrukt, nu voor Myrtilos, en voor hem alleen, gereed.

Maar waar bevond hij zich? Door welk wonder was hij gered en toch zoolang van hem verwijderd gehouden?

Hoe waren Myrtilos en Bias in dien vreeselijken nacht aan de vlammen en den dood ontkomen?

Hij overstelpte den slaaf met een stortvloed van vragen, en dit maakte dat deze hem geen aaneengeschakeld verhaal kon doen, want Hermon viel hem telkens in de rede, om toch maar alles te weten te komen, wat er met zijn vriend in al dien tijd en onder al die verschillende omstandigheden, was gebeurd.

Verbaasd over zijne bescheiden manieren, luisterde de kun-

stenaar naar wat hij vertelde. Want ofschoon Bias zich vroeger wel eens eenige gemeenzaamheid met zijn heer had veroorloofd, bleef die ditmaal geheel achterwege. De ramp, die den blinde getroffen had, gaf hem in zijne oogen eene bijzondere wijding.

HOOFDSTUK XXVII.

De slaaf verhaalde hoe hij met den vriend van zijn heer, gewond op het schip van den zeeroover was gekomen. Zoodra zijn bewustzijn terug was gekeerd, had hij daar, aan boord van de Hydra, Ledscha gevonden, als echtgenoot van den zeeroover Hanno. Zij had Myrtilos met onvermoeide zorgvuldigheid verpleegd, en ook menigmaal zijn eigen wond verbonden. Nadat beide gevangenen hersteld waren, was zij hunne beschermster geworden, en had Bias tot slaaf van den Griekschen kunstenaar aangesteld.

Zij beiden, de Galliër Lutarius en een slaaf van den beeldhouwer, waren de eenigen geweest, die na den aanval te Tennis levend op de Hydra gebracht waren, doch de laatste was spoedig aan zijne wonden bezweken.

Alleen aan den bruggenbouwer had Hermon het te danken, dat hij er het leven had afgebracht; want Hanno had den langen Galliër, wiens volle baard in lengte en kleur op dien van Hermon geleek, voor den man aangezien, dien Ledscha hem bevolen had, haar levend in handen te geven.

Dus had de piraat haar den verkeerden gebracht, en, zooals Bias verzekerde, had dit hemzelven groot nadeel berokkend. Want al waren Hanno en Ledscha gehuwd, het kon niemand

ontgaan, met welk een koelheid zij den reus, die haar naar de oogen zag, op een afstand hield. Ten laatste had de stilzwijgende bevelhebber van het zeeroversschip dikwijls dagen lang den mond niet anders geopend, dan om aan zijn manschappen bevelen te geven. Zelfs had hij zich menigmaal niet willen laten aflossen, en was den ganschen nacht aan het roer blijven zitten.

Alleen als hij voor eigen rekening of vereenigd met de vaartuigen van zijn vader en broeder, koopvaardijschepen aanviel, of zich verdedigde tegen een oorlogsgalei, leefde hij op, en wierp zich met overmoedige doodsverachting in het midden van den strijd.

Er was op de Hydra maar één, die hem aan kracht en stoutheid evenaarde, en dat was de Galliër Lutarius. Hij was door de zeeroovers als een der hunnen aangenomen, en toen Hanno in een gevecht tegen een Syrisch oorlogsschip een wond had gekregen, was hij tot zijn plaatsvervanger gekozen. In die dagen had Ledscha haar plicht als verpleegster bij haar jongen gemaal trouw vervuld, maar daarna was zij weder even teruggetrokken tegen hem geworden, als vroeger.

Maar voor het schip en de bemanning had zij des te beter gezorgd, en het woeste, bandelooze scheepsvolk had zich gewillig geschikt in de verstandige bevelen van de schoone, bedrijvige vrouw van hun aanvoerder.

Bias had Ledscha destijds dikwijls in heimelijk gesprek met den Galliër gezien; maar indien haar hart werkelijk neiging koesterde voor een ander dan haar echtgenoot, dan zou men eerder aan Myrtilos moeten denken, dan aan den zwartgebaarden bruggenbouwer. Zij bewees den beeldhouwer niet slechts de vriendelijkste oplettendheid, doch knoopte ook vaak een gesprek met hem aan, en bij kalme zee, of wanneer de Hydra in een, bij de piraten bekende inham het anker had uitgeworpen, bracht zij er hem ook wel eens toe, zijn kunst weder ter hand te nemen, en eindelijk zelfs om van haar eene buste te vervaardigen. Zij had hem daarvoor klei, was, en de noodige werktuigen weten te verschaffen. Nadat zij gevraagd had, welke Godin de weefster Arachne had mishandeld, had zij hem bevolen een kop van Athene met den helm te boetseeren, en haarzelve daartoe als model te

gebruiken. Daarbij had zij den kunstenaar telkens afgevraagd, of haar gelaat werkelijk niet schoon genoeg was, om een Godin voor te stellen? En toen hij dit met overtuiging tegensprak, had zij hem doen bezweren, dat hij haar niet met vleierij bedroog.

Bias noch Myrtilos hadden ooit aan land mogen gaan. Toch, zeide de slaaf, was de toestand van den kunstenaar, niettegenstaande het heimwee, waaraan hij menigmaal leed, en de hevige gemoedsbewegingen die hem somtijds aangrepen, dank zij de frissche zeelucht, aanmerkelijk verbeterd.

Het waren angstige uren geweest, toen Hanno's vader en broeder de Hydra bezochten, en den bevelhebber wilden overhalen om van den gevangen beeldhouwer voordeel te trekken, door hem òf duur te verkoopen, òf hem een hoog losgeld af te persen.

Bias had echter afgeluisterd hoe standvastig hij zich daartegen verzette, en den ouden Satabus uitlegde, van welk een onschatbaar belang Myrtilos voor hen kon worden, wanneer de een of ander van hen in gevangenschap geraakte.

Doch het ergste was geweest, wanneer de piraten aan het vechten gingen. Dan was het vooral voor Myrtilos, wien het ondanks zijn zwakke gezondheid, niet aan moed ontbrak, moeielijk te dragen geweest, dat hij, zoolang dat duurde, met Bias opgesloten werd. Die maatregel had zelfs Ledscha noch kunnen verhinderen, noch ook maar beperken.

Welke wateren de Hydra had bevaren, en aan welke, meestal verlaten, kusten zij had aangelegd, kon Bias niet zeggen. Hij wist alleen, dat zij in den Pontus tot aan Sinope waren gekomen, de Propontis hadden doorgezeild, en daarna, in de nabijheid der Klein-Aziatische kust, naar buit hadden gezocht. Alle vragen die hij te dien opzichte had gedaan, waren ook door Ledscha onbeantwoord gebleven.

In den laatsten tijd was de jonge vrouw zeer ernstig geworden, en naar het scheen, had zij met haren echtgenoot geheel gebroken; doch ook den Galliër ontweek zij, en als zij al met elkander spraken, dan was het zacht en gehaast.

Dat had zoo voortgeduurd, totdat er iets gebeurde, dat diep

in het leven der gevangenen ingrijpen zou. Het moest geweest zijn, toen zij voorbij den Hellespont, de Aegeische zee invoeren, want om de nauwe zeeëngte door te komen, die van den Pontus daarheen voerde, had men met veel overleg aan de Hydra het aanzien van een vreedzaam koopvaardijschip gegeven.

Het bleek dat wat zij toen hadden doorleefd, ook de ziel van den slaaf had geschokt. Terwijl hij tot nu toe, hoe dikwijls hij ook door Hermon in de rede werd gevallen, zijn kalmte had bewaard, en nu en dan niet had kunnen nalaten een practische toepassing bij zijn verhaal in te vlechten, bracht hij nu, door zijn herinneringen overstelpt, slechts met moeite uit, wat hij te zeggen had, en de zweetdruppels stonden hem daarbij op het voorhoofd.

Er was hen een groot koopvaardijschip genaderd, en de Hydra had drie mannen aan boord opgenomen: den ouden Satabus, zijn zoon Labaja, en dan nog een reeds vergrijsden, gebaarden zeeman van hooge gestalte en voornaam uiterlijk: Schalît, Ledscha's vader.

De wederontmoeting van den Biamietischen gezagvoerder met zijn kind, dat hij in zoo lang niet had gezien, was van zeer bijzonderen aard geweest. De jonge vrouw had haar vader verlegen, en met neergeslagen oogen, de hand toegestoken, — maar hij had die niet willen vatten. Doch een oogenblik later had hij als door een onweerstaanbare macht gedrongen, zijn ongehoorzame dochter naar zich toe getrokken, en haar op voorhoofd en wangen gekust.

In het groote scheepsruim had men gebraden vleesch en den besten wijn opgedragen, doch ofschoon men Myrtilos en Bias, evenals bij een bloedig gevecht, opgesloten hield, was het luide krakeel en getier van zware mannenstemmen toch tot hen doorgedrongen, en het schrille krijschen der driftig opbruischende Ledscha had zich daarin gemengd. Huisraad moest omvergeworpen, en vaatwerk gebroken zijn, en toch waren de strijdende reuzen niet handgemeen geworden.

Eindelijk had het wilde rumoer opgehouden.

Toen Bias en zijn heer weer vrijgelaten waren, hadden zij

Ledscha in de avondschemering bij den grooten mast zien staan, met haar voorhoofd daar tegen aangedrukt, alsof zij een steunpunt noodig had, om niet in elkaar te zakken.

Toen Myrtilos haar aansprak, had zij hem met een gebiedend: «Laat mij!" afgewezen. Den volgenden dag had zij als een wild dier in zijn hok, rusteloos heen en weer geloopen, en was voor iedereen ongenaakbaar geweest.

Tegen den middag had Hanno in de boot willen gaan, om zich naar het schip haars vaders te begeven, en zij had er op aangedrongen hem te vergezellen. Doch ditmaal had de zeeroover zich geheel veranderd getoond, en met de meedoogenlooze hardheid, die hem bij zijne kommando's zoo goed te pas kwam, had hij haar kortaf bevolen, op de Hydra te blijven.

Zij had dit gebod van haar echtgenoot echter volstrekt niet gewillig gehoorzaamd; en de verhaler bloosde nog van ergernis, bij het herdenken van den strijd, die toen tusschen het echtpaar was uitgebroken, en waarbij zij te keer was gegaan als een tijgerin.

De twist was hiermede geëindigd, dat de verbazend sterke zeeman zijn slanke, met alle macht tegenspartelende vrouw, die reeds den voet had gezet op den rand van het vaartuig, in zijn armen nam, en op het dek van zijn schip neerzette.

Meteen was Hanno in de boot teruggesprongen, en Ledscha was, kermend van woede, naar het scheepsruim gegaan.

Een uur later was zij weder op het dek verschenen. Daar had zij Myrtilos en Bias bij zich geroepen, en op hare roodgeweende oogen wijzende, als om hare zwakheid te verontschuldigen, had zij gezegd, dat haar verboden was, afscheid te nemen van haar vader.

Bleek als een doode, had zij daarna het gesprek op Hermon gebracht, en aan Myrtilos meegedeeld, dat haar vader van een Alexandrijnschen schipper had gehoord, dat hij blind geworden was. Haar zwager Labaja had hetzelfde vernomen. Daarbij had zij haar mond tot een spottenden glimlach vertrokken, maar toen zij bemerkte hoe diep het ongeluk van hun vriend de beide gevangenen schokte, had zij met een geruststellend gebaar verzekerd, dat hij hun medelijden niet noodig had. De scipper

had gezegd, dat hij leefde in weelde en genot, en dat de lieden in de stad hem eerden en prezen als een God.

Vervolgens had zij een schellen lach doen hooren, en zoo bitter geschimpt op dat verachtelijke, blinde geluk, dat het trouwste was voor hen, die in de diepste ellende verdienden gestort te worden, dat Bias zich wel wachtte, dat aan zijn heer over te brengen.

Van Myrtilos' erfenis had zij niet gehoord, en ook Bias was daarvan pas even te voren iets ter oore gekomen.

Het was Ledscha een behoefte geweest, haar ziel lucht te geven door beschuldigingen van den gehaten kunstenaar; doch plotseling had zij zich tot Myrtilos en den slaaf gekeerd met de vraag, of zij wenschten de vrijheid terug te krijgen?

Hoe gretig hadden zij, dat als uit één mond, met »ja" beantwoord! Beiden toonden zich geneigd om Ledscha met een plechtigen eed te beloven, dat zij al de voorwaarden, die zij hen stellen zou, vervullen zouden.

Zoodra de gelegenheid zich daartoe aanbood, moesten zij beiden met een ander, die evenals Bias en zij zelve een boot kon besturen, de Hydra verlaten.

Dat gunstige oogenblik had niet lang op zich laten wachten.

In een donkeren nacht had Ledscha, terwijl zij het bestuur van de Hydra aan den Galliër had toevertrouwd, de gevangenen gewekt, en was met den bruggenbouwer Lutarius, Myrtilos en den slaaf, in het vaartuig gegaan, dat hen zonder ongeval aan land had gebracht.

Wel is waar kende Bias den naam van de plaats, waar zij het anker uitgeworpen hadden, doch de eed, dien Ledscha hem daar had doen zweren, was zoo vreeselijk geweest, dat hij dien voor geen prijs zou willen breken.

De slaaf, die reeds met het eerste naar Alexandrië bestemde schip, drie dagen na hunne landing, uitgezonden was, moest dientengevolge ten strengste verzwijgen, waar de beeldhouwer zich ophield. Bias had zonder verwijl naar Alexandrië moeten gaan, en daar van Archias, die het vermogen van Myrtilos beheerde, de sommen opnemen, waarover Ledscha op de volgende

wijze beschikte: twee Attische talenten [1]) moest hij mede terugbrengen; die waren voor den Galliër bestemd, waarschijnlijk als loon voor zijn hulp; twee andere talenten moest Bias in den Nemesis-tempel nederleggen, en vijf aan de oude Tabus geven, die de schatten der piratenfamilie op het Uilennest in bewaring had. Hij moest er bij zeggen: dat Ledscha haar met dit goud den bruidschat terugzond, waarvoor Hanno haar van haar vader had gekocht. Op die wijze maakte zij zich vrij van den echtgenoot, die geheel andere gevoelens dan liefde bij haar opwekte.

Hermon liet zich die opdrachten nog eens herhalen, en nam de geschreven aanwijzingen, die Myrtilos den slaaf had medegegeven, in ontvangst. Zijn hoop, dat hij daaronder ook groeten en berichten van de hand van zijn vriend zou vinden, werd door Bias vernietigd. Myrtilos had hem in zijn ledige uren op de Hydra leeren lezen, en de weetgierige slaaf, die zich daarin vroeger ook al had geoefend, had het er al tamelijk ver in gebracht. Daarentegen was hij in het schrijven niet gevorderd. Hij was te oud, en zijn hand te stijf geworden, om die moeielijke kunst nog te leeren.

Op Hermon's belangstellende vraag, of zijn vriend in zijn tegenwoordig verblijf aan niets gebrek had, antwoordde de slaaf, dat hij daar volkomen vrij in zijn bewegingen was, en zelfs niet genoodzaakt in de woonplaats van Ledscha te blijven. Het ontbrak hem daar aan niets, want behalve eenig goud, had zij hem ook edelgesteenten en parelen van zulk een groote waarde achtergelaten, dat hij er jarenlang van leven kon. En wat Bias zelf betrof, zij had hem overvloedig van reisgeld voorzien.

In de stad waar Myrtilos zich bevond, en die onder een rijk en verstandig Regent in bloeienden toestand verkeerde, wachtte hij zijn terugkomst af, en zond hem inmiddels scheepsladingen groeten. Maar ook Myrtilos was onwrikbaar vast besloten, zijn afgedwongen eed te houden.

Zoodra Bias echter de hem gegeven opdrachten zou zijn nagekomen, zouden Myrtilos en hij van hunne gelofte ontheven worden, en Hermon zou vernemen waar zijn vriend verblijf hield.

---

[1] Een Attisch talent = ongeveer *f* 2820.

HOOFDSTUK XXVIII.

De nacht werd voor Hermon door geen dageraad gevolgd.

Toen Bias zijn verhaal geëindigd had, scheen de zon reeds in het vertrek van zijn heer.

Zonder voor de tweede maal te gaan slapen, ging de blinde aanstonds naar den notaris van Tennis, die reeds sinds twee maanden naar Alexandrië was verhuisd. Met diens hulp beurde hij het geld, dat zijn vriend noodig had.

De brave Melampous nam de tijding, dat Myrtilos nog leefde, zeer wonderlijk op. Nog altijd kon hij maar één ding tegelijk begrijpen, en voor Hermon had hij een ware vriendschap opgevat. Daarom zou hij, die zich zooveel moeite had gegeven om den blinde zoo spoedig mogelijk in het bezit van Myrtilos' vermogen te stellen, den toch immers lijdenden kunstenaar eigenlijk maar liever bij de dooden hebben laten rusten. Intusschen verheugde zijn goede hart zich in zijn redding, en zoo kwam het, dat hij bij de mededeeling van den blinde, van oprechten spijt, eensklaps tot luide uitingen van blijde deelneming oversprong.

Ten slotte stelde hij zijn geheele vermogen voor later dagen ter beschikking van Hermon, daar deze vroeger zijne bemoeiingen op zoo milde wijze had beloond.

Dit grootmoedig aanbod werd wel van de hand gewezen, maar

nu hielp hij den blinde, om voor zijn trouwen Bias een vrijlatingsbrief in orde te maken, en een schip te vinden dat naar Tanis zou gaan. Tegen den avond geleidde hij Hermon naar de haven, en na een hartelijk afscheid van zijn hulpvaardigen vriend, besteeg de kunstenaar met zijn nieuwen »vrijgelatene" Bias, en met zijn slaaf en schrijver Patran, een schip, dat tot de afvaart gereed lag.

De reis was niet van de snelste, en toch kwam zij voor heer en dienaren al te spoedig aan een eind, want Hermon had nog lang niet genoeg gehoord omtrent zijn onbereikbaren vriend, en Bias lang niet alles verteld, wat hij van Myrtilos en Ledscha wist. Hij had immers ditmaal aan iedere opmerking, die hem daarbij inviel, uiting mogen geven, en dat had veel tijd gekost.

Omtrent het verleden en de toekomst van Hermon moest Bias ook nog veel meer trachten te weten te komen, dan hij tot dusver had gehoord, en dat niet alleen uit nieuwsgierigheid, maar omdat hij voorzag, dat Myrtilos niet ophouden zou, hem te ondervragen aangaande zijn blinden vriend.

Het ongeluk moest wel een diepen en blijvenden invloed gehad hebben op den levenslustigen kunstenaar, want er was over zijn geheelen persoon een ernst en waardigheid gekomen, alsof er sedert hunne scheiding, jaren, in plaats van maanden, waren voorbijgegaan.

Dat Daphne haar geliefde om zijn blindheid niet ontrouw geworden was, was juist iets voor haar; — maar waarom was het meisje, dat toch zijn vrouw hoopte te worden, niet reeds dadelijk met den hulpbehoevenden man getrouwd? Wanneer haar vader zijn dochter niet wilde laten gaan, dan kon hij immers met het jonge paar samen wonen. Voor een rijk man als hij, was overal spoedig genoeg een nest gebouwd, en als voor Archias het zijne te Alexandrië alle bekoring verloren zou hebben, zooals Hermon hem had doen begrijpen, dan was er in de wereld ruimte genoeg voor een nieuw.

Maar zoo ging het nu eenmaal altijd onder de zon. De mensch was het ongeluk van den mensch! Daphne en Hermon bleven zich zelven gelijk, doch Archias was, van een teederen vader, iets geheel anders geworden. Hadden beiden hunne neiging

mogen volgen, dan zouden zij nu vereenigd zijn, als twee gelukkige schepselen, terwijl zij nu, omdat een derde dat zoo wilde, ieder op zichzelf hun weg moesten gaan, en rampzalig zijn.

Dat alles sprak hij ook voor zijn heer uit, en hij volhardde bij zijn meening, totdat Hermon hem uiteenzette, wat Archias uit Alexandrië verdreef.

Patran, Bias' opvolger, behaagde den laatste in het minst niet. Niettegenstaande zijn schrijfkunst, zou Hermon hem, als hij had kunnen zien, zeker niet gekocht hebben, want de Egyptenaar had een »slecht gezicht."

Ach, als hij maar zelf, in plaats van dien knorrigen man, bij zijn weldoener mocht blijven! Hoe zorgvuldig zou hij op zijn verduisterd pad, de steenen voor hem uit den weg ruimen!

Onderweg had hij een moeilijken strijd door te maken, door het stilzwijgen, dat hij gezworen had te bewaren; doch een meineed dreigde hem met de vreeselijkste van alle kwellingen, — om nog niet eens te spreken van de toovenares Tabus, die hij ontmoeten zou.

Zoo bleef voor Hermon het verblijf van Myrtilos dus werkelijk verborgen.

Dat zijn heer naar de woestijn wilde gaan, droeg Bias' goedkeuring weg. Hij had dikwijls gezien dat het Orakel van Amon bewaarheid werd, en hoe gezond de woestijnlucht was, wist hij uit eigen ondervinding. Ook was hij er trotsch op, dat Hermon geneigd was zijn raad op te volgen en, op een plek, die hij hem aanwees, zijn tent op zou slaan. Zij lag aan het uiteinde van de golf van Klysma. Daar groeiden eenige boomen, dicht bij kleine bronnen, en in dit eenigszins hooger gelegen tuintje, dat door de woestijnbronnen werd besproeid, werden door een vreedzame Amelekieten-familie, die daar woonde, groenten gekweekt.

Als knaap had zijn moeder hem daar heen gebracht, vóór zijn vader en hij in slavernij waren geraakt. Zij had dat gedaan op raad van een priester, opdat hij genezen mocht worden van een zware koorts, die in de vochtige papyrusplantages, rondom het huis zijner ouders, niet had willen wijken. In de droge, zuivere

woestijnlucht had hij destijds herstel gevonden. Daarom wilde hij Hermon, eer hij naar Myrtilos terugging, ook nog daarheen brengen.

Uit Tanis kwamen zij in enkele uren naar Tennis. Zij vonden daar een onderkomen bij den opzichter van Archias' weverijen, die Myrtilos en Hermon reeds meermalen gastvrij ontvangen had, zelfs nog eer het nu afgebrande witte huis was gebouwd. Bij den pachter van de koninklijke bank, die een goede kennis van den blinden kunstenaar was, werden de schuldvorderingen uit Alexandrië voor goud ingewisseld. Tegen den avond voeren beiden naar het Uilennest, met de vijf talenten, door middel waarvan de gevluchte vrouw zich wilde loskoopen van haar echtgenoot.

Toen de mannen de middelste deur van het huis der piraten naderden, kwam hen een Biamietische vrouw van middelbaren leeftijd tegemoet, en verzocht hen barsch, het eiland te verlaten. Tabus was zwak, en wilde geen enkel bezoek ontvangen. Doch zij vergiste zich; want toen Bias in de taal van zijn stam, met luider stem in het voorhuis riep, dat er boden waren van de vrouw van haar kleinzoon Hanno, kwam er achter in het vertrek beweging, en in met moeite uitgestooten, afgebroken zinnen, gaf de oude vrouw haar wensch te kennen, de vreemden bij zich te zien.

Toen Hermon binnenkwam, lag de toovenares op een bed van schaapswol, waarover een wolfsvel was gespreid, het laatste geschenk van haar zoon Satabus. Zij richtte zich schielijk op, doch wees, bij zijn begroeting, op haar doove oor, en verzocht hem luider te spreken. Tegelijk zag zij hem met een doorborenden blik in de oogen, en vroeg: »De Grieksche beeldhouwer, wiens werkplaats boven zijn hoofd afbrandde? En blind? — Nog altijd blind?"

»Aan beide oogen," antwoordde Bias voor zijn heer.

»En gij, knaap?" ging de oude voort; maar zij bedacht zich en nam den dienaar het antwoord uit den mond, met de onmiddellijke opmerking: »Gij zijt de slaaf van dien zwartgebaarden — een Biamiet? — O, ik herinner het mij wel! Gij zijt met hem uit het brandende huis verdwenen."

Nu zag zij opmerkzaam en nadenkend van den een naar den ander, en stamelde eindelijk, op Bias wijzend: »Dus gij alléén komt van Hanno en Ledscha, en zijt met hen op de Hydra geweest? Welaan! Wat brengt gij de oude vrouw van het jonge paar mede?"

Nu begon de vrijgelatene te verhalen, wat hem naar het Uilennest bracht, en de oude luisterde met gespannen aandacht, totdat hij had meegedeeld dat Ledscha in onmin leefde met haar echtgenoot, en hem daarom verlaten had. Zij zond nu aan haar, als het hoofd van Hanno's geslacht, den bruidschat terug, waarvoor haar kleinzoon haar van haar vader, als zijn wettige vrouw, had gekocht.

Tabus richtte zich met moeite nog wat meer op, en vroeg: »Wat is dat? Vijf talenten? en goud-, niet zilvertalenten? En dat geld zendt zij aan mij? Aan mij? En zij is weggeloopen van haar man? Maar neen.... neen.... Nog eens.... Gij zijt immers een Biamiet. -- Herhaal het nog eens in onze taal, — en luid! Dit oor is het beste van de twee!"

Bias deed zooals hem bevolen was, en Tabus hoorde hem tot het eind toe, aan. Vervolgens verhief zij haar gerimpelde bruine rechterhand, die als met een net van zwartblauwe aderen was omspannen, balde haar tot een vuist, en schudde die, veel krachtiger, dan Bias van hare zwakheid mogelijk had geacht. Tegelijk sloot zij de lippen zoo vast op elkander, dat haar tandelooze mond daarbij inviel als een kuil, en hare doffe oogen verkregen opeens een dreigend flikkerenden gloed. Zij kon een tijdlang geen woorden vinden, maar een vreemd gerochel en hijgend geluid steeg uit hare borst op.

Ten laatste barstte zij los, en krijschte met schel geluid: »Dat -- dat.... weg met die gouden armoede! De nietswaardige gekkin denkt dat zij vrij is, nu zij haar familie den bruidschat voor de voeten werpt, als een gevangen vos, die zijn strik heeft doorgeknaagd! O, welk een tijd, wat een menschen! --- En dat de preutsche, sterke Ledscha, het Biamietenkind, dat zich zoo wonderbaar gewroken heeft? — Daar staat immers de blinde beleediger van het meisje?"

Hier begaf haar de stem, en Hermon nam het woord, om haar opnieuw te verzekeren, dat zij goed had verstaan, wat Ledscha wenschte. Daarop verzocht hij haar om een bewijs van ontvangst van het goud, dat hij haar in een stevigen linnen zak overreikte.

Aan zijn bedoeling werd echter niet voldaan; want met een luiden schreeuw duwde zij den zak terug, en riep den blinde toe: »Geen obool van dat verwenschte, zielbedervende geld mag bij Hanno of bij den schat van ons geslacht terugkomen. Zoolang totdat zijn en haar hart stilstaan, zijn beiden door den onverbrekelijksten aller banden verbonden. Van het wettige, door haar vader gesloten huwelijk wil zij zich loskoopen, alsof het uit krijgsgevangenschap is; misschien wel, om een ander te volgen. De brave Hanno was bereid om voor haar in den dood te gaan, terwijl zij schande over zijn hoofd, en over ons allen brengt. O, welk een tijd, welk een wereld! Wat heilig en onaantastbaar is, wordt in het stof vertreden.... Maar zoo zijn niet allen! Niettegenstaande de Grieksche bandeloosheid, staat bij de onzen de echt toch nog hoog! Maar Ledscha, die spot met het eerwaardige, en de heilige gebruiken met voeten treedt, zal gevloekt zijn, verwenscht — aan nood, honger, ziekte en dood ten prooi!"

Aêmechtig en met gesloten oogen zonk zij dieper in het kussen, waartegen zij leunde, terug. Bias trachtte haar in de taal, die zij het best kende, te kalmeeren, en vertelde haar, dat Ledscha, ofschoon zij haar echtgenoot verlaten had, toch nog geenszins haar wraak liet varen. Hij had nog twee talenten bij zich, om in den tempel van Nemesis neder te leggen.

»Van Nemesis?" herhaalde de oude vrouw. Toen trachtte zij weder op te zitten, en daar zij telkens weder achterover zonk, wilde Bias haar bijstaan. Doch zoodra zij in zittende houding was, ging zij hijgend voort: »Nemesis, die haar geholpen heeft, en verder helpen zal, om haar vijand te vernietigen? Goed, goed.... Vijf talenten.... veel.... veel! Hoe meer, hoe beter!.... Naar Nemesis daarmede, naar Ate en de Erinnyen! De gieren der straffende Godin zullen haar, de gevloekte, haar schoon gelaat,

hart en lever verscheuren.... Een dubbele vloek over haar, die dat den zoon van mijn Satabus heeft aangedaan!"

Zij bewoog het hoofd met rassche beweging heen en weer, en toen het eindelijk neerviel, hoorden hare bezoekers, hoe zij nu op teederen, dan op klagenden toon, de namen Satabus en Hanno mompelde.

Eindelijk verlangde zij te weten, of er nog anderen in Ledscha's vlucht betrokken waren, en toen zij hoorde dat een Gallische bruggenbouwer de gevluchte vrouw vergezelde, geraakte zij weder buiten zichzelve, richtte zich op, en riep: »Ja, naar Nemesis met dat goud! Wij behoeven noch willen het, en Satabus, mijn zoon -- hij zegent mij voor deze weigering...."

Afgematheid dwong haar opnieuw tot zwijgen. Stom en nadenkend staarde zij voor zich uit, totdat zij zich tot Bias keerde en met meer kalmte begon: »Gij, man, zult haar wederzien. Vertel haar dan wat het geslacht van Tabus met hare talenten voor haar gekocht heeft. Breng haar mijn vloek, en meld haar, dat hare vrienden mijn vijanden zijn, en haar vijanden in Tabus een weldoenster zullen vinden."

Weder tuurde zij, geheel in gepeins verzonken, naar den grond, maar eindelijk riep zij nogmaals Hermon aan, en zeide: »Gij blinde Griek.... Niet waar? de fakkel werd u in het gelaat gestooten, en gij hebt het gebruik van uwe beide oogen verloren?"

De kunstenaar bevestigde dit, en nu gebood zij hem, vóór haar op de knieën te gaan liggen. Toen lichtte zij met hare bevende vingers, maar toch zacht en behendig, eerst het eene ooglid, en daarna het andere op, zag hem aandachtig en lang in de oogen, en prevelde daarbij in zichzelve: »Evenals bij den zwarten Psoti en den woesten Simeon, — en beiden zijn genezen."

»Kunt gij mij ook genezen?" vroeg Hermon met diepe aandoening. »Antwoord mij eerlijk — gij ervaren vrouw! Als gij mij het licht der oogen kunt wedergeven, eisch dan, wat gij wilt, — wat ik nog aan goud en kostbaarheden bezitten moge...."

»Behoud dat!" viel Tabus hem verachtelijk in de rede. »Ik

geef u het beste, wat een mensch te verliezen heeft, niet weder voor geld of goed. Ik zal u doen herstellen, omdat gij het zijt, over wien de snoode vrouw de ergste rampen afgesmeekt heeft. Toen zij hopen mocht, u in het verderf te storten, zag zij daarin de zaligheid, die haar eenmaal voor een nacht met Volle Maan was beloofd. En heden, — in dezen nacht wordt de schijf tusschen Astarte's hoornen alweder ronder, en spoedig — wacht slechts even — spoedig zult gij een middel hebben, dat u het gezicht teruggeeft...."

Zij riep een Biamietische dienstmaagd, beval haar de artsenijkist te brengen, en nam daaruit het eene fleschje na het andere. Eindelijk vond zij het potje, dat zij zocht, en het Bias overreikende, mompelde zij: »O ja, zeker.... Het doet goed, een vijand te vernietigen, maar niet minder goed, een vijand gelukkig te maken!"

Hierop wendde zij zich tot den vrijgelatene, en ging luider voort: »Gij, slaaf, meld aan Hanno's echtgenoot, dat de oude Tabus aan den beeldhouwer, dien zij heeft laten blind maken, het middel heeft geschonken, waardoor de zwarte Psoti, dien zij gekend heeft, weder ziende is geworden."

Zij hield op, sloeg den blik naar boven, en mompelde bijna onverstaanbaar: »Satabus, Hanno.... Indien dit de laatste daad van de oude stammoeder is.... dan zal zij u vreugde geven."

Nu gebood zij Hermon, weder te knielen, en den slaaf, haar bij te lichten met de lamp, die Tasia, hare dienstmaagd, even te voren aan het haardvuur had ontstoken.

»Het laatste," zeide zij, terwijl zij in het potje keek, »doch juist genoeg. De geur van het kruid is nog aan de zalf, alsof zij pas gisteren was bereid."

Vervolgens legde zij Hermon met haar eigen zwakke vingers het eerste verband op de oogen. Zij prevelde een bezwering daarbij, doch die scheen haar niet te voldoen. Een hevige opgewondenheid maakte zich van haar meester, en toen het bleeke licht der maan door de open deur in het vertrek viel, bewoog zij de handen al zwaaiend, voor de oogen van den kunstenaar. Zij tuurde onafgewend op den door maanlicht beschenen drempel,

en riep daarbij den blinde onverstaanbare woorden toe. Bias ondersteunde haar daarbij, want zij was nu geheel opgestaan en hij voelde hoe zij wankelde en beefde.

Toch had zij nog de kracht om Hermon in te fluisteren: »Nader, nog nader! Bij den glans der lichtende Godin, wier stralen u beschijnen, zeg ik u: Gij zult weder ziende worden. Wacht geduldig uwe genezing af op een stille plek, in zuivere lucht, niet in de stad. Onthoud u van alles, waarmede de Grieken zich bedwelmen, den wijn, en alles wat het bloed verhit. De genezing komt — zij nadert! — Ik zie haar al.... Gij zult even zeker weder zien, als ik de vrouw vervloek, die haar echtgenoot verlaten heeft, aan wien zij trouw beloofde. Zij heeft gejubeld over uwe blindheid, maar zij zal tandenknarsen van toorn en spijt, wanneer zij hoort, dat het Tabus is geweest, die de duisternis om u heen weder heeft verhelderd!"

Zij weigerde zich langer door den vrijgelatene te laten steunen, en viel op hare legerstede neder.

Hermon wilde haar nogmaals danken; doch zij verkoos dat niet, en zeide, nauwelijks hoorbaar: »Ik heb u de zalf — de laatste — waarlijk niet gegeven om u goed te doen...."

Zij stamelde nog iets ter verklaring, hoe hij die gebruiken moest, en dat hij het zonlicht, als een tweeden vijand, door blinddoek en scherm van zijn oogen verwijderd moest houden.

Toen zij opgehouden had en Bias haar nog wat wilde vragen, wees zij op de deur, en riep zoo luid als hare afmatting toeliet: »Weg, ik zeg u: weg!"

Hermon gehoorzaamde en verliet haar, met den vrijgelatene, die zijn veelbelovend geneesmiddel droeg.

Den volgenden morgen stelde Bias aan de verraste priesters van Nemesis de groote schatten ter hand, die voor de straffende Godin bestemd waren.

Eer Hermon met Bias en zijn Egyptischen slaaf in de boot stapte, deelde de eerste zijn heer mede, dat de schippersvrouw Gula weder in eendracht leefde met haar man, die haar verstooten had, en dat Taus, Ledscha's zuster, de vrouw was van den jongen Biamiet, van wien zij had gevreesd, dat hij, om

hare bezoeken in de werkplaats van Hermon, zou afzien van haar hand.

Na een langzamen tocht door het pas gegraven kanaal, dat de Middellandsche- met de Roode Zee verbindt, kwamen de drie mannen te Klysma aan. Daar tegenover lag, aan den oostelijken oever van de smalle noordelijke punt van de Erythresche [1]) Zee, het doel hunner reis, en daar bracht Bias zijn blinden meester, door zijn slaaf gevolgd, aan land.

---

[1]) De Roode Zee.

HOOFDSTUK XXIX.

Zoo vrij en licht als op deze vaart, had Hermon zich in lang niet gevoeld.

Aan zijn genezing geloofde hij vast en zeker.

Hij was enkele dagen geleden in het koninklijk paleis als door een wonder aan den dood ontkomen, en aan zijn geliefde had hij die redding te danken gehad.

Reeds in den tempel van Nemesis te Tennis, had de overtuiging in hem wortel geschoten, dat de Godin had opgehouden hem te vervolgen.

Wel is waar was hij in zijn blindheid niet in staat geweest haar welbekend dreigend beeld te zien, doch hij had, terwijl hij daar tegenover stond, niet de minste vrees gevoeld. Reeds te Alexandrië moest zij, na zijn opstaan van den maaltijd bij Proklos, hare vervolging hebben opgegeven. Hoe zou zij hem anders ongedeerd hebben laten ontkomen, toen hij aan den rand van den afgrond stond, en ééne beweging van haar hand genoeg zou zijn geweest, om hem in de diepte te storten.

En niet alleen met haar, ook met de andere Godin was hij door zijne plotselinge bekentenis, en de omkeering die daarop gevolgd was, verzoend; want terwijl Bias door het kanaal en het Bittermeer heenstuurde, en onderwijl alles wat om hem heen was

weder voor zijn verbeelding deed verrijzen, vertoonde het zich aan hem even schitterend en liefelijk als in zijn jeugd. Het was den blinde daarbij te moede alsof Phoebus Apollo, de God van alle licht en reinheid, hem uit de opgaande zon, als van zijn gouden vierspan, een blik toezond, en alsof Aphrodite, de belichaming van al wat schoon is, weder voor hem opsteeg uit het sneeuwwitte schuim der blauwe zee. Demeter zag hij, vol milde goedheid, in de gestalte van Daphne, over de golvende graanvelden zweven, of, vrede verspreidend, zetelen aan den huiselijken haard. De geheele wereld scheen hem weder vol van de Godheid, en ook in zijn eigen borst voelde hij haar werken en scheppen.

De plek, waarvan Bias gesproken had, lag op een hoogte aan den oever. Bij de bronnen, die daar in den woestijngrond ontsprongen, verhieven zich palmen en doornige sejâl-accacia's. Verderop groeide welig het geurige betharân-kruid. Op ongeveer duizend schreden vandaar, liet zijn trouwe Bias de tent, die hij van Tennis had medegenomen, voor hem opslaan, in de schaduw van eenige hooge palmen en een sejâl-boom.

Dicht bij de bronnen legerde zich nog dezelfde Amalekietenfamilie, die den vrijgelatene, van zijn jeugd af bekend was, en die daar, op een klein stukje grond, eenige groenten kweekte. De mannen begeleidden de karavanen, die van Egypte uit, door het schiereiland van Sinaï naar Petra en Hebron trokken.

De dochter van den ouden sjech, wier man thans de kooplieden vergezelde, een vriendelijke vrouw van middelbaren leeftijd, herkende den Biamiet, die als knaap onder de verpleging harer moeder, van een ziekte was hersteld, en zij beloofde hem, zijn blinden heer alle eer te bewijzen, als een zeer gewaardeerd gast van hun stam.

De vrijgelatene verliet Hermon niet eerder, dan nadat hij alles voor hem had gedaan wat hij kon, om hem het leven in de woestijn zoo dragelijk mogelijk te maken, en ook nog een nieuw verband op zijn oogen had gelegd.

Weenend ging hij naar de boot terug, en diep geroerd keerde de blinde zijn gelaat maar hem toe.

Toen Hermon zich nu weder alleen bevond met zijn Egyptischen dienaar, met wien hij zelden een woord wisselde, was het hem alsof zich in het gekabbel der golfjes daar beneden tegen het strand, het gedruisch mengde van de straat, waarin zijn huis te Alexandrië lag, en tegelijkertijd doemden allerlei onaangename herinneringen in hem op. Doch weldra hoorde hij het niet meer, en de nacht bracht hem een verkwikkenden slaap.

Reeds den tweeden dag deed de diepe stilte om hem heen hem weldadig aan. Het werkte op hem als iets dat hem lichamelijk goed deed.

Wel was het hier eentonig, en in het begin kwamen er dikwijls uren, waarin dit nieuwe leven zonder de minste afwisseling hem zwaar viel; doch hij verveelde zich nooit. Daarvoor was zijn inwendig leven te rijk, en genoot hij er te zeer van, dat zijn verontruste ziel de kalmte hervonden had.

Aan ernstige overpeinzingen had hij, sedert hij de philosofenschool verlaten had, niet meer gedaan, doch hier schonken hem die spoedig het grootste genot, want nog nooit had zijn geest zich zoo vrij, en zonder eenige belemmering of stoornis bewogen.

De gemoedsrust, die hij in de woestijn gehoopt had te vinden, behoefde hij niet meer te zoeken. Zijn geheele verleden ging als van zelf aan hem voorbij. Alles wat hij doorleefd, geleerd, gedacht, gevoeld, in zijn kunst nagejaagd en volbracht had, stond hem nu met wonderbare helderheid voor den geest, en terwijl hij zijn ganschen, innerlijken rijkdom als van een hoogen wachttoren, in het zonlicht overzag, begon hij te overwegen hoe hij de bijzondere deelen daarvan had gebruikt, en hoe hij daarmede zou kunnen voortgaan.

Wat hij verkeerd had ingezien en gedaan, drong zich in dezen tijd ook nadrukkelijk aan hem op, maar ook nu handhaafde hij zijn diep ingewortelde Grieksche natuur, en ontsloeg zich gemakkelijk van zelfkwelling en berouw. Het kwam er alleen maar op aan zich datgene, wat hij nu als verkeerd beschouwde, ten nutte te maken, om het beter over te doen.

Wanneer hij in deze heerlijke stilte het oor leende aan de tegenstrijdige eischen van geest en zinnen, dan was het vaak

alsof hij een samenspraak tusschen twee gasten hoorde, die van gedachten wisselden over het een of andere onderwerp.

Hier leerde hij dieper doordenken, en luisteren naar de behoeften van het gemoed, of wel die van zich afzetten en veroordeelen.

Zeker, hij was nog altijd blind; doch nooit had hij het menschelijk leven en het tooneel daarvan, dat hij nu met zijn oogen niet kon zien, scherper waargenomen en tot in de geringste bijzonderheden leeren kennen, dan in die dagen. Al de verschijnselen, die zijn blikken vroeger hadden aangetrokken of afgestooten, werden nu beter en duidelijker voor hem zichtbaar.

De »werkelijkheid" zooals hij haar noemde, die hij gemeend had door en door te kennen, en op de juiste waarde te schatten, toonde hem thans menig geheim, dat hem eertijds verborgen gebleven was.

Hoe gebrekkig was zijn inzicht geweest, toen hij nog ziende was, en hoe noodig kwam het hem nu voor, zijn oordeel op een nieuwe proef te stellen! Wel is waar rees er voor hem, uit die wereld der werkelijkheid, die hij zoo hoog boven al het overige had gesteld, een groote voorraad onderwerpen voor zijne kunst op, doch hij vond nog grootere en schoonere op het gebied, dat hij als onvruchtbaar en verderfelijk, vermeden had.

Als met een tooverslag ging in deze weldadige rust de wereld der ideeën voor hem open In zijn eigen ziel vond hij de blijde scheppingskracht der natuur terug, en de stilte om hem heen vertienvoudigde het vermogen, die op te merken, ja; het was alsof er uit die eenzaamheid zelve, een scheppingsdrang over hem kwam.

Zijn geest was ten allen tijde op het groote gericht geweest. De behoefte om op zijn werken den stempel zijner eigen, overstroomende kracht te drukken, had hem reeds bij het vervaardigen zijner worstelende Mænaden, de maat te buiten doen gaan.

Wanneer hij nu naar onderwerpen zocht, dan vond hij altijd nog, naast kleine en eenvoudige, machtige en samengestelde, dikwijls zelfs bovenmenschelijk groote.

O, zoo een hoogere Macht hem later nog eens vergunnen

wilde, dien strijd der Amazonen te boetseeren, of dien Phœbus Apollo, die met zijn sterke handen den draak der duisternis heeft gedood, en straalt in schoonheid en den glans der zegepraal!

Ook Arachne kwam hem weder voor den geest, en eveneens Demeter. Maar nu zag hij in haar niet de vreedzame schenkster van den zegen, de behoudster van den vrede, maar de moederlijke Godin der aarde, aan wie men hare dochter Proserpina heeft ontroofd. Hoe velerlei beteekenis had die mythe toch! Hij trachtte die naar alle zijden uit te vorschen.

Uit de natuur, en door middel van het zintuigelijk zien, kon de kunstenaar met zijn verduisterde oogen niet meer leeren. Het rijk der werkelijkheid was voor hem gesloten, maar voor dat der ideeën had hij den sleutel gevonden, en nu bleek het, dat wat hij in het laatste vond, niet minder waar was, dan wat het eerste hem had getoond.

Welk een nieuwe wereld, rijk aan vormen en beelden, drong zich hier ongeroepen aan zijn verbeelding op. Hij, die nog kort geleden had gemeend, dat, wat niet met de handen te tasten was, ook niet te gebruiken was voor de kunst, had nu de keus tusschen honderden onderwerpen, die, ofschoon vol leven, toch met geen enkel zintuig te bereiken waren. Hij behoefde voor geen enkel terug te schrikken, zoo het maar in zijne schatting de voorstelling waard was, want van zijn talent was hij zeker, en de moeilijkheden schrikten hem niet af; integendeel, zij beloofden juist de ware bekoring aan zijne pogingen te geven.

Nog meer! — Het leven was hem tot hiertoe ledig voorgekomen en voor een sterfelijk mensch de moeite niet waard, wanneer hij niet kon deelnemen aan levendige gesprekken, of aan feestvreugde, waarbij hij met bloemen bekranst, in een roes van genot, boven het aardsche stof scheen opgeheven te worden; doch thans verschafte de eenzaamheid hem zulke gelukkige uren, als hij zelden in den omgang met vroolijke kunstbroeders doorgebracht had.

In het begin waren die nog door allerlei dingen gestoord, vooral door de ontevreden, bijna onheilspellende persoonlijkheid

van zijn Egyptischen slaaf, want deze, die in de stad geboren en aan het leven dáár gewend was, vond het bijna niet uit te houden in de woestijn, bij zijn zonderlingen blinden heer, die zelf leefde als een zakkendrager, en hem met zijne, de schrijfkunst machtige handen, zijn poveren kost liet bereiden.

Doch ook die levende stoornis van zijn vrede, zou den man, die de wereld ontvlucht was, niet lang hinderen; geen veertien dagen na het vertrek van Bias, was de duur gekochte slaaf Patrancens op een morgen verdwenen, en tegelijk met hem het geld en de zilveren beker van den blinde.

Die schandelijke streek van een dienaar, dien hij als het ware met broederlijke goedheid behandeld had, deed Hermon zeer pijnlijk aan; maar kort daarna gevoelde hij, dat het plotseling heengaan van dien stuggen man eigenlijk een weldaad voor hem was.

Toen hij voor het eerst, in plaats van uit een zilveren bokaal, uit een leemen kruik zijn water dronk, herinnerde hij zich, hoe Diogenes zijn beker had weggeworpen toen hij een knaap het water met de hand aan zijn mond zag brengen, en hoe de groote Macedonische wereldveroveraar toch wel met hem had willen ruilen, »indien hij niet Alexander geweest ware."

Het handige en vroolijke zoontje van Bias' Amalekietische vrienden, wilde hem gaarne helpen en hem tot gids dienen, terwijl hij dat aan zijn slecht geluimden slaaf altijd slechts met tegenzin had gevraagd. Ook wende hij zeer spoedig aan de eenvoudige spijzen der Nomaden.

Brood en melk, vruchten en groenten uit het tuintje zijner buren, waren hem volkomen genoeg, en toen de wijn, dien hij had mee gebracht, opgedronken was, vergenoegde hij zich, volgens den raad van de oude Tabus, met helder water.

Hij had er wel een oogenblik over gedacht om vleesch, gevogelte en een nieuwen voorraad wijn uit Klysma te laten komen, want hij had nog altijd eenige goudstukken bij zich, en droeg aan zijn vinger twee kostbare ringen; maar hij was daarvan weer teruggekomen, en wel door de Amalekieten-vrouw, die zijn oogen met de zalf van Tabus bestreek en met een klep

van versche bladeren beschutte tegen de verblindende stralen der woestijnzon. — Zij waarschuwde hem, evenals de toovenares op het Uilennest had gedaan, voor alle verhittende spijzen, en hij liet zich door haar gewillig verbieden, wat zij en haar grijze vader, de ervaren hoofdman van den stam, als belemmerend voor zijn genezing verklaarden.

Aanvankelijk had de »bedelaarskost" hem tegen gestaan, maar hij voelde spoedig dat die, na het al te goede leven van de laatste maanden, heilzaam voor hem was.

Eens, toen de Amalekieten-vrouw den doek van zijn oogen nam, verbeeldde hij zich een lichte schemering te ontdekken, en zijn hart sprong op van vreugde bij dien zwakken voorsmaak van het terugkeerende licht.

In een oogwenk ontkiemde nu ook weder in zijn ontvankelijke ziel, met kracht de nieuwe hoop, en als een vlinder tot een pas ontloken bloem, zoo keerde de uitgebluschte levenslust in zijn ziel terug. Als in den zonneschijn, stond het beeld van zijn geliefde weder vóór hem, en hij zag zich zelven weder in zijn werkplaats, in dienst van zijn kunst.

Hij was altijd een kindervriend geweest, en dat had het kleine volkje der Amalekieten spoedig ontdekt. Zij verdrongen zich dikwijls om den blinden vreemdeling, die allerlei grappen met hen maakte, en die, niettegenstaande zijn verbonden oogen, met de breede klep van groene bladeren, zoo goed en zoo kwaad als het ging, met zijn vaardige kunstenaarshanden fluitjes voor hen sneed uit het riet en de wilgentakken, die de kleinen hem brachten.

Nu was het alsof hij maar zijn hand behoefde uit te strekken om datgene, waaraan zijn hart nog hing, naar zich toe te trekken, en misschien — »zeker en stellig" zeide de Amalekietische vrouw — kwam de tijd, dat hij het ook met zijn lichamelijke oogen zou zien.

Als dat eens vervuld mocht worden! Als hij weder eens zou mogen aanschouwen, wat eenmaal zijn ziel in verrukking had gebracht. — Ja, aan de schoonheid kwam een even hooge rang toe als aan de waarheid, en mocht zij zich ooit weder aan zijne oogen openbaren, hoe dankbaar en blijde zou hij haar dan huldigen door zijne kunst!

En zoo nam de hoop, dat hij later weder van dat alles genieten zou, een vasten vorm aan. De schemering van licht werd helderder, en toen zijn handige verpleegster op zekeren dag het verband afnam van zijn oogen, waarvan de pupil nog altijd een melkwitte kleur had, zag hij, als uit nevelen, iets langs en smals te voorschijn komen. Het was niets anders dan de stekelige sejâl-boom die bij zijn tent stond; maar het gezicht van het allerschoonste had hem niet blijder en dankbaarder kunnen stemmen, dan dat.

Hij liet den minst kostbaren zijner ringen verkoopen, om een offer te brengen aan de genezende Godin Isis, die een kleinen tempel te Klysma bezat, doch richtte ook een vurig gebed tot den grooten Apollo, den vijand der duisternis, en gebieder over alle licht en reinheid. Tot de verhevene Aphrodite bad hij met innig verlangen dat zij hem weder zegenen mocht met het genot der eeuwige schoonheid, en tot Eros, dat hij de wonden, door zijn pijlen in Daphne's hart en het zijne geslagen, heelen, en hen na zooveel nood en ellende te zamen mocht brengen.

Toen hem, na verloop van nog een week, het verband opnieuw werd afgenomen, klonk uit zijn ziel een ware jubeltoon op, want met zijn herstellende oogen zag hij de smaragdgroene, lichtbewogen oppervlakte der Roode Zee en de omtrekken van de palmen, de tent, de Amalekietenvrouw, haar jongen en haar beide langoorige geiten.

Nu zond hij een vurig dankgebed op tot de liefderijke Godheid, die, in weerwil van de leer van Straton, niet enkel een gewrocht der menschelijke verbeeldingskracht was; en alsof hij weder een kind was geworden, zoo deed hij den onuitgesproken dank, waarvan zijn eigen ziel overvloeide, uitstroomen in die zijner moeder.

Zoo krachtig als ooit te voren, begon nu ook de scheppende kunstenaarsgeest weder in hem te ontwaken. Reeds zag hij, hoe leem en was onder zijn vaardige handen vormen aannamen, — reeds stelde hij zich zelfs voor, hoe hij met nieuwe kracht en lust gedaanten uit een marmerblok zou slaan, of met hamer, beitel en vijl, uit goud en elpenbeen te voorschijn brengen.

En nu wilde hij de dingen die hij van plan was te vormen, niet

meer alleen aan de tastbare wereld der werkelijkheid ontleenen. O neen! Hij wilde aan de hoogste van alle ideeën, door zijn kunst een zichtbare gestalte geven. Hoe had hij zich nu nog afkeerig kunnen toonen van de vrijheid, die hij vroeger versmaadde, om iets van zijn eigen opvatting aan zijne kunstwerken toe te voegen. Het was immers somtijds noodig, dat hij iets van de grootheid, kracht en verhevenheid, die in zijn thans gelouterde ziel woonden, mededeelde aan de vormen der voorwerpen, die hij zich gedrongen voelde uit te beelden.

Met dat al moest het hem toch gelukken, trouw te blijven aan de waarheid, en aan de natuur te ontleenen wat hij in beeld wilde brengen. Iedere vinger, iedere haarlok moest tot in de kleinste bijzonderheden met de werkelijkheid overeenkomen, en toch moest het geheel, evenals het lichaam door het bloed, doorstroomd en verzadigd zijn van de gedachte, die zijn eigen geest en ziel vervulde.

»Een spiegelbeeld van de Idee en van mijn eigen opvatting; aan de waarheid getrouw, vrij, en toch gehoorzaam aan de eischen van maat en evenredigheid," — in deze regels vatte Hermon de overtuiging samen die hij door zijn overdenkingen in de eenzaamheid over kunst en kunstwerken, voor zichzelven verkregen had.

Sedert hij de Godheid had wedergevonden, erkende hij dat de Muze hem het ambt van den Priester had opgedragen. Hij was van plan dat met eere waar te nemen, en door zijne werken niet alleen het oog der beschouwers te boeien, doch tegelijk hun zin en hart even hoog te verheffen als zijn eigen ziel, door het ware, groote, schoone en eeuwige opgeheven werd. Dat alles openbaarde zich in de natuur, en hoe zou hij zich, zoodra hij weder geheel ziende werd, in haar verdiepen! In de onvermoeide scheppende kracht, die de natuur voortdurend nieuw, frisch en aantrekkelijk doet zijn, zag hij nu de werkzaamheid dierzelfde Godheid, die zich ook in zijn eigen zieleleven openbaarde.

Zoolang hij haar had geloochend, was hij te trotsch geweest om een hoogere macht boven zich te erkennen; — nu hij zich naast haar weder klein voelde, wist hij toch, dat hij sterker was

dan vroeger. Hij had nu immers de kracht der krachten tot zijn bondgenoot gemaakt. Hij kon nu niet begrijpen hoe hij zich ooit van de Godheid had kunnen afwenden. Als kunstenaar was hijzelf schepper, en in den tijd toen hij geloof had geslagen aan de redeneeringen dergenen, die alles voor geworden, en niet voor geschapen hielden, had hij zichzelven beroofd van het verhevenste van alle voorbeelden. Daarmede was tegelijk de grootste bekoring van zijn hooge roeping verloren geraakt. Thans waren zijne oogen daarvoor open gegaan, en hij trachtte naar de zaligheid die, van alle stervelingen, alleen voor den kunstenaar is weggelegd: met de Godheid op vertrouwelijken voet te zijn, en van haar vervuld, door zijn werk de wereld te verheffen tot hare schoonheid en hoogte.

Aan het einde der tweede maand van zijn verblijf in de woestijn, nam de Amalekietische vrouw hem weder den blinddoek af, en de knaap, dien hij nu als door een sluier onderscheiden kon, riep daarbij uit: »De witte vlek op uw oog verdwijnt! Het glanst alweder een weinig, en spoedig zal het geheel goed zijn! Dan zult gij aan mijn stok den leeuwenkop kunnen snijden!"

Dit zou den kunstenaar misschien werkelijk gelukt zijn, indien hij zichzelven niet verboden had het te beproeven.

Hij vond dat nu de tijd tot vertrekken aangebroken was, en voelde een onbedwingbaar verlangen, om weder in de wereld terug te keeren, en bij Daphne te zijn.

Toch wilde hij de vermaning van den ouden sjeich en zijn dochter, om den pas herwonnen schat niet onvoorzichtig te wagen, niet in den wind slaan. Hij bleef zich daarom bedienen van de bladerklep, en liet zich overhalen zijn vertrek nog uit te stellen, totdat de nevel voor zijn oogen, die hem nu nog verhinderde duidelijk te zien, zou geweken zijn.

De heerlijke rust van den laatsten tijd was nu voorbij, en de bezorgdheid over zijne geliefden in de verte nam toe, want hij had al lang bericht van hen kunnen hebben. Als hij zich voorstelde, wat Archias en zijn dochter zou kunnen overkomen zijn, wanneer men hen naar den vertoornden Koning te Alexandrië

terug had gebracht, dan maakte zich een doodelijke angst van hem meester; en zelfs de blijdschap over zijn wonderbare genezing verdween daarbij in het niet. Ten laatste vatte hij het besluit op om, wat er ook van komen mocht, naar de wereld terug te keeren, en zich te wijden aan hen, wier lot hem nader aan het hart lag dan eigen lief en leed.

HOOFDSTUK XXX.

Tegen den avond ging Hermon vol smachtend verlangen naar het strand.

De zon ging juist onder, en de kleurenpracht aan den westelijken horizont scheen hem een beleediging van de folterende angst die zich had meester gemaakt van zijn ziel.

Hij lette niet op de boot die den oever naderde; er landden hier zoovele reizigers, die Steenachtig Arabië doortrekken wilden, en reeds sinds eenige dagen was het op dit stille water levendiger geworden; hij wist wel waardoor.

Plotseling werd hij verrast door een uit de verte komend geroep, waarmede hij zelf eens aan Myrtilos zijn nadering had aangekondigd. Onwillekeurig, en zoo verheugd alsof het avondrood zich voor hem veranderde in den dageraad van een gelukkigen dag, beantwoordde hij dat luid en hoopvol. Hoewel zijn halfgenezen oog hem nog niet toeliet te zien, wie het was, die in de boot stond en hem toewuifde, meende hij toch wel te weten, wien deze kostelijke avondstond hem bracht.

Weldra hoorde hij dan ook zijn naam roepen. Het was zijn »wijze Bias," die dien uitte, en met een kloppend hart strekte hij beide handen naar hem uit.

De vrijgelatene had zich zoo goed mogelijk van zijn opdracht

gekweten, en was nu door geen eed meer tot stilzwijgen verplicht.

Ledscha had Myrtilos en hem nu aan zichzelf overgelaten, en was, zooals Bias meende te hebben afgeluisterd, met den Galliër Lutarius gezeild naar Parætonium, de grensstad tusschen het Egyptische rijk, en dat van Kyrene.

Myrtilos gevoelde zich tegenwoordig sterker, dan hij sinds lang had gedaan, en had hem teruggezonden aan zijn blinden vriend, omdat Hermon hem nu meer noodig zou hebben, dan hij.

De wakkere Bias bracht ook groeten van Archias en Daphne voor hem mede. Zij waren in goeden welstand, en zijn oom behoefde nu nauwelijks meer te vreezen voor zijn vervolgers.

Vóórdat de boot aan land kwam, waren Hermon's oogen nog beschut door de bladerklep, doch bij de eerste schroomvallige vraag van Bias, hoe het met zijn gezicht was, lichtte hij die op. Toen hij daarbij tevens uitsprak en aantoonde, hoe ver zijn genezing reeds gevorderd was, werd de blijdschap den vrijgelatene te sterk: hij lachte en weende tegelijk, en kuste zijn herstelden heer de handen en het eenvoudige kleed.

Het duurde eenigen tijd, eer hij weder geheel tot kalmte was gekomen. Daarop legde hij den wijsvinger tegen den neus, en zeide: »Hierin zijn de Goden anders dan de menschen. Wij beeldhouwers kunnen alleen met goede werktuigen iets goeds te voorschijn brengen, maar de onsterfelijken gebruiken dikwijls de allerslechtste, om het beste uit te werken. — Aan den haat dier oude tooverheks en zeeroovers-moeder hebt gij het licht uwer oogen te danken, en daarom moge zij rust vinden in haar graf. Zij is dood. Dat heb ik gehoord van een landgenoot, dien ik te Heroonpolis heb aangetroffen. Kort na ons bezoek is het met haar afgeloopen."

Hierop verhaalde Bias alles wat hij van Archias, Daphne en Myrtilos wist, en hij bracht twee brieven mede, waaruit Hermon nog meer bijzonderheden zou vernemen.

Eén daarvan was van zijn geliefde, de andere van zijn vriend, en zoodra Bias in de tent de lamp had aangestoken en daarbij in zijn voorbarigheid al veel had verteld, zette hij zich aan den zwaren arbeid van het lezen.

Het is waar, hij was op de Hydra nog geen meester in die kunst geworden, maar, zoo langzaam als het ging, deed hij toch zijn leermeester Myrtilos eer aan.

Hij begon met het schrijven van Daphne, doch dit behelsde, op verzoek van haar voorzichtigen vader, slechts weinig feiten. Hare herhaalde verzekeringen van liefde en de uitingen van innig verlangen, deden den vrijgelatene echter zoo aan, dat zijn stem hem onder het lezen telkens begaf.

In Myrtilos' brief stond daarentegen een uitvoerige beschrijving van zijn levenswijze, en hij deelde aan zijn vriend mede, wat hij voor hem en zichzelven voor de toekomst hoopte. De inhoud van beide brieven nam Hermon een pak van het hart; het maakte hem nu eerst mogelijk, met de menschen, die hem het dierbaarst waren, mede te leven, en verklaarde veel, wat de verhalen van den slaaf hem nog niet hadden duidelijk gemaakt.

Archias bevond zich met Daphne te Mytilene op het eiland Lesbos, de geboorteplaats zijner moeder. Hier legden de schepen aan, die de reizigers naar Pergamos brachten, waar Myrtilos op het oogenblik verblijf hield. Bias, die van Hermon had gehoord waar vader en dochter waren heen gegaan, had hen daar opgezocht, en in een fraai landhuis aangetroffen.

Nadat hij van zijn eed ontslagen was, had Myrtilos zich met zijn oom in verbinding gesteld, en kort voor zijn vertrek was de koopman met zijn dochter te Pergamos aangekomen. Daar hij van de zijde van den Regent Philetæros een zeer vriendelijke ontvangst genoten had, scheen hij geneigd, zich dáár voor goed metterwoon te vestigen.

Wat Myrtilos betrof, deze was met Ledscha in het Mysische havenstadje Pitane binnengekomen, dat dichtbij den mond van de Kaikos gelegen was, terwijl meer landwaarts in, het snel aanwassende Pergamos aan dezelfde rivier lag.

Zij was gastvrij ontvangen in het gezin van een schipper, die haar bloedverwant was; de Galliër was onderwijl verder voortgezeild, om in Syrië berichten in te winnen omtrent zijn stam. Hij was echter reeds weder teruggekeerd, toen Bias met de twee voor hem bestemde talenten, te Pitane aankwam. Myrtilos had

toen al sinds lang van Ledscha's vergunning gebruik gemaakt, om naar het nabijliggende Pergamos te gaan. Daar had hij in alle stilte gewoond en gewerkt, totdat hij, na den terugkeer van den vrijgelatene, door Ledscha, die kort daarop met den Galliër Pitane verliet, van zijn eed was ontslagen.

Gedurende Bias' afwezigheid had hij een groot reliëf gemodelleerd, dat den triomftocht van Dionysos voorstelde, en daar zijne vermaardheid sinds lang tot Pergamos doorgedrongen was, waren alle kunstenaars en de aanzienlijkste mannen der stad naar zijn werkplaats gestroomd, om het werk van den beroemden Alexandrijn te bewonderen.

Weldra was ook Philetæros, die vóór zeven jaar het Pergamenische rijk gesticht had, en het nu met groote wijsheid regeerde, met Myrtilos in kennis gekomen. Hij en zijn neef en erfgenaam Eumenes hielden veel van de kunst, en zij droegen den gelauwerden Alexandrijn op, zijn in klei geboetseerd reliëf voor den Dionysos-tempel te Pergamos in marmer uit te voeren.

Vooral de troonopvolger van den reeds bejaarden Philetæros was met Myrtilos bevriend geworden, en stelde alle pogingen in het werk, om hem te Pergamos te houden.

En dit gelukte hem ook. Hij had den Alexandrijnschen meester, wiens kunst hij zoozéér bewonderde, en in wien hij den meest welkomen van alle gasten zag, een bijzonder gezond gelegen, fraaie woning bezorgd; en dáár, waar hij ook zijn werkplaats had, gevoelde Myrtilos zich lichamelijk beter, dan hij in jaren had gedaan. Bovendien was hij van oordeel, dat zijn vriend om allerlei redenen liever niet te Alexandrië moest blijven, en dat de aanwezigheid van zijn oom en Daphne hem naar Pergamos zou trekken.

Daarenboven was Hermon er immers zeker van, dat hij, als hij als blinde kwam, een broeder, en als genezene evenzeer een broeder, en daarbij nog een kunstgenoot zou vinden, met wien hij kon samenwonen en werken.

Myrtilos had den troonopvolger van Pergamos al het een en ander verhaald van zijn rijk begaafden, blind geworden bloedverwant, en van diens eigenaardige kunstopvatting; en Eumenes

stelde ijverige pogingen in het werk om zijn gewaardeerden gast te overreden, zijn vriend ook naar de residentie te doen komen, waar het aan uitstekende artsen niet ontbrak. Indien Hermon blind bleef, zou hij hem weten te eeren, en werd hij weder ziende, hem groote werken opdragen.

De beide brieven maakten op Hermon diepen indruk. Welke vooruitzichten openden zij hem ook niet voor zijn volgend leven, voor liefde, vriendschap, en niet het minst voor zijn kunst!

»Zien! alleen maar weder zien!"

Die verzuchting mengde zich in alles, wat hij dacht, voelde en sprak. Het vervolgde hem zelfs in den slaap. Om de scherpte van gezicht terug te krijgen, die hij voor zijn arbeid noodig had, zou hij zich gewillig de grootste kwellingen hebben opgelegd.

In Alexandrië alleen woonden de groote geneesheeren, die konden voltooien, wat de zalf eener ongeleerde oude vrouw aan hem begonnen had. Dáárheen wilde hij, al zou het hem de vrijheid en het leven kosten. De grootste heelmeester van het Museum in de hoofdstad had hem onder andere omstandigheden zijn hulp geweigerd. Misschien zou hij dat nu intrekken, wanneer Philippos, die met Erasistratos bevriend was, zijn voorspraak was; en ziet — de oude krijgsheld vertoefde juist in de nabijheid.

De schepen die zich op de zee aan zijn voeten steeds schenen te vermenigvuldigen, werden door de tegenwoordigheid van het Egyptische koningspaar op de landengte, die Afrika met Azië verbindt, hierheen getrokken. De Apollo-priester uit Klysma en andere aanzienlijke Grieken, die hij daar ontmoet had, hadden hem, twee dagen geleden, en bij vroegere bezoeken aan die plaats, met den loop der gebeurtenissen bekend gemaakt, en hem verteld welk een hooge eer de Oost-grensstreek in deze dagen te wachten stond. — De verschijning der vorstelijke personen zou niet slechts de stichting van een stad, de ontvangst van een gelukkig huiswaarts gekeerden vlootvoogd, en de inwijding van een herbouwden tempel gelden, maar nog gewichtiger redenen hebben.

In de laatste jaren was de ongeloovige tweede Koning uit de dynastie der Ptolemeërs door zwaar lichaamslijden er toe ge-

komen, om ook bij de oude Egyptische Goden hulp te zoeken, en zich, behalve met philosophie, ook bezig te houden met de mystieke leerstellingen en de tooverkunsten hunner priesters.

Het scheen dat de zieke heerscher nog maar korten tijd zou te leven hebben. De dienst van den oudeerwaardigen God van den dood, voor wien hij te Alexandrië een der meest grootsche tempels van de wereld oprichtte, en tot wien Egyptenaars en Hellenen zich met gelijke overgave moesten wenden, opende hem uitzichten op een leven na den dood, die hem de overweging waard schenen te zijn.

Ook om die reden hield hij het voor gewenscht, zich te verzekeren van de gunst der Egyptische priesterschap.

Tot dit doel, tot het doorzetten van zijne verstandige en zegenrijke beschikkingen, zoowel als tot de bevrediging van zijn kostbare neigingen, waren groote sommen noodig. Daarom juist wijdde hij zich nu met zooveel ijver aan de vermeerdering der hulpbronnen van zijn, reeds van nature zoo rijk land.

Voor al deze bemoeiingen had hij in zijn zuster Arsinoë een voortreffelijke hulp gevonden. Als dochter van dezelfde ouders, aan wie hij het levenslicht verschuldigd was, mocht hij door hare onbetwistbare wettige geboorte, voor haar dezelfde erkenning van de priesters, en onderworpenheid van het volk eischen als voor zijn eigen persoon, die volgens den godsdienst van het land geëerd moest worden als plaatsvervanger van den Zonnegod.

Daar huwelijken tusschen broeder en zuster onder de Egyptenaars van den vroegsten tijd af gewoon, en door godsdienst en mythe geheiligd waren, was hij terstond na de verbanning van de eerste Koningin van dien naam, met de tweede Arsinoë, zijn zuster, in den echt getreden.

Na die verbintenis noemde hij zich »Philadelphos" de broeder- of zusterlievende, en vereerde zijn gemalin met denzelfden naam.

Wel gaf dit aan de spotlustige Alexandrijnen aanleiding tot menige bijtende, min of meer geestige scherts, doch nooit had hij van zijn keus berouw gehad. Ondanks hare veertig jaren, en meer dan ééne wreedheid, waaraan zij zich vóór haar huwelijk met Ptolemeus, als Koningin van Thracië en als weduwe had

schuldig gemaakt, was de tweede Arsinoë nog altijd een toonbeeld van koninklijke, eerbiedwekkende houding en trotsche, vrouwelijke schoonheid.

Al mocht de eerste Philadelphos geen nakomelingen meer verwachten, hij had gezorgd zich daarvan bij haar te verzekeren, want hij had haar verplicht de drie kinderen der eerste Arsinoë, die aan de verbannen moeder ontnomen waren, als de hare aan te nemen.

Thans vergezelde Arsinoë Philadelphos haar koninklijken gemaal naar de Oostgrens.

Hij was van plan de stad die hij daar stichten ging, naar haar »Arsinoë" te noemen, en om aan het priesterdom zijne hoogachting te toonen, wilde hij den nieuw opgebouwden Tum-tempel in de stad Pithom, nabij Heroonpolis gelegen, in eigen persoon inwijden.

Ook wilde de Monarch trachten nieuwe betrekkingen met de Oost-Afrikaansche kustlanden aan te knoopen, en die te openen voor het verkeer met Egypte.

In laatstgenoemde poging was niemand beter geslaagd dan de vlootvoogd Eumedes, de oudste zoon van Philippos en Vrouw Thyone. Die uitmuntende krijgsman had niet alleen op den Ethiopischen oever der Roode Zee een stad gesticht, die hij naar den Koning »Ptolemeus" had genoemd, maar ook de vorsten en stammen van die streek voor Egypte gewonnen.

Thans keerde hij, met groote schatten beladen, uit Ethiopië terug.

Na afloop der schitterende feestviering, zou de lijdende Koning met zijne nieuwe gemalin in de gezonde lucht der woestijnstreek die Pithom omgaf, een maand lang, ver van het gedruisch der hoofdstad en de inspannende plichten der regeering, volkomen rust genieten.

De prachtige vertooningen die verwacht werden, en de aanwezigheid van het Koningspaar hadden duizenden belangstellenden doen toestroomen, te voet, te paard en over het water; en op den morgen na de terugkomst van Bias, wemelde de zee, in de nabijheid van Klysma, van vaartuigen van allerlei grootte en vorm.

Het was meer dan waarschijnlijk dat Philippos en Vrouw Thyone bij de ontvangst van hunnen, met roem overdekten, tehuiskomenden zoon, niet zouden ontbreken. Daarom was het Hermon's wensch, te Heroonpolis, waar de begroeting zou plaats hebben, zijn lieve oude vrienden op te zoeken, en hen om raad te vragen.

De boot, waarmede de vrijgelatene gekomen was, was nog ter beschikking van hem en zijn heer. Eer Hermon zich daarin begaf, nam hij echter met een geroerd hart en een milde hand afscheid van zijne Amelekietische vrienden; en hoewel de nevel voor zijn oogen de dingen nog altijd voor hem omsluierde, bespeurde hij toch wel hoezeer de scheiding die eenvoudige woestijnbewoners aan het hart ging.

Toen meester en dienaar in de boot waren gestapt, bleek het wegroeien, ofschoon het vaartuig door drie ervaren zeelieden werd bediend, nog moeilijker dan zij hadden gevreesd; want de geheele, smalle spits van den arm, dien de Roode Zee hier uitstrekt tusschen Egypte en Steenachtig Arabië, was met oorlogs- en vrachtschepen, booten en kleinere vaartuigen bedekt. Van de zijde van Heroonpolis zag men twee prachtige Staats-schepen aankomen. Daarop voeren de afgezanten, die op last des Konings de terugkeerenden reeds hier begroeten moesten, de vloot en den bevelhebber, tegemoet.

Andere groote en kleine, rijk uitgeruste of eenvoudige schepen waren met nieuwsgierigen opgevuld.

Welk een bont en levendig tooneel! Welke schitterende, veelsoortige, zonderlinge, nooit geziene dingen kwamen hier bijeen. Vaartuigen van alle mogelijke soort en afmeting; zeilen: wit, bruin en zwart, en op de prachtschepen purper, blauw of van een andere kleur, met meer of minder kostbaar borduursel. Welk een op- en neergaan van snel of langzaam bewogen roeiriemen!

»Uit Alexandrië!" riep Bias uit, terwijl hij op het trotsche Staats-schip wees, dat de Koning den gezagvoerder der vloot tegemoet zond.

»En dáár dan!" merkte Hermon op, trotsch op zijn pas herkregen vermogen, om de dingen te onderscheiden; en hij liet

zijn turenden blik rusten op een der terugkeerende vrachtschepen. Op het dek daarvan stonden zes kolossale Afrikaansche olifanten, die hun gebrul vermengden met dat der leeuwen en panters in de groote transport-barken en het gejubel van mannen en vrouwen in de schepen en bootjes.

»Dat is iets voor den Koning," zeide Bias. »Hij heeft nog nooit op eenmaal zulk een rijke bijdrage voor zijne verzameling zeldzame dieren gekregen. Wat zou dat vrachtschip met de groote lotos-bloem aan den voorplecht hem wel brengen?"

»O, en die apen en papegaaien daarginds!" juichte de Amalekieten-knaap, die Hermon als gids had gediend, en hem nu naar de boot had gebracht.

Doch plotseling liet hij zijn stem daken, en bevreesd dat zijn verrukking den minder scherpzienden man, dien hij had liefgekregen, pijn zou doen, vroeg hij: »Niet waar, heer, gij kunt die toch ook zien?"

»Zeker, mijn jongen, ofschoon minder duidelijk dan gij," antwoordde Hermon, en streek den knaap over zijn donker haar.

Middelerwijl was het schip van den vlootvoogd den oever genaderd.

Bias wees naar het achterdek, waar Eumedes op de brug stond, en de bewegingen der vloot bestuurde.

Als uit brons gegoten, zoo stond hij daar, een man geheel voor zijn taak opgewassen, en die ondanks het gejuich en de begroetingen om hem heen, oog en oor scheen te sluiten voor de vaartuigen, die zich om zijn eigen schip verdrongen, om met lichaam en ziel zich te wijden aan de vervulling van zijn plicht.

Hij had zijne ouders, die hem hier tegemoet gekomen waren, een oogenblik te voren omhelsd.

»Den lauwerkrans aan zijn helm," merkte Bias op, terwijl hij op den bevelhebber wees, »heeft de Koning hem zeker door zijn vader doen toekomen. — Zooveel eer, op zijn jeugdigen leeftijd! Toen gij, heer, te Alexandrië gelijk met hem de Worstelschool bezocht, was Eumedes nauwelijks acht jaar ouder dan gij, en ik weet nog, hoe hij u boven de anderen voortrok. Eén wenk, en hij ziet ons, en veroorlooft u, op zijn schip te komen,

of wijst u een boot aan, waarop men ons het kanaal laat invaren."

»Neen, neen!" antwoordde Hermon. »Als ik hem nu aansprak, zou ik hem slechts storen."

»Dan," ging Bias voort, »moeten wij ons maar aan Vrouw Thyone of haar gemaal bekend maken. Zij zullen ons zeker naar het groote Staats-schip roepen, en vandaar uit zal u, al ziet uw oog nog niet zoo ver als een valk, geen schip, geen man, geen beweging ontgaan."

Doch nu voegde Hermon bij al de verrassingen, die hij zijn dienaar reeds had bereid, nog een nieuwe. Hij wees zijn welgemeenden raad op vriendelijken toon af, steunde met de hand op den schouder van den Amalekieten-knaap, en zeide ootmoedig: »Ik ben thans de Hermon niet meer, dien Eumedes boven de anderen stelde. En Vrouw Thyone.... zij moet in dit, voor haar moederhart zoo heerlijk uur, aan geen treurigheid worden herinnerd. Ik zal haar morgen of overmorgen wel ontmoeten, doch ik had mij voorgenomen mij door niemand, die het goed met mij meent, eerder in mijn genezen oogen te laten zien, dan door Daphne."

Hij voelde hoe de hand van den vrijgelatene de zijne in stilte drukte, en dat deed hem goed na de droevige gedachten waaraan hij zich zoo even, midden onder het veelstemmig vreugdebetoon, overgegeven had. Met welk een kalme waardigheid nam Eumedes de welverdiende hulde aan, en hoe schandelijk had hij zichzelf eenmaal door een valschen roem laten bedwelmen!

Hij was echter niet vergeefs door het louterend vuur van het ongeluk gegaan. Hij zou het voortaan beter maken! Het verleden mocht zijn blijde verwachting van schooner dagen niet verduisteren!

Met een diepe ademhaling richtte hij zich hooger op, en beval aan de mannen, de boot los te maken van den oever.

Nog een kus tot afscheid op het voorhoofd van den Amalekieten-knaap; deze sprong aan land, en de tocht naar het Noorden nam een aanvang.

Eerst vreesden de roeiers dat het gedrang te groot zou zijn,

en dat men aan de bark het invaren van het kanaal verbieden zou; — doch de stuurman slaagde er in, dicht achter een vrij groot schip te blijven, en de Macedonische wachters van het kanaal legden hun landgenoot geen hinderpaal in den weg, ofschoon andere vaartuigen, met Egyptenaars en andere Barbaren bemand, teruggewezen werden.

In de Bittermeren, die hij in de geheele lengte moest doorzeilen, kregen de schepen meer ruimte, en na een langen tocht onder verblindenden zonnegloed en door een dorre kuststreek, wierp de boot eindelijk bij het vallen van den avond, te Heroonpolis het anker uit.

In een der schepen, die de Vorst ter beschikking had gesteld van de Grieksche gasten, die aan de feesten zouden deelnemen, werd ook aan Hermon en Bias een onderkomen verleend.

Vóór zijn heer zich ter ruste begaf, keerde de vrijgelatene, die uitgezonden was om voor een der volgende dagen een vaartuig voor Pelusium en Alexandrië te zoeken, naar het schip terug.

Hij vertelde dat hij Vrouw Thyone had gesproken, en Hermon van haar moest zeggen, dat zij van plan was hem den dag na het feest te bezoeken of te laten afhalen.

Een eigen moeder, verzekerde Bias, had zich niet hartelijker kunnen verheugen in zijn aanvankelijk herstel, en zij zou ook dadelijk met hem mede gekomen zijn, indien Philippos het zijn oude, van de reis vermoeide gemalin niet had verboden.

Van die vrouw, dacht Hermon bij zichzelven, kon hij niets ondervinden dat niet goed voor hem zou zijn, en met blijde hoop zag hij de samenkomst met haar tegemoet.

Den volgenden morgen wierp de zon een stroom van schitterend licht over de woestijn, het groene water van de haven en het grijze en gele muurwerk der grensvesting.

Op dezen, door een zandvlakte omgeven waterweg, die twee zeeën verbond, reikten drie werelden elkander de hand: de Egyptische, Helleensche en die van het Semietische Azië.

Tot de eerste behoorden de stoet der priesters, die met hunne Godenbeelden, gewijde barken en reliekenkasten zich aan den ingang van de haven nederlieten.

Als om hen te beschermen, sloten de bruinroode en halfnaakte krijgslieden, die zich met schilden, lansen, bijlen en bogen, om wonderlijk gevormde standaarden schaarden, zich onder tromgeroffel en trompetgeschal bij hen aan. Achter hen aan golfde een groote menigte Egyptenaars en donkergekleurde Afrikanen.

Aan de andere zijde van het kanaal bewogen zich de Aziaten heen en weder. De beste plaatsen voor de toeschouwers waren aangewezen aan de mindere koningen en stamvorsten, Phenicische en Syrische kooplieden, zoowel als aan wel uitgeruste, rijk gewapende krijgslieden. Tusschen deze laatsten drongen zich de eigenaars van kudden, en de zeevaarders van de kust, en totdat de begroeting begon, voegden zich telkens nieuwe scharen van gebaarde zonen der woestijn, in lang afhangende witte burnou's en op edele paarden, bij de overige Aziaten.

In het midden handhaafden de Grieken hun recht.

Ieder van hen was het aan te zien, dat zij de beheerschers van het land waren, en verdienden dat te zijn. Hoe mannelijk, vrij en trotsch was hunne houding, hoe helder en levenslustig straalden de oogen dier mannen, die kransen van groen en bloemen ten feesttooi droegen op hunne gezalfde lokken.

Krachtig, slank, en met voorname bevalligheid stonden zij daar tusschen de magere, in jubel en spot uitgelatene Egyptenaars en de bewegelijke Aziaten.

Thans dreunde het geschetter der trompetten en het geluid der trommen door de lucht, als klinkende bliksemflitsen en dof gedonder. Egyptische priesters zongen een vroom loflied op den God-Koning en de Godin-Koningin, en aan het sistrum der voorname dienaressen der Godheid ratelden de bronzen ringen tegen elkander. Daarop hief een Helleensch zangkoor een veelstemmige hymne aan, en onder die welluidende, volle tonen die nog overstemd werden door het vol geestdrift uitgeroepen »Heil!" der menigte, vertoonde Koning Ptolemeus zich met zijn zuster-gemalin aan het wachtende volk. Op gouden tronen, door twee reusachtige zwarte mannen op de breede schouders gedragen, en onder hooge baldakijns, staken beiden ver boven de

menigte uit, en begroetten haar met een genadige handbeweging.

Op de krachtige jonge dragers der groote ronde waaiers van witte struisvederen, die hen voor de zonnestralen beschutten, volgden in geregelden optocht, de »bloedverwanten" en »vrienden" van den Monarch, de waardigheidsbekleeders, de donker- en blondgelokte scharen der Grieksche jongelings- en knapengarde, zoowel als afdeelingen van het élite-corps der Hetairoi, Diadochen en Epigonen, in edel eenvoudige Macedonische wapenrusting.

Achter deze liepen in ongedwongen houding geleerden van het Museum, vele Helleensche kunstenaars, en rijke heeren uit Alexandrië, van Grieksche en Joodsche afkomst, die door den Koning tot dit feest waren uitgenoodigd.

Zij bestegen na hem het groote feestschip, waarop de huldiging zou plaats hebben.

Zoodra de laatste het betreden had, nam die een aanvang.

Eumedes ging van zijn schip op dat van den Koning over. Als een vriend sloot Ptolemeus hem in zijn armen, en Arsinoë voegde een krans van frissche rozen bij de lauweren, die haar gemaal den vorigen dag den Admiraal had toegezonden.

Daarbij stak een storm van toejuichingen op van de muren der vesting, die, als een stroom met eb en vloed, tegen de schepen en masten in het kalme water van de haven sloeg.

De Koning had weinig tijd te verliezen. Alles moest snel gaan, ook zelfs bij de feestvreugde. Er was veel en velerlei te zien en te vertoonen; doch het bevel luidde dat binnen een uur dit gedeelte van het feest voorbij moest zijn; en het werd stipt gehoorzaamd.

Alsof zij gevleugeld waren, zoo repten zich de handen en voeten der wolharige zwarten, terwijl zij onder luid geroep de hokken op het land sleepten, waarin leeuwen, panters en luipaarden met woeste verbolgenheid aan de ijzeren staven rukten. Als voortgedreven met de zweep, draafden de slanke, donkerbruine Ethiopiërs met de giraffen, gazellen, apen en windhonden het koningspaar voorbij, en met snellen stap trokken de zestig olifanten, die Eumedes met zijn lieden in het land van Chatyth had gevangen, langs het prachtige schip des Konings.

Bij dat gezicht stemde Ptolemeus mede in met het gejubel uit duizend kelen op den oever; die reusachtige dieren beteekenden voor hem immers een hulpbende, die een geheel vijandelijk ruitercorps op de vlucht kon drijven.

En Arsinoë-Philadelphos, de Koningin, begreep die blijdschap.

Zij verhief hare stem met die van haar doorluchtigen gemaal, en terwijl zij aandachtig luisterde naar het eerste korte verslag van Eumedes, was het voor de toeschouwers op het land, alsof zij zelve deel namen in dat verhaal.

Van het goud en elpenbeen, de specerijen en edele houtsoorten, de wierookstruiken en dierenvellen, die op de schepen werden aangebracht, kon men aan de vorstelijke personen slechts enkele proeven laten zien, en de zwarte en bruine mannen, die daarmede aankwamen, waren buiten adem van het loopen. — Later zou de weetgierige Koning tijd vinden, dat alles ongestoord en oplettend te beschouwen.

Nu had de zon nog lang niet hare middaghoogte bereikt, toen het koninklijk echtpaar en hun gevolg zich van de plaats der feestelijke ontvangst verwijderden, en met een fraai vierspan naar het nabijgelegen Pithom reden, waar nieuwe feestelijkheden en een lange rusttijd hen verbeidden.

Hermon had alles wat door de menigte zoo levendig was toegejuicht, als in witte nevelen gehuld, aanschouwd, en hij dacht bij zichzelven dat het hem zóó eigenlijk zijn geheele leven was gegaan. Slechts de oppervlakte der verschijnselen, waarop hij het oog had gericht, had hij kunnen onderscheiden; eerst nadat hij blind geworden was, had hij geleerd dieper door te dringen in het wezen der dingen, en dat te doorgronden.

Wanneer de Goden zijn hoop verwezenlijkten; wanneer hij zijn gezicht volkomen terugkreeg, en ook de laatste nevelen zouden verdwenen zijn — dan zou hij het verworven vermogen vasthouden, en zich dat ten nutte maken, zoowel in het leven, als in de kunst.

HOOFDSTUK XXXI.

In den namiddag verscheen een bode van den veldheer Philippos. Het was de jonge hipparch, die vroeger te Athene had gestudeerd, en een jaar geleden met den kommandant van Pelusium naar Tennis was gegaan. Hij had in last om den kunstenaar op den wagen van den grijzen strijdgenoot van Alexander naar het naburige Pithom te brengen, waar Philippos, op bevel des Konings, op dat oogenblik verblijf hield.

Onderweg vertelde de hipparch aan den kunstenaar hoe Vrouw Thyone in den laatsten tijd allerlei dingen had gedaan, die op haar leeftijd werkelijk ongehoord waren.

Bij de stichting der stad Arsinoë, zoowel als bij het leggen van den eersten steen voor den tempel, die daar dichtbij aan den nieuwen God Serapis zou worden gewijd, was zij tegenwoordig geweest. Den vorigen dag had zij haar terugkeerenden zoon, reeds voordat de vloot het kanaal binnenvoer, begroet, en heden zijn eervolle ontvangst door den Koning, van het begin tot het einde bijgewoond, en dat alles zonder dat het haar al te zeer had vermoeid.

Na afloop der feestviering dacht zij het eerst aan haar pas herstelden jongen vriend. Te Pithom wachtten haar nieuwe

feestelijkheden, en de Koningin had haar bevolen daaraan deel te nemen; het scheen dan ook alsof de blijdschap over de terugkomst van haar hooggeroemden zoon haar weerstandsvermogen verdubbeld had.

Pithom was de heilige naam voor het gebied van den tempel der woestijnstad Thekut [1]), in de nabijheid van Heroonpolis, waar de burgers woonden en hunne zaken dreven.

De reizigers hadden haar spoedig bereikt. De huizen waren getooid met bloemfestoenen en tapijten, en nog veel rijker, ook met hooge masten, vlaggen en eerepoorten, was het heilige gebied Pithom versierd, waar de prachtig herbouwde tempel van den God Tum hoog boven uitstak.

Vóór zij daar aankwamen, reed de wagen de prachtige tenten voorbij, die voor het Koningspaar en hun gevolg opgeslagen waren. Als Hermon niet geweten had hoe lang de monarch van plan was hier te vertoeven, dan zouden de grootte en het aantal daarvan hem verbaasd hebben.

Tusschen Alexandrië en Pithom was enkel voor dezen tijd van ontspanning voor Ptolemeus, een geregelde bode- en postduivendienst ingericht; ook werden de Vorsten begeleid, niet alleen door eenige der voornaamste raadsheeren en schrijvers, maar ook door ettelijke kunstenaars en verscheidene geleerden van het Museum, die bijzonder bij hen in de gunst waren. Die allen moesten de feesten aan de grensplaats door hunne tegenwoordigheid opluisteren, en den lijdenden Koning bezighouden en ter zijde staan. Ook zangers en tooneelspelers behoorden tot zijn gevolg.

Toen zij het kamp der legerscharen die den Vorst vergezelden, voorbij kwamen, wilde de hipparch aan Hermon een grootsch militair schouwspel toonen.

Het naburige Heroonpolis was een versterkte stad, en behoorde tot de militaire koloniën, die reeds onder Alexander den Grooten door geheel Egypte waren aangelegd, om het des te sneller te winnen voor de Grieksche staatsinrichting. Daar lag

[1]) Het Bijbelsche Sukkoth.

een Helleensche phalanx, zoowel als Lybische soldeniers, in garnizoen. Te Pithom echter had de Koning de voornaamste keurbenden om zich heen verzameld, en deze omstandigheid bewees hoe weinig ernst de anders zoo voorzichtige, alle kleinigheden in aanmerking nemende Vorst, met den oorlog tegen Kyrene maakte; terwijl hij zich bovendien met opzet persoonlijk er van verwijderd hield. — Doch reeds de vier duizend Galliërs, die hij als hulptroepen over de grens had gezonden, beloofden den vijand, die ook reeds door een der machtigste Lybische stammen in den rug werd bedreigd, gevaarlijk te worden.

En dus, verzekerde Hermon's krijgshaftige geleider, kon Philadelphos den veldtocht laten voor wat hij was, en in dit zonderling gekozen oord zichzelven de kortstondige verstrooiing gunnen, die de artsen hem hadden aangeraden.

Het huis, dat het grijze echtpaar met hun zoon, den vlootvoogd Eumedes, bewoonde, lag aan de grens van het gebied des tempels. Het behoorde aan den aanzienlijksten koopman van die plaats, en bestond uit een grooten, open hof in den vorm van een vierkant, aan alle zijden omgeven door gebouwen die één geheel uitmaakten.

Toen de hipparch Hermon hier binnenleidde, was er reeds een groot aantal menschen samengestroomd. In het midden stond een groep krijgs- en zeelieden, in afwachting van de bevelen, te geven door den ouden en den jongen bevelhebber.

Af- en aanloopende boden en slaven doorkruisten de ruimte, en aan den schaduwkant stonden onder een licht afdak rustbanken en stoelen. De meeste daarvan waren reeds ingenomen door bezoekers, die gekomen waren om de moeder van den gevierden gezagvoerder geluk te wenschen.

Vrouw Thyone lag in het midden op een divan uitgestrekt, en onderwierp zich zuchtend aan de maatschappelijke plichten, die haar hooge rang haar oplegde.

Haar blik was steeds gericht op de groote ingangspoort, terwijl zij nu eens binnenkomenden welkom heette, dan weder vertrekkenden vaarwel zeide, en daartusschen in, vragen deed en beantwoordde.

Van al de inspanning der laatste dagen was zij meer vermoeid, dan men, op haar levendig uiterlijk afgaande, vermoeden zou. Doch zoodra Hermon, aan den arm van den jongen hipparch, op haar toekwam, richtte zij zich op, en stak met groote hartelijkheid beide handen naar hem uit. Ofschoon de pas genezen blinde hare trekken nog niet nauwkeurig onderscheiden kon, gevoelde hij toch de moederlijke vriendelijkheid waarmede zij hem ontving, en wat zijn oog hem nog niet toeliet te zien, dat vernam hij, bij hare warme begroeting, door zijn oor.

Zijn hart ging daarbij open, en nadat hij verscheidene malen met groote innigheid haar lieve, oude hand had gekust, geleidde zij hem midden onder de gasten, stelde hem als den zoon van haar beste vrienden voor, en noemde hen zijn naam.

Nu ontstond onder de aanwezigen, die bijna allen tot het gevolg des Konings behoorden, aanstonds een wonderlijke gemoedsbeweging, en het zacht gemompel en gefluister om hem heen, verrieden Hermon dat de kransen, waarmede hij ten onrechte was getooid geweest, in dezen kring nog niet vergeten waren.

Nog onder den indruk van de stilte der woestijn, maakte een pijnlijk gevoel van wrevel zich van hem meester, en een inwendige stem riep hem luid en dringend toe: »Weg van hier en van deze menschen!"

Het was evenwel nu geen tijd om daaraan gehoor te geven, want een buitengewoon groote man, met breede schouders, een zwaren grijzen baard, en welgevormde, ernstige trekken, in wien hij den vermaarden arts Erasistratos meende te herkennen, kwam naar Vrouw Thyone toe, en vroeg: »Is dat niet de man, die de wereld is ontvlucht, en nu teruggekomen is met herkregen gezichtsvermogen?"

»Dezelfde," antwoordde de matrone, en vervolgde fluisterend tot den vrager, die werkelijk de beroemde onderzoeker en heelkundige was, dien Hermon te Alexandrië had willen opzoeken: »Ik val van vermoeidheid bijna om, en toch heb ik met u en dien armen man daar, nog veel gewichtige zaken te bespreken."

De arts legde zijn hand tegen de slapen der matrone, en sprak met verheffing van stem, en op een toon van ernstige

bezorgdheid: »Vermoeidheid! Het zou beter voor u zijn, waarde Vrouw, indien gij u ter rust begaaft!"

»Ja zeker!" beaamde dadelijk de gemalin van den opperjachtmeester. »Wij houden u reeds veel te lang bezig, edele vriendin."

Dat welkome gezegde had een wonderbare uitwerking op de overige bezoekers, en zeer spoedig was ook de laatste, van zijn plaats onder het afdak en in den hof verdwenen. Geen enkele had Hermon met een groet vereerd, want sedert de kunstenaar zijn hooge onderscheiding weder verloren had, had men hem mede betrokken in de booze verdenking, waardoor zijn oom uit Alexandrië verdreven was. Daarenboven heette het dat de Koning zich ongunstig over hem had uitgelaten.

Toen eindelijk ook de laatste gast vertrokken was, wisselde de arts een levendigen blik van verstandhouding, waarin ook Hermon begrepen was, met Vrouw Thyone, en de huisbewaarder kreeg bevel geen bezoek meer toe te laten; Erasistratos riep vroolijk uit: »Een der voornaamste plichten van een geneesheer is: alle schadelijke dingen — ook levende — van zijn patiënten verwijderd te houden."

Daarop wendde hij zich tot Hermon, en begon hem juist naar zijn welstand te vragen, toen de huisbewaarder toch nog een nieuwen bezoeker kwam aanmelden. Hij voegde er haastig bij, dat een zeer groot heer, naar hij dacht Herophilos van Chalcedonië, zich niet wilde laten afwijzen.

Weder wierpen Erasistratos en Vrouw Thyone elkander een veelbeteekenenden blik toe, en de eerste ging zijn beroepsgenoot tegemoet.

In het midden van de plaats bleven de beide artsen staan, en voerden een levendig gesprek, terwijl de matrone vol warme belangstelling, zich door Hermon liet verhalen, wat zij gedeeltelijk reeds door den vrijgelatene Bias had vernomen.

Ten laatste deed Erasistratos ook Vrouw Thyone, die de uitputting van een oogenblik te voren reeds weer vergeten scheen te zijn, aan de beraadslaging deelnemen. Hermon zag onderwijl de beide beroemde artsen aan, en zijn hart klopte sneller.

Wanneer dit tweetal aan zijne genezing wilde arbeiden, dan zou de vurigste wensch van zijn ziel in vervulling komen, en Vrouw Thyone zou zeker haar best doen de beide heelmeesters daartoe te overreden. Wat zou haar anders hebben doen heengaan, eer zij nog met een enkel woord over Daphne had gesproken?

De beeldhouwer zag de drie personen, die met elkander aan het overleggen waren, als door een stofwolk omgeven, van de krijgslieden en gezanten afgezonderd, midden op het plein voor zich staan.

Even te voren had Hermon den arts Erasistratos ook nog, ofschoon onduidelijk, gezien, maar ook reeds vroeger had hij hem ontmoet bij het ziekbed van Myrtilos, en niemand, die hem maar eens had gezien, vergat ooit weder dat mannelijke, gebaarde gezicht met die ernstige, nadenkende oogen, wier blik zoo vast en klaar op hun doel was gericht.

Ook de andere geneesheer behoorde tot de grooten in het rijk van den geest. Hermon kende hem, want hij had in het Museum de voordrachten over anatomie door den beroemden Herophilos trouw bijgewoond, en diens beeld was daardoor eveneens in zijn ziel geprent.

Het lange, gladde haar van den beroemden natuurvorscher was toen reeds begonnen grijs te worden, en uit het langwerpige, baardelooze, welbesneden gelaat, met den langen, fijnen, lichtgebogen neus, zagen twee stralende oogen met een doordringenden blik den toehoorder aan. Hermon had zich altijd voorgesteld dat hij op Aristoteles moest gelijken, zooals Erasistratos dat deed op een borstbeeld van Pythagoras, dat hij kende.

Van Herophilos mocht de herstellende nauwelijks iets anders verwachten dan een wijzen raad, want deze onvermoeide geleerde verleende zijne hulp niet anders dan aan zieken in de stad, omdat hij het leeuwendeel van zijn kracht en tijd aan inspannend onderzoek wijdde. De Koning zelf bood hem daarbij zijn bijstand door de ter dood veroordeelde misdadigers tot zijn beschikking te stellen. Bij de ontleding van het menschelijk lichaam, had hij bevonden dat de hersenen de zetel van het zieleleven zijn, en dat de zenuwen daarvan uitgaan.

Erasistratos daarentegen gaf zich geheel aan zijn uitgebreide praktijk, ofschoon de wetenschap niet minder belangrijke ontdekkingen aan hem te danken had.

Zijn leer omtrent het bloed in de aderen en de gassen in de slagaderen, waardoor hij het ademhalingsproces verklaarde, en alles wat hij bij zijn onderzoek van den hartslag had gevonden, was tot in de kringen der kunstenaars doorgedrongen.

Het verwonderlijkste was echter wat hij, met het mes in de hand, als chirurg verrichtte: hij had een slaaf van Archias, die door Daphne werd verpleegd, een buik-operatie doen ondergaan, en den man, die door alle andere artsen was opgegeven, daardoor genezen.

Toen de stem van dezen grooten heelmeester tot Hermon's ooren doordrong, herinnerde hij zich hoe de arts eenmaal geweigerd had, zijn kunst en tijd aan hem te wijden. Misschien had hij toen daarin gelijk gehad, — doch hoe geheel anders deed hij zich nu aan hem voor!

Vrouw Thyone had de beide beroemde geleerden van alles op de hoogte gebracht, wat zij zelve van Hermon wist, en door Bias van den laatsten tijd over hem had gehoord.

Met levendige belangstelling luisterde zij nu toe, hoe de artsen den patiënt in scherp verhoor namen, en vulde alleen nu en dan met een verklarend of vergoêlijkend woord, Hermon's bekentenissen aan. Doch hijzelf voelde dat hunne vragen niet door nieuwsgierigheid, maar door den oprechten wensch om hem te helpen werden ingegeven, en daarom stond hij hen met de grootste openhartigheid te woord.

Toen het verhoor geëindigd was, riep Erasistratos zijn vakgenoot toe: »Die oude vrouw! Precies zooals ik het zelf zou hebben voorgeschreven! Zij heeft de behandeling doen samengaan met een zeer streng diëet, alle inwendige geneesmiddelen versmaad, en hem wijn, veel vleesch en alle mogelijke specerijen verboden. Onze blinde heeft het dan ook alleen gedaan met melk, en dezelfde eenvoudige natuurprodukten, die ikzelf hem zou hebben aanbevolen. De plantaardige stoffen in de zalf dier kundige toovenares blijken de beste uitwerking te hebben

gehad, en de bezweringen daarbij konden geen kwaad. Integendeel! Die hebben somtijds een wonderbaren invloed op de ziel, en vandaar uit, op het lichaam."

Vervolgens liet Erasistratos zich beschrijven, welke storingen nog in Hermon's gezichtsorgaan merkbaar waren, en de vurige ijver, waarmede de artsen hem in de oogen zagen, versterkten hem opnieuw in zijn reeds herleefde hoop. Nooit had hij meer heimwee gehad naar Daphne, dan op dit oogenblik.

Ook luisterde hij met de grootste oplettendheid toe, terwijl de geleerden met zachte stem de uitkomst van hun onderzoek bespraken, en hij verstond de woorden: »wit litteeken op het hoornvlies," »bleekbloedigheid" en »operatie." Hij hoorde Herophilos verzekeren dat een beleediging van het hoornvlies door de vlam der flambouw, de oorzaak van zijn blindheid was. Sinds de geleerde bij zijne onderzoekingen tot de ontdekking van het netvlies binnen in het oog was gekomen, had hij zich ijverig met dit orgaan bezig gehouden. Dit nu was een geval, dat als het ware geschapen was voor het fijne instrument van zijn vriend.

Welke schoone verwachtingen riep deze uitspraak in den half herstelde wakker! Het was hem alsof het doel reeds was bereikt, toen, korten tijd daarna, Erasistratos, de grootste der heelkundigen van zijn tijd, hem aanbood een poging te wagen, om door een kleine operatie, de laatste belemmering van zijn gezichtsvermogen weg te nemen.

Diep geroerd sprak Hermon den arts zijn dank uit, en toen Vrouw Thyone opmerkte wat er bij hem omging, waagde zij de vraag, of het niet mogelijk zou zijn het heilaanbrengende werk reeds den volgenden dag te ondernemen? De chirurg toonde zich gaarne bereid dien wensch der matrone en van den lijder te vervullen. De noodige instrumenten had hij bij zich; het kwam er maar op aan, of er in de overvolle stad een geschikte gelegenheid voor zou zijn, en Vrouw Thyone geloofde dat die, in het groote gebouw, waarover zij beschikken konden, wel te vinden zou zijn. Een kort gesprek met den huisbewaarder bevestigde dit.

Nu stelde Erasistratos den volgenden ochtend voor de operatie

vast. Gedurende de feesten der inwijding van den tempel zou het in huis en in de omgeving zeer stil zijn, en aan het strenge diëet, dat hij zijn patiënt in ieder geval voorschreef, had Hermon zich reeds lang gehouden.

»De zuivere woestijnlucht in deze streek," voegde de arts er bij, »zal de genezing zeker bevorderen. De operatie is licht, en niet gevaarlijk. Binnen enkele dagen zal blijken, of zij gelukt is. Ik blijf hier bij den Koning; — doch...." en hij hield even aarzelend op, »waar vind ik een bruikbare persoon tot hulp?"

Herophilos zag zijn collega met een fijnen glimlach aan, en zeide: »Wanneer gij den ouden man uit Chalcedonië de noodige geschiktheid toevertrouwt, — dan is hij tot uw dienst."

»Herophilos!" riep Vrouw Thyone uit, en zij voelde tranen van aandoening in hare licht overstroomende oude oogen opkomen. Doch toen Hermon zijn vurige dankbaarheid onder woorden wilde brengen, viel Erasistratos hem in de rede, en zijn studiegenoot bij de hand grijpende, riep hij uit: »Den veldheer in het purper strekt het tot eer, wanneer hij, bij het werk aan de schansen, zelf mede de spade in den grond steekt."

Nu werd er nog van allerlei besproken, en eindelijk gingen de geleerde vrienden uiteen, met de belofte den volgenden morgen vroeg aan het werk te gaan.

En zij hielden woord. Terwijl in den tempel van den God Tum muziek en het gezang der priesters weerklonk, waarvan de wegstervende klanken door de vensters tot in de ziekenkamer doordrongen; terwijl Koningin Arsinoë Philadelphos vooraan in den optocht liep, en de Koning, die door de jicht verhinderd werd aan hare zijde mede te gaan door het heiligdom en er om heen, gelastte, ter herinnering aan deze feestviering een gedenksteen op te richten, wijdden de beroemde heelmeesters zich aan hun werk.

Toen de muziek en het gejubel ophielden, was het volbracht. De groote Herophilos had zijn niet minder grooten kunstbroeder den dienst van assistent bewezen.

Hermon's hart vloeide natuurlijk over van dankbaarheid, doch toen hij die uiten wilde, legde Herophilos hem het zwijgen op

met de woorden: »Gebruik het herwonnen licht om heerlijke kunstwerken te scheppen, jonge meester; — dan blijf ikzelf bij u in schuld, doordat ik aan de geheele Grieksche wereld met kleine moeite een groote weldaad heb mogen bewijzen."

Daarna bracht Hermon zeven lange dagen en nachten in een donker gemaakt vertrek door. Zijn Bias en een zorgzame bejaarde slavin van Vrouw Thyone hielden trouw bij hem de wacht. Philippos, zijn gemalin en ook haar hooggeroemde zoon Eumedes werden altijd slechts voor een oogenblik bij hem toegelaten, doch Erasistratos kwam zelf iederen morgen het beloop der genezing onderzoeken. Er was wel geen gevaar bij geweest, en zijn dikwijls herhaalde bezoeken waren dus geenszins noodzakelijk; doch de geleerde, die tot de school der Stoïcijnen behoorde, verheugde er zich in, te zien hoe de levendige, jonge kunstenaar zich vrijwillig schikte in een levenswijs, die geheel in overeenstemming was met de Rede en de Natuur — de beide leidsterren van zijn eigen bestaan.

Hermon legde zijn innerlijk leven geheel voor zijn geleerden vriend open, en door alles wat hij van hem hoorde werd Erasistratos, die reeds zooveel lichamelijk lijden had verzacht, in zijn overtuiging versterkt, dat er voor de menschelijke ziel geen beter artsen zijn dan zelfkennis en leed. En de natuuronderzoeker, die de schoone kunsten voor het edelste sieraad van het menschelijk leven hield, zag met groote spanning den tijd tegemoet, dat Hermon weder als beeldhouwer aan het werk zou kunnen gaan.

Op den zevenden dag nam Erasistratos zijn patiënt den blinddoek van de oogen, en de juichkreet waarmede Hermon hem in zijn armen sloot, beloonde hem ruimschoots voor zijne moeite en zorgen.

Nu zag de genezen blinde alles wat de arts hem opnoemde, scherp, duidelijk en geheel zonder nevel, en de heelmeester kon naar Alexandrië aan zijn vriend Herophilos schrijven, dat de kunstverrichting volkomen gelukt was.

Wat Hermon betrof, hij moest nog veertien dagen lang het schelle zonlicht mijden, — maar dan mocht hij zijn oogen ook

weder zonder eenig voorbehoud gebruiken en zijne Muze aanroepen, om hem ter zijde te staan bij zijn scheppingen.

Vrouw Thyone was bij die uitspraak tegenwoordig. Nadat zij de groote ontroering, die eerst hare lippen gesloten hield, meester geworden was, vroeg zij aan Hermon, zoodra de arts hem verlaten had: »En Nemesis? Is zij nu toch ook voor het nieuwe licht gevlucht?"

Hij drukte met warmte hare hand, en riep vol blij vertrouwen: »Neen, Thyone! De straffende Godin, die den misdadiger vervolgd heeft, heb ik nu niet meer te vreezen; maar zooveel te meer die andere Nemesis, die waakt tegen overmaat van geluk. Zal zij haar bewegelijk rad niet wenden, als ik met helderziende oogen Daphne wedervind, en als ik weder met onverduisterd gezicht en vaste hand in mijne werkplaats bezig mag zijn?"

Thans waren alle hinderpalen, die Hermon tot nu toe in den weg hadden gestaan, verdwenen. Zeer dikwijls zocht de teruggekeerde Admiraal Eumedes hem op, en terwijl zij elkander hunne levenservaringen mededeelden, werden ook zij vrienden.

Zoodra Hermon echter met Vrouw Thyone en haar grijzen echtgenoot alleen was, werd het gesprek spoedig op Daphne en haar vader gebracht.

De kunstenaar vernam daarbij aan wien Archias het te danken had, dat het doodvonnis ook over hem niet uitgesproken was, en dat men geen beslag had gelegd op zijne goederen. Uit bewijsstukken, aan welker echtheid geen twijfel kon bestaan, was gebleken welke groote sommen de koopman, gedurende den eersten tijd der samenzwering, aan de eerste Koningin Arsinoë had voorgeschoten, en afgunstige tegenstanders hadden het hunne gedaan, om den Koning en zijn zuster-gemalin tegen Archias op te zetten. Doch toen was de oude krijgsman Philippos voor zijn vriend in de bres gesprongen, en de Monarch had aan zijne mededeelingen een gewillig oor geleend. Koning Ptolemeus schreef juist de geschiedenis van den veroveraar der wereld, en de hoogbejaarde strijdgenoot van Alexander, de eenig overgeblevene, die, met een hooge waardigheid bekleed, aan de veld-

tochten van den grooten Macedoniër deelgenomen had, was hem daarbij onmisbaar. Het zou tot nadeel zijn van het werk, dat hem boven alles ging, indien hij den ouden krijgsman, die levende bron voor de geschiedenis, tegen zich innam.

Intusschen was de Koning nog altijd niet goed over Archias te spreken; toen men hem zijn doodvonnis ter onderteekening aanbood, verscheurde hij dat, en voegde Philippos toe: »Die geldzak, wiens leven ik u hierbij schenk, is eens de vriend mijner vijandin geweest. Laat hij maar oppassen, dat mijn arm hem niet nog uit de verte bereikt!"

Zijn verbolgenheid ging zelfs zoo ver, dat hij ook weigerde Hermon te ontvangen, toen Eumedes hem verzocht, of hij den wonderbaar genezen kunstenaar bij hem mocht brengen.

»Voor mij is hij nog altijd de onrechtmatig bekroonde samenzweerder," had Philadelphos daarop geantwoord. »Laat hij eerst iets buitengewoons scheppen, zooals ik vroeger van hem verwacht had; dan zal ik hem misschien voor iets beters gaan houden, dat mijn gunst meer waardig is."

Onder die omstandigheden vonden Archias en Daphne het geraden van Alexandrië verwijderd te blijven, en het verstandige oude paar kon daarom Hermon's besluit om, zoo spoedig Erasistratos het vergunnen zou, naar Pergamos te gaan, slechts goedkeuren. Daarbij deed een brief van Daphne, dien Vrouw Thyone op dat tijdstip ontving, het brandend verlangen van den herstelde nog toenemen. Het meisje smeekte daarin haar moederlijke vriendin, haar naar waarheid te melden, hoe het met haar geliefde ging. Als hij genezen was, dan zou hij haar wel spoedig weten te vinden; was zijn blindheid onherstelbaar, dan zou zij zelve komen om hem den last dier beproeving te helpen dragen. Vrouw Chrysilla zou haar vergezellen, want haar vader kon best eenige maanden alleen te Pergamos blijven, nu hij daar in zijn neef Myrtilos een tweeden zoon gevonden had, en in den regent van die streek, Philetæros, een welwillend vriend.

Van nu aan drong Hermon er dagelijks bij Erasistratos op aan, dat hij hem weder zijn volle vrijheid zou geven, — doch de arts bleef hem die standvastig weigeren, al wist hij ook, waar-

heen zijn jonge vriend zich zoo onwederstaanbaar getrokken gevoelde.

Eerst in het begin der vierde week na de operatie, geleidde hij Hermon zelf in het volle zonlicht, en zoodra de herstelde in de open lucht kwam, hief hij zijn handen op tot een sprakeloos, uit het diepst van zijn gemoed oprijzend gebed.

Enkele dagen later moest de Koning naar Alexandrië terug, en gelijktijdig met hem, Philippos en Thyone naar Pelusium; het was Hermon's wensch hen daarheen te volgen, en zich daar in te schepen op een vaartuig, dat voor Pergamos was bestemd.

In gezelschap van Eumedes beschouwde hij onderweg de omgeving, die hem nog vreemd was. Vele dingen, die hij nu te zien kreeg, en waarop hij vroeger misschien geen acht zou geslagen hebben, schonken hem nu genot, en vervulden zijn ziel met dankbare vreugde. Dankbaarheid en nog eens dankbaarheid, had zich van zijn geheele wezen meester gemaakt. Dit gevoel beheerschte hem geheel en al, en het was alsof het door iedere ademhaling, iedere harteklop, iederen blik in zijn eigen binnenste en op de toekomst, nog werd gevoed en verhoogd.

Daar kwam bij, dat zich hier veel schoons, ja zelfs menig verbazingwekkend wonder aan zijne oogen vertoonde.

Het was alsof al de schatten van betooverende schoonheid, vernuft en levenslust, die den Griekschen aard kenmerken, Koning Ptolemeus en Koningin Arsinoë Philadelphos hierheen gevolgd waren.

Op den dorren zandgrond, die zich, grauw en geel, naar alle zijden uitbreidde, behalve waar het kanaal, dat Pithom met den Nijl verbond, mogelijk maakte er aan den oever een strook groen akkerland af te nemen, waren tuinen aangelegd. Uit fraaie, met rijk beeldhouwwerk versierde bronnen stroomde frisch water, en de wijde kommen van porphyr en marmer waren met het heldere vocht gevuld. Tusschen zwaar bebladerde boomen verhieven zich, harmonisch bijeengevoegd, alleenstaande of groepsgewijze geplaatste standbeelden; uit lichte bouwstoffen, in allerijl doch met de edelste lijnen opgetrokken, Grieksche tempels, hallen,

en zelfs een theater noodigden tot godsdienstige overdenkingen, het genot van heerlijke muziek en het bijwonen van een volmaakte opvoering van menig treur- of blijspel uit. Ook stonden er standbeelden om de haastig gebouwde Palæstra, waar de Epheben iederen morgen hunne naakte, welgevormde, gezalfde lichamen kwamen oefenen in den wedloop, het ringspel, en het werpen met de schijf. Hoe genoot Hermon er van, dat hij dit schouwspel weder met gezonde oogen kon gadeslaan. Welk een opwekking voor den zoo lang in zichzelf gekeerden geest van den tot de levende wereld teruggekeerden kunstenaar, wanneer het hem vergund was in de tent van Erasistratos te luisteren naar de gesprekken der groote geleerden, die den Koning naar de woestijn hadden vergezeld. Alleen dat het Daphne niet gegeven was zijn genot te deelen, deed afbreuk aan Hermon's genoegen, zoo menigmaal Eumedes aan zijn ouders, aan hem en eenige uitverkoren vrienden, vertelde van wat hij in het afgelegen Ethiopië had beleefd, de avonturen die hij had gehad, te water en te land, in den oorlog en op de jacht, als onderzoeker en als scheidsman, en al de ondervindingen, die hij daarbij had opgedaan.

In de eentonigheid der doodsche woestijn was zooveel mogelijk afwisseling aangebracht; te midden harer dorheid hadden de fijnste genietingen voor geest en schoonheidszin hunne tenten opgeslagen.

Juist was de dichter Kallimachos met een nieuw zangkoor aangekomen, en zouden vertooningen van Antiphilos en Nikias het koningspaar de laatste dagen van hun verblijf in de woestijn veraangenamen, — toen op eens met bliksemsnelle vlucht eenige duiven, de vogels van Aphrodite, Pithom binnenvlogen, doch in plaats van een nieuwe liefdeboodschap of een nieuw vermaak te melden, brachten zij zulk een ontzettend bericht dat het alle vreugde op de vlucht joeg en alle genot uitdoofde.

Ruwe Barbarenhorden hadden Alexandrië tot een prooi hunner teugellooze roofgierigheid gemaakt, en schrikten daardoor het koninklijk echtpaar en hun uitgelezen gevolg op, uit de genietingen, waarin zij zich nu reeds weken lang hadden gebaad.

De vier duizend Galliërs, aangeworven om te velde te trekken

tegen Kyrene, waren op het punt zich met ware rooflust te werpen op de rijkste stad der wereld. Als een zwarte wolk hing dit vreeselijke gevaar boven de zoo snel aanwassende stad van Alexander. Wel verzekerde de veldheer Satyros, dat hij, met de troepen die hem ten dienste stonden, sterk genoeg was om de geduchte horde uiteen te drijven, — doch een tweede duif, afgezonden door den in de hoofdstad achtergebleven Epitroop, sprak van een zwaar, bijna niet meer te keeren onheil.

Met de grootste snelheid vlogen de postduiven nu heen en weer, doch eer de derde aankwam, was de uit Ethiopië teruggekeerde vlootvoogd Eumedes reeds met zijn geheele, aan de grens bijeengebrachte strijdmacht naar Alexandrië vertrokken.

De Koning en Koningin bestegen met het corps der pages en jongelingen de gereedliggende booten, om zich daarna in wagens, door vlugge vierspannen getrokken naar Memphis te begeven, en in de onneembare vesting van den »Witten Muur" het oogenblik af te wachten, dat de veiligheid in de residentie hersteld zou zijn.

Mannelijke onverschrokkenheid stond bij de Grieken zoo hoog aangeschreven, dat er geen de minste schaduw mocht vallen op die des Konings; zijn overhaaste aftocht werd dus zoodanig ingericht, dat er aan geen vlucht te denken viel, en het alleen geleek op een ongeduldig haken naar nieuwe feesten en ernstige plichtsvervulling, op een andere plaats van het rijk.

Velen uit het gevolg gingen met het vorstenpaar mede, en onder hen was ook Erasistratos. Hermon zeide hem met aandoening vaarwel, en ook den arts viel het moeilijk te scheiden van den kunstenaar, wien hij toch, nog geen jaar geleden, zijn hulp geweigerd had.

HOOFDSTUK XXXII.

Hermon ging met Philippos en Vrouw Thyone in het schip, dat hen, door het nieuwe kanaal, naar Pelusium bracht, waar de oude bevelhebber allerlei beschikkingen moest maken.

In de grensvesting moest de kunstenaar zichzelven op nieuw geduld voorhouden, want er was in de haven geen enkel schip, dat op Pergamos of Lesbos voer.

Philippos had zijn handen vol, doch al zijn verordeningen waren reeds ten uitvoer gebracht, toen hij door postduiven vernam, dat de overrompeling der Galliërs volkomen schipbreuk had geleden, en aan zijn zoon Eumedes opgedragen was, hen daarvoor te tuchtigen. De Admiraal had zijn vloot reeds naar de Sebennytische monding van den Nijl gebracht.

Een tweede duif kwam van Koning Ptolemeus, en riep den grijzen veldheer onmiddellijk naar de hoofdstad terug.

Philippos besloot dus onverwijld op te breken en, daar zijn weg hem die riviermonding voorbij leidde, daar een ontmoeting te hebben met zijn zoon.

Hermon moest hem en zijne gemalin tot aan Alexandrië begeleiden, vanwaar hij, zonder zich op te houden, naar Pergamos door kon gaan. In een van de havens der wereldstad

waren immers altijd schepen te vinden, die voor eene landingsplaats aan de Middellandsche Zee bestemd waren.

Een galei lag daar altijd zeilree, ter beschikking van den kommandant der vesting, en reeds den volgenden namiddag scheepte het waardige echtpaar zich met Hermon en zijn trouwen Bias, op de »Galatea" in.

Het was somber weer, en donkere wolken dreven hoog in de lucht over het ranke vaartuig heen. Het hield zich dicht aan het strand en, als de wind niet draaide, kon het vóór zonsopgang het vlakke kustland bereiken, dat door den Sebennytischen arm van den Nijl doorsneden werd.

Toen de echtelieden tijdig ter ruste waren gegaan, kon Hermon het in de bedompte lucht van het scheepsruim niet langer uithouden. In zijn mantel gehuld, klom hij op het dek. De maan, die bijna vol was, stond aan den hemel, doch nu eens werd zij door dikke wolken verduisterd, dan weder brak zij er door heen. Als een zwaan uit het kreupelhout aan den oever, op den gladden spiegel van het meer, zoo gleed zij ten laatste in het donker blauw van het verhelderde hemelgewelf. Hermon voelde zijn hart opengaan. O, wat een genot den sterrenhemel weder te zien, en zijn ziel te verzadigen aan de schoonheid der Schepping! O, dat die eeuwige wandelaars daar in de hoogte geen ziellooze lichamen meer voor hem waren, dat hij in die blanke zilveren schijf boven zijn hoofd weder de vriendelijke Selene zag, in de bewegelijke zilten watervlakte het rijk van Poseidon! Morgen, als de zee zoo rustig in donkerblauwe tint, vóór hem zou liggen, zou hij den zeegod Glaukos, en als het witte schuim op de toppen der golven krulde, de blankarmige Thetis begroeten. De wind was hem nu ook niet meer een ijle ademtocht; neen, ook die ging van een Godheid uit. De geheele natuur had nieuw, goddelijk leven voor hem teruggekregen.

Wel stond hij nu veel minder ver van zijn kindsheid af, maar tegelijk ook oneindig dichter bij de eeuwige Godheid. En al de veelzeggende gestalten, die hem uit de geheele natuur en uit iedere sterke opwelling zijner eigen ziel tegemoet traden, wachtten er slechts op, zich door zijn kunst in de edelste van alle

gedaanten, die van den mensch, te doen afbeelden. Daar waren er niet vele, met wier wezen hij in den nacht, die hem omgeven had, en in de eenzaamheid niet vertrouwd geworden was. Zoodra hij weder aan het werken zou gaan, behoefde hij ze maar op te roepen; en in dezelfde spanning als van den veldheer, die over nieuwe legerscharen gebiedt, vóór den slag, zag hij op de groote omkeering, die in hem plaats gegrepen had, en op hetgeen er van zijn eigen arbeid komen zou.

Welk een heerlijke lust om te leven en te werken was er in hem ontwaakt!

Sedert het eerste uur dat hij weder volkomen ziende geworden was, gevoelde hij zich daardoor overmeesterd. Hij had wel dadelijk de maan in de zon, en het schip in zijn werkplaats willen veranderen, om aan het boetseeren te kunnen gaan.

Hij wist ook wel, wat. Hij wilde een Apollo scheppen, die den voet zet op den verslagen draak der duisternis.

Thans zou hem dat werk gelukken. — En toen hij den blik naar boven sloeg, en Selene juist weder te voorschijn kwam uit een zwart wolken-eiland, viel het hem in, dat het een maannacht als deze geweest was, die hem al dat onuitsprekelijk zware leed had berokkend, dat nu achter hem lag.

Doch het was zoomin de stille zwerfster daar omhoog, als een toornende vrouw geweest, die hem aan de vervolging van Nemesis prijsgegeven had. In de rust der woestijn was het hem duidelijk geworden, wat al die ontzettende dingen over zijn hoofd had doen komen. Hij wilde zich dat nu echter niet weder te binnen brengen; hij voelde zich immers sterk genoeg om in het vervolg altijd trouw aan zichzelven te blijven.

Met zijn verhelderde oogen zag hij nu klaar en duidelijk het nieuwe leven vóór zich. Niets, allerminst een nutteloos, zelfkwellend treuren over begane misslagen, zou een schaduw werpen op den nieuwen morgenstond, die voor hem aanbrak, en die hem tot ijverige werkzaamheid, dankbaarheid en liefde riep.

Diep ademhalend liep hij met groote schreden het door den zilveren glans der maan verlichte dek op en neder.

Die schijf aan den hemel herinnerde hem ook weder aan

Ledscha. Hij was nu niet meer boos op haar. Het kwade waardoor zij had gedacht hem te vernietigen, was voor hem ten goede gekeerd, en reeds in de woestijn had hij leeren inzien, hoe dikwijls de mensch datgene, waarin hij in het begin zijn wreedste beproeving ziet, op het eind moest zegenen als zijn grootste gewin.

Hoe duidelijk stond hem nu weder het beeld van het Biamietische meisje voor den geest!

Had hij haar toch niet eenmaal liefgehad?

Of hoe kon hij het anders verklaren dat hij, toen zijn hart reeds geheel alleen aan Daphne behoorde, zich beleedigd en gekrenkt had gevoeld, terwijl zijn Bias, die daar nu juist over de verschansing leunde, en in de glinsterende golfjes tuurde, hem had verhaald, dat Ledscha zich, toen zij vluchtte van haar onbeminden echtgenoot, had doen vergezellen van den Galliër, denzelfden man, dien hij het leven had gered? Was dit jaloerschheid geweest, of had het slechts zijn ijdelheid gekwetst, verdrongen te zijn uit een hart, waarvan hij overtuigd was, dat het, al ware het ook in bitteren haat, toch geheel aan hem alleen, toebehoorde?

Vergeten had zij hem zeker niet; en terwijl de herinnering aan haar zich wonderlijk mengde in het verlangen naar Daphne, dat hem nooit verliet, zette hij zich neder, en tuurde in het duister, totdat zijn hoofd op zijn borst neerviel.

In den droom zag hij Ledscha, doch niet meer als vrouw, maar als de spin Arachne. Zij groeide voor zijne oogen tot een verbazende grootte, en liet zich neder op den Pharos van Sostratos. Zonder dat de vlammen van het seinlicht, waar zij overheen zweefde haar deerden, omspon zij de geheele stad Alexandrië met hare tempels, paleizen en gebouwen, hare havens en schepen, met onmetelijk lange, grauwe draden, totdat Daphne eensklaps met vluggen tred verscheen, en die, den een na den ander, met groote kalmte doorsneed.

Daar werd hij op eens gewekt door een schel gefluit. Het was het signaal van den overste, dat de roeiers elkander moesten aflossen.

Een matgele tint kleurde nu den oostelijken horizont van den bewolkten hemel. Aan zijne linkerhand strekte de bruine, vlakke kust zich uit, die lager scheen te liggen dan de donkere golfrimpels der bewogen zee. De koele morgenwind dreef lichte dampen over het kale oeverland. Geen boom, geen struik, geen woning was in deze droevige, verlaten streek te zien. Waarheen het oog zich wendde — niets dan water en zand. Aan den zoom van de kust werden beide tot één. Lang uitgestrekte golfmassa's wierpen zich over de dorre woestenij, doch keerden, alsof zij afgeschrikt werden door de doodschheid van dit strand, naar de groote zee, vanwaar zij kwamen, terug.

In het murmelen der golfjes mengden zich de schrille geluiden van de meeuwen, die achter het schip aanvlogen, en het schorre, hongerige gekras der raven aan den oever.

Hermon kreeg het koud bij dit gezicht. Rillend sloeg hij zijn mantel dichter om zich heen, maar toch ging hij niet naar het besloten scheepsruim, maar volgde den »nauarch", terwijl deze hem wees op vele vaartuigen, die in een wijden kring om de plek voeren, waar de Sebennytische Nijlarm door het vlakke kustland dringt, om zich uit te storten in de zee.

Wat die schepen daarmede vóór hadden, wist zelfs de ervaren zeeman niet; stellig niet veel goeds, want op den oever was een ontelbare menigte raven te zien, die alle naar links vlogen.

De verschijning van Philippos op het dek, brak de beschouwingen van den nauarch af. Hij wees den ouden krijgsheld met bezorgdheid op de vogels, maar in plaats van een antwoord gaf hij het korte bevel: »Let op roer en zeilen!"

Die zwermen vogels daarginds, verklaarde Philippos den kunstenaar, behoorden bij de boot van zijn zoon; — doch wat ze daarheen aantrok, was ook hem nog een raadsel.

Na het ochtendmaal naderde het admiraalschip van Eumedes de triëere van zijn vader. Twee andere, niet veel kleinere galeien bleven daarachter, en om den Nijlmond en de geheele kale vlakte bewogen zich wel vijftig kleinere schepen.

Die alle behoorden tot de oorlogsvloot des Konings, en ieder

dek was vol gewapende krijgslieden. Op het eene zag men een wand van lansen, opgetrokken in de nevelachtige lucht, en aan den kant van het Zuiden verdrong de eene boogschutter met zijn wapen in de hand, den anderen.

Op welk mikpunt moesten al die pijlen worden gericht?

De mannen aan boord van de Galatea konden het duidelijk zien, want het strand wemelde van menschelijke gedaanten; hier stonden zij dicht opeen, als een troep paarden, die door wolven werden aangevallen; dáár liepen zij, ieder op zichzelf of bij troepen, naar de zee toe, of het land in. Donkere plekken op het witte zand duidden de plaats aan, waar weder anderen zich op den grond hadden neergeworpen, of, op de knieën liggend, hunne armen afwerend uitstrekten.

Wie waren die lieden toch, die dit anders geheel onbewoonde, ongastvrije oord zoo dicht, en op zoo wonderlijke wijze, bevolkten?

Men kon het, van de Galatea, met het bloote oog niet zien, maar Philippos geloofde dat het de Galliërs waren, die zijn zoon moest tuchtigen, en spoedig bleek, dat het oude legerhoofd goed had geraden; een schaar van twintig of dertig mannen wierp zich, juist toen de Galatea het strand naderde, in de zee. Het waren Galliërs. Hun blanke huid en rood, borstelig haar verraadden dat.... Philippos kende hen wel, en Hermon herinnerde zich de bende die hem eenmaal, op zijn rit naar Tennis, voorbij gestormd was.

De toeschouwers hadden echter niet lang tijd om hunne waarnemingen te doen. Op de schepen in hunne nabijheid klonken korte kommando's; zware bogen werden ook op hun schip opgeheven en gespannen, en de eene lichte gestalte na de andere stak de armen in de hoogte, sprong op, of zonk, bewegingloos in de golven, die in den geheelen omtrek donker rood werden gekleurd.

Een huivering greep den kunstenaar aan, maar de grijze veldheer omhulde zijn hoofd met zijn mantel, en Vrouw Thyone deed hetzelfde, terwijl zij luid jammerend den naam van haar zoon uitriep.

De nauarch wees op de zwarte vogels die hoog in de lucht,

en laag boven het water en het land vlogen, maar spoedig werd de opmerkzaamheid der bemanning van de Galatea in een nieuwe richting geleid door den uitroep: »Een boot van het admiraal-schip!"

Dertig sterke roeiers deden het lange, smalle vaartuig op hen afstevenen. Nu eens hoog opgeheven door een zwaren golfberg, dan weer neerzinkend in het dal daarnaast, volbracht het zijn tocht, en vlug als een jongeling, klom Eumedes langs een afhangende touwladder op het dek der Galatea.

Daar aangekomen, snelde de jonge vlootvoogd op zijn ouders toe. Zijn moeder snikte luid bij zijn in het minst niet opgewekte begroeting, en Philippos zeide somber: »Ik heb nog niets gehoord, en toch weet ik alles."

»Vader!" begon de Admiraal, en den helm van zijn bruingelokt hoofd nemende, ging hij op neerslachtigen toon voort: »Eerst het nieuws dat ik voor Hermon heb. Dat zal u ook de overige vreeselijke dingen doen begrijpen. Het huis van uw oom Archias is verwoest, en die daarginds zijn de daders."

»In de hoofdstad!" viel Philippos driftig uit, en Hermon riep met niet minder hevige verontwaardiging: »Waarmede heeft mijn oom den toorn dier booswichten op zich geladen? Daar de wraak in uwe hand is gegeven, zult gij hen voor die vredebreuk doen boeten!"

»Zwaar, misschien te zwaar," antwoordde Eumedes dof, en Philippos vroeg zijn zoon, hoe die snoode daad gepleegd had kunnen worden, en hoe het bevel des Konings luidde.

Nu verhaalde de Admiraal alles wat er sedert zijn vertrek uit Pithom in de hoofstad voorgevallen was.

De vier duizend Galliërs, die Koning Antiochos als hulptroepen tegen Kyrene naar het Egyptische leger had gezonden, hadden, nog eer zij Parætonium, aan de westelijke grens van het rijk, hadden bereikt, aan hunne Grieksche bevelhebbers de gehoorzaamheid opgezegd. Daar de laatste hen toch hadden willen dwingen verder te marcheeren, hadden zij hen gebonden op den weg achtergelaten. De Barbaren hadden hun leven gespaard, maar waren daarna met luide juichkreten naar Alexandrië gestormd.

Zij hadden vernomen dat deze stad zoo goed als van krijgsmacht ontbloot was, en dus had hun woeste rooflust hen naar de rijke wereldstad gedreven.

Zonder tegenstand te ontmoeten, waren zij te Alexandrië in de Necropolis gevallen, hadden het Drako-kanaal doorwaad, en waren daarop langs het nog onvoltooide Serapeum door de Rhakotis getrokken. Bij de Kanopische straat waren zij oostwaarts gegaan, en hadden zich door dezen hoofdader van het verkeer, naar het Bruchium begeven, om zich vervolgens in noordelijke richting naar den zeekant te spoeden.

Aan de Zuidzijde van het Dionysostheater hadden zij halt gehouden. Vervolgens had zich ééne afdeeling naar de markt, een andere naar de koninklijke paleizen gewend.

Vóórdat zij in het Bruchium aankwamen, hadden de rooflustige benden zich van plundering onthouden. Al hun kracht moest, zooals later gebleken was, voor den aanval op de paleizen en de rijke koopmanshuizen op de markt gespaard worden. Eenige lieden, die in Alexandrië goed bekend waren, hadden hen als wegwijzers gediend.

Als den voornaamsten opruier wees men een Gallischen hoofdman aan, die deelgenomen had aan den inval te Dephi, doch die gedood was, omdat hij het had gewaagd, ongehoorzamen te straffen. In zijne plaats had zich een ander uit hun midden aan het hoofd gesteld, en wel een bruggenbouwer, en met hem zijne gezellin, een vrouw, die niet van Gallische afkomst was.

Deze vrouw, een vastberaden, hardnekkig schepsel van zeldzame schoonheid, was, toen de troep die het koningspaleis zou aanvallen, het huis voorbij kwam, waar Hermon als erfgenaam van Myrtilos gewoond had, zelve daarin binnengedrongen, om door de muiters, die haar volgden, alles wat in hunne handen kwam, te doen vernielen en rooven. De bruggenbouwer was tot op de markt voortgedrongen. Bij de plundering van de huizen der rijke kooplieden, was hij met dat van Archias begonnen. Het was daarbij in brand geraakt, en evenals de groote pakhuizen, die er bij behoorden, geheel in de vlammen opgegaan.

Doch, noch op de markt, noch bij het huis van Myrtilos, dat schuins over de Palæstra lag, hadden de woestelingen wil van hun werk gehad. De veldheer Satyros had, op de eerste tijding van hunne nadering, alle troepen die onder zijne bevelen stonden, en de bezetting van eenige oorlogsschepen opgeroepen, en de geheele horde op de markt als in een muizenval gevangen. De bende waartoe de vrouw behoorde, was door de ruiterij naar de Palæstra, en in den hoek dien de gebouwen vormden, gedreven, en daar vastgehouden, totdat Eumedes versterking gebracht en de Galliërs gedwongen had zich over te geven.

Daarop was er uit Memphis een bevel van den Koning gekomen, om de overwonnelingen naar het vlakke kustland te voeren, waar zij zich nu dan ook bevonden, en tusschen de zee en het Sebennytische meer gemakkelijk konden ingesloten blijven. Tot op den laatsten man waren zij des doods schuldig verklaard, en de honger moest dit vonnis aan hen voltrekken.

De Admiraal eindigde zijn verslag met de woorden, dat hij in dienst des Konings was, en dus slechts te volvoeren had wat zijn Heer gebood.

»Plicht," zuchtte Philippos; »doch welk een straf!"

Hij gaf zijn zoon de hand, maar Vrouw Thyone schudde vol droefheid het hoofd, en zeide: »Vier duizend zijn het! Welk een macht oefenen de booze geesten der duisternis toch uit op dien wijsgeer en geschiedschrijver op den troon, den smaakvollen kunstkenner, den man die aan zijn hoofdstad en geheel Egypte alle goede gaven van den vrede schenkt, en die weet te beschermen en te doen ontwikkelen als geen ander!"

Zij hield op, en ging op fluisterenden toon voort: »Zijn hand en geweten zijn reeds bevlekt met het bloed van twee broeders. Den oudsten, die recht had op den troon, heeft hij verdreven. En dan onze vriend Demetrius Phalereus, de edele raadsman van zijn vader! Omdat gij voor hem in de bres gesprongen zijt, Philippos, werdt gij — al was het ook als kommandant, omdat Ptolemeus uwe bekwaamheid kent — naar het afgelegen Pelusium verplaatst, en daar zouden wij nog . . . ."

»Bedwing uw tong, vrouw!" waarschuwde haar de oude veld-

heer op vermanenden toon. »De adder aan de kroon van Opper- en Neder-Egypte is het zinnebeeld van des Konings snel werkende macht over leven en dood. Voor de Egyptenaren zijn Ptolemeus en Arsinoë, de Philadelphen, Goden, en wat hebben wij hen te verwijten, anders dan dat zij hunne almacht gebruiken?"

»Bovendien, moeder," voegde Eumedes er levendig bij, »volgt het broeder- en zusterpaar op den troon niet slechts het voorbeeld van veel grooteren onder de onsterfelijke Goden? Toen diezelfde Galliërs, die daarginds ter dood veroordeeld zijn, vier jaar geleden met woeste rooflust in Delphi vielen, hebben Apollo en Artemis zelve hen met hunne pijlen naar den Hades willen zenden, terwijl Zeus zijne bliksemstralen slingerde, en zware rotsblokken van de wankelende bergen op hen liet nedervallen. Velen van hen, die nu moeten sterven, zijn in Delphi aan den dood ontkomen. — Door de ondervinding niet wijzer geworden, hebben zij nieuwe wandaden bij de oude gevoegd, — en nu worden zij toch nog door de gerechte straf achterhaald. Hoe grooter de schuld, des te bloediger de wraak. Zij moeten tot den laatsten man sterven, heeft mijn gebieder gezegd, doch over de wijze waarop, beslis ik naar eigen goedvinden, en van uwe goedkeuring ben ik daarbij zeker, moeder. In plaats van den martelenden hongerdood, neem ik het snellere middel van doodschieten te baat. — Thans weet gij, wat gij toch moest hooren. Het is beter, moeder, dat gij deze plaats des onheils verlaat. Mij roept de plicht naar mijn schip."

Hij stak zijne ouders en Hermon de hand toe, maar de laatste hield haar vast, en vroeg in ademlooze spanning: »Hoe heet de vrouw, aan wie de teugellooze Barbaren gehoorzaamden, ofschoon zij niet van hun stam is?"

»Ledscha," antwoordde de krijgsman.

Als door een schorpioen gestoken, sprong Hermon op, en riep: »Waar is zij?"

»Op mijn schip," was het antwoord, »indien zij nog niet met de overigen naar het strand is gebracht."

»Om daar met die beklagenswaardige bende gedood te worden?"

vroeg Vrouw Thyone verontwaardigd en op verwijtenden toon aan haar zoon.

»Neen moeder," verzekerde Eumedes. »Zij zal, onder geleide van vertrouwbare lieden, naar de anderen worden gevoerd, om hen zoo mogelijk nog tot rede te brengen. In ieder geval moeten wij eerst nog te weten komen, of er in de koninklijke paleizen nog medeplichtigen van den aanval zijn, en dan ook nog, waar die vrouw vandaan komt."

»Daaromtrent kan ikzelf u inlichten," zeide Hermon. »Vergun mij, u te vergezellen. Ik moet haar zien en spreken."

»De Arachne van Tennis?" vroeg Vrouw Thyone vol belangstelling.

Een stomme hoofdknik van Hermon was het antwoord, en zij vervolgde: »Die rampzalige, die den toorn van Nemesis over u afsmeekte, en nu zelve door de straffende Godin wordt vervolgd. — Wat wilt gij van haar?"

Nu boog Hermon zich tot zijne oude vriendin neder, en fluisterde haar toe: »Haar vreeselijk lot verzachten, indien het in mijn vermogen is."

»Ga dan," hernam de matrone. Daarop wendde zij zich tot haar zoon, en zeide: »Laat u door Hermon mededeelen, hoe diep die vrouw in zijn leven heeft ingegrepen, en als haar beurt komt, denk dan aan uwe moeder."

»Zij is een vrouw," antwoordde Eumedes, »en het bevel van den Koning luidt: enkel de mannen te straffen. Buitendien heb ik beloofd haar zacht te behandelen, wanneer zij besluit een bekentenis te doen."

»En wat zeide zij daarop?" vroeg Hermon.

»Noch met bedreigingen, noch met beloften," zeide de Admiraal, »laat dat wonderlijke, schoone wezen zich tot spreken brengen."

»Dat dacht ik wel," verzekerde de kunstenaar, en een tevreden glimlach vloog daarbij over zijn gelaat.

HOOFDSTUK XXXIII.

Na een korten overtocht kwamen Hermon en Eumedes op het schip van den Admiraal.

Ledscha had reeds voet aan wal gezet, en daar moesten allen die verdacht werden, aan de oproerlingen in de stad den weg gewezen te hebben, vóór haar gebracht worden.

De bevelhebber moest eerst nog allerlei dienstplichten vervullen, en Hermon wachtte in diep gepeins verzonken, zijn terugkomst af. De gedachten van den kunstenaar waren bij Daphne. Haar vader zou het verlies van zijn huis, ja misschien van zijn geheele fortuin, moeilijk kunnen dragen; maar al was hij ook tot den bedelstaf gebracht, — voor hem en zijn dochter was gezorgd. Nu kon Hermon weder werken zooals in vroeger dagen, en welk een geluk zou het zijn, als het hem vergund werd aan den man, wien hij zóóveel verschuldigd was, te mogen vergelden wat hij voor hem had gedaan!

Hij wilde aan zijn geliefde geven, en nog eens geven, en hij zou er een gunstige beschikking van het lot in gezien hebben, wanneer de vlammen tot aan de laatste drachme van haar rijken vader hadden verteerd.

In zichzelf gekeerd, vergat hij de afschuwelijke dingen, die tegenover hem plaats vonden, doch toen hij zijn blik opsloeg en zag hoe de boogschutters hun vreeselijk werk volvoerden, kromp hij van ontzetting ineen.

Het schip van den Admiraal lag zoo dicht bij het strand, dat hij de gedaante van enkele Galliërs onderscheiden kon. Eenigen, op lijfsbehoud bedacht, ontvloden de plaatsen, die door de pijlen van de boogschutters, van de schepen uit, te bereiken waren, doch anderen drongen op de schietenden toe. Een akelig aangrijpend gezicht, maar toch welk een treffend schouwspel voor het kunstenaarsoog, dat zoo lang in het duister had verkeerd.

Vooral twee broeders, wonderbaar fraai gebouwd, die, evenals al de overigen, naakt, hunne breede gewelfde borst voor de pijlen ontblootten, maakten diepen indruk op hem. Het was schrikkelijk, maar toch ook grootsch, en waard om door de kunst aan de vergetelheid onttrokken te worden, en daarom prentte hij het vast in zijn geheugen.

Na den middag kon Eumedes zich eindelijk wijden aan zijn jongen vriend. Ofschoon de wind een fijnen motregen voor zich uitjoeg, bleef de Admiraal toch met den kunstenaar op het dek. Wat deerde hen het gure weer, terwijl de een zichzelven weder voor den geest riep, en aan zijn vriend verhaalde, hoe de haat van een beleedigde vrouw de duistere geesten der wraak tegen hem had losgelaten, en de ander, die te water en te land den dood onder de oogen had gezien, nu eens verrast, dan weer met sprakelooze ontzetting, daarnaar luisterde.

Zooals Hermon haar schilderde, had Eumedes zich Ledscha, na de verhooren, die zij had ondergaan, juist voorgesteld. Hij vond alles groot in die schoone, hartstochtelijke vrouw, die den haar aangedanen hoon wreekte, als het noodlot zelf; die de Godin Nemesis aanriep, en haar in meedoogenlooze strengheid nog overtrof; die mannen tot gehoorzaamheid dwong, en, in plaats van zichzelve te verrijken, de afgedwongen talenten wegwierp, om nieuwe onheilen af te smeeken over den man, die hare liefde in haat had doen overgaan.

Vervolgens beraadslaagden de beide vrienden met elkander op gedempten toon, en hun vermoeden werd langzamerhand overtuiging, dat de onuitbluschbare haat dier Biamietische vrouw haar naar de Galliërs had gedreven, om hen te overreden tot den inval in de hoofdstad. De verwoesting van de huizen van Archias en van Myrtilos scheen dit te bevestigen, omdat men nog altijd dacht, dat dit laatste nog aan Hermon toebehoorde. En van het paleis van den koopman kon zij wel gedacht hebben dat het de woning was der veel benijde Daphne, in wie zij reeds te Tennis hare mededingster had gezien, en die zij daarom verfoeide.

Alleen het ontwijfelbare feit, dat Ledscha de gezellin van den bruggenbouwer was geweest, stelde hen voor een moeilijk op te lossen raadsel. De vrijgelatene Bias was op het schip van Philippos achtergebleven, en kon daarom nu niet ter bevestiging zijner berichten worden opgeroepen, maar Hermon herinnerde zich nauwkeurig dat hij gezegd had: Ledscha heeft zich door een Galliër, nadat hij het voor hem bestemde geld in ontvangst genomen had, van Pitane naar Afrika laten brengen.

Toen de korte Novemberdag ten einde spoedde, en de beide vrienden zich versterkt hadden met spijs en drank, hield de regen op. Bij den ondergang der zon braken hare laatste vurige stralen, als de flikkerende vlammen bij den brand in een steenen huis, door de spleten en scheuren van den zwarten wolkenmuur aan den westelijken horizont. Spoedig echter verbleekte die gloed, en het nachtelijk duister verbreidde zich over de zee en de kale landstreek in het Zuiden. Hoog in de lucht klonk luider en luider het schril gekras van raven en gieren. Van tijd tot tijd werd dat overstemd door de uitbarstingen van woede en gekerm van wanhopige menschen, door een afschuwelijk honend gelach, of door het bruischen der sterk bewogen zee. Somtijds klonk door al die huiveringwekkende geluiden nog een kort kommando of een tot in de verte hoorbaar signaal.

Op de vloot, die de vlakke kustlanden in een halven cirkel omringde, begonnen hier en daar, en eindelijk overal, zwakke lichtjes aan mast en voorsteven der schepen zichtbaar te

worden; doch aan het strand bleef het pikdonker. Slechts bij de drie versterkte wachthuizen, die daar in allerijl waren opgericht, werd de duisternis door het flauwe schijnsel van een lantaarn verlicht.

Ook aan den nachtelijken hemel kwamen tusschen de voortjagende wolken flonkerende lichten te voorschijn. De ééne ster na de andere begon de blauwe eilanden aan het bewolkte uitspansel te sieren, en eindelijk vertoonde zich de volle maan, die als een groote zilveren vaas op de zwarte katafalk van een reus, boven hun hoofd de opeengehoopte wolkenmassa's bescheen.

Toen het eerste uur na zonsondergang verstreken was, gaf Eumedes bevel de boot te bemannen.

Van wapenen voorzien, alsof hij naar den slag ging, maakte hij zich gereed tot den tocht naar de plaats des onheils, en verzocht Hermon onder zijn chlamys een pantser aan te gespen en het zwaard, dat hij hem gaf, om te hangen. Wèl zou hij begeleid worden door een afdeeling betrouwbare Macedonische krijgslieden, en was Ledscha goed bewaard, maar misschien zou hij zich toch nog moeten verdedigen tegen de eene of andere uitbarsting van woede. Op die korte vaart blonken de toppen der bewogen golven met een onrustig geglinster, doch in de verte lagen lange schaduwen, als donkere sluiers over de zee.

De kuststrook waarop de beide mannen weldra landden, was door helderen maneschijn verlicht, en de gestalten der veroordeelden teekenden zich tegen het geelbruine zand, waarop zij stonden, liepen of lagen, af, als de zwarte figuren op een vaas tegen den rooden achtergrond.

Aan het westelijk uiteinde der vlakte lag een duinheuvel door wal en gracht omgeven, omschanst door zwaar gewapenden en eenige boogschutters. De vlakte aan zijn voet was voor iederen aanval beveiligd, en aan de rechter zijde verhief zich een, op palen rustend, dak.

Die haastig opgeslagen open hut had overdag tot verblijf gediend aan de beambten, aan wie het verhoor der raddraaiers opgedragen was. Deze laatsten wachtten, aan masten gebonden, hun vonnis af.

De eenige vrouw onder die allen was Ledscha.

Ongeboeid zat zij op den grond achter de omheining, bestaande uit palen door touwen verbonden.

Zonder een bepaalde afsluiting te vormen, duidde dat slechts aan, tot hoever de gevangenen zich mochten wagen. Wie buiten die afperking ging, kon verwachten, door een pijl die van den wal werd afgeschoten, getroffen te worden.

Zoo werden de veroordeelden door die verschansing wel is waar bedreigd, doch zij hadden ook reden er dankbaar voor te zijn, want zij onttrok de ontzettende tooneelen op de zandige vlakte tusschen de zee en het binnenmeer aan hunne blikken.

Op dit oogenblik werd de plek daghelder verlicht door de volle maan, die in het reine blauw van den hemel, als een witte lotos-bloem op heldere wateren, hoog boven de zwarte wolkenbergen zweefde, en een zilverglans over de aarde uitgoot.

Bij de duinen-vesting gebood Eumedes aan de Macedoniërs die hem volgden, daar te blijven. Daarop wees hij, met een veel beteekenend gebaar op Ledscha, en fluisterde Hermon in: »Bij den gordel van Aphrodite — zij is huiveringwekkend schoon! Voor wien zou die Medea nu weder in gedachte een giftdrank brouwen?"

Vervolgens gaf hij Hermon verlof haar vrijstelling van straf te beloven, wanneer zij zich liet overhalen om ten minste omtrent de betrekking waarin de Galliërs tot het koninklijk paleis stonden, mededeelingen te doen. Maar Hermon wierp het ver weg, een dergelijke boodschap aan Ledscha over te brengen.

Eumedes had die weigering verwacht, en uitte alleen nog zijn wensch, dat hij althans eerst met de Biamietische spreken zou. Hoe weerbarstig zij ook mocht zijn, de voorspraak van zijn moeder zou haar toch ten goede komen. En Hermon mocht haar verzekeren, dat de bevelhebber haar genadig behandelen zou.

Hierop drukte hij zijn vriend de hand en verliet hem haastig, daar hij onderzoeken moest hoe de zaken bij de andere wachthuizen stonden.

Het hart van den heldhaftigen kunstenaar had nog nooit, zelfs niet in het grootste gevaar, zoo onstuimig geklopt, als nu

hij vóór die gevreesde ontmoeting met Ledscha stond. Toch was het geen liefde meer, die hem zoo hevig ontroerde en nog minder haat, of het verlangen zijn vijandin te doen gevoelen dat hare wraak was mislukt.

Voor een overwinnaar is het gemakkelijk grootmoedig te zijn, vooral voor een kunstenaar tegenover zulk een schoone tegenstandster, en Hermon geloofde dat hij Ledscha nooit schooner had gezien dan nu. Hoe zacht gerond was het ovaal van haar gelaat; hoe fijn dat profiel; hoe groot en schitterend de ver van elkander liggende oogen, waarboven hij, zelfs in den bleeken maneschijn, de dichte, zwarte wenkbrauwen kon zien, die zich als tot een gemeenschappelijke booze daad, onder het voorhoofd verbonden hadden.

De tijd had de betoovering van dit wonderschoone wezen eer verhoogd dan verminderd. Nu stond zij op van den grond, waarop zij gezeten had, en liep een paar malen de kleine ruimte, die haar gelaten was, op en neder. Doch plotseling schrikte zij op, want een der vastgebonden Galliërs, in wien Hermon den bruggenbouwer Lutarius herkende, riep haar bij den naam en stamelde, toen zij naar hem omzag, als een wanhopige, in gebroken Grieksch: »Nog eens — voor het te laat is — smeek ik u: leg uwe hand op mijn voorhoofd, of, als dat te veel is, zeg mij dan nog één vriendelijk woord, eer alles voorbij is! Ik wil niets anders hooren dan dat gij mij niet haat als een vijand, en veracht als een hond. Wat voor moeite kan u dat kosten? Gij behoeft mij maar met twee woorden te zeggen, dat gij berouw hebt van uw hardheid!"

Doch zij antwoordde kort en vastberaden: »Eén en hetzelfde lot wacht ons beiden. Ieder voor zich. Als de beurt aan mij komt en mijne oogen breken, dan zal ik hen danken dat zij mij u, snoodaard, in alle eeuwigheid niet weder doen zien!"

Lutarius uitte een wilden kreet van woede, en trok zoo heftig aan de sterke touwen, waarmede hij vastgebonden was, dat de stevig ingerameide paal er van waggelde. Doch Ledscha keerde hem den rug toe, en ging naar de hut.

In gedachten verzonken leunde zij tegen een der pilaren,

waarop het dak rustte, en de kunstenaar volgde haar oplettend met de oogen daar al hare bewegingen hem edel en de aandacht waardig toeschenen.

Zij hield de hand tegen het voorhoofd en tuurde naar boven, naar de maan.

Reeds lang had Hermon geaarzeld haar aan te spreken, en het zou hem als een misdaad zijn voorgekomen, haar uit deze houding op te schrikken. Zóó moest Arachne voor Athene hebben gestaan, toen de Godin in onrechtmatigen toorn haar weefspoel ophief tegen de sterveling, die vaardiger was dan zij; want terwijl Ledscha's voorhoofd zich somber fronste, speelde er tegelijk een zegevierende glimlach om haar mond. Daarbij openden zich haar fijne fraai besneden lippen waartusschen de kleine witte tanden flikkerden, die Hermon eenmaal zoo betooverend schoon had gevonden.

Als een sterrenwichelaar, die aan het uitspansel een zeldzaam verschijnsel waarneemt, dat door een wolk dreigt bedekt te worden, dat met zijn oogen vasthoudt en in zijn geheugen prent, zoo nam hij Ledscha's beeld in zich op. In deze houding wilde en kon hij haar afbeelden, juist zooals zij daar stond, zonder den sluier, dien men haar, toen zij gevangen genomen werd, onder het verweren afgerukt had, met het half losgemaakte zware haar, dat aan hare linkerzijde afhing, ja, zelfs met den licht gebogen neus, ofschoon dit in tegenspraak was met de oude regels der kunst, die aan schoone vrouwen niet anders dan rechte neuzen wilde geven. Hier beantwoordde de natuur tot in de geringste bijzonderheden aan de idee, en daarom moest iedere afwijking van de werkelijkheid het werk schaden.

Eenige minuten bleef zij zoo onbewegelijk staan, alsof zij wist dat zij voor een kunstenaar poseerde, en hij staarde haar aan, geheel onder haar betoovering, totdat de geboeide Galliër nog eens haar naam riep.

Toen verliet zij den pilaar, waartegen zij geleund had, en naderde de afsluiting.

Bij het touw, dat van den eenen paal naar den anderen was

gespannen, bleef zij staan en ontdekte de gedaante van een man, die haar aan de andere zijde volgde.

Het was een Griek, die tegenover haar stond. Een zwarte baard versierde zijn schoon ernstig gelaat. Ook droeg hij een chlamys, zooals zij eens bij dien anderen had gezien. Alleen het korte zwaard, dat volgens Helleensch gebruik, aan een breeden gordel aan zijn rechter zijde hing, scheen niet bij hem te passen. Eensklaps werd zij echter vuurrood; als of zij dreigde te vallen, breidde zij hare armen wijd uit, omklemde met de rechter en de linkerhand een paal, en strekte het hoofd benevens het geheele bovenlichaam, over het touw uit naar den man, wiens aanblik haar zoo levendig ontroerde.

Eindelijk riep zij Hermon's naam, op zulk een hoogen, angstigen toon, dat het in zijne ooren als een schrille noodkreet klonk.

»Ledscha!" antwoordde hij met innigheid, en stak vol medelijden beide handen naar haar uit; doch zij lette daar niet op en met een kalme zelfvoldoening die hem verbaasde, klonk het uit haar mond: »Dus hier in mijn ongeluk zoekt gij mij op? Hier weet de blinde mij wel te vinden?"

»Ik zou u liever in het grootste geluk weder ontmoet hebben!" sprak hij op zachten toon. »Doch een blinde ben ik niet meer. De hemelsche machten vergunnen mij weder, als in vroeger dagen, mijne oogen te weiden aan uwe wonderbare schoonheid."

Nu barstte zij in akelig lachen uit, en het: »Niet blind!" dat zij een- en andermaal herhaalde, klonk hem ook toe, alsof het gelachen, in plaats van gesproken werd.

Er zijn tranen van smart en van vreugd, en een lach, die anders met de blijdschap samen gaat, laat zich een enkel maal hooren op den korten weg tusschen leed en wanhoop.

Den kunstenaar sneed het dieper door de ziel dan de hevigste uitbarsting van woede zou gedaan hebben, en toen Ledscha de woorden uitstootte: »Niet blind! Genezen! Rijk en ziende, — ziende, met heldere oogen!" toen begreep hij haar eerst recht, en kon ook den zelfvoldanen glimlach verklaren, die hem zooeven om haar mond had verbaasd.

Niet in staat een woord te zeggen, zag hij haar aan; doch

zij ging voort, terwijl er telkens weder een zachte, geheimzinnige lach tusschen door klonk: »Dus dat is de straffende gerechtigheid! Zij laat ons vrouwen met voeten vertreden en houdt daarbij de handen in den schoot! O, mijne wraak! Hoe heb ik Nemesis geprezen: hoe kostelijk scheen mijn wedervergelding geslaagd! En nu? Het is louter bedrog en teleurstelling geweest. Die blind was, ziet. Wie zelf moest omkomen in ellende, dien veroorlooft men, met het zwaard aan de zijde, zijne oogen te vergasten aan onze terechtstelling. Hoor maar, indien de goede tijding u niet reeds ter oore is gekomen: ook ik ben ter dood veroordeeld. Doch wat bekommer ik mij om mij zelve? nog minder dan zij, tot wie wij bidden en aan wie wij onze offeranden brengen, het doen om de verraden vrouw. Thans leer ik hen kennen! Dus zóó dankt Nemesis mij voor de milde gaven, die ik aan haar heb gewijd? Kort vóór het einde stelt zij mij u, den beloonden verrader, nog eens voor oogen! Nu moet ik mij ook de ergernis getroosten, dat de gehate man, wiens blindheid de eenige voldoening in mijn verwoest leven was, mij met onbeschaamd genoegen in het aangezicht ziet!"

Nu begon ook Hermon's bloed te koken.

Met gloeiende verontwaardiging greep hij haar hand, die op het touw lag, drukte die krachtig tusschen zijne sterke vingers, en riep haar met nadruk toe: »Houd op, waanzinnige! opdat ik later niet aan u denken moet als aan een vergiftige slang of afschuwelijke spin."

Terwijl hij dit zeide, trachtte zij te vergeefs hare hand los te rukken. Nu liet hij die vrij; zij keek verwonderd en als om hulp smeekend naar hem op, en zeide zacht: »Gij weet wel, eens was ik anders — ook nog zoolang ik mij verbeeldde dat de wraak mij gelukt was. Maar nu? Alles waarmede ik u wilde straffen, heeft de valsche Godin verijdeld. Wie heeft de zwaarste mishandeling van u afgewend? Zelfs de wraak, die het mijn recht, ja mijn plicht was te oefenen — werd mij onthouden."

Zij zweeg, met gebogen hoofd en als gebroken, en ditmaal lachte zij niet. Hermon gevoelde hoe zijn boosheid overging in medelijden; vriendelijk en met warmte vroeg hij of zij

zich door niets wilde laten verzoenen, zelfs niet, indien hij haar voor het onrecht dat hij haar had aangedaan, om vergiffenis vroeg, en beloofde haar leven, ja ook de vrijheid voor haar te verwerven?

Doch Ledscha schudde langzaam het hoofd, en antwoordde ernstig: »Wat zou mij anders overblijven dan haat? Welke waarde heeft voor mij, rampzalige die ik ben, wat voor anderen het beste en hoogste is?"

Hermon wees op den vastgebonden bruggenbouwer, en zeide: »Die daarginds heeft u weggevoerd van den man, wiens echtgenoot gij waart, en hij heeft u de verloren liefde vergoed."

»Hij?" riep zij driftig uit, en op een toon van het diepste afgrijzen, vervolgde zij, nog altijd met verheffing van stem: »Vraag het dien nietswaardige zelf maar! omdat ik een wegwijzer noodig had, heb ik mij door hem laten wegbrengen van mijn niet beminden echtgenoot en van de Hydra. Omdat hij mij helpen moest u — ja u — hoort gij? en uw nieuw onverdiend geluk in puin te storten — daarom bleef ik bij hem onder de Galliërs. Door meer dan één Alexandrijn werd mij gemeld, dat gij u baaddet in overvloed, en die ongelukkige daarginds beloofde mij, u en uw rijken oom tot bedelaars te maken, indien de inval gelukte. Hij heeft het gedaan, ofschoon hij zeer wel wist dat gij het waart, die hem van den weg hadt opgeraapt en in het leven behouden; want in zijn zwarte ziel woont niets edels of hoogs. — Hij begeerde mij te bezitten, maar vuriger nog wenschte hij het goud van den Alexandrijn. Nog slechter dan de wolf, die den man, die zijn poot verbond, de hand likte, zou hij zijn tanden gezet hebben in die van zijn redder. Ik weet het uit ervaring, en als hij hier omkomt van honger en dorst, dan heeft hij slechts wat hij verdient. Hij weet zelf hoe ik over hem denk. Zelfs mijn hand mocht het bloeddorstige roofdier niet aanraken.... Vraag het hem maar! Daar is hij.... laat u vertellen hoe ik zijne liefdesbetuigingen aangehoord heb. Eer ik dien man vergund had, in mijn hart weder te doen ontkiemen, wat gij daarin hebt vertreden...."

Hier viel Lutarius haar in de rede, met een vloed van wilde,

moeilijk verstaanbare verwenschingen, maar spoedig werd hij door een wachter, die uit de hut te voorschijn kwam, met opgeheven geesel tot kalmte vermaand.

Toen de Galliër zich daaraan met een luiden schreeuw onderwierp, vroeg Hermon: »Dus was uw razende dorst naar wraak ook de oorzaak van dien laatsten inval, die u zelf het leven zou kosten?"

»Neen," antwoordde zij eerlijk; »doch toen zij tot den aanslag besloten, en hun aanvoerder Belgios gedood hadden, stelde de booswicht daarginds zich aan hun hoofd. Zoo gebeurde het — ik weet zelf niet hoe — dat zij ook naar mij luisterden, en daarvan maakte ik gebruik, en overreedde hen, te beginnen met uw huis en dat van Archias. Als de koninklijke paleizen maar eerst in hunne handen waren, dan wilden zij ook in den tempel van Demeter vallen."

»En meendet gij dus," vroeg Hermon weder, »dat zelfs de vreeselijke beproeving van mijn blindheid niet genoeg was om het voorwerp van uw haat te straffen?"

»Neen," was het besliste antwoord, »want gij kondt met uw geld nog alles koopen wat het leven, behalve het licht der oogen, schoons biedt, terwijl mijn eigen ziel was verduisterd, erger dan door den zwartsten nacht. Alles, alles, waaraan het hart van een vrouw hangt, was mij door uwe schuld ontnomen: het huis van mijn vader, zijne liefde, mijn zuster.... En ook de tevredenheid over mijzelve, die uwe zoete vleitaal bij mij had opgewekt, werd door u in afschuw veranderd."

»Door mij?" riep Hermon, ten hoogste verbaasd over de onbillijkheid van dit harde verwijt; maar Ledscha hield vol, met de stellige bewering: »Door u, en u alleen!" En zij voegde er hartstochtelijk bij: »Gij, die door uwe kunst in staat zijt om sterfelijke vrouwen tot Godinnen te verheffen, hebt van mij een vernederde vrouw willen maken, met den strik om den hals, waardoor zij geworgd moest worden, en tegelijk het afzichtelijkste van alle kruipende dieren. Die leelijke, grauwe, achtpootige spin!" zeide ik tot mijzelve, wanneer ik mijn armen oplichtte, en mijn schaduw op den helwitten grond viel. »De spin," dacht ik, als

ik mijn spinrokken ter hand nam, om in ledige uren het vlas tot draden te trekken. »Uw evenbeeld!" was het alweder, als ik in een stoffigen hoek een spin zag hangen, die vliegen en muggen in haar web ving.... Dat alles maakte mij tot een afschuw voor mijzelve. En dan te weten dat de Demeter, aan wie gij de trekken van Archias' dochter gaaft, het gansche groote Alexandrië in geestdrift deed ontbranden, en tallooze aanbidders naar haar heiligdom trok! Zij — een voorwerp der vereering van duizenden, — ik — de hooggeroemde schoonheid — mijzelve een gruwel! — Dat was het wat aan mijn wensch naar wraak dag en nacht nieuw voedsel gaf; dat dreef mij op nieuw naar dien ellendeling daar aan den paal; — want hij had mij beloofd, na de plundering van het koninklijk paleis, uwe Demeter, de beeltenis van Archias' dochter, die haar eerde en u glorie deed verkrijgen, voor mijne oogen in stukken te slaan."

»Waanzinnige!" riep Hermon driftig uit, en daarop verhaalde hij haar in korte woorden, hoe verkeerd men haar ingelicht had.

Alsof zij een schrikwekkend monster voor haar uit den grond zag verrijzen, zoo wijd sperde zij hare groote, zwarte oogen open, toen zij hoorde dat die Demeter het werk van Myrtilos, en niet het zijne was; als ook dat hij de erfenis van zijn vriend sinds lang niet meer bezat, en weer even arm was als te Tennis in den tijd van hunne liefde.

»En de blindheid?" vroeg zij op gedempten toon.

»Die heeft mijn leven tot een, door geen enkelen lichtstraal verhelderden, langen nacht gemaakt," was het antwoord; »doch — de Hemelsche machten zij dank! — ik werd genezen. Het was de oude Tabus op het Uilennest bij Tennis, wier wijsheid en tooverkunst gij mij zoo dikwijls hadt geprezen, die mij de artsenijen en wenken gegeven heeft, waaraan ik mijn herstel te danken heb."

Hij hield op; want Ledscha had met de ééne hand het touw, en met de andere den paal gegrepen, om niet ineen te zakken, en daar Hermon zag hoe vreeselijk zij bij dit nieuws ontstelde, sprak hij haar woorden van opbeuring toe. Doch Ledscha scheen die niet te hooren, want terwijl zij zich nog altijd vasthield,

staarde zij nu eens op het zand aan hare voeten, dan weder naar de volle maan aan den hemel, die op dat oogenblik haar helder licht over hemel en aarde verspreidde.

Eindelijk liet zij het touw los, en zeide: »Thans begrijp ik alles. Gij waart er bij toen Bias haar den bruidschat overgaf, waardoor ik mij wilde loskoopen van den echtgenoot die mij tegenstond. Wat heeft haar dat woedend moeten maken! Ik heb er over nagedacht, gepeinsd en weder gepeinsd, hoe het mogelijk zou zijn het haar te sparen; doch door wien anders dan door haar, kon ik Hanno het geld doen teruggeven, dat hij in bloedige gevechten verkregen, en aan mij verspild had. Tabus was immers de bewaarster van de bezittingen van haar geslacht.... Een eenmaal gesloten huwelijk, was in hare óogen altijd heilig en onaantastbaar. Een getrouwde vrouw die haar man ontrouw is en hem verlaat, was haar een gruwel. En hoe lief heeft zij haar zoons en kleinzoons gehad! Ik wist vooruit dat zij mij nooit zou vergeven, wat ik Hanno heb aangedaan. Enkel uit boosheid tegen mij, heeft zij den man, dien ik haatte, genezen."

»Misschien toch ook," zeide Hermon, »omdat mijn verwoeste jeugd haar medelijden opwekte."

»Misschien," herhaalde Ledscha aarzelend, en bleef in gedachten voor zich uit turen.... »Zij was, zooals hare demonen haar gemaakt hebben: hard als staal, en zacht als een teer meisje. Dat heb ik ondervonden. O, dat zij eindigen moest met toorn tegen mij in haar oud, trouw hart. Zij kon ook zoo goed voor mij zijn — zelfs nog toen ik haar bekende, wat gij over mijn hoofd hadt gebracht, had zij mij nog lief. Doch er zijn vele groote en kleine demonen, en de meesten zijn haar zeker wel onderdanig geweest. Door hen moet Tabus hebben vernomen, hoe diep ik haar zoon Satabus heb gekrenkt, en hoe het leven van zijn Hanno door mij werd vergald. Daarom heeft zij mijne wraak tegengewerkt, en hare geesten hebben haar daarin bijgestaan.... Zóó is het alles gekomen. Ik had reeds een voorgevoel van iets dergelijks, toen ik hoorde dat zij toch eindelijk bezweken was voor de macht van den dood, waarvan ik —

ja, ik — haar eens met groote moeite en na menigen doorwaakten nacht, heb gered. O, die demonen! Zij werken zelfs in den dienst der afgestorvenen nog voort. Waarheen ik mij begeven moge, zij volgen mij, en verijdelen, op bevel hunner meesteres, alles wat ik hoop en wensch. Ik heb het slechts al te onloochenbaar ondervonden!"

»Neen Ledscha, neen," verzekerde Hermon. »Met den dood houdt iedere macht op, ook die der toovenares over de geesten. Gij zult bevrijd worden, arm schepsel. Gij moogt gaan waarheen gij wilt; — doch ik zal naar uw beeld geen spin maken, maar de schoonste aller vrouwen. Duizenden zullen haar zien en bewonderen, en als men, verrukt van hare schoonheid, vraagt: Wie is het model geweest voor dit werk, dat zelfs — met de hulp der Muzen! — het hart der meest weerbarstigen tot bewondering zal brengen, dan zal men antwoorden: dat was Ledscha, de dochter van Schalït, de Biamietische, die door Hermon van Alexandrië waardig werd gekeurd in kostbaar marmer te worden gehouwen."

Zij haalde diep adem, en sprak: »Is dat waar? Kan ik dat gelooven?"

»Zóó waar," hernam hij met warmte, »als dat Selene, die in haar vollen glans u het hoogste geluk beloofde te schenken, thans op ons beiden haar zacht, verzoenend licht doet schijnen."

»Volle Maan," prevelde zij zacht, en zag omhoog naar de blinkende schijf aan het luchtruim. Daarop vervolgde zij luider: »De demonen der oude Tabus hadden mij zaligheid toegezegd — dat weet gij.... Het was de spin, welke mij die bij iedere nieuwe Volle Maan, op iederen dag en in iederen nacht zoo wreed heeft ontnomen. Wilt gij mij nu zweren een beeld van mij te maken, de schoone beeltenis van een mensch, die allen die het zien, in verrukking brengt? Hoort gij — verrukking — geen afschuw! Ik vraag u nog eenmaal: Wilt gij dat?"

»Ik wil het, en het zal mij gelukken," verzekerde hij met ernst, en hij stak haar, over het touw, de hand toe.

Zij nam die aan, sloeg nog eens den blik naar boven op de volle maan, en fluisterde hem toe: »Ditmaal zult gij beter woord

houden dan te Tennis. Ik wil het gelooven, en ophouden u te verwenschen. Ik zal u zeggen waarom. Keer uw oor naar mij toe, dan zal ik het u openhartig bekennen."

Hij vervulde gewillig haar wensch; zij vlijde haar hoofd tegen het zijne, en hij voelde hoe diep zij ademhaalde, en hoe heete tranen hare wangen bevochtigden, toen zij fluisterend zeide: »Omdat het Volle Maan is, en zij mij nu toch brengt wat de demonen mij beloofd hebben. En omdat ik sterk ben, al ben ik maar een vrouw. Gelukzaligheid!.... Hoe lang reeds heb ik opgehouden die te verwachten; — doch nu.... wat ik thans gevoel, dat is het!.. . Gelukzalig ben ik — doch ik kan niet zeggen, waarom mijne liefde.... ja, zij was toch nog vuriger dan mijn felle haat. Nu weet gij het, Hermon! En ik.... gij zegt, dat ik vrij zal zijn? En Tabus.... Hoe wist zij de rust te prijzen, de eeuwige rust. O liefste, — ook dit gefolterde hart.... Gij kunt u niet voorstellen hoe moede ik ben!"

Zij zweeg; maar de man, dien zij met innige teederheid in het gelaat zag, voelde bij deze ontboezeming een plotselinge beweging aan zijn zijde.

Hij lette er niet op, want de zoete toon van haar stem drong tot in het diepst van zijn ziel door. Het klonk, alsof zij sprak in een zaligen droom.

»Ledscha!" riep hij met warmte, en strekte zijn arm naar haar uit; doch zij was achteruit getreden, en nu ontdekte hij iets vreeselijks: zij had zijn zwaard uit de scheede getrokken, en toen hij, door een plotselinge angst overmeesterd, haar aanstaarde, zag hij den blanken kling in het maanlicht één oogenblik flikkeren, en toen snel verdwijnen.

Met één vluggen sprong over het touw, ijlde hij naar haar toe. Zij was echter reeds op de knieën gevallen, en terwijl hij zijn armen om haar heen sloeg om haar op te richten, hoorde hij hoe zij zijn eigen naam riep, eerst vol teederheid en daarna zachter. Ook kwamen de woorden: »Volle Maan" en »gelukzaligheid" nog even over hare lippen.

Daarop verstomde zij, en als een bloem, door den storm geknakt, zonk het schoone hoofd op haar borst.

HOOFDSTUK XXXIV.

»Zóó was het het beste, voor haar en voor ons," zeide Eumedes, nadat hij langen tijd Ledscha's lijk in het roerend schoone gelaat had gestaard.

Hij beval dat zij onmiddellijk begraven zou worden, en riep de wachters toe: »Vóór morgen vroeg moet hier alles zijn afgeloopen. Al wat de wapenen draagt, moet aanstonds aan het werk gaan; Selene geeft u daarbij licht genoeg."

En het vreeselijke bevel werd gehoorzaamd. Den honger en dorst werd hun veelhoofdige prooi ontrukt.

Toen de volgende dag was aangebroken, bevonden de beide vrienden zich nog altijd op het dek in ernstig gesprek verdiept.

Thans welfde zich een wolkenlooze hemel helderstralend boven de blauwe zee. Witte meeuwen kwamen van de rechterzijde naar het schip gevlogen, en vroolijke dolfijnen dartelden om den kiel.

Het gefluit der roeiers klonk schel uit het scheepsruim, en gehoorzaam, aan de kommando's heschen de matrozen de zeilen.

Nu ging het met gunstigen wind snel voorwaarts.

Toen Hermon voor het laatst nog eens omkeek, zag hij de vlakke, kale kuststreek nog slechts als een grijze nevel aan den

zuidoostelijken horizont; doch daarboven zweefden, als een donkere onweerswolk, zwermen raven en gieren, die zich in steeds grooter aantal verzamelden.

Al was het slechts uit de verte, hun begeerig gekrijsch was altijd nog hoorbaar, doch het oog kon op de wegwazende plaats des onheils niets anders meer onderscheiden dan het dooreen fladderen van zwarte stippen: raven en gieren — gieren en raven.

Wat zich daar nog den vorigen dag van menschelijk leven bewogen had, rustte nu uit van bloedige roofzucht, na nederlaag en overwinning, van doodsangst, woede en wanhoop.

Eumedes wees zijne ouders op het stille graf aan de zee, en zeide: »Het gebod des Konings is ten uitvoer gebracht. Van de vier duizend man is zelfs niet de ééne overgebleven, die anders gespaard wordt, om de tijding te verbreiden."

»Ik dank u," riep de grijze krijgsmakker van Alexander uit, en hij schudde zijn zoon de rechterhand; doch Vrouw Thyone legde de hare op Hermon's arm, en zeide: »Daarginds, waar de vogels de lucht verduisteren, daar ligt de wraak begraven, die Nemesis tegen u opriep. Gij moet den Egyptischen bodem verlaten. Men zegt wel dat het een droevig lot is, in den vreemde, ver van zijn vaderland te leven, doch ook Pergamos is Grieksche grond, en daar zie ik uw loopbaan verhelderd door het zuivere licht van de twee edelste sterren: »kunst en liefde"."

En de voorspelling zijner oude vriendin kwam in vervulling.

Het verhaal van Arachne is ten einde. Aan den Nijl werd het besloten, en in Pergamos begon voor Hermon een nieuw tijdperk van zijn leven.

Als echtgenoot van Daphne, onder één dak met den wonderbaar aangesterkten Myrtilos, met zijn oom Archias en den trouwen Bias, vond hij, in zijn nieuw vaderland, alles wat hem gedurende zijn blindheid als het schoonste levensdoel voor den geest had gestaan, in de kunst, de liefde en de vriendschap.

Het drukke leven van Alexandrië miste hij niet lang, daar hij er rijke vergoeding voor vond, want ook Pergamos was een bloeiende plaats die in pracht en kunstzin bij geen andere Grieksche stad achterstond.

Van de talrijke werken door Hermon vervaardigd, in dienst van de drie eerste kunstlievende beheerschers van het nieuwe Pergamenische rijk, Philetæros, Eumenes en Attalos, is intusschen niets anders bewaard gebleven dan de kop van een Galliër. Uit dit edele meesterstuk blijkt echter ten duidelijkste dat Hermon zich altijd trouw heeft gehouden van het begin af aan de waarheid, die hij tot richtsnoer van zijn kunst had gekozen.

De kop is het eenige overblijfsel van de groep, door Hermon in marmer gehouwen, van het Gallische broederpaar, dat hij gezien had bij zijn laatste ontmoeting met Ledscha, terwijl het zoo onverschrokken de borst ontblootte voor het doodelijke schot.

De een had de pijlen van den overweldiger met fierheid ge-

trotseerd; de ander, wiens hoofd bewaard is gebleven ziet, onder den indruk van den dreigenden dood, zijn naderend einde met smartelijke ontroering tegemoet. Deze aangrijpende voorstelling werd door Philetæros aan Koning Ptolemeus gezonden, uit erkentelijkheid voor de strengheid waarmede hij den overmoed der Barbaren, die ook zijn eigen rijk niet verschoond hadden, getuchtigd had. In Egyptischen bodem is die Galliërkop later teruggevonden. [1])

Ook andere onderwerpen ontleende Hermon te Pergamos aan het werkelijk leven, doch bij de meeste van zijn werken ging hij de grenzen, die hij zich vroeger had gesteld, te buiten. Slechts ééne lijn overschreed hij nooit, hoewel hij zoo ver mogelijk in zijn eigen richting voortging; namelijk de ware maat, de edelste eisch waaraan zijn vrijheidlievend volk zich gewillig onderwierp, zoowel in het leven als in de kunst.

De geheele oneindige en onbegrensde wereld der ideeën had zich voor hem, toen hij blind was, geopend. Dáár trachtte hij zich tehuis te gevoelen, terwijl hij trouw bleef aan het richtsnoer voor zijn werken, dat hij in de woestijn gevonden had. Het ware geluk, dat hij in de liefde van Daphne vond, en de groote roem, dien zijn werk hem deed inoogsten, verhoogden nog de kracht die hij reeds bezat.

De voortbrengselen zijner rustelooze werkzaamheid: de veel bewonderde God des lichts, Phoebus Apollo, die den Draak der duisternis doodt, zoowel als zijne betooverende Arachne die trotsch het weefsel beschouwt waarmede zij de Godin waant overtroffen te hebben, vielen der vernietiging ten prooi. De vrij gelatene Bias had in dit laatste standbeeld aanstonds zijn stamgenoot Ledscha herkend, en bezag het dikwijls met aandacht en verrukking. Zelfs Hermon's kolossale scheppingen: »de slag der Amazonen," en een reliëf met tal van figuren: »de Goden der zee," dat de Regent Eumenes voor den tempel van Poseidon had besteld, zijn beide van den aardbodem verdwenen.

[1]) Eene afbeelding er van vindt men in het werk van Th. Schreiber: De kop van den Gallier in het Museum te Gize bij Kairo. Leipzig 1896. Met bijvoegsel van H. Curschmann.

Daarentegen bleven de werken van zijn kleinzoons en hunne leerlingen, aan het groote altaar der Overwinning te Pergamos, behouden.

In die werken van zijn volgelingen, die wij door een genadige beschikking nog heden bewonderen mogen, en die gezamentlijk de »Kunst van Pergamos" genoemd worden, vereenigen zich Hermon's kracht en de hooge vlucht van zijn grootsch talent met de vaardigheid van uitvoering die hij op Rhodos had verkregen. Tegelijk verklaart zich daardoor wat hem in het leven vol afwisseling te Alexandrië bewogen had, zijn kunst aan de werkelijkheid, en aan haar alleen, te wijden, en tevens wat hij in de stilte der afzondering als het rechte had leeren beschouwen, en het best overeenkwam met den Griekschen, en zijn eigen aard.

Voor hem, zoowel als voor zijn echtgenoot en Myrtilos, werd Pergamos een tweede, geliefde vaderstad. De beheerschers van het land benoemden den ouden Alexandrijn Archias tot lid van hunnen Raad, en wisten hem door allerlei onderscheidingen te eeren. Hij was innig dankbaar voor het groote geluk zijner eenige dochter, het bezit van zijn flink opgroeiende kleinzonen, en voor de eervolle plaats, die Hermon en Myrtilos, die hij als zijn eigen zoons liefhad, onder de kunstenaars van hun tijd bekleedden. Toch streed hij tevergeefs tegen het heimwee naar zijn oude dierbare geboortestad. Daarom was het voor Hermon een der schoonste dagen van zijn leven, toen de beurt aan hem kwam, om Daphne's vader tot een gelukkig man te maken.

Koning Ptolemeus Philadelphos zond den kunstenaar, dien hij in Egypte had leeren wantrouwen, een lauwerkrans, en de bode die hem bracht, noodigde daarbij hem en Myrtilos, benevens den verbannen koopman uit, naar hun land terug te keeren. Uit dankbaarheid voor het genot, dat Hermon's werken hem en zijne gemalin verschaften, zou alles wat den vluchteling Archias van zijn vaderland verwijderd hield, vergeven en vergeten zijn.

Alsof hij een tweede jeugd tegemoet ging, zoo keerde de vergrijsde zoon der wereldstad met den Bithyniër Gras naar zijn geliefd Alexandrië terug. Daar vond hij het rustelooze drukke leven, den Macedonischen Raad, het Badhuis, de markt, de

boeiende gesprekken, het scherpe vernuft, den lust der oogen, kortom alles, waarnaar zijn hart midden onder het geluk en de liefde der zijnen te Pergamos had gesmacht, onverminderd weder.

Twee jaren lang trachtte hij weder als van ouds van dat alles te genieten, doch eens toen de werken die Ptolemeus van Pergamenische kunstenaars aangekocht had, in het koninklijk paleis ten toon gesteld waren, en Archias zich in de beschouwing daarvan had vermeid, ging hij vol onrust naar huis terug. Hij vond toen even als iedereen, de reliëfs van Myrtilos, die tooneelen uit het leven op het land voorstelden, bewonderenswaardig; niet minder volmaakt scheen hem de »roof der Proserpina" toe, een levensgroote marmergroep van de hand zijns schoonzoons, Hermon; doch deze had op zijn vaderhart nog een geheel bijzondere uitwerking, want in de Demeter herkende hij zijne Daphne, in de Proserpina hare oudste dochter Erigone. Zij droeg den naam van Hermon's moeder en evenaarde haar in vrouwelijke bekoorlijkheid. Hoe lieftallig vond de grootvader die ontluikende meisjesfiguur, die zijn kleindochter was! Hoe aantrekkelijk de moeder, ondanks de vrouwelijke waardigheid die haar reeds eigen was, die het bedreigde kind met hare beschermende armen omving!

Geen ander beeldhouwwerk had ooit op den ouden kunstkenner zulk een indruk gemaakt.

De Bithyniër Gras hoorde hem in zijn slaapvertrek zacht de namen »Daphne" en »Erigone" mompelen, en het verwonderde hem daarom niet, dat hij den volgenden morgen bevel kreeg, alles in orde te maken voor de terugreis naar Pergamos. De trouwe dienaar had daar niets tegen, want ook bij hem gingen Daphne, Hermon en hunne kinderen boven alle genietingen van de wereldstad.

Enkele weken later bevond Archias zich op nieuw te Pergamos bij de zijnen, en nooit verliet hij hen weder, ofschoon hij een hoogen ouderdom bereikte. Het was hem zelfs nog vergund de eerste kunstwerken van Hermon's en Daphne's oudsten zoon met verbazing en bewondering te aanschouwen, en door anderen te hooren roemen.

Die kleinzoon van Archias, den Alexandrijn, werd later de Meester, bij wien het kunstenaarsgeslacht, dat de werken te Pergamos heeft geschapen, ter schole ging. Bij het zien van die kunststukken drong zich bij den verhaler van deze geschiedenis de vraag op: Hoe komen die beeldhouwwerken aan de eigenschappen, die ze zoo sterk onderscheiden van de andere gewrochten uit het latere Helleensche tijdperk?

Zou de groote weefster Fantasie wel verkeerd hebben gedaan, toen zij die, door den persoon van den sterken worstelaar Hermon, in verband bracht met een richting van de Alexandrijnsche wetenschap en kunst, die wij thans onder ons, kinderen van een zooveel lateren tijd, weder terug zien keeren?

De wetenschap, die nu weder soortgelijke paden bewandelt, moet en zal die verder vervolgen; doch tot op den huidigen dag geldt het gezegde van Hermon: »Trouwe dienaars der waarheid willen wij blijven; doch niet zij alléén bezit den sleutel tot het Allerheiligste der kunst. Hij, voor wien Apollo, de reinste der Goden, en de schoonheidminnende Muzen dat heiligdom niet, tegelijk met de waarheid, ontsluiten, zal de poorten er van gesloten vinden, met hoeveel kracht en volharding hij daar ook aan schudden moge."

EINDE.